

סֵפֶר
אֲשֶׁר בִּנְחָל
חֵלֶק כ"ו

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בִּנְחָל הַנוֹבֵעַ
מִקּוּר חֲכָמָה יְסֻדְתָּם, עֲנִינִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
הַתְחַזְּקוֹת וְהַתְעוּרוֹרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
וְדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יְהִיָּה מִי שִׁיְהִיָּה.

* * *

בְּנוֵי וּמִיֻּסָד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבְּנֵנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בּוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיָּה
רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים, וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְּרָשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
יְבִנְאֵל
עִיר בְּרֶסְלָב, בְּגָלִיל
שְׁנַת תשע"ו

סֵפֶר
אֲשֶׁר בִּנְחָל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קרן הדפסה והפצה"
חסידות ברסלב

יבנאל

טל. 04-6708356

נייד. 054-2287882

הדפסה:

כתר הוצאה לאור בע"מ

טל. 02-6557822

ירושלים

גרפיקה ועימוד:

יצחק ישראל יוקר

054-6554554

כריכה

הרב אברהם אוחיון

פְּתַח דְּבַר

הִנֵּה חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", נִדְפְּסוּ כְּכַר כְּמָה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחַזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חֵיוֹתָם וְהִתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הֵיא רַק עַל יָדָם, וּמָה גַם שְׂאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לִוְקָחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עֵתָה שְׁלֹא כְּסֹדֵר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מְכַתְּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֹדֵר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שֶׁנִּדְפַס עַד עֵתָה, דְּבַר הַמְּסַתֵּכֶם בִּיּוֹתֵר מְעַשְׂרִים אֶלֶף מְכַתְּבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל-פִּי סֹדֵר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי-כֵן מְכַתֵּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵין הַדְּפוּס, וְכַמּוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תנ"ך וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בְּמִכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיִּגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מִדְּפִיִּסִים עֲתָה אֶת כְּרֶךְ
כ"ו, וּמִקְוִים לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַכְּרָכִים
כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כְּרֶךְ אַחַר כְּרֶךְ, וּבִלְבָנוּ תִקְוָה, שְׁכַל מִי
שִׁיקְרָא בְּזָה, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלוֹ
הֵם אוֹצֵר כְּלֵי חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפִרוּשִׁים
נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תנ"ך וְעַל מֵאֲמָרֵי חז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא
וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ וְכוּ', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת
אֱלֹקוֹת, מְלַבְּשִׁים בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מְלַבּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר
אִפְלוּ הִירוּד וְהַנְּמֹךְ בְּיֹתֵר, יוֹכֵל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
הַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאִפְּן נִפְלָא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכַּל עֲלִיּוֹן
לְשַׁכַּל תַּחְתּוֹן, מֵעִילָא לְעִלּוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שְׂרָגִיל בְּהֵם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ, אֵיךְ לְהַחְזִיק מֵעֲמֵד עַל כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפָרְטֵי פָרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְמוּדָד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזָה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתְמִיד בְּהֵם, וְאֵז יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אֲמַתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִ'בָּלִים נִפְלוּ לְנוֹ
בִּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִתָּה
אֲלֵקִים זִוְלָתֶיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלִמָ'ה, אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבוא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג – הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרבנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, בשיוזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר פהוא זה – דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשאר אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים – החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו ומשטיותו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז).

כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק כפשוטם ולהלבישם בכלים מכלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות ברסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממוותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מפל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרגן את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשוו וגם עתידיים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם במטחוי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאור ויותר ויותר וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים כחול הזים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם בתורה ובמצוות, ובודאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה כשואלים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם כאלו מצטערים על הראשונים, שכבר יש הרבה ספרים, ולמה להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת

ג, א), כי מי יכריח אותם ללמוד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמוד זה הספר החדש, רק יבלו ימיהם בספרים שיש מכבר, מי ימחה בידם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דוקא, כמו שרואים בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה ימיו עליה כראוי כי לכך נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעין ולהביט בספרים הרבה מאוד, כמו שראינו כמה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאוד, ולמה לא נלמד קל וחומר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הכל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאוד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאוד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארך ימינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שכלו ארך וטוב לעולמי עד ולנצח נצחים?! והלא כמה תחבולות עושים וכמה ספרים לאלפים ולרבבות מחברים בשביל עסקי העולם הזה, קל וחומר בן בנו של קל וחומר כמה אלפי אלפים ורב רבי רבבות רבבות וכו' ספרים עד אין קץ, אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית האחרונה לעולם הבא, כי אנו צריכים להכין לעצמנו צידה לדרבנו הרחוקה מאוד מאוד, וכבר נלכדו רבים מאוד בתאוות העולם הזה ובהבליו ובטעיותיו וכו', וכמה ספרים ותחבולות אין מספר אנו צריכים לחדש בכל יום, כדי למצא עצה ותחבולה להציל את נפשותינו ונפש בנינו ובנותינו והתלויים בנו להציל כלם מני שחת, ולהחיותם על פני האדמה בחיים נצחיים, לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם פי העולם אומרים בשם הבעל-שם-טוב הקדוש, כי תורת ה' תמימה, כי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוכאים שכבר נמצאים בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מפל שפן וכל שפן לבוא לחדריה ולירד לעמקה, על-כן כל הספרים הקדושים שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-כן צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולף על-פי דרך התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש והאריז"ל, כי כלם צריכים לעולם, וגם כי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם מחיין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין את עצמן בספרים אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ו"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרוואה, רק נלקט מפל ספרי רבנו ו"ל בכלים מפלים שונים, וכדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כף וכו', וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכו', וכן שוקלים מפמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפבה, וזאת ההרפבה יש לה כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפבה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו העשבים שנתערבו, ובזה הכח החדש של ההרפבה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחייב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל

אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, פי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקוהו בעונה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה – כשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבות, אשר רבים נתפסו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-פן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, באשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: בשיגיע בכתיבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, פי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשך, פי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, פי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ל), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנסקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ח).

על-פן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקות כל בית ישראל, ותקות כל הדורות ותקות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, פי כל אחד מאנשיו הוא איבר

הקדמה

י

לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתני ונצחתי, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר
עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאולה **שלמה**,
אמן בן יהי רצון!

ספר אשר בנחל קרן כו

ד' צד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר קרח ה'תשמ"א.

שלום רב לידידי היקר ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

ואודות ציון רבנו ז"ל, בנדאי אתה צריך לעשות כל מיני השתדליות כדי להגיע לשם, ובפרטיות אצלך היא הפעם הראשונה, אתה מחייב למסור נפשך להיות שם על-כל-פנים פעם אחת בחיך. אך העקר הוא תפלה ובקשה, לבקש בכל יום ויום ממנו יתברך ברחמים ובתחנונים, ואז תזכה להוציא מהכח אל הפעל פסופיך ורצונך.

אך אודות הבלבולים שצריכים לחנף את זה... או את זה... מה לעשות?! כשנוסעים לארץ ישראל, נוסעים גם ערלים וכו' ודי לחכימא. מה לעשות?! כף היא הגלות, שכינתא בגלותא, והיראים והכשרים צריכים להיות בשפלות עצומה, ומיום שחרכ בית-המקדש, נגזרה על בתיהן של צדיקים שיחרכו (ברכות נח:), ודין לעבד להיות כרבו, עין שם. וההכרח לסבל, ומה לעשות?! והבן למעשה.

הַעֲקָר לְהִתְחַזֵּק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֶלְקֵנוּ, שְׂזַכֵּנוּ לְהִיּוֹת
בְּחֶלְקוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ...

וְאוֹדוֹת הַשְּׂנֵאָה אֵלַי, אֵינִי יוֹדֵעַ וְאֵינִי מֵבִין לָמָּה הִיא כָּל-כָּךְ
חֲרִיפָה, הֲלֹא לֹא עָשִׂיתִי לְהִרְשָׁעִים הָאֵלוֹ שׁוֹם דְּבָר, וְאֵין לִי תְרוּץ
אַחֵר, רַק מִמֶּאֱמָרְךָ ז"ל (פְּסָחִים מ:): גְּדוּלָּה שְׂנֵאָה שְׂשׂוֹנָאִים עֲמִי
הָאָרֶץ לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים מִשְׂנֵאָה שְׂשׂוֹנָאִים עֲכוּ"ם לְיִשְׂרָאֵל, עֵינֵי שָׁם;
וְמִי שְׂרוּאָה וּמִתְבוּנָן בְּאַמֶּת מֵהַ שְׂעוּבָר עָלַי, יִבִּין שְׂדַבְרֵי חֲכָמִים הֵם
גְּלוּי אֱלֻקוֹת בְּמִדְרָגָה הַכִּי גְבוּהָהּ מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵיךְ יִכּוּלִים לִשְׁנֹא
בֵּר יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִעֲכוּ"ם, שְׂיָדוּעַ, אֲשֶׁר מִקְטָנוּתוֹ שׁוֹנֵא יִשְׂרָאֵל הוּא.
אֵךְ אֲצִלִּי רוֹאִים זֹאת בְּחוּשׁ, אֵיךְ שְׂדַבְרֵי חֲכָמִים אֲמַתִּיִּים הֵם, כִּי
שׁוֹנָאִי חֲנָם יֵשׁ לָהֶם עָלַי שְׂנֵאָה כְּבוֹשָׁה וְסְרוּחָה כְּזוֹ, אֲשֶׁר עֲכוּ"ם
עֲרָבִים וְגִרְמָנִים, יִמַּח שְׁמֵם, לֹא שְׁנֵאוּ כָּל-כָּךְ אֶת יִשְׂרָאֵל, הַנוּוִי הַנוּוִי
כִּי עֲמִי הָאָרֶץ הֵם, וְכוֹאֵב לָהֶם בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבָם לָמָּה אֲנִי מְעוֹרֵר אֶת
בְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּשִׂקְיָדָה עֲצוּמָה וְתַפְלָה
וְהַתְּבוּדוֹת וְכוּ', וְלִהְחַזִּיר אֶת בְּרִסְלָבֵר חֲסִידוֹת עַל צְבִיוֹנָה הָאֲמַתִּי.
וְרַבֵּנוּ ז"ל אָמַר: חֲסִיד שְׁנָפֵל גְּרוּעַ מִמְּשֻׁמֵּד. וְהַסְּבִירוֹ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל
בְּלִקוּטֵי-הַלְּכוֹת (נִזְיָקִין, הַלְּכָה ד', אוֹת כ"ח) הַסְּבָה לָזֶה, עֵינֵי שָׁם;
עַל-כָּל-פָּנִים תִּדַע, כִּי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל רָגִיל לִכְתֹּב בְּמִכְתָּבָיו, כִּי רַבִּים
אֲשֶׁר עֲמָנוּ מֵאֲשֶׁר עִמָּהֶם, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ כָּל תַּלְמִיד שְׂעוּבָר
וְעֵבֵר דְרָךְ "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ", מְסִיִּם ש"ס וְשִׁלְחַן עֲרוּךְ וּמִשְׁנָיוֹת
וּמִדְרָשִׁים וְכוּ', וּמִתְבוּדָד הַרְּבָה מְאֹד. אֲשֶׁרִינוּ וְאֵין לָנוּ מִמָּה
לְהִתְבַּיֵּשׁ, כְּאֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: וְאוֹס הָאֲבָן מִיר זֵיךְ צוֹ שְׂעִמִּין*.

(א) מֵה יֵשׁ לָנוּ לְהִתְבַּיֵּשׁ.

אֲשֶׁר ד' צה בנחל יג
ד' צה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר קִנְח ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּירוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

בְּאֵמַת כָּל מָה שֶׁפְּתַבְּתָ לִי, כָּבֵר הַקְּדִים חֲבֵרְךָ ... גִּירוֹ יְאִיר,
וְכַתְּבִתִּי לוֹ הַיּוֹם מִכְתָּב בְּאַרְיִכוֹת — קָחָהוּ מִמֶּנּוּ, כִּי גַם אֲלִיךָ
נִאֲמְרוּ הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ וּלְכַלְנוּ. כִּי בְּאֵמַת בְּזֶה שֶׁצְּרִיכִים לְהִלְבִּישׁ אֶת
עֲצָמוֹ בְּכַמָּה לְבוּשִׁים בְּזֶה הָעוֹלָם, זֶה הֶכְרַח גְּדוֹל עַד מְאֹד. כִּי בְּאֵמַת
הָאָדָם כְּלוּל מִשְׁתֵּי בַחֲיִנוֹת: מְגוּף וּנְשָׁמָה, אֲשֶׁר הֵם שְׁנֵי נִגְדִיִּים זֶה
לְזֶה. וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הֶכְרִיחַ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִטַּעַם הַכְּמוּס, שֶׁהַנְּשָׁמָה
שֶׁהִיא אוֹר רוּחָנִי, חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל מִמַּשׁ, מִמְּחָצֵב הַנְּשָׁמוֹת,
שֶׁהִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּגוּף עָכוּר, וַיְדוּרוּ יַחַד בְּעַל פְּרָחִים. כִּי הַגּוּף אֵי
אֶפְשָׁר לוֹ לְסַבֵּל רוּחָנִיּוֹת כְּזוֹ, וְהַנְּשָׁמָה קָשָׁה וְכִבֵּד לָהּ מְאֹד לְסַבֵּל
גְּשָׁמִיּוֹת כְּזוֹ. וּבַפְּרָטִיּוֹת כִּשְׁהַגּוּף נִתְלַכְלַךְ בְּכָל מִינֵי חֲטָאִים וְעוֹנוֹת
וּפְשָׁעִים, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּזִהְמַת נְאוּף, אֲזִי הַנְּשָׁמָה רוֹצֵה לְכַרֵּחַ, אֲבָל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא] מְכַרְיָחָה לְדוֹר בְּגוּף.

כְּמוֹ-כֵן מִמַּשׁ הוּא אִישׁ כָּשֶׁר, אֲשֶׁר דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדַבְּקוֹת
אֵמַת, וְהוּא בְּטָל וּמְבֻטָּל בְּכָל רְגַע וְדָקָה אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל
הַסְּתַכְּלוֹת וְהַבְּטָה הוּא מִיַּחַד יַחֲוֵד אַחֵר, וְאִינוּ רוֹאֶה רַק אֶת אֵמַת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִכָּל דְּבָר. לְאִישׁ כָּשֶׁר כְּזֶה קָשָׁה וְכִבֵּד עַד מְאֹד
לְהִסְתַּוֵּב בֵּין אֲנָשִׁים, וּבְכָל שְׂקֵדֻשְׁתּוֹ גְּבוּהָהּ מְאֹד מְאֹד, וְהָאֲנָשִׁים
הֵם מְלַכְלְכִים וּפְגוּמִים מְאֹד מְאֹד, יוֹתֵר קָשָׁה וְכִבֵּד לָהֶם לְהִשְׁתַּוּוֹת,
וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שִׁיגוּרוֹ יַחְדָּו, וְאֲדַרְבָּה הָאִישׁ כָּשֶׁר
הַהֶכְרַח לוֹ לְהִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים, וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי
פְּעֻלוֹת כְּדִי לְדַבֵּר וּלְהִתְקַשֵּׁר וּלְהִתְיַדֵּד עִם הַמוֹן עִם, פֶּן וְאוּלַי יִזְכֶּה
לְהָאִיר בָּהֶם אִיזוֹ הָאֲרָה וּתְשׁוּקָה מְאוּר זִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת עֲרֻבוֹת
נַעַם שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ (עֵינִי לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן צא), עַד שְׁמֵרֵב

יֵד אֲשֶׁר ד' צו בְּנַחֵל

התלבשות שמתלבשים ומסתירים את עצמם, הם נדמים בעיני המון עם לצבועים ולשקרנים וכו' וכו'. ומזה בא, שעוד מבזים ומחרפים אותם ומזלזלים בהם, ואת הצבועים והשקרנים האמתיים מכבדים ומקננים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן טו); ודבר זה מפרסם בין מחצדי חקלא, אבל ההכרח לדם ולשתק עד בא עת דברו יתברך, שיתגלו התורה הצפונה והצדיקים הצפונים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לג).

ולעת עתה, אהובי, אחי! סבל סבל מכל מה שעובר עליך בכל פעם בלבולים אחרים, פעם מבחור זה שמבלבל אותך עם חובות וספורים... ופעם מאברך זה שמבלבל אותך משלום ביתו ומטנוף מעשיו... וראה לברח תמיד רק אליו יתברך, ואל תסתכל על שום דבר, כי הלא הכל בידו יתברך, ואשרי ואשרי מי שיעזר להפיץ את אמתת האמונה הקדושה בעולם, ואז יאיר גם על עצמו מהארת האין סוף ברוך הוא.

ומחמת טרדותי — אקצר, ובפרט שפכר הארכמי לחברך, קח ממנו את המכתב, כי נכתב גם לך.

הדורש שלומך...

ד' צו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר קרח ה'תשמ"א.

שלום רב ... נרו יאיר.

אודות שאלתו בענין ... שאבד עצמו לדעת, רחמנא לצלן, מהו הדין אודות קדיש, ולמוד משניות עליו וכו'. הנה בענינים אלו טוב לשאל רב מבהק, כי עניננו הוא רק לחזק ולאמץ בעבודת השם יתברך, ולא להראות בדינים, אשר דבר זה שיף לרב מבהק דיקא.

אף עין בספר חיים וברכה למשמרת שלום על הלכות שמחות (סימן מט), שהעלה להלכה, אשר אדרבה, על מאבד עצמו לדעת

רחמנות גדולה עד מאד מאד, ועל-פֶּן ראוי להִבֵּן להיות נזָהר לומר
עָלוּי קדיש בכִּוְנָה גדולה, וְיִלְמַד מְשָׁנִיּוֹת, וַיִּתֵּן צְדָקָה לְעָלוּי נְשָׁמָתוֹ,
שֶׁלֹּא יִשׁוּטט עֵרֶם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עֵינֵי שָׁם.

וְזוֹ סִבְרָא נְכוּנָה, כִּי רַחֲמֵי יִתְבָּרַךְ עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וּמָה לַעֲשׂוֹת,
שְׂאָבִיו רַחֲמָנָא לְצַלָּן אֲבָד עֲצָמוֹ לְדַעַת, וְעַכְשָׁו מְשׁוּטט בְּעוֹלָם
הַתְּהוֹ, וְהַקְּלָפוֹת וְהַסְּטָרָא אַחְרָא נְאַחֲזִים בּוֹ; וְעַל-פֶּן מְצוּה רַבָּה עַל
הִבֵּן לַעֲשׂוֹת לְטוֹבַת אָבִיו, וַיִּכְפֶּה הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלָה
וְהַתְּבוּדָדוֹת שְׂיִמְחַל לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיְהִי רָגִיל הִבֵּן לְצִאֵת אֶת בֵּית
הַחַיִּים אֶל קַבְרוֹ, וַיִּבְקֶשׂ שָׁם רַחֲמִים רַבִּים, וַיִּלְמַד שָׁם מְשָׁנִיּוֹת,
וַיֹּאמֶר תְּהִלִּים לְעָלוּי נְשָׁמָתוֹ. וְהַעֲקָר שְׂיַעֲשֶׂה לְמַעַן זְכוּת הַרְבִּים, כִּי
מְצוּת זְכוּת הַרְבִּים מְגַנָּה מְאֹד מְאֹד עַל הָאָדָם, וּבַפְּרָטִיּוֹת זְכוּת
הַרְבִּים לְהַפְּיץ תּוֹרַת רַבּוֹ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר מַחְזִירִים אַחֲרֵיהֶם
בְּתַשׁוּבָה, אֵינֶן לָךְ עוֹד זְכוּת הַרְבִּים כְּזוֹ.

וְהַנֶּרְאָה לְפִי עֲנִיּוֹת דַּעַתִּי כְּתַבְתִּי...

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' צו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר קַרַח ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לִידִיד נְפֹשֵׁי ... גְרוּ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי כְּכֹר כְּמָה פְּעָמִים, וְלַהֲשִׁיבְךָ —
יִקְצְרוּ הַמוֹן יְרִיעוֹת. וּבַפְּרָטִיּוֹת כִּי כְּכֹר שְׂמַעְתָּ מִמֶּנִּי הַרְבֵּה בְּמִשְׁפָּךְ
הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים שְׁהִיִּת אֲצִלִּי, וְגַם הֵלֵא סִפְרֵי וְסִפְרֵי רַבּוֹ ז"ל בְּיַדִּיךָ,
הַפֶּךְ בְּהֵם וְשָׁם תִּמְצָא מְרַגְע לְנַפְשְׁךָ.

מָה אָמַר לָךְ?! חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶתְמוֹל יֵצֵא מִבֵּית הַדְּפוּס
"אֲשֶׁר בְּנַחֵל", חֵלֶק י"ז, וְהֵם הַמַּכְתָּבִים שְׂאֵתָה הַעֲתַקְתָּ מִשְׁנַת
תשכ"ד, שְׂאֵז בַּשָּׁנָה הַהִיא הִיִּתָה הַהֲתַחֲלָה מֵהַמַּכְתָּבִים שְׂבַסְפֶּר
"אֲשֶׁר בְּנַחֵל", אֲשֶׁר מַכְתָּבִים אֵלוֹ הַכְּנִיסוּ אֶת חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב פֹּה

בְּאַרְצוֹת־הַבְּרִית בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים. כִּי הַמִּכְתָּבִים נִכְתְּבוּ אֶל בַּחוּרִים רַבִּים מִבְּנֵי הַיְשִׁיבוֹת שִׁכְתְּבוּ אֵלַי, וְהָשֵׁם יִתְבָּרַךְ זָכָה אוֹתָךְ בְּמִצְוֵה רַבָּה כְּזוֹ, לְהַעֲתִיקֶם וּלְסַדְּרֵם לְדַפּוּס, יִהְיֶה חֲלָקָךְ תָּמִיד בֵּין מְזִכֵּי הַרְבִּים, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֲלָקָךְ, שְׂזָכִיתָ לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל, וְלַעֲלוֹת וְלַגּוֹר בְּאַרְץ הַקִּדְשׁ. וְאֵל תִּפְגַּס בְּךָ אִיזוֹ מַחֲשָׁבָה וְדַמְיוֹן לְחֹזֵר לְכֹאֵן, כִּי חֲסָדֵי הָשֵׁם יִתְבָּרַךְ לְגִדּוּלוֹת מְזֶה נּוֹצְרֶת, וְאַתָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת עֹכָשׁוֹ מִגְּדֹל אוֹר בְּעִיר אֲשֶׁדּוּד, וְעֲלִיךָ לְהַרְבּוֹת שֵׁם בְּדַבּוֹר עִם כָּל מִי שְׁיָבוֹא אֵל בֵּיתְךָ, וּתְדַבֵּר עִמָּהֶם רַק מִדְּבוּרֵי אֱמוּנָה, אֲשֶׁר הַדְּבּוֹר מְאֱמוּנָה בְּעִצּוֹמוֹ, הוּא מִצְוֵה רַבָּה עַד מְאֹד וְהַמְשַׁכֵּת גְּלוּי אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא מֵהַמְצוּוֹת הַתְּדִירוֹת. וְכֹל מֵה שְׂזוֹכִים לְהַרְבּוֹת יוֹתֵר לְדַבֵּר מְאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, מְעַלְתוֹ יוֹתֵר גְּבוּהָה. כִּי בְּמִקּוֹם שִׁמְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֵׁם מְאִיר אוֹר הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה.

הַעֲקֹר רְאֵה, אֶהוּבִי, אָחִי, לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיַּי אֲפָנִים וּבְכֹל הַמְצָבִים, כִּי פְרִנְסָה תְלוּיָה רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְזָכוֹת זֶה שְׂתַהַיָּה רְגִיל יְדַבֵּר תָּמִיד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וּמִרְבֵּנוּ ז"ל, יִמְשִׁיךְ עֲלֶיךָ הָשֵׁם יִתְבָּרַךְ שִׁפְעַ גְּדוֹל בְּפְרִנְסָה.

וּלְמַעַן טוֹבְתָךְ הַנְּצַחִית רְאֵה לְהִיּוֹת תָּמִיד שְׂמַח וְטוֹב לְבָב, וְאֵל תַּהַיָּה עֲצָבִי, וְכֹל מֵה שְׂאַתָּה צָרִיךְ, רְאֵה רַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְהוּא יַעֲנֶה לְךָ.

אַקוּה לְרֵאוֹתָךְ בְּקִרְוֹב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' צח.

בְּעֶזְרַת הָשֵׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרֵ קַרְח ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהִיָּקֵר ... גְּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהִנֵּה אֲנִי שׁוֹלַח לְךָ הַיּוֹם מְשֻׁלוֹחַ סְפָרִים מִסְפְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וּמִי יִתֵּן, שְׂתַתְּמִיד בָּהֶם, וְאִזּוֹ יְאִיר עֲלֶיךָ

אורו יתברך בהארה ובזיו נפלא. אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתודע מרבי אמת פנה, רבי המחזק אותנו, רבי המלמד אותנו איך לשוב אליו יתברך באמת, רבי הפותח את עינינו לראות מצד אחד גדלת הבורא יתברך, ומצד שני לראות בשפלות עצמנו. ואת גדל כחות הנפש הטמונים בקרבנו, ואשר אנחנו יכולים לשוב אליו יתברך מתחתית הירידה והשאול תחתית וכו', ולהתעלות בתכלית העליה עד אין סוף וכו'.

הדורש שלומך...

ד' צט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר קרח ה'תשמ"א.

שלום רב לידידי היקר ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, אף טרדותי בעסק הרבים רבו כאשר רבו.

חסדי השם יתברך זה אתמול יצא מבית הדפוס "אשר בנחל", חלק י"ז (דפוס ישן), והוא חלק אשר נעתק מהמכתבים הראשונים משנות תשכ"ד, תשכ"ה, שעל-ידי מכתבים אלו נתפרסמה דעת רבנו ז"ל פאן בארצות-הברית, וכל המקרבים שיש היום בארצות-הברית, הם עוד מהתולדה של המכתבים האלו, אשר אחר-כך זכיתי להדפיס אז ערך של שמונים וחמשה אלף ספרים מספרי רבנו ז"ל: "לקוטי-מוהר"ן", "ספורי-מעשיות", "ספר-המדות", "לקוטי-עצות" וכו' וכו'. חסדי השם יתברך, אשר עד כה עזרני. בודאי במשך תקופה ארוכה הזו, רבות רבות עבר עלי, ורבות רבות סבלתי בזיונות ושפיכות דמים ומחלוקת, אבל חסדי השם יתברך אחר תקופה ארוכה פזו, סבב השם יתברך סבות לטובה, שיהיו לי, תהלה לאל, הרבה ידידים אמתיים, שיעזרו להדפיס ולהפיץ את הספרים הקדושים שזפני השם יתברך לחדש, ואחד מהידידים זה אתה.

מה אמר ומה אָדָּבֵר, הוא אָמַר וְהוּא עָשָׂה. חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אַחֲרָיךָ טֹלְפָן אֱלֹהִים, וּבְשָׂרָנִי בְשׁוֹרָה טוֹבָה, שְׂאֵךְ יֵצֵא מִבֵּית־הַדְּפּוּס בְּכַרְיָכָה נְהַדְרֵת סֵפֶר "פְּעֻלַת הַצַּדִּיק", שְׂקִבְלָתָּ עַל עֲצָמָךְ לְהַדְפִּיס, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּיָדָיו יִשְׁלַם לְךָ שְׂכָרְךָ מִשָּׁלֵם, וְתִזְכֶּה לְהוֹלִיד בְּנִים וּבְנֵי בָנִים יוֹלְדוּ עַל בְּרַכְיָךְ.

הַעֲקֵר חֲזוֹק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְלֹא תִנִּיחַ אֶת עֲצָמְךָ לִפְלַל בְּשׁוּם אִפְּן שְׁבַעוֹלָם, כִּי מֵלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֵׁם אֱלֹהֵינוּ שֶׁל עוֹלָם. וְעַל־כֵּן מֵה שֵׂיף לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ? ! וּבְאֵמַת כְּשֶׁאָדָם סוֹגֵר עֵינָיו וְאֲזַנָּיו וְחֻטְמוֹ וּפִיו מִהַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, יְכוּל לְזַכּוֹת שִׂיאִיר עָלָיו שְׁפַע גְּלוּי הַכֶּתֶר, שֶׁהוּא אֹרֹו יִתְבָּרֵךְ לְמַעְלָה מִהָאֲרַבְעָה עוֹלָמוֹת, גְּלוּי הַרְצוֹן הַנִּפְלָא, עַד שִׂישְׁתּוֹקֵק תְּמִיד אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ בְּכִסּוּפִין אַחַר כִּסּוּפִין, וְלֹא יֵדַע אֲפֹלוּ מָה רוּצָה (עֵין לְקוּשִׁי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א; וּבְחֵלֶק ב', סִימָן ז'); וְנָא וְנָא לְהִתְמִיד בְּכָל יוֹם בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי הֵם חֲיִינוּ וְאֲרָךְ יָמֵינוּ וְחַיּוֹת וְזִיו נִפְשָׁנוּ, כִּי הַמְּרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּסִדְר־דְּרָךְ־הַלַּמּוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כָּל מִינֵי נַעַם וְעִרְבוּת יְכוּל לְהַרְגִישׁ. וְעַל כָּלֵם רְאֵה לְהִיּוֹת תְּמִיד רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי שִׂמְחָה הִיא רְפוּאָה רוּחָנִית וְגִשְׁמִית. וּכְדָאִי לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְהִיּוֹת אִךְ וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, אֲשֶׁר מִרְחֶבֶת הַמַּחֲזִין (עֵין לְקוּשִׁי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י"ג); וְכֵן רְאֵה לְשִׂמַח אֶת אִשְׁתְּךָ, וּבֵית אֲשֶׁר הַשִּׂמְחָה בּוֹ, שֵׁם הַשְּׂכִינָה שְׂרוּיָה. כִּי אִם הַשְּׂכִינָה בְּבֵית, מִמִּילָא יֵשׁ כְּכָר שְׁפַע רוּחָנִיוֹת וְשְׁפַע גִּשְׁמִיוֹת, בְּנֵי, חֲיֵי וּמְזוּנֵי.

וְאוֹדוֹת הַמַּחֲלֶקֶת עָלַי, נָא וְנָא לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל, כִּי טוֹבוֹת רַבּוֹת עוֹשִׂין לִי, כְּאֲשֶׁר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (תִּי־מוֹהַר"ן, אוֹת עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, סִימָן נו), בְּשַׁעַה שְׁחוּלְקִין עַל הָאָדָם, עוֹשִׂין לוֹ טוֹבָה, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יְכוּל לְגַדֵּל וְלַצְמַח, כְּמוֹ שְׁנוּטְעִין גִּרְעִין בְּאֶרֶץ, אִם הִיְתָה כָּל הָאָרֶץ אֲדוּקָה יַחַד, לֹא הָיָה בְּאֶפְשֶׁר שִׂיגְדֵל וְיִצְמַח מִהַגִּרְעִין אֵילָן, וּבְהִכְרַח שִׂתְחַחֵלֶק הָאָרֶץ קֶצֶת, כְּדִי שִׂיְהִיָּה מְקוֹם לְהֵאֵילָן לְהַתְגַּדֵּל. כְּמוֹ־כֵן עַל־יְדֵי הַמַּחֲלֶקֶת שְׁחוּלְקִין עָלָיו, עַל־יְדֵי־זֶה נוֹתַנִּין לוֹ מְקוֹם לְהַתְגַּדֵּל וְלַצְמַח, עֵין שֵׁם. אִם אָמְנָם שֶׁהַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים גָּרְמוּ מֵה

אֲשֶׁר ד' ק בַּנְחַל יט

שְׁגָרְמוּ, שֶׁהִתְרַחְקוּ הַרְבֵּה נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנִתְקַרְרוּ מֵעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּבִפְרָטִיּוֹת אֵלּוּ אֲשֶׁר הַסֵּמ"ךְ-מ"ם רוֹדֵף אַחֲרֵיהֶם, שֶׁהֵם אֵלּוּ הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁנִּפְגְּמוּ בַּפְּגָם-הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָן, אֲשֶׁר עֲלִיהֶם נֹאמַר (דְּבָרִים כה, יח): "וַיִּזְנֶב בָּךְ כָּל הַנְּחֻשָׁלִים אַחֲרֶיךָ", וּכְפִי שֶׁפָּרַשׁ רַש"י, שְׁזָה סוֹכֵב עַל אוֹתָן שֶׁהֶעֱנַן הָיָה פּוֹלְטָן וְכוּ', אֵךְ מָה לַעֲשׂוֹת?! וּמִי שִׁינְקָם מִהַעֲכוּ"ם שֶׁהֲרִגוּ וְחָמְסוּ וְגוֹלוּ אֶת יִשְׂרָאֵל, הוּא יִנְקָם בְּהַרְשָׁעִים הָאֵלּוּ, שֶׁגָּרְמוּ מָה שֶׁגָּרְמוּ, כִּי הִמְחִטִּיאוּ יוֹתֵר מִהַהוֹרְגוֹ, אֵף-עַל-פִּי-כֵן "וְאַתָּה מָרוֹם ה'" (תְּהִלִּים צב, ט) — לְעוֹלָם יָדָךְ עַל הַעֲלִיּוֹנָה (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה כד, סִימָן ב'), וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הַרְעַ יִתְגַּלֶּה הַטּוֹב. רַק חֲזוּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַל נֵעַם עֲרֵבוֹת חֲלָקְנוּ, אֲשֶׁר שָׁם חֲלָקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ בַּנְּחַל, חֲכָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנֻעִימִים. אֲקַנְיָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְהַתּוֹעֵד עִמָּךְ בַּעֲוֹד כְּשֵׁנִי שְׁבוּעוֹת, כִּי אֲנִי נוֹסֵעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם א', פְּרַשְׁתָּ בְּלָק. וּבְיוֹם ב' בְּבִקְרָא אֲגִיעַ בְּעִזְרָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵז נִתְרָאָה פָּנִים אֶל פָּנִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ד' ק.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר קִרְחַת ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהִיקָר וְהַנְּעֵלָה ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי כָּעַל כָּל הוֹן לְרֵאוֹת וְלִשְׁמַע נֶפֶשׁ חַדְשָׁה אֲשֶׁר זָכָה לְהֵאִיר נֶפֶשׁוֹ בְּאוֹר הָאֲוֵרוֹת מִהַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֲלָקְךָ.

וְהִנֵּה אֲנִי שׁוֹלַח לְךָ הַיּוֹם חֲכִילָה שֶׁל סְפָרִים מִסְפָּרֵי רַבְנוּ ז"ל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לְךָ שְׂתַתְּמִיד בָּהֶם, וּבָהֶם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ, כִּי סְפָרֵי רַבְנוּ ז"ל יוֹלִיכוּ אוֹתְךָ אֶל הַדְּרָךְ הַמּוֹלִיכָה בֵּית-אֵל. וּבִפְרָטִיּוֹת אִם תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רַגִּיל בָּהּ (הִינּוּ שְׂפַת הָאֵם), אֵז אֵין לְךָ מִמֵּי וּמִמָּה לִירָא; כִּי צָרֶיךָ

שְׁתַּדַּע, אַהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הוּא אָב הַרְחָמָן, וּמְרַחֵם
עַל בְּרִיּוֹתָיו. וּבְפִרְטוּיּוֹת עַל אֱלוֹ שִׁנְפָּלוֹ וְנִכְשָׁלוֹ בְּמָה שִׁנְפָּלוֹ וְנִכְשָׁלוֹ
וְכוּ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי יְרִידָתוֹ וְנִפְיָלָתוֹ.

הַעֲקָר, חֲמֵדַת לְכַבִּי! רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ בְּמֵדַת הַרְחָמְנוּת,
לְרַחֵם עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כִּי הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת — מְרַחֵמִין עָלָיו
מִן הַשָּׁמַיִם (שְׁבַת קנא:); וְאָמְרוּ (ירושלמי בְּבֵא קמא, פָּרָק ח', הַלְכָה ז'):
סִימָן זֶה יֵהָא בְּיַדְךָ — כָּל זְמַן שְׂאֵתָה רַחֲמָן, הַמְּקוּם יְרַחֵם עָלֶיךָ,
עֵין שָׁם. כִּי בְּאַתְעָרוּתָא דְלִתְתָּא אַתְעָר דְלַעֲיִלָּא (וְהוּא חֵלֶק א' פ.ח.).

אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְשִׁכַּח אֶת כָּל
הַעֲבָר עָלֶיךָ, וְתַעֲשֶׂה מְרַגַע זֶה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כִּי עַקְר קִיּוּם
בְּהִיָּהוּת בְּכָלֵל וְקִיּוּם בְּחֵי הַיּוֹם יוֹם בְּפִרְט תְּלוּי רַק כְּפִי שְׂהָאֲדָם
זוֹכָה לְשִׁכַּח בְּכָל פַּעַם הַעֲבָר, וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה,
כְּאֱלוֹ בְּרַגַע זֶה נוֹלָד, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִפְטָר מֵעֲצָמוֹ אֶת הָעַל הַגְּדוֹל
שְׁעָלָיו — הֵן מֵעֲצָמוֹ וְהֵן מִמְּשַׁפְּחָתוֹ וְהֵן מִשְׁכָּנָיו וְהֵן מִחֲבָרָיו וְכוּ,
וְרַבְּנֵנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ בְּיוֹתֵר עַל דְּבָר זֶה, וְאָמַר (שיחוט-הַר"ן, סִימָן נא):
אֲסוּר לְהִיּוֹת זְקָן, הֵן צַדִּיק זְקָן, הֵן לְמַדָּן זְקָן וְכוּ, כִּי זְקָן אֵינוֹ טוֹב,
רַק בְּכָל פַּעַם יִהְיֶה חֲדָשׁ לְגַמְרִי. וּמֵאֵד מֵאֵד אֲנִי שֹׂמֵחַ שְׂאֵתָה מִתְּמִיד
בַּתוֹרָה עַל-פִּי הַרְף רַבְּנֵנוּ ז"ל, וְאֵתָה עוֹמֵד לְסִיִּים כָּל שָׁשָׁה סְדָרֵי
מִשְׁנָה, וְכֵן בְּגַמְרָא אַתָּה אוֹחֵז כְּבָר בְּמִסְכַּת פְּסָחִים.

מָה אָמַר לָךְ? ! אֵין לָךְ עוֹד עֲרֻבוּת וְנַעַם מִמִּי שְׂמַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ
לְלַמֵּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּדֶרֶךְ הַקְּלָה וְהַנְּעִימָה שְׁסָלֵל לְפָנֵינוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל,
אֲשֶׁר דֶּרֶךְ זוֹ יִכְנִיס מְשִׁיחַ צְדִיקָנוּ בְּעוֹלָם. וְעַל-כֵּן כָּל יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ
בְּקִיָּאִים בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לִילֵךְ וּלְטַיִל בְּכָל חֲלָקֵי
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּשׁוּם אֶפֶן שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי אִם פְּשׁוֹזוּכִים לְלַמֵּד
בְּסִדְרֵ-דֶרֶךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל; אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְצִיַּת אֶת רַבְּנֵנוּ ז"ל,
וְאֵז טוֹב לוֹ לְנַצַּח נְצָחִים.

רְאֵה, אַהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! מָה עָבַר עָלֶיךָ כְּבָר בְּחֵיִים חִיּוּתָךְ,
אֵילוֹ צְרוּת?! אֵילוֹ בְּעִיּוֹת?! אֲשֶׁר רַק אַתָּה וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יוֹדַע.
וְעַכְשָׁו בָּא רַבְּנֵנוּ ז"ל וּמְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ שְׂתַצִּיַּת אוֹתוֹ בְּשָׁנֵי דְבָרִים אֱלוֹ:

אָשֶׁר ד' קא בנחל כא

ללמד כפי הדרך שהנהיג והדריך לפנינו (עין בשיחות הר"ן, סימן עו; ובקונטרס סדר דרך הלמוד מספר באריכות), וכן להתמיד בדבר זה לדבר עמו יתברך בלשון שאמה רגיל בה (שפת האם שלך) (לשון הקדוש או צרפתית וכו'), ולהרבות הדבור לפניו יתברך. כי צריך שתדע, אהובי, אחי! כי אין לנו על מי להשען, כי אם על אבינו שבשמים (סוטה מט:); ומי שמרגיל את עצמו בדרך הנפלא הזו, אזי הוא אף פעם לא לבד, כי בכל מקום בואו, שם ידבר וישח שיחתו אליו יתברך.

וזכר זכר, אהובי, בני, יקירי! כי לא ישאר מאתנו רק מה שנתפס בזה העולם, כל דבור תפלה, כל למוד ותורה, כל קיום מצוה, רק זה ילוג אותנו אל ביתנו הנצחי. וחקמינו הקדושים אמרו (הובא בגלוקט תהלים, רמז תרפ): אם ראית בית הקברות לפניך, הרי המדינה קרוכה לך; ויש לומר, אם האדם נותן אל לבו שבית הקברות קרוב לפניו, הינו שמסתכל על היום האחרון, אזי ידע כי המדינה קרוכה לפניו, שאז הוא מבגי הישוב, כי אחרת, מי שאינו מרחם על עצמו, ואינו בורח אל התורה ואל התפלה, הרי אינו מן הישוב כלל, והשם יתברך יצליח דרכך תמיד.

הדורש שלומך...

ד' קא

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר קרח ה'תשמ"א.

שלום רב...

את מכתבך לנכון קבלתי, אף מפני כמה סבות נתעכב עד עכשו.

אודות שאלתך, האם זהו כלל מאמרם ו"ל (סוטה כ:): כל המלמד את בתו תורה, כאלו למדה תפלות? הנה מובא בזהר הקדוש (פרשת מטות רנט:): אשה כלילא בדינא וכלילא ברחמי וכו',

שהוא בחינת שמים וארץ וכו', רוחני וגשמי וכו'. אם נאחזת ברחמי שמים — רוחני, אזי מצלחת מאד, ואם, חס ושלום, להפוך, אזי להפוך וכו', עין שם; הרי לך, שאשה יכולה לבחר ברוחני ובגשמי שמים, ולהתדבק בו יתברך, אם היא רוצה. אבל בדרך כלל אמרו חכמינו הקדושים (שבת לג:): נשים דעתן קלה עליהן, עין שם; ועל-כן הן בוחרות תמיד רק עניני גשמיות וארציות, שהן מסטרא דדינא. אבל אם אשה משתוקקת אחר רוחניות, אזי נתעלית בתכלית העליה, ויש לה כחות עצומים. כי כן הוא הדרך למי שיש צד התנגדות, ואם מתעקש בענינו, הרי הוא יתעלה מאד מאד, וכמו-כן מאחר שהגדירו גדרים לאשה. ואם אף-על-פי-כן יש אשה משכלת ומשתוקקת לרוחניות, אזי יכולה להצליח בדרך יוצאת מן הפלל.

ואודות הטבילה במקוה, בודאי מקוה מטהר, ומעלה את האדם מדרגה אחר מדרגה, וכמעט שאי אפשר לקבל רוחניות אלקית אם לא שרגיל בטבילת מקוה, ובזה האדם נפר, אם הוא מצד הקדשה או להפוך, חס ושלום וכו' — אם רגיל הוא בטבילת מקוה, אבל מפני כמה סבות רוחניות וגם גשמיות לא שיכת טבילה זו לאשה, כי אם בעת הצורך, שאז ממשכת קדשה על עצמה כל החדש, ובפרטיות אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פ"ט): איזו אשה פשרה העושה רצון בעלה, עין שם; ועל-כן אסור לה להיות פרושה וכו', ובזה שתשמר את בעלה שלא יפשל, חס ושלום, באיזה חטא, בזה היא מתקנת תקונים למעלה בכל העולמות, כי האשה היא בחינת הפלי, בחינת המלכות של הזעיר אנפין, כלליות האורות, ההכרח לעבר דרך בה וכו', ועל-כן היא נקראת בחינת נעל השומר את הרגלין וכו', (ההכרח לקצר במקום שאמרו להאריך). ואודות אמירת התקון בליל שבועות, וכן אמירת תקון חצות, מובא בפרוש מגורי האריז"ל, שזה שיה גם לנשים.

והנה הדרך הקלה ונעימה לנשים להתעלות בעבודת השם יתברך היא בשמירת המצוות השיכות אליה, כמו: חלה, נדה, הדלקת נר, ובזה היא מתקדשת בתכלית הקדשה, אם היא מכוננת בהם הפונות הראויות לכון — הן בשעת טבילתה והן בשעת

אֲשֶׁר ד' קא בַּנְחָל כג

הַפְּרִשְׁת חֻלָּה (שְׁבֻזָּה כְּלוּל גַּם כָּל פְּשׁוּת הַמְּאֻכְלִים, הַתְּלוּי עַל-פִּי-רֹב רַק בְּאִשָּׁה שֶׁהִיא עֶקְרֶת הַבַּיִת), וְהֵן בְּהַדְּלַקַּת הַגְּרוּת (שְׁאֵז הוּא זְמַן עֵת רְצוֹן לְהַתְּפַלֵּל הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ עַל כָּל מַה שְׁרוּצִים), וּבַפְּרִטִי פְּרִטִיּוֹת כִּי בְּגו' מְצוּוֹת אֱלוֹי יֵשׁ יְחִוּדִים נִשְׁגָּבִים לְיַחַד אֲזוּ, אֲשֶׁר בְּזָה מִמְשַׁכֶּת עַל עֲצָמָה אִוּרוֹת נִשְׁגָּבִים מְרוּחֲנִיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְּאִיר מְאֹד מְאֹד בְּעוֹלָם לְזַכִּי הַרְאוֹת; כִּי בְּאֵמֶת בְּזָה הָעוֹלָם יְכוּלִים לְזַכּוֹת אֶל עֲנִינִים רוּחֲנִיִּים, אֲשֶׁר חִבְרוּ הַיּוֹשֵׁב עַל יָדוֹ לֹא יִרְגִישׁ וְלֹא יִבִּין כָּלֵל וְכָלֵל לֹא, כִּי כֵן בְּרָא הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, בְּבַחֲיַנֵּת סְתִים וְגִלְיָא, גִּלְיָא לְהַרְאוּי, וְסְתִים לְמִי שְׁאִינוֹ רְאוּי, כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה, חֵס וְשְׁלוֹם, רַבּוּי אִוּר, שְׁגוּרִם שְׁבִירַת הַכְּלִים לְגַמְרִי.

וְהִנֵּה כָּל הַשֵּׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה שְׂיָכִים גַּם לְנָשִׁים, וְכֵן יֵשׁ הַרְבֵּה מְצוּוֹת עֲשֵׂה הַשְּׂיָכוֹת גַּם לְאִשָּׁה, וּבְזָה הִיא שְׁוֹה אֶל בְּעָלָה מִמֶּשׁ, כְּגוֹן: שְׁמִירַת שֶׁבֶת וְאֲכִילַת הַג' סְעֵדוֹת, אֲשֶׁר עַל-יָדֵי כָּל סְעֵדָה עוֹשִׂין תִּקּוֹן בַּחֲלָק אֶחָד מִחֲלָקֵי הָעוֹלָם, אִם בְּכַתֵּר וְאִם בְּזַעִיר אֲנַפִּין וְאִם בְּמַלְכוּת כְּדוּעַ, וְכֵן אֲכִילַת מִצָּה וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר בְּכָל זֹאת הִיא יְכוּלָה לְהַתְּעַלּוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה.

הַעֲקָר מַה שְׁאִשָּׁה צְרִיכָה הִיא מִדַּת הַשְּׂמִחָה, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל "וְרַגְלֶיהָ יוֹרְדוֹת מְוֹת" (מְשַׁלִּי ה, ה), וְהַסְּטָרָא אַחֲרָא מְאֹד מְאֹד כְּרוּכָה אַחֲרֶיהֶן, וְעַל-כֵּן הֵן עַל-פִּי-רֹב בְּעֲצָבוֹת (וְאִף שְׁלֹא נִרְאָה מִבְּחוּץ, אֲבָל בְּאֵמֶת בְּפָנִימִיּוֹת הֵן שְׁרוּיּוֹת בְּעֲצָבוֹן גְּדוֹל). וְעַל-כֵּן עָלֶיהָ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְהִיּוֹת תְּמִיד רַק שְׂמִחָה וְעֲלִיָּזָה, וְלִשְׁמַע קוֹל נְגִינָה, לְהַרִים וּלְהַגְבִּיחַ אֶת רוּחָהּ, וְכֵן תִּרְאָה לְשַׂמַּח אֶת בְּעָלָהּ, וּבַיִת שֶׁהַשְּׂמִחָה שְׁרוּיָה שָׁם, הַשְּׂכִינָה שְׁרוּיָה שָׁם, וּכְשֶׁהַשְּׂכִינָה שְׁרוּיָה בַּבַּיִת, אֲזִי נִמְשָׁכִים כָּל מִינֵי הַשְּׂפָעוֹת טוֹבוֹת, גְּשָׁמִיּוֹת וְגַם רוּחֲנִיּוֹת יִתְדוּ.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר, כִּי הַגִּיעַ זְמַן מִנְחָה...

כד אָשׁר ד' קב בנחל
ד' קב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר קרח ה'תשמ"א.

שלום רב להאברהם ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואין אני יודע מה להשיב לך, כי הבחירה חזקה וגדולה עד מאד, והיה ראוי לך ללמד התורה (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נא), וללמד עליה ההלכה (בלקוטי-הלכות, רבית, הלכה ה') בלה, ושם תראה מה נקרא אמת, ומי חולק על האמת וכו', עין שם באריכות על-כל-פנים.

אודות רבוי הצרות והמניעות שעובר עליך, אמרתי להעתיק לך קצת לשונו הזהב של מוהרנ"ת ז"ל, למען תוכל להחיות את נפשך, ולהשאיר קים בעבודת השם יתברך תמיד: כשרואה האדם שהמניעות מתפשטין ומתגברין כנגדו מאד מאד למנעו מדרך האמת, ובפרט על-ידי רבוי המחלקת וכו', צריך לידע שהכל נמשך מחמת פגם הברית, שעל זה נאמר (משלי ב, יט): "כל באיה לא ישובון, ולא ישיגו ארחות חיים", חס ושלום; על-כן רוצים למנעו מדרך החיים בכמה מיני פתויים והסתות ודברי חלקלקות בלי שעור. וכשרואים שאינם יכולים למנעו, על-ידי-זה גם-כן, הם עומדים כנגדו בזרוע ביד רמה, במחלקת וביונות וכו' למנעו, כמצוי עכשו בעוונותינו הרבים. ואז אין תקנה לזה, כי אם מסירת נפש ממש, שצריך לישוב דעתו: הלא אני יודע האמת לאמתה, שפונתי רצויה לשמים באמת, ואם מעשי אינם עולים יפה כראוי, הלא החולקים אינם חולקים על מעשי שאינם יפים כראוי, כי אם אדרבה, על מעט מעשי הטובים, על שאני חותר ומתיגע עדין להתקרב לאנשי אמת ולהתפלל בכונה וכו', והם עומדים כנגדי לבלעני חנם, חס ושלום, וגרועים יותר מרוצחי נפשות, כמאמר חכמינו הקדושים (מדרש תנחומא, פרשת פנחס): המחטיאו קשה מן ההורגו; על-כן אני מחיב למסור נפשי, כי הלא אני יהודי. וזה ידוע, שאפלו הגרוע שבשראל, רוצה למסור נפשו על קדשת השם, על-כן גם אנכי רוצה למסור נפשי וגופי ופרנסתי בשביל האמת, בשביל

אֲשֶׁר ד' קג בְּנַחֵל כה

קדֹשֶׁת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיַּעֲבֹר עָלַי מָה, וַהֲלֹא אֲנִי יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין שְׁכָל
הַמְּנִיעוֹת הָאֵלוֹ בְּאֵין עָלַי רַק בְּשִׁבִיל פָּגַם הַבְּרִית, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנֵּת
אֶחָד מִשְׁלֹשָׁה דְבָרִים שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם. נִמְצָא, שְׁכָל
זֶה שֶׁלַח עָלַי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָתִי וְתַקְנָתִי, כִּי זֶה עָקֵר תְּשׁוּבָתִי
וְתַקּוּנִי, כִּי עָקֵר הַתְּשׁוּבָה וְהַתְּקוּן עַל פָּגַם הַבְּרִית הוּא מְסִירַת נַפְשׁוֹ,
וּבְנֻדָּאֵי אִם יִתְגַּבֵּר לְשַׁבֵּר כָּל הַמְּנִיעוֹת בְּכָל כַּחוֹ, בְּבַחֲיַנֵּת מְסִירַת
נַפְשׁוֹ, בְּנֻדָּאֵי יִזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה לְהַשִּׁיג אַרְחוֹת חַיִּים, אֲפֹלוֹ אִם פָּגַם
כְּמוֹ שְׁפָגַם בְּפָגַם הַבְּרִית, חַס וְשָׁלוֹם. כִּי זֶה עָקֵר תַּקּוּנוֹ, כְּשִׁיעֵמַד
בְּנִסְיוֹן נֶגֶד הַחֹלְלִים וְהַמוֹנְעִים. וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְהַכְנִיס בְּדַעְתְּךָ יְדִיעָה
זוֹ בְּלֵב שְׁלֹם, וְאִזּוֹ כְּבָר לֹא תִפְלֵ בְרוּחְךָ וְלֹא תִסְתַּכֵּל עַל בּוֹרִים וְלִצִּים
הַמְּחַפִּין אֶת הָאֱמֶת בְּשִׁקָּר וְכוּ'.

חֲמַדַּת לְבָבִי! עָקֵר הַמְּסִירוֹת נַפְשׁוֹ צָרִיכִים בְּהַתְּבוּדוֹת, לְצַעֵק
וְלִזְעַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ: רְאֵה רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חֲטָאתִי כְּבָר בְּחַיִּי כָּל-כָּף
כָּל-כָּף, וְעַכְשָׁו מְצָאתִי סְפָרִים קְדוּשִׁים שְׁמִקְרָבִין אוֹתִי אֵלֶיךָ,
וּבְשִׁבִיל שְׁחֲטָאתִי, עוֹיְתִי וּפְשָׁעֵתִי נִגְדָּךְ יוֹמָם וְלַיְלָה הַשֶּׁכֶם וְהָעֶרֶב,
קָמוּ עָלַי הָעֲזִי פָּנִים שְׁבִדוֹר, לְעַקְרֵנִי מִחַיִּי הַנְּצַחִיִּים, וְנִשְׁמַעַת לְאֲזוּנֵי
מַחְלָקַת עַל סְפָרִים קְדוּשִׁים כְּאֵלוֹ. אֲנֵא ה', חוּס וְרַחֵם עָלַי, שְׁאֲזֹכָה
לְעַמַּד עַל עַמְדֵי תְּמִיד, וְלְהַחְזִיק בְּהַסְפָּרִים הַקְּדוּשִׁים יִהְיֶה אֵיךְ
שְׁיִהְיֶה. וְאֲנִי חוֹשֵׁב אַחַר צְעָקוֹת שֶׁל יָמִים וְשָׁנִים — יִזְדַּכְּךָ מִחָךְ,
וְתִזְכֶּה לְרְאוֹת הַיְכָן הוּא הָאֱמֶת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ד' קג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר קִנְח ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לִידִיד נַפְשִׁי ... גֵּרוֹ וְאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נְצַחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

וּבְעֵתֵים הַלְלוּ אֶמְרָתִי לְהַחֲבִיא אֶת עֲצָמֵי בְּסִתָּר צֵל כְּנַפְיוֹ

יִתְבַּרְךָ, כִּי מֵרַב הַתְּמוּרוֹת וְהַשְּׁקָר וְכוּ' נִתְהַוָּה עוֹד פַּעַם רִיב וּמִחֻלָּקֶת עַל-יְדֵי כַּמָּה בְּעַלֵי קִנְיָה וּבְעַלֵי גֵאֲוָה וְכוּ', מֵהַ לַעֲשׂוֹת?! כִּךָ הוּא מִחֻקֵי הַבְּחִירָה, וְאִין לָנוּ עֲכָשׁוּ רַק לְדָם וְלִשְׁתֵּק, לֹא לַצֵּאת כְּנִגְדַּ מִחֻרְפֵינוּ וּמִבְזֵי נַפְשֵנוּ כָּלָל, כַּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבֵנוּ ז"ל (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ר').

חֻמַּדַּת לְכַבִּי! רְאִיתִי עֲנִין רַע, אֲשֶׁר נִמְצָא בְּאִיזָה אֲנָשִים, שֶׁהֵם מִחֻרְחָרֵי רִיב, כְּשֵׁרוּאִים שְׁנֵי אֲנָשִים נָצִים וּמְרִיבִים בִּינֵיהֶם, בְּאִים אִלוּ אֲנָשִים בְּאִמְצַע, וּמְסַפִּימִים לְאַחַד מֵהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַבֶּה הַמִּחֻלָּקֶת עַד לְשָׁמַיִם, אֲבָל לְכַסּוֹף בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן, נִהַפֵּךְ הַגִּלְגָּל, וּמֵהַשׁוֹנְאִים נַעֲשׂוּ אוֹהֲבִים וְרַעוּת בִּינֵיהֶם, וְאַחַד מֵהַצְּדִידִים נַעֲשֶׂה שׁוֹנֵא לְמִחֻרְחָרֵי הָרִיב, אֲשֶׁר אִין לְשַׁעַר, וְזֹאת מְרוּיַח הַמִּחֻרְחָר רִיב. וּמֵאִין בָּא לָהֶם שְׁיֵהִיו בְּעַלֵי מִחֻרְחָרֵי רִיב? יַעַן כִּי הֵם הוֹלְכֵי בְטֹל, וְהַבְטָלָה מְבִיאָה לִידֵי שַׁעֲמוּם וְזִמָּה. וַיַּעַן כִּי בְטָלִים מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַיְרָאָה, וְהֵם בְּעַלֵי מִדְּבָרִים, לְכֵן יִתְעַסְקוּ לִהְיוֹת מִחֻרְחָרֵי רִיב וְכַדוּמָה, אוֹי לָהֶם וּלְנַפְשָׁם! וּמִי שְׁיֵשׁ לוֹ מְעַט שֶׁכָּל וַיִּתְבּוֹנֵן עַל מַעֲשֵׂיהֶם, תְּסַמְרְנָה שַׁעֲרוֹת רֵאשׁוּ, שְׁמַאֲבָדִים בְּשֵׁאֵט נַפְשָׁם הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, שְׁאִין לָהֶם שׁוּם כְּבוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה, וַיֵּשׁ לָהֶם עֲנָשׁ בְּעוֹלָם הַבָּא, אֲשֶׁר אִין לוֹ שַׁעוֹר.

לְכֵן אַל תִּתְעַרֵב בְּרִיב שְׁאִינוּ שִׁיף לָךְ, וְאַפְלוּ גְרִיב עֲמָךְ, תְּשִׁים גַּם-כֵּן מַחֲסוּם לְפִיד, וְאַל תִּצָּא לְרִיב בְּמַהֲרָה אוֹ לְהַשִּׁיב בְּעִזּוֹת מִצַּח, אֲלֵא כְּבֵשׁ אֶת כַּעֲסֶךָ, וְהִדְבַּק אֶת לְשׁוֹנְךָ בֵּין שְׁנֵי הַחוּמוֹת אֲשֶׁר יֵשׁ לָךְ — הַשְּׁפָתִים וְהַשְּׁנַיִם, וְאַחַר שִׁתְקַרֵר אֶת כַּעֲסֶךָ, תִּרְאֶה שְׁטוֹב עֲשִׂיתָ שְׁלֵא יֵצֵאתָ לְמִלְחָמָה נִגְדַּ חֻבְרָךְ.

וְדַע, שְׁטוֹב יוֹתֵר שְׁיֵהִיו לְאָדָם אוֹהֲבִים רַבִּים יוֹתֵר מִשׁוֹנְאִים, וּמִמָּה שְׁאֵתָה מְשִׁיב בְּכַעֲסֶךָ, נִתְרַבֶּה הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים. וְאָמַר הַחֶכֶם, שְׁטוֹב יוֹתֵר מֵאֵה אוֹהֲבִים מִשׁוֹנֵא אֶחָד, כִּי שׁוֹנֵא אֶחָד יָכוֹל לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר מִמָּאֵה אוֹהֲבִים, וְלִהְיוֹת בְּכַעַס אֲפְלוּ עַל גּוֹי, גַּם-כֵּן יִזְהַר, כִּי אִין לָךְ אָדָם שְׁאִין לוֹ שַׁעָה, וְעַבְרַתָּם שְׁמָרָה עַד עוֹלָם.

אֲשֶׁר ד' קד בְּנַחֵל כז

אָקוּהָ לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁתַּצִּית אוֹתִי, וְאִזּוּ תַּצְלִיחַ דְּרַכָּךְ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ד' קד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לִיל שְׁשֵׁי לְסֵדֵר קִרְחַ ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי וְגַם הַמְּעוֹת לְהַדְּפָסָה, אֲשַׁרְיָךְ שְׁיִשׁ לְךָ חֶלֶק בְּדַבְּרִים נְשֻׁגָבִים כְּאֵלוֹ, הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֻכְמָה חוֹצָה, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ אָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁסִּפְרוּ הַקְּדוֹשׁ הוּא אֶתְחַלְתָּא דְגָאֵלָה, וְעֲלִינוּ לְמִסַּד נְפִשְׁנוּ לְגִלוֹת אֶת הַסִּגְלָה לְעַם סִגְלָה, אִם אָמְנָם שְׁיִשׁ רְשָׁעִים מוֹצְאֵי דְבָהּ רָעָה וְכוּ', מַעֲשֵׂה הַסֵּם"ךְ-מ"ם הַצְּלִיחַ, וְעֲלִינוּ לְעִשׂוֹת אֶת שְׁלֵנוּ כָּל עוֹד נְפִשְׁנוּ בְּאִפְנוּ, כִּי לְדַעְתִּי זֶהוּ הַגְּמוּל הַטּוֹב שְׁרָאוּי לָנוּ לְגַמֵּל לְרַבְּנוּ ז"ל, מֵאֲחַר שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ טוֹבוֹת כְּאֵלוֹ, וְהוֹצִיאָנוּ מֵעַבְדוֹת לְחֵרוֹת, מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה, מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה וְכוּ', כְּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד אֲשֶׁר זָכָה לִינֵק דּוּבָשָׂא וְחִלְבָּא מִתּוֹרָתוֹ, יוֹדֵה עַל הָאֱמֶת. לְזֹאת, רָאוּי לָנוּ לְחַזֵּר וְלְגַמֵּל טוֹב עִם רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁבְּפִרוּשׁ בְּקֶשׁ אוֹתָנוּ וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רט): אֵייעָרִי קִינְדָּעֵר זְאֵלְט אִיהָר מוֹדִיעַ זֵיין וּוּאָס דָּא הָאָט זײַךְ גִּיטְאָן², עֵינן שָׁם; וּמֵאֲחַר שְׁאִין פְּנִינּוּ יְפוֹת כָּלֵל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן לא), וְרַבְּנוּ ז"ל מְנַקֵּה אוֹתָנוּ וּמְכַבֵּס אֶת נְשִׁמְתָנוּ, עַל-כֹּל-פְּנִינִים רָאוּי וְנִכּוֹן לָנוּ לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעְתּוֹ גַּם לְאַחֲרִים, וְלִהְיוֹת שְׁמֵשִׁים אֲצֵלוֹ, וּלְפָרְסֵם לְמוֹדוֹ הַטּוֹב. וּמֵה שֶׁכַּמָּה יְחִידִים מְעַכְּבִים, "כְּפֻנְתָם הַטְּמְאָה יְדוּעָה, כִּי רוּצִים לְעִשׂוֹת אִיזָה מִשָּׂא וּמִתָּן וְעֶסֶק פְּרֻנְסָה מִסְפָּרִי רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן מִתְּלַבְּשִׁים עֲצָמָם בְּמַצּוֹת, כִּי אֵין רָאוּי וְנִכּוֹן לְהַפִּיץ דַּעַת וְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל כָּל-כָּךְ בְּזוּל", וּכְאֵלוֹ הֵם רוּצִים טוֹבֵת רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא דַעַת וְתַבּוּנָה לְהֵם,

(ב) לְכַנְיָכֵם תּוֹדִיעוּ מֵה הִיָּה נַעֲשֵׂה כְּאֵן.

כח אֲשֶׁר ד' קד בְּנַחֵל

אֲשֶׁר כָּל טוֹבְתָם קָבְלוּ מִמְּנִי (איכה ג, י): "דב אורב הוא לי ארניה במסתרים"; הדב הנה אף פעם לא פתח גמרא, עד שדברתי עמו ארכות וקצרות, שעל-כל-פנים נתחיל לעשות לעצמו שעור בדרך היומי, וזה כמה שנים שמציית אותי, ומסבת הקנאה, נהפך עלי לאויב, והארניה הטורף הנה, אני הוצאתי אותו מזהמת מעשיו הרעים, אני הוא שמצאתי לו שדוד, ונהפך עלי לאויב מסבת פחד שאקפח פרנסתו. הלא כשהיה עוד בחור בן שבע עשרה, והיה משקע בחטאת נעורים, כבר אז הדפסתי כל ספרי רבנו ז"ל, ועכשו משלם לי רעה תחת טובה וכו' וכו'. הוי, הוי! אדם חושב, ומלמעלה צוחקים, שוטה שבעולם, האם לעולם תחיה?!

והנה היום יוצא מכרך הספרים: "אשר בנחל" חלק י"ז (מהדורה ישנה), אתמול נדפס והיום כבר פרכו את זה, ואני מדפדף את הספר, ומסתכל פה ושם בהמכתבים, ואני גזכר בתקופה שעברה אז בחסידות ברסלב, זה לפני י"ז שנים, שהיה כאן מדבר שממה רק בית-מדרש אחד באיסט סייד, אשר שם היה הקבוץ בראש השנה, ועתה תהלה לאל, יש לנו חמשה בתי מדרשות על שם רבנו ז"ל והמוזן מקרבים. ומה גם שהסמ"ך-מ"ם עיניו לטש ושניו חרק עלי, ועורר עלי שנאה ומדנים על-ידי צבי שבור, על שום דבר, רק מחמת קנאה ושנאה, ועל-ידי-זה גרם מה שגרם אריכות הגלות בעוונותינו הרבים, כי היה קל מאוד מאוד עכשו לקרב את כל בני הנעורים אליו ותברך, על-פי דעת רבנו ז"ל, כפי שעובר בעתים הללו חמימות היצר בתבערת המדורה תאות נאוף, והפריצות עושה פרצות בנשמות ישראל, ונכשלים מגיל צעיר בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, ואין מי שידבר עמם ויחזק אותם, ויאיר להם עצות איך לצאת — כמו ספרי רבנו ז"ל, ובפרטיות על-ידי הספרים הקדושים שזכיתי לחדש בהם. אף בא סנחריב ובלבל את העולם, כאשר התבטא רבנו ז"ל: אחר הדברים והאמת האלה בא סנחריב וכו' (עין חיי-מוהר"ו, ענין המחלקת שעליו, סימן ו); ומה לעשות?! גם על רבנו ז"ל עבר כל זה ויותר מזה, אף אף-על-פי-כן הרחמנות גדולה עד מאד על אלו בני הנעורים שנכשלים בפגם הברית —

אֲשֶׁר ד' קה בְּנַחַל כט

הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. וְהַיּוֹם בָּא לְפָנַי בַּחוּר אֶחָד, וְסֵפֶר לְפָנַי אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְגִדְל הַרְחֻמְנוּת שֵׁישׁ עָלָיו — רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ זֹאת. וּמָה הָיִיתִי יָכוֹל לַעֲנוֹת לוֹ... עַיִן בַּהֲקָדְמָה לְסֵפֶר "שְׁמִירַת הַבְּרִית", וּתְקַיֵּם אֶת כָּל הַנְּאֻמַּר שָׁם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכָּה לַצֵּאת מֵהַרְגְּלָךְ הַרְע.

מָה אַעֲשֶׂה?! הֵיוּ יָמִים וְלֵילוֹת שְׁלָמִים שֶׁדְּבַרְתִּי עִם בַּחוּרִים אֲמֻלָּיִם, שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶם מָה שֶׁעָבַר, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּפָגַם הַבְּרִית וְכוּ', וְהִיָּתָה לִי סְבֻלָּנוֹת עֲצוּמָה לָהֶם וְכוּ', וּמָה הִיָּה הַסּוּף? שְׁמֵדְבָרִים עָלַי כָּל דָּבָר אֲסוּר, עַד שֵׁישׁ כַּמָּה שְׁלֹא רוֹצִים לַעֲמֹד בְּד' אֲמוֹתַי, וּבַחֲסֵדִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שָׁלַם לִי אֶת הַסֵּפֶר "שִׁפְת הַנַּחַל" עַל כָּל הַ"לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן", אֲשֶׁר סוּף כָּל סוּף בְּעִזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ יִדְפֵּס, וּמְלַבֵּד זֹאת עוֹד סְפָרִים יִקְרִי עַרְךָ עַל הַ"עֵץ חַיִּים" וְ"פְרִי עֵץ חַיִּים" וְסֵפֶר הַיְחוּדִים וְהַסְדוּר "אוֹר הָאוֹרוֹת", וּמֵרַב שִׁיחֵי וְצַעֲרֵי הָאֲרֻכָּתִי קֶצֶת, אוֹלֵי יְרוּחַ לִי. עַל-כָּל-פָּנִים מֵאֲחֵר שֶׁתְּהַלֵּה לְאֵל אֶתָּה מוֹדָה בְּכָל זֶה, וְאֶתָּה עוֹזֵר לִי מְדֵי פַעַם בְּפַעַם בְּסִכּוּמִים עֲצוּמִים לְהַדְפָּסָה, שְׁכַרְךָ יִגְדֵל מְאֹד מְאֹד, וְעוֹד תִּבּוֹא פַעַם עַל שְׁכַרְךָ, בְּעִזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ, רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ד' קה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לִיל שֵׁשִׁי לְסֵדֶר קֶרַח ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב ... נְרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי וְכוּ'. לְמַעַן טוֹבְתָךְ הַנִּצְחִית רְאֵה לְהִיוֹת סְבֻלָּן, וְכָל הַכַּעַס וְהַעֲצָבָנוֹת (שְׁקוֹרִין נְעֻרְוִיזְקִיִּיט) שֵׁישׁ לָךְ, כָּל זֶה בָּא מִפָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בְּזֶה יָמִים וְשָׁנִים (עַיִן שִׁיחוֹת-הַר"ן. סִימָן רמט), שֶׁפָּרַשׁ שָׁם רַבְּנוּ וְ"ל, שֶׁחֲטָא הַמְּגִנָּה הִנֵּה מְבִיא אֶת הָאֲדָם שֶׁיְהִיָּה תְּמִיד בְּכַעַס וְאִישׁ רַע (בִּיזוֹ, אוֹיֵף גִּירְעָט). וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְהַרְגִּיל עֲצָמָךְ לְהִיוֹת סְבֻלָּן גָּדוֹל, וְדָבָר

ל אֲשֶׁר ד' קו בְּנִחַל

זו תלוי במדת האמונה הקדושה, כפי שזוכה לבטל את עצמו אליו יתברך, כמו־כן יהיה מאריך אף וסבלן גדול, ויסבל כל הבא עליו, ויקבל הכל באהבה ובשמחה ובלב רחב.

ודע לך, אהובי, אחי! כי אסור להגיד בשעת צרה "מה אני יכול לעשות?! וואס קען מען טהוין? כדרך העולם, כי דבורים אלו הם בכלל חרוף וגדוף כלפי מעלה, חס ושלום [עין בשלחן ערוך, יורה דעה, סימן ש"ע, סעיף ב'), בדברי רבנו הרמ"א: ואל יאמר אדם לאבל מה לך לעשות, כי אי אפשר לשנות, שזהו כגדוף דמשמע האם אפשר לשנות היה עושה, אלא יקבל עליו גזרת השם יתברך מאהבה, עין שם]; כי בודאי לא יעזב אותך השם יתברך, והוא מתמם עם תמימים. העקר רק למסר את עצמו לגמרי אליו יתברך, ואז תראה נסים ונפלאות.

הדורש שלומך...

ד' קו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חקת התשמ"א.

שלום רב לידידי היקר ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, והנה להשיבך יקצרו המון יריעות, ובפרטיות כי ספרי רבנו ז"ל בדידי, הפך בהם דכלא בהם — יצות והתחזקות והנהגות ישרות.

ואתמול בסעדה שלישית דברנו הרבה על־פי התורה: "פתח רבי שמעון" בלקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ס', וידועה לך דברנו ללמד בסעדה שלישית תורה שלמה, אשר בדרך כלל לוקחת כשעה וחצי ולפעמים יותר, ואין בית־המדרש בלא חדוש, ותהלה לאל, נתחדשים אצלנו חדושים חדשים, ואשר הרבה מהם נכתבים על־ידי החברים המקשיבים, והשם יתברך יעזרנו גם־כן לרשם לך כרצונך. ובבקר דברנו מהמעשה של הז' בעטלירס מיום שלישי,

אֲשֶׁר ד' קו בַּנְחַל לֹא

עַיִן שָׁם; וְתַמְצִית הַדְּבֹר לְעִנְיָנָךְ הוּא שְׁמִירַת הַזְּמַן, לְשֹׁמֵר אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשֶׁר לְקַנּוֹתוֹ בְּשׁוּם מְמוֹן שְׁבָעוּלָם, וְהִרְגַע וְהִשְׁעָה עוֹבְרַת וְחוֹלְפַת לְעוֹלָמִי עַד, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לִרְאוֹת לְהִרְחִיב אֶת הַיּוֹם עִם טוֹב אֲמָתִי — תוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. וְצְרִיךְ שְׁתַּדַּע, כִּי כָּל יוֹם כְּשִׁמְתַּחִיל, מִתְחִיל בְּצַר וּבְמִיצַר, וְנִדְמָה כִּי הַיּוֹם הַזֶּה אֵינוֹ יוֹם, וְצְרִיכִים לְהִרְחִיבוֹ וּלְהֶאֱרִיכוֹ. וְלָזֶה זֹכִים עַל-יְדֵי יִרְאָה, כְּשִׁתְּהִיָּה לוֹ בְּאֲמַת יִרְאָה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ, אֲזִי יִהְיֶה לוֹ יָקָר כָּל רְגַע מִמֶּשׁ, וְגַם כָּל יוֹם בָּא עִם שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, וְכֵן כְּשֶׁהוּלָךְ — הוּלָךְ עִם חִידוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, שְׁנֵיהֶם כָּלֵל הַתְּפִלוֹת: שְׁחֲרִית, מִנְחָה וּמַעֲרִיב שְׁאֵנוּ מִתְּפִלָּיִם.

וּבְאֲמַת, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! כָּל הַצְּרוֹת שְׁלָךְ בָּאוֹת רַק עַל-יְדֵי הַבְּטָלָה אֲשֶׁר אַתָּה מְבַטֵּל אֶת זְמַנְךָ הַיָּקָר בְּהֶבֶל וּבְרִיק. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (פְּתוּבוֹת נ.ט): הַבְּטָלָה מְבִיאָה לְיָדֵי זְמָה וְלְיָדֵי שְׁעֵמוּם; כִּי אִם תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרַךְ בְּקַבִּיעוֹת, וְכֵן תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן וְכֵן לַחֲדָשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה וּלְרִשְׁמָם עַל פְּנֵי הַפֶּתַח, עַל-יְדֵי כָּל זֶה תִּהְיֶה עָסוּק כָּל הַיּוֹם כְּלוֹ, וְלֹא יִהְיֶה לְךָ פְּנְאֵי לְחֹשֶׁב מַעֲצָמְךָ אוֹ מַנְשִׁים וְכוּ'. וּבְאֲמַת מוּבָא בַּפְּנִים הַתּוֹרָה: כְּפִי שְׁאָדָם בּוֹרַח מִהֶבֶל הַיָּפִי, כְּמוֹ-כֵן זֹכָה לְיִרְאָה, וְזֶה תְּלוּי בְּזָה, עַיִן שָׁם; כְּפִי שְׁתַּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ מִדַּת הַיִּרְאָה, לְיִרְאָה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ בְּקַבִּיעוֹת, כְּמוֹ-כֵן תִּשְׁמֹר אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, וְתִזְכֶּה לְבוֹא לְהוֹן נִפְלָא בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְכַבִּי! מַה דְּהוּהָ הַזֶּה, עַל-כָּל-פְּנִים מְרַגַע זֶה בְּרַח לְךָ אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְתִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ. וְצְרִיךְ שְׁתַּדַּע, כִּי כָּל דְּבֹר וְדְבֹר שְׁמִדְבָרִים עִמוֹ יִתְבַּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה שְׂאִין כְּמוֹהָ, כִּי עַל-יְדֵי כָּל דְּבֹר מְדַבְּקִים עִמוֹ יִתְבַּרַךְ, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר הָאֲשֶׁר הַנְּצַחִי — לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת יְדִידוֹת זִיו חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְאֲזִי כְּשִׁתְּהִיָּה רְגִיל בְּזָה, תִּרְגִּישׁ חַיִּים אַחֲרַיִם לְגַמְרִי.

וּמַחֲמַת הַטְרָדָה שְׁנַתְהוּתָהּ לִי בְרָגַע זֶה — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' קז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר חֲקַת ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לִיְדִיד נִפְשֵׁי ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

חֲמַדַּת לְבָבִי! בְּיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בָּלֶק, בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַכֶּה
לְהַגִּיעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְשֵׁם נִתְוַעַד פָּנִים אֶל פָּנִים. וְעַל-כֵּן אֵין לִי מָה
לְהֶאֱרִיךְ עִכְשָׁו.

וְהִנֵּה הֵייתִי מְצִיעַ לָךְ, שְׁתַּרְאֶה לְהִתְמַיֵּד מְאֹד מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ
ו"ל, וְאֵל יַחֲסֹר לָךְ יוֹם בְּלִי לַמּוֹד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ו"ן וְ"סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת"
וְ"סִפְרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת" וְכֵן לְעֵינַי בְּהַשִּׁיחוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל,
בְּ"חֵי"מוֹהַר"ו"ן וּבְ"שִׁיחוֹת-הַר"ו"ן". וּבְזֶה יִהְיֶה לָךְ חֶק קְבוּעַ מִדֵּי יוֹם
בְּיוֹמוֹ. וְכֵן הִתְמַד בְּסִפְרֵי מוֹהַרנ"ת ו"ל, אֲשֶׁר רַק עַל יְדוֹ תִּזְכֶּה לְהִבִּין
דַּעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל. כִּי לוֹלֵא הוּא ו"ל, לֹא הִיָּה נִשְׁאָר
מִרַבְּנוּ ו"ל עֲלֶה אֶחָד, וּמִי שֶׁהוּא בְּקִי בְּלְקוּטֵי-הַלְכוֹת, הוּא בְּקִי
בְּהַלְכָה בְּרִצּוֹא וְשׁוֹב, וְיוֹדֵעַ אֵיךְ לְעֹבֵר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּטוֹב
וּבְנֻעָמִים (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ו"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר'); וְשִׁמְעֵתִי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
שֶׁכָּל אֵלוֹ שֶׁעֲסָקוּ הַרְבֵּה בְּלְקוּטֵי-הַלְכוֹת הָאֵבֶן זֶיךְ גָּאֵר אֲנִידַעֲרֶשֶׁט
דַּעְרֵהָאֲלִטְוִי וְאֲנִי בְּעֶצְמִי, כָּל עֶקֶר הַתְּחִזְקוֹתֵי הֵיא רַקֵּן עַל-יְדֵי
הַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" שֶׁלְמַדְתִּי וְהִתְמַדְתִּי בָּהֶם בִּימֵי נְעוּרַי, שֶׁהִיָּתָה
דְּרָכִי לְסִימָם בְּכָל חֹדֶשׁ בְּמִשְׁךְ הַרְבֵּה חֲדָשִׁים רְצוּפִים, וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה
מְנַחִים אֲצִלִּי דְבוֹרְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְזֶה אֲשֶׁר חֲזַקְנִי וְאֲמַצְנִי לְעֹבֵר עַל
הַכֹּל, בְּפִרְטִיּוֹת כַּאֲשֶׁר קָמוּ עָלַי בְּנֵי בְּלִיעַל (וּכְמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: בְּלִי

אֲשֶׁר ד' קח בַּנְחַל לַג

על), וְעָרְבָבוּ אֶת הָעוֹלָם וְכוּ', וְגָרְמוּ אֲרִיכַת הַגְּלוּת, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים (כַּאֲשֶׁר נִגְלָה לְפָנַי הַיּוֹדֵעַ תְּעִלּוּמוֹת). עַקֵּר הַתְּחִזְקוֹתַי לְעֵבֶר עַל הַכֹּל, הִיָּה רַק עַל-יְדֵי שְׂזָכִיתִי לְשִׁקֹּד עַל דִּלְתֵי סִפְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, וְרֵאִיתִי וְהִבְנֵיתִי מִרְחוֹק מַה שְּׁעָבַר עָלָיו לֹא רַק מִכַּת הַמִּתְנַגְּדִים הָאֲרוּרִים מִבְּחוּץ, אֲלָא גַם מִכַּת הַמִּתְנַגְּדִים מִבְּפָנַי, שְׁגָרְמוּ לוֹ מַה שְּׁגָרְמוּ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה הִרְחִיקוּ אֶת הַגְּאֻלָּה. כִּי בְּאֵמֶת אִם הִיָּה מִתְפָּרֵס לְמוֹדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, הֵינּוּ נִגְאָלִים; כִּי עַקֵּר הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָהּ רַק בְּזֶה — כְּפִי שְׂיִרְגִילוֹ אֶת עֲצָמָם לִילֵךְ בַּדֶּרֶךְ הַקָּלָה וְהַנְּעִימָה שְׁסָלַל לְפָנֵינוּ רַבֵּנוּ ו"ל. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְכַנּוֹת אֶת הַהִרְסוֹת, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, לְגִלוֹת וּלְפָרֵסם דַּעַתוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וְנִזְכֶּה לְגְאֹלַת עוֹלָם בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדִיקֵנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' קח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר חֻקַּת ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה לְאַהֲבָי ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי, וְשִׂמְחֵתִי עַד מְאֹד.

בְּמָה שֶׁשְּׂאֵלְתָּ מְקוֹר לְדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל שֶׁאָמַר, שְׁמִלְחַמַּת גּוֹג וּמִגּוֹג זֶהוּ כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת וְכוּ', וְהִנֵּה הַדְּבָר מִמוֹהֲרַנְ"ת ו"ל הוֹלֵךְ כֵּן: "בְּמִגְלַת סֹתְרִים שְׁגִלָּה לִי רַבֵּנוּ ו"ל אֵינּוּ מְזַכֵּר מִלְחַמַּת גּוֹג וּמִגּוֹג, מִשְּׁמַע שִׂיְהִיָּה כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת" (עֵינִי בְּמִדְרַשׁ רַבָּה, פָּרָשַׁת אָמֵר, פָּרָשָׁה כּו, סִימָן יא): אָמַר ר' לִוִי, אִף גּוֹג וּמִגּוֹג לְעֵתִיד לְבוֹא עֵתִיד לֹא מְרַכֵּן, שׁוֹטִיִּם הֵיוּ הָרַאשׁוֹנִים, שֶׁהֵיוּ מִתְּעַסְקִים בְּעֲצוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא הֵיוּ יוֹדְעִים שִׁישׁ לָהֶם פְּטָרוֹן בְּשָׂמַיִם, אֲנִי אֵינִי עוֹשֶׂה כֵן, אֲלָא בַּתְּחִלָּה אֲנִי מְזַדְּיָג לְפְטָרוֹן שְׁלָהֶם, וְאַחֲרֵי-כֵן לָהֶם וְכוּ', וְהִבֵּן.

ומחמת רב טרדומי הרבות — ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

ד' קט.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר חקת ה'תשמ"א.

שלום רב לידיד נפשי ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, והנה להשיבך — יקצרו המון יריעות. ובפרטיות כי ספרי רבנו ז"ל בנדיף — הפך בהם ושם תמצא מרגוע לנפשך.

ועל-כן מה טוב ומה נעים, שתחזר הרבה הרבה בספרי רבנו ז"ל, וכל מה שתחזר בהם, תמצא מרגוע לנפשך, ותוציא לעצמך עצות ונתיבות בחיים. ומה טוב ומה נעים שתחזר כל-כף את ה"לקוטי-מוהר"ן", עד שיהיה שגור על פיה. ומוהר"ן ז"ל אמר פעם לאברהם אבד: יונגערמאן, חזר "לקוטי-מוהר"ן", ווארום אין דעם גוף וואס איז דא דער "לקוטי-מוהר"ן" וועלין די ווערים אין קבר נישט צו קומען; ומה טוב ומה נעים לסיים בכל חדש את כל ה"לקוטי-מוהר"ן", ובזה תהיה מקשר אל רבנו ז"ל.

הדורש שלומך...

ד' קי.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר חקת ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה לאהובי, אחי היקר ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

(ד) אברהם, חזר ב"לקוטי-מוהר"ן", כי בהגוף שיהיה ה"לקוטי-מוהר"ן", התולעים בקבר לא יגשו.

אֲשֶׁר ד' קיא בְּנַחֵל לה

מה אמר לך, ידידי היקר! עקר ענגינגך הוא רק לדבר עם בני-אדם דבורי אמונה, אשר זהו עקר גדול בדעת רבנו ז"ל. ופעם אחת אמר לחתנו ר' יוסקה ז"ל: דיין ואף איז "ספרו בגוים כבודו", שיעסק במשא ומתן, וידבר עם כל אחד דבורי אמונה. וצריך שתדע, פי ענגין זה הוא תכלית פונת הבריאה, פי השם יתברך ברא ויצר ועשה את כל העולמות על מנת שיכירו אותו יתברך, ועקר הידיעה וההכרה הוא דיקא על-ידי בני-אדם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ד'); ועל-פן מצוה רבה לדבר עם בני-אדם, ולהכניס בהם את דעת האמונה הקדושה, ועל-ידי-זה משלימים כל פונת הבריאה. פי העקר הוא שיהיה העולם מלא עם בני דעה, ועקר הדעת מה שנקרא דעת הוא רק לידע פי אין בלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, והכל משגח בהשגחה פרטי פרטית ממנו יתברך. ועל-פן דבר גדול אתה עושה בזה שאתה מדבר עם כל אחד שאתה פוגש בדבורי אמונה, והשם יתברך יצליח דרכך תמיד.

הדורש שלומך...

ד' קיא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בלק ה'תשמ"א.

שלום רב אל ...

הנה מוסר כתב זה ... גרו יאיר, בא אליך, ותמסר לו את חלק "אשר בנחל", שעדין לא התחלת להדפיסו, והוא חלק ט"ו.

הדורש שלומך...

נא להודרו עם חלק י"ד.

(ה) הענגין שלך הוא "ספרו בגוים כבודו".

לו אֲשֶׁר ד' קיב בַּנְחַל
ד' קיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּלֶק ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גִּרוּ
יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכו'.

לְדַעֲתִי זֶה בָּא מִפְּנֵי שְׂאִינְךָ לֹמֵד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת"; כִּי בְּאַמַּת
גְּלָה לָנוּ ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל, שֶׁהַיּוֹם צְרִיכִים לְלַמֵּד הַרְבֵּה יוֹתֵר
"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" מִ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, כִּי סִפְרוּ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל "לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, זֶה עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצָאנוּ, וּמוֹהַרנ"ת ז"ל מְבָאֵר אֶת דְּבָרֵי
רַבְּנוּ ז"ל הַלְכָה לְמַעֲשֵׂה. וְלִכֵּן רָאָה לְהַתְמִיד הַרְבֵּה בְּ"לְקוּטֵי-
הַלְכוֹת", וְתֹאמִין לִי, שֶׁכָּל הַתְּחִזְקוֹתֵי וְחִיּוּתֵי, זֶה שְׁנַיִם עַל גְּבֵי
שְׁנַיִם, הוּא רַק מִחֲמַת שֶׁהַתְּמִדָּתִי וְשִׁקְדָּתִי בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת",
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זְפַנִּי בִימֵי בְּחֵרוּתִי, שֶׁשְׂמֵרָתִי מְאֹד עַל הַזְּמַן,
וְלִמְדָּתִי בְּשִׁקְיָה עֲצוּמָה בְּסִפְרֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", עַד שֶׁסִּימָתִי
שְׁלֵשִׁים חֲדָשִׁים רְצוּפִים בְּכָל חֲדָשׁ אֶת כָּל חֲלָקֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת",
וְזֶה נִדְּבַק בִּי וְנִכְנַס בְּתוֹךְ דָּמִי, וְזֶה אֲשֶׁר מְחִיָּה אוֹתִי עַד עַכְשָׁו.
וּמְלַבֵּד שְׁלִמְדָּתִי כָּל כְּרֶךְ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, וּמְלַבֵּד שֶׁסִּימָתִי פְּעַם
אַחַת אֶת הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְעַל כָּל תּוֹרָה אֶת הַהַלְכוֹת הַשְּׂיִכּוֹת
אֵלֵיָהּ, וּמְפַל זֶה חֲקוּק בִּי כָּל הָעֲגֻנָּן שֶׁל הַהַתְּחִזְקוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל,
וְזֶה מֵה שְׁעוֹזֵר לִי לְעֹזֵר לְאַחֲרִים, וּמֵה גַם שֶׁבְּתַקְּףָה הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים
שֶׁעָבְרוּ וְעוֹבְרִים עָלַי מְרָשָׁעִים אַרוּרִים וְכו', נוֹאֲפִים כְּכִלְבִּים וְכו',
הַכֹּל בָּא מִרְבוּי לִמּוּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת". וְכָל הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים
שֶׁזְּפַנִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַד עַכְשָׁו, וְעוֹד יִזְכְּנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּחַיִּים חִיּוּתִי, הַכֹּל הוּא תְּמִצִּית דְּבָרֵי מוֹהַרנ"ת ז"ל בְּכִלְיִם מְפִלִּים
שְׁנַיִם; כִּי הַרְבֵּה יִגְעֵתִי וְטִרְחַתִּי יָמִים וְשָׁנִים בִּימֵי בְּחֵרוּתִי עַל סִפְרֵי
"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת". וְלִכֵּן גַּם אֶתָּה רָאָה לְלַמֵּד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת",

וְתִהְיֶה לָּךְ הַתְּחִזְקוֹת עֲצוּמָה.

רְאִיתִי בְּמִכְתָּב שֶׁל אֶחָד מִתְּלַמְּדֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל: ר' גִּתָּן בֶּן ר' לֵיִיבְלִי ו"ל (שְׁבַסוֹף יָמָיו הִתְיַשֵּׁב בְּעִיר טְבֶרְיָה, וְכָתַב כַּמָּה מֵאוֹת מִכְתָּבִים לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּצִפָּת. כִּי אַז הִיָּתָה הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָּה שֶׁל מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים, וְהוּא חֲזַק וְאַמִּץ אוֹתָם עַל-יְדֵי מִכְתָּבִים. וְנִקְבֵץ יַחַד בִּסְפֵר "נְתִיב צְדִיק"). וּבְאַחַד הַמִּכְתָּבִים הוּא כּוֹתֵב: "כִּשְׂאֲנִי לוֹמֵד 'לְקוּטֵי-הַלְכוֹת', אֲנִי מִתְבּוֹנֵן, אִם זֶה כְּתֹב בֶּן-אָדָם אוֹ מִלְאָךְ, כִּי בְּשֶׁר-וְדָם לֹא יָכוֹל לְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁים כְּאֵלוֹ". כָּל-כֶּף הִיָּתָה לוֹ הַשְּׂגָה בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל.

וְכֵן סִפֵּר לִי ר' לֵוִי יִצְחָק גֵּרוֹ יְאִיר (ו"ל), שֶׁר' מֹשֶׁה בְּרֶסְלֵר ו"ל, הִיָּה תְּלַמֵּיד שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, וּפְעַם הִתְהַלֵּךְ בְּקִלּוּז עִם "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְחִזַּר עַל זֶה בְּקוֹל רָם, וּבְכָל קִטְעַת הַפְּסִיק, וְצָעַק: אֵה, אֵה, אֵה! כְּדַגְמַת אֶחָד שֶׁמְחִיָּה אֶת לְבָבוֹ. וְהִיָּה מְאֹד מְלֵחָב. וְנִגַּשׁ אֵלָיו אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: מַה יֵּשׁ לָכֶם ר' מֹשֶׁה?! ... עֲנֵה וְאָמַר: הֲלֹא אֲנִי שֹׁמֵעַתִּי אֶת הַהֲלָכָה הַזֹּאת מִפִּי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, וְעַדִּין אֲנִי זוֹכֵר אֶת הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁהִיָּתָה בְּעֵת אֲמִירַת הַהֲלָכָה הַזֹּאת, וְאִיךָ לֹא אֶתְלַחֵב?!

כָּל-כֶּף הִיָּתָה לְתַלְמִידֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל הַשְּׂגָה בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת". וְעַל-כֵּן כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הִרוּצָה הַתְּחִזְקוֹת — שִׁיתְּמִיד בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", בְּלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מַה יֵּשׁ לָּךְ עִם אֲחֵרִים?! כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ נִקְדָּה אֲשֶׁר אֵין בְּחִבְרוֹ, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרַנְ"ת, חֶלֶק א', סִימָן לד), וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁעוֹבֵד רַק עַל נִקְדָּתוֹ, וְאִינוֹ מִתְּבַלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדְּבָק עֲצָמָךְ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִדַּע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, זֶה עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִם תִּתְּמִיד בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי-

הַלְכוֹת", תִּמְצָא אֶת הַדְּבוּרִים הַלְלוּ שְׁאֲנִי כּוֹתֵב, בְּתוֹךְ דְּבָרֵי מוֹהַרְנ"ת ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' קיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בְּלַק ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עָלֶיךָ לְהַבִּין, שֶׁהַחַיִּים אֵינָם קְלִים, וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ הַנְּסִיווֹת שְׁלוֹ, וְאֲשֶׁרֵי הָאָדָם שְׁזוֹכָה לְהַחְזִיק מְעַמֵּד וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר, וְזוֹ גְּדֵלַת בֵּר יִשְׂרָאֵל. וְכִפִּי הַהִתְחַזְקוֹת שְׁלוֹ, כִּף נִמְדָּדַת גְּדֵלָתוֹ, וְאֶסוּר לְהִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר. הֵן אָמַת שְׁאָדָם צָרִיךְ לְהִשְׁתַּוְּקֵק מְאֹד מְאֹד לְחִזּוֹר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּלְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, לְהִיּוֹת וּלְטַיֵּל בְּכֹל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: מְקַרָּא, מְשַׁנָּה, גְּמַרָּא, מְדַרְשׁ, הַלְכוֹת וְאֲגָדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסֵפּוֹת, סְפָרֵי הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים, וְכֹל כְּתָבֵי הָאֶרֶץ ז"ל וְכֹל סְפָרֵי חֲסִידוֹת, עִם כָּל זֹאת אֵי אֶפְשָׁר לְלַמֵּד אֶת כָּל הַתּוֹרָה בְּיוֹם אֶחָד וּבְשָׁעָה אַחַת, אֲלֵא בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם לּוֹמְדִים עוֹד מְעַט וְעוֹד מְעַט, וּבְמִשְׁךָ הַזְּמַן נִתְקַבְּצִים כָּל הַלְמוּדִים לְחֻשְׁבוֹן גְּדוֹל, וְזוֹכָה לְסִיּוּם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה. וְלִכֵּן רָאָה לְחַזֵּק עֲצָמֶךָ בִּיתֵר שְׂאֵת וּבִיתֵר עוֹ, וְלֵא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, אֵל לֶךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל אֶף אֶחָד, מַה יֵּשׁ לֶךְ עִם אַחֲרִים! זוֹ עֵקֶר הַצְּלַחַת הָאָדָם, שְׁאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מֵאֶף בְּרִיָּה. וְלִהְפֹךְ — עֵקֶר כְּשֶׁלּוֹן הָאָדָם, כְּשֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל הַזִּילַת, אֲשֶׁר אֵז נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי, וּמוֹצֵא עֲצָמוֹ בַּחוּץ.

וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי! כְּתִבְתָּ לִי

אָשֶׁר ד' קיג בְּנַחֵל לט

מִכְתָּב אֶרֶךְ מִכָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלַיךָ — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', לֹא כֵּן קִבְּלָנוּ מִרְבֵּנוּ ו"ל לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ אֶל הַצַּעַר וְהִיסוּרִים, אֲדַרְבֵּה, רַבֵּנוּ ו"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצ"ה) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): "בַּצַּר הִרְחַבְתָּ לִּי", שְׁאָדָם צָרִיךְ לְמַצֵּא הִרְחַבּוֹת בְּתוֹךְ צְרוּתָיו, וְלֹא לְהַשְׁכֵּר מִשׁוּם דְּבָר; וּבְאִמַּת זֶה לֹא יוֹעִיל לָךְ כָּלֵל, רַק יִמְשִׁיךְ אוֹתָךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶל הַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו. כִּי עָלַיךָ לְדַעַת וּלְהִבִּין וּלְהַשְׁפִּיל, שְׁדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינּוּ נַעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן, וְכַמָּה כֶּסֶף שְׂאֵתָה צָרִיךְ, זֶה כָּכֵר כְּתוּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁבִיּוֹם הַזֶּה תִּקְבַּל כֵּן וְכָךְ, וְלֹא יוֹעִיל לָךְ שׁוּם הַשְׁתַּדְּלוּת שְׁבַעוּלָם. וְאִם הֵייתָ דְבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הָיוּ מְבִיאִים לָךְ אֵת זֹאת לְתוֹךְ בֵּיתְךָ. וְהֵייתָ רוֹאֶה נְסִים וְנִפְלְאוֹת. אֲבָל לֹא כָּל אָדָם זוֹכֵה לְזֶה, כִּי עַל-פִּי-רַב בְּנֵי-אָדָם כָּל-כֵּן שְׂבוּרִים וְרַצוּצִים, עַד שְׁמַתִּיאֲשִׁים מִחַיֵּיהֶם. וְלָכֵן רְאֵה לְקַחַת עֲצָמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְלְמַצֵּא אֵת הַהִרְחַבּוֹת בְּתוֹךְ הַצְּרוּת שְׁלָךְ. וְכָל זֶה בְּגִשְׁמִיּוֹת, וּמִכָּל שְׁכָן וְכָל שְׁכָן בְּרוּחָנִיּוֹת, לְמַד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפ"ב), שְׁעָלֵינוּ לְמַצֵּא בְּעֲצָמָנוּ נִקְדוּת טוֹבוֹת, לִידַע שְׁעֵדִין אֵינָנוּ הַגְּרוּעִים בְּיוֹתֵר, וְיֵשׁ בָּנוּ טוֹב הַרְבֵּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְתַקֵּן הַכֹּל.

עָלַיךָ לְדַעַת, שְׁחִסִּידוֹת בְּרִסְלָב אֵינָה מְצַמְצָמַת בְּבֵית-מִדְרָשׁ אֶחָד וְלֹא בְּמִקּוֹם אֶחָד וְלֹא בְּכֵן-אָדָם אֶחָד, רַבֵּנוּ ו"ל הוּא מַתְּנָה לְכָל גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעָלֵינוּ לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֵת הַלְמוּד שְׁלוֹ לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן אֲנִי מִקְבֵּל אֵת כָּל הַחֲצִים מִהַסְּמ"ךְ-מ"ם וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל אֵינָנִי מִפְּחַד מֵאֶף אֶחָד בְּעוֹלָם, כָּל זְמַן שְׁאַחֲזֶה, אֲגַלֶּה וְאֶפְרָסֵם אֵת דַּעַת רַבֵּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וְאֶפְלוּ גַם אֵלּוּ שְׁקִרְבָּתִי אֶל רַבֵּנוּ ו"ל, קָמִים עָלַי אַחֲרֵי-כֵּן — וּמָה בְּכֵךְ?! זֹו מִלְחָמָה, מִלְחָמַת הַיְצָר, מִלְחָמַת הַסְּמ"ךְ-מ"ם וְכוּ' וְכוּ', וְאֶסוּר לְהַתְּפַעֵל, כִּי מִי מְנַצֵּחַ בְּמִלְחָמָה? מִי שֵׁישׁ לוֹ לֵב תִּקְיָה, לֵב חֲזָק, שְׁאֵינָנוּ מַתִּירָא מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם. וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מָאֵד, אֶהוּבִי, יְדִידִי! בֹּא וְעֹזֵר לִי לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת רַבֵּנוּ ו"ל, הֵן שְׁתִּרְאֶה לְתָרֵם כְּסָפִי צְדָקָה, שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה שְׂאֲזָכָה לְהַדְּפִיס סְפָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל פַּעַם אַחֵר פַּעַם, וְהֵן

מ אֲשֶׁר ד' קיד בנחל

תבוא עמי להפיץ, כי, תהלה לאל, אני נוסע ממקום למקום ומפיצם
בעצמי, ועוד מעורר תלמידים וחברים שישיעו בידי, ויש לי צות
גדול שיוציאים לכל חלקי העולם, ומפיצים את שם רבנו ז"ל
בעולם. פי כף אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן סז), אשר
הצדיק הוא היפי והפאר של כל העולם כלו, וכשהחן והיפי והפאר
של העולם יתגלה, אז יפקחו העינים של כל אחד ואחד, והעקר
— להסתפל על עצמו, להתישב היכן אנו בזה העולם. ולכן החזק
מעמד, ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותו, ואז תזכה להיות
איש צדיק וכשר, דבוק בו יתברך. אשריך ואשרי חלקך, אם תכניס
דבורי אלה בתוך לבך, ואז טוב לך כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ד' קיד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בלק ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת, אשר עקר התכלית בזה העולם — להיות דבוק
בחי החיים בו יתברך, ולבטל את עצמו לגמרי לאין סוף ברוך הוא,
ואינה צריך להתבלבל משום ברירה שבעולם, ועל אף שאני רואה
שעובר עליך כל-כף הרבה מרירות, דינים וענשים קשים ומרים, עם
כל זאת אל תסתפל על אף אחד, ואז תראה נסים נגלים שיעשה
עמך הקדוש-ברוך-הוא.

תמיד תציר לפני עיניך, איך שכל העולם כלו זה אלקות גמור
הוא, ודומם, צומח, חי, מדבר זה לבוש לגבי אין סוף ברוך הוא,
וככל שתכניס בעצמך ידיעות אלו, אז כל חייך ילכו באפן אחר

אָשׁוּר ד' קיד בַּנְחַל מַא

לְגַמְרִי. וְכָל זֶה רוּצָה רַבְּנֵנוּ וְ"ל לְזַכּוֹת אוֹתָנוּ. וְעַל-כֵּן הִזְהִירָנוּ הָעֶקֶר
עַל אַמוּנָה, וּבְפָרוּשׁ גָּלָה לָנוּ (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן לג), אֲשֶׁר אָצֵל הָעוֹלָם
הָאֲמוּנָה הוּא דָּבָר קָטָן, וְאָצֵלִי הָעֶקֶר הוּא אַמוּנָה, וְעֶקֶר הָאֲמוּנָה
כְּמוֹ שֶׁהַנְּשִׁים וְהַיְלָדִים הַקְּטָנִים מְאַמִּינִים, הֵינּוּ בְּלִי שׁוּם חֻכְמוֹת
כָּלֵל, לְסַלֵּק אֶת חֻכְמַתוֹ הַמְּדַמָּה, וְלִבּוֹא וּלְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל אֲשֶׁר צְרִיכִים.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הָעֶקֶר! זוֹ הַבְּחִירָה. אָדָם אֵינּוּ יוֹדֵעַ מַה זֶה
טוֹב, כָּל אֶחָד עִם הַבְּלִי הַבְּלִי, נִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא כֹּכָב הַשֵּׁיג אֶת הַטּוֹב.
וּבְכַאֲמַת אֵינּוּ טוֹב אֶלָּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמח,
ט): "טוֹב הַיְהוָה לְכָל". רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִקְרָא טוֹב. וְעַל-כֵּן גַּם
הַצְּדִיקִים הַדְּבָקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּבְטִלִּים וּמְבַטְלִים בְּעֵינֵי
עֲצָמָם לְגַמְרִי, וְאֵין לְפָנָי מַרְאֵה עֵינֵיהֶם רַק אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-כֵּן
גַּם הֵם נִקְרָאִים טוֹב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה ג, י): "אֲמַרוּ צְדִיק כִּי טוֹב".
וְלִכֵּן רָאָה יְדִידֵי הָעֶקֶר לִי מְאֹד! לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְגַמְרִי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
תַּחֲזוּק בְּאַמוּנַת חֻכְמִים, וְתַתְּמִיד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר גַּם
הַתּוֹרָה נִקְרָאת טוֹב, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת ה, ג): אֵין
טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי לֶקַח טוֹב נִתְתִּי לָכֶם תּוֹרַתִי אֵל
תַּעֲזוּבוּ"; וּבְכַאֲמַת מִי שֶׁמְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה,
אֲזַי מְרַגֵּישׁ טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי. וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ בְּמֵאֵד מְאֹד שֶׁתִּקְבַּע
לְעֲצָמָךְ בְּכָל יוֹם שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּגִמְרָא, בְּמִדְרָשׁ,
בְּהִלְכָה וְאֲגִדָּה, בְּסִפְרֵי הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים וּבְסִפְרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל, וְאֲזַי תִּרְגִּישׁ
טַעַם אַחַר בְּחִירָךְ. וְהָעֶקֶר רָאָה לְחִדּוֹשׁ בְּכָל יוֹם אֵיזָה חִדּוּשׁ. כִּי
בְּפָרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנֵנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קה), שִׁנּוּהַ דָּבָר
גְּדוֹל מְאֹד, לְחִדּוֹשׁ חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה בְּדַבְּרֵינוּ וְ"ל. וְאָמַר לְאַחַד מֵאֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמְנוּ: אִם תִּזְכֶּה לְכוּן עַל תִּכְּן כְּוָנָתִי בְּתוֹרַתִי — מַה טוֹב, וְאֶפְלוּ
אִם לֹא תוּכַל לְכוּן לְכוּן כְּוָנָתִי, אֶף-עַל-פִּי-כֵן טוֹב מְאֹד כְּשׁוֹזְכִים לְחִדּוֹשׁ
אֵיזָה דָּבָר בְּתוֹרָה, כִּי הוּא תְּקוּן גְּדוֹל לְהַרְהוּרִים רְעִים. כִּי כָּל
הַהַרְהוּרִים רְעִים בָּאִים עַל-יְדֵי כַח הַמְּדַמָּה, וְעַל-יְדֵי שֶׁמְחַדְּשִׁים אֵיזָה
דָּבָר בְּתוֹרָה, שִׁנּוּהַ מְדַמָּה מְלִתָּא לְמִלְתָּא, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְּקַנִּים גַּם
הַהַרְהוּרִים שְׂבָאִים עַל-יְדֵי הַמְּדַמָּה, עֵינֵי שָׁם. וְלִכֵּן עֲשֵׂה לְעֲצָמָךְ

קביעות חזקה בכל יום — לחדש איזה חדוש, כי זה תקון גדול על העבר. כי כשאדם חוטא הוא מהרהר הרהורים רעים, ולכן עקר התקון — לחדש איזה חדוש בתורה. וצריך שתזכר, ידידי היקר! אשר עוד מעט ממילא תצא מזה העולם, אם ברצונך או שלא ברצונך, לא ישאלו פיה. ולכן ראה לחדש בכל יום בתורה הקדושה, ואז תראה נפלאות רבות שיגלה לך הקדוש-ברוך-הוא. כי באמת החדושי תורה הם כלים לקבל בהם את האור אין סוף ברוך הוא, אשרי מי שמקיים את זאת בכל יום, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ד' קטו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בלק ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויחדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לי שבאת עצמך בכל יום ויום איך עבר לך היום. כי באמת בזה העולם צריכים הרבה ישוב הדעת לחשב בלילה איך עבר עליו כל היום. וכתיב (בראשית מא, ט): "את חטאי אני מזכיר היום", ויש לומר, שמה שחטא האדם היום הזה — הוא זוכר, כי מה שעבר אֶתְמוֹל או שלשום כבר שכח, אבל מה שעשה בזה היום — עדין זוכר. ולכן על האדם לשוב בתשובה שלמה בכל יום ויום. על-פני ראה בכל לילה לעשות חשבון הנפש — האם למדת היום חמש ורש"י עם התרגום? ! האם למדת היום פרוק משניות? ! האם למדת היום דף גמרא, האם למדת היום סימן שלחן ערוך, האם למדת היום מדרש, האם למדת היום ספרי רבנו ז"ל? ! וכן תחפש ותבקש בעצמך אם לא הקנטת איזה אדם, אם לא בישת מישוהו, שתבקש ממנו תכף-ומיד סליחה ומחילה, או האם אין בידך ממון

אֲשֶׁר ד' קטו בְּנַחֵל מג

גְּנֵבָה וּגְזֵלָה?! וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמָצִים בְּעוֹלָם לְחִיּוֹת עִם חֶשְׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ, וְכִף נִהְגוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים מְדוֹר דוֹר, שְׁעָרְכוּ חֶשְׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ בְּלִילָה קֹדֶם שְׁנָתָם, וְהִרְטִיבוּ אֶת ה"שְׁעָרֵי צִיּוֹן" עִם דְּמָעוֹת בַּעַת אֲמִירַת קְרִיאַת שְׁמַע.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! הֶעֱקַר רָאָה לְהִתְמִיד בְּיוֹתֵר בְּלִמּוֹד "סִפְר־הַמְּדוּת", כִּי הַמְּדוּת הֵן עֵקֶר הָאָדָם, וְרַבְּנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד שְׁנִרְבֶּה בְּלִמּוֹד "סִפְר־הַמְּדוּת", וְהוּא בְּעֶצְמוֹ הַתְּפָאֵר, שֶׁהַסֵּפֶר הַזֶּה עָשָׂה אוֹתוֹ לִיהוּדֵי. וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִרְגִיל עֲצָמוֹ לְלַמֵּד כָּל-כּוֹף הַרְבֵּה פְּעָמִים "סִפְר־הַמְּדוּת", עַד שֶׁיִּהְיֶה שְׁגוּר עַל פִּיּוֹ. וְהָיוּ הַמוֹן מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁ"סִפְר־הַמְּדוּת" הִיָּה שְׁגוּר עַל פִּיהֶם.

וְשָׁמַעְתִּי מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהָיָה אֶחָד בְּשֵׁם ר' חַיִּים, בְּנוֹ שֶׁל שְׁבִתִּי בְּרֶסֶלְבֵּר ז"ל, הוּא הָיָה עוֹבֵד ה' גָּדוֹל מְאֹד, וְהָיָה בְּקִי בְּ"סִפְר־הַמְּדוּת" בְּעַל-פִּה מִמֶּשׁ, וְהָיָה מְרַבֵּה לְצֵאת חוּץ לְעִיר לְהִתְבּוֹדֵד כָּל לַיְלָה, וְהָיָה אִישׁ תָּמִים מְאֹד מְאֹד, וְהָיָה מִתְפַּלֵּל בְּכָל הַכּוֹחוֹת מִמֶּשׁ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ. הוּא הָיָה מִתְפָּרֵס מִחֲנוּת שֶׁל מְעִילִים וּבְגָדִים, אָבָל לֹא הִלֵּךְ לְחֲנוּתוֹ עַד שֶׁסִּיִּים לְלַמֵּד אֶת הַשְּׁעוּרִים שְׁלוֹ אַחַר תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין. כִּי הָיוּ לוֹ שְׁעוּרִים קְבוּעִים בְּכָל יוֹם בְּשִׁלְחַן עֲרוּף, בְּגִמְרָא וּבְמִשְׁנֵיּוֹת וּבְעֵינַי יַעֲקֹב וּבְזוֹהַר וּבְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּכְשֶׁהִגִּיעַ לְפֶתַח אֶת חֲנוּתוֹ, הָיָה כְּבָר תּוֹר אֶרֶץ שֶׁל מִמְתִּינִים וּמִצְפִּים לְבוֹאוֹ. וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁסָּבִיב חֲנוּתוֹ הָיוּ עוֹד חֲנִיּוֹת שֶׁמְכָרוּ מְעִילִים וּבְגָדִים, לֹא רָצוּ הַקּוֹנִים לִילֵךְ לְקִנּוּת בְּמָקוֹם אַחַר אֶלָּא אֶצְלוֹ, כִּי הָיָה אִישׁ נְאֻמָּן מְאֹד, וְהָיוּ בְּעַלֵּי הַחֲנִיּוֹת אוֹמְרִים לְאַנְשִׁים: מָה לָכֶם לְחַכּוֹת בְּתוֹר לְבְּרֶסֶלְבֵּר וְכוּ'?! בָּאוּ לְקִנּוּת אֶצְלָנוּ. וְהָיוּ הַקּוֹנִים אוֹמְרִים: לֹא, לֹא, אֲנַחְנוּ קוֹנִים דִּיקָא אֶצֶל ר' חַיִּים, כִּי הוּא אִישׁ נְאֻמָּן וְיִשָּׁר, וּמִבְטָחִים אָנוּ שֶׁלֹּא יִרְמֶה אוֹתָנוּ. וְהָיָה מְצַלִּיחַ מְאֹד בְּמִכִּירַת סְחוּרְתוֹ, וְהָיָה מְפָרֵס בְּרוּחִים שֶׁהָרוּחַ — אֶת עֲנֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְנָתַן צְדָקָה בְּשִׁפְעוֹ. וּבְכָל לַיְלָה קֹדֶם שֶׁהִלֵּךְ לִישָׁן, שָׁמְעוּ אוֹתוֹ בּוֹכָה מְאֹד: אֵיךְ עָבַר עָלֵי הַיּוֹם הַזֶּה?! אוֹי לִי, אֵלֵּלִי לִי, אֵיךְ חָלַף לִי בְּחֹשֶׁף הַיּוֹם הַזֶּה וְכוּ'?! וְאֵף שֶׁמְלֵא אֶת הַיּוֹם שְׁלוֹ עִם תּוֹרָה וּתְפִלָּה, עִם כָּל זֹאת לִפְנֵי הַשָּׁנָה עָשָׂה לְעֶצְמוֹ חֶשְׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ, וְהָיָה

מד אָשֶׁר ד' קטז בַּנְחַל

נדמה לו כאלו לא עשה דבר. אשרי מי שחי בצורה כזו, שאז כל יום ויום יהיה לו מלא טוב אמתי ונצחי.

ולכן אני מאוד מבקש אותך, אל תחלש דעתך מכל העובר עליך. ברח לך אל הקדוש-ברוך-הוא, ותחיה עם חשבון הנפש, ואז תראה אל מה תגיע בזה העולם, פי יכולים להרויח בזה העולם — עין לא ראתה, אם רק יהיה לו שכל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ד' קטז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בלק ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות תפלת-הדרך, מה אמר לך? ! עכשו שיש סכנת דרכים, צריכים להתפלל בכל פעם, כי לא גורע משאר תפלות, כי באמת מובא בספר "בחינת עולם", פרק ח': "העולם ים זועף, והזמן גֶשֶׁר רעוע בנוי עליו". שומעים בכל יום מקרים מוזעזעים: תאנות דרכים ושאר מרעין בישין שקורין לאדם בדרך. ולכן תמיד צריכים להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא, פי מה יפסיד עם התפלה?! ותכמינו הקדושים אמרו (ברכות כט): אמר ליה אליהו לרב יודא אחיה דרב סלא חסידא, כשאתה יוצא לדרך המלך בקונך וצא, מאי המלך בקונך וצא? אמר רבי יעקב, אמר רב חסדא — זו תפלת-הדרך. ואמר רב יעקב, אמר רב חסדא: כל היוצא לדרך צריך להתפלל תפלת-הדרך, עין שם; למדים מפאן, שתמיד צריכים להתפלל תפלת-הדרך, ואף שבאמת על-פי הלכה מספיק פעם אחת ביום, עם כל זאת מי שנוסע הרבה בדרכים, בכל פעם נוסע נסיעה

חֲדָשָׁה, עָלִיו לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת-הַדֶּרֶךְ, כִּי זְקוּקִים לְרַחֲמִים רַבִּים. וְאֵין לומר שְׁפַעַם הִיזָה הָעֲנָנִים מִסִּפָּן — הוֹלְכֵי מִדְּבָרִיּוֹת וְכוּ', כִּי רְאִיתִי בְּסֵפֶר מוֹכָא, אֲשֶׁר בָּעֵת שֶׁנִּתְחַדְּשָׁה הַרְכַּבְתּ בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה, כְּדִי שְׁלֹא יִחְשְׁשׁוּ בְנֵי-אָדָם, נִתְּנוּ רִשׁוֹת לְכָל הַרוֹצֵה לְנִסְעַ בְּחֲנָם דֶּרֶךְ קֶצֶרָה, וְאֵז נִסְעוּ חֲכָמֵי בְּרָאד, שֶׁהָיוּ חֲכָמִים וְיָרְאֵי ה', וּבְדֶרֶךְ נִסְיַעְתֶּם פִּלְפְּלוּ אִם צְרִיכִים לְבָרֶךְ וּלְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת-הַדֶּרֶךְ בְּנִסְיַעַה כְּזוֹ אוֹ לֹא, כִּי זֶה דְּבַר חֲדָשׁ, וּבְתוֹךְ כֶּף נִפְצָץ הַקִּיטוֹר, שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל שָׁם הַמַּיִם שְׁמוּלִיכִים אֶת הַרְכַּבְתּ, וְהִיזָה פֶּחַד גְּדוֹל לְכָל הַנוֹסְעִים, וְהִזַּק נִבְרַר לְרַכְבָּת, אֵךְ לֹא הִיזָה שׁוּם אֶסוֹן בְּנִפְשׁוֹת, אֵז רָאוּ חֲכָמֵי בְּרָאד בְּחוּשׁ, כִּי מִן הַשָּׁמַיִם הָרָאוּ לָהֶם, כִּי גַם בְּזֶה צְרִיכִים תְּפִלָּה, לְהַנְצִיל מִמְכָּשׁוּלִים וּפְגָעִים רַעִים. וְלִכֵּן כִּהְיוּ שֶׁנִּתְחַדְּשׁוּ רַכְבִּים וְנוֹסְעִים בְּמַהֲרֹת מִפְּרִזָּת, וַיִּשְׁנֶם כָּל מֵינֵי טְפוּסֵי אֲנָשִׁים בְּחוּצוֹת, וּמְאֹד מְצוּי תְּאֵנוֹת דְּרָכִים, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, עַל-כֵּן מֵה מְפַסְדִּים בְּזֶה שְׁאוּמְרִים: "יְהִי רְצוֹן" שֶׁל תְּפִלַּת-הַדֶּרֶךְ. וְיִדוּעַ, שֶׁהַרְבֵּה צְדִיקִים הָיוּ רְגִילִים לומר בְּכָל יוֹם תְּפִלוֹת מְדַעְתֶּם, הַמִּתְחִילוֹת: "יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ הַנּוֹי"ה אֱלֹקֵינוּ" וְכוּ'. וְכֵן שְׁמַעְתִּי לְסֵפֶר מֵהַרְבַּ הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מְנַדֵּל מְרִימְנוּב זי"ע, שְׁאָמַר, שְׁעַד שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל שְׁחֲרִית, הוּא כְּבָר אוֹמֵר עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ "יְהִי רְצוֹן", שֶׁבָּהֶם הִתְפַּלֵּל כָּל מֵינֵי תְּפִלוֹת. וְלִכֵּן אֵינִי רוֹאֶה שׁוּם אֶסוּר לומר כַּמָּה פְּעָמִים "תְּפִלַּת-הַדֶּרֶךְ", כְּשֶׁצְּרִיךְ לְנִסְעַ כַּמָּה נִסְיַעוֹת בַּיּוֹם אֶחָד, כִּי זֶה בְּכָלֵל הַתְּבוּדָדוֹת, שְׁאָדָם צְרִיךְ לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְהַתְּבוּדָד לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתִבְרַךְ כָּל צְרִיכוֹ. וְהַעֲקָר לֹא לְפַחַד מִשׁוּם דְּבַר, כִּי גְדוֹל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

וְרַבֵּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ אֶת כָּל הָעֲנָנִים שֶׁל תְּפִלַּת-הַדֶּרֶךְ, שְׁאָדָם הַהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יְחִידִי, שִׁיתְפַּלֵּל לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְעַל-כֵּן אֵינֵנִי רוֹאֶה שׁוּם הַפְּסֵד בְּדְבַר, הַעֲקָר שִׁיְהִיָּה בְּלֵב אֲמֵת וּבְתַמִּימוֹת, לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתִבְרַךְ, שִׁיִּצְלִי עַל הַדֶּרֶךְ. וְיִכּוֹל לַעֲשׂוֹת תְּפִלָּה בְּעֲצֻמוֹ, כְּדִי לְהַנְצִיל מִסְּפָנוֹת דְּרָכִים. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאֵינּוּ מְטַעַה אֶת עֲצֻמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, וְתַמִּיד מִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' קיז.

בְּצוֹרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רִבִיעִי לְסֵדֶר בְּלֶק ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְשׁוּם דָּבָר לֹא
יֻכַּל לְשִׁבֵר אוֹתְךָ. עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׁמַנְסִים אֶת כָּל אֶחָד בְּנִסְיוֹנוֹת
אֲחֵרִים, וְאֲשָׁרֵי מִי שְׁמַחֲזִיק מֵעֵמֶד וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר, כִּי זֹו גִדְּלַת בֵּר
יִשְׂרָאֵל, שְׁמַחֲזִיק מֵעֵמֶד בְּכֹל הַמְּצָבִים שְׁעוֹבָרִים עָלָיו.

נָא וְנָא בְּקֶשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּזְכֶּה לְטַהֲרַת
הַמַּחֲזִין, לְטַהֲרַת הַמַּחֲשָׁבָה. כִּי כָּל הַצְּרוֹת בָּאוֹת לְאָדָם כְּשִׁפּוּגָם
בְּמַחֲשָׁבָתוֹ, וּבְפִרְט מִי שְׁפָגָם בְּבִרְיַת, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, כָּל הַמַּחֲ שָׁלוֹ
מְקַלְקֵל לְגַמְרֵי, עַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְקַדְּשַׁת
וְטַהֲרַת הַמַּחֲזִין, לְחֶשֶׁב רַק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהַכְנִיס בְּעֲצָמְךָ אֶת
אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִזּוּ תִצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

רְאֵה לְהַתְּמִיד בְּלַמּוּד מְשֻׁנּוֹת, כִּי מְשֻׁנָּה אוֹתִיוֹת מְשֻׁנָּה,
שְׁמַשְׁנָה אֶת הַרְגִילוֹת וְהַטְּבַע שֶׁל הָאָדָם.

מִי שְׁפָגָם בְּבִרְיַת, עֵקֶר תְּקוּנוֹ — אֲמוּנָה, כִּי הַפְּרִיד אֶת הַיְסוּד
מִהַמְּלָכוֹת, וְלִכֵּן עֵקֶר תְּקוּנוֹ — לְקֶשֶׁר חֲזָרָה אֶת הַיְסוּד אֶל הַמְּלָכוֹת,
שֶׁהִיא הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. וְעַל-כֵּן תְּקוּן הַבְּרִית הוּא הַתְּקַרְבוֹת אֶל
הַצְּדִיק שֶׁהוּא יְסוּד, כִּי רַק הוּא יְכוּל לְתַקֵּן לְאָדָם אֶת הַבְּרִית.
וְלְהַתְּחִיזֵק בְּאֲמוּנָה, אֲשֶׁר גַּם-כֵּן תְּלוּי בְּעֲצַת הַצְּדִיקִים, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי
רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מִוֵּהָר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז').

אֲשָׁרֵי אָדָם שְׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ. כִּי צְרִיכִים הַרְבֵּה רַחֲמִים

אָשֶׁר ד' קיח בַּנְחָל מִז

בְּזֶה הָעוֹלָם לֹא לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ. וְכִמּוֹ שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (שיחות הַר"ן, סימן נא): אֵת זֶה תִּקְבְּלוּ מִמֶּנִּי, שְׁלֹא יִטְעֶה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, פִּי הָעוֹלָם מִטְעֶה מְאֹד; צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה גַם עַל זֶה, שְׁלֹא יִטְעֶה אוֹתוֹ הָעוֹלָם, פִּי יְכוּלִים לְהִטְעוֹת עֲצָמוֹ כָּאֵן מְאֹד מְאֹד. וְזוֹ מַעֲלַת תְּפִלַּת הַהִתְבּוּדוֹת, שְׁאֵדָם מִתְבּוּדָד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵינָנוּ מִטְעֶה עֲצָמוֹ. אָבֵל גַּם עַל זֶה צְרִיכִים רַחֲמִים, שְׂיִזְכֶּה לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאַחַל לָךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לִהְיוֹת מְקַרֵּב
אֶל רַבְּנוּ ז"ל כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

ד' קיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּלַק ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אוֹדוֹת כָּל הַפְּנוּנוֹת שֶׁכְּתַבְתָּ וְכוּ', וְהִנֵּה לֹא מִזְמַן עָבַרְתִּי עַל כָּל
הַדְּרוּשִׁים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹם כְּפוּר, סְכוּת וְכוּ'. וְתַכְלִית כָּל הַדְּרוּשִׁים
הֵם הַמְּשַׁכַּת הַמַּחֲזִין, שֶׁנִּמְשָׁכִים לְאָדָם מַחֲזִין עֲלִיוֹנִים בְּרוּחָנִיּוֹת אֱלֹקוֹת,
וְר' חַיִּים וַיִּטָּאֵל כָּתַב אֶת זֹאת בְּצוּרָה כְּזוֹ שֶׁקָּבַל מִרַבּוֹ הָאֲר"י ז"ל,
כֹּל עֲנִין הַחֲבוּק וְהַזּוּג וְכוּ', הַכֹּל הֵם אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת, לְהוֹרִיד אֶת
אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ אֶל זֶה הָעוֹלָם, וְלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוּת
וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, מִי שְׂזוּכָה לָזֶה — אֵין לְמַעְלָה הַיִּמְנוּ.
וְלָכֵן אֲשַׁרִּי מִי שֶׁחֲזַק בְּזֶה, וְאֵז טוֹב לוֹ כֹּל הַיָּמִים.

תַּכְלִית הַמַּחֲזִין — שְׁאֵדָם יִזְכֶּה בְּזֶה הָעוֹלָם לְסַבְּלָנוּת, פִּי מִי
שֶׁמְרַגֵּישׁ אֶת אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא סַבְּלָן, וְאֵינָנוּ נִכְנָס בְּעַצְבִּים, יֵשׁ לוֹ
סַבְּלָנוּת בְּעַבּוֹר כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט מַחֲזִיו, וְאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר,

מח אשר ד' קיט בנחל

ועל-ידי-זה מצליח דרכו. ולכן אם אתה לומד פונות, העקר הוא להיות דבוק בחי החיים בו יתברך, להרגיש שהקדוש-ברוך-הוא פה, ואיך שכל פסוק ופסוק מפסוקי התנ"ך הוא כלים לשאף בהם אלקותו יתברך. וזו מדרגת הצדיקים, שמחדשים גלוי אלקות, ומלבישים את זאת בפסוק או במאמרי חז"ל או בהלכות, כי הכל לכל מגלה אמתת מציאותו יתברך.

אני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא להדפיס פעם את הפרושים שלי על פתחי האר"י ו"ל, שהם ה"עץ חיים" וה"שמונה שערים", וה"פרי עץ חיים", וה"מבוא שערים", והכל בדרך המשכת אלקות.

הקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך, רק תתחזק בסבלנות עצומה, ואז תראה את הנסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך כל טוב בחיים...

ד' קיט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בלק ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי הקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות השעמום שלך, שאתה משתגע לגמרי, ורואים בחוש שכל יום אתה יוצא מדעתך יותר ויותר וכו'. ובאמת עצה ותרופה לזה — לקחת משניות, ולגרס לאט לאט משנה ועוד משנה ועוד משנה, עד שתסיים פרק ואחר-כך תתחיל עוד פרק, וכשגורסים משניות, משנה אחר משנה, פרק אחר פרק, זה מטהר את המוח מכל מיני זמה שנוכנסו בך בימי קטנותך, שעשית מעשים מגנים, שרק אתה והקדוש-ברוך-הוא והצדיק יודעים. וכן תגרס גמרא, ותתחיל

כַּמָּה שׁוּרוֹת וְעוֹד כַּמָּה שׁוּרוֹת וְעוֹד כַּמָּה שׁוּרוֹת, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּם עֲמוּד, וְתִתְחִיל עוֹד עֲמוּד וְתִגְרַס בּוֹ עוֹד כַּמָּה שׁוּרוֹת וְעוֹד כַּמָּה שׁוּרוֹת וְכוּ', וְתִדְבֵק עֲצָמְךָ בְּתוֹךְ אוֹתֵיּוֹת הַתּוֹרָה, וְאִז הַתּוֹרָה תִּשְׁמַר אוֹתְךָ מִכָּל רַע, וְתִטְהַר נִפְשְׁךָ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה שְׁנֹדְבִקוּ בָּהּ. וְלִכֵּן רָאֵה לְקַחַת עֲצָמְךָ בְּיַדְיךָ, כִּי אַתָּה בַּחֲוֹר צָעִיר, וְחִכְמִינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (שְׁבַת קנב:): יִנְקוּתָא כְּלִילָא דְוִוְרְדָא; עֲקַר יְפֵי הַפְּרַח — כִּשְׁהוּא עֲדִין בְּצַעֲרֵירוֹתוֹ. וְלִכֵּן רָאֵה לְקַחַת עֲצָמְךָ בְּיַדֶּיךָ, וְאִז תִּנְכַּח שְׁתֵּהִיָּה הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּחַיִּיךָ. כָּל־כֶּף חָבַל עַל יְמֵי נְעוּרֶיךָ, שְׁהוֹלְכִים לְהֵבֵל וְלָרִיק, וְכִשְׁתִּגְדֵּל תִּתְחַרֵּט עַל כָּל יוֹם שֶׁהֵלַךְ לְבִטְלָה. וְלִכֵּן לָמָּה לֹא תִקַּח עֲצָמְךָ בְּיַדֶּיךָ? ! הַרְגֵּל עֲצָמְךָ לְהִתְפַּלֵּל הַשֵּׁלֶשׁ תְּפִלוֹת: שְׁחֲרִית, מְנַחָה, עֶרְבִית, מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל אָנָּה וְאָנָּה וְכוּ', וְאִז יִקְנִים אֲצִלְךָ (אֶסְתֵּר ט, כה): "וְאָמַר עִם הַסֵּפֶר יָשׁוּב מִחֲשַׁבְתּוֹ הַרְעָה", אִם מִתְפַּלְּלִים מִתּוֹךְ הַסְּדוּר, אֵין לָךְ מִחֲשַׁבוֹת זְרוֹת. אֲבָל אִם כָּל הַתְּפִלָּה מִסְתַּכֵּל בַּחוּץ וְחוֹלֵם בְּאִמְצַע, אִזִּי אַתָּה מִתְמַלֵּא מִחֲשַׁבוֹת זְרוֹת, וְאִינְךָ מִבֵּין פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת. וְלִכֵּן רָאֵה לְדַבֵּק עֲצָמְךָ בְּתוֹךְ הַסְּדוּר בְּתַבּוֹת הַתְּפִלָּה, וְאִז תּוּכַל לְהִתְפַּלֵּל כְּרְאוּי. וְאֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מֵאֵד, שֶׁתִּתְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה, וְתִכְנִים בְּדַעְתְּךָ תְּכִלִּיתְךָ הַנּוֹצְחִית — מֵה יִהְיֶה עִמָּךְ? ! כִּי עוֹד מְעַט תִּתְבַּגֵּר וְתִצְטַרֵּף לְבָנוֹת בֵּית, וְאִם לֹא תִשְׁתַּנֶּה, מִי יִרְצֶה לְהִתְחַתֵּן עִמָּךְ? ! וְתִשְׁאַר בּוֹדֵד וְגִלְמוּד וּמִסְכֵּן וְכוּ'. וְעַל־כֵּן רָאֵה לְקַחַת עֲצָמְךָ בְּיַדֶּיךָ. הֲלֹא אַתָּה עֲדִין בְּצַעֲרֵירוֹתְךָ, וְיֵשׁ בְּכַתְּךָ לְהַבִּין אֵת הַלְמוּד, אֲלֹא נוֹפְלֵת עָלֶיךָ תְּמִיד עֲצָלוּת, וְכָל דָּבָר בָּא לָךְ קֶשֶׁה לְקַיֵּם. לִכֵּן תִּקַּח עֲצָמְךָ בְּיַדְיךָ, וְתַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּכָל פַּעַם.

קִדְּם הַשְּׁנָה — תִּקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמְּטָה בְּכּוֹנֵה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר, וְתִכְיֵן לְעֲצָמְךָ נְטִלָּה וּמִים וְתִלָּךְ לִישׁוֹן. וּמִשְׁתַּקּוּם — תִּטַּל יְדֶיךָ, וְתוֹצִיא אֵת הַמִּים הַטְּמֵאִים וְתִשְׁפְּכֵם וְכוּ', כִּי זוֹ סִגְלָה לִירְאֵת שָׁמַיִם, וְתִתְלַבֵּשׁ וְתִרוּץ לְמִקְנָה, וְתִאֲמַר בְּרִכּוֹת הַתּוֹרָה, וְתִכְיֵן עֲצָמְךָ לְתַפְלָה, וְאַחֲר־כֵּן תִּלָּךְ לְהִתְפַּלֵּל, וְאַחֲר־כֵּן תֹּאכַל פֶּת שְׁחֲרִית, וְאַחֲר־כֵּן תִּתְחִיל לְלַמֵּד עַד הַפְּסָקַת הַצְּהָרִים, שְׁאִז שׁוֹב תֹּאכַל, וְאַחֲר־כֵּן תִּתְפַּלֵּל מְנַחָה וְתִמְשִׁיךְ לְלַמֵּד, וְאַחֲר־כֵּן תִּתְפַּלֵּל עֶרְבִית,

ותאכל סעדת ערבית, ותמשיך ללמד, ותהיה הכי מאשר בתיך, ואז
 כשתגדל לא תרצה לעזוב את התורה, כי תרגיש כל מיני נעם וערכות
 בתוך התורה. ולכן אל תהיה בטלן, כי אני רוצה רק את טובתך.
 ואם תכניס דבורים אלו בתוך לבך — תהיה הכי מאשר.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ד' קב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בלק ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי
 מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
 יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר בזה העולם התחדשות, צריכים תמיד לחדש עצמו ולא
 לפל בדעתו בשום פנים ואפן, יהיה מה שיהיה ויהיה איך שיהיה.
 ובאמת ידוע מהרב הקדוש ר' דב בעריש מאושפיצין זי"ע, תלמיד
 החוזה מלובלין זי"ע, שאמר לפרש את הפסוק (בראשית כד, א):
 "ואברקהם זקן בא בימים", מה הלשון ימים — כפלים? אלא כל
 ימיו היה לנגד עיניו שני ימים: יום הלידה ויום המיתה. יום הלידה
 — על מה ולמה באתי לעולם השפל הזה, ויום המיתה — שצריך
 לתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא. וזה
 ראשי תבות: ב"א — ביאה, א'סיפה. לרמז על יום הלידה ויום
 המיתה, אם אדם חושב על דבר זה, כל חתיו הולכים כבר בצורה
 אחרת. ובאמת קבלנו מרבנו ז"ל אוצרות של יראת שמים. וכמו
 שהתבטא רבנו ז"ל לאנשי שלומנו ואמר (חיי-מוהר"ן, סימן רצד): אני
 אוצר של יראת שמים, שכל מי שרוצה יכול לקבל ממני, עין שם.

אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, ומה יפה ריושנו,

אֲשֶׁר ד' קכא בְּנַחֵל נא

שָׁאֲנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֲמַת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה! וּמָה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלַעֲדֵי רַבְנוּ ז"ל?!

אודות ששאלת, איך מקימים מה שאמר רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן, סימן רצז): השבתות ששבתים אצלי הם גדולים וטובים יותר משבע פעמים תענית משבת לשבת; זה שיך גם עכשו, על-ידי שמתקרבים אל אחד מתלמידיו שקבל בשלמות דעתו. כמובא (לקוטי-הלכות, שלוחין, הלכה ה'), עיין שם; אשרי מי שמקיים את זאת בתמימות ובפשיטות, ואז לרב טוב הצפון יזכה.

אל תבלה את הזמן היקר שלך בהבל וריק, אלא ברח לך אליך ותברך, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא. אשרי מי שמדבק עצמו בו ותברך, ואז טוב לו כל הימים.

...הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ד' קכא.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר בלק ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויחדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך עם הכסף להדפסת ספרי רבנו ז"ל, אשרי ואשרי חלקך, שאתה עוזר לי להדפיס את ספרי רבנו ז"ל, שאין ערך אליהם.

מה אמר לך, ידידי היקר! בזה העולם צריכים הרבה סבלנות, כי בלא סבלנות, אי אפשר לעבור את זה העולם, וזה סוד הצלחת החיים. כל מי שסובל יותר — מצליח יותר. ומובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה), אשר הסבלנות תלויה במדת האמונה, ככל שאדם מחדיר בעצמו אמונה פשוטה בו ותברך, אשר הוא ותברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין,

על-ידי-זה יש לו פח הגדל וכח הצומח, ושום רוח רעה, רוח סערה, אינה יכולה לעקרו. ולכן ראה להתחזק באמונה, וזה יביאך לסבלנות גדולה. וסוד הצלחת האדם לנצח — בין בגשמיות ובין ברוחניות, זה רק כפי מדת הסבלנות, כי הסבלן תמיד מנצח, יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה.

אין משג כזה בחנם, כל מצוה צריכים לשלם עליה ממון הרבה, כמובא בזהר (חלק ב' קכח): אגיר שלים; הינו שצריכים לשלם על כל מצוה שכר הרבה. כי אין דבר כזה בחנם. ויש לומר, 'בחנם' עולה ס"מ, כי רק הוא רוצה בחנם. ולכן רצה להחזיר את עם ישראל למצרים — למצרים, לצמצום המחזין, ולכן אמרו (במדבר יא, ה): "וזכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם"; כי שם בזהמת מצרים היה הענין של בחנם, שעולה כמספר ס"מ. ולכן צריכים להרבות בכסף בעת קניית מצוה, ולא לצמצם.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ד'), שלפני כל דבר שבקדשה צריכים להרבות בצדקה, כי זה פותח את הפתח להכנס אל הקדשה.

אשרי מי שזוכה לבלי להטעות עצמו בזה העולם. וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא): את זה תקבלו ממני שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד; והעקר שאדם לא יטעה עצמו, שהוא כבר הגיע לאיזו דרגה. אדרבה צריך להיות מכיר את מקומו, וזה סימן שזוכה להתקרב אל רבנו ז"ל. כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עב): כשנופל על האדם שפלות, בידוע שהוא מקרב אל הצדיק האמת.

אני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, ששום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך, ותזכר תמיד, אשר החיים באים לאדם מאד מאד בקשי, ואי אפשר להחזיק מעמד, אלא על-ידי למודו העמק של רבנו ז"ל, ואל לך להסתכל אפלו על אנשי שלומנו בדברים אלו,

אֲשֶׁר ד' קכב בַּנְחַל נג

כי כל אחד דורש טובת עצמו, ונדבר זה עליך להחזיר היטב היטב בדעתך, ואז תצליח בעולם הזה ובעולם הבא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ד' קכב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בלק ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את כל לבך ממה שעובר עליך.

עליך להחליט אחת ולתמיד שאתה מקרב אל רבנו ו"ל, ואתה מתמיד בספרי רבנו ו"ל בכל יום ויום, כי ההתקרבות אל רבנו ו"ל תלויה רק כפי שמתמידים בלמוד ספריו הקדושים, ובפרט בספר הקדוש והנורא "לקוטי מוהר"ן", אשר רבנו ו"ל מאד מאד הזהירנו ללמד את הספר הזה, עד שיהיה בקי בו בעל-פה, ועלינו לקיים את דברי רבנו ו"ל, פשוטו כמשמעו, וזו נקראת התקרבות אל רבנו ו"ל — מי שמצית אותו על כל אשר יאמר שהוא זה, דבר גדול ונדבר קטן, כמובא בדבריו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכג); ולכן אם אדם לא לומד ספרי רבנו ו"ל אפילו יום אחד, סימן שנגחשך ממנו אור הצדיק, כמובא בדבריו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יז), שהרבה פעמים נחשף אור הצדיק מהאדם, ומזה בא, שמתרשל בהתקרבות אל רבנו ו"ל. ובאמת רבנו ו"ל כל-כך בקש אותנו ללמד את ספרו הנורא והקדוש "לקוטי מוהר"ן", עד שאמר, שעל-ידי הספר הזה יכולים להעשות בעל מח ובעל השגה, וזה אתחלתא דגאולה, ואם אנו לא נלמד את ספרו, מי ילמדנו?! ולכן מי שאינו

נד אָשר ד' קכג בנחל

לומד אַתּ הַסֵּפֶר "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֶׁנַּחֲשָׁף הָאוּר שֶׁל הַצַּדִּיק אֶצְלוֹ. וְלִכֵּן רָאָה לַחֲזוֹק עֲצֻמָּה בְּכֹל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַע־עוֹלָם, כִּי גָדוֹל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' קכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּלֶק ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים הַרְבֵּה הַתְּחִזְקוֹת, וּבִפְרָט מִי שֶׁמְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, הַהֲכָרַח שֶׁיַּעֲבִרוּ עָלָיו הַרְבֵּה מְנִיעוֹת וּמְרִירוֹת, וְצָרִיכִים לְהַתְּבוּדָה הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרַךְ, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נט), שֶׁזֶּה שֶׁמְקַרְבֵּי רְחוּקִים, הוּא בּוֹנֶה "הַיִּכְל־הַקֶּדֶשׁ", וְהָרַע שֶׁל אֱלוֹ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמְקַרְבֵּם, רוֹצֶה רַק לְהִתְאַחֵז בּוֹ, וְלִכֵּן צָרִיף לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע־עוֹלָם לְהַתְּבוּדָה הַרְבֵּה אֶלָּו יִתְבַּרַךְ, וְלִשְׂרֹף אֶת הָרַע שֶׁל הָאֲנָשִׁים שֶׁקָּרַב, שְׁלֵא יִתְאַחֵז בּוֹ. וְעַקֵּר הָאַחִיזָה שֶׁמִּתְאַחֵז הָרַע שֶׁל בְּנֵי-אָדָם, זֶה בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים: א. הָעֲצָבוּת, הַמְּרִירוֹת וְהַדְּכָאוֹן. כִּי כְּשֶׁעוֹסְקִים בְּקִרוּב רְחוּקִים, הַמְּרִירוֹת שֶׁלָּהֶם נוֹפְלֵת עַל הַמְּקַרְבִּים. ב. הַגְּאוּנָה וְהַיִּשׁוּת שֶׁיֵּשׁ אֶצְלֵ הָאֲנָשִׁים הַלְלוּ נוֹפְלֵת עָלָיו, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁהוּא גַם-כֵּן מְשֻׁהוּ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֲנָשִׁים, וְהוּא כְּכֹר רַבִּי, רַב, רַבָּן, גְּאוּן, מְקַבֵּל, צַדִּיק מְפָרְסֵם וְכוּ' וְכוּ'. ג. שֶׁהוּא בְּעֲצֻמוֹ מְתַבַּטֵּל מִלְּמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי לַעֲסֹק עִם בְּעַל בְּחִירָה, זֶה הַדְּבָר הַקָּשֶׁה בְּיֹתֵר, וְלִכֵּן צָרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד שְׁלֵא יִתְאַחֵז בּוֹ הָרַע שֶׁל אֱלוֹ הַמְּקַרְבִּים שֶׁמְקַרְבֵּם.

אֲשֶׁר ד' קכג בְּנַחֵל נה

וְהַעֲוֹלָה עַל הַכֹּל — צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר, שֶׁהַמַּחֲלָקֶת וְהַמְרִיבוֹת שִׁיתְעוֹרְרוּ עָלָיו, לֹא יִשְׁבְּרוּ אוֹתוֹ, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לְנוּ רַבְנֵנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רכח), אֲשֶׁר תִּכְרַךְ-וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְקָרֵב רְחוּקִים, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ רוֹצֵה שִׁיְהִי מְנִיעוֹת לְאָדָם זֶה, כְּדֵי שֶׁהֵתְקַרְבוּת תִּהְיֶה עִם אָמֶת, כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ הָעֶקֶר הוּא אָמֶת, שֶׁאָדָם מִתְקָרֵב אֵלָיו עִם אָמֶת, וְאִינוּ חֹפֵץ שׁוֹם דָּבָר, וְלִכְן מְעוֹרֵר מִחֲלָקֶת עַל זֶה שֶׁמְקָרְבוּ, וּמִי שֶׁאֵין לוֹ שֶׁכֹּל — מִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ, כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ שִׁישׁ עָלָיו מִחֲלָקֶת. כִּי בְּאָמֶת מִי שֶׁפָּגַם בְּבְרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, רְחֻמָּא לְצִלָּן, אֵין לוֹ שׁוֹם תְּשׁוּבָה, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְנֵנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה'), אֲשֶׁר זֶה פִּרוּשׁ הַפְּסוּק (מְשִׁלִי טו, לא): "אֵין שׁוֹמֵעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקָרֵב חֲכָמִים תְּלִין"; מִי שֶׁפָּגַם בְּבְרִית, הִתְקַרַח לוֹ לְשִׁמְעַ מִחֲלָקֶת עַל הַצְדִּיקִים, וְזֶה הַנְּסִיּוֹן שָׁלוֹ. כִּי עַל-פִּי דִבְרֵי הַזֹּהַר אֵין שׁוֹם תְּשׁוּבָה. וְאָמַר רַבְנֵנוּ ו"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עא), שֶׁבְּהִכְרַח יֵשׁ תְּשׁוּבָה, וְזֶה עֶקֶר הַנְּסִיּוֹן — שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְשִׁמְעַ מִחֲלָקֶת, וְזֶה מְרַחֵקוֹ. וְלִכְן אִם אֵתָּה יוֹדֵעַ, שֶׁכֹּל-כֶּף פָּגַמְתָּ, שֹׁמֵר עֲצֻמָּךְ מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִהַמַּחֲלָקֶת וְהַמְרִיבוֹת שֶׁאֵתָּה שׁוֹמֵעַ, כִּי הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, עָלִינוּ רַק לְהִסְתַּכֵּל עַל רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹת.

הַגָּאוֹן הָאִישׁ הָאֱלֹקִי, רַבִּי יוֹנָתָן אִיבְשִׁיץ זי"ע, הִיָּתָה עָלָיו הַרְבֵּה מִחֲלָקֶת, וְהַצִּיקוֹ לוֹ מְאֹד מְאֹד, וּמְרָרוּ לוֹ אֶת חַיָּיו, עַד שֶׁחֲשָׁדוּהוּ בְּמָה שֶׁחֲשָׁדוּהוּ. וְרַבְנֵנוּ ו"ל הַזְּכִירוּ, כְּמוֹכָא (תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן תסג), וְאָמַר, שֶׁהִיָּה הָרַב הַקְדוּשׁ הַנַּ"ל חוֹתֵם עֲצָמוֹ: עֲבָדוּ מִבִּיח"ו. וְהַמְתַּנַּגְדִּים עָלָיו אָמְרוּ, שֶׁהוּא חוֹתֵם עֲצָמוֹ: עֲבָדוּ מְשִׁיחוֹ. וְזֶה הִיָּה לְחֶרֶב בִּינֵיהֶם, וְרָדְפוּ אוֹתוֹ מְאֹד. וְאָמַר שָׁם רַבְנֵנוּ ו"ל, שְׁנֵה שָׁם הַיּוֹצֵא מִהַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית ו, ח): "וַיִּנָּח מִ'צָא חַן בְּעֵינֵי הַיְוָיָה", שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְבוֹת: מִבִּיח"ו. וְלִכְן צָרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד לֹא לְהִתְעַרֵּב בְּשׁוֹם מִחֲלָקֶת, אֲשֶׁר הִיא הוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחַנִיּוֹת. וְיָדוּעַ שֶׁהַגָּאוֹן הַקְדוּשׁ הַנַּ"ל פָּסַק כְּמוֹ הַזֹּהַר, שֶׁאֲסוּר לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּחַל הַמוֹעֵד, אֲךָ הוּאִיל שֶׁהִיָּה רַב בְּעִיר הָאֲמֻבּוּרָג, וְשֵׁם הַנִּיחוֹ תְּפִלִּין בְּחַל הַמוֹעֵד, כְּמִנְהַג אֲשֶׁכְּנֹז, הוּא לֹא רָצָה לְחַרֵּג

מן המנהג, לכן הוציא את הפרשיות מן התפלין שלו בערב החג, והניחן בלא ברכה, כדי שלא לעורר תשומת-לב של בני-אדם, כדי לא להרבות במחלקת, אך המתנגדים החליטו לפתח את התפלין שלו, ובדקו את הפרשיות וראו שהן ריקות. ולכן הוציאו דבה עליו, שהוא מניח כל השנה תפלין בלא פרשיות. וזה הוסיף שמן על המדורה, שנתרבתה עליו ביתר שאת המחלקת, רחמנא לישזבן, ברציחה כזו, אשר לא יאמן כי יספר. ולכן צריכים להזהר מאד מאד לא להתערב בשום מחלקת, ובפרט מי שידע שפגם בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, אסור לו להיות מערב אף פעם במחלקת, אלא להיות חזק מאד ולהחזיק מעמד, וללמד הרבה משניות, כי למוד משניות הורג את היצר הרע. ואם היו בני הנעורים יודעים מעלת למוד משניות, היו שוקדים בכל יום ויום בהמון פרקים. ומוכא בספר "מגיד מישרים", שחבר הבית יוסף ו"ל, על-ידי מגיד מן השמים, אשר הוא חזר כל-כך הרבה פרקים משניות, עד שזכה שנתגלה אליו מלאך מן השמים, והיה מדבר מתוך פיו, והיה רגיל ללמד בפעם אחת ארבעים-חמשים פרקי משניות, ולכן זכה לגלוי מלאך מן השמים, שגלה לו סודות עמקים. ועל-כן אל תהיה בטלן, ראה להתמיד בלמוד משניות, ואל תתערב בשום מחלקת שבעולם, ובכלל לא כדאי לך להיות בין אלו החותמים על אחרים, כי אוי לו לאדם שהגביה ידו על חברו וחתם עליו, אשר לא יאבה הקדוש-ברוך-הוא סלח לו, ויקבל עגשו עוד בזה העולם, ונמות במיתה משנה, מיתה אכזרית, רחמנא לישזבן, על-כן מה לך להכנס בכל זה?!

אבקש אותך מאד, תחזיק מעמד, ואל תשבר משום דבר, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ד' קכד.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בלק ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל הבחור היקר לי מאוד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין צדקה קדם התפלה, זו הלכה בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן צב, סעיף י'): טוב לתן צדקה קדם כל תפלה, שנאמר (תהלים יז, טו): "אני בצדק אחזה פניך", שבזכות הצדקה, תפלתו מתקבלת יותר. והמקור לזה הוא (בבא בתרא י.), וכתב על זה המאירי (שם): "שתהא מצות צדקה פרקליט בינו לבין אביו שבשמים". ובאמת רבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב'), אשר בזה שנותנים צדקה קדם התפלה, על-ידי-זה מבטלים מעצמו את המחשבות זרות. וראיתי דבר פלא בספר "יש נוחלין", שמרמוז על נתינת הצדקה קדם התפלה מדברי חכמינו הקדושים (ברכות ח.): לעולם יכנס אדם שעור שני פתחים ויתפלל, כי במצות צדקה נאמר: "פתוח תפתח", שזה הרמז על שני פתחים. ובאמת יסודו בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ד'); הינו שבכל פעם שנותנים צדקה נפתח פתח חדש בשמים, ונתרחב הפתח יותר ויותר. ולכן צריכים לתן בכל פעם צדקה מחדש, שזה "פתוח תפתח", שפותח פתח חדש בעולמות העליונים. ולכן היה זהיר מאד בנתינת צדקה בכל יום קדם התפלה. ודרכי על-פי-רב לחלק מטבעות לצדקה לילדים, שהם יכניסו את זאת בקפת הצדקה בבית המדרש, כדי להרגילם במצוות.

נא ונא אם אתה יכול לנדב על הדפסת ספרי רבנו ז"ל, אין צדקה יותר גדולה מזו, וצריכים להיות חזקים בזה מאד מאד — להרבות בצדקה, כי לדאבונו הרב, מי שפגם בברית, תקונו — רק

נח אשר ד' קכה בנחל

על-ידי צדקה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רסד): כנגד זה שהשפיע בחוץ, רחמנא לצלן, עליו לקיים: "פזר נתן לאֲבוֹנִים", אחר שפזר את הטפות לבטלה, רחמנא לצלן, עליו לפזר הרבה לצדקה. ואין עוד צדקה יותר גדולה מלתרם בעבור הדפסת ספרי רבנו ז"ל, שמחזקים ומעודדים ומשמחים את נשמות ישראל, ומקורבים אותם אליו יתברך. כי סוף כל סוף התקון לפגם הברית הוא לקרב רחוקים, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יד), בסוד "אם תוציא גֵּר מְזוּלָל", אַתָּוֹן פְּדִין פְּדִין; הֵינִי יִגְרֵר אוֹתִיּוֹת קָרִי, עקר התקון לפגם הברית הוא צדקה, ועקר הצדקה — לקרב רחוקים אליו יתברך, ולהוציאם מן השאול תחתית ומתחתיו שנפלו לשם.

נא ונא אל תפל ביאוש כרגע, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ועוד תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא. רק הרגל את עצמך לדבר הרבה אליו יתברך, אשר אין עוד מעלה יותר גדולה מזו, ואם הִיָּה אָדָם יוֹדֵעַ מַה זֶה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׁאִין לְתָאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלָל, תְּמִיד הִיָּה מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּמַחֲמַת שְׁבִנֵי-אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים מַעֲלַת הַדְּבוּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּשִׁבְלֵי זֶה מִתְרַשְׁלִים בְּזוֹה. וְעַל זֶה צְרִיכִים הַתְּחִזְקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, אִיף לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבָר.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ד' קכה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בלק ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברהם היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח.

לנכון קבלתי מכתבך.

אֲשֶׁר ד' קכה בְּנַחֵל נט

אודות הפאות וכו', רבנו ז"ל אָמַר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יז), שְׁלִפְעָמִים יְהוּדֵי מְנַעֲנַע עִם הַפְּאוֹת שְׁלוֹ, וְגוֹרֵם שְׁעִשׂוּעַ גְּדוֹל אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְצָרִיכִים לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד שֶׁהוֹלְכִים בְּזָקֵן וּבְפְּאוֹת. וְהָיָה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ בְּשֵׁם ר' יִשְׂרָאֵל קֶאֱרֵדוֹנְעָר ז"ל, שֶׁקָּדַם שְׁנִסְתַּלַּק מִזֶּה הָעוֹלָם הִתְפָּאָר וְאָמַר: תּוֹדָה לָאֵל, שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ מִזֶּה הָעוֹלָם עִם זָקֵן וּפְּאוֹת. וְשִׂמְעָתִי מֵאֶחָד מִמְּשַׁפְּחַת הַחֶפְצֵי-חַיִּים ז"ל, שֶׁפָּעַם דִּבֶּר דְּבָרֵי מוֹסֵר וְהִתְעוֹרְרוֹת אֶל תַּלְמִידָיו בִּישִׁיבָתוֹ, וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: הֵן אֲנִי לֹא חוֹשֵׁד בְּאֵף אֶחָד שֶׁלֹּא הוֹלֵךְ עִם פְּאוֹת, אֲבָל זֶה חִלּוּל ה' שֶׁהַפְּאוֹת אֵינָן נְכָרוֹת עַל הַפְּנִים; וְלִכֵּן זֶהוּ שֶׁקָּרָה מֵהַ שְׂאוּמָרִים בְּשֵׁמוֹ. אֲדַרְבָּהּ, יְדוּעַ אֵיךְ הוּא מוֹסֵר נִפְשׁוֹ לְקַיָּם כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה, וּבִפְרָט מִצְוָה שְׁנַעֲשֶׂתָה בְּזוּיָהּ וְכוּ', עַל זֶה עָמַד חֲזָק, וְחִבֵּר הַרְבֵּה סְפָרִים.

הַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם לְחֲזֹק בְּגִי-אָדָם, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כָּל-כָּף הַרְבֵּה צְרוּת וְיִסּוּרִים, וְאֵף אֶחָד לֹא מִתְעַנֵּן בְּצְרוּת הַזּוּלָּת, וְלִכְל אֶחָד נִדְמָה שֶׁלְּזוּלָּתוֹ טוֹב מִמֶּנּוּ, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מֵהַ עוֹבֵר עָלָיו. מִסְתַּכְּלִים עַל אֶחָד וְחוֹשְׁבִים שֶׁהוּא הֵכִי מֵאֲשֶׁר וְכוּ', וְאֵין אִישׁ יָכוֹל לְשַׁעַר וּלְהֶאֱמִין, שֶׁעַל אָדָם זֶה עוֹבְרָת מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת עַד אֵין סוּף, וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד, וּמִבְּקֵשׁ לְמוֹת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, מְרַב צַעַר וּמְרִירוֹת שֶׁעוֹבֵר עָלָיו. וְכִשְׁבָּא יְהוּדֵי וּמְחַזְּקוֹ וּמְעוֹדְדוֹ וּמְשַׁמְחוֹ, קַיָּם אֶת הַמִּצְוָה הַגְּדוּלָּה בְּיוֹתֵר. כִּי לְשִׂמְחָה יְהוּדֵי — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וְלִכֵּן לֹא בַּחֲנָם שֶׁאָמַר פֶּעַם רַבְּנּוּ ז"ל לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "אִם תִּהְיוּ בְּשִׂמְחָה, יִהְיֶה טוֹבָה לְכָל הָעוֹלָם כָּלוֹ"; כִּי בְּגִי-אָדָם מִתְפָּשִׂים אִישׁ שִׂמְחָה לְשִׁפְךָ לְפָנָיו אֶת לְבוֹ, וְלִסְפֹּר לוֹ מֵהַ שְׂמִדְחִיק אוֹתָם. כִּי כְּשֵׁי שֶׁלְּאָדָם צַעַר וּמְחַזְּקוֹ בְּתוֹךְ לְבוֹ, זֶה שׁוֹבְרוֹ יוֹתֵר. אֲבָל אִם אָדָם מוֹסֵר אֶת נִפְשׁוֹ וּמְחַיֶּה אֶת אַחֲרָיִם, אֵין דְּבָר טוֹב מִזֶּה. וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי הָאָדָם שֶׁמְחַזְּקֵי יְהוּדִים, אֲשֶׁר זֶה הַמִּצְוָה הַגְּדוּלָּה בְּיוֹתֵר. וְרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קו) עַל הַפְּסוּק: "אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל", אֲשֶׁרֵי הָאָדָם שֶׁמְכַנִּים שְׁכָל בְּדָל, הֵינּוּ שֶׁמְחַזְּקֵי וּמְעוֹדְדֵי וּמְשַׁמְחֵי אֲנָשִׁים שֶׁהֵם דָּלִים וְרִיקִים וְעֲנִיִּים. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (גְּדָרִים מֵא): אֵין עָנִי אֶלָּא בְּדַעַת; מִי נִקְרָא עָנִי? מִי שֶׁאֵין

לו שְׁכַל וְדַעַת, וְאִיזוֹ דַעַת? לְהַפִּיר אֶת הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ שָׁמוּ, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (דְּבָרִים ד, לה): "אִתָּה הָרְאֵתָ לְדַעַת, כִּי הִנְיָהּ הוּא אֱלֹקִים אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ".

וְלָכֵן רָאָה לְשַׁמַּח עִם הַפְּאוֹת שְׁלֶךְ, שְׁאִתָּה הוֹלֵךְ בְּפִאוֹת, וְתִשְׁתַּדַּל שִׁיְהִי לָךְ פְּאוֹת אֲרָכִים, וְאֵל תִּתְבַּיֵּשׁ בְּהֵן, אֲשֶׁר אֵצֶל אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַעֲדַת הַתִּימָנִים הֵן נִקְרְאוֹת: "סִימָנִים", כִּי זֶה הַסִּימָן שְׁאֵנוּ יְהוּדִים, וְצָרִיכִים לִילֵךְ עִם הַפְּאוֹת בְּגִאָוָה, וְלֹא לְהַחְבִּיאֵן אַחוֹרֵי הָאֵזֶן, וְכָף תּוּכַל לְחַזֵּק יְהוּדִים.

וְשָׁמַעְתִּי מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שְׁאָמַר: שְׁמָה שְׁרַבְנוּ וְ"ל אָמַר, שְׂאָם מְנַעֲנָעִים עִם הַפְּאָה, גּוֹרְמִים שְׁעֲשׂוּעַ גְּדוֹל בְּעוֹלָם הַבָּא אֵצֶל יִתְבַּרְךָ, שְׁאֵפְלוּ אָדָם הַנִּמְצָא בַּפְּאָה הַאֲחֵרוֹנָה, הִינּוּ בִקְצֵה הָעוֹלָם, אִם מְנַעֲנָעִים אוֹתוֹ וּמְחַזְקִים אוֹתוֹ, גּוֹרְמִים שְׁעֲשׂוּעִים אֵצֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאֵהָבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' קבו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֶק ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר מְאֹד, הַרוּצָה לְהַתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הַמְדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה ... גֵּרוּ יְאִיר.

רָאָה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם. וְעֲלִיךָ לִידַע שְׁהַחִיִּים אֵינָם קָלִים כָּלֵל וְעֵקֶר. מִי שְׁרוּצָה לְהַתְעַלּוֹת בְּקִדְשָׁה וְטְהָרָה, עֲלִיךָ לְהַתְחַזֵּק בְּרִצּוֹן, כְּמוֹ שְׁגִלָּה לָנוּ רַבְּנוּ וְ"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נא), שְׁהָעֵקֶר זֶה הַרִצּוֹן. כִּי לֹא שִׁיךְ לֹאמַר לְאָדָם שֶׁהוּא יָכוֹל לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ אֵין סוּף, אֲלֹא הָעֵקֶר הוּא הַרִצּוֹן. וּבְזֶה נִמְדָּדַת גְּדֻלַּת בַּר מִיִּשְׂרָאֵל — כְּפִי הַרִצּוֹן שְׁלוֹ. וְלָכֵן עֲלִיךָ לְזַכֵּר, מֵאֲחַר שְׁעֲכָשׂוּ הַתְּחַתְּנָת, בְּיָדָי יִהְיֶה לָךְ כָּל מִינֵי מְנִיעוֹת בְּחַיִּים, שְׁלֹא תֵאָרֵת בְּהִיוֹתְךָ בְּחֹר רִנָּה, כִּי תִשְׁבֹּת שְׁתַּכְּף-וּמִיד

כְּשֶׁתַּחֲתֵן, הַכֵּל יִלְךְ יִשְׂרָאֵל. וּבְאֵמֶת אֵין זֶה כֶּף, הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיוונוֹת
 קָשִׁים וּמְרִים, וְכֵל זֶה לְמִי שְׂאִין לוֹ שְׂכָל וְדַעַת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְמִי שְׂאִין
 לוֹ רְצוֹן, אִז עוֹכְרִים עָלָיו מְשִׁבְרִים גְּדוֹלִים, אֲבָל אִם אָדָם יֵשׁ לוֹ
 רְצוֹן חֲזָק לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְלַמֵּד תּוֹרָה וְלַהֲתַעֲלוֹת, אֵין
 לוֹ שׁוּם מְנִיעוֹת, אֲדַרְבָּה, הַמְּנִיעוֹת מִתְּהַפְכוֹת וְנַעֲשׂוֹת נְעִימוֹת,
 וּמָה שֶׁחָשַׁב שְׂאֵשְׁתּוֹ מוֹנַעַת אוֹתוֹ, הַמְּנִיעָה זֶה הַצְּמָצוּם, כְּדִי שְׂלֹא
 יִהְיֶה רַבּוּי אוֹר. וְלָכֵן עָלֶיךָ לְזַכֵּר, שֶׁעַקֵּר גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׂיִהְיֶה
 לְמַעְלָה וְגַם לְמַטָּה, כַּמּוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב',
 סִימָן סח), שְׂשִׁלְמוֹת הַנְּשֻׁמָּה — שְׂהִיא לְמַעְלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְגַם
 לְמַטָּה לְמַטָּה לְמַטָּה; הֵינּוּ מַצַּד אֶחָד אָדָם צָרִיךְ לְהַשְׁתַּוְקֵק רַק אֶל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִרְאוֹת גְּלוּי אֱלֻקוֹת בְּתַכְלִית מְדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה, עַד
 שְׂלֹא יִרְאֶה לְפָנָי מְרָאֶה עֵינָיו רַק רוּחַנִיּוֹת חִיווֹת אֱלֻקוֹת, אֲבָל מַצַּד
 שְׁנֵי עָלָיו לְזַכֵּר שְׂיֵשׁ לוֹ אִשָּׁה, וְצָרִיךְ לְהַבִּיא יְלָדִים, וְעָלָיו לְהוֹרִיד
 עֲצָמוֹ אֶל אִשְׁתּוֹ וְיִלְדָיו, וּפְעָמִים אֵין סֵפֶר הֵם מוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם
 מִדַּעְתּוֹ, זֶה בְּכַה וְזֶה בְּכַה, כָּל אֶחָד רוֹצֶה דְּבַר אַחֵר, וְהִנֵּה אֲנִי נִמְשָׁךְ
 אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהִנֵּה אֲנִי נִמְשָׁךְ חֲזָרָה אֶל גְּשֻׁמִּיּוֹת וְחִמְרִיּוֹת,
 הָאִשָּׁה רוֹצֶה בְּגֵד וְכוּ', דִּירָה יָפָה וְכוּ', כְּלִים נְאִים וְכוּ', וְעָלִי לְתַת
 לָהּ, אֲבָל אֲנִי מִתְּבַלְבֵּל, כִּי אֵיךְ אֶפְשֶׁר שְׁנֵי הַפְּכִים? ! אוֹ שְׂאִנִּי דְּבוּק
 לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵינִי רוֹצֶה שׁוּם דְּבַר רַק אֶת
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵינִנִּי רוֹצֶה לְשִׁמְעַ, לִרְאוֹת וּלְהַבִּין — רַק אֶת
 הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אוֹ שְׂאִנִּי לְמַטָּה, וְרוֹצֶה רַק אֶת אִשְׁתִּי וְאֶת
 הַגְּשֻׁמִּיּוֹת וְהַחִמְרִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ'? אֲבָל זֶה הַגְּלוּי שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל,
 שְׂיִכּוּלִים אֶת שְׁנֵי הַפְּכִים בְּנוֹשָׂא אֶחָד; אִם אָדָם לוֹמֵד הַרְבֵּה סִפְרֵי
 רַבֵּנוּ ז"ל, יְכוּל לְצַמְצֵם עֲצָמוֹ, שְׂמַחַד גִּיסָא יִרְצֶה רַק רוּחַנִיּוֹת
 אֱלֻקוֹת, וּמֵאִידֶךָ גִּיסָא — יִרְצֶה אֶת אִשְׁתּוֹ, כִּי מוֹצֵא גַם בְּאִשְׁתּוֹ
 וְיִלְדָיו אֱלֻקוֹת, כִּי סוּף כָּל סוּף הֵם גְּבֻרָאִים מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְאֶפְלוּ בְּגֻשְׁמִיּוֹת הַכְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, מוֹצֵא אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
 וְכִמוֹ שֶׁגָּלָה לָנוּ הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קז,
 ה): "רַעֲבִים גַּם צְמָאִים נִפְשָׁם בְּהֵם תִּתְעַטֵּף"; רוֹאִים לְעַתִּים, שְׂאָדָם
 נַעֲשֶׂה רַעֵב אוֹ צְמָא, וְאֵינֵנוּ יוֹדַע מְדוּעַ נַעֲשֶׂה דִּיקָא עֲתָה רַעֵב אוֹ
 צְמָא? אֶלָּא יֵשׁ נְשֻׁמוֹת קְדוּשׁוֹת הַטְּמוּנוֹת בְּאֲכָל וּבְשִׁתְיָה, וְהַקְּדוֹשׁ-

ברוך-הוא רוצה שאדם זה יקרא יעלה אותן, ולכן עושה את האדם רעב או צמא, כדי להעלות את הנשמות הגנוזות שם, וזה: "רעבים גם צמאים נפשם בָּהֶם תתעטף", אֵתָהּ יודע למה רעבים גם צמאים? כי הנפש שלו בתוך האכל. ובאמת עליך ללמד הרבה פעמים את ההלכה הקדושה שחדש מוהרנ"ת ו"ל (לקוטי-הלכות, ערכ, הלכה ג'), ששם מרבה לדבר מהרצון, איך שיהודי צריך שיהיו לו רצונות חזקים להקדוש-ברוך-הוא, וככל שנופל ויורד מטה מטה, עליו להתגבר ברצונות יותר עליונים, כי זו מעלת בר ישראל, שהיא נופל במקום שנופל, ואיננו מתאש אלא קם. אֲשֶׁר רבנו ו"ל גלה לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ט), שזו קלפת עמלק שמפילה את האדם, "כי שבע' יפל' צדיק' וקם" סופי תבות: עמל"ק, עמלק רק מפיל את האדם, אבל העקר: "וקם". ואל זה תזכה אם תלמד הרבה "לקוטי-הלכות". אנשי שלומנו היו רגילים לומר: כל אלו שלמדו הרבה "לקוטי-הלכות" התחזקו ביותר, כי מוהרנ"ת ו"ל הבין ביותר את דברי רבנו ו"ל יותר מכלם, והסבירם בלשון פשוטה מאד. וזכני הקדוש-ברוך-הוא בהיותי בגיל צעיר, שלמדתי הרבה "לקוטי-הלכות", עד כדי כך, שהיתה תקופה שזכיתי לסיים שלשים פעם את כל חלקי "לקוטי-הלכות" כל חדש, משך שלשים חדשים רצופים בלי הפסק. מלבד אשר למדתי עוד פעמים אין ספור כרך זה וכרך אחר, ומלבד שגמרתי את כל "לקוטי-הלכות" על-פי סדר התורות, ועוד תפסתי פה הלכה ושם הלכה, וזה מחזיק אותי עד עכשו, שעברו עלי בחיים משברים וגלים, אשר אינני יכול להסבירך. לחמתי עם כל העולם כלו, עד שזכיתי לראות כבר מה שרואים עתה, כל-כך הרבה נשמות קדושות מתקרבות אל רבנו ו"ל, אחר גיעה וטרחה של ימים ושנים, שאני מדפיס ומפיץ את אור רבנו ו"ל בעולם, ודורש לכלם מדברי רבנו ו"ל, ועברה עלי כל-כך הרבה מחלקת ויסורים מבית ומבחוץ וכו' וכו', ומה החזיק אותי כל השנים? רק ה"לקוטי-הלכות" שלמדתי בהיותי צעיר. ולכן אל תהיה בטלן! זכית עתה להתחמן, תקח את עצמך בידיים, תתבודד בכל יום להקדוש-ברוך-הוא, ותהיה תמיד שמת, ותאהב את אשתי, כי כך אומרים תכמינו הקדושים (עין קהלת ד, ט; וברש"י שם): טובים

הַשָּׁנִים — אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ, מִן הָאֶחָד — זֶה לְעֲצָמוֹ וְזֶה לְעֲצָמוֹ; כִּי כְשֶׁאָדָם לְבַד, הוּא פֶלֶג גּוֹף, חֲצֵי גּוֹף, וְאִין בּוֹ שְׁלֵמוֹת, מְתֵי נִקְרָא אָדָם הַשָּׁלֵם? כְּשֶׁהִתְחַתֵּן, וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יְבָמוֹת סב): הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגוֹפוֹ וְהַמְּכַבְּדָהּ יוֹתֵר מְגוּפוֹ, וְהַמְדַרִיף בְּנָיו וּבְנוֹתָיו בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְהַמְשִׁיאֵן סָמוּךְ לְפָרְקָן, עָלָיו הַכֶּתוּב אוֹמֵר (איוב ה, כב): "וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְיֶה". וְלִכֵּן קַח עֲצָמְךָ בְּיַדְךָ, מֵאֲחֵר שְׂזֵפָה אוֹתָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם אִשָּׁה טוֹבָה, אִשְׁתְּ חֵיל, שְׂמֵשֶׁתוֹקֶקֶת לִילָךְ בְּדַרְכֵי רַבְנוּ ז"ל, יֵשׁ לָהּ הַרְגָשָׁה נְעִימָה בְּסִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה לֹא מְצוּי בְּעַתִּים הַלְלוּ, שְׁלֹא־אִשָּׁה יִהְיֶה רְצוֹן חֲזָק לִילָךְ בְּדַרְכֵי רַבְנוּ ז"ל, וְלִכֵּן רְאֵה לְנֹצֵל אֶת הַמַּתְנָה שְׂנֵאתָ לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְדִיֶּקְא עַל יְדֵה תּוֹכֵל לְהִתְעַלּוֹת מֵעֵלָה מֵעֵלָה. הֵן אָמַת שְׂיֵהִיו לָךְ נְסִיווֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים מְאֹד, כִּי עַד כֹּה הָיִיתָ רְנֹק וְלֹא הָיָה לָךְ סֵדֶר, הִלְכָתָ לִישָׁן אִימָתִי שְׂרָצִית וְקָמַתָּ כְּרְצוֹנָךְ, אָבָל עָלֶיךָ לִידַע, בְּיָנִין שְׁהִתְחַתַּנְתָּ, יֵשׁ לָךְ סֵדֶר, וַיֵּשׁ לָךְ 'שׁוֹטֵר' וְשׁוֹמְרַת, וְשׁוֹאֵלֶת אוֹתָךְ: הֵיכֵן הָיִיתָ?! מָה עָשִׂיתָ?! לְמָה אֵינְךָ הוֹלֵךְ לִישָׁן?! וְאִף שְׂאֲנִי יוֹדַע שְׂזֵה קָשָׁה וְכַבֵּד לָךְ עַד מְאֹד, כִּי כְשֶׁמְרַגְלִים עֲצָמוֹ בְּהַרְגֵל שֶׁל רְנֹק, שְׂאִין לוֹ לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה, אֲלֵא כָּל הַיּוֹם וּלְרַבּוֹת הַלַּיְלָה לּוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל וּמִתְבוֹדֵד, וְעֲכָשׁוֹ כְּשֶׁמִּתְחַתֵּן עָלָיו לְהַכְנִס לְמִסְגֶּרֶת הַחַיִּים, זֶה קָשָׁה לוֹ מְאֹד, עִם כָּל זֹאת זֶהוּ רְצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ, כִּי הַמְצָנָה הָרֵאשׁוֹנָה הִיא מְצָנֹת פְּרִיָה וּרְבִיָה — לְהִתְחַתֵּן וּלְהוֹלִיד יְלָדִים, וְאִף שְׂאָדָם חוֹשֵׁב לְעֲצָמוֹ: מָה לִּי וּלְצָרָה הַזֹּאת, כְּשֶׁהָיִיתִי רְנֹק, הָיִיתִי יְכוֹל לְלַכֵּת שְׁעוֹת עַל גְּבִי שְׁעוֹת לְהִתְבוֹדְדוֹת, וְלִלְמַד שְׁעוֹת עַל גְּבִי שְׁעוֹת גְּמָרָא, וְעַתָּה אֲנִי חֹסֵר מִכָּל זֶה וְכוּ' וְכוּ', תִּדַע שֶׁהַכֵּל דְּמִיוֹן, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (פְּסָחִים קיב): לּוֹמֵד תּוֹרָה בְּטַהֲרָה — נוֹשֵׂא אִשָּׁה וְאֲחֵר-כֶּךָ לּוֹמֵד תּוֹרָה; כִּי אִי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לְטַהֲרַת הַמַּחֲזִין אֲלֵא כְּשֶׁמִּתְחַתֵּנִים. וְלִכֵּן אֵל יִפְתָּה אוֹתָךְ יִצְרָךְ לְחֹשֵׁב: מָה הַצְּרָכָתִי לְהִתְחַתֵּן וּלְהִיוֹת מְגָבֵל?! הֲיָה לִי טוֹב כְּשֶׁהָיִיתִי רְנֹק וְכוּ'. כִּי עָלֶיךָ לְזַכֵּר, שְׁלֹא כְּדָאִי לְהִיוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת, אִם נִכְשְׁלִים בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, וְלִכֵּן בְּזֵה שְׁהִתְחַתַּנְתָּ, עָלֶיךָ לְתַן תּוֹדָה לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, וּבִפְרָט שְׂזָכִיתָ לְאִשְׁתְּ חֵיל, אִשָּׁה שְׂיֵשׁ לָהּ תְּשׁוּקָה לְעַבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, אִשָּׁה הַרוֹצֵה

לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו'ל, זו צְרִיכָה לְהִיּוֹת לָךְ שְׂמֵחָה עֲצוּמָה מְאֹד.

וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד, רְאֵה לְהִתְחַזֵּק, וְתִקַּח עֲצָמָךְ בְּיַדְיָךְ, וְתִהְיֶה הַכִּי מְאֹשֵׁר בַּחַיִּים, כִּי בְּזֶה תִּלְוֶיָה כָּל הַצְּלָחָתְךָ בְּגִשְׁמִיּוֹת וְגַם בְּרוּחַנִיּוֹת. הַעֲקֵר רְאֵה רַק לְשִׂמְחָה, כִּי הַשְׂמֵחָה מְצַמְצַמֶּת אֶת הַדַּעַת, כִּי בְּלִי שְׂמֵחָה אָדָם נִמְצָא בְּרַבּוּי אוֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' קכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פִּינְחָס ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי אֵין זוֹ עֲצָה לִפְלִי בְּדַעַתוֹ. אֲדַרְבֶּה, עָלֶיךָ לְקַחַת עֲצָמָךְ בְּיַדִּים, אֲזוֹ תִרְאֶה אֶת הַנְּסִים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רְאֵה לְלַמֵּד הַרְבֵּה תוֹרָה, כִּי אֵין לָךְ טוֹב מִתּוֹרָה, וְרַבְּנוּ ו'ל גָּלָה לָנוּ (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן יט): אֲפֹלוֹ אוֹתָן הַנְּשִׂמוֹת שֶׁנִּשְׁשְׁלוּ בְּמָה שֶׁנִּשְׁשְׁלוּ, וְנִפְגְּמוּ בְּמָה שֶׁנִּפְגְּמוּ, וְעַדִּין עוֹבְרִים עָלֵיהֶם מֵה שְׁעוֹבֵר, אִם יִקְבְּלוּ עַל עֲצָמָם עַל תּוֹרָה, עַל-יַדֵּי-זֶה יִזְכּוּ לְכָל טוֹב אֲמִתּוֹי וְנִצְחִי. וְלִכֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, וְתִתְחִיל לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְאֲזוֹ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר ד' קכח בַּנְחַל סה

ד' קכח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פינחס ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו
יאיר.

עליך לזכר, אשר רבנו ז"ל אמר לבתו אדל, בשעה שפסטה את
השעון קיר עם הצעיף שלה: תסירי את זאת, כי היום יש מחות
כל-כף קטנים, שכל דבר קטן מבלבל אותם. ולכן עלינו לשמר מאד
מאד לא לבלבל את הבריות, אשר מחם קטן כאגוז, וצריכים לשמר
מאד לא לפצח את האגוז, כי אז הפרי בתוכו נתקלקל. ולכן מה
שיכולים יותר להעלים ולהסתיר, זה הגלוי הכי גדול. וצריך רק
לדבר דבורי אמונה בגדלת הצדיק, ומעלת למוד התורה הקדושה,
ומעלת ההתבודדות, וזה הדבר הכי עקרי לדבר ממנו ולגלותו
לכלם; כי הקדוש-ברוך-הוא הוא עצם האצילות, חכמה עליונה, י'
של שם הוי"ה, הצדיק הוא הה' הראשונה של שם הוי"ה, שזה
בינה, הוא מחזיר את בני-אדם בתשובה, הוא מכניס באדם
התבודדות, הו' של שם הוי"ה זה התורה, שצריכים לגלות מעלת
למוד תורה הקדושה, שאין שום תכלית אחרת בזה העולם רק
ללמד בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות, זהר ותקונים
ושאר מיני למודים. הה' התחתונה זו המלכות, זה כנגד תפלה,
לדבר הרבה הרבה מהתבודדות, ולא להתבלבל משום דבר.

ר' אברהם בר' נחמן ז"ל ספר, ששמע מאביו ר' נחמן
טולטשינער, שהוא שמע ממוהרנ"ת ז"ל, שאנו רואים דבר פלא,
שהקדוש-ברוך-הוא הטביע בתרנגול, שבעת חצות הוא מקרקר,
עברה שעה — שוב מקרקר, שעה חלפה — שוב מקרקר, עד עלות
השחר, מהו הקרקור בכל שעה? אלא התרנגול מעורר לחצות, לא
זכית לקום בחצות, מקרקר עוד שעה, תקום לכל הפחות בשעה
אחת, לא זכית, הוא מקרקר שעה אחר-כך, תקום לכל הפחות
בשעה שתיים, וכך כל שעה עד אור היום מקרקר לך, שאם לא זכית

עד עֲכָשׁוּ לְקוּם, תְּקוּם לְכָל הַפְּחוֹת עֲכָשׁוּ. וְעַלִּינוּ, אִם-כֵּן, לְלַמֵּד מִהַתְּרַנְּגוּל אֵיךְ לְעוֹרֵר; כִּי כְּפִי שֶׁהַתְּרַנְּגוּל מְעוֹרְרֵנוּ מִהַשְּׁנָה, כְּמוֹ-כֵן עַלִּינוּ לְעוֹרֵר אַחֲרֵים מִהַשְּׁנָה. הִנֵּה מְדַבְּרִים עִם פְּלוֹנֵי פֶּעַם אַחַת, הוּא שָׁמַע, אָבָל הַסְּתוּבָב וְהֵלֶךְ לִישָׁן בַּתְּזָרָה, אָזִי שׁוֹב מִתְּחִילִים 'לְקַרְקֵר' לוֹ וּלְדַבֵּר עִמוֹ, שׁוֹב הַסְּתוּבָב וְהֵלֶךְ לִישָׁן, אָזִי שׁוֹב מִתְּחִילִים 'לְקַרְקֵר' וְלֹא מִתְּיַאֲשִׁים כְּמוֹ תְּרַנְּגוּל; כִּי בַּאֲמַת כָּל אֶחָד מִחֲפֵשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשָׁמַיִם, וְרַק רוֹצֵה לְעֲלוֹת מֵעֵלָּה מֵעֵלָּה, אָבָל אֵינוֹ אֶלָּא טֶפֶשׁ גָּדוֹל. כִּי אָדָם צָרִיךְ לְרַדֵּת מִטָּה מִטָּה, לְמַצֵּא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֹּה בְּזֶה הָעוֹלָם — זֶה הַשְּׁלֵמוֹת, לְהִתְבּוֹנֵן בְּאֵלְקוֹת שֶׁכָּל דָּבָר. וְכֵן רוֹאִים טֹבַע שֶׁל תְּרַנְּגוּל, שֶׁמִּחֲפֵשׁ גִּרְעִינִים בֵּינֹת לְאִשְׁפָּה, בֵּינֹת לְתֶבֶן, וּמִשְׁמוּצָא אֵיזָה גִּרְעִין, אוֹכְלוֹ בַּהֲנָאָה וּבְסַפּוּק רַב, אַחֲרֵ-כֵן הוֹלֵךְ עוֹד כְּמֵה פְּסִיעוֹת, וּמִחֲפֵשׁ בְּפִיו עוֹד וְעוֹד מְזוּן, וְשִׁמַּח כָּל-כֵּף עַל כָּל גִּרְגָר שְׁמוּצָא; כֵּף אָדָם צָרִיךְ לְחַפֵּשׁ נִקְדוּת טוֹבוֹת בְּעֲצָמוֹ, וְלִהְיוֹת: "אֲנִי לֹא הִכִּי גְרוּעַ, הִנֵּה מְצִאתִי עוֹד גִּרְעִין טוֹב" וְכוּ' וְכוּ', שֶׁזֶה הַלְמוּד שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מְלַמֵּד אוֹתָנוּ בְּסִפְרוֹ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפכ): "וְעוֹד מְעַט וְאֵין רִשְׁעָה וְהִתְבּוֹנְנָתָ עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינָנו" (תהלים לו, י), אִם מוּצָאִים בְּעֲצָמוֹ עוֹד מְעַט טוֹב, אָזִי כָּבֵר אֵינִי רִשְׁעָה, תִּתְבּוֹנֵן עַל מְקוֹמִי וְאֵינָנו, זֶה לֹא אוֹתוֹ אָדָם. וְדַבֵּר זֶה לּוֹמְדִים מִהַתְּרַנְּגוּל, שֶׁמִּחֲפֵשׁ גִּרְעִין וְעוֹד גִּרְעִין, וְכֵף מְחִיָּה עֲצָמוֹ. וְכֵן רוֹאִים טֹבַע אֶצֶל תְּרַנְּגוּל, כְּשִׁשׁוּתָהּ מִיָּם מִסְּתַפֵּל אַחֲרֵי-כֵן לְשָׁמַיִם, מוֹרִיד רֹאשׁוֹ וְשׁוּתָהּ, וּמִגְבִּיהוּ לְהַסְתַּפֵּל עַל הַשָּׁמַיִם, עַל כָּל לְגִימָה וּלְגִימָה שִׁשׁוּתָהּ, מִגְבִּיָּה עֵינָיו לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנוֹתֵן לוֹ תוֹדָה, וְזֶהוּ לְמוֹד עֲמַק בְּעֵבֹרֵנוּ. וְלָכֵן אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם בְּרַכָּה: "הַנּוֹתֵן לְשִׁכּוּי בִּינָה", כִּי הַתְּרַנְּגוּל מְלַמֵּדנוּ הַרְבֵּה דְבָרִים: לְהַסְתַּפֵּל אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלִתֵּן לוֹ תוֹדָה עַל כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁגוֹמֵל עִמָּנוּ, וְכֵן שִׁנְחֵשׁ בְּעֲצָמָנוּ נִקְדוּת טוֹבוֹת וְנִחְיָה עֲצָמָנוּ בָּהֵן, וְכֵן שִׁנְהִיָּה עֲקֻשָׁנִים וְנִעוֹרֵר שׁוֹב וְשׁוֹב אֶת אַחֲרֵים בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

וּבַאֲמַת בְּעֵנֵן הַלְמוּד שֶׁלּוֹמְדִים מְקַרְקֵר הַתְּרַנְּגוּל לְלֹא הֶרֶף, דַּבֵּר זֶה צָרִיכִים לְלַמֵּד בְּפֶרֶט אֵלּוֹ הָאֲנָשִׁים הַמְעוֹרְרִים אַחֲרֵים

מֵהַשָּׁנָה, שְׁלֹא יִפְסִיקוּ לְקַרְקַר לָהֶם וּלְעוֹרָרָם מִתְנוּמָתָם, עַד שֶׁבִּאֲמַת
 יִתְעוֹרְרוּ וַיִּשְׁנוּ מֵעֲשִׂיהֶם וַיִּתְחַדְּשׁוּ בְּשִׁגְרָתָם וְכוּ'. וְאִם שְׁלֵעֲתִים אָדָם
 כָּבֵר מִתְכַּעַס עַל הַמְעוֹרָר, וְצוּעֵק: הַפֶּסֶק כָּבֵר לְקַרְקַר וְכוּ' וְכוּ', הֵם
 יִמְשִׁיכוּ בְּהַתְמָדָה וּבְעַקְשָׁנוּת רַבָּה. וְזוֹ דְרָכּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, שְׂאִינוֹ עוֹזֵב
 אֶת בְּנֵי־אָדָם, וְאִינוֹ מַנִּיחֵם לְשִׁקֵּץ בְּתַרְדֵּמָה, אֲלֵא מְעוֹרָרָם מֵהַשָּׁנָה
 לְעִבּוּדַת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ בְּהַתְלַהֲבוֹת וּבַחַיּוֹת גְּדוּלָה.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי מָה
 הֵיינו עוֹשִׂים בְּלַעֲדֵינוּ?! וְזוֹ הַשְּׂמֵחָה הַגְּדוּלָה בְּיוֹתֵר שֶׁיֵּשׁ לָנוּ! כִּי
 רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ אֶת עֲצַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה, לְשִׁיחַ וּלְסִפּוּר בֵּינוּ
 לְבֵינָם קוֹנֵנוּ כָּל הָעוֹבֵר עָלֵינוּ, וְלֹא לְהַפְסִיק כָּלֵל, וְלֹא לְהִתְיַאֵשׁ
 וּלְהִתְיַשֵּׁן וְכוּ'. וּכְדָגְמַת אָדָם הַנוֹשֵׂם אֲוִיר, שְׂאִי פַעַם אֵינוֹ מִתְיַגֵּעַ
 לְנֶשֶׁם, וְכָל שְׂבָרִיר שְׁנֵיָה נוֹשֵׂם וְנוֹשֵׂם עוֹד נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה, וְלִכְן
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה יד, סִימָן יא): עַל כָּל
 נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה תְּהִלֵּל י"ה; וְלֹא מְצִינוּ אָדָם שְׂיֵאמֵר עַל הַנְּשִׁימוֹת
 שְׂנוֹשֵׂם: "נְשִׁמְתִי כָּבֵר מִסְּפִיק" וְכוּ', כִּי הָאֲוִיר זֶהוּ הַחַיּוֹת שְׁלוֹ.
 וְכַתוּב בְּזֵהָר (חֵלֶק ג' רמ"ה): אֲוִיר — אוֹר י', אוֹר הַחֲכָמָה עֲלִיוֹנָה,
 אָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת כָּל־כֶּף דְּבוּק בְּהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂתַמִּיד יִנְשֵׂם
 אֲלֵקוֹת, וַיִּתְבוּדֵד וַיִּדְבַּר תָּמִיד אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ וּמֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא
 יִתְעַיֵף כָּלֵל, כָּשֵׁם שְׂאִינוֹ מִתְעַיֵף מִלְּנֶשֶׂם אֲוִיר, כִּי הַתְּפִלָּה
 וְהַתְּבוּדָה זֶה הַחַיּוֹת שְׁלָנוּ, וְכִמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן,
 חֵלֶק א', סִימָן ט') עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים מ"ב, ט): "תְּפִלָּה לְק"ל חַיִּי", עַקֵּר
 הַחַיּוֹת מִקְּבָלִים מֵהַתְּפִלָּה.

וַיְדוּעַ הַסְּפוּר, שְׂאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ סִפֵּר לְרַבְּנוּ ז"ל, שֶׁרָאָה
 בַּחֲלוּם אֶחָד שֶׁבָּא אֵלָיו מִן הַשָּׁמַיִם, וּשְׂאָלוֹ הִלָּה: אֵל מִי אַתָּה
 מִקְּרָב? וַעֲנָה לוֹ: אֵל רַבְּנוּ נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלֶב. וּשְׂאָלוֹ: תֵּאמֵר לִי אֵיזוֹ
 תּוֹרָה מִמֶּנּוּ; וְהִיּוֹת שֶׁשָּׁמַע אֶז אֶת הַתּוֹרָה שֶׁרַבְּנוּ ז"ל פָּרַשׁ "תְּפִלָּה
 לְקַל חַיִּי", שְׂעַקֵר הַחַיּוֹת מִקְּבָלִים מֵהַתְּפִלָּה — אֲמָרָה לְפָנָיו. וְתַכְּף
 כְּשֶׁשָּׁמַע הִלָּה אֶת הַדְּבוּרִים — הַתְּלַהֵב, וְהַחֵל לְעֲלוֹת עַד הַשָּׁמַיִם.
 אֲזִי רַבְּנוּ ז"ל הַתְּלַהֵב וְאָמַר: מָה אַתֶּם חוֹשְׁבִים, שֵׁם בְּשָׁמַיִם
 שׂוֹמְעִים מִמֶּנִּי דְבוּר, זֶה כִּמוֹ שְׂאֵתֶם שׂוֹמְעִים?! שֵׁם שׂוֹמְעִים דְבוּר

ומתלהבים ועולים מעלה מעלה. ובאמת כשאמר רבנו ז"ל לאנשי שלומנו את התורה בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סג, שזו תורה מאד סתומה, ואנשי שלומנו לא הבינו אותה. ענה ואמר להם: גופכם עב מאד, וצריכים הרבה לדבר, כדי לנקב את הגוף הגס, עד שיפגם הדבור בתוכו, כי לא יכולים להסביר לשני אלקות, היות שהגוף מגשם מאד, ואינו קולט, לכן צריכים הרבה לדבר, כדי להחדיר בו אמונה וגלוי אלקות.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ד' קכט.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר מטות ה'תשמ"א.

שלום רב להאברהם ... גרו יאיר.

את המעות לפדיון — לנכון קבלתי, והשם יתברך ישמע את תפלתנו ותושענו במהרה בזרע של קימא.

העקר ראה לחזק את אשתך, ואל תצער אותה כלל, ובפרטיות כי כן דרו הנשים (בראשית ל, א): "ותקנא רחל באחותה, ותאמר אל יעקב, הבה לי בנים, ואם אין מתה אנכי", ופרש רש"י: מכאן למי שאין לו בנים, שחשוב כמת; ועל-פני אסור לצערה, כי כן דרשן של נשים, כשכבר עבר מזמן החתונה כמה שנים, שנופלות ביאוש, רחמנא לצלן, וחושבות שאבד מנוס, וגם מקנאות בנשים אחרות שיש להן ילדים. ובאמת הבעל צריך ומכרח לחזק את אשתו בבטחון חזק, כי עוד יזכו לבנים, ולדבר על לבה כל מיני דבורים והבטחות והתחזקות וכו', ואני בטוח שהשם יתברך לא יעזב אתכם, ותזכו לבנים חיים וקיימים.

אבל שמור את עצמך מאד מאד לא לצערה, חס ושלום, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש אנדה) על פסוק (שם): "ויחר אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלקים אנכי, אשר מנע ממך פרי בטן",

אֲשֶׁר ד' קל בְּנַחֵל סט

וְהִקְפִּיד עָלָיו הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ וְאָמַר לוֹ: כִּף עוֹנִים אֶת הַמַּעֲיָקוֹת (עֵין בְּפִרְשֵׁה עֵא, סִימָן י'), אֲדַרְבֵּה, צְרִיכִים לְחַזֵּק אֶשֶׁה כְּזוֹ, אֲשֶׁר הִיא קִשְׁת רוח, כְּמוֹ שְׂצָרִיכִים לְחַזֵּק אֶת חֲבֵרוֹ. וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׂצָרִיכִים לְחַזֵּק אֶת אֲשֶׁתוֹ. וְאִם רוֹאִים שֶׁהִיא בְּצַעַר, מִצָּוָה לְדַבֵּר עַל לִבָּהּ וּלְהוֹצִיא אֶת הַצַּעַר מִלִּבָּהּ.

וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעֵנִין שְׁלֹכֶם, אֲנִי בְּטוֹחַ שֶׁתּוֹשְׁעוּ בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא, מֵאַחַר שֶׁאֲשַׁתְּךָ מְסַרְהָ גַּפְשָׁהּ וְחִזְרָהּ בְּתַשׁוּבָהּ, וְשׁוֹמְרַת כְּכֹר טְהֵרַת הַמְשֻׁפָּחָה, וְנִזְהָרַת בְּכָל הַהֲלָכוֹת הַנּוֹהֲגוֹת אֵלֶיהָ, וּמְדַלֶּקָה גֵרוֹת שַׁבָּת, בְּנֹדָאֵי תַנְשַׁע בְּזָכוֹת זֶה בְּלִי שׁוּם סֶפֶק. וְאַתָּה, בְּנִי! תִּרְאֶה לְחַזְקָהּ וּלְאַמְצָהּ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ד' קל.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְבֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִטּוֹת ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לִיְדִיד גַּפְשֵׁי ... גֵרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי עִם הַמַּעוֹת לְהַדְפָּסָהּ, אִךְ לֹא הֵייתִי בְּבֵיתִי, כִּי זָכִיתִי לְנִסְעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בֶּלֶק, וְחִזְרֹתִי בְּיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֹדֵר מִטּוֹת.

חֲסָדֵי הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ אֲשֶׁר עַד כֹּה עֲזָרְנִי, וְזָכִיתִי לְרְאוֹת בְּמוֹ עֵינַי, תְּהִלָּה לְאֵל, אֶת יְשִׁיבְתָנוּ הַקְּדוּשָׁה "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ" בְּעִיר טְבֵרְיָה וּבְעִיר אֲשִׁדּוֹד, וְעַכְשָׁו גִּם בִּירוּשָׁלַיִם. יַעֲזֹר הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, שְׁנִרְחִיב גְּבוּלָנוּ בְּתַלְמִידִים, וְיִלְמְדוּ עַל-פִּי סִדְרֵי-דָרְךָ-הַלְמוּד שֶׁהוֹרְנוּ רַבְּנוּ ז"ל. תְּהִלָּה לְאֵל, קִבְּלוּנוּ כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוּמָנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלל בְּכַבּוּד גָּדוֹל, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לְבָנוּ, וְיִרְאוּ שׁוֹנְאֵינוּ וְיִבְשׁוּ.

חֲסָדֵי הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, לֹא אֶלְמֵן יִשְׂרָאֵל, עֲדִין גַּמְצָאִים מֵאוֹת

מאות אַבְרָכִים וּבַחֲוָרִים, אֲשֶׁר צָמְאִים לְדַבֵּר ה', וּתְהִלָּה לְאֵל, שְׁתּוּ
בְצָמָא אֶת דְּבַרְיֵנוּ כְּפִי שְׁלַמְדֵּנוּ מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

אַהֲוֵבִי, אַחִי! רְאֵה לְקַבֵּעַ אֶת עֲצָמְךָ בְּקַבְיֵעוֹת עֲצוּמָה בְּלַמּוּד
סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵל יַחְסֹר לְךָ יוֹם מִבְּלֵי "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְלוֹמַר
עַל הַתּוֹרָה הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי-תְפִלוֹת", וּמִי יִתֵּן שְׁתִּזְכֶּה גַם לְעֵיִן
בְּהִלְכוֹת מֵהַ"לְקוּטֵי-הִלְכוֹת" שֶׁחֲדַשׁ מוֹהַר"ת ז"ל עַל תּוֹרָה זוֹ, וְאִם
תִּהְיֶה רְגִיל בְּכָל יוֹם בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" וְ"לְקוּטֵי-תְפִלוֹת" וְ"לְקוּטֵי-
הִלְכוֹת", כְּכֹר לֹא תִצְטָרֵךְ אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁכַעוּלָם. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, כִּי
בְּלֹא זֶה הָאָדָם מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, כִּי בְּלֹא שְׁקִידָה בְּסְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל,
אֵינן לוֹ שׁוֹם שְׁיִכוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי פָּנָיו, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ גְּנוּזִים
וּמְנַחִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב); וְיֵמָּה טוֹב
וְיֵמָּה נָעִים לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם יוֹם אֵיזוֹ תּוֹרָה, וְלוֹמַר עֲלֶיהָ הַתְּפִלָּה,
וְלְעֵיִן הַהִלְכוֹת מִ"לְקוּטֵי-הִלְכוֹת" עַל תּוֹרָה זוֹ, וְכֵן לְחַדֵּשׁ אֵילוֹ
חֲדוּשִׁים עַל תּוֹרָה זוֹ — אֵינן לְמַעְלָה מִזֶּה.

וּמַחְמַת טְרִדוֹתֵי אֶקְצָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

ד' קלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עַרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מִטוֹת ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מַכְתָּבוֹ לְנִכּוֹן מְצֵאתִי בְּבֵיתִי אַחֲרֵי שְׁחֻזְרָתִי הַשְּׁבִיעִי מֵאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, וּמֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

אוֹדוֹת הַשָּׁנָה שְׁמִבְלִבְלַת אוֹתָךְ, צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, כִּי הַשָּׁנָה נִחְלַקְתָּ
לְשֵׁתֵי בְחִינּוֹת: יֵשׁ שָׁנָה שְׁבָאָה מַחְמַת יְגִיעָה, וְהִיא טוֹבָה מְאֹד, כִּי
עֲלֶיהָ אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית וְכָה, פָּרָשָׁה ט', סִימָן ח'): מִתּוֹךְ
שְׁאָדָם יֵשׁן קִמְעָא הוּא עוֹמֵד וְיִגַּע בְּתוֹרָה הַרְבֵּה. אַךְ יֵשׁ שָׁנָה שְׁבָאָה
מַחְמַת יְאוּשׁ, וְהִיא רַעָה מְאֹד, וְעֲלֶיהָ אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שָׁם,

אֲשֶׁר ד' קלב בְּנַחֵל עא

פְּרָשָׁה יז, סימן ו'): תַּחֲלַת מַפְלָה שְׁנָה דְמַרְךָ (יְשֵׁן) וְלֹא לְעֵי בְּאוּרֵיִתָּא וְלֹא עֶבֶיד עֲבִידְתָּא, עֵינֵן שָׁם; וְרַבְּנֵנוּ ו"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׁנָה, סימן ב'): עַל-יְדֵי רַבּוּי הַשְּׁנָה וְהַתְּנוּמָה, עַל-יְדֵי-זֶה הַדּוּחַפִּין אוֹתוֹ מִמְּרַכְבָּה דְקַדְוֶשָׁה, וְנִשְׁתַּנָּה פְּנֵיו וְנִתְקַלְקַל צְלָם אֱלֹקִים, עֵינֵן שָׁם; וְעַל-כֵּן לְדַעֲתִי, כָּל עֵינֵן הַשְּׁנָה שְׁלָךְ בָּא רַק מִחֲמַת יְאוּשׁ, אֲשֶׁר זֶה יְהִרֵס אוֹתָךְ מְאֹד. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת עֲסוּק בְּאִיזָה עֶסֶק — הֵן בְּאִיזָה מִשָּׂא וּמִתֵּן וְכַדוּמָה וְכוּ', וְהֵן בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, אֲפִלוּ בְּדֶרֶךְ אֲמִירָה בְּעֵלְמָא: מְקַרָּא, מִשְׁנָה, גְּמַרָּא, מְדַרְשׁ, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד מְזַכֶּכֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ. וְרְאֵה לְבְרַח מִהַשְּׁנָה, אֲשֶׁר רַק הוֹרֶסֶת אוֹתָךְ, כִּי הַשְּׁנָה שְׁלָךְ הִיא רַק מִחֲמַת יְאוּשׁ וְלֹא יוֹתֵר. תְּרַאֶה לְהִיּוֹת עֲסוּק בְּאִיזָה עֶסֶק כַּנֶּ"ל, וְזֶה יְגַרֵּשׁ מִמֶּךָ אֶת הַשְּׁנָה שֶׁל עֲצָלוּת וְיְאוּשׁ. וְכַתִּיב (מִשְׁלִי כ, יג): "אַל תֵּאָהֵב שְׁנָה פֶּן תִּגְרַשׁ" וְגו', וְכַתִּיב (שָׁם ו, ט): "עַד מָתִי עֲצַל תִּשְׁכַּב, מָתִי תִקּוּם מִשְׁנֵתָךְ" וְגו', וְחֹזֵר עַל שְׁנֵי הַפְּסוּקִים הָאֵלּוּ, וְיוֹעִיל לָךְ הַרְבֵּה, כִּי שְׁנָה שֶׁל יְאוּשׁ הוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ד' קלב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֻדְרֵי מִטּוֹת ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירְךָ ... גֵּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

אוֹדוֹת שְׁאֵלְתָךְ שֶׁ... גֵּרוּ יְאִיר, קָנָה כְּתָב יָד מִה"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְרִצּוֹנְךָ לְהַתְּנוּעַ אִם הוּא מְרַבְּנוּ ו"ל בְּעֲצָמוֹ אוֹ מִמוֹהַר"נ תְּ ו"ל, הִנֵּה עַל-פִּי הַשְּׁמוּעָה אֵינִי יָכוֹל לְהִבְחִין, אִךְ יָדוּעַ כִּי רַבְּנוּ ו"ל לֹא כְּתָבָם, כִּי גַם מִה שְׁנִכְתַּב לְשׁוֹן רַבְּנוּ ו"ל, זֶה הִיָּה שְׁרַבְּנוּ ו"ל קָרָא מִכְּתָב יָדוֹ, וּמוֹהַר"נ תְּ ו"ל הִעֲתִיקָם, כִּי רַק בְּאִילוּ מְקוּמוֹת יֵשׁ

ו) תַּחֲלַת הַמַּפְלָה — שְׁנָה, יְשֵׁן וְלֹא עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, יְשֵׁן וְלֹא עוֹבֵד עֲבוּדָה.

עב אָשֶׁר ד' קלב בַּנְחָל

לְשׁוֹן רַבְּנוּ ז"ל מִכְּתַב יָד מִמֶּשׁ, אָבֵל לֹא רָאוּ בְּהַסְפָּר.

וּמָה שְׁשָׂאֵלְתָּ, אֹדוֹת שְׁכַתְּבָ שֵׁם הַרְבֵּה: "שְׁמַעְתִּי מִהֶרֶב", מִי הוּא זֶה? לְדַעְתִּי, זֶהוּ הָרַב מִבְּרֶסְלֵב, בְּיָדָי בְּלִי שׁוּם סָפֵק. וַיֵּשׁ כַּמָּה תּוֹרוֹת בְּהוֹסְפוֹת, שְׁמוּבָא שָׁם: "שְׁמַעְתִּי מִהֶרֶב", וְזֶה סוֹכֵב עַל הָרַב מִבְּרֶסְלֵב. וְאֹדוֹת שְׁמַצָּאתָ בְּעֵנִין גִּילְדָנָא, זֶהוּ כָּבֵר גְּדַפְס בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה', וְאִין זֶה חֲדוּשׁ.

אָחִי, אָחִי! לְדַעְתִּי, כַּלָּךְ מִהֶקְבֵּל הִזָּה לְחַפֵּשׂ אַחַר עֲתִיקוֹת כְּדָרָךְ הַפְּתָאִים, שְׁנִדְמָה לָהֶם שְׂיַחֲיוּ לְעַד, וְעַל-כֵּן אוֹסְפִים עֲתִיקוֹת, וְהַכֵּל הֶבֶל וְדַמְיוֹן וְרַעוּת רִיחַ, רָאָה אִיךָ שֶׁהַדְּמִיוֹן מִטְעָה אוֹתָךְ, כִּי לֹא זָכַרְתָּ שְׁכָל הָעֵנִין שֶׁל גִּילְדָנָא כָּבֵר גְּדַפְס בְּתוֹרָה ה', וְעַל-כֵּן רָאָה וְגַם רָאָה לְחֹזֵר הַרְבֵּה בְּ"לִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן", עַד שְׂיִכְלַע בְּדַמְיָךְ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא אֶפְלוּ יַעֲזוּרְרוּ אוֹתָךְ מִהַשְׁנָה, תּוֹכֵל לומר תַּכְף-וּמִיד אִיָּה הַמָּקוֹם שְׁנִכְתַּב בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

וּכְבֵּר כְּתַבְתִּי לָךְ פַּעַם, כִּי אָנִי בְּעֶצְמִי אִינִי מְעַנֵּן כָּלֵל בְּעֲתִיקוֹת אֶפְלוּ שְׁהֵם מִסִּפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. הָעֵקֶר שְׂיִהְיֶה בְּתוֹךְ הַלֵּב וְהַמַּח. וּכְמֵאֵמֶר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, שְׁבִגוּף שְׂיִהְיֶה בּוֹ הַ"לִּקוּטֵי-מוֹהֲר"ן" הַתּוֹלְעִים בְּקָבֵר לֹא יִגָּשׁוּ. וּמִסִּפְרִים עַל ר' מִשֶּׁה בְּרֶסְלֵב תִּלְמִידוֹ, שְׁפַעַם הַתְּלַכְדוֹ סָבִיבוּ מַחְנֶה עֲרָלִים, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהַפְטֹר מֵהֶם, וְהַתְּחִיל לומר "לִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן", וּבְרַחוּ מִמֶּנּוּ, וְשָׂאֵלוּ אַחֲרֶיךָ אַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: מֵאִין הִיָּתָה לָךְ הָעֶצֶה הַזֶּה? וְסִפֵּר לָהֶם שְׂיַחַת מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, אָזִי הַתִּישְׁבְּתִי, מָה אִם הַתּוֹלְעִים יִבְרַחוּ לְאַחַר הַמִּיתָה, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁעֲדִין חַי, וְדַבְּרִי פִי חֲכָם חֵן. וּמֵהָאִי טַעֲמָא אִמְרַתִּי כָּבֵר לְהַרְבֵּה אַבְרָכִים הַלּוֹמְדִים אֶצְלָנוּ בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", אֲשֶׁר עָקַר דְּבוּרָם הָיָה תְּמִיד רַק מִרַבְּנוּ ז"ל וּמֵהַ"לִּקוּטֵי-מוֹהֲר"ן", וְלֹא דְבוּרִים אַחֲרֵים, אֲזִי כָּל אֵלוֹ הַתּוֹלְעִים, שְׁהֵם הַמְּתַנַּגְדִּים (עֵין לִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כח), יִבְרַחוּ מִמֶּנּוּ וַיַּעֲזְבוּ אוֹתוֹ. וְכֵן רָאוּי לְהַתְּנַהֵג.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אָשֶׁר ד' קלג – ד' קלד בַּנְחָל עג
ד' קלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי – עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מִטּוֹת ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְחוּר ... גְּרוֹ זְאִיר.

אודות המְקַרְה שְׁקַרְה לָךְ, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, עַל־יַדִּי הַרְהוּרִים רְעִים, רַחֲמָנָא לִישׁוּכָן, דַּע לָךְ, שְׁרַבְנוּ ו'ל גַּתָּן לָנוּ תַקוּן נִפְלָא עַל זֶה – לִילָךְ אֶל הַמְקַנְה, וְלוֹמַר אַחֲר־כֵּן אֶת ה'תַּקוּן הַכִּלְלִי, וְיִוְתַר מְזַה לֹא יִחְשַׁב בְּזֶה כָּלֵל (נִישׁט אִיבְעַר טְרַאכְטֵן), וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַזְהֵר מְאֹד מְאֹד לִילָךְ אֶל הַמְקַנְה וְלִטְבֵּל, וְאַחֲר־כֵּן תֵּאמַר הַעֲשֵׂרָה מְזַמּוּרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תַּקוּן הַכִּלְלִי, וְאִם תִּזְכֶּה לֹמַר גַּם הַתְּפִלָּה שְׁאַחֲרֶיהָ – מַה טוֹב וּמַה נְעִים, וְיִוְתַר מְזַה אֶל תַּחֲשַׁב.

וְאוֹדוֹת בְּגִדְיָךְ, בְּוִדְאֵי רְאוּי לָךְ לְהַחֲלִיפָם, וּבְכַפְרִטִיּוֹת כְּשֵׁאִינָם מְנַקִּים, עַל־יַדִּי כְּתָמִים שֶׁל וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצִלָּן, בְּוִדְאֵי עֲלִיךְ לְהַחֲלִיפָם, כִּי אֲסוּר לְהַתְּפַלֵּל בְּהֵם. וּמַה טוֹב אִם תִּזְכֶּה לְקַיֵּם מְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת וְלְהַזִּיעַ, שֶׁהוּא תַקוּן נִפְלָא עַל פְּגַם הַבְּרִית, כֵּן מוּבָא בְּדַבְרֵי הָאֲרִיז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ד' קלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לִידִיד נְפִשִׁי, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ זְאִיר וְיִזְרַח לְנֶצַח.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוּן קַבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי כְּעַל כָּל הַזֶּה, שֵׁישׁ בְּדַעְתְּךָ לְפַתַח סְגִיף "הַיְכַל־הַקֹּדֶשׁ" בְּמַחְנָךְ, מִי יִתֵּן שְׂתוּזָכָה לְהוֹצִיא אֶת זֶה מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל. כִּי בְּאַמַּת מַהוּ כָּל עֲנִין מְתִיבְתָא "הַיְכַל־הַקֹּדֶשׁ", עֵין הַיֵּטֵב בְּלִקוּטֵי־מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נט, שְׁהַצְדִּיק מְקַרְבַּב נְפִשׁוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא בּוֹנֵה "הַיְכַל־הַקֹּדֶשׁ", וְזֶהוּ רַבְנוּ ו'ל בְּעֶצְמוֹ.

ועל-כן כל ישיבה על שם רבנו ז"ל, ראוייה להקרא בשם "היכל-הקדוש", ובלקוטי-מוהר"ן חלק ב', סימן ה' איתא, שהצדיק יש לו ישיבה, ושם לומדים אמונה, והוא הראש ישיבה, עין שם; ועל-כן עליך לדעת, כי רק רבנו ז"ל נקרא הראש ישיבה ולא אחר, ונאנחנו כלנו רק חברים הלומדים יחד בהישיבה, והבן את זאת. ועל-כן אל תכתב עלי שום תארים כאלו, כי כל אלו התארים שיכים רק לרבנו ז"ל בעצמו. והנה הבטחתי להתלמידים דכאן, כשאבוא חזרה מארץ ישראל, אביא להם מתנה, וכשבאתי חזרה, בו ביום עלה על דעתי לכתב ספר קטן בשם: "תקנות והנהגות" אל התלמידים לומדי מתיבתא "היכל-הקדוש" חסידי ברסלב, והוא מכתב כללי שכתבתי לכל התלמידים באי בית מדרשנו, לדעת את המעשה אשר יעשו, ולציית ולשמע בקול רבנו ז"ל, כי, בעוונותינו הרבים, נתערכו הערב-רב, עד שאין יודעים מה ומי ואימת וכו', ועל-ידי הספר הקטן הנ"ל יהיה מבקר באר היטב מה לעשות. והשם יתברך יזכני להדפיסו ולהפיצו בין התלמידים לומדי ישיבתנו, כי אני מקווה להשם יתברך שנוכל להרחיב את גבולנו בתלמידים, ולפתח הרבה סניפים בכל ערי ארץ ישראל, ישיבות על שם רבנו ז"ל "היכל-הקדוש", וספר קטן זה יהיה להם למשיבת נפש אמת, ולא יתבלבלו משום ברירה שבעולם, יאבדו שונאינו ואלף פיוצא בהם, ואל יאבד דבר והנהגה אחת מרבנו ז"ל, שגזקה לקימה באמת ובתמימות ובפשיטות גמור, כמו שמוכא בספרי רבנו ז"ל.

הדורש שלומך...

ד' קלה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדוש לסדר מטות ה'תשמ"א.

שלום רב אל ... תחי.

במה ששאלת כדת מה לעשות לתקון ארץ, עליה השלום, הנה אין עוד תקון כמו לקיים מצוות תורתנו הקדושה, ובפרכטיות המצוות

אֲשֶׁר ד' קלה בַּנְחָל עה

הַשְּׂיִכוֹת לְאִשָּׁה, אֲשֶׁר סִמְנָם: ח'נ'ה': ח'לה, נ'דה, ה'דלקת גר.
וְרַבְּנֵנוּ ו"ל אָמַר (ספֿר-הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּנִים, סִמֵּן מֵב): בְּנִים הַטּוֹבִים הוּא
רְפוּאָה גְדוֹלָה לְאֵבוֹת, עֵינַי שָׁם; וְזֶה סוֹכֵב גַּם לְאַחַר הַפְּטִירָה לְחַיֵּי
עוֹלָם, עַל-יְדֵי שֶׁהַבְּנִים טוֹבִים וּמְקִיְמִים מְצוֹת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה,
הִיא רְפוּאָה גְדוֹלָה לְאֵבוֹת, וַיֵּשׁ לָהֶם תַּעֲנוּג גְּדוֹל בְּעוֹלָמוֹת
הָעֲלִיוֹנִים, וְכָל הַנְּשָׁמוֹת מְקַנְאִים בָּהֶם, רְאוּ אִיךָ שֶׁבְּנֵכֶם מְקִיְמִים אֶת
הַמְּצוֹת. וְעַל-כֵּן רְאוּי לְהִיּוֹת זֶהִיר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְכֹדַאי לָךְ לְאַפּוֹת
חִלוֹת לְשַׁבָּת, כְּדֵי שֶׁתּוֹכְלִי לְקַיֵּם מְצוֹת הַפְּרָשַׁת חֲלָה, וְאִין אַתָּה
צָרִיכָה לְהִרְבּוֹת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָךְ לְעַל, רַק לְאַפּוֹת שְׂתִי חִלוֹת,
בְּאִפֵּן שֶׁיִּהְיֶה הַשְּׁעוֹר לְהַפְּרָשַׁת חֲלָה. וְכֵן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, אִם
תִּהְיִי נִזְהָרֶת לְהַדְּלִיק שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן, שֶׁהִיא סְגֻלָּה גְּדוֹלָה
לְהַמְשִׁכַת אוֹר וְזִיו וְעֵנַג רוּחַנִיּוֹת וְחַיּוֹת אֱלֻקוֹת בְּבֵית, וּמְזֻכָּה לְאִשָּׁה
לְבָנִים וּלְשָׁלוֹם-בֵּית וּפְרֻנְסָה.

וְכֵן צָרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם שְׂשִׁי — עַרְב־שַׁבָּת-
קֹדֶשׁ בְּבִקְרָה, כְּבָר לְשִׁים אֶת הַמְּפָה עַל הַשְּׁלֶחֶן, וּלְסַדֵּר הַגֵּרוֹת, כִּי
בְּבֵית אֲשֶׁר כְּבָר מוֹכֵן שְׁלֶחֶן הַשַּׁבָּת בְּבִקְרָה הַשָּׁפֵם, עוֹשִׂים נַחַת רוּחַ
גְּדוֹל לְנְשָׁמוֹת הָאֵבוֹת שֶׁבְּגֵן-עֵדֶן, כִּי כְּמוֹ שֶׁבְּנִיָּהֶם מְכִינִים אֶת עֲצָמָם
כְּבָר לְשַׁבָּת, כְּמוֹ-כֵן הַנְּשָׁמוֹת בְּגֵן-עֵדֶן מְכִינּוֹת אֶת עֲצָמֵן שָׁם לְקַבֵּל
קֹדֶשׁ שַׁבָּת. וְעַל-כֵּן תִּהְיִי זֶהִירָה מְאֹד מְאֹד בְּדָבָר זֶה. וְאִם הָיוּ
הַנְּשִׂים יוֹדְעוֹת מֵה שְׁעוֹשִׂים וְגוֹרְמִים נַחַת-רוּחַ לְנְשָׁמַת אֵבוֹתֵיהֶן בְּזֶה
שֶׁמְכִינִים אֶת הַשְּׁלֶחֶן בְּשַׁעַה מְקַדְּמַת, אֲזִי הָיוּ נִזְהָרוֹת בְּזֶה עַד מְאֹד.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

עו אָשֶׁר ד' קלו בנחל
ד' קלו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר מטות ה'תשמ"א.

שלום רב ל... גרו יאיר.

תדע, אהובי, ידידי היקר! פי רחמנות גדולה עליך, ומה שאתה נוסע מכאן לשם ומשם לכאן, כי נתקיימה בך קללת קין, בעוונותינו הרבים, "נע ונד תהיה בארץ" (בראשית ד, יב), ואין לך ישוב הדעת כלל, ואתה נוסע וחוזר ונוסע, ואתה איש מבהל ומבלבל מאד מאד. ועל-כן אם לא תרחם על עצמך, שום ברירה לא תרחם עליך. ועקר הרחמנות, שתלך עכשו למקום סתר, ושם תדבר עמו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפירטי פרטיות, כאשר ידבר איש עם רעהו, ובזה יזדכך לבך ודעתך. כי אחרת תהרס לגמרי, רחמנא לצלן. והכל בא לך מרובי פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, שזה הורג והורס אותך, שאתה הולך נע ונד בארץ, רחמנא לצלן. ואולי יש לומר (דברים כד, ה): "נקי יהיה לביתו שנה אחת", נקי' — אותיות קיין', כי בזה שיתחמן וישב בביתו, יהיה תקון לחטא קין, שגם-כן היה רוצח, ומי שעובר בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, הוא רוצח נפשות בניו ובנותיו. ועל-כן חוס וחמל עליך, וראה להתחמן עם כל מי שרק מציעים לך, השדוף הראשון תקח, ואל תדקדק כלל על יחוס, כי אתה כבר כל-כך שקוע בחטא המזהם הזה, עד שגהרסת לגמרי, ומחך מבלבל כבר כל-כך. עד שאתה בורח בכל פעם מעצמך. ובאמת מה שיך לברח מעצמו, הלא את עצמך הינו תאונתך מצויה עמך תמיד, ועל-כן בכל מקום בואך, שם נמצאת תאונתך. ועקר העצה הוא רק לברח אל השם יתברך, ולספר לפניו את כל לבו, ואפלו חמשה רגעים בכל שעה הוא עגן נורא ונפלא מאד, וכך תהיה מקשר כל היום אליו יתברך, כי בכל שעה תפריש חמשה רגעים להשם יתברך ותספר לו כל מה שעשית בשעה זו, וכך תהיה מקשר עמו יתברך, והוא יתברך מקומו של עולם ואין העולם מקומו, ובכל מקום שתלך תמצא אותו יתברך, שזה בחינת ה'ב'ל', אותיות ל'ה'ב', שמתלהב לבו תמיד

אֲשֶׁר ד' קלז בנחל עז

אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-כֵּן כָּל־כַּלְךָ מִנְסִיעוֹת, וְתַנְיִחַ אֶת הַבְּהֵמִיּוֹת, וְאֵל תִּרְדֶּךָ
אֲחֵרֵיהֶם, אֲשֶׁר הֵם חֲטָאִיךָ, וְעַמְד אֲצֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲצֶל הָאֱמוּנָה, וְאִז
תִּתְרַפֵּא.

הדורש שלומך...

ד' קלז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִסְעֵי ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְחֹר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

אודות בלבוּלךָ וכו', תדע כי עד שאתה יושב ומחשב תכניות
מה ללמד ואיך ללמד וכו', אתה יכול לקחת משניות, ולומר פרק
אחר פרק, עד אשר תזכה לסיים לכל הפחות ח"י פרקים משניות
בהעלם אחד, וכן לומר הרבה דפים גמרא וסימנים שלחן ערוך,
ועל-ידי-זה יודעך מחך, כי הבטלה מביאה לידי שעמום (שגעון)
ולידי זמה (נאוף), ועל-כן כלך מדרך הרע הזה שבחרת לך לעשות
בכל יום יום כמה מיני תכניות, עשה לך סדר במשניות כסדרן
ובגמרא כסדרן ובשלחן ערוך כסדרן, ואם תזכה, תעשה שעור
כסדרן גם בזהר ובתקונים, והשם יתברך יאיר עיניך במאור תורתו,
ותזכה לצית את רבנו ז"ל שאמר (שיחות-הר"ן, סימן ט): גכספתי
להמשיך את העולם אל העשיה, שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד
ללמד בכל יום יום כך וכך וכו', עיין שם.

הדורש שלומך...

עַח אֲשֶׁר ד' קלח בַּנְחַל
ד' קלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מְסַעֵי ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב ... נֵרוֹ יֵאִיר.

תְּדַע, כִּי יֵשׁ שְׁנֵי מִיְנֵי שָׁנָה: א. שִׁישָׁן מִפְּנֵי שֶׁהוּא יִגַע. ב. מִפְּנֵי שֶׁנֶּפֶל לִיאֹוֶשׁ, עַל-פֶּן חוֹשֵׁב שֶׁבְּנֵה יִבְלֶה אֶת יוֹמוֹ. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר בְּפֶרוֹשׁ, כִּי רַב שָׁנָה מִזֵּיק לְהַמַּח (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רנג), וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל: עַל-יְדֵי רַבּוּי הַשָּׁנָה וְהַתְּנוּמָה, עַל-יְדֵי-זֶה דוֹחֲפִין אוֹתוֹ מִמַּרְכָּבָה הַקְּדוּשָׁה, וְנִשְׁתַּנָּה פְּנֵיו וְנִתְקַלְקַל צֶלֶם אֱלֹקִים (עֵין סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שָׁנָה, סִימָן ב'); וְעַל-פֶּן, יְדֵי הַיָּקָר! פֶּה בִישִׁיבְתָנוּ "הַיִּכְל־הַקְּדָשׁ" אֵין מְקוֹם לְבַחוּרִים כָּאֱלוֹ, אֲשֶׁר עוֹשִׂים לְעֶצְמָם תְּכֵלִית מְהִשָּׁנָה, כִּי בְּאַמַּת עַל-יְדֵי הַשָּׁנָה לֹא בּוֹרְחִים מִהַצָּרוֹת, אֲדַרְבָּה עוֹד נִגְרָמוֹת לוֹ הַרְבֵּה צָרוֹת, וְעַל-פֶּן רָאָה לְקַחַת מְשָׁנִיּוֹת, וְתִהְיֶה רְגִיל לוֹמַר הַרְבֵּה מְשָׁנִיּוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְכֵן לוֹמַר בְּכָל יוֹם 'יוֹם תְּהִלִּים', וְכֵן אִם תִּזְכֶּה לְסִיִּים כַּמָּה מְסַכְתוֹת — מֵה טוֹב וּמֵה נֹעִים, עַל-כֹּל-פָּנִים אִם אֵין אַתָּה יָכוֹל רַק לִישָׁן כָּל הַיּוֹם, תְּדַע כִּי אֲצַלְנוּ אֵינּוּ בֵּית-מְלוֹן, וְלֵךְ לֵךְ וְתִמְצָא לְעֶצְמָךְ בֵּית-מְלוֹן יוֹתֵר טוֹב. פֶּה ב' הַיִּכְל־הַקְּדָשׁ" צְרִיכִים לְלַמֵּד, וְאֵין מְקוֹם לְבַטֵּל, חֵס וְשְׁלוֹם, אִם אַתָּה מְרַגֵּישׁ שְׁאֵינְךָ יָכוֹל לְלַמֵּד, לֵךְ וְאַסֶּף צְדָקָה, אוֹ תְּפִיץ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֶךְ סֵתֵם לִישָׁן כָּל הַיּוֹם וּלְרַבּוֹת הַלֵּילָה, אֵין מְקוֹם, וְלֵךְ לֵךְ לְחַיִּים וּלְשְׁלוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...
...

רָאָה לְשַׁלֵּם אֶת כָּל הַחֻבּוֹת שְׁאַתָּה חַיֵּב.

אֲשֶׁר ד' קלט בַּנְחָל עט

ד' קלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מְסַעֵי ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהִיקָר וְהַנְעֵלָה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבֶךָ — יִקְצְרוּ הַמּוֹן
רִיעוֹת.

אָךְ צְרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי הִיקָר! כִּי בְּעִוֹת יֵשׁ לְכָל אָחֵד
וְאָחֵד בְּחַיִּים, כִּי כָּל הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיווֹנוֹת, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְדַלֵּג עַל
הַכֹּל, וּבּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לָךְ עוֹד מְקוֹם לְנוֹס כְּמוֹ אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל מִי שֶׁמְכַנִּיס אֶת עֲצָמוֹ בְּאֻמוּנָה אֲמִתִּית, לִידַע שֶׁבְּכָל
תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַכֹּל לְכָל הֵם עֲצָם עֲצָמֵי
חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִמֶּשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה חַי חַיִּים גְּעִימִים וּבְרוּכִים,
וְאֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה, וְאֵינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם,
כִּי מֵאַחַר שִׁיּוּדַע בְּרוּר, כִּי הַכֹּל מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוֹ מֵה שִׁיף לְהַתְּפַעֵל
מֵאִיזָה דְבָר. וּבְאֻמַּת אֲמֵר רַבְּנוּ ו'ל: מִי שִׁישׁ לוֹ אֻמוּנָה — חַיּוֹ
חַיִּים (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לב), וְלִהְפוּךְ — כָּל הַצְּרוֹת וְהַמְּרִירוֹת
וְהַבְּעִוֹת שִׁישׁ לְהֵאָדָם, הֵן רַק עַל-יְדֵי חֶסְרוֹן הָאֻמוּנָה, אוֹ שֶׁהָאֻמוּנָה
רוֹפֶפֶת אֲצֵלוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה גִתְּהוּ לוֹ כָּל הַבְּעִוֹת וְלַחֵץ הַדָּם מִתְּגַבֵּר
עָלָיו, וּמִתְּפַעֵל מִכָּל דְּבָר וְנִתְפַעֵס וּמְמַרֵר חַיּוֹ. וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר הוּא
אֻמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְתַכְף-וּמְדִ כְּשֵׁאָדָם מְכַנִּיס בְּדַעְתּוֹ אֻמוּנָה פְּשׁוּטָה,
אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרַךְ, אִזּוֹ מִתְּחִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר
אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וּמִסְפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר
עָלָיו, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְתַפְּלָה זֹו נִקְרָאת בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל
'הַתְּבוּדוֹת', שֵׁאָדָם מִיַּחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם מִיַּחַד, וּמִדְּבַר וּמִסְפֵּר אֶת
כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ עִמוֹ יִתְבָּרַךְ.

מֵה אֲמֵר לָךְ, אָחִי, אֵין לָךְ עוֹד גְּעִימוֹת בְּחַיִּים כְּמִי שֶׁמְרַגֵּל אֶת
עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִסְפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּפִרְטֵי פִרְטֵיחוֹת, כִּי עֵקֶר הַמְּרִירוֹת שֶׁעוֹבְרֹת עַל כָּל אָדָם, כִּי מִתְּחַפֵּשׂ
לְפָנָיו מִי לְסִפֵּר עֲוִנוֹתָיו, וְלִגְלוֹת לְפָנָיו מִעֲמָקֵי לְבוֹ, אֲבָל אִם אָדָם

מְכַנִּים בְּדַעַתּוֹ אֶלּוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִיךָ שָׂאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינוֹ צָרִיךְ שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם, כִּי תִכְףּ-וּמָיִד עַל כָּל בְּעֵינָה בַחַיִּים, בּוֹרַח אֶל מְקוֹם סֶתֶר, וּמְסַפֵּר כָּל עֲגִינוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ.

וּמַחֲמַת טְרָדוֹתַי עֲכָשׁוּ בְּעֶסֶק הַרְבִּים — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' קמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מְסַעֵי ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב אֶל ...

אוֹדוֹת שֶׁשְׂאֵלְתֶם וְכוּ', אֲשֶׁה הַרוּאָה שֶׁהַבַּעַל שׁוֹמֵעַ בְּקוֹל חֲבָרָיו וְעוֹשֶׂה רְצוֹנָם, וְלֹא בְּקוֹלָהּ, עָלֶיהָ לִידַע שָׂאִין לוֹ בְּטַחֲחוֹן עֲצָמֵי, וְהָיִיתָ שֶׁהוּא אֵינוֹ חוֹשֵׁב שֶׁאֲשַׁתּוֹ כְּגוֹפּוֹ, וְהִיא עֲצָם מַעֲצָמִיו, אֲזִי כָּל אֲשֶׁר הִיא אוֹמְרַת, אֵינוֹ נוֹגֵעַ לוֹ, וְלֹא נִכְנָס בְּלִבּוֹ וּבְדַעַתּוֹ כָּלֵל. וְלִכְּנֵן עֲקָר הַעֲצָה בְּעֵבֶרְהָ — לְבָנוֹת לְבַעֲלָהּ אֶת הַכְּבוֹד הָעֲצָמֵי, וּלְכַבְּדוֹ וּלְקַרְוֹ, וּבְזֶה הִיא מַגְדֵּלֶת דַּעַתּוֹ, וְכֵן יְכוּלָה לְשַׁבֵּר אֶת לִבּוֹ אֵלֶיהָ; כִּי טַבַּע הָאָדָם שְׁרוּצָה לִהְיוֹת מְשֻׁהוּ, וְזֶהוּ טַבַּע הַבְּרִיאָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים כ, יט): "כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה", אָדָם נִדְמָה כְּאֵילָן, אֲשֶׁר צוֹמַח וְצוֹמַח וְכוּ', וְאִם מַעֲכָבִים אוֹתוֹ בְּאֵיזָה מְקוֹם, אֵף שִׁיִּצְמַח עָקֵם, אֲבָל תְּמִיד יַעֲלֶה מֵעֵלָה מֵעֵלָה, כִּי רוּצָה לְטַפֵּס וְלַעֲלוֹת, כֵּן אָדָם, שְׁרוּצָה לְגַבֵּה וְלַעֲלוֹת וּלְהִתְגַּדֵּל, וְאִם לֹא יִמָּצֵא קַרְקַע פּוֹרִיָּה לְזֶה בְּבֵית, אֲזִי יִחַפֵּשׂ אֶת זֹאת בַּחוּץ אֲצֵל חֲבָרִים וִידִידִים. וְעַל-כֵּן עֲקָר הַעֲצָה בְּמַצָּב כְּזֶה, שֶׁהַבַּעַל אֵינוֹ רוּצָה לְשִׁמֵּעַ כָּלֵל לְדַבְּרֵי אֲשַׁתּוֹ, שֶׁהִיא תִּהְיֶה פְקַחִית, וְכָל אֲשֶׁר רוּצָה — תִּתֵּן לוֹ, וְכֵן תִּבְנֶה לוֹ אֶת הַבְּטַחֲחוֹן הָעֲצָמֵי, וְלֹא יֵאָרֵךְ זְמַן רַב וַיִּזְכּוּ לְשְׁלוֹם-בֵּית נִפְלָא מְאֹד, וְלֹא יִצְטָרְכוּ לַעֲצוֹת מִבַּחוּץ, כְּדִי לִישֹׁב אֶת הַשְּׁלוֹם-בֵּית בִּינֵיהֶם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם וְטוֹבַחְתֶּם כָּל הַיָּמִים...

אֲשֶׁר ד' קמא בְּנַחֵל פא
ד' קמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מְסַעֵי ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר ... גֵּרוֹ זְאִיר.

מִכְתָּבְךָ מְשׁוּבָע שְׁעֵבֶר — לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

מה אמר לך?! הלא באמת כלל נשמות ישראל באים מעולם האצילות, כי כל עם ישראל בלי יוצא מן הכלל הם בני הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם להנני"ה אלקיכם", וכן אומרים חכמינו הקדושים (אבות, פרק ג'): חביבין ישראל, שנקראו בנים למקום; באנו לזה העולם הגשמי והחמרי, ושכחנו מהקדוש-ברוך-הוא, שכחנו מהתורה והמצוות, בר מינן, ומכל שכן שלא קבלנו חנוך תורני, חנוך של אמונה, גדלנו בחברה פרועה התייה בהפקרות, אשר הם גם-כן מסכנים, ואינם אשמים, כי גם הם ראו את זאת מסביבתם, ומה גם שהגלות גרמה להיותנו בין הגויים, ולמדנו ממעשיהם, כמו שכתוב (תהלים קו, לה): "וייתערכו בגוים וילמדו מעשיהם"; אבל הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, שולח לכל אחד הרהורי תשובה, וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד), שהקדוש-ברוך-הוא מצמצם עצמו מאין סוף עד אין תכלית, ושולח לכל אחד רמזים לשוב בתשובה; ישנן נשמות שעדיין לא פגמו כל-כף הרבה, אז הם שומעים את קול הרמזים, ותקף-ומיד חוזרים אל שרשם, יש נשמות מסכנות, שנפלו יותר ויותר, והכל מלבש אצלם, ואינם שומעים את הקול, כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רו), כאותו רועה צאן, שמוציא צאנו בשדה או ביער ומחלל בחלילו, כל זמן שהצאן שומעים את קול החליל — מתקבצים אליו, אבל אם כבשה אחת הלכה ותעתה בעמק היער וכבר איננה שומעת את קול החליל הרועה, מסכנה, היא תועה יותר ויותר, וכשרואה הרועה שאינה שבה, אזי עוזבה לאנחות. וזאת אנו רואים היום כמו עינינו את ההפרש שיש בין נשמות ישראל; הרהור תשובה יורד בכל שעה ורגע לכל יהודי, אבל כל אחד עובר ממנו ושוכח, ואפלו יהודים שומרי תורה

ומצוות שוכחים מִשֶּׁשָּׁךְ כָּל הַיּוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר עָקַר הַתְּכַלִּית בְּזֶה הָעוֹלָם לֹא לְהִסִּיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ כְּרַגַע, וְתַמִּיד לַחֲשֹׁב רַק מִהֲקִדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכִמָּה שְׁעוֹת אָנוּ שׁוֹכְחִים לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ?! וְכִמוֹ שֶׁכֶּתוּב בְּזֶהֱרָה (מִשְׁפָּטִים צה): נִפְקַת בְּצַפְרָא וּמִתְכַפִּיט בִּימָמָה. הָאָמוּנָה יוֹצֵאת בַּחוּץ בְּבִקְרָא, כְּמוֹ שֶׁכֶּתוּב (אֵיכָה ג, כג): "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אָמוּנַתְךָ", אֲבָל בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם אָנוּ עֲסוּקִים בְּעִסְקֵינוּ וְשׁוֹכְחִים מִהֲקִדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִם זֶה בֵּין יְהוּדִים שׁוֹמְרֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת, עַל אַחַת כַּמָּה וְכִמָּה בֵּין יְהוּדִים רְחוּקִים מִתּוֹרָה וּמִצְוֹת. וְזֶה הַהִפְרָשׁ שֵׁישׁ בֵּין הַנְּשֻׁמוֹת — אֵלּוּ מִתְעוֹרְרִים וְאֵלּוּ לֹא. אֲבָל לְבִסּוֹף כָּל עִם יִשְׂרָאֵל יִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְעַל זֶה אָנוּ מִתְפַּלְלִים בְּכָל יוֹם, שֶׁהֲקִדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַחְזִיר אֶת כָּל עִם יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְנִזְכָּה לְגֵאֲלָה הַעֲתִידָה.

הדורש שלומך...

ד' קמב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מסעי ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סְלָה אֵל הָאֲבֹרָה הַיָּקָר לִי מֵאֵד ... גֵּרוּ יֵאִיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי.

אודות שאלתך בענין לעורר את הילדים ליראת שמים וכו', זה רק על-ידי דבורים, לדבר ולספר ספורים מצדיקים, והכל בדרך אהבה ושלום, כי התורה "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום" (משלי ג, יז), אם מדברים עם ילדים, מסבירים להם, והולכים בסבלנות — זה פועל אצלם. ובפרט כשמחזירים בהם את מצות כבוד אב: "תכבדו ותיקרו את האבא, זה אביכם, מולידכם, אשר יש מצות עשה של 'כבד את אביך ואת אמך', אפלו שהוא רחוק מהתורה והמצוות" וכו', פֶּאֶשֶׁר יִשְׁמְעוּ דְבוּרִים אֵלּוּ מִהֵאָם, זֶה בְּעִצְמוֹ יַעוֹרְרֵם לְיִרְאַת שָׁמַיִם, וְגַם הָאֲבָא יִתְעוֹרֵר לְבִסּוֹף בְּתִשׁוּבָה,

כי יראה את כל בני המשפחה ששבו בתשובה שלמה, אוכלים כשר, שומרים שבת, האשה-האם הולכת בכסוי ראש, ומעוררת ילדיה לשמר בכבודו, אף שלעת עתה הוא מחלל שבת, אוכל טרפות, בר מינן, על-ידי הדברות עמו, וכן הוראה לילדים לכבדו, זה בעצמו ישבר את קשיות ערפו ובנדאי לבסוף ישוב הוא וכל בני המשפחה אל צור מחצבתם.

הדורש שלומך...

ד' קמג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מסעי ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל ידידי הקר לי מאד ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי בו פעל כל הון.

חמדת לבבי! בענין גדלת השבת, הלא אמרו חכמינו הקדושים (זהר חלק ב' פח:): שבת היא שמא דקדשא בריך הוא ההוא דשלים מכל סטרוי¹; בשבת נתגלה האור אין סוף בגלוי רב מאד. ולזכות לקדשת שבת אי אפשר, אלא כפי שמכינים עצמם כל השבוע. ולכן סופרים בכל יום ויום: "היום יום ראשון בשבת, היום יום שני בשבת כמו שהיו הלויים אומרים בבית המקדש", בעת שעלו על הדוכן וכו', כל יום יום מזכירים עצמנו משבת וכו', כי לזכות לקדשת שבת אי אפשר אלא כפי ההכנה שאדם מתכוון לזה. ולכן אם אדם מכין עצמו כל השבוע לשבת, אזי כשבאה שבת, מאיר עליו האור אין סוף בגלוי נורא ונפלא. הנה בני-אדם סובלים בששת ימי החל קשה מאד, לא רואים ברכה בכסף וכו', ואינם מבינים על מה ולמה אינם מרגישים אור השבת, ומה גם שהפרנסה בדחקות וכו' הכיצד? אלא שבת — כתוב בתקוני זהר, היא שתי

(1) שבת הוא השם של הקדוש-ברוך-הוא, זהו ששלים מכל צדדיו.

מלים: ש' — תלת גוננין דעינא וב'ת' עין, מסביר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סז), שבשבת מתגלה העין של הבורא יתברך עלינו, שהקדוש-ברוך-הוא צופה ומביט על כל הבריאה, וישנו גלוי אלקות נורא ונפלא מאד. הינו בעין ישנם שלשה צבעים — כנגד שלשה קוים שיש בש', ובאמצע זהו אישון העין, הנקרא: בת עין, וזה מצטרף לשבת — שלשה גוני העין ואישון העין, הינו שבת היא העין של הקדוש-ברוך-הוא שצופה ומביט עלינו. ולכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כ'), שאדם צריך להמשיך קדשת שבת על ששת ימי החל, ואם מכין עצמו בששת ימי החל לשבת, אז תאיר לו השבת באופן אחר לגמרי, ואם יהיה שמח בשבת, אז ימשיך עליו שפע על כל ימי השבוע, כמובא בזהר, שכל ההשפעות באות לאדם משבת. וכן אומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה יא, סימן א'): "ברכת הנו"ה היא תעשיר" — זו השבת; וכן (שבת קיח:): כל המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מצרים.

ולכן צריכים להכין עצמו בכל יום ויום לזכר שיש לנו מצוה גדולה מאד שהיא שבת. וכשבאה שבת, עלינו לרקד ולשמח כל השבת שאנו יהודים שומרי שבת. ומה אנו רואים היום? מי רוצה לעורר את העינים, רחמנא לצלן? הערב-רב, שרוצים לעקר את השבת, ולעשותה יום חל, ואינם שמים על לב לכל-כף הרבה אסונות הקורות בשבת. כמה מאות אנשים נפצעים בתאנות דרכים, מפני שכתוב (שמות לא, יד): "מחללה מות יומת", ומחמת שמבטלים את קדשת השבת, שהיא שבת, לומר כאלו אין פה עין של הקדוש-ברוך-הוא, חס ושלום, על-פן סובלים מיתות משונות, רחמנא לישזבן.

ולכן העקר לפרסם לכלם, שאנו יהודים, וקבלנו את התורה בהר סיני, ובלי התורה איננו עם, ואנו מצוים לצית לחקיה, ולזכר היטב בששת ימי החל את השבת, וכשבאה השבת נשמרנה כראוי,

אזי הקדוש-ברוך-הוא ישמר אותנו.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ד' קמד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מסעי ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל האברך היקר לי מאד ... גרו
יאיר.

מכתבך הארך לנכון קבלתי.

אודות למוד זכות ששאלת וכו', הראשון שצריכים לדונו לכך
זכות בבית זה את ראש המשפחה, כי תתבונן היטב, מה עובר עלי
בענין דחקות הפרנסה, ולחצים וסבל, כמה השפלות קבל בעבודה,
איזו קטנות עברה עליו, אילו ימי ילדות היו מנת חלקו, מה קבל
מאביו ומאמו, האם לא היה יתום בגיל צעיר?! את זאת צריך
לחפש ולבקש, ואז תמצא את הסבה לכל ההתפרצות וכו', כי אם
אתה שואל על מי ללמד זכות בנדון, בראש ובראשונה זה הפעל
— אב הילדים. אם הוא עצבני — יש סבה לדבר ולא בכדי הוא.
ומי יודע אם לא מציקים לו, ומי יודע אם האשה בעצמה אינה
מצרה צעדי. כי כבר אמרו חכמינו הקדושים (תמורה טז): אשה,
כיון שאין לה תבואה בתוך ביתה — מיד צועקת; תכף ומיד
כשאין הפת מצויה — היא צונחת וכו'. ובמקום שהיא תלך
ותעודד אותו, תשמח ותחזק את ידיו, ותאמר לו מלה טובה,
כמאמרם ו"ל (תנא דבי אליהו רבה ט'): איזו אשה כשרה — עושה
רצון בעלה; עוד מתפרצת ומבזה אותו ובנוכחות הילדים, אשר אין
חמור יותר מזה. אבל אם ירגילו עצמם לדון את האב לכך זכות,
ימצאו אבא אחר, אם יכבדוהו ויצטערו בצערו, ויבינו את שברון
נפשו, אזי יתהפך מהפך אל הפך, ויהיה רגוע וסבלן, ודבורו יהיה
בנחת עם הבריות.

כְּמוֹ-כֵן צְרִיכִים לְדוֹן אֶת הָאָמָא לְכַף זְכוּת, אֲשֶׁר בְּיָדָי עוֹבֵר
עָלֶיהָ מֵהַ שְׁעוֹבֵר, וְסוֹבְלֵת מֵהַ יְלָדִים, וְכוּאֲבֵת כְּאֲבִים, וְעוֹבְרֵת עָלֶיהָ
עֲגֻמַת נֶפֶשׁ רַבָּה מֵהֶם, הֵן צֶעַר הָעֵבֹר, הֵן צֶעַר הַלְדָּה, וְהֵן צֶעַר
הַגְּדוּל, אֲשֶׁר קָשָׁה לְבָלִי נָשָׂא. וְכְמוֹ-כֵן מִי יוֹדֵעַ מֶה עָבַר עָלֶיהָ
בְּצִעִירוּתָהּ, אוֹלֵי עֲבָרָה חַיִּים קָשִׁים וְכוּ', וְתַמּוּת וְכוּ', וְלִכֵּן אוֹמֵר
רַבְּנֵנוּ ז"ל, שְׁצַרִּיךְ לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת, וְהַעֲקֹר אֶת הַבַּעַל
וְהָאִשָּׁה. יִשְׁנֵם אֲנָשִׁים הַמִּתְפָּרְצִים מֵרַב כֶּעֶס וְרַגְזוֹ, וְאֵין יוֹדְעִים מֶה
עָבַר עָלֵיהֶם בַּחוּץ, וְאוֹלֵי זוֹרִים לָהֶם מִלַּח עַל פְּצָעֵיהֶם שְׁטָרֵם
הַגְּלִידוֹ, וּבְמִקּוֹם לְחִזְקָם וְלַעֲזוּדָם מִשְׁפִּילִים אוֹתָם בְּכַזִּיוֹנוֹת
וְעֲלֻבוֹנוֹת. וְלִכֵּן הַעֲקֹר מֵהַ שְׁרַבְּנוּ ז"ל צָוָה לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף
זְכוּת, זֶה צָרִיךְ לְהִתְחִיל בְּבֵית, וְאַחַר שְׁנַעֲשֶׂה כֵן בְּבֵית, אֲזִי צָרִיךְ
לְדוֹן אֶת אַחֲרִים לְכַף זְכוּת, אֶת הַהוֹרִים שְׂרוּצִים בְּטוֹבְכַתְּנוֹ, מֶה אָנוּ
יוֹדְעִים מֶה עָבַר עָלֵיהֶם, כִּמֵּה סָבַל סָבְלוֹ וְכוּ', וְעַד שְׁאָדָם בְּעֲצָמוֹ
אֵינוֹ נַעֲשֶׂה הוֹרָה, אִף פֶּעַם לֹא יָבִין אֶת צֶעַר הוֹרָיו, כְּשֶׁאָדָם בְּעֲצָמוֹ
עֲדִין אֵין לוֹ יְלָדִים, וְאֵינוֹ עוֹבֵר אֶת הַשְּׁלֵב הַקָּשָׁה שֶׁל גְּדוּל יְלָדִים,
לֹא יָבִין אֶת הַהוֹרִים, וַיֵּשׁ לוֹ טְעֻנוֹת עָלֵיהֶם וְכוּ', אֲבָל מִשְׁמַתְחַתֵּן
הַהוֹרִים לֹא הָיוּ כֹה רַעִים כִּפִּי שְׁחֻשְׁבֵּתִי, וּמְסֻרוֹ נֶפֶשׁם בְּעֵבֹרִי, וּמֵה
גַּם אֲנִי לֹא הָיִיתִי צָדִיק גְּדוּל וּמִרְרֵתִי חַיִּיהֶם, וְלִכֵּן לֹא בַחֲנָם שֶׁהֲצַרְכוּ
לְנַהֵג עִמִּי בְּיַד קָשָׁה וְכוּ'. וְכֹאֲשֶׁר יִתְחִיל לְחַפֵּשׂ אֶת הַטּוֹב בְּבֵיתוֹ,
אַחֲרֵי-כֵן יְדוֹן אֶת הַשְּׂכָנִים וְהַיְדִידִים וְאֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל לְכַף זְכוּת,
וְעַל-יְדֵי הַלְמוּד זְכוּת שְׁנִלְמַד עַל עַם יִשְׂרָאֵל נִזְכָּה לְהַגְּאֵל.

וְאוֹדוֹת שְׁשֻׁאֲלָתָ וְכוּ', עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר הַדְּבָר הַמְּסַכֵּן בְּיוֹתֵר
— לְהִשָּׂאָר בְּבֵית שְׁעוֹת רַבּוֹת וְלִישֵׁן וְכוּ', וְזֶה יָכוֹל לְהַכְנִיס אֶת
הָאָדָם לְדַכְּאוֹן פְּנִימִי, עַד שֶׁיִּגְיַע לְשָׂבֵר עֲצָבִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וְלִכֵּן
בְּיָדָי שְׁהִיא מְכַרְחָה לְלַכֵּת לְמַסְגֶּרֶת כְּלִשְׁהִי וְלְהַסְתּוֹכֵב בְּחֻבְרָה, כִּי
אֲסוּר לְהִיּוֹת לְבַד. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (תְּעֻנִית כ.ג.): אוֹ
חֻבְרוּתָא אוֹ מִיתוּתָא; אוֹ חֻבְרִים אוֹ מִיתָה. הַהֲכַרְח לְמַצָּא חֻבְרִים,
אַחֲרֵת הַמּוֹת טוֹב מְזֵה. וְלִכֵּן הִיא חִיבָת לְהַפְּנֵס לְמַסְגֶּרֶת לְמוֹדֵית
וְכוּ', מְדַרְשֵׁיהָ וְכַדוּמָה, וְתַמְצָא חֻבְרוֹת, וּבְיָדָי תַּצָּא מִעֲצָמָה, וְתִזְכָּה

אֲשֶׁר ד' קמה בַּנְחָל פז

לְמַצָּא זְוִיגָה. אֲכַל לְהִיּוֹת סְגוּרָה בְּבֵית, וְלִילֵךְ בְּטֵל, זוּהִי סַפְנָה
גְדוּלָה וְעֲלִילָה לְהַכְנִיס לְדַפְאוֹן וְכוּ', וְהַתּוֹצְאוֹת תְּהִינָה הַרְוֹת אֶסוֹן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וּמְצַפֶּה לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ...

ד' קמה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהַחֲתִין ... גֵּרוֹ יְאִיר.

הִנֵּה בְּדַבַּר הַיְרִידוֹת שְׁעוֹכְרוֹת עֲלִיךְ זֶה יָמִים וְשָׁנִים וְכוּ', מָה
אָמַר לָךְ, תַּדַּע וְתַדַּע וְתֹאמִין, כִּי בְּזֶה שְׁאַתָּה עוֹסֵק לְהַפְיץ סַפְרֵי רַבְּנֵינוּ
וְ"ל בְּעוֹלָם, זֶהוּ עֵקֶר תְּקוּנָךְ, וְהַתְּקוּן הַזֶּה לְהַפְיץ סַפְרֵי רַבְּנֵינוּ וְ"ל,
זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל. כִּי צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲשֶׁר אִיר רַבְּנֵינוּ וְ"ל הוּא אִיר
עֲלִיוֹן וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר רַק מְשִׁיחַ יִצְלִיחַ לְהַכְנִיס אִירוֹ הַגָּנוּז
בְּעוֹלָם, וְעֲלִינוּ לַעֲשׂוֹת וְלְהַשְׁתַּדֵּל כְּפִי כַחֲנוּ וְכַפִּי יִכְלַתְנוּ, וְכָל יְגִיעָה
וְיִגִיעָה וְטִרְחָה וְטִרְחָה, הַכֹּל זְכוּת גְּדוּלָה לְנִשְׁמוֹתֵינוּ.

וּבַפְּרָטִיּוֹת אֲצִלְךָ, אַתָּה צָרִיךְ לְזַכֵּר מֵאַמְרָם וְ"ל (אָבוֹת פָּרָק ב'):
טוֹב תִּלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שִׁיגִיעַת שְׁנֵיהֶם מְשַׁפְּחַת עוֹן; וּפְרָשׁ
הַרְבַּ מְטָשֶׁה רִיז וְ"ל, 'מְשַׁפְּחַת' לְשׁוֹן שְׂכָחָה, עִם מֵאֲכֹט פֶּאֲרָגְעִין
זִנְדִּיגְעוֹן"; בְּזֶה שְׁתַּהֲיֶה עֹסֵק לְהַפְיץ אֶת הַסְּפָרִים, לֹא יִהְיֶה לָךְ זְמַן
לְחֻטָּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

וְהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתְּבוֹא עַל תְּקוּנָךְ הַנִּצְחִי.

ד' קמו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשמ"א.

שלום רב לידיד נפשי ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

אודות אשר אתה מתנצל, למה אתה צריך לשאל לעצה, כבר אמר החכם: "טוב שבסוסים צריך לרסן, והפקח שבאנשים צריך לעצה"; ועל-כן מה לך להתבייש?!

והנה בעצם הענין קשה לומר לאדם עשה כך ועשה כך, כי לא כל אפיון שוין, ולכל אחד יש רע והתגברות אחרת וכו', ועוברות עליו ירידות ונפילות אחרות, כל אחד כפי ענינו, אף-על-פי-כן עליך לדעת, כי יש לנו שלחן ערוף, וכל ארח חיינו צריכים לקבל ולהדריך את עצמנו רק על פיו, ולבטל דעתנו נגד כל מה שכתוב בשלחן ערוף.

ומה שכתב רבנו ז"ל בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פ"ו אודות עבודות קשות וכו', עין שם; זה לא סובב לגמרי, חס ושלום, על דיני השלחן ערוף, כי הדינים המובאים בשלחן ערוף מכרחים לקיים (אם לא איזה אנס וכדומה, שאז גם-כן צריכים לשמע חנות דעתו של פוסק דורנו, כי אחרת יעשה כל אחד במה לעצמו, חס ושלום).

ואודות ששאלת בענין פונות ולכונן שמות בזה, נדבר פנים אל פנים, כי יש בזה אריכות גדולה, ואקווה להשם יתברך עוד לבאר ענין זה באריכות בכתב, בעזרתו יתברך.

ואשרי ואשרי מי שזוכה לדבק מחשבתו תמיד אליו יתברך, עד שיזכה שיאיר לפני עיניו שמוותיו יתברך, ויטיל בהם בגן נהדר — אשרי לו ואשרי חלקו! ובספר היחודים שיש תחת ידי בארתי

וּפְרָשְׁתִּי עֲנֵן זֶה הֵיטֵב, יִזְכְּנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְהַדְפִּיסוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן
 יֵשׁ לְהַאֲרִיךְ בְּעֲנֵינִים אֵלָיו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' קמז.

בְּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לִידִיד נַפְשִׁי ... נְרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ — יִקְצְרוּ הַמּוֹן וְרִיעוּת.

תְּדַע, אֶהוּבִי, אַחִי! כִּי רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מִוֶּהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן נד), אֲשֶׁר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצַמְצֵם עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם מֵאִין סוּף וְעַד אֵין תְּכָלִית, וּמְרַמֵּז לְהֶאֱדָם רְמָזִים בְּמַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה אַחֲרִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כְּפִי אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְהֶאֱדָם צָרִיף לְהַטוֹת הֵיטֵב לְבוֹ וְדַעְתּוֹ, וְלִהְבִּין וְלִהְשַׁפִּיל הַרְמָזִים שֶׁשָּׁלְחוּ לוֹ מְלַמְעָלָה, אֲשֶׁר הֵם נִצְוִי הַנְּבוּאָה הַנִּשְׁפָּע מְלַמְעָלָה לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כְּפִי מְקוֹמוֹ וּמְדַרְגָּתוֹ, וְאֲשֶׁרֵי הַזִּכָּה לְהַסְתַּפֵּל בָּזָה, וְאֵז לְעוֹלָם יִמְצָא אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ — בֵּין בְּטִיבוֹ וּבֵין בְּעִיקּוֹ, בֵּין בְּעֲלֵיָהּ וּבֵין בִּירִידָהּ; כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֲצָם אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ מִמֶּשׁ, שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּלְבוּשׁ הַזֶּה אֲשֶׁר לְמִרְאֵה עֵינָיו. וְכִפִּי שֶׁהֶאֱדָם זִכָּה לְהַכְנִים בְּעֲצָמוֹ יְדִיעָה זוֹ, כְּמוֹ-כֵן נִשְׁפָּע עָלָיו שֶׁפַע אִוֵּר רוּחָנִי, וְזִכָּה לְקַבֵּל וְלִהְבִּין וְלִהְשַׁפִּיל הַרְמָזִים הַנ"ל.

וְהַעֲקֹר צָרִיף שֶׁתְּדַע, אֶהוּבִי, אַחִי, שֶׁלְזָכוֹת לְהַגִּיעַ אֵל זֶה, הוּא רַק עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ו"ל וְעֲצוֹתָיו הַקְדוּשׁוֹת, וּבְכַפְרֻטִּיּוֹת כִּי רַבְּנוּ ו"ל מְסַר לָנוּ אֶת הַמְּפָתַח הַפּוֹתַח אֶת כָּל הַהִיכָלוֹת הַגְּנוּזִים וְהַנְּסֻתָּרִים וְהַנֶּעְלָמִים, וּמַהוּ הַמְּפָתַח הַזֶּה? הוּא תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת. וְעַל-כֵּן מ'פ'ת'ח' רֵאשִׁי תְּבוּת: מ'לְכוֹת פ'ה ח'כְּמָה ת'תָּאָה, כִּי עַל יְדֵה יְכוּלִים לְהַכְנִס אֵל מְקוֹם שֶׁצָּרִיכִים לְהַכְנִס.

וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְהִיּוֹת סְבָלָן גְּדוֹל עַל כָּל מָה

שְׁעוֹבֵר עָלַיְךָ, כִּי הַסְבָּלְנוֹת הֵיא עֶקֶר גְּדוֹל בְּחַיִּים, וּכְבֹּר אָמַר הַחֶכֶם:
הַסְבָּלֵן עֲשֵׂר וְהַפְחִזוֹת עֲנִי; כִּי בְּאֶמֶת מִי שֶׁמְכַנִּיס אֶת עֲצָמוֹ בְּאֶמוּנָה
פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲזַי יֵשׁ לוֹ כַּחוֹת לְסָבֵל וְלַעֲבֹר עַל הַכֹּל (עֵין
לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנ"ה); וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעִנְיָן שֶׁלֶךָ רְאוּי לֶךָ לַתֵּן
תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ, שְׁלֹא עָשׂוֹ לֶךָ שׁוֹם רָעָה, חֲסִדֵי ה' כִּי
לֹא תִמּוּ כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו.

וְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ יִנְקָם נִקְמָתְךָ מִהַעֲרָלִים, וַיִּפְלוּ בְּמַפְלָה וּבְמִיתָה
מְשֻׁנָּה, אָמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹנְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ד' קמח.

בְּעֶזְרַת הֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב ... נֵרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי בֹצֵעַר גְּדוֹל עַל צַעֲרְךָ
הַקָּשָׁה לְסָבֵל וְכוּ', אַךְ מֵאִיֶּךָ, צָרִיךָ שֶׁתִּדַּע, אֲהוּבִי, אַחִי! כִּי אֲסוּר
לְמַשֵּׁךְ אֶת עֲצָמְךָ אֶל הַצַּעַר, כִּי אִתָּה מְאֹד אֶת הַבְּרִיאוֹת שֶׁלֶךָ, וְשׁוֹם
בְּרִיָּה לֹא תַחְמַל עָלַיְךָ, כִּי בְדֶרֶךְ כָּלֵל "אָדָם אֶת טוֹבַת עֲצָמוֹ הוּא
חוֹשֵׁב", וְעַל-כֵּן שָׁמַע לְעֲצָתִי, הִנַּח לֶךָ מְבִנֵי-אָדָם, וְאֵל תַּחֲפֹץ בְּשׁוֹם
טוֹבוֹת מְבִנֵי-אָדָם, רְאֵה אִתָּה לַעֲזֹר לְאַחֲרִים, וְלֹא תַחֲפֹץ שׁוֹם גָּמוּל
בְּעֵבוֹר זֶה, וְעַל-יָדֶי שֶׁתִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים, בְּזֶה יוֹעִיל
גַּם לֶךָ, כִּי אוֹתָם הַדְּבוּרִים שֶׁתִּדְבֹּר עִם אַחֲרִים, יִהְיוּ נַעֲשִׂים אוֹר יִשְׂרָאֵל
וְאוֹר חוּזֵר (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפ"ד), וַיַּעֲזֹר לֶךָ גַּם-כֵּן.

אַחִי, אַחִי! הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיווֹנוֹת, מְרִירוֹת וְצָרוֹת, אֵל תַּחֲכָה
שְׂאָדָם יִחַזַק אוֹתְךָ, אוֹ יִרְחַם עָלַיְךָ וְכוּ' וְכוּ', כִּי אֵין דְּבָר כְּזֶה, אִם
לֹא תִרְחַם עַל עֲצָמְךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְמַצֵּא הַרְחָבוֹת בְּתוֹךְ צְרוּתֶיךָ (עֵין
לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצ"ה), אֲזַי שׁוֹם בְּרִיָּה לֹא תַעֲזֹר לֶךָ, אֲדַרְבָּה
מְרַב מְרִירוֹת וְעֲצָבוֹן וּדְאָגוֹת, תַּחֲלָה חֵס וְשְׁלוֹם, בְּכָל מִיָּנִי מַחְלוֹת,

אָשֶׁר ד' קמט בַּנְחָל צא

כי כָּל הַחֲלָאִים בָּאִים רַק עַל-יְדֵי מְרִירוֹת וְעֲצָבוֹת (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כג); זָכֹר, זָכֹר, כַּמָּה הִכְעַסְתָּ אֶת בּוֹרְאֶךָ בְּכֹל מִינֵי חֲטָאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים זֶה יָמִים וְשָׁנִים, וְעַל-כֵּן קָבַל בְּאַהֲבָה כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וּרְאֵה לְמַצָּא נִקְדוֹת טוֹבוֹת בְּעֵנֶינֶיךָ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפכ), וְתַחֲיֵה אֶת עֲצָמְךָ בְּזֶה, וְכָל הַבְּזִיווֹת וְהַעֲלָבוֹנוֹת, הַחְרוּפִין וְהַגְדוּפִין תִּהְפֹּךְ לְטוֹבָה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יִתְכַפֵּר לָךְ, וְיִחַלֵּשׁ וְיִתְבַטֵּל הַדָּם שֶׁבְּחָלָל הַשָּׁמְאֵלִי הַבוֹעֵר בָּךְ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'); הַעֲקֵר שְׁמֹר אֶת עֲצָמְךָ מִכַּעַס וּקְפִידוֹת הַשׁוֹבְרֵת אֶת הַחוּמָה (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סט); כִּי הָאָדָם מְסַבֵּב עִם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ בַּחוּמָה, בְּבַחֲיַנֵּת (תְּהִלִּים פט, ט): "וְאַמּוֹנְתָךְ סִבִּיבוֹתֶיךָ" וְגו', וְעַל-יְדֵי כַּעַס שׁוֹבְרִים אֶת הַחוּמָה וְנֹעֲשֶׂה חִימָה וְכוּ', וּמִשָּׁם נִתְּנָה לְהָאָדָם כָּל הַצָּרוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת וְכוּ'.

מֵה אָמַר לָךְ, אַחֵי הֵיָקֵר! לֹא כְּדַאי לָךְ לְהִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ כָּל-כָּף אֶל הַצָּעֵר, רְאֵה לְהִכְנִיֵס בְּדַעְתְּךָ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְדַע וְהֵאֱמַן כִּי אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וְאַז לֹא תִכְעַס וְלֹא תִקְפִיד כָּלֵל. אֵין שׁוּם עֲצָה אַחֲרֵת בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְמַסֵּר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֹ יִתְבַרֵךְ, וְלִסְבֹּל בְּזִיווֹנוֹת, חְרוּפִין וְגְדוּפִין, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה שְׂיֵאִיר עָלָיו אֹורוֹ יִתְבַרֵךְ בְּגִלּוּי רַב.

אֲשֶׁרֵי הָעוֹמֵד בְּנִסְיוֹן וְאֵינוֹ כּוֹעֵס וְאֵינוֹ מְקַפֵּיד עַל שׁוּם בְּרִיָּה וְעַל שׁוּם אָדָם, וְאַז יִהְיֶה פְּתוּחִים לְפָנָיו כָּל הָעוֹלָמוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ד' קמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, אֹור לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר דְּבָרִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב ... נְרוֹז יְאִיר.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי זֶה שָׁלַשׁ פְּעָמִים, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

צב אֲשֶׁר ד' קנ בנחל

הִזָּה רְאוּי שְׁתַּחֲזֹר הַרְבֵּה בַּסֵּפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן", וְתִרְאֶה אִיךָ שְׁצָרִיכִים לְשָׁמֵר עַל הַזְּמַן הַיָּקָר, וְאִיךָ שְׁאֲסוּר לִילֵךְ בְּטֵל, כִּי כָּל רִגְעַ וְרִגְעַ הוּא חָשׁוּב עַד מְאֹד מְאֹד, וְאִי אֶפְשָׁר לְקַנּוֹתוֹ בְּשׁוּם מָמוֹן שְׁבַעֲוֹלָם, וְתִכְףּ-וּמִיד כְּשֵׁי־עֵבֶר הַרְגַע, כְּכֹר לְעוֹלָם לֹא יִחְזֹר אֵלָיו. וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְשָׁמֵר אֶת כָּל רִגְעַ יָקָר מְאֹד מְאֹד, וְאִם הִזָּה הָאָדָם יוֹדֵעַ זֹאת, הִזָּה מְבַלְּהָ אַחֲרַת לְגַמְרֵי אֶת חַיָּיו, וְהִזָּה זֹכֶה לֵהִיוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאֶפֶן וּבְעֵנִין אַחֵר לְגַמְרֵי.

וְעַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי! רְאֵה לְהִתְחִיל לְשָׁמֵר אֶת הַרְגָעִים שֶׁלָּךְ עַל-כָּל-פְּנִים מְרִגַע זֶה, וְתִתְחִיל לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל רִגְעַ וְרִגְעַ מִמָּשׁ, וְאִז תִּתְחַהֵּ חַיִּים חֲדָשִׁים בְּכָל פֶּעַם, וּמִכָּל שָׁכֵן שְׁלֹא יִהְיֶה לָּךְ זְמַן עַל שְׁטִיּוֹת — קִנְיָה, שְׂנֵאָה, מְחִלְקַת, הִנָּהוּג עֲכָשׁוּ, וּבִפְרָטִיּוֹת אִם יִהְיֶה חָשׁוּב אֲצִלָּךְ כָּל רִגְעַ, אִז תִּרְאֶה לְנַצֵּל אֶת הַרְגָעִים בְּטוֹב וּבְנֻעִימִים, וְחַיִּיךָ יִשְׁתַּנּוּ לְגַמְרֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' קנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל הָאֲבֹרֶךְ הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ מְשֻׁבָּע שְׁעֵבֶר — לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

אוֹדוֹת מִדַּת הַשְּׂמִימָה שְׁשֹׂאֲלָתָ וְכוּ', צָרִיךְ שְׁתִּזְכֹּר, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כד): מִצְוָה גְּדוֹלָה לֵהִיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְהִתְגַּבֵּר לְהִרְחִיק הַמְרָה שְׁחוּרָה וְהַעֲצָבוֹת בְּכָל כַּחוֹ, וְאִין זֶה סֵתֵם מִצְוָה, אֲלֵא מִצְוָה שְׂבָה כְּלוּלוֹת כָּל הַמִּצְוּוֹת, כִּי כְּתוּב (יוֹמָא פה:): "וְחַי בְּהֵם" — וְלֹא שְׂיִמּוֹת בְּהֵם; הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא גִתֵּן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוּוֹת לְחַיּוֹת בְּהֵם. וְאִין הֵן מִפְּחִידוֹת אֶת הָאָדָם. הַתּוֹרָה הִיא חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּכְשֹׂאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה, הוּא

אָשֶׁר ד' קנא בְּנַחֵל צג

נְכַלֵּל בְּתַכְמַת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ, כְּשֶׁאָדָם מְקַיֵּם מִצְוָה, הוּא עוֹשֶׂה אֶת
רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכְּן מִצְוָה גְּדוּלָה לֵהיוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד,
וּלְהִרְחִיק אֶת הָעֲצָבוֹת וְהַמְּרָה שְׁחוּרָה בְּכָל כַּחוֹ. הֵינּוּ שְׂצָרִיךְ
לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל הַפְּחוֹת לְמִשְׁךְ עֲצָמוֹ מִן הָעֲצָבוֹת, כִּי טֹבֵעַ הָאָדָם
שֶׁנִּמְשָׁךְ אֶל הַמְּרָה שְׁחוּרָה, וְצָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר בְּכַח לֵהיוֹת בְּשִׂמְחָה
וּלְשִׂמַח עֲצָמוֹ בְּכָל אֲשֶׁר יוּכַל. וְאִם-כֵּן לְהִגִּיעַ לְמַדַּת הַשְּׂמִיחָה, שֶׁהִיא
הַדְּבָקוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֵין זֶה קַל כָּלָל וְעָקֵר, וּלְפִי גְדֹל
הַמִּצְוָה כִּךָ גְדֹל הַיִּסּוּרִים וְכִךָ רַבּוּי הַמְּנִיעוֹת. וּבְאֵמַת אָדָם גִּשְׂמִי
וְחִמְרִי, עֵב וְגַס, קָשָׁה לוֹ לֵהיוֹת דְּבוּק בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הוּא
חֻטָּא וּפְשָׁע, וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אַמּוּנָה, סִימָן כב): הַפְּשָׁע
שֶׁל הָאָדָם מַכְנִיס כְּפִירָה לְאָדָם; וְכַפִּי רַבּוּי עוֹנוֹת, כִּךָ יֵשׁ לוֹ רַבּוּי
כְּפִירוֹת וּסְפָקוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵךְ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְזֶה מַכְנִיסוֹ לְעֲצָבוֹת
וּלְדַכְאוֹן, וְקָשָׁה לוֹ לֵהיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְיֵמָּה גַם שְׂעוּבָרִים עַל הָאָדָם
מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, צָרוֹת וְיִסּוּרִים הַמְּפִילִים אוֹתוֹ לְדַכְאוֹן הַנֶּפֶשׁ. וְלִכְּן
אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ לְשִׂמְחָה, אֲלֵא עַל-יְדֵי שְׂיִכְרִיחַ
עֲצָמוֹ לְזֶה. וְלֵא קַל לוֹמֵר לְאָדָם: תְּהִיָּה שְׂמַח, אַל תִּפְחַד, כִּי הוּא
כֵּן חוֹשֵׁשׁ וּמִתְיָרָא, עֲצוּב וְשָׂבוּר וְכוּ'. וְלִכְּן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל שְׂצָרִיךְ
לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוּלָם לֵהיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְצָרִיךְ לְהַשְׁיֵג
וּלְרוּץ וּלְרַדֵּף אַחַר הַיְגוֹן וְהָאֲנָחָה וּלְהַכְנִיסָם בְּתוֹךְ הַשְּׂמִיחָה, כְּמוֹ
שְׂכַתוּב (יִשְׁעִיָּה לֵה, י): "שִׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיֵגוּ וְנָסוּ יְגוֹן וְאֲנָחָה"; כִּי
הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחְרָא אֵינָם רוֹצִים שְׂאָדָם יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה, וְלִכְּן אָף
שֶׁהַיְגוֹן בּוֹרַח מִמֶּךָ, תַּכְנִיסוֹ בְּתוֹךְ הַשְּׂמִיחָה, וְזוֹ הַמְּעַלָּה הַגְּדוּלָה
בְּיֹתֵר — לֵהיוֹת שְׂמַח בְּעֲצָמוֹ וּלְשִׂמַח נְשָׂמוֹת יִשְׂרָאֵל; אֲשֶׁרִי הַזּוֹכֶה
לְזֶה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמָךְ...

ד' קנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"א.

שְׂלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבָרָה הַיְקָרָה, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר

חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי.

אודות מה ששאלת וכו'. הנה אנו רואים בגשמיות, הורים זוכים לבן או לבת ומגדלים אותם, והבן או הבת מפנקים, ובפרט כשיש בן יחיד, בנדאי הם מצליחים להוציא מההורים כל מבקשם, וכשאינם נענים, מכים בראשם על הארץ, מפים ברגליהם על הקיר וצועקים: אבא, אבא, תן לי וכו', והורים אוהבים את ילדיהם, ובפרט שזה בן או בת יחידים, מה לא יעשו בעבורם?! ובפרט כשרואים אותם צורחים וצווחים, או מבקשים: אבא, תן לי, אבא, אני זקוק לזה וכו'. אזי נתעוררים רחמים אצל האב והאם ונותנים להם. זה בשר נדם, שהיום כאן ולמחר בקבר. על אחת כמה וכמה באין ערך כלל, שלא נתן להשנאה, הקדוש-ברוך-הוא שהוא האב והאם שלנו, קדשא בריך הוא ושכינתא, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם להויה אלקיכם", ואומרים חכמינו הקדושים (אבות פרק ג'): חביבין ישראל שנקראים בנים למקום; ואנו באים אליו יתברך ומבקשים ממנו: אבא, אני צריך כסף, עזר לי; ואיננו מקבלים מבקשנו, כי האבא רוצה לשמע עוד את קולנו. ואנו ממשיכים: אבא, עזר לי, אני זקוק לפרנסה. ואיננו מקבלים, כי האבא רוצה לשמע עוד את קולנו. ואנו ממשיכים: אבא, אני צריך כסף לקנות מזוזה, תפלין וכו', אני רוצה להכניס ילדי לבתי חנוכה תורניים. אבא, אני רוצה לקנות מצוות בכסף. והאבא אינו עונה לנו, כי מנסה אותנו ורוצה שנבקשו עוד ועוד. ואומר רבנו י"ל (ספר-המדות, אות תשובה, סימן עו): המתחיל לעבד את ה', הקדוש-ברוך-הוא אומר לו: יודע אני שתפצך ורצונך לעבד אותי, אבל מה הוא הבטוחות שמא למחר תעזב אותי, אם-כן איך אקרב אותך בשביל הרצון שרצית, ואיך אגלה לך תכף דברים נסתרים, אלא כן תעשה, בתחלה אהב אותי ותעשה מצוותי, ואף-על-פי שאין אתה יודע השכל של המצוה, ועבד אותי פשוט בלא חכמות, וכשתעבד אותי כמה זמנים, אזי אאמין לך, ואגלה לך טעם ושכל של כל דבר ודבר, ואקרב אותך בכל מיני התקרבות, כי הזמן הרב שעבדת אותי מקדם הוא

אֲשֶׁר ד' קנא בַּנְחַל צה

בטוחות שלא תעזב אותי; פה מגלה לנו רבנו ז"ל, למה לא מקבלים תכף-ומיד מה שאנו מבקשים; אלא באמת כל תפלה ותחנה ובקשה אינה הולכת לאבוד, ואצלו יתברך חשובה תפלה יותר מכל קרבן. בעת בגין בית-המקדש אדם שחטא הביא קרבן והקריבו, ונתכפר לו. אבל תפלה חשובה יותר, שאדם מוסר נפשו אל הקדוש-ברוך-הוא ומבקשו עד כלות הנפש כל צרכיו. ולכן אמרו חכמינו הקדושים (שומר טוב תהלים ק): בעת שאתה עומד ומתפלל יהא לך שמת, שגאמר (תהלים ק, ב): "עבדו את ה' בשמחה". אדם נמצא בזה העולם, ועשה כל מיני עוונות, ועתה שב בתשובה שלמה ומדבר אליו יתברך, איזה נחת-רוח גורם לפניו יתברך! והנה אדם מתפלל ומתפלל ואינו נענה, אזי חושב שאין צריכים אותו, וכוונאי אין הדבר הזה בשבילו, אלא בשביל צדיקים, אומר רבנו ז"ל: לאו. כל יהודי הוא בנו של הקדוש-ברוך-הוא, אזי לך ועשה כל מיני פנוקים כילד יחיד המתפנק לפני הוריו, ויתבקש מלפניו יתברך: אבא, אבא תן לי וכו'; ואז לא יארך זמן רב ויקבל הכל. וזהו שאומר הנביא (הושע יד, ב): "שובה ישראל עד הנה" אלקיך כי כשלת בעוונך". אדם שואל: הנה הושע הנביא אומר לי שאשוב בתשובה שלמה, כי כשיתי בעוני, אמת הצדק עמו, כי באמת חטאתי, אבל איך חוזרים בתשובה? עונה הנביא: "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'"; הקדוש-ברוך-הוא רוצה מאתנו רק דבורים, הינו שנדבר אליו, וברגע שאדם מדבר רק להקדוש-ברוך-הוא, אז נתגלה שהכל דמיון גדול, ומה שתי עד כה חי בשטיות ובמחשבות זרות, כי "אשור לא יושיענו על סוס לא נרכב ולא נאמר עוד אלהינו למעשה ידיו" (שם). אדם חושב: הידים שלי הם יביאו לי את הפרנסה, או הממ ששלי יביא את מיטב כספי; וכמו שבני-אדם חושבים: פלוני יש לו ראש טוב, הוא רופא או עורך-דין וכו', על-כן מצליח בפרנסה, אלמוני כשרוני מאד ביניו, יש לו ידי זקב ומצליח מאד באמנותו וכו' הודות לכשרויו. אומר הקדוש-ברוך-הוא: תניחו בכל יום תפלין על הידים ועל הראש, "והיו לטוטפות בין עיניך", מדוע? כי קלני מראשי קלני מזרועי, אתם מבישים אותי עם הראש הטוב שלכם ועם כשריכם בידיכם. על-כן

תְּנִיחוּ תְּפִלִּין עַל הַיָּד וְעַל הָרֵאשׁ, וּמָה כְּתוּב שָׁם: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיְהוָה אֱלֹהֵינוּ הַיְהוָה אֶחָד". רַגַע אֶחָד! לֹא הָרֵאשׁ שְׁלָכֶם עוֹשֶׂה כְּסָף, אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גָּתַן לָכֶם אֶת הַשֶּׁכֶל, כִּי בְּלִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָדָם יָכוֹל לִהְיוֹת עוֹרֵף דֵּין, רוֹפֵא וּמְהַנְדֵּס, אֲבָל מִסְכָּן אֵינוֹ מוֹצֵא עֲבוּדָה, וְכֵן לֹא הַיָּדִים יָדֵי זָהָב, הֵן מְבִיאֹת פְּרָנְסָה, יָכוֹל אָדָם לִהְיוֹת הַנֶּגֶר הַטוֹב בְּיוֹתֵר, הַפֶּתַח הַמְצֻלָּח בְּיוֹתֵר וְכוּ', וְאֵין לוֹ עֲבוּדָה, וְאֵז יָדָיו אֵינָן שְׁווֹת מְאוּמָה! כִּי הַכֹּל מֵאֲתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וּפֹה נִכְנָס כָּל עֲנָן הַתְּפִלָּה, שְׂאֵדָם צָרִיף לְדַעַת, שְׂאֵין לוֹ בְּעוֹלָם רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל צָרְכָיו יִבְקֹשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ. וּבְנִדְאֵי לֹא מְקַבְּלִים תְּכַף-וּמִיד כָּל אֲשֶׁר רוֹצִים, כִּי אֵז לֹא הִיָּה שׁוֹם נְסִיוֹן, כִּי מִי טַפֵּשׁ שִׁירְדֵף אַחֵר פְּרָנְסָה?! רַק יִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּכְבֹר יְיָשֵׁעַ. אֲלֵא כְּתוּב (דְּבָרִים טו, יח): "וּבִרְכָךְ ה' בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה", שְׂאֵדָם צָרִיף לַעֲשׂוֹת הַשְּׂתַדְלוֹת, וְלְדַעַת שְׁעָם כָּל הַהַשְּׂתַדְלוֹת, לֹא הִיא אֲשֶׁר מְבִיאָה אֶת מְמוֹנּוֹ, אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְפָרְנְסוֹ, וְלִכְּן יִבְקֹשׁ הַכֹּל מֵאֲתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. פְּלוֹנֵי עוֹבֵד בְּאֵיזָה מְקֻצֹּעַ, אֶלְמוֹנֵי יָדָיו עוֹשׂוֹת כָּל מִינֵי מְלָאכוֹת וְאֶמְנוֹת, פְּלוֹנֵי בְּרַגְלָיו נוֹסֵעַ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, אֲבָל צָרִיכִים לִידַע, שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלֹא בְּכַחוֹ וּבְעֵצָם יָדוֹ אוֹ בְּכַשְׁרוֹנוֹתָיו. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֵא מְצִיעַ צ): קִימָא לָן עֲקִימַת שְׁפִתָיו הוֹיָא מַעֲשָׂה; עֲקִימַת הַשְּׁפִתִים זֶה הָעֲבוּדָה שְׁלִי. אֲנִי יוֹשֵׁב בְּחֻדְרֵי וּמִתְבּוֹדֵד לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵינִי רוֹצֶה כְּלוּם רַק אֶת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ! הוּא אָבִי, הוּא הוֹרִידֵנִי לְזֶה הָעוֹלָם, וְעוֹד מַעֲט יִקְחֵנִי חֲזָרָה. וְלִכְּן לְמָה לִי כָּל הַשְּׁטִיּוֹת וְהַהֲבָלִים, עֲבַרְתִּי כְּבָר הַרְבֵּה בַּחַיִּים וְכוּ' וְכוּ', עַל-כֵּן אֲנִי בָּא וּמְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְזוֹ מַעֲלַת הַצְּדִיקִים הַמִּתְבּוֹדְדִים תְּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְזֶה מָה שְׁגָלָה לָנוּ רַבְנוּ ו"ל עֲנָן הַהִתְבּוֹדְדוּת, וְאָמַר, שְׂמִקְטָן וְעַד גְּדוֹל אֵינוֹ יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְשׁוֹם מַעֲלָה, אֲלֵא עַל-יָדֵי הַתְּבּוֹדְדוּת, אֲשֶׁרֵי הַמְצִיַת וְלָרֵב טוֹב הַגִּנוּז יִזְכֶּה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

אָשֶׁר ד' קנב בנחל צו
ד' קנב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים ה'תשמ"א.

שלום רב אל...

אודות שאלתכם וכו', לנשים ישנן הלכות השיכות אליהן דיקא, כגון: הלכות טהרה, פשרות בבית, איך להכשיר את הבשר, הפרדה בין בשר וחלב, וכל הלכות צניעות השיכות לאשה יותר מן האיש, אשה חייבת בכסוי ראש כראוי, וכך פתוב בזהר (נשא קכו): תונבא לייתי על האי בר נש וגו', קללה תבוא על אדם שמניח את אשתו שיתגלה משערות ראשה לחוץ, וזהו פרט אחד מן הצניעות שבבית, שהאשה צריכה לשמר על ענין זה. וכל הצרות שבאות לאדם הן רק מחמת שהאשה אינה נוהרת ביסודות הצניעות, בבגדים ההולמים לבת ישראל כשרה, שערות מכסות, כסוי ראש כדבעי וכו', אשר זה גורם עניות בבית, ואשה ההולכת בפריצות ומחקה את אפנות הגויים, ומכשלת את הרבים, רחמנא לישזבן, גדול עונה וחרמור ענשה וכו'. ואם-כן יש לאשה המון מה ללמד, הלכות צניעות, לידע מה ואיך וכו', ושאר הלכות השיכות במטבח, ברכות וכו', איך מברכים ועל מה מברכים, אשה מלאה במצוות, ולא בחנם שנקראת עקרת הבית, כי היא עקרו של הבית; האיש טרוד כל היום בפרנסה, מקבל עלבונות, בזיונות מבעל הבית, ישנם מנהלים גאים ובעלי ישות, וחושבים שלעולם חסן, ומשפילים את פועליהם, ומספן הבעל שבור ורצוץ, והאשה בבית מכינה את הילדים ללמד תורה ואמונה ויראת שמים, ומכינה להם ארוחה חמה, עומדת עליהם שיטלו ידים, שיברכו המוציא וכו', ברפת-המזון, מספרת להם ספורי צדיקים, לאשה יש הרבה מה ללמד ולנהל בית על טהרת התורה ויסודות האמונה ותשתית היהדות. וכששכב בעלה מהכולל או מהעבודה, עליה לקבלו בסבר פנים נפות, כי מי יודע אילו עלבונות היו לו, אילו השפלות השפילוהו וכו' וכו' וכו', ואם-כן מעלת האשה גבוהה מאד אצלו יתברך. ובפרט כשמסיעת לבעלה שינוח מעט ובפרט אחר עבודה מפרכת,

ואחר-כך מחזקת אותו: הנה עבדת מִשֶׁךְ היום קשה מאד, אולי תברח עמה לכמה שעות לבית-הכנסת ללמד תורה, לעסק בשעורי תורה, ואני כבר אסתדר בבית. הרי זו אשה צדקת, ואין למוד חשוב יותר אצלו יתברך כלמוד זה. ואם-כן יש לאשה הרבה מה ללמד, ואורך לה כמה וכמה שנים, ותמיד תראה להתחזק ולשגן את ההלכות השייכות לה, ולילך לשעורים וכו', ותרבה בתפלה ובתחנונים לפני אדון כל על הצלחת בעלה וילדיה, ותשפך דמעות כמים על חנוכם הטהור והכשר, וכונאי לא תשוב תפלתה ריקם.

הדורש שלומכם...

ד' קנג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר דברים ה'תשמ"א.

שלום וברכה אל האברך היקר ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, ונצטערתי מאד בצערך הקשה.

חמדת לבבי! רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב'), מה שכתוב (תהלים ל, ח): "הסתרת פניך הייתי נבהל", הינו כשאדם איננו מתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא, יש לו הסתרת פנים, והוא נבהל מפל דבר וחושב: הקדוש-ברוך-הוא אינו מסתכל עלי, הקדוש-ברוך-הוא אינו עוזר לי, הקדוש-ברוך-הוא מתאכזר אלי, חס ושלום. ובאמת אם אדם היה מתבונן בחסדיו ובטובותיו יתברך ורבו הנסים שעושה עמו, היה מתבייש בעצמו שהוא כפוי טובה כלפיו יתברך.

ולכן אודות שאלתך, הייתי ממליץ לך לעגן במאמר חכמינו הקדושים (נדרים מא.): כל מי שאינו מבקר חולים, הרי הוא משופכי דמים. וכי בזה שאין אדם מבקר חולה, כבר הוא רוצח?! מה עשה?! הלא הוא יהודי מקיים את המצוות, לומד תורה, עושה טוב לכלם, ורק דבר אחד איננו עושה — איננו מבקר חולים, מדוע

נִקְרָא רוּצִים?! אֵלָּא מַחֲמַת שְׁאִינוּ מַעְרִיף אֶת אֲשֶׁר הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוא נוֹתֵן לוֹ, אֶת הַבְּרִיאוֹת וְהַחַיִּים וְכוּ' וְכוּ'. לְזֹאת תִּקְנוּ אֲנִשֵּׁי כְּנֻסַת
הַגְּדוּלָה בְּכָל יוֹם בַּבֶּקֶר כְּשֶׁקָּמִים לְבָרֵךְ אֶת הַבְּרָכוֹת, כְּגוֹן: "פּוֹקֵחַ
עוֹרִים", "מְלַבֵּשׁ עֲרָמִים", "מַתִּיר אֲסוּרִים" וְכוּ', הָאֵם שְׂמַתָּ לָב מַה
זֶה פּוֹקֵחַ עוֹרִים, מִי אוֹמֵר שְׂמַגִּיעַ לָךְ עֵינַיִם בְּכָל־ל? ! כַּמָּה בְּנֵי-אָדָם
מְסַתּוֹבְכִים עוֹרִים, סוּמָא בְּאַפְלָה, כַּמָּה בְּנֵי-אָדָם מְסַכְּנִים אֵינָם
רוֹאִים, וְהוֹלְכִים וּמְגַשְׂשִׁים אַחַר הַמַּקֵּל, הַשְּׂמַתָּ לָב לְזֶה?! כַּמָּה
נֶצֶבֶט הַלָּב לְרֵאוֹת אֶת הַדְּבָר?! וְהִנֵּה אַתָּה מְמַשֵּׁיךְ בְּשִׁגְרַת הַחַיִּים
וְשׁוֹכַח מְסַבְּלוֹ. הָאֵם חֲשַׁבְתָּ פַעַם לֵילֶךְ אַחַר הָעוֹר וְלְרֵאוֹת מַעֲשִׂיו?!
הַיְדַעְתָּ שֶׁהָעוֹר חוֹשֵׁשׁ כָּל דְּקָה וְרַגַע, פֶּן יָבֹוא רֶכֶב וַיִּדְרֶסוּ, פֶּן כָּלֵב
יִנְשָׁכוּ, פֶּן יָבֹוא גּוֹי טָמֵא אֲרוּר וַיִּהַרְגֵנּוּ. וְהִנֵּה הַצְּלִיחַ לְהַגִּיעַ לְבֵיתוֹ,
וּמוֹצִיא צְרוּר מִפְּתַחוֹת, מְנַסֶּה לְפַתַח עִם מִפְתָּח זֶה וְלֹא הוֹלֵךְ, מִפְּתַח
אַחַר וְלֹא הוֹלֵךְ, לְבַסּוֹף פּוֹתַח אֶת הַדְּלֵת, וּמוֹרִיד אֶת מְעִילוֹ, וְצָרִיךְ
לְהִכִּין לְעֲצָמוֹ אֲכָל, וְאֵיךְ? הֲלֹא חוֹשֵׁשׁ כָּל רַגַע שְׂיַחֲתֶךָ בְּטַעוֹת
אַצְבָּעוֹתָיו וְכוּ', וְעַד שְׂמַכִּין אֶת מַאֲכָלוֹ, וְעַד שְׂמַחֲלִיף בְּגָדָיו וְהוֹלֵךְ
לִישָׁן, כָּל זֶה לּוֹקֵחַ לוֹ זְמַן רַב, וּמְרִים לוֹ מְאֹד מְאֹד הַחַיִּים, וּמְבַקֵּשׁ
אֶת הַמְּנוֹת אֵלָּף פְּעָמִים בְּיוֹם אֶחָד, וְאֵין אַתָּה שֵׁם עַל לָב שְׁבָרוּךְ
הַשֵּׁם, יֵשׁ לָךְ עֵינַיִם, תֵּן לוֹ יְתַבְּרֶךְ תּוֹדָה כָּל רַגַע וְרַגַע, הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוא נוֹתֵן לָךְ בְּגָדִים, תֵּן לוֹ בְּרָכָה: "מְלַבֵּשׁ עֲרָמִים", הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוא עוֹזֵר לָךְ וְאַתָּה בְּרִיא, אֵינְךָ בְּבֵית חוֹלִים מְחַבֵּר לְאֵינְפוֹזָה,
לְהִנְשָׂמָה, לְחֻמְצוֹן, תֵּן לוֹ תּוֹדָה וְתַבְּרֶךְ: "זוֹקֵף כְּפוּפִים", אֵינְךָ עַל
כִּסֵּא גְלַגְלִים, תְּהַלֵּל וְתִשְׁבַּח: "הַמְּכִין מַצְעָדֵי גְבֶר", יֵשׁ לָךְ שְׁנַיִם
לְאָכַל וְכוּ', הֲלֹא אַתָּה הַעֲשִׂי"ר הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר, יֵשׁ לָךְ עֵינַיִם, שְׁנַיִם,
רִגְלַיִם, גִּידִים. וְאִם-כֵּן כִּיצַד תִּהְיֶה כְּפוּי טוֹבָה לוֹמֵר, שֶׁהִקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוא מְתַאַכְזֵר עֲלֶיךָ, חֵס וְשְׁלוֹם?! הֲלֹא הוּא יְתַבְּרֶךְ אָב
הַרְחֵמֵן, וּמְרַחֵם עַל כָּל בְּרוּאָיו, הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא רַק רוּצֶה בְּטוֹבְתֶךָ
וְכוּ', וּמְחַכֶּה שְׂתַתְּפֵלֵל אֵלָיו. וְהִנֵּה בְּרוּךְ הַשֵּׁם אַתָּה חֲפָשִׁי לְנַפְשֶׁךָ
וְאֵינְךָ נִמְצָא בְּכֹלֵא, תֵּן תּוֹדָה לְפָנָיו וְתַבְּרֶךְ בְּכּוֹנֵה: "מַתִּיר אֲסוּרִים".
וְאַל יִהְיוּ לָךְ טְעָנוֹת עָלָיו יְתַבְּרֶךְ! הַאֲשָׁמָה בְּאָדָם בְּעֲצָמוֹ, שְׁאִינוּ בָּא
לְפָנָיו יְתַבְּרֶךְ וּמְפִיל תְּחִנָּה וּבִקְשָׁה, וְאִינוּ מְקַבֵּל דְּבָרֵי רַבְּנוּ וְ"ל
הַמְּגַלָּה לָנוּ, שְׂיֵשׁ לָנוּ אָבָא רַחֲמָן בְּשָׂמִים, הַרוּצֶה לְשַׁמַּע תְּפִלָּתָנוּ

ק אשר ד' קנד בנחל

ודבורינו אליו, ואז יושיע לנו.

על-כן פלף לך מטרוניות וכו', ראה להודות ולהלל על כל הטוב שגמלך הבורא, ולבקשו להבא שתהיה בריא, האשה תהיה בריאה וכן הילדים וכו', כי אם יש בריאות — יש הכל, אם אין בריאות — אין כלום. יכול להיות לאדם עסק והון רב, והוא אינו בריא, ומה שזה כל עסקו? ! לכן מתחלה התורה "בראשית ברא", ופרשו הצדיקים בך"א הוא לשון בריאות. הדבר הראשון שצריך — בריאות.

וידוע על מוהרנ"ת ז"ל כשנפטר אמו, בא לרבנו ז"ל ואמר: מה אני יכול לעשות בעבורה, שיהיה לה תקון בשמים? אמר לו רבנו ז"ל: תאמר "אשר יצר" ביתר פונה. וזה יהיה התקון הגדול ביותר. חשב מוהרנ"ת ז"ל, שבנדאי רבנו ז"ל יתן לו תקונים מיוחדים מאד וכו', והנה אמר רבנו ז"ל לומר "אשר יצר" בכונה עצומה, ואז יראה את גדל הרחמים שיש לבורא יתברך עליו. כי באמת השם יתברך פלו רחמים, פלו חסדים, ורוצה שישוב אדם בתשובה שלמה. אבל האדם אבד את השכל והדעת, ואינו מדבר אליו, אינו מבקש ממנו כל צרכיו, איננו מספר לו כל העובר עליו, וממילא באים עליו סבל ויסורים לעוררו וכו'. אשרי מי שמכניס דבורים אלו בתוך לבו, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך...

ד' קנד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום תמישי לסדר דברים ה'תשמ"א.

שלום רב, נגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבו היקר לנכון קבלתי.

אֲשֶׁר ד' קנר בַּנְחַל קא

ואודות שאֵלתוּ בְּדַבֵּר הַדְּפֶסֶת סֵפֶר "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" בְּהוֹצָאָה חֲדָשָׁה עִם נִקּוּד, הֵאֵם רְאוּי לְחֹזֵר וּלְהַדְפִּיסוֹ? מֵה וְאִיזוֹ שְׂאֵלָה אִתָּה שׂוֹאֵל, הֵאֵם אֵינְךָ יוֹדֵעַ כִּי סֵפֶר הַקָּטָן בְּכַמוּת וְרַב בְּאִיכוּת "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ", הוּא מִסְפָּרֵי הַיְסוּד בְּחִסְדֵי בְּרִסְלָב?! כִּי הוּא תְּמַצִּית דְּבוּרֵי רַבְּנוֹ ז"ל וּמוֹהֲרַנ"ת ז"ל, הַמְדַבְּרִים בְּעִנְיַן הַתְּחִזְקוֹת, אֲשֶׁר הוּא דָּבָר הַנִּצְרָךְ מְאֹד מְאֹד לְכֹל הַבָּא לְהַפְגִּים אֶל תוֹךְ הַקָּדָשׁ פְּנִימָה. כִּי יְדוּעַ, אֲשֶׁר כָּל אֵלּוּ הַרוֹצִים לָשׁוּב בְּתִשְׁבּוּבָה וּלְעֶסֶק בְּתַקוּן נִשְׁמוֹתֵיהֶם, נִקְרָאִים מִחֲצָדֵי חֻקְלָא, כַּמּוּבָא (בְּהַקְדַּמַת הַעֵץ חַיִּים), וּבִדְבַר שִׁיתְעוֹרְרוּ הַקְּלָפוֹת נִגְדוּ לְפִתּוֹתוֹ וּלְהַחֲטִיאוּ וְכוּ', עֵינַי שָׁם; כִּי הֲלֹא רוֹצֵה לְבַעַר הַקּוֹצִים מִן הַכֶּרֶם, וְעַל-כֵּן יִתְעוֹרְרוּ נִגְדוּ מְאֹד מְאֹד בְּדֶרֶךְ שְׁנֵי אֲנָשִׁים הַנֶּאֱבָקִים יַחַד, כְּאֲשֶׁר יִרְאֶה שֶׁחִבְּרוּ מִתְגַּבֵּר עֲלָיו, אֲזַי עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת לְהַתְּגַבֵּר עַל חִבְּרוֹ, כְּמוֹ-כֵן כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לְצַאת מִהֲרַע וְהַחֲשֹׁף שְׁנֵפֶל לְשָׁם, וְרוֹצֵה לְהַתְּגַבֵּר עַל יִצְרוֹ הַרַע הַבוֹעֵר בּוֹ, כְּמוֹ-כֵן הַיִּצֵר הַרַע מִתְּגַבֵּר עָלָיו.

וְעַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לָשׁוּב בְּתִשְׁבּוּבָה, עָלָיו לְהִתְאַמֵּץ וּלְהִתְחַזֵּק עַד מְאֹד, כִּי אַחֲרַת יִפֹּל לְבוֹר יוֹתֵר עֲמֵק וְכוּ'. וְאִין לָךְ עוֹד סֵפֶר הַבְּנוּי וּמֵיֶסֶד עַל הַתְּחִזְקוֹת, כְּמוֹ סֵפֶר קָטָן זֶה: "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ".

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי! חֻזַּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדָה קְדוּשָׁה זוֹ, וְתַדְפִּיס אֶת הַסֵּפֶר הַיָּקָר הַזֶּה וְתַפְּיִצוּ בְּכֹל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב.

וּכְבֹר יְדַעַת דַּעַתִּי, שֶׁבְּרַחֲמֵי לְהִלְכָה, שְׁעַל סֵפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל אֶסוּר לְכַתֵּב "כָּל הַזְּכִיּוֹת שְׁמוּרוֹת", וְאִין לְאַסֵּר לְחֹזֵר וּלְהַדְפִּיסוֹ. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְשֹׁמֵר מְאֹד לֹא לְכַתֵּב "כָּל הַזְּכִיּוֹת שְׁמוּרוֹת", כִּי הוּא רַק רְשָׁעוֹת וְרָעוֹת רוּחַ, עֲצַת הַיִּצֵר, אֲשֶׁר חוֹשֵׁב כִּי מִסְפָּרֵי רַבְּנוֹ ז"ל יַעֲשֶׂה אִיזָה כֶּסֶף וְכוּ'.

וּבְאֵמַת הִיא שְׁטוּת גְּדוֹלָה, כִּי הַדְּפֶסֶת סֵפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל צְרִיכָה לְהִיּוֹת לְשֵׁם שָׁמַיִם מִמֶּשׁ, בְּלִי שׁוֹם כְּוָנַת עֲצָמִי כָּלֵל, רַק כְּדֵי לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת רַבְּנוֹ ז"ל בְּעוֹלָם, וּכְלָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יוּכְלוּ לְקַבֵּל אֶת דַּעַת הָאֵמַת. וְהַסֵּפֶר הַקָּטָן הַזֶּה מְסַגֵּל מְאֹד מְאֹד לְקָרֵב נִפְשׁוֹת

קב אָשֶׁר ד' קנר בְּנַחֵל

אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁבְּרִים וְגַלִּים, יְרִידוֹת וְקִטְנוֹת, הַשְּׁלֹכוֹת וְהַרְפָּתָאוֹת וְכוּ', וּבִכְרָטִיּוֹת בְּנֵי הַנְּעוּרִים שְׁנֹלְכָדוּ בְּפֶח יְקוּשׁ, זֶהוּם פָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְהֵם שְׁבוּרִים כְּחָרֶס הַנִּשְׁפָּר וְאִין לָהֶם מִי שְׂיִדְבֵר עַל לִבָּם וַיִּחְזַק אוֹתָם. עַל-כֵּן דָּבָר גְּדוֹל אֶתָּה עוֹשֶׂה בְּהַדְפָּסַת סֵפֶר יְקָר זֶה, אֲשֶׁר מְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ יְרוּדִים וּשְׁפִלִים, נְבִזִים וּשְׁבוּרִים וְכוּ', וּמַגְבִּיֵה וּמַעֲלֶה אֶת רוּחָם, וּמְחַזֵּק אוֹתָם לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ.

וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, אַחִי! כִּי הַתְּחִזְקוֹת הַיָּסוּד גְּדוֹל בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר הִתְלַהֵב פַּעַם מוֹהֲרֵנִי "ת"ו"ל וְאָמַר: לָמָּה הִיָּה רַבִּי שְׂמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאִי מָה שְׁהִיָּה? כִּי הִיָּתָה לוֹ מִדָּה זוֹ בְּהַתְּחִזְקוֹת. וְלָמָּה הִיָּה הָאֲרִי"ל מָה שְׁהִיָּה? כִּי הִיָּתָה לוֹ מִדָּה זוֹ בְּהַתְּחִזְקוֹת. וְלָמָּה הִיָּה הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע מָה שְׁהִיָּה? כִּי הִיָּתָה לוֹ מִדָּה זוֹ בְּהַתְּחִזְקוֹת. וְלָמָּה הִיָּה רַבְּנוּ ו"ל הַקְּדוֹשׁ מָה שְׁהִיָּה? כִּי הִיָּתָה לוֹ מִדָּה זוֹ בְּהַתְּחִזְקוֹת. וְסִיִּים: וְלָמָּה אָנִי מָה שְׂאֲנִי? כִּי יֵשׁ לִי מִדָּה זוֹ בְּהַתְּחִזְקוֹת. וְדַבְּרִי פִי חֲכָם חָן, הִיָּנוּ שְׁלֹכְל אֶחָד וְאֶחָד הִיָּתָה מִדָּה אַחֲרַת בְּהַתְּחִזְקוֹת, וְעַל-כֵּן זָכוּ לָמָּה שְׁזָכוּ, כִּי בּוֹדָאִי גַם עֲלֵיהֶם עָבַר מָה שְׁעָבַר, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי עֲנִיָּנוּ, אִיךְ חִזְקוּ אֶת עֲצָמָם וְלֹא הִנִּיחוּ לְהַפִּיל אֶת עֲצָמָם מִכָּל מָה שְׁעָבַר עֲלֵיהֶם, וְעַל-כֵּן זָכוּ לָמָּה שְׁזָכוּ. וְכִמוֹ שְׂאֲמַר פַּעַם רַבְּנוּ ו"ל בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "אוֹן פֶּאֲרָוּאָס בֵּין אִיךְ גְּעֻקוּמְעֵן צוּ מִיִּין זֹאךְ? וַיִּיל אִיךְ הָאֵב זִיךְ דְּעֶרְהֵא לְטוֹן" וְלָמָּה בְּאֶתִי אֵל מְדַרְגָּתִי? כִּי חִזְקֵתִי אֶת עֲצָמִי.

הַסֵּפֶר הַיְקָר הַזֶּה הוּא מְלֵא הַתְּחִזְקוֹת, וְעַל-כֵּן טוֹב וְנָכוֹן הַדְּבָר שְׂאֶתָּה עוֹשֶׂה, וּבִכְרָטִיּוֹת כִּי הַמְּהַדוּרָה הַזֹּאת הִיא בְּרַב פְּאָר וְהַדּוּר וּמְגַקֵּד. עַל-כֵּן עֲלִיךְ לְהַתְּחִזֵּק וְלְהַתְּאַמֵּץ וּלְהַדְפִּיסוֹ. וְאַל תִּירָא וְאַל תַּחַת מִשׁוּם מוֹנַע, כִּי אִין לְשׁוּם בְּרִיָּה רְשׁוּת לְאַסֵּר דְּבָר שְׂאִינּוּ שְׁלוֹ, כִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל הֵם מִתְּנָה לְכָלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאַף שֶׁהוּא יַגַּע וְטָרַח וְעָשָׂה נְקֻדּוֹת וְהוֹצִיא מִתַּחַת יָדוֹ דְּבָר נְאֻה, שְׁכָרוּ יְכַפֵּל בְּעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן, אֲבָל לֹא שְׂיִוְכַל לְמַנַּע וּלְעַכֵּב גַּם אֶת אַחֲרִים מִלְּהַדְפִּיסָם.

עַל-כֵּן אֵל תִּשְׁאַל אֶת שׁוּם בְּרִיָּה, רַק תְּדַפִּיסוֹ וְאַל תַּחַשֵּׁשׁ שׁוּם

אֲשֶׁר ד' קנר בנחל קג

חֲשׂוֹת שֶׁל הַבַּל. אֲדַרְבֵּה, יִתְרַבּוּ אֶלֶף פּיוצא בָּד, וְכֻלָּם יִדְפּוּסוּ וְיִפְּצוּ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, לְמַעַן נִזְכֶּה לְקַרֵּב אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְמַעַן כְּבוֹד רַבְּנוּ ז"ל, שְׁלֹא תִכְנַס בְּשׁוֹם וּכְפוּחִים עִם שׁוֹם בְּרָיָה, רַק תִּרְאֶה לְהִיּוֹת בְּאַהֲבָה אַחְוָה וְרַעוּת עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד הוּא עֲלֵה יָפֵה מֵהָאִילָן הַקָּדוֹשׁ, אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵיהֶם חֲלָקֵיהֶם, יִהְיֶה חֲלָקֵנוּ עִמָּהֶם לְעַד.

וְדַעַת לְנִבּוֹן, אֲשֶׁר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ נִקְרָאִים רַק אֵלָיו שְׂמֻחֲזָקִים אֶת עֲצָמָם בְּכָל יְרִידָתָם וְכוּ', וּמִשְׂתַּדְּלִים לְקַיֵּם אֶת עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָטִיּוֹת הָעֲצָה הַכְּלוּלָה מְכֹל הָעֲצוֹת, וְהִיא עֲבוּדַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּדוּת, לְיַחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם מְיַחַד שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וּלְפָרֵשׁ שִׁיחַתּוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּגְשָׁמִיּוֹת, יִהְיֶה רָגִיל לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ עִם רַעְיוֹ.

אָחִי, אָחִי! רַק זֶה נִקְרָא מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי בְּלִי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּדוּת, הוּא מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ וּמְטַעֵה אֶת אַחֲרִים, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַרְגִישׁ אֶת נַעַם עֲרֻבוֹת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּדוּת, וְכָל הַמְרָבָה לְהַתְּבוּדָּד, כְּמוֹ-כֵן מְקַבֵּל מִרַבְּנוּ ז"ל. מִי שְׂעוֹסֵק בְּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּדוּת, הוּא צָרִיךְ הַתְּחַזְּקוֹת עֲצוּמָה, כִּי הַבְּעַל-דָּבָר רוֹצֵה לְהַפִּילוֹ וּלְהַרְחִיקוֹ לְגַמְרֵי מִשְׁרָשׁוֹ וְכוּ', וּמִרְאֵה לוֹ לְדַעַת, כְּאֵלּוֹ עֲדִין רְחוּק הוּא מְאֹד מְאֹד וְכוּ', לְאִישׁ כְּזֶה הַסֵּפֶר "מְשִׁיבַת גַּפְשׁ" הוּא הַתְּחַזְּקוֹת נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד. עַל-כֵּן אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָה, שְׂאֵתָה עוֹסֵק בְּהַדְּפַסַּת סֵפֶר זֶה, לֶךְ בְּכַחַךְ זֶה, וְהוֹשַׁע אֶת יִשְׂרָאֵל. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִהְיֶה בְּעוֹרָה, שְׂתַעֲלֶה מֵעֲלֵה מְעֲלָה וְתַצְלִיחַ לְהַדְּפִיס אֶת הַסֵּפֶר הַקָּטָן הַזֶּה, וְלַחֲזוֹר וּלְהַדְּפִיסוֹ פַּעַם אַחַר פַּעַם, וְאֶף שְׂכָבֵר נִדְפַס הַרְבֵּה פְּעָמִים — מֵה בְּכֹךְ?! הַהֲכָרַח לְמִלְא אֶת הָעוֹלָם עִם סֵפֶר קָדוֹשׁ זֶה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר שְׂנוֹזְכֵה לְצִיַּת אֶת

קד אָשׁר ד' קנה בַּנְחַל

רַבְּנוּ ז"ל וְלָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה אַמְתִּית, וְלִתְקַן אֶת כָּל פְּגָמֵינוּ, וְנִזְכֶּה לְהַכְּלִיל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַכְלִית הַכְּלָלִיּוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז' אֵיחָא, שְׁבִשְׁעַת אַכִּילָה יְכוּלִים לְהַגִּיעַ לְהֶאֱרֵת הַרְצוֹן כְּזֶה, עַד שֶׁלֹּא יָדַע מֶה לַעֲשׂוֹת בְּשִׁבְלֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וּמִסְפָּרִים עַל ר' אַבְרָהָם בְּעַרְנִי, נֶכְד רַבְּנוּ ז"ל (בְּנֵה שֶׁל אָדֶל), שְׂאֵחַר כָּל כֶּף הַסְּתַפֵּל לְמַעַלָּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּהַשְׁתַּוְקָאוֹת נִפְלְאָה, וְכַמָּה פְּעָמִים מְרַב דְּבִקּוֹת הַנִּיחַ אֶת הַכֶּף. וְהָיוּ הַרְבֵּה מְאַנְשֵׁי שְׁלוּמָנוּ, שְׂבִינן לְעִיסָה וְלְעִיסָה הוֹצִיאוּ מִפִּיהֶם רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּהַשְׁתַּוְקָאוֹת נִפְלְאָה. וְהַרְבֵּה גְדוּלִים מְאַנְשֵׁי שְׁלוּמָנוּ יִחַדּוּ יַחְדוּדִים קְדוּשִׁים עַל כָּל כֶּף וְעַל כָּל לְעִיסָה, אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקָם, יְהִי חֵלְקָנוּ עִמָּהֶם!

עַקֵּר עֲבוּדַת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁתְּהִיָּה לוֹ מַחְשָׁבָה נִקְיָה לְחֹשֶׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעֵינָיִם וְאַזְנוֹיִם וְחַטָּם וְפֶה נְקִיִּים, וּבְזֶה תִּלְוִי כָּל הָאָדָם, כִּי בְּתַר רִישָׁא גּוּפָא גְרִיר (עֵין עֲרוּכִין מ.א.), כְּשֶׁהֲרֹאֵשׁ כְּבָר מִתְקַן, כָּל הַגּוּף מִמִּילָא יִתְקַן.

ד' קנה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר דְּכָרִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִּי.

חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת תָּמִיד רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאַל תִּנְיַח אֶת הָעֲצָבוֹת אֲצִלְךָ כְּרָגַע, וְאַדְרָבָה, אִם אַתָּה אָדָם כְּזֶה, שֶׁתָּמִיד מוֹשֵׁף אֶת עֲצָמוֹ אֶל הָעֲצָבוֹת וְזֶה טְבַעַךְ, אִם תִּזְכֶּה לְהַפְּךָ אֶת הַטְּבַע שֶׁלְךָ — מַעֲלֵתְךָ תִּגְדֵּל מְאֹד מְאֹד, כִּי לְפִיּוֹם צִעְרָא אֲגָרָא (אֲבוֹת, פָּרָק ו'); כִּי הַצֵּעַר שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם בְּהַפִּיכַת מִדּוּתָיו הַרְעוּת, כֵּן יִגְדֵּל שְׁכָרוֹ.

אָשֶׁר ד' קנו בנחל קה

ואודות שאַלְתָּךְ, לָמָּה לֹא תִקְנֶנּוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים בְּרָכָה עַל
מִצְוֹת תּוֹכְחָה, הֲלֹא הִיא מִצְוֹת עֲשֵׂה בַתּוֹרָה, וְהַרְמַב"ם מְנַאֵה בְּמִנְיַן
הַמִּצְוֹת, מִצְוַת ר"ה לְהוֹכִיחַ הַחֹטֵא, שְׁנֵאמַר: "הוֹכַח תּוֹכִיחַ". וְהִנֵּה
בִּסְפָר "בִּינַת יִשְׁשָׁכָר" מְתַרְץ, כִּי הִיא מִצְוַת הַבְּאֵה בַעֲבָרָה, וְעַל-כֵּן
לֹא שִׁיךְ בְּזֶה בְּרָכָה, כִּי תּוֹכְחָה הִיא, שְׁמוֹכִיחַ אוֹתוֹ לָמָּה עֲשֵׂה עֲבָרָה
וְכוּי, עֵינַי שָׁם. וְכַעֲיֵן זֶה הַקֶּשֶׁה לִי אֶחָד, לָמָּה אֵין מְבָרְכִין עַל
תְּשׁוּבָה, שֶׁהִיא מִצְוֹת עֲשֵׂה? וְהַשְׁבַּתִּי לוֹ, יַעַן שֶׁזֶה שִׁיךְ בַּקְּבִיעוֹת,
וְעַל-כֵּן אֵין שִׁיךְ בְּרָכָה עַל דְּבַר שִׁיךְ בַּקְּבִיעוֹת. וּמִצְאָתִי עוֹד בִּסְפָר
הַנ"ל, שֶׁמִּפְּרָשׁ כֵּךְ בְּעִנְיַן מִצְוֹת סְפוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם, לָמָּה לֹא
מְבָרְכִין? וְתַרְץ כַּנ"ל, מִשּׁוּם שֶׁהוּא דְבַר שְׂאִין לוֹ קֶצְבָה, שְׁנֵאמַר:
(דְּבָרִים טז) "לִמְעַן תִּזְכֹּר וְגו' כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ", וְעַל מִצְוַת כְּזוֹ אֵין
מְבָרְכִין, דּוּמְיָא דְתַפְלָה, שְׂאִין מְבָרְכִין בַּתַּחֲלָה, דְּאֵין לָהּ קֶצְבָה.
וְכַעֲיֵן שְׂאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרָכוֹת כ"א.): הַלְוֹאֵי שִׁיתְפַּלֵּל כָּל
הַיּוֹם כְּלוּ, עֵינַי שָׁם; עוֹד מִפְּרָשׁ בִּסְפָר הַנ"ל, כִּי הוּא הַדִּין בַּצְּדָקָה
שְׂאִין מְבָרְכִין, כִּי כְּתִיב: "נִתּוֹן תַּתֵּן", וְדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סְפָרִי
וְאַתְחַנּוּן): אֶפְלוּ מֵאֵה פְּעָמִים; נִמְצָא, שְׂאִין לָהּ קֶצְבָה, וְעַל-כֵּן לֹא שִׁיךְ
לְבָרֶךְ עָלֶיהָ. וְכַפִּי זֶה גַם בַּתּוֹכְחָה, יַעַן שֶׁכְּתִיב: "הוֹכַח תּוֹכִיחַ" אֶפְלוּ
מֵאֵה פְּעָמִים, נִמְצָא, שְׂאִין לָהּ קֶצְבָה, עֵינַי שָׁם.

הַעֲקָר רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחִי, לְהַרְבּוֹת בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִז טוֹב
לָךְ לְנִצַּח נִצָּחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' קנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קִדְּשׁ לְסִדְר דְּבָרִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְּחוֹר ... גְּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי בְּשַׁבַּת-קִדְּשׁ זוֹ, שֶׁהִיְתָה שַׁבַּת נַחֲמוּ,
וְעֲשִׂינוּ הַתְּחִלָּה בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת בַּפֶּעַם הַרְבִּיעִית.

חסדי השם יתברך, שזכינו לסיים כאן בבנין זה של "היכל-
הקדש" שלש פעמים ברבים את ספר "ספורי-מעשיות", זה כמעט
ארבע שנים, רבות רבות דברנו במשך שנים אלו, כי חסדי השם
יתברך, בכל שבת-קדש בשעת "ספורי-מעשיות" נתחדשו אצלנו
דבורים נוראים ונפלאים — אשרי השומעים! ומי יתן ויכתבו
ויחקקו על ספר, ואז רבות טובות יצמח מזה, והיא זכות הרבים
מאד, כי ה"ספורי-מעשיות" הם התעוררות גדולה עד מאד מאד,
כאשר בפרוש אמר רבנו ז"ל, שה"ספורי-מעשיות" הם בחינת
התעוררות השנה (עין לקוטי-מוהר"ן, סימן ס'); כי באמת כל הבריאה
כלה היא מעשה שלם, כי השם יתברך מצמצם עצמו בכל יום ובכל
שעה ובכל רגע מאין סוף עד אין תכלית, לרמוז להאדם רמזים
שיזכה להתקרב אליו על-ידי כל דבר ודבר מפרטי הבריאה (עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד); וזהו כלל המעשיות שיש בעולם (עין
שיחות-הר"ן, סימן רד); כי בכל שיחות ועניני העולם, יש בהם תורה
ממש, וצריכים רק להטות את לבבו אליהם. וזהו כלל ה"ספורי-
מעשיות", כשזוכים לגלות את ההסתרה מהם, אזי נתעוררין מזה
מאד מאד. כי תכף-ומיד נתגלה האור אין סוף הגנוז בדברים
ובספורים אלו. ועל-כן ראה וגם ראה, אהובי, אחי, לחפש בכל דבר
אחר האלקות שיש בדבר, ואז תגלה את כל ההסתרות, ויתגלה
אליך אורו יתברך בהארה נוראה ונפלאה, ותזכה להתענג בנעם זיו
השכינה הקדושה, אשר מלא כל הארץ כבודו.

הדורש שלומך...

ד' קנו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר דברים ה'תשמ"א.

שלום רב להאברהם ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

והנה היה טוב מאד לך, שתהיה רגיל העקר בשיחותיו

אָשֶׁר ד' קנח בנחל קז

הַקְדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהֵם סֵפֶר "תִּיּוֹמֵי מוֹהַר" וְסֵפֶר "שִׁיחֹת-הַר" וְכֵן בְּסֵפֶר "פְּעֻלַּת הַצַּדִּיק", כִּי דְבָרִים אֵלוּ יִטְהַרוּ אֶת מַחְשְׁבוֹתַיְךָ (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רלד); וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁעַם כָּל שִׁיחָה שֶׁלּוֹ יְכוּלִים לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר, כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה אֲזוּי וּוִי אִיךָ מִיֵּין אִיֵּין עַרְלִיכְעַר יוֹד (עֵינֵי תִיּוֹמֵי מוֹהַר"ן, מַעְלַת תּוֹרָתוֹ וְסִפְרָיו הַקְדוּשִׁים); וְעַל-כֵּן מָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם תִּהְיֶה רְגִיל בְּהֵם, עַד שֶׁתִּהְיֶה בְּקִי בְּהֵם בְּעַל-פֶּה מִמֶּשׁ, וְאִז טוֹב לָךְ בְּכָל הָעֲנִינִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ד' קנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

בְּדַרְךָ כָּלֵל קָשָׁה לִי לְכַתֵּב מֵעֲנִינִים אֵלוּ, וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי הִרְבֵּה בַחֲוָרִים מִסִּתְּפָלִים בְּסִפְרֵי שׁו"ת "אָשֶׁר בַּנַּחַל" וְחִסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מָה שְׁאֵנִי כּוֹתֵב נִדְפָס, וְעַל-כֵּן קָשָׁה לְכַתֵּב עַל הַכְּתָב, אֲף-עַל-פִּי-כֵן תִּדְעַ כִּי בְּעֶשְׂרִים חֲלָקִים שֶׁכָּבַר יֵצְאוּ לְאוֹר עַד הַיּוֹם, יֵשׁ וַיֵּשׁ הִרְבֵּה כְּתוּב בְּעֲנִינִים שְׁלֶךְ, אֲף שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ שֶׁבְּאֵמַת הִזָּה רְאוּי לְכַתֵּב עַל פְּנֵי הַכְּתָב, כִּי אִתָּה אֵינְךָ הִיחִידִי בְּבִעְיָה זֹאת שְׁעוֹבֶרֶת עָלַיךָ עִם אֲשֶׁתְּךָ וְכו', וְאֵינִי לָךְ עֹצֵה, וְהִתְקַרַח לְכַתֵּב הָעֵצָה עַל פְּנֵי הַכְּתָב, אֲךָ לֵעֵת עֲתָה מִפְּנֵי כְּמָה טְעָמִים עֲדִין אֵינִי יְכוּל וְכו' וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד, וְהֵייתִי מְנַעֵץ אוֹתְךָ לְדַבֵּר עִמִּי פָּנִים אֶל פָּנִים, וְאִז אֲדַבֵּר עִמְךָ בְּאַרְיִכוֹת בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ד' קנט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר דברים ה'תשמ"א.

שלום רב להבחור ... גרו יאיר.

נא ונא תראה לחזור בשיחות-הר"ן, סימן רמט, ושם תמצא מרגוע לנפשך, כי עקר הפעם והקפידות באים אל האדם רק על-ידי פגם הברית חטא הוצאת זרע לבטלה, והוא תמיד איש רע וכו', עיין שם; והתקון לזה הוא להרגיל את עצמו להיות תמיד רק איש טוב, ולעשות טובות לבני-אדם זה לעמת זה. וצריך שתדע כי זהו עקר תקון הברית — לשמר את עצמו מפעס. ורבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן קפד), כי בהחטם יכולים להפיר את הנואף, והוא פנ"ל רואים אם הוא סבלן, ואינו פועס ומקפיד. ותדע, אהובי, אחי! כי עקר השלמות הוא לא להיות כעסן, ומקפיד כלל, רק להיות כלו טוב, ויהיה רצונו לעשות תמיד רק טובות לבני-אדם. ובזה נמדדת מעלת האדם, עד שהצדיקים הם כלו טוב, כמו שכתוב במשה רבנו (שמות ב, ב): "ותרא אתו כי טוב", כי היה רק טוב. ובשביל זה נהגו לקרא איש צדיק: א גוטער יוד (יהודי טוב), כי הצדיקים הם תמיד טוב, והם מתדמים ליוצרים, ואצל הקדוש-ברוך-הוא פתיב (תהלים קמה, ט): "טוב ה' לכל", וכמאמר רבנו ז"ל: גאט איז תמיד גוט^ט.

ועל-פן, אהובי, אחי! מה דהנה הנה, ראה להיות מהיום רק טוב וסבלן גדול, והשם יתברך יאיר עלינו אורו הגנוז, ונזכה לדבק עצמנו תמיד אליו יתברך.

הדורש שלומך...

(ט) השם יתברך הוא תמיד טוב.

ד' קס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהִיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

רָאָה לְזֵרוֹ אֶת הַבְּחוּרִים שְׂיָבְאוּ תַכְף-וּמְיָד, בְּאִפְּן שְׁנוּכַל לְדַבֵּר עִמָּהֶם קֹדֶם חֲדָשׁ אֱלוּל, וּבַפְּרָטִיּוֹת פִּי הַיּוֹם הִיָּה תַמְשָׁה-עֶשֶׂר בָּאָב, אֲשֶׁר הָאֵרַת הַיָּמִים הַנּוֹרְאִים כָּבֵד מִתְחַלֵּת מֵהַיּוֹם, וְעַל-כֵּן הָיָה הַרְבֵּה אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עוֹשִׂים כָּבֵד הַתְּחִלָּה מֵהַיּוֹם הַזֶּה בְּלַמּוּדָם שְׁעוֹר הַקְּבוּעַ בִּימֵי אֱלוּל. וְעַל-כֵּן מָה טוֹב לְזֵרוֹ אֶת הַבְּחוּרִים לְבוֹא לְדַבֵּר עִמָּהֶם, וּבַפְּרָטִיּוֹת פִּי עֲכָשׁוּ אֵין לָהֶם מְנִיעוֹת, וּמִי יוֹדֵעַ מָה יֵלֵד יוֹם, וּבַפְּרָטִיּוֹת פֶּשְׁכָּבֵר יַחְזְרוּ לִישִׁיבָה.

אֲשֶׁרֵינוּ, שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבֵּי כְּזֶה וְדְבוּרִים כְּאֵלוֹ, וְתִהְיֶה לָאֵל, שְׂאִין לָנוּ עֶסֶק אַחֵר רַק לְעֶסֶק בְּעֶסְקֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, לְדַבֵּר עִם בְּחוּרִים וְאֲכַרְכִּים מְעֻצוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְיִהְיוּ דְבוּרֵינוּ נִשְׁמָעִים וְנִתְקַבְּלִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' קסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהֵאֲבָרְךָ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יִרְיעוֹת.

מָה אָמַר לָךְ?! בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהִיּוֹת סְבֵלִין גְּדוֹל עַל כָּל הַבָּא עֲלָיו, אַחֲרַת לֹא יוּכַל לְשֹׂאֵת וְלֹא יוּכַל לְהִתְקַיֵּם בְּזֶה הָעוֹלָם, פִּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד קְטָנוֹת וְיִרִידוֹת וְחֲשָׁכוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר וְלִסְפָּר כָּלֵל, וְלוֹמְדִים עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמוֹד אַחֵר לְגַמְרִי, וּכְשֵׁם שְׁפָרְצוּפִיָּהֶן שׁוֹנִים, כְּמוֹ-כֵן דְּעוֹתֵיהֶן שׁוֹנוֹת (בְּרִכוֹת נח), וּכְמוֹ-כֵן הַקְּטָנוֹת וְהַיִּרִידוֹת וְהַנְּסִיוֹנוֹת שׁוֹנִים

לגמרי, זהו בעל חמה, זהו בעל מרה שחורה, זהו בעל תאנה, זהו בעל עברה, זהו בעל קטטה וכו', כל אחד ואחד יש לו נטיה אל דבר אחר, ובשביל זה קשה וכבד לתת עצה, ועל-כן הזהירנו רבנו ז"ל ביותר על תקון העצה (עין שיחות-הר"ן, סימן רלח); ואמר, שמאד מאד צריכין לומר תפלת: "ותקננו בעצה טובה" בתפלת מעריב בכונה עצומה, כי העצות הן עקר האדם, ומכל שפן וכל שפן בענין שלך, ידועים דברי רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן רנה): קל יותר לתן עצה לאחר מלתת עצה לעצמו, עין שם; ועל-כן מה אמר לך, העקר הוא סבלנות, ואף שדבר זה בא בקשי רב ובמרירות עצומה, אף-על-פי-כן עליך לדעת, כי על כל אחד בזה העולם עובר מה שעובר וכו', כל אחד כפי ענינו, ואף-על-פי-כן הוא מחזיק מעמד ומצב. ומה אמה חושב, כל אחד הולך ומסתובב עם מחשבות של לאבד לעצמו לדעת, חס ושלום?! יש בני-אדם שסובלים הרבה הרבה יותר ממך, ואף-על-פי-כן הם בהכרח מחזיקים מעמד, ועקר התחזקותם — כי הם סבלנים גדולים.

ועל-כן, חמדת לבבי! פתח עיניך וראה והבט בעין האמת מה סביבותיך, ואז תראה שאמה עדין לא הכי גרוע, ועליך עדין לא עובר יותר מאשר עובר על אחר. כמדמה לי, באם יהיו עיניך פקוחות, אז תראה את האמת. ויש מאמר החכם: "קל למצא הדרך אל השואל, כי בעינים עצומות ילך שמה"; ועל-כן, בני! פתח עיניך, ואז תראה את המציאות, כי בעוונותינו הרבים, יש אנשים שעברו בזה העולם מרירות דמרירות יותר ויותר ממה שעובר עליך. ועל-כן חזק ואמץ להיות סבלן, וסבל סבל, אחי, על כל הבא עליך, ואני יודע שנה דבר לא קל, אף-על-פי-כן למען טובתך הנצחית והגשמית, עליך לעבד על עצמך קדם על נקדה זו — להיות סבלן, ולא לכעס כלל. וראוי לילך אל תכלית ההפוך לגמרי, הינו מן הקצה אל הקצה, כנגד שאמה רגיל בכעס וקפידות על כל דבר, ראוי לך לשבור את המדה רעה הזו, עד שתעשה אצלך גדר לא לכעס ולא להקפיד על שום דבר שבעולם, יהיה איך שיהיה, תהיה כמו מת ממש, אשר אינו נוגע לו כבר שום דבר, כי הוא נפטר מן

אֲשֶׁר ד' קסב בְּנַחֵל קיא

העולם לגמרי, ואז אקנה להשם יתברך, שפתחיל לחיות חיים חדשים. ועל זה אמרו חכמינו הקדושים (תמיד לב): הרוצה שיחיה — ימות ויבנ"ל; על-ידי שיחשב שהוא כבר מת, ולא אכפת לו כבר כלל שום דבר, אז תהיה לו הצלחה רבה. ומהשם יתברך אבקש: אלי, עזר לי, שאזכה להיות כלי שלמה, שלם בגופי, שלם בכל מצבי מעתה ועד עולם.

הדורש שלומך...

ד' קסב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ואתחנן ה'תשמ"א.

שלום וברכה להאברהם היקר לי מאד ... גרו יאיר ויזרח לגנצח נצחים.

בחסדי השם יתברך, חזרתי לכאן, ונען שטרדוטי היו רבות עד מאד, על-כן נתעכבה הפתיכה אליך, שהבטחתי לך בהיותי בארץ ישראל עד עכשו.

מה אמר לך, חמדת לבכי! מי שהרגיל את עצמו בחטא המגנה הזה של פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה והסתפלות בנשים וכו' מגיל צעיר וכו', לו קשה וכבד מאד מאד לצאת מהרגלו הרע הזה. ובפרטיות אתה, שכבר עברת בחיך מה שעברת, "כל משברך וגליך עליך עברו", בנדאי החיים שלך מרורים עד מאד מאד, פי החטא המגנה הזה מכניס באדם מרירות עצומה, פי הקלפה המחטאת בחטא הזה נקראת ל'לי'ית', על שם הי'לה, שמכנסת באדם מרירות ועצבון עצום ודכאון הנפש, עד שמי שכבר נלכד בזה, ומפל שפן מי שגם נוגע בנשים וכו', אשר מלבד זאת שהוא אביזריהו דגלוי עריות, אלא שגם מגרה יותר יצרו הרע, שיבוא לידי קשוי אבר, ואחר-כך יוציא זרע לבטלה, ומפל שפן וכל שפן להסתפל על נשים. ובפרטיות עכשו בדור הזה, שפלים מסתובבות ברחובות חצופות ופרוצות לגמרי וכו', בנדאי דבר זה מעורר את

קיב אֲשֶׁר ד' קסב בַּנְחָל

יָצְרוּ הָרַע, שְׁמִכְשִׁילוֹ לְבוֹא לְיַד הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה כַּמָּה פְּעָמִים בְּיוֹם אֶחָד, רַחֲמָנָא לְצַלְן, כִּי אֵין הַיָּצָר הָרַע שׁוֹלֵט אֲלֵא בְּמָה שְׁעֵינְיוֹ רוֹאוֹת (סוּטָה ח.); וְעַל-כֵּן בְּנֻדְאֵי כָּל זְמַן שְׁלֵא תַרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ בְּשִׁמִּירַת עֵינַיִם לְשִׁמּוֹר עֵינְיָךְ, לֹא לְהִסְתַּפֵּל עַל גְּשִׁימִים, כָּלֵל וּכְלָל לֹא, וּמִכָּל שֶׁפֶן עַל חֲצוּפוֹת פְּרוּצוֹת וְכוּ', בְּנֻדְאֵי לֹא תוּכַל לְצֵאת מִזֶּה, כִּי אַתָּה נִדְמָה כְּסַפִּינָה בְּלֵב יָם, אֲשֶׁר יֵשׁ בָּהּ חוֹר, וְהַיָּמִים נִכְנָסִים לְתוֹכָהּ, וְכָל זְמַן שְׁלֵא יִסְתַּמּוּ אֶת הַחוֹר, אֲזִי כָּל הַסַּפִּינָה בְּחִזְקַת סַפְנָה לְהִטְבַּע. כְּמוֹ-כֵן מִי שֶׁנִּפְּל בַּחֲטָא הַמַּגְנֵה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְעַדִּין עוֹמֵד בְּמַרְדּוֹ, וּמִסְתַּפֵּל בְּנָשִׁים, אֲזִי כָּל מָה שְׁיִרְצֶה לְצֵאת מִזֶּה לֹא יוּכַל, כִּי עַדִּין עֵינְיוֹ מִסְתַּכְלוֹת בְּמִקּוּמוֹת הָאֲסוּרִים, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעֵנְיָךְ, שְׂאֵתָה נִכְשָׁל גַּם בְּגִיעוֹת אֲסוּרוֹת, אֲשֶׁר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְרוּשְׁלָמִי יוֹמָא ו, ד): אֵין יָצָר הָרַע תָּאֵב אֲלֵא דְבַר שְׁהוּא אָסוּר לוֹ; בְּנֻדְאֵי רַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה עֲלֶיךָ, כִּי הֲלֵא אֲשַׁתָּךְ עִמָּךְ, וְעַל-כֵּן מָה שְׁיָךְ לִנְגַע בְּאִשָּׁה אַחֲרַת, אֲשֶׁר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרַכּוֹת סא.): יָד לְיָד לֹא יִנְקָה רַע, זֶה שְׁמַרְצָה מְעוֹת מִיָּדוֹ לְיָד אִשָּׁה, כְּדִי לְהִסְתַּפֵּל בָּהּ, לֹא יִנְקָה מִדִּינָה שֶׁל גִּיהֵנוּם, עֵינַיִן שָׁם; וְכֵן אָמְרוּ (מַסֶּכֶת פְּלֵא פ"א): כָּל הַנוֹגֵעַ בְּאֶצְבַּע קִטְנָה שֶׁל אִשָּׁה, כְּאִלוֹ נוֹגֵעַ בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, עֵינַיִן שָׁם; הֲרִי שְׁלָךְ לְפָנֶיךָ חֲמֵר הָעוֹן הַזֶּה. וּבְכָלֵל כָּל הָעֵנִין הַזֶּה לִגַּע בְּנָשִׁים, הוּא מַעֲשֵׂה מִתְעַב וּמִשְׁקָץ מְאֹד מְאֹד, וּבְנֻדְאֵי מִי שֶׁנִּפְּל לְעַמְּק בּוֹר וְדוֹת וְחִשְׁףָה הַזֶּה, קָשָׁה לוֹ לְהִבִּין אֶת שְׁקוּץ זַהֲמַת הַהֲרַגְל הָרַע הַזֶּה, עַד שֶׁכָּל מִי שֶׁמְדַבֵּר נִגְדָה הוּא לֹא מִבִּין כְּמוֹ שְׂאֵינּוּ מִן הַיָּשׁוּב וְכוּ'. וּבְאֵמַת מִי שְׁיִוְדַע קֶצֶת מִיִּדְעַת גְּדֻלוֹת אֲדוֹנָנוּ הַבּוֹרָא יְתַבְרַךְ, אֲזִי אֲפִלוֹ תִתְבַּעֲנוּ אִשָּׁה וְכוּ', לֹא יַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ רָשָׁם (עֵינַיִן לְקוּטִי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עב), וּמִכָּל שֶׁפֶן שְׁלֵא הִיָּה שׁוֹפֵךְ אֶת זֶרְעוֹ בְּכָל פֶּעַם עַל הָאָרֶץ, וּמִקְלָקֵל אֶת בְּרִיאוֹת גּוֹפוֹ, וּמִסְלָק אֶת מְאוֹר עֵינְיוֹ, וּמִכָּל שֶׁפֶן וְכָל שֶׁפֶן שְׁלֵא הִיָּה מִתְאַוֶּה לְתַאֲנָה מַגְנָה כְּזוֹ לִגַּע בְּנָשִׁים וְכוּ', כִּי הַמְכַנִּים עֲצָמוֹ בְּאִמּוּנָה בּוֹ יְתַבְרַךְ, וְיִוְדַע בִּיִּדְעָה בְּרוּרָה וּמְחֻלָּטָה, אֲשֶׁר הִכַּל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חִיּוֹת אֲלֵקוּתוֹ מִמָּשׁ, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין שׁוּם צַד מְקַרָּה וְטַבַּע כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר, הִכַּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חִיּוֹת אֲלֵקוּתוֹ יְתַבְרַךְ מִמָּשׁ, אֲזִי הִיוּ נִתְבַּטְּלִים אֲצִלוֹ כָּל

אֲשֶׁר ד' קסב בְּנַחַל קיג

הַתְּאוֹת לְגַמְרֵי, וְלֹא הָיָה מְהֵרָה וּמְסַתְּכַל עַל נָשִׁים כָּלָל, מֵאַחַר שֶׁהַכֹּל אֱלֻקוֹת, וְעַל-כֵּן מֵה שֶׁיֵּךְ לְהַפְרִיד אֶת עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כְּרַגַע, וְלַעֲשׂוֹת אֵיזוֹ מְצִיאוֹת מְאֹשָׁה, כִּי אִז עַל-יַדֵּי שְׂזוּכָה לָבוֹא לְיַדֵּי בְטוֹל כְּזֶה בְּאוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הוּא כְּבָר אֵין שֶׁיֵּךְ אֲצִלוֹ הִרְהוּרֵי נָשִׁים, כְּמוֹ שֶׁלֹּא שֶׁיֵּךְ שְׂיִהְרָהָר עַל אֵיזָה דוּמָם אוֹ צוּמַח וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן כְּבָר לֹא יִהְרָהָר אַחַר אֲשֶׁה.

אָבֵל יַעַן שֶׁאַתָּה כְּבָר מְשַׁקֵּעַ בַּחֲטָא הַמְּגַנָּה הַזֶּה הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה עוֹד מְשֻׁנוֹת בַּחֲרוּתְךָ, וּבַפְּרִטִיּוֹת עֲכָשׁוּ שֶׁאַתָּה כְּבָר רָגִיל לַגַּע גַּם בְּנָשִׁים וְכוּ', אֲשֶׁר הוּא עוֹן חֲמוּר עַד מְאֹד מְאֹד, גְּלוּי עֲרִיּוֹת וְכוּ', הַהֲכָרַח לְדַבֵּר עַל לִבְךָ וְלִתֵּן לָךְ אֵילוֹ עֲצוֹת לְצֵאת מִזֶּה, כִּי עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוֹ ז"ל יְכוּלִים לְצֵאת אֲפִלוֹ מִהַחֲשֵׁךְ הַכִּי חֲשׁוֹךְ וּמִהִירֵידָה וְהַנְּפִילָה וְהַקְּטָנוֹת הַכִּי עֲצוּמָה וְכוּ', כִּי רַבְּנוֹ ז"ל נִשְׁלַח אֵלֵינוּ בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלוֹ לְטַהַר אֶת הָעוֹלָם מִתְּאֵנָה זוֹ, אֲשֶׁר רַב הָעוֹלָם נִלְכְּדוּ בָּהּ, וְאֵף שֶׁאַחֲרֵים אוֹמְרִים שֶׁאַצְלָם אֵין מְדַבְּרִים מִזֶּה וְכוּ', כִּי הַדְּבֹר יָבִיא אֶל זֶה וְכוּ', זֶה שֶׁקָּרַח מִחֲלָט וּמִשְׁקָרִים וּמִטְעִים אֶת עֲצָמָם, כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים, בְּדוֹר הַזֶּה שֶׁהַכֹּל פְּרוּץ, וְהוֹלְכִים בַּפְּרִיצוֹת גְּדוּלָה כְּדוֹר הַמְּבוּל מְמַשׁ, אֵין מִי שְׂיִהְיֶה נְקִי מִהֲרָהוּר רַע וְאֲפִלוֹ מֵאֵיזָה פָּגָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בַּחֲוָרִים, שֶׁקָּשָׁה וְכָבֵד לָהֶם לְמַצֵּא זְוִיגָם, עַלֵּיהֶם הֲרַחֲמֵנוּ אִיוֹם וְנוֹרָא, וְאֵין מִי שְׂיִחַשֵׁב בְּזֶה וְיִתְעַנֵּן בַּצְּרוּתֵיהֶם, כִּי כְּמַעַט כָּלָם וְגַם רַבָּם פְּגוּמִים בְּהוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, כִּי מֵה יַעֲשֶׂה הַבֵּן שֶׁלֹּא יַחֲטָא, כְּשֶׁהַדּוֹר פְּרוּץ עוֹמֵד עַל הַמְּרָבָה, הֵיכֵן שָׂרַק הוֹלְכִים וְהֵיכֵן שָׂרַק מְסַתּוֹכְבִּים יֵשׁ כָּל מִינֵי פְּרוּצוֹת וּמִשְׁקָצוֹת. וּבַפְּרִטִיּוֹת בְּעִיר הַקִּדְּשׁ יְרוּשָׁלַיִם, אֲשֶׁר בָּאוּ זָרִים וְטַמְאוּהָ, שֶׁבָּאִים לְשֵׁם כָּל הַזָּבֵל וְהַזָּהָמָה מִכָּל הָעוֹלָם כָּלוּ, מֵה יַעֲשֶׂה הַבֵּן שֶׁלֹּא יַחֲטָא?! כְּשֶׁמְסַתּוֹכְבִּים עַל הַרְחוּבוֹת שֶׁקוּץ וְתוֹעֵבָה כְּזוֹ וְכוּ'.

עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, חֲמַדַּת לְכַבִּי! בְּוַדַּאי יֵשׁ עֲדִין תִּקְוָה לְאַחֲרִיתְךָ, אֵף שֶׁלֶךְ נִדְמָה כִּי אָבֵד מְנוּס מִמֶּךָ לְגַמְרֵי, וְכֵאלוֹ לְעוֹלָם כְּבָר לֹא תוּכַל לְצֵאת מִהַפֶּח יְקוּשׁ הַזֶּה, אֵף-עַל-פִּי-כֵן עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי כַחוֹ הָעֲצוּם שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, הוּא גְּדוּל עַד מְאֹד מְאֹד, וְהוּא לוֹחֵם מִלְחָמַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְכָל עֲנִינּוֹ הוּא רַק לִירֵד לְעַמְּךָ הָרַע וְהַחֲשֵׁךְ

וכו', ולהפגס אל תוך בית הבליעה של הסטרא אחרא, ומוציא משם נשמות ישראל, ולא עוד, אלא שהסטרא אחרא מכרחת להקיא את כל הקדשות שבלעה, בסוד (איוב כ, טו): "ח'יל ב'לע ו'יקיאנו" (עין לקוטי"מור"ן, חלק ב', סימן ח'); כי רבנו ז"ל הוא בעל כח גדול, והתפאר עצמו: אני מרפא את הבת מלכה, היא כלל נשמות ישראל (עין בספורי-מעשיות, מעשה י"ג מיום ו').

והנה בדרך כלל בא פגם הבקרת מסבת הבטלה, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (כתבות נט): הבטלה מביאה לידי זמה ולידי שעמום (שגעון); כי דבר זה תלוי בזה שגעון וזמה, כי אין אדם עובר עברה, אלא אם-כן נכנס בו רוח שטות (סוטה ג.), ובפרטיות עברה כזו בפגם הבקרת — הוצאת זרע לבטלה, שהיא שטות גמורה, רחמנא לצלן. ובשביל תענוג והרגשת תאוה של כמה רגעים, מאבד את כחו ואת מאור עיניו ואת העולם הזה והעולם הבא שלו, היש שטות וקטנות גדולים מזה?! ועל-כן מי שכבר הרגיל עצמו בחטא המגנה הזה, יעשה כל מיני פעולות שבעולם, שיהיה עסוק, ולא ילך בטל כלל. וכעין שכתב רבנו הרמב"ם ז"ל בסוף הלכות אסורי ביאה (פרק כב, סימן כא), "שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה", עין שם; על-כן טוב להרגיל עצמו להיות תמיד עסוק במשהו — הן באיזה עסק והן בלמוד התורה הקדושה. וכמאמר התנא (אבות פרק ד'): טוב תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משפחת עון. ופרשו המפרשים: משפחת לשון שכחה. כשאדם עסוק בין בתורה ובין בדרך ארץ, אין לו זמן לחטא, כי שוכח לגמרי מעצמו; כי באמת כל ענין החטא המגנה הזה שהוא נבעל בעצמו רחמנא לצלן, וכל ענינו הוא רק עצמו, תמיד חושב מעצמו ושתהיה רק לו הנאה, הוא תמיד רק מחשב את עצמו, ומזה בא לו העצבון והמרירות והדכאון הפנימי וכו', כי מי שתמיד חושב מעצמו, הוא מלא מרירות, והוא איש עצמי, אשר לא אכפת לו שום ברירה, ומכל שכן שאינו רוצה להיטיב לזולתו. ועל-כן הוא תמיד שרוי בעצבות ובמרירות גדולה עד מאד מאד, והוא מלא צער ויסורים וכו'. וזה כפר גורם שהוא

תמיד מדבר על אחרים, ומעורר מדנים ומחלוקת ומספר לשון הרע, ומכל שכן וכל שכן כשרע מתגבר ומתפשט עליו, עד שיוצא לריב עם צדיקים, ומכל שכן כשמחציף נגדם וכו', ומכל שכן וכל שכן כשהולך להדביק עליהם כתבי פלסטר ומודעות וגלוי דעת וכו', זה מראה לדעת, שאדם כזה הוא פגום מאד מאד בפגם הברית, ושופך זרעו לבטלה על הארץ כמים וכו', והוא מלא מרירות ועצבון ודכאון הנפש, ומרים לו החיים מאד מאד, ועל-ידי-זה נכשל עוד יותר בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, ונכעל באשה, רחמנא לצלן, ומתגעל בעון המר הזה, וכך סובב חלילה, עד שאין מנוס לנפשו, וממש משתגע וכו'. ובהרבה בחינות הוא משגע ממש, כגון בענין פגם העינים, הוא כבר כל-כף משגע, עד שאין שום אשה שתעבר על הרחוב שלא יסתכל אחריה, עד שנעשה בזוי ומבזה בעיני כלם וגם בעיני עצמו, כי הוא חלי רע, רחמנא לצלן, להסתכל על כל אשה העוברת ברחוב. ומכל שכן כשמרגיל את עצמו לגע בנשים, שהוא אביזריהו של גלוי עריות וכו', אזי משתגע ביותר, רחמנא לצלן, ואין לו שום עצה מה לעשות, כי כל הפגם הזה הוא כגלגל החוזר, ודבר אחד תלוי בשני כנ"ל.

ועל-כן צריך שתדע, ידידי היקר! מה דהנה הנה, תעשה התחלה חדשה לגמרי, ותשפח את העבר, ותהיה רגיל ליחד לעצמך מקום מיחד שאין שם בני-אדם, ותפרש את כל שיחתך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות אליו יתברך, באשר ידבר איש עם רעהו, ותאריך בדבר זה מאד מאד. כי מי שנפל לעמק בור ודות רע כזה וכו', אצלו נפגמה האמונה לגמרי, וכזה שירגיל את עצמו לדבר עמו יתברך בלשון שרגיל בה (שפת האם שלו), כגון אנחנו באידיש, וידבר עמו יתברך באשר מדברים עם חבר טוב, וכאשר ידבר הבן אל אביו, ויספר לפניו יתברך את כל מה שעובר עליו בפרטי פרטיות, ויתודה עצמו לפניו יתברך בתמימות ובכפשיטות גמורה. אחי, אחי! אין לך עוד טוב מזה. ואף שבתחלה ידמה לך שאין שום ברירה שומעת אותך וכאלו אין מסתכלים עליך, וכאלו שאף פעם לא תצא מהשאל, צריך שתדע כי כל דבור ודבור שאתה

מוציא מפיד, עושה רשם למעלה בכל העולמות, כי כל דבור ודבור של כל בר ישראל המדבר עמו יתברך בוקע רקיעים וכו', ושומעים בקולו. ועל-כן כל המרבה בדרך זה, וטוען ומתנכח עמו יתברך על מר חלקו וגורלו וכו' וכו', אין לשער ולספר כלל מה שנעשה מדבורים אלו, ויש מלאך נורא ועזריאל שמו, אשר הוא ממנה על אלו הנשמות שנפלו במצודה רעה ונטבעו בבאר שחת ושחתו זרעם לבטלה, וכשהם באים בלב נשבר ונדכה ורוח נמוכה אליו יתברך, ומספרים לפניו יתברך בפרטיות את כל מה שעובר עליהם, ומי גרם להם כל זאת וכו', וטוענים לפניו יתברך בכל מיני טענות ואמתלאות ופיוסים וכו', אין לשער מה שעושה משיחות ותפלות אלו, כי הוא לוקח את כל הדבורים והתפלות בכל העולמות, ומשבר את כל המקטרגים וכא לעזרתם וכו'. ואם היה יודע כל אחד ואחד שכבר נלכד בחטא המגנה היה של הוצאת זרע לבטלה מעלת שיחתו ותפלתו וטענותיו אצלו יתברך, ואיך שהמלאך עזריאל בונה מזה היכלות, היה חזק בזה מאד מאד, אך מה עושה הסטרא אחרא, הלא היא מפחדת מאד מאד, שהאדם יצא מהמלכדת שלכדה אותו, ועל-כן היא מפילה עליו מרה שחורה ועצבון גדול, ובזה לוכדת את רב העולם, פי העצבון והמרה שחורה מכניסים באדם יאוש, עד שעל-פירוב נמאסים לו כבר החיים, ומרים לו מאד מאד, ועוזב את עצמו וכו'. ובאמת רבנו ז"ל לוחם עם הסטרא אחרא ומכניס תקנה בלב האיש הישראלי, ומחזק ומאמץ אותו, ומגלה לו עצות ודרכים ונתיבות איך לצאת מהבוץ והחשך שנפל בו, כל אחד ואחד כפי מעשיו ועניניו.

והנה אודות למוד התורה הקדושה, כבר דברנו הרבה פנים אל פנים, וגם כבר נדפס קונטרס "סדר-הדרך-הלמוד" על-פי דעת רבנו ז"ל, וגם כבר מובאים הרבה הרבה בדרך-ינו עצות והנהגות ישרות, דרכים קלות איך לזכות לטיל בכל חלקי התורה הקדושה — קחם משם. אך פטור בלא כלום — אי אפשר, על-כן אמרתי לחזר קצת, ובפרטיות כי אמרו חכמינו הקדושים (תגינה ג.): אי אפשר לבית-המדרש בלא חדוש, ובפרטיות בית מדרשו של רבנו ז"ל, שם

אֲשֶׁר ד' קסג בְּנַחֵל קיז

מתחדשים בכל יום ובכל שעה ובכל רגע חדושים חדשים בגלוי
האמונה הקדושה.

רבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן יט): אפלו אותן הנפשות שנפלו
בעמק הרע והחשך, אם יעשו לעצמם חק קבוע ללמד בכל יום ויום
כף וכף, הכח של התורה תוציאם מהשאול תחתית ומתחתיו
שנלכדו בו וכו', עיין שם; ועל-כן, חמדת לבבי! הנה ראוי לה לעיין
היטב בקונטרס "סדר-דרך-הלמוד" שזכינו להדפיס ולהפיץ בכמה
רבבות טפסים. והעקר ראה לקיים כל מה שנאמר ונכתב שם, להיות
רגיל הרבה במקרא, משנה, גמרא, מדרש, זהר הקדוש ותקונים וכו'
וכו', ומה שאור התורה יעשה לנשמתך, זה אין אתה יכול לשער
בדעתך כלל וכלל וכו'. אפלו שנדמה לה עכשו שאתה הכי גרוע,
ואין עוד גרוע יותר ממך וכו', אף-על-פי-כן ראה לזרק את דעתך
הפגומה, וצית את רבנו ז"ל, ואז תראה ברכה.

ההכרח לקצר במקום שאמרו להאריך.

הדורש שלומך...

ד' קסג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ואתחנן ה'תשמ"א.

שלום רב להאברהם היקר לי מאד ... גרו ואיר.

את מכתבך לנכון קבלתי וכו', ומאד אני מצטער בצערך
הקשה.

והנה כבר ידעת, שעל-פי הלכה עליך לחזור ולהתחנן, פי אסור
לעמד בלא אשה, ואף שאני מבין את הכאב שיש לה, שרחמנא
לצלן, נעשית אלמן, אף-על-פי-כן הנה ראוי שלבל תשאר פלג
גופא, חס ושלום, ועליך להתחנן שנית. וכן עשה רבנו ז"ל בעצמו,
וגם מוהרנ"ת ז"ל, שאחר שנסתלקה להם הרבנית, מצאו זוג שני.
ועל-כן כל אלו החמרות, הן רק שטיות והבל הבלים והפוף הלכה

מִמֶּשׁ (עֵינַי בַּטּוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּךְ, סִימָן א', סְעִיף ח', עֵינַי שָׁם).

וְהִנֵּה בָּזָה שְׂאֵתָה כּוֹתֵב, שְׁכָל הַבַּיִת מִהֶפֶף אֶצְלָךְ וְכוּ', וְזֶה מְבַלְבֵּל אוֹתְךָ, עֵינַי בַּטּוֹר (אֶבֶן הַעֲזָרָה, סִימָן א'), שְׁכַתְּבֵם שָׁם: וְכָל מִי שְׁשָׂרוּי בְּלֹא אִשָּׁה, שְׂרוּי בְּלֹא טוֹבָה, בְּלֹא בְרָכָה, בְּלֹא דִירָה וְכוּ'. וְכַתֵּב הַבַּיִת יוֹסֵף: "בְּלֹא דִירָה", רַבְּנוּ כָּתַב בְּלֹא דִירָה בַּמָּקוֹם בְּלֹא שְׂמִמְחָה, וְלֹא יִדְעֵתִי טַעְמוֹ, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ; וְלִפִּי דְבָרֶיךָ כְּבָר מִפְּרָשִׁים הֵיטֵב דְּבָרֵי רַבְּנוּ הַטּוֹר, כִּי הַשְּׂרוּי בְּלֹא אִשָּׁה — אֵין לוֹ דִירָה, כִּי הַכֹּל מִהֶפֶף אֶצְלוֹ, כִּידוּעַ שְׂאֵתָה הִיא עֲקֻרַת הַבַּיִת, וְהִיא מְנַקֶּה וּמְסַדֶּרֶת וְכוּ', שְׂזוּהֵי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל עֲבוּדַת אִשָּׁה, וְעַל־כֵּן כָּל הַשְּׂרוּי בְּלֹא אִשָּׁה שְׂרוּי בְּלֹא דִירָה, וְזֶה בְּעֶצְמוֹ פְּרוּשׁוֹ: בְּלֹא שְׂמִמְחָה, כִּי הַכֹּל אֶחָד, כִּי כְּשֵׁאֵין סֹדֵר בַּבַּיִת וְהַכֹּל מִהֶפֶף, אֲזִי אֵין לוֹ דִירָה, וְאֵין לוֹ שְׂמִמְחָה, וְהַכֹּל נִכּוֹן.

עַל-כֵּל-פָּנִים, אַחֵי הַיְקָר! רְאֵה לְחַפֵּשׁ שְׂדוּךְ חֲדָשׁ, כִּי אֲסוּר לַעֲמֹד בְּלֹא אִשָּׁה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לְךָ לְמַצָּא אֶת בֵּית זוּגָךְ. וְלַעֲתָה רְאֵה לְקַיֵּם דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֶלְמֵן, סִימָן א'): מִי שְׂמִמְחָה אִשְׁתּוֹ, יֹאמֵר בְּכָל יוֹם פְּרָשַׁת אֶשֶׁם, עַד שֵׁיִשָּׂא אַחֲרַת, עֵינַי שָׁם; וְיֵשׁ לוֹמֵר, לְמָה דִּיקָא פְּרָשַׁת אֶשֶׁם, עַל-פִּי מַה שְׁכַתְּבֵם הַחֲנוּךְ בְּמִצְוֵה קכ"ח, בְּדִין קְרָבָן אֶשֶׁם תְּלוּי, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ שָׁם: מִשְׂרָשִׁי הַמִּצְוָה, שֵׁיִהֵא הָאָדָם זְהִיר וִירָא חֲטָא, וְיַעֲזִין בְּכָל מַעֲשָׂיו עֵיוֹן טוֹב, לְבַל יִפְשַׁל בְּדָבָר עֲבָרָה. וְעַל-כֵּן הִצְרִיכְתוּ הַתּוֹרָה לְהַבִּיא קְרָבָן, כְּשֵׁלֹא נִזְהָר יִפֶּה בְּמַעֲשָׂיו, עַד כִּדִּי שְׁלֹא יוֹלֵד עֲלָיו סִפְקָ זֶה, וְהִרְאָהֵי, שְׂאֵינוּ בָּא רַק לְכַפֵּר עַל עֲצָלוּתוֹ בְּכָף, שְׂהָרִי אֵינוּ מִשְׁתַּרְשֵׁ אֵלָיו לְכַפֵּר עַל הַחֲטָא כָּלֵל. כְּשֵׁיִדְעַ אֵלָיו הַחֲטָא מִיָּד צָרִיךְ לְקַרְבָּן שְׁלֵם, כְּמוֹ שְׂהָיָה חַיֵּב אִם לֹא הִקְרִיב הִרְאָשׁוֹן, עֵינַי שָׁם; וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ: כָּל הַשְּׂרוּי עִם אִשָּׁה, שְׂרוּי בְּלֹא עוֹן, כִּי אִשְׁתּוֹ מִשְׂמֶרֶת אוֹתוֹ מִכָּל חֲטָא, כִּי יֵשׁ לוֹ פֶּת בְּסִלּוֹ וְכוּ', וְעַל-כֵּן בֵּינָן שְׂמִמְחָה אִשְׁתּוֹ, אֵין לוֹ מִי שֵׁיִשְׁמַר אוֹתוֹ מִחֲטָא וְכוּ', עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהַבִּיא קְרָבָן אֶשֶׁם, שֵׁיִהֵא זְהִיר וִירָא חֲטָא, וְיַעֲזִין בְּכָל מַעֲשָׂיו עֵיוֹן טוֹב, לְבַל יִפְשַׁל בְּדָבָר עֲבָרָה וְכֵ"ל. וְיֵשׁ לְהִאָרִיךְ בָּזֶה הַדְּבָר, אֶף טְרוּדוֹתֵי רַבּוֹ עֲכָשׁוֹ, וְגַם אֲנִי מַצְטַעַר בְּצַעֲרֶךָ. וּבְסִפְרֵי "בְּאוּרֵי

אֲשֶׁר ד' קסד בְּנַחֵל קיט

הַמִּדּוֹת" עַל "סֵפֶר הַמִּדּוֹת" הָאֲרֻכָּתִי בְּדָבָר זֶה בְּאֲרִיכוֹת — קַחְהוּ מִשָּׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' קסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר עֲקֵב ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רב.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

אוֹדוֹת שְׁאַלְתָּךְ אִם לְהַפְסִיק לְהִינִיק, לְדַעְתִּי, אֲסוּר לְדַחֵק וּלְרַחֵק אֶת הַתִּינֻקָּת, וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי עֲדִין הִיא בְּגִיל אַרְבָּעָה-עָשָׂר חֲדָשִׁים, לְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, וְעַל-כֵּן תַּעֲזֹבִי אוֹתָהּ, וּכְשִׁיעֲבֶרּוּ עוֹד כַּמָּה חֲדָשִׁים תַּפְסִיקִי מִמִּילָא, וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְהַפְסִיקָהּ בְּכַחַת, חֵס וְשְׁלוֹם.

וְאוֹדוֹת הַרְיֹון, אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשָּׂעָה, כִּי בְּשָׂבִיל דְּחִיקָתָהּ הַשָּׂעָה גוֹרָמִים עֲפוּבִים רַבִּים. תִּמְסְרוּ עֲצָמְכֶם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁמְרוּ הַלְכוֹת נְדָה, וְאֲזִי יַעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶתְכֶם שְׁתִּזְכּוּ לְהוֹלִיד עוֹד הַרְבֵּה בָּנִים וּבָנוֹת, אֲשֶׁר הִיא הַבְּרָכָה הַכִּי יָפָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁנוֹתָן לְנוּ.

לְמַעַן טוֹבַתְכֶם הַנְּצַחִית, אֵל תַּעֲשׂוּ שׁוּם פְּעֵלָה, חֵס וְשְׁלוֹם, לֹא לְהוֹלִיד, כִּי עַל-פִּי הַתּוֹרָה אֲסוּר לַעֲשׂוֹת דָּבָר זֶה, וּבִזְהַר הַקְּדוֹשׁ מִחֲמִיר עַל זֶה מְאֹד.

הַעֲקָר רְאִי לְהִיּוֹת תָּמִיד שְׂמִחָה וְעֲלִיזָה עַל גַּעַם חֲלֻקָּךְ, שְׂזֻכִּית לְבַת נַחְמָדָה עַד מְאֹד, וְעוֹד יַעֲזֹר לָכֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהַרְבֵּה יְלָדִים, וְאִין לְדָאג בְּעִבּוּר פְּרִנְסָתָם, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַיֶּה וּמְהַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וְיִמְשִׁיךְ גַּם אֲלֵיכֶם שְׁפַע פְּרִנְסָה.

הַעֲקָר וְהִסּוּד בְּשְׁלוֹם-בֵּית לְהִיּוֹת תָּמִיד מְעִבִיר עַל הַמִּדּוֹת, לֹא לְהַקְפִּיד אֶחָד עַל הַשָּׂנִי, וְלֹא לְחַפֵּשׂ מוֹמִין אֶחָד אֲצֵל הַשָּׂנִי, אֲדַרְבָּה

קב אָשֶׁר ד' קסה בַּנְחָל

אֲהָבָה מְקַלְקֶלֶת הַשׁוֹרָה, וְעַל-יַדֵּי אֲהָבָה אֲמַתִּית נִכְלָלִים יַחַד בְּשֶׁרֶשׁ
הָעֲלִיּוֹן, אֲשֶׁר שָׁם הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה אֶחָד הֵם.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַצְלִיחַ דְּרַכְכֶם בְּחַיִּים, וְתִזְכּוּ לְבָנִים וּלְפָרְנָסָה,
לְבְרִיאוֹת וּלְשִׁפְעַ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנוּ תַּצְלִיחוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

ד' קסה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר עֶקֶב ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לַיְדִידֵי ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֵת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפֹּסֶת סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל — לְנִכּוֹן
קַבְלָתִי, וְתַשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה, וּזְכוּתְךָ תִּגְדֵּל מְאֹד מְאֹד, וְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ יִמְשִׁיךְ לְךָ שִׁפְעַ דְּקַדְשָׁה בְּאִפְנֵי שְׁתוּכָל לַעְזוֹר לִי לְהַדְפִּים
וּלְהַדְפִּים וְכו' וְכו' סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, וְלְהַפִּיצָם בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ, לְמַעַן
הַרְבוֹת כְּבוֹד שְׁמִים בְּעוֹלָם, עַד אֲשֶׁר יֵדַע כָּל פֶּעוּל כִּי אַתָּה פִּעַלְתּוּ,
וַיִּבִין כָּל יַצוּר כִּי אַתָּה יַצַּרְתּוּ, וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ ה' מְלֶךְךָ.

אוֹדוֹת הַרְפוֹרֵט שֶׁקַּבְלָתְךָ בְּעִבּוּר שְׁעֵבְרָתְךָ עַל רַמְזוֹר אָדָם; תִּדַע
כִּי דִינָא דְמַלְכוּתָא דִּינָא (גִּטִּין י:), וּבִפְרֻטִּיּוֹת בְּדָבָר כְּזֶה יְכוֹל לְהִיּוֹת
פְּקוּחַ גִּפְשׁ מִמֶּשׁ — הֵן לְךָ וְהֵן לְאַחֲרִים, וְצָרִיכִים לְשִׁמּוֹר מְאֹד מְאֹד
עַל עֲנִינִים אֵלוּ, כִּי הוּא בְּכָלֵל מִצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וּנְשַׁמְרֶתֶם מְאֹד
לְנַפְשׁוֹתֵיכֶם" (דְּבָרִים ד, טו), וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעְזוֹר לְךָ, שְׁמַהֲיֹם וְהִלָּאָה
תִּשְׁמַר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי זֶה לֹא צָחוּק, יְכוֹלִים לְהַרְג, חַס וְשָׁלוֹם,
אוּ לְהַרְג אַחֲרִים, חַס וְשָׁלוֹם, עַל-כֵּן הִקְנִס שֶׁל חַמְשָׁה וְעֶשְׂרִים דּוֹלָר
יְהִיָּה כְּפָרָה עַל מַעֲשֵׂיךָ, כִּי מְאֹד מְאֹד צָרִיכִים לְשִׁמּוֹר בְּעֲנִינִים כְּאֵלוּ.

וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי שֹׂמַח שֶׁאַתָּה מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לְהִסְתַּכֵּל תְּמִיד
עַל הַהִשְׁגָּחָה פְּרֻטִּית, וְכֵן רְאוּי לְנִהְג, כִּי רַבְנוּ ז"ל אָמַר, כִּי
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצַמְצֵם עֲצָמוֹ מֵאִין סוּף וְעַד אֵין תְּכִלִּית בְּכָל יוֹם
נְיוֹם בְּמַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, וּמְרַמֵּז לְהָאָדָם רְמִזִּים (עֵין לְקוּטִי-

אֲשֶׁר ד' קסו בְּנַחֵל קכא

מוֹתְבֵרִין, חֶלֶק א', סִימָן נב); הַעֲקָר רָאָה לְהִיּוֹת תָּמִיד שְׂמִיחַ בְּשִׂמְחָה
אַמְתִּית, שְׂתַּהֲלֶה לְאֵל, אֶתָּה יוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה. וְכֵן הַרְגֵּל עֲצֻמָּה
לְשָׂקֵד עַל לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁעוּרִים קְבוּעִים שְׂקִבְעָתָ לְעֲצֻמָּה,
וְאֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְטוֹבָתָךְ הַנְּצַחִית, אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, כִּי
פְּרִנְסָתְךָ תִּלְוֶיהָ רַק בְּיָדוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִם תִּהְיֶה רְגִיל עַל
כָּל דְּבָר קֶטָן לְרֵאוֹת אֶת הַהֲשָׁגָה פְּרֻטִית שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְשַׁגִּיחַ
עֲלֶיךָ, אִז תִּזְכֶּה לְרֵאוֹת גְּפִלְאוֹת רַבּוֹת עַל כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה מִמֶּשׁ;
כִּי בְּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְכָל קוֹנֵה וְקוֹנֵה
שְׂנֹכְנֵס אֶל הַחֲנוּת שְׁלֶךְ, הַכֹּל מְשַׁגַּח בְּהֲשָׁגָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַל
כָּל יוֹם וְעַל כָּל שָׁעָה וְעַל כָּל רִגַע שְׁצָרֶיךָ לְהַכְנִס אֶצְלֶךָ, וְכַמָּה צָרֶיךָ
לְקַנּוּת וְכוּ', וְכֵן כָּל פְּרֻטֵי הָעֲנִינִים וְכוּ'. וְאִם תִּזְכֶּה לְהִסְתַּכֵּל עַל
עֲנִינִים אֵלוֹ, אִז תִּרְאֶה אֱלֻקוֹת עַל כָּל פְּסִיעָה וּתְנוּעָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' קסו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר עֲקֵב ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... הַמְדַּפִּיס אֲשֶׁר בְּנַחֵל.

פֶּה תִקְבֵּל רְצוּף סֵךְ מְאֻמִּים דּוֹלָר עַל הַחֲשֻׁבוֹן, נָא וְנָא לְהַזְדַּרֵּז
לְשַׁלַּח לִי תַכְף-וּמִידָ אֶת חֶלֶק י"ג, כְּרֶךְ א' וְכְרֶךְ ב'. אֶקְנֶה לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ לְהִיּוֹת תַכְף-וּמִידָ אַחַר סְכוּת עוֹד פַּעַם בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל.
וּבְשָׁבוֹעַ הַבָּא אֶשְׁלַח לְךָ עוֹד כֶּסֶף. נָא לְאֲשֶׁר קִבַּלְתָּ הַכֶּסֶף.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

הַמְאֻמִּים דּוֹלָר הֵם עַל חֲשֻׁבוֹן שֶׁשׁ מֵאוֹת דּוֹלָר שְׁנֹשְׂאָר עַל חֶלֶק
י"ג, וְעַתָּה אֲנִי צָרִיךְ לְשַׁלַּח לְךָ עוֹד אַרְבַּע מֵאוֹת דּוֹלָר.

ד' קסז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר עקב ה'תשמ"א.

שלום רב ל ידיד נפשי ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי.

נא ונא להרחיק מעצמך את העצבות והמרירות, ובפרטיות שאתה זוכה לשמש את רבנו ז"ל בגופך, במקוונך ובנפשך. מה אמר לך, אין לך עוד תקון הברית גדול מזה, מלזכות לשמש את רבנו ז"ל.

אודות שדוּך — אל תדאג, יעברו הימים ותספר את כל מרירותך בשמחה עצומה. וכן הוא אצל רב הבחורים, כי בימי נעוריהם חושבים שאף פעם לא ימצאו את זוגם, ולבסוף הכל משתנה לטובה. הן אמת אני יודע ומבין היטב מה עובר עליך, ובפרטיות בפגם הברית וכו', אף-על-פי-כן אין זו עצה לפל-פל-כך בדעתך, ולהיות עצוב, כי סוף הצרות יגיע, ויתחילו לך רק ישועות.

העקר ראה לא לילך בטל, כי הבטלה מביאה לידי זמה ושעמום, רחמנא לצלן (עין כתבות נט); וראוי לך לדבר עמו יתברך בכל יום ויום, ולהוציא מפיה את הרצונות טובים שיש לך אליו יתברך, ומה שיש לך עוד תכניות להפיץ דעת רבנו ז"ל בעולם. ואם היית יודע ומאמין מעלת דבוריה וכסופיה, אז היית חזק בזה כל היום. ובכל מקום שרק היית הולך, היית מדבר ומשיח עמו יתברך.

נא ונא להרחיק ממך העצבות, ותהיה רק בשמחה עצומה תמיד, כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, ועל-כן מה ולמה לך לדאג.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר ד' קסח בְּנַחֵל קכג
ד' קסח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר עֲקֵב ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְחֹר הַיְקָר לִי מֵאֵד ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מֵאֵד מֵאֵד אֲנִי מְחַפֶּה בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם, שֶׁתְּשַׁלַּח אֵלַי אֶת הַקּוֹנְטֵרַס
"מְקוֹר הַשְּׂמֵחָה" מְנַקֵּד, בְּאִפְּן שְׂאוּכַל לְהִדְפִּיֶסוּ כִּאֵן בְּעֶשְׂרֵת אֲלָפִים
טְפָסִים, כִּי הוּא עֲנֵנְךָ יָפֵה, וְאֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֶלְקֶךָ שְׂזַכִּיתָ לָזֶה.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! רְאוּי לָךְ לְשַׁמַּח מֵאֵד מֵאֵד עַל נַעַם
חֶלְקֶךָ, שֶׁאַתָּה זֹכֵה לְשַׁמֵּשׂ אֶת רַבְּנוֹ ז"ל בְּהִדְפַּסֵּת סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים,
וְנָא וְנָא אַל תַּחְלֵשׁ דַּעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר שְׁבַעוּלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶתְךָ,
עִמָּךְ וְאֲצִלְךָ, וּבְיָדָי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ. וּכְשִׁיגִיעַ הַזְּמַן וְהִרְגַע וְכוּ',
שֶׁאַתָּה צָרִיךְ לְמַצֵּא אֶת בֵּית זִוְגֶךָ, אֲזִי יִגְמַר הַכֹּל בְּכִי טוֹב, וְכַמָּה
מֵאֲשֶׁר תִּהְיֶה אֲזִי, כְּשֶׁתִּסְתַּכֵּל אַחֲרַיִךְ וְתִרְאֶה מָה כָּבֵר פְּעֻלַּת בְּהִדְפַּסֵּת
וְהַפְצַת סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה בְּתַקוּן הַבְּרִית.

הַעֲקָר הַרְגֵל עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת
גְּמוּרָה, אֲפִלוּ כַּמָּה דְבוּרִים הֵם יְקָרִים מֵאֵד מֵאֵד אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכֵן
רְאֵה לְהַתְמִיד מֵאֵד מֵאֵד בְּלִמּוּד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ, בְּכָל
יוֹם. וּמִלְכָּד זֹאת שְׁלַחַן עָרוּךְ וְסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, לְתַפְסֵי אִיזוֹ תוֹרָה
וְלִלְמַד אוֹתָהּ, וְלוֹמַר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת".

חֲמִדַּת לְבָבִי! הַעֲקָר רַק אֲמוּנָה פְּשוּטָה, לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ תְּמִיד
יְדִיעַת אֱמֶתת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִיךָ שְׂאִין בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל.
וְאֲשֶׁרֶי הַזֹּכָה לָזֶה, כִּי אֵין לָךְ עוֹד נַעַם כְּמִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצֻמוֹ
בְּאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד מִתְּנָה טוֹבָה יוֹתֵר מִמִּי שֶׁזֹּכָה
לְאֲמוּנָה בְּרָה וּנְקִיָּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קכד אֲשֶׁר ד' קסט בנחל
ד' קסט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר עקב ה'תשמ"א.

שלום וברכה להבחור ... גרו יאיר ויזרח.

אודות שכתבת אלי וכו', צריך שתדע, כי האדם מתר לו להתפאר, כמו שעשה רבי יוסף, שאמר: לא תתני ענוה דאיכא אנא (סוטה מח:), אבל זה הוא רק מי שמקיים באמת מה שמתפאר, כי אחרת הוא שקר, ולשקר אין רגלים. ומוכא בספר "שפת אמת" מהצדיק מבערוזאן ו"ל (פרשת וארא): מי שהיא בתפארת, שמפאר את עצמו, ואומר שיכול לעשות כך וכך, ואם הוא מקיים מה שאומר לעשות, זהו סימן שהתפארותו היא אמת. מה שאין כן כשאין ביכלתו לקיים במה שמתפאר, הרי הוא שקרן, ואין בהתפארותו אמת. כי שתי בחינות אלו: תפארת ואמת, הם לאחדים בסוד "תתן אמת לייעקב" שמדתו תפארת. וזה אומר עושה ומקיים, זהו סימן שמדת התפארת שלו אמת, עין שם; נמצא, שרק מי שיכול לקיים התפארותו — זהו אמת, אחרת הוא צבוע. ועין היטב (בלקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן טו), במה שהאריך רבנו ו"ל בענין אלו המתפארים בשקר בגדולות ונפלאות וכו', עין שם ותראה נפלאות. והיה טוב מאד שתלמד עכשו את התורה הזאת, ותאמר עליה התפלה בלקוטי תפלות, ואז תתעורר מחדש להתפרד מכל מיני צבועין שמסתובבין עכשו בעולם.

מה אמר לך? ! אשרינו שזכינו להתקרב אל רבנו ו"ל, ונא ונא תברח מהלצים למיניהם המסתובבים בינינו, כי מאד יזיקו לך, חס ושלום, והשם יתברך יזכנו להיות מקרבים תמיד אל אנשי אמת הדבוקים בהצדיק האמת, המוליכים אותנו בדרך האמת.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר ד' קע בְּנַחֵל קכה
ד' קע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר עֲקֵב ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהֶאֱבֹרֶךְ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֵת אֲשֶׁר שְׁאַלְתָּ, מֵאִיִן הַשְּׂרֵשׁ שֶׁל כְּתִיב וַיִּקְרֵי? מוֹבָא בְּסִפְרֵים
הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם סוּד תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה. כְּתִיב כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב אֶצְלָנוּ בַתּוֹרָה, זֶהוּ מִסוּד תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, וְעַל-פִּי הַקְּדָמָה
זוֹ יְכוּלִים לְפָרֵשׁ אֵת כָּל הַפְּסוּקִים שֵׁישׁ שְׁנוּיִים בֵּין הַקְּרִי לְכְתִיב,
שֶׁהֵם סוּד תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל-פֶּה בְּאִפְּן גְּעֵלָה.

מֵה טוֹב אִם תִּכְנִיס אֵת עֲצֻמָּהּ בְּעֵינֶיךָ זֶה, וְאֵז תִּצְלִיחַ, פִּי פֶן
וְאוּלַי מְקוּם הַנִּיחַ לָךְ לְהִתְגַּדֵּר בּוֹ. וְרַבְּנוֹ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
ב', סִימָן קה), פִּי חֲדוּשֵׁיִן דְּאוֹרֵייתָא הוּא תְּקוּן גְּדוּל לְהִרְהוּרִים.
וּבִפְרָטִיּוֹת פִּי ב... תּוֹכֵל לְעֹזֵר לְקַרֵב מְאוֹת וְאֵלְפִים נְשָׁמוֹת אֶל דְּרָךְ
רַבְּנוֹ ז"ל, וְכֵן תּוֹכֵל לְעֹזֵר לְאִשְׁתֶּךָ וְכו'.

מֵה אָמַר לָךְ?! אֵינְךָ אֶתָּה יְכוּל לְשַׁעַר אֵת מַעְלַת הָאָדָם הַזּוֹכֵה
לְקַרֵב אֶפְלוֹ נֶפֶשׁ אַחַת אֶל אֲבִינוֹ שְׁבַשְׁמִים, וּמִכָּל שֶׁפֶן וְכָל שֶׁפֶן
הַרְבֵּה וְכו' וְכו', וְהוּא חָשׁוּב מְאֹד מְאֹד בְּשָׁמַיִם, כַּמוֹבָא בַּזֶּהר
הַקְּדוּשׁ. וְעַל-כֵּן חֲזַק וְאֶמֶץ מְאֹד מְאֹד לְהִשְׁאֵר ב... וּבִפְרָטִיּוֹת פִּי
הוּא מְבִטֵּיחַ לָךְ גַּם מִשְׁכַּרְתַּת כְּמוֹ שְׁאַתָּה מְקַבֵּל ב... עַל-כֵּן תִּשְׁאֵר,
וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִצְלִיחַ דְּרַבְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

וְאוֹדוֹת הַסִּפְרִים; ... גֵּרוֹ יְאִיר, שְׁלַח עֲכָשׁוּ כַּמְעַט לְכָל תּוֹשֵׁב
מֵעִיר... שֵׁישׁ לוֹ רַק טֵלְפוֹן, חֲבִילָה עִם כַּמָּה סִּפְרִים מְסִפְרֵי רַבְּנוֹ
ז"ל, וּבְקִרְוֵב תְּקַבֵּל גַּם אֶתָּה הַמּוֹן סִּפְרִים, וּמִי יִתֵּן שְׁגָם אֶתָּם
תַּתְּחִילוּ לְהִדְפִּיס אֵת הַסִּפְרִים שֵׁם בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל.

וּמַחְמַת טְרֻדוֹת הַשָּׁבֶת — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

קכו אשר ד' קעא בנחל
ד' קעא.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדש לסדר עקב ה'תשמ"א.

שלום רב לידיד נפשי, הבחור היקר לי מאד מאד ... גרו יאיר
ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי מאד לשמע הטוב ממך.

מה אמר לך?! ראוי לנו לשמח תמיד על נעם חלקנו שזכינו
לפל בחלקו וגורלו של רבנו ז"ל, אשר מאיר בנו את אמונתו יתברך
בגלוי רב, אשרינו ואשרי חלקנו!

והנה שאלתך, כי ימי אלול הקדושים מגיעים, ומה לעשות?!
דע לך, אחי היקר! יש דבור מרבנו ז"ל (חיי־מוהר"ן, סימן תז): "כל
הענין שלי ראש השנה". ושמעתי פעם אחת מאחד מאנשי שלומנו
שאמר: אולי הכוונה, כמו שאצל כלל ישראל, כשפא ומגיע ראש
השנה, יש אצלם התעוררות גדולה לתשובה ולעבודת השם יתברך,
כמו־כן צריך להיות אצל אנשי שלומנו כל השנה, בבחינת ראש
השנה; הינו שכל השנה ירגיש וימשיך אצלו להתעוררות של ראש
השנה, ודברי פי חכם חזן; ובאמת שיחה זו כלולה במאמרם ז"ל
(ראש השנה טז): אדם גדון בכל יום, עין שם; ועל־פן צריכים
להתעורר בכל יום ויום, ולחשב שהיום ראש השנה. וכן הדבר הוא
בענין ימי אלול, צריכים לשוב בכל יום בתשובה אמיתית, ולחשב
את כל יום לימי אלול, ואז יעברו לו כבר ימים אחרים. ודבר זה
ראו ביותר אצל אנשי שלומנו היקרים, שבכל יום ויום היה היום
שלהם מלא וגדוש עם טוב הרבה, ומלאו אותו עם תורה ותפלה
ומצוות ומעשים טובים. ובפרטיות עם דבורים להשם יתברך, שכל
אחד חדש מדעתו.

והנה מראש חדש אלול עד יום הכפורים הם ארבעים יום,
ונקראים ימי רצון, ופתוחים שערים כאלו, אשר כל השנה סגורים.
ועל־פן הזמן ההוא מסגל מאד מאד בתשובה, ואשרי מי שמנצל
את ימים אלו בטוב הנצחי. ואנשי שלומנו אומרים, כי הארבעים

אֲשֶׁר ד' קעא בְּנַחֵל כְּזו

ימים אלו הם כְּדַגְמַת אַרְבָּעִים סָאָה מִיָּם, שְׁעוֹר מִקְּנוֹה, וְכִמּוֹ שְׁבַמְקוֹה פְּשִׁסָּר אֶפְלוֹ קוֹרְטוֹב, כְּכָר אֵינוֹ כָּשֶׁר, כְּמוֹ-כֵן אֵלּוּ הָאֲרָבָעִים יוֹם צְרִיכִים לֵהִיּוֹת מְלֵאִים וְלֹא יִחְסַר בָּהֶם אֶפְלוֹ רְגַע עִם דְּבָרִים בְּטָלִים וְכוּ', וְלֹא יֵלֶךְ בְּטָל וְכוּ', אִךְ מִי יְכוֹל לְהִזְהַר בְּזֶה?! לְזֹאת כְּכָר מִתְחִילִים מִחֲמַשֶּׁה-עֶשֶׂר בְּאָב וְעַד שְׁמִחַת תּוֹרָה, וּבְאֶפֶן בְּזֶה מֵה שְׁנַחֲסָר קֶצֶת מִהָאֲרָבָעִים יוֹם עַל-יְדֵי תוֹסֶפֶת יָמִים אֵלּוּ יִשְׁלַם. עַל-כֵּן הָיוּ אֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה נוֹהֲגִים כְּכָר לְהִתְחִיל כָּל הַלְמוּדִים הַשְּׂרִיכִים לִימֵי אֵלוֹל מִחֲמַשֶּׁה-עֶשֶׂר בְּאָב, וּמְשָׁלִימִים בְּשְׁמִחַת תּוֹרָה. וְעַל-כֵּן, חֲמֵדַת לְכַבֵּי! רְאוּי לָךְ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה תַּכְף-וּמִיָּד בְּחֲמַשֶּׁה-עֶשֶׂר בְּאָב אֵת כָּל הַשְּׁעוּרִים שֶׁתִּקְבַּל לַעֲצֻמָּה — הֵן בְּתַנ"ךְ וְהֵן בְּמִשְׁנֵיּוֹת וְהֵן בְּעֵינַי יַעֲקֹב וְהֵן בְּתַקוּנֵי זֶהָר וְכוּ', כִּי מְאֹד מְאֹד מְסֻגְלִים לְזַכּוּף הַנְּשֻׁמָּה.

הַעֲקָר חִזּוּק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד לֵהִיּוֹת רְגִיל לִילֶךְ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, בְּמָקוֹם שֶׁאֵתָּה מְקַבֵּל חִזּוּק וְהִתְעוֹרְרוּת. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְשִׁקְדַּי עַל דְּלִתוֹת הָאֲכָרֶךְ ... גְּרוֹ יְאִיר, וְתִרְאֵה לְעוֹרְרוֹ שְׁיַעֲשֵׂה שְׁעוֹר בְּלִקוּטֵי-מוֹהָר"ן פַּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ, אִם יְכוֹל שְׁיִהְיֶה בְּלִיל רְבִיעִי, כִּי יֵשׁ דְּבוּר מִמוֹהָרֵנ"ת ז"ל, אֲשֶׁר מֵה שְׁאֲנוּ מְדַבְּרִים בְּיוֹם רְבִיעִי פְּשׁוּט, לֹא יִשְׁיִגּוּ צְדִיקִים בְּגוֹן-עֲדוֹן, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, הַדְּבוּרִים שֶׁמִּתְחַדְּשִׁים בְּסִפְרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל, הֵם חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים, וּבְכַפְרֻטִּיּוֹת מֵה שְׁנֵתְחַדֵּשׁ בְּבֵית מְדַרְשָׁנוֹ, בְּאֲשֶׁר יְדוּעַ לָךְ. וְעַל-כֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים אִם תּוּכַל לְחַזְקוֹ וּלְאַמְצוֹ, שְׁיַעֲשֵׂה שְׁעוֹר בְּכָל לִילֵי רְבִיעִי, וְאַפְלוֹ אִם לֹא תִבּוֹא שׁוֹם בְּרִיָּה רַק אֵתָּה לְבַד, גַּם-כֵּן טוֹב מְאֹד מְאֹד, וְאַדְרָבָּה סוּף כָּל סוּף יִסְתַּפְּפוּ עוֹד וְעוֹד, וְאֵתָּה תִּהְיֶה הַגּוֹרֵם לְזֶה.

וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יוֹלִיךְ אוֹתְךָ בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת כְּפִי שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵאֲנָשֵׁי אֱמֶת הַדְּבוּקִים אֶצֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

פֹּה תִקְבַּל פְּאִסְפוֹרְט שְׁלֶךְ שֶׁהִגִּיעַ אֵלַי בְּדָאָר, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל, לְהִגִּיעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנּוֹ ז"ל.

וילעת עתה מחכים מלמעלה על תפלות ממך. ואף שפכר התפלתך, רוצים עוד. והשם יתברך יקבל תפלתך ויעשה רצונך.

ד' קעב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר עקב ה'תשמ"א.

שלום רב להבחור היקר לי מאד ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, ולהשיבך יקצרו המון יריעות. ובפרטיות פי תהלה לאל, זכית להסתובב בהיכל-הקדש, בזה ראוי לך להתחזק עד מאד מאד.

והנה מובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סח), שעל-ידי חימה שוברים את החומה, עין שם; כי באמת כל אדם מסבב עם אלקות בחומה בצורה, ועל-ידי מדת הפעס הוא שובר את החומה. ומהי החומה? זהו אורו האין סוף ברוף הוא שמסבב את כל אחד ואחד. כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, ותכף-ומיד כשאדם כועס, הרי זה שובר את החומה. ועל-כן החמירו חכמינו הקדושים על פעס מאד מאד, ואמרו (זהו חלק א' כו. ועין שבת קה:): כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה; כי המאמין באמונה ברורה ומחלטת, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, אזי לעולם לא יכעס ולא יקפיד שום פעס וקפידה כלל, ואז הוא מסבב עם חומה בצורה, בבחינת (תהלים פט): "ואמונתך סביבותך"; כי תכף-ומיד כשכועס, הוא שובר את החומה וכו', ואז גורם שלא ישפע אליו השפע רוחני וגשמי המיעד אליו. ועל-כן כשיצרך מסיתך לכעס, תדע כי אז הנה מוכן לבוא אליך שפע של מעות, רק הפעס רחק את ההשפעה ממך, וכן כל החטאים באים להאדם על-ידי הפעס, כמאמר ז"ל (ברכות כט:): לא תרתח ולא תחטא; ורבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן רמט), כי פעס מביא לידי פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה וכו', אשר עוקר אחר-כך את האדם

אֲשֶׁר ד' קעב בְּנַחֵל קַבֵּט

לְגַמְרֵי. וּבְאֵמֶת צְרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי! כִּי יֵשׁ בָּךְ כַּחוֹת עֲצוּמִים
בְּרוּחַנִיּוֹת לְקֶרֶב אֲנָשִׁים אֲלֵיו יִתְבַּרְךָ, אִף מִדַּת הַפֶּעַס הַוּרְסֵת אוֹתָךְ
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת. וּבְלִקְוֹטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן נט) מְסַבֵּיר רַבְּנֵנוּ
ז"ל, שֶׁעַל-יְדֵי שְׁמֻקְרָבִים בְּנֵי-אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, עַל-יְדֵי-זֶה
בוֹנִים בְּחִינַת "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ". אִף צְרִיף לְשָׁמֵר אֶת עֲצֻמוֹ מִפֶּעַס,
בְּאִפְּן שֶׁיִּכְלָלוּ הַנְּפָשׁוֹת בְּשִׁמּוֹ, וְיִשְׁתַּוְּקֶקוּ לְהַפְלִיל בְּשִׁמּוֹ וְכוּ', עַיִן
שָׁם; וְעַל-כֵּן עָלִיף לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ בַּמִּדָּה שֶׁל סִבְלָנוּת, וְלֹא לְכַעַס
וְלֹא לְהַקְפִיד אֶפְלוּ פֶּעַס וְהַקְפָּדָה כְּלִשְׁהִי. וְאִף שְׁאֲנִי יוֹדַע, שְׁמִדָּה
זוֹ כְּבָר נִקְבְּעָה וְטֻמוֹנָה אֶצְלָךְ זֶה שָׁנִים, אִף-עַל-פִּי-כֵן כְּבָר אָמַר
הַתַּנָּא הַקְּדוֹשׁ (אֲבוֹת, פֶּרֶק ה'): לְפּוֹם צִעֲרָא אֲגָרָא; כְּפִי שְׁיֵישׁ לוֹ צִעַר
לְשֹׁבֵר אֵיזוֹ מִדָּה רְעָה, כְּמוֹ-כֵן יִגְדַּל שְׁכָרוֹ. וְעַל-כֵּן מֵאֲחֵר שְׁלָךְ בָּא
כְּל-כָּךְ קָשָׁה לְשֹׁבֵר אֶת הַמִּדָּה הַרְעָה שֶׁל פֶּעַס, עַל-כֵּן אִם תַּעֲבֹד עַל
עֲצֻמָּךְ בְּזֶה, אֲזִי יִגְדַּל שְׁכָרְךָ עַד מְאֹד מְאֹד, וְיֵאִיר עָלֶיךָ אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ
בְּאוֹר גְּדוֹל בְּהֶאֱרַת אֵיךְ סוּף בְּרוּךְ הוּא.

וְהִנֵּה צְרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! כִּי כָל עֲנִיַן הַפֶּעַס
וְהַהַקְפָּדָה שְׁנֻמָּצָא בְּהַרְבֵּה בְּנֵי-אָדָם, הֵם מַעֲשֵׂה שְׂדִים. וְכַמְאֲמָרָם
ז"ל (עַיִן תַּנְחוּמָא נִשְׂא כג): לְמָה נִקְרָא קָטָב מְרִירִי? שְׁמֻמְרָר אֶת חַיּוֹ
שֶׁל אָדָם. וְרַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר (סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת-מַעֲשֵׂה ג'), כִּי בַמְקוֹם הַפֶּעַס
שָׁם הַחִיצוֹנִיִּים מְצוּיִים. וְעַל-כֵּן צְרִיף שְׁתַּדַּע, כִּי הֵם הֵינּוּ הַקְּלָפוֹת,
גוֹרְמִים לְכַעַס, וְהֵם לִיֻּצְנִים גְּדוֹלִים, כִּי עוֹשִׂים בְּכּוֹנָה כָּל מִינֵי עֲנִינִים
בְּאִפְּן שֶׁיִּתְכַּעַס וְיִתְעַצְבֵּן הָאָדָם.

וְיָדוּעַ הַסְּפוּר, שֶׁהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע הִזָּה לוֹ תַּלְמִיד
אֶחָד, שֶׁהִיָּתָה דְרָכּוֹ לְהַתְעַנּוֹת מִשְׁבֶּת לְשִׁבְתָּ, וּבְכָל פֶּעַם כְּשֶׁגָּמַר
תַּעֲנִיתוֹ, סִבְבוּ עִמּוֹ הַסְּטָרָא אֲחֵרָא, שֶׁיִּתְכַּעַס עַל אֵיזָה דְבָר,
וְעַל-יְדֵי-זֶה לְקַחוּ מִמֶּנּוּ מִדְּרָגָתוֹ. וְדָבָר זֶה הִזָּה זְמַן רַב, וְהוּא לֹא
יָדַע כִּי זֶה שְׁמֻתְכַעַס, זֶה גוֹרְמִים הַלְּצִים שְׁבִין הַקְּלָפוֹת. וְעַל-כֵּן לֹא
שָׁם דַּעְתּוֹ אֶל דְבָר זֶה, וְהִזָּה מִתְעַנֶּה בְּקַבִּיעוֹת, וּבְכָל פֶּעַם נֶאֱרַע עִמּוֹ
פֶּעַס וְהַקְפָּדָה חֲדָשָׁה, וְלִקְחוּ מִמֶּנּוּ אֶת מִדְּרָגוֹתָיו שֶׁהֵיוּ מוֹכְנוֹת לוֹ
בְּעִבּוּר עִבּוּדָתוֹ בְּקֹדֶשׁ עַל-יְדֵי הַתַּעֲנִיּוֹת שֶׁהַתְעַנֶּה מִשְׁבֶּת לְשִׁבְתָּ,
וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא יָדָעָה מִזֶּה, וְגַם הַתַּלְמִיד בְּעֲצֻמוֹ לֹא יָדַע סִבַּת כַּעֲסוֹ

קל אֲשֶׁר ד' קעב בַּנְּחָל

בְּכָל פֶּעַם, רַק חָשַׁב שֶׁזֶה מַמְדָּתוֹ הִרְעָה וְהַמְגִנָּה שְׁנֻטְבָּעָה בּוֹ מְקַטְנוּתוֹ, וְאֵף שֶׁהָיָה פֶּלֶא בְּעֵינָיו, כִּי זֶה יָמִים רוֹצֵה וְעוֹבֵד עַל עֲצָמוֹ לְעַקֵּר מִמֶּנּוּ מִדַּת הַכַּעַס וְלֹא הוֹלֵךְ לוֹ, וְלֹא הִבִּין מַה קוֹרָה כָּאֵן, וְהָיָה נִעְלָם מֵעֵינָיו שֶׁזֶה מַעֲשֵׂה שָׂדִים וְלִצִּים הַמְשַׁחֲקִים עִמוֹ.

וְהִנֵּה הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע הֵיטָה דְרָכּוֹ לְעַסֵּק תָּמִיד בְּמִצְוֹת פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים. פֶּעַם אַחַת הִתְעַסֵּק בְּפְדִיּוֹן אִישׁ יְהוּדִי מִסָּפֵן, שֶׁהָיָה כָּבוֹד כְּלוּא בְּמִרְתָּף אֶצֶל פְּרִיץ כְּמָה חֲדָשִׁים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְשָׁלַם לְפְרִיץ אֶת כָּל הַסְּכּוּם שֶׁהִיְהוּדִי הָיָה חָיֵב לוֹ, וְכִשְׁפָּדָהּוּ אָמַר לוֹ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע: רְצוֹנִי שֶׁתִּשְׁבּוֹת אֶצְלִי בְּשַׁבָּת זוֹ עִם כָּל בְּנֵי בֵיתְךָ, וְתִתְקַן-וּמְיָד הַסְּפִים הָעֲנִי הַזֶּה, כִּי הֲלֹא עָשָׂה לוֹ טוֹבָה כְּזוֹ, מִמֶּשׁ הַצִּילוֹ מִמָּוֶת לְחַיִּים, וְהוֹצִיאֹ מִחַשְׁפָּךְ לְאוֹר גְּדוֹל. בְּעַת הַסְּעָדָה שָׁאֵל הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע אֶת הָעֲנִי: מַה חֲדָשׁוֹת? וְהָשִׁיב לוֹ הָעֲנִי: הֲלֹא הִרְבִּי יוֹדֵעַ שֶׁיִּשְׁבְּתִי כְּמָה חֲדָשִׁים בְּבוֹר עִמָּךְ, וּמֵהֵיכָן אֲדַע חֲדָשׁוֹת?! וְאָמַר לוֹ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע: אַף-עַל-פִּי-כֵן תִּזְכָּר מִשְׁהוֹ. וְאִזּוֹ נִזְכָּר הָעֲנִי וְסָפַר, שֶׁבְהִיּוֹתוֹ בְּבוֹר כְּלוּא שָׁמַע קוֹל בְּכֵיָה, וְכָל הַשְּׁבוּעַ בְּכוּ מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁלֹּא הֵייתִי יְכוּל לְסַבֵּל אֶת הַבְּכֵיָה, אֲבָל בְּעָרֵב שַׁבָּת אַחַר חֲצוֹת נִפְסַק. וְשִׁמְעֵתִי קוֹל שְׁחוֹק שֶׁשָּׁחֲקוּ הַרְבֵּה מְאֹד, וְהֵייתִי בְּפַחַד גְּדוֹל. וְדָבָר זֶה נִשְׁנָה פֶּעַם אַחַר פֶּעַם בְּכָל שְׁבוּעַ הָיָה קוֹל בְּכֵיָה, וּבְעָרֵב שַׁבָּת אַחַר חֲצוֹת הָיָה קוֹל שְׁחוֹק וְהוֹלְלוֹת, וּפְחַדְתִּי לְשָׂאֵל.

בְּשַׁבּוּעַ הָאֲחֵרוֹן קָדַם שֶׁיִּצְאֵתִי לְחַפְּשִׁי, בְּשִׁמְעִי אֶת הַקּוֹל הַנִּלְ, שֶׁאֲלַתִּי בְּקוֹלִי: מַה זֶה וְעַל מַה זֶה? וְהִנֵּה אָנִי שׁוֹמֵעַ קוֹל מְדַבֵּר אֵלַי: דַּע לָךְ, כִּי יֵשׁ צְדִיק אֶחָד שֶׁהוּא מִתְעַנֶּה מִשַּׁבָּת לְשַׁבָּת, וְעַל-כֵּן כָּל הַשְּׁבוּעַ הַסְּטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת שֶׁבְּרָא עַל-יְדֵי חֲטָאִיו בּוֹכִים, כִּי הוּא עוֹסֵק לְעַקֵּר אוֹתָם וְלִמְחַק אוֹתָם לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ, אֵךְ בְּכָל שְׁבוּעַ קָדַם שַׁבָּת, בְּעַת שֶׁהוֹלֵךְ לְגַמֵּר אֶת תְּעַנְיָתוֹ, הוּא מְכִין לְעַצְמוֹ חֶלֶב וּמִשְׁהוֹ לְאַכֵּל, וְעַל-כֵּן הַסְּטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת מְזַדְרָזִים וְעוֹשִׂים אִיזוֹ פְּעֻלָּה, שֶׁאֶחָד מִבְּנֵי בֵיתוֹ יִשְׁפֹּךְ אֶת הַחֶלֶב עַל הָאֲכָל וְיִתְקַלְקַל, וְהוּא מִתְחִיל לְכַעַס מְאֹד מְאֹד עֲלֵיהֶם, וּבְאִפְּן זֶה נִתְבַּטַּל כָּל הַכַּחַשׁ שֶׁל הַתְּעַנִּית מִשַּׁבָּת לְשַׁבָּת, וְעַל-כֵּן הֵם שְׂמֵחִים וּמְתַהוֹלְלִים.

אֲשֶׁר ד' קעג בַּנְחָל קלא

וְהִנֵּה הַתְּלִמִּיד הַזֶּה בְּעֶצְמוֹ הַתְּפִילָּא זֶה שְׁבוּעוֹת אַחַר שְׁבוּעוֹת, שְׁהוּא מִתְעַנֶּה מִשָּׁבַת לְשָׁבַת, וּבְכָל פַּעַם בְּסוּף הַשְּׁבוּעָה נִשְׁפָּךְ הַחֶלֶב עַל הָאֶכָל, וְהוּא מִתְפַּעֵס, הֲלֹא דָבָר הוּא, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן לֹא חָשַׁב שְׂוָה מַעֲשֵׂה הַלְּצִים וְהַסְטָרָא אַחֲרָא בְּאִפְּן שְׂיִתְפַּעֵס עֲלֵיהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַטֵּל כַּח הַתְּעִנִּית שְׁלוֹ. וְעַל-כֵּן בְּשְׁבוּעָה זֶה נִסְפָּם בְּדַעְתּוֹ, שְׂיִקַּח אֶת הַחֶלֶב וְהָאֶכָל, וְיִכְנִיסֶם בְּהַתְּבָה שְׁלוֹ וְיִסְגֹר אֶת הַתְּבָה בְּמִפְתָּח שְׁלוֹ, וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לְקַחְתָּם. וְהִנֵּה הַגִּיעַ עָרַב שַׁבַּת-קִדְּשׁ אַחֲרֵי חֲצוֹת, וְהִנֵּה בָּא עָרַל אַחַד עִם עֲגָלָה מְלֵאָה עֲצִים לְמַכּוֹר בְּזוּל גְּדוּל, וְהִרְבִּנִית זְרָזָה אֶת בְּעָלָהּ לְתַן לָהּ הַמִּפְתָּח לְקַחַת מִשָּׁם מְעוֹת הַמְּנַחִים, וּמֵרַב זְרִיזוֹת שְׂכַח הַכֹּל, וְהִיא בְּאֲשֶׁר הִיְתָה מְאֵימָת, הִפְכָּה אֶת הַחֶלֶב עִם הָאֶכָל, וְנִתְפַּעֵס הַתְּלִמִּיד מְאֹד מְאֹד עַל אֲשֶׁתּוֹ, וְעַל-כֵּן שְׂחַקְנוּ עִכְשׁוֹ בְּשִׁחּוֹק גְּדוּל מְאֹד מְאֹד.

וַיְהִי כִשְׁמַע הַתְּלִמִּיד דְּבָר זֶה, וְנִפְּל חֲלָשׁוֹת וְעוֹרְרוֹ אוֹתוֹ, וְאָז נִתְדַע לוֹ כָּל הָעֲנִין. וּמִזֶּה רוֹאִים אֶת הַהִשְׁגָּחָה, שְׂיִתְאַכְסְנוּ יַחַד, וְהוּא יִשְׁמַע אֶת הַסְּפוּר שֶׁל הָעֲנִי שְׂשָׁמַע בְּכֹלָא מַה שְׂהִלְצִים עוֹשִׂים צְחֻק מְמֻנּוֹ, וְכָל עֲבוּדָתוֹ הוֹלְכָת לְאֵבוּד וְיִוְרְדָת לְטְמִיּוֹן, רַחֲמָנָא לְצֻלָן. מְכַל זֶה יֵשׁ לְהַתְּעוֹרֵר אֵיךְ צְרִיכִים לְהַשְׁמֵר מִהַמְּדָה הַמְּגַנָּה שֶׁל כַּעַס וְרִצְיָחָה, שְׂפָל זֶה בָּא מִהִלְצִים וְהַשְּׂדִים, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, שְׂבָרָא מִחֲמַת עֲוֹנוֹתָיו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה...

ד' קעג.

שְׁלוֹם רַב אֵל...

אֶת מְכַתְּבֵךְ לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי.

דְּעֵי לָךְ, כִּי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִמְּלֵא כָּל עַלְמִין וְסוּבֵב כָּל עַלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עַלְמִין, וְאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְאִין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְּמִטָּה, אֵלָּא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עֲלָיו מִלְּמַעְלָה (חֲלִין ז:);

קלב אָשר ד' קעג בנחל

ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו (יומא לח.); צריך שתדעי, שלכל אחד ואחת יש במה וכמה זוגים, כי אפלו מה שמדברים בינם לבין עצמם בבית, ואומרים: אתה יודע... פלוני ראוי לפלונית... זה כבר גם-כן בחינת זוג, ומכל שכן וכל שכן כשנפגשו, ומכל שכן וכל שכן כשכבר נסכם ביניהם וכו' וכו', זה ברור. ועל-כן אסור לך לפל בדעתך כלל מכל מה שעובר עליך בחינה, כי בודאי רזי דרזין וסודות גדולים יש בזה לפי שרש נשמתך.

והנה בזה שאת רגילה ללכת אל המקומות הקדושים, ולהתפלל לפניו יתברך, אין למעלה מזה, כי רק זהו עקר העצה בעולם, לחזר תמיד אליו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, ולדבר עמו יתברך בלשון שרגילים, הינו בשפת האם, ולעשות ולחדש מדעתו תפלות ובקשות, תחנונות ושיחות וכו', ואצלו יתברך דבר זה הוא יקר מאד מאד, כי כל דבור ודבור, כל שיחה ושיחה, כל תפלה ותפלה, היא כלי להמשכת אורו יתברך על האדם, וממשיך ישועות והמתקת הדינים.

והנה מה שפלט ההוא מפיו, שהיא היתה אצלו — שקר הוא, ובכלל כל הענין של הפשוף שעשו לך כפי דעתו הרעה והמשששת — טעות גדולה היא, כי אין עוד מלבדו, והכל היה מסבות מסובב כל הסבות שהצרכת ללכת עם הבחור... אבל הוא אינו בן זוגך האמתי, והסוף מראה ומקיים את דברי, כי בא אליך ובקש מה שבקש, או בדבור... או במחשבה... על-כן לדעתי, תשפחי ממנו לגמרי, כי הוא אינו בן זוגך האמתי כלל.

והנה אני שולח לך תפלה מלקוטי-תפלות, חלק ב', תפלה מ"ה, ותאמרי תפלה זו ארבעים יום רצופים יום יום, ומלבד זאת תהיי רגילה לילך למקום מיחד ופנוי שאין שם בני-אדם, ותספרי לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות, הכל לכל תגלי ותספרי לפניו יתברך, ותבקשי רחמים ותחנונים, וביום ובלילה תהיי רגילה לבקש ממנו יתברך: חוסה עלי, וזכני למצא את בן זוגי; וכשיתימו הארבעים יום,

אֲשֶׁר ד' קעג בְּנַחֵל קלג

תִּסְעִי אֶל צִיּוֹן רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּר יוֹחָאי בְּמֵרוֹן, וְתֹאמְרִי שָׁם אֵת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים מִתְחַלְתּוֹ וְעַד סוּפוֹ בְּלִי הַפֶּסֶק כָּלֵל, וְאַחֲר־כֵּן תִּפְרָשִׁי אֵת כָּל שִׁיחַתְךָ שָׁם בְּלִשׁוֹן עֶצְמֶךָ (הִינּוּ שְׁפַת הָאֵם), וְתִרְחִיבִי אֵת הַדְּבוּר שָׁם, וְגַם שָׁם תֹּאמְרִי לְמָה בָּאת הִנֵּה וּמִי שָׁלַח אוֹתְךָ. וּמִשָּׁם תִּסְעִי אֶל צִיּוֹן יוֹנְתָן בֶּן עֻזִּיאֵל, וְתֹאמְרִי שָׁם עֲשֶׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שְׁנִקְרָאִים תְּקוּן הַכָּלְלִי, וְהֵם: ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ, וְאַחֲר־כֵּן תִּפְרָשִׁי אֵת שִׁיחַתְךָ בְּפִרְטוּיּוֹת, וְתִסְפְּרִי לְפָנָיו יְתָבְרָךְ אֵת כָּל לִבְךָ, אִם אֶפְשָׁר לְבָכוֹת — מַה טוֹב וּמַה נְעִים, וְעֵינֶיךָ אֶל הַשָּׁמַיִם כָּל הַזְּמַן, וְגַם שָׁם תֹּאמְרִי מִי שָׁלַח אוֹתְךָ לְכָאן (בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת תִּפְרָשִׁי אֵת הַשֵּׁם). וְאִזְ דְּעִי לָךְ, כִּי מִן הַשָּׁמַיִם יִרְחַמוּ עֲלֶיךָ, וְתִכְרַף-וּמִיד הַשְּׂדוּף הָרֵאשׁוֹן שִׁידְבְּרוּ לָךְ — תִּסְפְּימִי, כִּי זֶהוּ זְרוּגָךְ הָאֲמֵתִי, וְתִכְרַף-וּמִיד הַזְּדוּרִי לְעֲשׂוֹת תְּנָאִים וְאַחֲר־כֵּן חֲתוּנָה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִצְלִיחַ דְּרַבְּכֶם, שְׁיִהְיֶה בְּשַׁעַה טוֹבָה וּמְצַלַּחַת, וְתִהְיֶה שְׂמִיחָה וְעֲלִיזָה בְּחַיֶּיךָ, וְתִרְאִי בָנִים וּבְנֵי בָנִים.

נָא וְנָא לְצִיַּת וְלֹא לְשִׁנּוֹת כָּלֵל מִכָּל הָאֲמוֹר כָּאן. וְלִמְעַן טוֹבַת נִשְׁמַתְךָ אֵל תִּלְכִּי אֶל שׁוֹם חוּזָה כּוֹכְבִים, אוֹ אֶל שׁוֹם יְהוּדֵי קוּרָא מְזוּזוֹת וְנוֹתָן קָמִיעוֹת, כִּי הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, רַק לְדַבֵּר לְפָנָיו יְתָבְרָךְ וְלִסְפֹּר לוֹ יְתָבְרָךְ כָּל מַה שְׁמַעִיק לָךְ, וְתִהְיֶי רְגִילָה בְּדַבֵּר זֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵין לָךְ עוֹד דְּבַר שְׁמוּשִׁיעַ וּמְמַשִּׁיף לְהָאֲדָם יְשׁוּעוֹת וּרְפוּאוֹת וְהַמְתַּקַּת הַדֵּינִים כְּמוֹ עֲגִין זֶה. וְאַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שְׁמַרְגִיל אֵת עֲצָמוֹ לִילָךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּמִקּוֹם סֵתֵר, שְׂאִין שָׁם בְּגִי-אֲדָם, וּמְדַבֵּר וּמְפָרֵשׁ שִׁיחַתּוֹ וְתַפְלָתּוֹ אֵלָיו יְתָבְרָךְ, וְאִזְ אֵינוֹ צָרִיךְ שׁוֹם סִבָּה וּמְסַבֵּב, כִּי הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ הוּא סוֹבֵב כָּל הַסְּבוֹת.

וְהַכֹּפֵל הַדְּבַר לְקַיֵּם אֵת כָּל הַנְּאֻמֵּר כָּאן, וְאִזְ תִּרְאִי נְסִים נְגִלִים.

הַמְּאַחַל לָךְ הַצְּלָחָה בְּחַיִּים...

קלד אשר ד' קעד בנחל

ד' קעד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ראה ה'תשמ"א.

שלום רב להבחור... גרו יאיר ויזרח.

את מכתבך לנכון קבלתי.

מאד מאד שמחתי לשמע, שהתחלת ללמד שיעור בקיאות, והשם יתברך יעזור לך, שתזכה לסיים את כל הש"ס באפן הזה כמה פעמים.

והנה להאריך לך כפי בקשתך, קשה וכבד עלי. ובפרטיות כי עמוס בעבודה אני, וכבר נדפסו עד עכשו כ' כרכים מספרי שאלות ותשובות "אשר בנחל", אשר זה יותר משלשת אלפים מכתבים המדברים מכל מיני בעיות בחיים, וקשה לחזור וללעס מאכל שכבר נאכל. ובפרטיות בענין סדר-דך-הלמוד יש קונטרס מיוחד על זה, והמון מכתבים המדברים מזה.

אך כלל גדול הוא בחיים. השם יתברך ברא את האדם עם בחירה חפשית, ומסר בידונו את החיים והמות שניהם יחד ביום אחד (דברים יא, כו): "ראה אנכי נתן לפניכם 'היום' ברכה וקללה", מי שזוכה עושה מהיום ברכה, ומי שאינו זוכה, עושה מהיום קללה. ועקר הברכה הוא למוד התורה הקדושה, ולקיים מצוותיו יתברך, ולדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ואין לך טוב מזה. ועל-כן הבוחר — יבחר, אם לציית את רבנו ז"ל, לקחת משניות ולומר פרק אחר פרק, עד שיזכה לסיים בכל יום יום כמה פרקים משניות, וכן לקחת גמרא ולומר כמה דפים, עד שיזכה לסיים בכל יום יום כמה דפי גמרא, וכן שלחן ערוך לומר כמה סימנים מחבר רמ"א בכל יום יום, עד שיזכה לסיים ששה סדרי משנה וכל הש"ס גמרא, וכל הד' חלקי שלחן ערוך, אשרי לו ואשרי חלקו! ואם עושה ליצנות, מאומה לא ישאר בידו. וכבר אמר החכם מכל האדם (משלי ט'): "אם חכמת לך, ולצת — לבדך תשא". בודאי את השעורים הנ"ל כתבתי לך לבחור צעיר, כי אברך יכול

אֲשֶׁר ד' קעד בַּנְחַל קלה

וכן צריך לקבל על עצמו עוד שעורים.

על-כל-פנים בחור צעיר כמוך אם תרגיל את עצמך ללמד ולומר כל יום כמה פרקים משניות ודפים גמרא וסימנים שלחן ערוך, ולא תדחף מיום אל יום, אז תראה ברכה והצלחה, במשך כמה שנים תהיה בקי בהם בעל-פה ממש, ועל-כל-פנים השקלא וטריא.

ואל תקשר את הלמוד אל ענין ותיקין, כי זה מעשה בעל-דבר שרוצה להפיל אותך — ראה ... היום לא התפללת ותיקין, כבר היום אינו מסגל לעבודת השם יתברך, כל זה דמיון, כי האדם צריך לעשות התחלה חדשה בכל יום ויום, ובכל שעה ושעה, ובכל רגע ורגע. וראוי לך ללמד ולעין בספר הנפלא "שמירת הזמן", ובפרטיות מה שכתוב שם בסופו בהודעות הנחוצות. מה אמר לך, אהובי, אחי! מי שיש לו שכל, ומסתכל היטב על עצמו, אז כבר שום דבר לא יבלבל אותו.

ומה טוב ומה נעים אם תעשה לעצמך סדר במכתבי שאלות ותשובות "אשר בנחל", ואשר כל מה שכתוב שם זה אמת ויציב, ואפלו מה שמזכר בכמה חלקים מענין המתנגדים, הכל אמת ויציב, ואיני מתחרט ואיני זו אפלו מתבה אחת, כי ההכרח לגלות פרצופם הטמא של המתנגדים הארורים, הגורמים התרשלות בתורה ויראת שמים.

ואודות מה ששאלת מר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ו"ל], מי שמכירו "באמת", הוא לומד כסדר-דרך-הלמוד הזה כל ימי חייו. וכבר זכה לסיים באפן כזה הרבה הרבה מאד מאד, כאשר נשמע מפיו כמה פעמים. אף הוא איש שלום ועושה שלום, על-פן ההכרח לו לומר כמו שמבקשים אותו, ובפרטיות ההנהלה של ישיבת ברסלב. אבל הוא בעצמו התבטא לא פעם, שאם היה עכשו איש צעיר, היה עושה ישיבה שילמדו פדעת רבנו ו"ל בשיחה ע"ו, אשר זהו דברי רבנו ו"ל בלא פחל ושרק. ואמר לי: פעם אחת כשבאתי לארץ ישראל לפני יותר משלשים שנה (זה היה בשנת תש"ט)

קלו אשר ד' קעד בנחל

מִצְאֵתִי הֲרַבָּה מִחֲלָקֶת וְחִלּוּקֵי דַעוֹת בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְלָקַח לִי הֲרַבָּה שָׁנִים לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם, וְגַם לֹא בְּשִׁלְמוֹת, וְעַכְשָׁיו לַעֲת זְקֻנוֹתֵי אֶתְחִיל לַעֲשׂוֹת מִחֲלָקֶת חֲדָשָׁה?! עַל-כֵּן אָנִי מְנַעֲנַע עִם רֵאשִׁי וְאוֹמֵר שֶׁהֵם צוֹדֵקִים, אֲבָל אַתָּה... סִיִּים, עוֹד צָעִיר, עֲשֵׂה רַעַשׁ וְתַעֲמוּלָה חֲזָקָה, וְאַל תִּתְפַּחַד מִכָּל הַמִּתְנַגְדִּים עֲלֶיךָ, כִּי לֹא יִשָּׂאֵר זֵכֶר מֵהֵם...

אלו דברי הרב הקסיד ר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ז"ל], שאמר לי בשנת תשל"ט.

והנה מי שיודע ומפיר היטב מקרוב מה שעובר על בני הנעורים בעתים הללו, יודע ויודע כי הרב הקסיד לוי יצחק (גרו יאיר) [ז"ל], אין לו משג בענינים אלו. ועל-כן אפלו שיאמר אחרת (אשר באמת אינו אומר, כי אם למראה עינים), אין שום דבר, כי מי שאינו יודע — אינו יודע.

ועל-כן, חמדת לבכי! אם אתה רוצה לרחם על נפשך, ברח לך מכל מיני לצים, וכבר כתבו אלי כמה בחורים משיבתך בזה הלשון: "קצתי משיבת ברסלב" (לשוננו הקדושה של רבנו ז"ל במכתבו לאנשי שלומנו, עיין בתחילת עלים לתרופה). ועל-כן אתה, אהובי, נקירי! התמד בלמוד התורה הקדושה בתמימות ובכפשיטות בסדר-דרך-הלמוד הקל והנפלא הזה, ואז במשך הימים והשנים תזכה לערכות ולנעם ולזיו אור נעים עד מאד מאד.

השם יתברך יאיר עינינו במאור תורתו.

הדורש שלומך...

ימי אלול ממשמשים ובאים, אל תהיה בטלן! ראה לנצל את הימים הקדושים האלו, וכראש השנה תתפלל עם הקבוצ של אנשי שלומנו, ותראה גם להתנעד עם האברך היקר לי מאד, הרב הקסיד ... גרו יאיר, ותדבר עמו, ורב טוב הצפון תקבל ממנו.

אֲשֶׁר ד' קעה בַּנְחַל קלז
ד' קעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר רְאֵה ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ זְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרְךָ עִם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה, וְהַשְׂוֹאֵת
חַן לְךָ עַל זֶה.

חֹזֵק וְאַמֵץ, אַחִי! לְהִיּוֹת תָּמִיד רַק בְּשִׂמְחָה עַל נַעַם חֵלְקֶךָ,
שְׂאֵתָה זֹכָה לְשִׂמְשׂ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, כִּי יִמִּינוּ כְּצֵל עֹבֵר, וְלֹא יִשָּׂא
מֵאֲתָנוּ רַק דְּבַר זֶה.

וְהִנֵּה בְּמָה שְׂזַכִּיתָ לְנִקְדֵּךְ אֶת הַקּוֹנְטֵרַס "מְקוֹר הַשִּׂמְחָה", רְאוּי
לְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי תִדַּע וְתִשְׁכִּיל מִרְחוּק,
כִּי אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַב רַבֵּי רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ' וְכוּ' (בְּלִי שׁוּם גְּזֵמָא
כָּלֵל) מֵאֲחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַחֲיוּ אֶת עֲצָמָם עִם הַקּוֹנְטֵרַס, וּמָה טוֹב
וּמָה נָעִים אִם תִּזְכֶּה לְנִקְדֵּךְ גַּם-כֵּן אֶת קוֹנְטֵרַס "שִׂמְרֵת הַזְּמַן", אֲשֶׁר
גַּם הַדְּבוּרִים שָׁם הֵם לְהַפְּלִיא פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת. וּמֵאֵד מֵאֵד בְּקִשְׁתִּי
אוֹתְךָ, שֶׁתִּזְרַז עֲצָמְךָ לְשַׁלַּח לִי הַעֲתָקָה אַחַת, לְמַעַן אוּכַל לְהַדְפִּיסוֹ
כְּאֵן, וַיְהִיָּה זְכוּת הַרְבִּים תְּלוּי בְּךָ, אֲשֶׁר אֵין מְגַלְגָּלִים חֲטָא עַל יָדוֹ.

וְהִנֵּה דַע לְךָ, אֶפְלוּ מִי שֶׁכָּבַר חֲטָא בְּמָה שֶׁחֲטָא, וְעָבַר עָלָיו
בְּחַיִּים מָה שֶׁעָבַר, בְּוַדָּאֵי כָּל יְגִיעָה וַיְגִיעָה וְכָל שְׁלִיחוֹת מְצֻנָּה
שֶׁעָשָׂה לְמַעַן רַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָטִיּוֹת לְמַעַן לְהַפִּיץ דַּעְתּוֹ בְּעוֹלָם —
לֹא יֵאבֵד חֵס וְשְׁלוֹם, וּבִפְרָטִיּוֹת אֲתָה, אֶהוּבִי, אַחִי! שְׁנִשְׂאֲרָתָ אֲמַלְל
לְבַד, וְגַם מְבַלְבְּלִים דַּעְתְּךָ עָלַי וְכוּ' וְכוּ', וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אֲתָה מְחַזֵּיק
מֵעַמָּד — אֲשֶׁרִיךָ וְאֲשֶׁרִי חֵלְקֶךָ.

לְמַעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְטוֹבְתְךָ הַנְּצַחִית, תִּהְפֹּךְ אֶת כָּל הַיְגוֹן
וְהַנְּחָה לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתִמְצָא בְּעֲצָמְךָ רַק נִקְדוֹת טוֹבוֹת, וּמִי יִתֵּן
שֶׁתִּתְמַיד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּאַמִּירַת מְשֻׁנְיוֹת כְּסִדְרָן, כִּי הִיא טוֹבָה
עֲצוּמָה וְנוֹרָאָה גַּם לְנִשְׂמַתְךָ, וְגַם לְעוֹרֵר לְחֹזֵק וְלְאַמֵץ אֶת אַחִיךָ ...
גֵּרוֹ זְאִיר, שִׂיאֵמֵר הַרְבֵּה מְשֻׁנְיוֹת בְּאַמִּירָה בְּעֵלְמָא, כִּי חֲבַל מֵאֵד מֵאֵד

קלח אֲשֶׁר ד' קעו בַּנְחָל

שְׁלֹא יֵאבֹד, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּמְרוּצַת הַזְּמַן, כִּי אֵין מִי שְׂיִרְחֵם עָלָיו, וְחָבֵל חָבֵל עָלָיו.

אָחִי הַיְקָר! הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וְהַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַת פְּרֻטִית, גַּם הַיּוֹם, גַּם הַשָּׁעָה וְגַם הַרְגַע, מְתִי שֶׁתִּמְצָא אֶת בֵּית זְוִיגָךְ, וְעַל-כֵּן אֵל תִּדְאָג עַל זֶה כָּלֵל, רַק תִּסִּיחַ דַּעְתְּךָ מִזֶּה, וְתִכְנִיֵס אֶת כָּל דַּעְתְּךָ בְּהַדְפַּסַּת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, וּבִפְרֻטִּיּוֹת כְּפִי שְׁסַפְרָתְךָ לִי, שְׂאֵתָה רוּצָה לְהַדְפִּיֵס אֶת סֵפֶר "אֶרְךָ אַפִּים" מְנַקֵּד — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי תִהְיֶה לְה', סֵפֶר זֶה עֲשֵׂה רֶשֶׁם גְּדוֹל בְּעוֹלָם. וְהִיָּה רְאוּי שֶׁתִּרְשֵׁם בְּכַתָּב אֱמֶת כְּמֵה סְפוּרִים אֱמֶתִיִּים שְׁשִׁמְעֵת מִבְּנֵי-אָדָם, אִיךָ סֵפֶר זֶה הִצִּיל אֶת נַפְשָׁם, וְאִיךָ סֵפֶר זֶה קָרַב אוֹתָם אֶל רַבְּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

מִי אֵלֹוֹל הַקְּדוּשִׁים מִמְשַׁמְשִׁים וּבָאִים, נָא וְנָא לְעֶסֶק בְּאֵמִירַת מִשְׁנֵוֹת וְתִהְיֶה לִים וְתִקְוִנִים וְסֵפֶרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי הֵם זְכוּוֹךְ הַנֶּפֶשׁ מְאֹד מְאֹד; אֲשֶׁרֵי שְׂיֵאֲחִז בְּזֶה!

ד' קעו.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר רְאֵה ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהֵאבְרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבִפְרֻטִּיּוֹת בְּעִנְיַן שְׁלָךְ, שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שְׁעוֹבֵר.

אָהוּבִי, אָחִי! כְּכֹר נִדְפָסוּ עַד עַכְשָׁו עֲשָׂרִים כְּרָכִים מִסֵּפֶר שׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנְחָל", וְהִיָּה רְאוּי לְךָ לְלַמֵּד וּלְעִיֵן בָּהֶם, וְשֵׁם תִּמְצָא טוֹב אֱמֶתִי וְנִצְחִי. וְכֵלֶם נִכְתְּבוּ אֵלֶיךָ, וּמֵה יֵשׁ לְהֵאֲרִיךָ עוֹד.

אִךְ בְּזֶה שְׂאֵתָה כּוֹתֵב שְׂאֵתָה בִּיאוּשׁ; אָחִי, אָחִי! זְכוּר תִּזְכֹּר אֶת כָּל הַדְּבוּרִים שֶׁנִּדְבְּרוּ בִּינֵינוּ בְּשָׁעָה שְׁהִיִּיתִי בְּמַחְנֹכֶם בְּעִיר צְפַת

אֲשֶׁר ד' קעו בְּנַחֵל קלט

תובכ"א, אַקְוֵה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ לְחֹזֵר אֲלֵיכֶם תִּכְףּ-וּמְיָד אַחַר סְכוּת, אֲבָל לְעַת עֵתָה חֹזֵק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעוּלֹם לְהִיּוֹת תְּמִיד רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים בְּשִׁבִיל תְּקוּן נַפְשְׁךָ, שֶׁתִּשָּׂאֵר בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ צֶפֶת, וְתִהְיֶה רְגִיל בְּטְבִילַת מְקוֹה שֶׁל הָאָרִיז"ל בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְאַחַר-כֵּן תֹּאמַר הַעֲשֶׂרָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים עַל יַד צִיּוּנו הַקְדוּשׁ שֶׁל הָאָרִיז"ל.

לְמַעַן הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ לְטוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית, אַל תְּבַלְבַּל אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלֹם, וְתֹאמַר: פֹּה אֲשֵׁב כִּי אוֹתִיָּהּ; הֵינּוּ בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ צֶפֶת, וְלֹא תִחְזֹר — לֹא לְבְנֵי-בְּרַק וְלֹא לִירוּשָׁלַיִם, וְתִהְיֶה רְגִיל הַרְבֵּה בְּאַמִּירַת מִשְׁנִיּוֹת, אֲשֶׁר הִיא זְכוּת גְּדוֹל לְנִשְׁמַת הָאָדָם, וְכֵן דְּפִים גְּמָרָא (בְּלִי רִשׁ"י וְתוֹסְפוֹת), וְכֵן שְׁלַחַן עֲרוּךְ מְחַבֵּר רַמ"א, וּכְשֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים פְּעַם אַחַת, תִּתְחִיל עוֹד פְּעַם וְעוֹד פְּעַם. גַּם טוֹב מְאֹד מְאֹד שֶׁתִּתְפַּלֵּל בְּמִנְיַן דִּיקָא, וְאַל תְּבַלְבַּל עֲצָמְךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלֹם. רֵאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לְזִכֹּר הַיָּטִב תְּכִלִּיתְךָ הַנְּצַחִית, אִיךָ שְׂאִין בְּלַעֲדִיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְכָל עֲנִין הַשְּׂכָחָה בָּא רַק מֵעַמְל"ק שְׁבַגִּימְטְרִיָּה סַפ"ק, וְעַל-יְדֵי הַזְכִּירָה שְׁאַנְחֵנוּ זֹכְרִים שְׁעַמְלֵק מְכַשִּׁילֵנוּ בַּפְּגָם הַבְּרִית, וּמְקַרֵּר אוֹתָנוּ אַחַר-כֵּן מֵעֲבוּדַת הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי זְכִירָה זו, נִזְכֶּה לְקַיֵּם גַּם אֶת הַסּוּף, וְהוּא: "תִּמְחָה אֶת זִכְר עַמְלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִשְׁכַּח", עַל-יְדֵי שְׁלֹא נִשְׁכַּח כִּי עַמְלֵק הוּא הַמְּכַנִּים בְּנוֹ יְאוּשׁ וַיִּקְרִירוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ נִזְכֹּר לְמַחֹת אוֹתוֹ מִמַּחֲנוֹ שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נו); וְהִנֵּה כְּתִיב: זָכַר וַיִּקְרִינֵן זָכַר (עֵין בְּכָא בְּתָרָא כ"א:), בְּקַמֶּץ וְצִירֵי הוּא צִיּוֹר, הֵינּוּ לְמַעְלָה הַכֹּל סְתוּם וְגִנוּז, לְמָה בָּרָא בְּכָלֵל אֶת עַמְלֵק לְהַכְשִׁיל בְּנֵי-אָדָם בַּפְּגָם הַבְּרִית וַיִּלְקַרְרֵם, וּלְמַטָּה הוּא בְּצִירֵי, עֲלִינוּ לְצִיר אוֹתוֹ כְּפִי דַעַתָּנוּ, הֵינּוּ לְהַכְנִיעוֹ וּלְבַטְלוֹ לְגַמְרֵי בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים, הֵינּוּ אֵף שְׁנִכְשֵׁל בַּפְּגָם הַבְּרִית, אֵף-עַל-פִּי-כֵן נַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת לְמַחֵק אוֹתוֹ מִדַּעַתָּנוּ, וְלֹא נִתְנָאֵשׁ וְנִחְזֹר תְּמִיד אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ יְהִיָּה אִיךָ שְׂיִהְיֶה.

וּבְזֶה יִתְיַשֵּׁב גַּם סְתִירַת הַכְּתוּבִים, כְּתִיב אַחַד אוֹמֵר (שְׁמוֹת יז): "כִּי מָחָה אֶמְחָה אֶת זִכְר עַמְלֵק", מִשְׁמַע שְׂרַק בִּידוֹ יִתְבָּרֵךְ תְּלוּי לְמַחֹתוֹ, וּכְתִיב אַחַד אוֹמֵר (דְּבָרִים כ"ה): "תִּמְחָה אֶת זִכְר עַמְלֵק",

קמ אָשֶׁר ד' קעו בַּנְחַל

מִשְׁמַע שָׂרָק בְּיַדְנֵנוּ תְּלוּי הַדְּבָר לְמַחֲוֹתוֹ, אַךְ כְּפִי הַנַּ"ל יוֹבֵן הַיֵּטֵב, כִּי אֵת עֵצָם סִבַּת הַיֵּצֵר הִרְעַ שְׂבָרָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבַטְלוֹ וְלִסְלָקוֹ וְלְמַחֲוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם, זֶה שִׁיךְ רַק לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הוּא עֲנִיָּן גָּנוּז וְסִתּוּם, לָמָּה בְּרָא אוֹתוֹ, וּמִי צָרִיךְ אוֹתוֹ, שְׂמִכְשִׁיל אֵת נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָגְמֵי הַבְּרִית, אַךְ מַה שִׁישׁ בְּיַדְנֵנוּ לַעֲשׂוֹת אַחַר הַחֲטָא, שְׂכַבְר נִכְשְׁלָנוּ בְּמָה שְׂנִכְשְׁלָנוּ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, בְּכָל מִינֵי פָגְמֵי הַבְּרִית, עֲלֵינוּ לְמַחֲוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים. וְעַקֵּר מַחֲזִית עֲמֶלֶק הוּא רַק עַל-יְדֵי שְׂמִחָה וְהַתְּבוּדָדוּת, כִּי עֲמֶלֶק מְכַנֵּס סִפְקוֹת בְּאָדָם וְכֵן קָרִירוֹת, וְעַל-יְדֵי שְׂמִחָה גִתְּלֵהֵב הָאָדָם בְּהַתְּלֵהְבוֹת גְּדוּלָּה, וְכֵן עַל-יְדֵי תַפְלָה מִמְּשִׁיךְ בְּעֵצְמוֹ הָאֶרֶת נַעֵם זִיו חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַד שְׁנִתְגַּלָּה לְפָנָיו אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלְא מְאֹד מְאֹד.

עַל-כֵּן, אֶהוּבֵי, אַחֵי! אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, וְאֵל תִּיֵּאֵשׁ עֲצָמֶךָ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֹּן, אִפְלוּ שְׂעוּבֵר עֲלֶיךָ מַה שְׂעוּבֵר, חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרָט מַה שְׂקוּרָה בְּבֵית מַעֲנִין אֲשֶׁתֶּךָ, וְתַכְתֵּב לִי תַכְף-וּמְיָד מַה נַּעֲשֶׂה עִמָּה, וְהִיָּה רְאוּי שְׂתִשְׁכַּב כָּל יְמֵי הַרְיוּנָה בַמָּטָה, וְלֹא לַעֲבֹד עֲבוּדַת פְּרָךְ, וְאַף שְׂכּוֹנְנֵתָה לְשָׂמִים בְּעַבּוּר אוֹרְחִים, אֲבָל צְרִיכִים לְשֹׁמֵר עַל הַבְּרִיאוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת אֲשֶׁר הִיא מְעַבְרַת וְגַם חֲלוּשָׁה מְאֹד מְאֹד, נָא וְנָא לְשֹׁמֵר עַל בְּרִיאוֹתָהּ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אוֹדוֹת הַיְשִׁיבָה, נָא וְנָא לֹא לְהַכְּבִיד עַל הַבְּחוּרִים כָּלָל, רַק יֵאֱחָז כָּל אֶחָד דְּרַכּוֹ, וְיִהְיֶה רְגִיל בְּאַמִּירַת מִשְׁנֵיּוֹת, גְּמָרָא וְשִׁלְחָן עָרוּךְ, וְכֵן כָּל מַה שְׂרוּצָה, הָעַקֵּר לְבָרַח מְלִיצְנֵי הַדּוֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

בְּקָרוֹב אֲכַתֵּב לָךְ עוֹד בְּאֵרִיכוֹת גְּדוּלָּה בְּעֵזְרָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

אֲשֶׁר ד' קעז — ד' קעח בנחל קמא

ד' קעז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה ה'תשמ"א.

שלום... המדפיס ספר "אשר בנחל", גרו יאיר.

שלחתי לך מאתים דולר, ובקשתי אותך שתכתב לי תשובה אם קבלת. וכן לשלח תכף-ומיד את אשר הדפסת, הינו חלק י"ג כרך א' וכרך ב'. וכן תכתב לי אם מסרו לך את ההגהות, נא לכתב תכף-ומיד.

הדורש שלומך...

ד' קעח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה ה'תשמ"א.

שלום רב להאברך היקר לי מאד... גרו יאיר ויזרח.

חמדת לבבי! חזק ואמץ מאד מאד להיות בשמחה עצומה, ותעשה כל מיני פעולות שבעולם להיות תמיד רק בשמחה עצומה, וזה תקון גדול לפגם הברית, כי הקלפה המכשלת את האדם בפגם הברית נקראת על שם היללה כידוע. ועל-כן אי אפשר לבטלה ולסלקה ממנו, כי אם על-ידי שמחה. ורבנו ז"ל אמר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קסט): על-ידי שמחה תזכה שהשם יתברך בעצמו ישמר בריתך, עין שם; גם על-ידי שמחה נתרחב המוח והדעת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן י'); ופגם הברית בא על-פי-רב על-ידי קטנות הדעת והשכל, שמנה נהנהו להאדם דמיונות, ומדמה בדעתו צורות וראיות אסורות וכו' וכו', עד שבא אל מה שבא, רחמנא לצלן.

והנה העבר אין. ראה לעשות התחלה מרגע זה, ולשכח כל העבר עליך, והיה טוב מאד לתקון נפשך. ותהיה זהיר ללכת בכל יום על-כל-פנים פעם אחת למקנה ולטבל כמה טבילות, ואחר-כך

תאמר התקון הכללי, העשרה מזמורים והתפלה אחריה, ודבר זה תעשה כל ימי חייה, כי באמת החטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, הוא קלפה וזהמה שקשה מאד מאד להפריד ממנה, ועל-כן צריכים לעשות תקונים לבטל את זה, ולא יפגס הארס באדם. ועל-כן גלה לנו רבנו ז"ל סוד הפאנצער. כשהולכים במלחמה מלבישים את עצמו עם פאנצער, ואז אי אפשר שיגיעו אליו החצים. ודבר זה גלה באותה העת שגלה התקון הכללי (עין בספר הנפלא "פעלת הצדיק", אות תתצ"ז), כי סגלת אמירת העשרה מזמורי תהלים, מעלתם גבוהה עד מאד מאד, עד אשר מי שזוכה לאמרם, הם מתעטפים כמו עם פאנצער ונשמר מהחטאים שלא יפילו אותו.

על-כן, אהובי, אחי! ראה להיות רגיל לילך בקביעות בכל יום על-כל-פנים פעם אחת למקנה, ולומר התקון הכללי העשרה מזמורים, והתפלה אחריה. ומה טוב ומה נעים אם תזכה לומר גם בכל יום ויום 'יום' תהלים, כי תהלים מסגל לתשובה. ומה טוב ומה נעים אם תהיה רגיל לומר בכל יום הרבה נפים גמרא בלי פרוש רש"י ותוספות, וזה יטהר ויזכך אותך מאד. כי תלמוד בגימטריה שמה של הקלפה לילי"ת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ריד); ועל-כן אמירת גמרא יש בה כח גדול לבטל את הקלפה הזו, ואם היו הבחורים שנפגמו בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה יודעים מעלת אמירת גמרא, ואיך שהיא מבטלת את הקלפה, היו נוהרים בזה מאד מאד.

ועל-כן, חמדת לבבי! אל תהיה בטלן, וראה מה לפניה, העקר לא לפל בדעתך. והיה טוב לעיין בקונטרס "סדר-הדרך-הלמוד", ולהיות רגיל בו פעם אחר פעם, באפן שיפגס בדחמיו דאורייתא, כי התורה היא שמותיו יתברך, ועל-כן הרגיל בלמוד התורה הקדושה, מאיר על עצמו הארת נעם זיו שכנית עזו יתברך, עד שמרב האור מבער מעצמו את כל הקלפות שברא על-ידי עוונותיו. והשם יתברך יזכנו לחזר בתשובה שלמה.

הדורש שלומך...

ד' קעט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה ה'תשמ"א.

שלום רב לידיד נפשי ... גרו יאיר ויזרח.

את מכתבך וגם התמונות — לנכון קבלתי.

חמדת לבכי! מה טוב ומה נעים שתשאָר בעיר... כי לא בחנמם
הושיבך שם השם יתברך, כי אתה יכול להיות שם מגדל אור לכל
העיר ולכל הישובים סביב, העקר רק חזק ואמץ מאד מאד בעזרת
דקדושה. וצריך להיות איש, כי במקום שאין אנשים, השתדל להיות
איש (אבות ב, ו). ואי"ש ראשי תבות: אין שום ג'אוש, כי צריך
שתדע, כי בכל אחד מישראל יש בו כחות עצומים להחזיר את כל
ישראל בתשובה, אף על-פירב נופל בדעתו, אף יכול להיות שאני
חוטא ופושע, עשיתי מה שעשיתי וכו' וכו', אף אוכל אפלו לחשב
מלדבר עם אחרים?! ובאפן הזה משברו הסמ"ך-מ"ם לגמרי. ולא
די שאינו מניח אותו לדבר עם אחרים, אלא גם מכניס בו ג'אוש
ודכאון הנפש מאד מאד, כי זו דרך של כל אדם, שהוא נברא להיות
משפיע, כי בשביל זה הוא זכר ונקרא אי"ש, שהוא ראשי תבות:
ש'הוא א'ור י'שר — בחינת משפיע, ואשה מקבלת. ועל-כן אי'שה'
ראשי תבות: ש'היא א'ור ה'חוזר — בחינת מקבלת (עין בקהלות
עקב, ערך איש); ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קפד):
על-ידי שמדברים עם אחר, נעשה אור ישר ואור חוזר וכו', עין
שם; כי באמת אצל כל בר ישראל יש בו דבורי אמונה, אף מרב
שברון לבו ודכאון נפשו, הוא מנח ביאוש, ועל-כן הדבורים ישנים
אצלו. אבל תכף ומיד כשזוכה להוציא מפיו הדבורים, על-ידי-זה
עושה רשם גם אצלו. כי הדבורים חוזרים גם אליו, וזוכה לנבֵע
יותר ויותר כמעט הזה, שכל מה ששואכים יותר ויותר, נובע עוד
יותר ויותר.

ועל-כן, אהובי, אחי! תקיים (תהלים קיט, מו): "ואדברה בעדותך

קמד אָשר ד' קעט בנחל

נגד מלכים ולא אבוש"; עקר הסוד בהצלחה הוא רק עזות דקדושה, ולדבר עם כל ברִיה, אפלו אם חטא האדם כבר במה שחטא, אדרבה, עליו לעשות בעלי תשובה אחרים, בסוד (ירמיה טו, יח): "אם תוציא י'קר' מזולל", שהוא תקון גמור לפגם הברית (עין לקוטי-מיהר"ן, חלק א', סימן יד); ורבנו ו"ל הזהירנו על זה מאד מאד, והנה חפץ שאנשי שלומנו יסעו נסיעות, פמוכא בחיי-מוהר"ן.

והנה לדעתי, בודאי כל ברסלבר חסיד ישלם יקר מאד מאד בעולם הבא, והנה עליו דין מיחד בשמים: "ידעת מרבי אמת כזה, ידעת מעצות נוראות ונפלאות כאלו, ולא גלית ולא פרסמת את רבנו ו"ל ועצותיו הקדושות בעולם?!". כי בלי עצות רבנו ו"ל מטעים את עצמם לגמרי, ואף שאחרים אומרים 'אחרת', כבר אמר רבנו ו"ל: איז נאך א קשיא; הינו בלאו הכי מקשים עליו קשיות, תהנה עוד קשיה. פי באמת עקר עצת רבנו ו"ל הוא אמונה פשוטה, לידע ולהאמין שהשם יתברך מלא כל הארץ כבודו, ואין בלעדיו יתברך כלל. ואיך יודעים אם יש להאדם אמונה ברוחה ומחלטת כזו? אם מדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות, ומספר לפניו יתברך את כל מה שעובר עליו, זהו סימן שאמונתו ברוחה, כמו אחד המדבר עם חברו, כי רואה אותו, על-כן מדבר עמו, מה שאין כן כשאין רואהו, אינו מדבר עמו. וכמו-כן ממש הוא עם השם יתברך, "כל זמן שאין האדם מדבר עמו יתברך, זהו סימן שאין אמונתו חזקה". ואף שזה אומר: יש לנו דרך אחרת... וזה אומר: אין אנו אוהבים מדרך זו... וזה אומר: מספיק השלש תפלות... וכדומה כל מיני תרוצים... כל אחד ואחד כפי שיטתו... (שטותו) ודעתו... וחסידותו... ודרכו... אבל באמת לאמתו כל זמן שאין להאדם התבודדות, ואינו מדבר עמו יתברך, זה סימן שעדין אין אמונתו בשלמות. ודבר זה לא יוכל לבטל אפלו הגדול שבגדולים... ועל-כן אמר רבנו ו"ל, שנמצאים גם עתה יראים, אבל בלי התבודדות הם מבהלים, שקורין פליטס (עין שיחות-הר"ן, סימן רכח); ועל-כן עלינו נפל עכשו חובת היום לגלות ולפרסם את דעת רבנו ו"ל בעולם, ולא להתביש משום ברִיה שבעולם, ובפרט אתה שזכה

אָשֶׁר ד' קפ בְּנַחֵל קמה

אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְגוֹר בְּעִיר... וּבְחֶסְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ זְכִיתָ שְׂיֵהֶיָה לְךָ פִּתְחוֹן פֶּה עִם הַרְבֵּה אֲנָשִׁים.

על-כֵּן, אַחִי, אַחִי! חִילְךָ בְּאוֹרֵי־יָתָא, וְחֻזְק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד, וְנָא וְנָא אֵל תִּתְבַּיֵּשׁ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם — לֹא מְאַנְשֵׁי הָעוֹלָם וְלֹא מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. וְתִפְרָסֶם אֶת רַבְּנוּ ז"ל, כִּי זוֹהִי תְּכָלִית יְשִׁיבַת "הַיִּכַּל הַקֶּדֶשׁ" — לְהַקִּים גִּירוֹת לְהָאִיר, לְהַעֲמִיד תְּלַמִּידִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר גַּם-כֵּן יָגִלוּ וַיִּפְרָסְמוּ אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וּבְאִפְּן הַזֶּה נִקְיִים בְּשִׁלְמוֹת אֶת צְוֹאת וּרְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵלֹהֵי תְּלַמִּידִים יַעֲשׂוּ תְּלַמִּידִים אֲחֵרִים (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סח); וְלִמְעַן טוֹבֶתְךָ הַנְּצַחִית תִּרְאֶה לְחֻזֶּק אֶת הָרַב... גִּרוּ יְאִיר, בְּכֹל מִינֵי לְשׁוֹנוֹת, וְכֵן תִּחְזַק אֶת כָּל מִי שֶׁבָּא אֵלֶיךָ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר שְׁתִּזְכּוּ לְבָנוֹת יְשִׁיבוֹת עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וְתַעֲשׂוּ "הַיִּכַּל-הַקֶּדֶשׁ" (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נט); וַיִּקְיִם "וְהִיָּה הַנּוֹתֵר קְדוֹשׁ יֵאמַר לוֹ", עֵינֵי שָׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לָכֶם בְּמִשְׁךָ הַזְּמַן גַּם-כֵּן לְהַתְּחִיל לְהַדְּפִים אֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, כִּי שָׁם ב... יֵשׁ הַרְבֵּה בְּתֵי דְפוּס.

ד' קפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר רֵאָה ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי, זְקִירֵי ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וְלְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמוֹן יְרִיעוֹת, כִּי מָה אֵמַר לָךְ? ! הַחַיִּים קָשִׁים וּמְרִים מְאֹד, וְצָרִיכִים לְהַתְּחַזֵּק בְּזֶה הָעוֹלָם.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! בְּעֵגְזֵי מַה שֶׁשָּׂאֵלְתָּ בְּ"סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת" וְכוּ', עֲלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר מוֹהֲרַנְיָתָ ז"ל כּוֹתֵב (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תּוֹלְעִים, הַלְכָה ד', אוֹת ב'): וְסוֹד מַעֲשֵׂה זֶה נִגְעַל מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, אַךְ אַף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לָנוּ

רשות לכל אחד ואחד לחפש ולבקש אילו רמזים מה שנוכל למצא, כִּאֲשֶׁר הַבְּנָתִי מְדַבְּרִיו. לְמַדִּים מִכָּאן, שֶׁהַ"סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת" שֶׁרַבְּנוּ ז"ל סֵפֶר לָנוּ, זֶה נֶעְלָם מִכָּל הָעוֹלָמוֹת. הֵינּוּ הַגְּלוּי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל עֲדִין לֹא נִתְגַּלָּה מֵאִזּוּ בְּרִיאַת הָעוֹלָם, כִּי זֶהוּ גְלוּי עִמָּךְ מִי מִצְאָנוּ, וְהַגְּלוּי הַזֶּה הוּא הַפְּשֻׁטוֹת; הַגַּם שֶׁבְּנֵי-אָדָם אוֹהֲבִים בְּדַרְךְ כָּלֵל דָּבָר שֶׁנִּדְמָה לָהֶם כִּי עִמָּךְ הוּא, וְכָכָל שֶׁהַדָּבָר עִמָּךְ וּמִסְבָּךְ וּבִלְתִּי מוֹכֵן — אוֹהֲבִים אֶת זֹאת יוֹתֵר, וּבִפְרָט לְשׁוֹנוֹת שֶׁל קִבְּלָהּ, שֶׁאֵינָנוּ מִבֵּין בַּעֲצָמוֹ, אֲבָל מִדַּמֵּין כְּאִלוֹ הַכְּפוּנָה הִיא כֶּף אוֹ אַחֲרַת וְכוּ', יֵשׁ לְאָדָם הַנָּאֵה מַעֲצָם הָעֲנִין שֶׁמַּחֲוֹ מִחֲפֵשׁ בְּדַבְּרִים שֶׁנִּדְמִים לוֹ כְּלַמְעַלָּה מִשְׁכָּלוֹ, וְהוּא נִהְיֶה בְּזָה וְאוֹמֵר: אִיזוֹ עִמָּקוֹת יִשְׁנֶה פֹה! וְאֵינוּ יוֹדֵעַ, שֶׁהַכָּל דַּמְיוֹן אֶחָד גָּדוֹל. אֲבָל הַגְּלוּי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הוּא גְלוּי כָּל-כֶּף פְּשׁוּט, שֶׁבְּנֵי-אָדָם אֵינָם יְכוּלִים לְתַפְסוֹ מֵרַב פְּשֻׁטוֹת. כַּדְּגַמַּת אֲוִיר, הָאֵם אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר מֵהוּ אֲוִיר?! זֶה נִרְאֶה כֶּף וְכֶף, אִיךָ?! אֵינָנִי יְכוּל לְהַסְבִּיר, זֶה נִרְאֶה כֶּף וְכוּ'. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), שֶׁמִּי שֶׁחִזַּק בְּאֱמוּנָה, הוּא רוֹאֶה אֶת הַקְּדוּשָׁתוֹ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל אֵינָנוּ יְכוּל לְהַסְבִּיר אֶת זֹאת, כִּי זֶהוּ דָּבָר שֶׁבִלְתִּי נִתֵּן לְהַסְבִּירוֹ לְזוּלָּתוֹ, כִּי דָּבָר רוֹחֲנִי אֵי אֶפְשָׁר לְהַבְהִירוֹ, וְעָלִיו נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי לֵא, כג): "נִוְדַע בְּשַׁעֲרִים בַּעֲלָהּ", אוֹמֵר עַל זֶה הַזֶּהָר (ח"א קג): 'כָּל חַד וְחַד כְּפוּם מֵה דְמִשְׁעַר בְּלִבִּיהּ'. וּמִגְּלָה עַל זֶה רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן א'), שֶׁזֶּה מֵה שֶׁדוּד הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר (תְּהִלִּים קלח, ה): "כִּי אֲנִי יוֹדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה'", אֲנִי דִיקָא, אֵינָנִי יְכוּל לְהַסְבִּירָךְ, כִּי עַל זֶה נֶאֱמַר בַּזֶּהָר (מִשְׁפָּטִים צה): 'גּוֹפָא טְמִירְתָא וְאַתְגְּלִי, כִּי הִיא טְמִירָא', כִּי אִם תִּשְׁאַל אֶת הַמַּאֲמִין אִיזָה טַעַם בְּאֱמוּנָה, אֵינוּ יְכוּל לְהַשִּׁיב לָךְ טַעַם, כִּי אֱמוּנָה אֵינוּ שִׁיף אֲלֵא בְּדַבְּרֵי שֶׁאֵינוּ יוֹדֵעַ טַעַם, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן 'וְגִלְיָא', הֵינּוּ שֶׁאֲצֵל הַמַּאֲמִין, הַדָּבָר גְּלוּי כְּאִלוֹ רוֹאֶה בְּעֵינָיו אֶת הַדָּבָר שֶׁמַּאֲמִין בוֹ, מִחֲמַת גְּדֵל הַבְּנָתוֹ הַשְּׁלֵמָה. וְלִכֵּן הַגְּלוּי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הוּא נֶעְלָם וְנִסְתָּר מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, כִּי כָּל הַדּוֹרוֹת אֲנָשִׁים אוֹהֲבִים לְחַקֵּר בְּדַבְּרִים שֶׁנִּדְמָה לָהֶם שֶׁהֵם לְמַעַלָּה מִשְׁכָּלָם, וּמִחֲטָטִים וּמִיַּנְעִים מַחֲסֵם, וְנִדְמָה לָהֶם כְּאִלוֹ הַשִּׁיגוֹ אִיזָה סוּד נִפְלָא, וְלִבְסוּף זֶה חֲלוּם בַּעֲלָמָא. אֲבָל הַגְּלוּי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, זֶהוּ פְּשֻׁטוֹת כָּל-כֶּף פְּשׁוּטָה, שֶׁהִנֵּה אֲנִי נוֹשֵׁם, וְאֵינָנִי

חושב מה אני נושם ואיך וכו', אויר — מהו, וכיצד נראה וכו', פי זה פשוט בתכלית, אבל אינני יכול להסבירך, פי כל מיני הסברים לא יבהירו. זה הגלוי של רבנו ז"ל — פשטות בתכלית הפשיטות, והבן.

וגלה לנו רבנו ז"ל הנהגה נפלאה ופשוטה להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא, והיא תפלה והתבודדות, ולעולם כשאדם מתבודד ומדבר אליו יתברך, בזה נדבק באין סוף ברוך הוא. וזה מה שכתוב (צפניה ג, ט): "כי אז אהפוך לכל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה'", היום, להבדיל, גם גוי מדבר, אבל אינו יודע שבפנימיות מדבר אז אל הקדוש-ברוך-הוא, כי כן אמרו חכמינו הקדושים (מנחות קי.): דקרא לו אלקי דאלקיא; גם הם מודים בהקדוש-ברוך-הוא, אבל הם מסכנים, חיים בדמיון, ועל-ידי-זה נדמה להם שמדברים אל עצים ואבנים, ואינם קולטים שבדקות מדברים אל הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אינם מרגישים טוב. אבל אם רק היה נתגלה אליהם שהנה מדברים אל הקדוש-ברוך-הוא, היו שמחים ועליונים. וזה יהיה הגלוי של משיח צדקנו, שיגלה לכל באי עולם את אמתת מציאותו יתברך, ואז יהיה התקון השלם. ולכן אמר רבנו ז"ל (ת"י-מוהר"ן, סימן רסו): מה ההפרש ביני לבין משיח? אלא עכשו יש בחירה, אבל אז לא תהיה בחירה, כי תגלה הגלוי של רבנו ז"ל בגלוי כל-כף גדול, שתבטל הבחירה לגמרי. כי עתה הגלוי של רבנו ז"ל נתגלה רק לאלו האנשים שזוכים לבטל את ישותם וגשמיותם לגמרי, ומקבלים את מרות רבנו ז"ל. להם כבר לא אכפת מה היה, מה יהיה ומה עכשו, כי רבנו ז"ל מגלה אור כזה, שכבר לא רוצים מאומה, רק את הקדוש-ברוך-הוא! וזה יגלה משיח צדקנו לכל עם ישראל, ולכל העולם כולו.

ר' אברהם בר' נחמן ז"ל אמר, שלמשיח תהיה עבודה קשה מאד, להכניס באדם שתהיה לו תפלת שמונה-עשרה נקיה. כי בדרך כלל כל המחשבות זרות לאדם בעת התפלה, ומדוע? כי הוא חוטא, ומזה כלל המחשבות זרות. וידוע על אחד מאנשי שלומנו שבא לרבנו ז"ל, והתלונן לפניו שיש לו מחשבות זרות, ואמר לו

רַבְּנוּ ו"ל: תַּקַּח אֶת זֹאת לְכַפֵּרֶת עֲוֹנוֹת, וְחִיָּף (עֵין חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן חקצ); וְהִסְבִּיר מוֹהֲרַנ"ת ו"ל, שְׁכַוְנַת רַבְּנוּ ו"ל הִיְתָה, הֵלֵא הַמַּחְשָׁבוֹת זְרוֹת שֶׁלָּךְ אֱלוֹ הַעֲוֹנוֹת שֶׁלָּךְ, שֶׁהֵם אֲשֶׁר גּוֹרְמִים לְאָדָם הַרְהוּרִים רָעִים. וְלִכֵּן אֵל לָךְ לְהַתְּלוֹנֵן בְּזֵה. וְדַבֵּר זֶה אָדָם צָרִיף לְזַכֵּר תָּמִיד. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), שֶׁיֵּשׁ עֲנִיִּין דְּמַכְסִּין עַל עֵינָיו, שֶׁהֵן הַמַּחְשָׁבוֹת זְרוֹת הַמְּכַסּוֹת עַל עֵינֵי הַשֶּׁכֶל שְׁלוֹ, וְאֵינוֹ זוֹכֵה לְרְאוֹת אֶת הַשָּׁמוֹת: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן שֶׁל הַד' עוֹלָמוֹת, וּמִמֵּילָא אֵינוֹ יוֹנֵק מִהַחֲלוֹן שֶׁל מְשִׁיחַ, כִּי מְנוֹקְבָא דְּפִרְדֵּשָׁקָא מְשִׁיף רוּחַ חַיִּים לְמְשִׁיחָא, מִפְּתַחַי חֲלוֹנוֹת הַעֲלִיּוֹנִים יוֹנְקִים חַיּוֹת לִיהוּדֵי שְׂרוּצָה לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ הָאוֹר שֶׁל מְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ.

וְלִכֵּן אֲצֵל רַבְּנוּ ו"ל הִזָּה הַעֲקָר תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, רַק לְעַבְדֵי אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, וְלִדְבַר הַרְבֵּה אֱלִיו יִתְבָּרַךְ. כִּי עַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת אֲצֵל רַבְּנוּ ו"ל הִזָּה הַדְּבָר, לְשִׁיחַ וּלְסַפֵּר בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ. כִּי מֵהֵי שְׁלֵמוֹת הַהִתְבּוֹדְדוֹת? שְׁאָדָם מְשִׁלִּיף שְׁכָלוֹ, וְיוֹדֵעַ: אֵין לִי שׁוּם שְׁכָל, וּמְדַבֵּר כְּיֶלֶד קֶטָן: "אֲבָא, תַּעֲזֹר לִי, אֲבָא, תֵּן לִי לֶאֱכֹל, הֵב לִי לְשִׁתוֹת" וְכו'. וְהַפְּלִיג מֵאֵד רַבְּנוּ ו"ל בְּמַעֲלַת פְּרוֹסְטֵק — פְּשִׁטוֹת, כְּמוֹבָא (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קנד); וְאָמַר, שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְמִדְרַגְתּוֹ רַק עַל-יְדֵי פְּרוֹסְטֵק — פְּשִׁיטוֹת. שְׁדַבֵּר הַרְבֵּה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ק), שֶׁכָּל הַצְּדִיקִים לֹא זָכוּ לְהִגִּיעַ לְמַעְלָתָם רַק עַל-יְדֵי תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת. וְיָדוּעַ שֶׁהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זִי"ע אָמַר: אַחֲרֵי כָּל הַהִשְׁגוֹת שְׂזָכִיתִי לְהַשִּׁיג, הַשְּׁלֵכְתִי הַכֹּל, וְהִתְפַּלְלְתִי אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּיֶלֶד קֶטָן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר. וְיָדוּעַ אֲשֶׁר הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זִי"ע זָכָה שֶׁיִּתְגַּלֶּה אֵלָיו אַחֲרֵי הַשִּׁילוּנִי, רַבּוֹ שֶׁל אֱלֹהֵי הַנְּבִיא, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אָמַר, שְׂזוֹרֵק הַכֹּל וְעוֹבֵד אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּפְשִׁיטוֹת. הַעֲבוּדָה שֶׁל פְּשִׁיטוֹת — פְּרוֹסְטֵק, זֶה הַעֲבוּדָה הַקָּשָׁה בְּיֹתֵר, כִּי אֲצֵל כָּל אָדָם מִקְּטָן עַד גְּדוֹל נִכְנָסוֹת חֲכָמוֹת לְחֹשֶׁב: אֲנִי חֲכָם, אֲנִי מְבִין, אֲנִי מְשִׁפִּיל, אֲנִי יוֹדֵעַ. אֲבָל דּוֹד הַמְּלִיךְ גְּלָה לָנוּ אַחֲרַת (תְּהִלִּים עג, כב): "וְאֲנִי בַעַר וְלֹא אָדַע", אֲנִי יוֹדֵעַ מְאוּמָה. וְלִמְדֻרְגָה זֶה זָכָה רַבְּנוּ ו"ל, וְלִכֵּן אָמַר (עֵין חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שמא): הֵ'אֵינוֹ יוֹדֵעַ שְׁלִי יוֹתֵר

אֲשֶׁר ד' קפ בַּנְחַל קמט

חדוש מה' יודע' שלי, כי מה שאני יודע אני יודע כבר, אבל מה שאני אומר 'אני יודע', זה חדוש יותר גדול, כי איך תאמר שאינך יודע וכו' וכו'. ולכן אין מעלה גדולה יותר מזו.

צריכים להיות רק שמח, לא להתיאש בשום פנים ואופן, כי חיים מאוד מרים וקשים, אימתי? כשהולכים עם חכמות: אני מבין, אני נכון, אני בר דעת, אני פקח. אבל אם יודע שהוא לא כלום, אזי עובר את העולם הזה בשלום ואהבה. וזה הלמוד העמק שאנו לומדים מרבנו ז"ל. אבל גם לזה צריכים רחמים רבים שלא נטעו אותנו. כי רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לא), כמו שאצל הקדוש ברוך הוא יש זכה — נעשה לו סם חיים, לא זכה — נעשה לו סם המות' (יומא עב:), וכן אצל התורה יש זכה — נעשה לו סם חיים, לא זכה — נעשה לו סם המות', כמו כן אצל הצדיק: זכה — הגלויים של הצדיק הם חיים, לא זכה — הגלויים של הצדיק הם מות. הינו שאדם אומר: זה גבה יותר מדאי, אינני מבין, או איני רואה כאן שום חדושים, שום נפלאות וכו', ומדוע? כי הולך עם חכמות, ורוצה לראות עמקות ופולפולים. לכן בחכמת הקבלה יכולים להטעות בני-אדם. כי זה שמדבר — איננו יודע מה שמדבר, והשומע — כפל כפלים אינו מבין את מה ששומע, אזי זה מסביר, וזה שומע ואומר: "אהה, אהה, עכשו אני מבין", ושניהם מטעים זה את זה, ובא שלישי שהוא חכמלוג יותר ופילוסוף גדול, ואומר: "שניכם אינכם מבינים, הנה אסביר לכם". ומתחיל להבהיר, וכלם מתבטלים אליו, וכך הולכים וכך מטעים בני-אדם. אבל בדרך תמימות ופשיטות זה כל-כך פשוט, שאין לבני-אדם משג בזה כלל וכלל. ולכן דברי רבנו ז"ל הם עמק עמק מי ימצאנו. ולא בחנם שאמר מוהרנ"ת ז"ל קדם הסתלקותו: "להגיד שלא התפללתי מספיק, אינני יכול, כי שמרתי על הזמן, להגיד שלא למדתי מספיק, אינני יכול, כי שמרתי על הזמן, אבל מי יודע", קבל ואמר, "אם יצאתי ידי חובת הפשיטות של רבנו ז"ל". כי הפשיטות פשוטה בתכלית, שקשה מאוד מאוד לקלט ולרדת לעמקה. וזו העבודה הקשה ביותר לאדם — להיות פשוט.

וְזֶה לֹא לְבִזְיוֹן כְּשֵׁאוֹמְרִים עָלָיו שֶׁהוּא פְּשׁוּט, וְחֹשֶׁב: "אֲנִי פְּשׁוּט! הֲלֹא אֲנִי רַבִּי, אֲנִי גֵאוֹן, אֲנִי מְקַבֵּל וְכוּ' וְכַדּוּמָה. וְאִיךָ תֵּאמְרוּ שֶׁלְּהִיט יְהוּדֵי פְּשׁוּט שָׁנָה יוֹתֵר מֵהַכֹּל?! " אַךְ בְּאַמַּת כָּךְ הוּא, כִּי אֵין אָצֶלוּ מִחֲצָה בֵּינוּ לְבֵין הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין שׁוּם הַפְּרָשׁ, כְּכַר מִדְּבַק עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. אָבֵל צְרִיכִים הִרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְזִכּוֹת לָזֶה, לְהוֹרִיד מֵעֲצָמוֹ אֶת הַקְּלָפָה שֶׁל הַיְשׁוּת וְהַגְּאוּת שֵׁישׁ בּוֹ. אֲשֶׁרֵינוּ מֵה טוֹב חֵלְקֵנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, שֶׁשֵּׁם חֵלְקֵנוּ בַּחֵלֶק שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' קפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר רֵאשִׁי ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֵל טוֹב סֵלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הַרוּצָה לְהֵאִיר אֶת נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצַחוֹת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְלִשְׁוֹב בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה ... נִרְוֵ יֵאִיר.

לְנֹכַח קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וּמְאֹד נִזְדַּעְזַעְתִּי מִכָּל מֵה שֶׁכְּתַבְתָּ לִּי.

עֲכָשׁוּ נִתְוַדַּעְתִּי שֶׁאֵין לְאָדָם חֲבָרִים, כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ זֶה דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל, אֶחָד חוֹשֵׁב שֵׁישׁ לוֹ חֲבָרִים שְׁרוּצִים לְעוֹזְרוֹ, אֵין דְּבָר כְּזֶה, בְּנִי-אָדָם הֵם חִיּוֹת בְּדַמּוֹת אָדָם, כָּךְ אוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'): מִי שֶׁדְּבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִקְרָא אָדָם, מִלְּשׁוֹן (יִשְׁעִיָּהּ יד, יד): "אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן", וּמִי שֶׁאֵינוֹ דְּבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא חַיָּה בְּדַמּוֹת אָדָם, כִּי יְכוּל לְטָרֵף אֶת הַזּוּלָּת. וְלִכְּנֹן צְרִיכִים לְהִזְהָר מִבְּנֵי-אָדָם יוֹתֵר מִהַיָּצָר הָרַע, כִּי רַבֵּנוּ ו"ל אוֹמֵר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן פּא), שֶׁבְּנֵי-אָדָם הֵם מוֹנְעִים יוֹתֵר מִהַיָּצָר הָרַע, כִּי הַיָּצָר הָרַע יֵשׁ לְכָל אֶחָד כְּפִי כַחוֹ, כִּי אֵין הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלֵחַ לְאָדָם יָצָר הָרַע, אֲלֹא כְּפִי שֶׁיְכוּל לְהַתְּגַבֵּר עָלָיו, אָבֵל אָדָם כְּלוּל מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, וְיְכוּל לְהוֹרִיד אֶת הָאָדָם לְנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא.

נדבר זה למדת היטב על בשרך, שאי אפשר לבטח בכך-אדם.

הקדוש-ברוך-הוא זכה אותנו, שזכינו להתקרב אל הצדיק האמת, שהוא יותר למעלה מלמטה. ולכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז'), שהעצות של הצדיק הן עצות העולם הבא, מה שאין בן עצות של המון עם הן עצות העולם הזה, שהן תכלית השקר, כי לכל אחד בזה העולם ישנם אינטרסים עצמיים, אפלו שישפך לה ספורים שרוצה את טובתך, אין זה נכון כלל, והוא שקרן גדול, כי אם אינו מקרב אותך אל הקדוש-ברוך-הוא, אם אינו מזכה אותך ללמד תורה ולקיים את המצוות, הוא שקרן גדול, ורק רוצה לנצל אותך עד תם, וכשינוכח שאין לו יותר צורך בך, אזי ישליך אותך בפח יקוש כזה, שלא תוכל לצאת ממנו. וכמו שאני ראיתי בעיני אנשים כאלו צבועים, רמאים, שקרנים, שרמו את הבריות, ובגוי-אדם רצו אחריהם, ולבסוף הפקירו אותם, עד שנפלו לבית-סהר, ולא באו אף לבקרים, ונמקו בכלא שנים. וזאת ראיתי כמו עיני, איך אנשים שבחוץ היו נקראים 'צדיקים', 'עובדים', 'קדושים' וטהורים' וכו' וכו', התנהגו כחיות טרף. וזה מה שאני מפרש תמיד: "וכל שרץ השורץ על הארץ", סובב על אלו הצבועים. שרץ ראשי תבות: שקרנים, רמאים, צבועים. ולכן אומר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן ו'): הוצר הרע דומה כאחד המחזיק ידו סגורה, וכלם רצים אחריו, ובטוחים שיש משהו בידו, ולבסוף פותח את היד ונתגלה שהיא ריקה, ומאומה אין בה. כמו-כן אלו הרמאים והצבועים, עובדים על בגוי-אדם, וחושבים שהם יביאו אותי אל התכלית, ולבסוף פותחים ידיהם ונתגלה שאין בה מאומה. ואם התנא הקדוש, רבי יוסי בן קסמא אמר (אבות פ"ק ו'), אשר אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומצוות בלבד — אז זהו זה! ולכן אם יש צדיק שמעודד אותי ומשמח אותי, עלי לתפס בו בכל הכחות ולא לעזבו. אבל אם אדם סתם מספר ספורים, ורוצה לשטות בי, עלי לברח ממנו כמו שבורחים מאש שורף, כי לבסוף לא ישאר אצלי מאומה. ואני חושב שבמעט השנים שהלכת ממני, הגיע הזמן שתתעורר ותחשב

היטב באיזה מעמד ומצב אתה נמצא. אני הייתי מיעץ לך לברח
חזרה אל הקדוש-ברוך-הוא.

היה בימי מוהרנ"ת ז"ל יהודי, שנסתבך בסבוף רב עם כסף
ושאר מיני צרות, והיות שלמד בצותא עם מוהרנ"ת ז"ל מגיל
קטנות בחדר, והפירו כל השנים, אזי גמר אמר בלבו, שיהכרח לו
לברח, אבל בטרום שעושה צעד כזה לעזוב את אשתו וילדיו ולברח,
חשב לשאל את מוהרנ"ת ז"ל, האם זו דרך נכונה לעזוב הכל ולברח
לדודו, שהוא יעזרו. תכף-ומיד כשנכנס למוהרנ"ת ז"ל, החל
לבכות, ושפף לבו מפל מה שעבר עליו. ומוהרנ"ת ז"ל הבין היטב
מה שעובר על אדם זה, ואמר לו: לדעתי, תברח רק אל
הקדוש-ברוך-הוא. הדוד משיראה אותך במצבך העגום, יבין
תכף-ומיד שבאת לבקש עזר, וכשיתן לך "שלוש עליכם", ראשי
האצבעות יתן לך ולא את כל כף היד, ואולי יתן לך סעדה אחת,
ואחר-כך יתנכר אליך. עצתי — שתברח אל הקדוש-ברוך-הוא, קח
עצמך בידך, ולך לבית-הכנסת, ותתחיל ללמד ולהתפלל, שם
מפירים אותך, ולא יאריך זמן רב, וירחמו עליך ויעזרו לך, ויהיו לך
שני העולמות. מוהרנ"ת ז"ל דברו כל-כך בתמימות ובפשטות,
והסביר לו בשכל, שנכנס במחשבתו וחזר. ותכף כשחזר נעשה רעש
— מה זה, מי זה. ואמר לו מוהרנ"ת ז"ל — אתה שתק, אל תדבר
מאומה, רק תדבק בבית-המדרש ובבית-הכנסת, ותתפלל ותלמד
ותקים מצוות, ובין כך נעשה רעש והתחילו לעזר לו ושקם עצמו.

ולכן גם לך אני אומר: נסתבכת?! כל אדם בזה העולם
מסתבך, אחד יותר אחד פחות, עד שמגיע זמן של משבר, שאדם
מתחיל לראות: היכן אני, ומה אתי?! סוף כל סוף מהתאוות לא
נותר מאומה. החיים פורחים. הנה קרה אסון, אברך הלך לישן,
ובבקר לא קם, מי תאר ומי שער פזאת?! ואם התנא הקדוש אומר
(אבות א, ז): "ואל תתיאש מן הפרענות", זה סובב על כל אחד ואחד
מאתנו, אף פעם אין יכולים לידע מתי יקבלו את המכה, חס ושלום.
וכשמקבלים כבר מכות — אוי ואבוי, ואם מקבלים את המכה
מהקדוש-ברוך-הוא, זה עדין בחסד וברחמים, אבל גם על זה אנו

אֲשֶׁר ד' קפא בַּנְחַל קנג

מִבְּקָשִׁים מֵאֵתוֹ יִתְבַּרְךָ, שִׁיְהִיָּה בְּרַחֲמִים וּבְרַצוֹן, כְּמוֹ שֶׁרַבְּנוּ ו"ל
מִפְּרֵשׁ (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סג), שְׁזָה מַה שֶׁאָמַר יַעֲקֹב אֲבִינוּ
לְבָנָיו (בְּרֵאשִׁית מג, יד): "וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים", מֵהוּ 'לָכֶם'?
הֵינּוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יִתֵּן לָנוּ הַרְחַמְנוּת, שְׂיִמְסֹר הַרְחַמְנוּת בְּיַדְנוּ, כִּי
אֲצִלוּ יִתְבַּרְךָ יָכוֹל לְהִיּוֹת, שְׁגַם הַחֹלְאָת הַקָּשָׁה וְכָל הַיְסוּרִים, הֵם
הַרְחַמְנוּת שְׁלוֹ, כִּי בּוֹדָאֵי כָּל מַה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ עוֹשֶׂה לְאָדָם, אֲפִלוּ
יְסוּרִים קָשִׁים, הַכֹּל הוּא רַק רַחֲמָנוּת, אֲבָל אָנוּ מִבְּקָשִׁים שִׁיִּתֵּן וְיִמְסֹר
בְּיַדְנוּ הַרְחַמְנוּת, כִּי אֵין אָנוּ מְבִינִים הַרְחַמְנוּת שְׁלוֹ, וְגַם אֵין אָנוּ
יָכוֹלִים לְקַבֵּל אֶת הַרְחַמְנוּת שְׁלוֹ, רַק שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יִתֵּן בְּיַדְנוּ אֶת
הַרְחַמְנוּת, שֶׁאֲנַחְנוּ בְּעֶצְמָנוּ גִּרְחַם עָלֵינוּ. וְאֲצִלְנוּ הַרְחַמְנוּת
בְּפִשְׁטוּת — לְהִתְרַפֵּא מֵהַחֲלִי, וְשִׁתְהִיָּה לָנוּ פְּרִנְסָה וְכִיּוֹצֵא בְּזָה.
אֲזִ כְּשֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ נוֹקֵם בָּנוּ, זֶה עֲדִין רַחֲמָנוּת, אֲף שֶׁאָנוּ רוֹצִים
שְׂיִמְסֹר אֶת הַרְחַמְנוּת בְּיַדְנוּ. אֲבָל אִם מוֹסְרִים אֶת מִדַּת הַדִּין
לְבִנְי־אָדָם, בְּנִי־אָדָם הֵם רְשָׁעִים אַרְוּרִים, רוֹצְחִים בְּדָם קָר, וְלֹא
אֲכַפֵּת לָהֶם מֵהַזּוּלַת כָּלֵל. וְאֲנִי יָכוֹל לְהַעֲיֵד אֶת זֹאת, כִּי רְאִיתִי בִימֵי
חַיִּי, אֵיךְ בְּנִי־אָדָם לֹא אֲכַפֵּת לָהֶם מֵהַזּוּלַת כָּלוּם, הֵם יִקְבְּרוּהוּ חַיִּים.
וַיֵּשׁ לִי דְגָמָאוֹת כְּאֵלוֹ לֹאֵין סֶפֶר, עַד שֶׁאֲנִי יָכוֹל לְכַתֵּב בְּמַה סְפָרִים
עֲבִי כֶּרֶס, בְּלִי שׁוּם גְּזֻמָּא, כְּפִי שְׁנוּכַחְתִּי, שֶׁבְּנִי־אָדָם בְּשֶׁבִיל כְּסָף
וְכַבּוֹד יִפִּילוּ אֶת הַשָּׁנִי לְבָאֵר שַׁחַת, בְּלִי חֲמֵלָה וְרַחֲמִים.

וְלִכֵּן מֵאַחַר שֶׁעָבַר עָלַיךְ בְּחַיִּים מַה שֶׁעָבַר, אֲסוּר לָךְ לְהִתְיַאֵשׁ.
רַבְּנוּ ו"ל אֹמֵר (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עח): אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם
כָּלֵל! אֵין מִשְׁגַּ כְּזָה לְהִתְיַאֵשׁ. רַבְּנוּ ו"ל אֹמֵר (שָׁם, סִימָן קיב): אִם
אֲתָה מֵאֲמִין שְׂיִכּוֹלִים לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שְׂיִכּוֹלִים לְתַקֵּן. הֲלֹא יֵשׁ לְאָדָם
יְסוּרֵי מִצְּפוֹן: "מָה עָשִׂיתִי, וְלָמָּה בָּאתִי לָזֶה?! וְאֵיךְ נִפְלַתִי
וְהִדְרַדְרַתִּי כִּי?! וְזֶה הוֹרֵס אוֹתוֹ. אֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל: לָמָּה לָךְ
לְהִמְשִׁיךְ עַל עֶצְמְךָ יְסוּרֵי מִצְּפוֹן, לָמָּה לָךְ לְהַשְׁבֵּר?! הֲלֹא אֲתָה
מֵאֲמִין שֶׁמָּה שֶׁעָשִׂיתָ קִלְקַלְתָּ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, יֵשׁ לָךְ אֲמוּנָה
בְּזָה, אֲזִי תֵּאֲמִין שְׂיִכּוֹלִים לְתַקֵּן.

וּמוֹהֲרַנ"ת ו"ל מְסַבֵּיר (לְקוּטִי־הַלְכוֹת, עֶרֶב, הַלְכָּה ג'), שֶׁשְׂתַּכְלִית
בְּרִיאַת הָאָדָם בְּזָה הָעוֹלָם הִיְתָה רַק הַרְצוֹן. שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא

קנד אֲשֶׁר ד' קפא בַּנְחַל

רוֹצֶה אֶת רְצוֹן הָאֱדָם, וְהוֹרִיד אוֹתָנוּ לְזֶה הָעוֹלָם, שְׁנֹרָצָה וְנַחֲפָץ לְחֹזֵר אֵלָיו. כְּדִגְמַת מְלֶךְ, שֶׁהֵבֵן יוֹשֵׁב אֶצְלוֹ, וּמִתְעַנֵּג בְּכָל מִינֵי עֲרֻבוֹת וְנֹעַם, וְאִינוּ יוֹדֵעַ לְהַעֲרִיף גְּדֻלָּתוֹ וּמַעֲלָתוֹ וְרַב טוֹבוֹ, וְכַמָּה שְׁפִיר חֶלְקוֹ וְכוּ'. אֲבָל מִשְׁנֵתְרַחֵק מֵהָאֲבָא, וְנִתְפָּס בִּיְדֵי שׁוֹדְדִים אֱלִימִים, רוֹצְחִים, גְּנָבִים, וּמְכִים אוֹתוֹ מְכוֹת רָצַח, וּמַעֲנִים אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי עֲנוּיִים, אֲזַי מִתְחִיל לְצַעֵק: "אֲבָא, אֲבָא, אֲבָא". כֵּן הִיא הַנְּשֻׁמָּה, כְּשִׁיוֹשֶׁבֶת בְּעוֹלָם הָאֲצִילוֹת וּמִתְעַנֵּגַת בְּזִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יְתִבְרָךְ, אֵינָה מְבִינָה אַחֲרַת, זֶהוּ זֶה! לְזֹאת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוֹרִיד נְשֻׁמָּה לְזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי, הַמְּלֵא תַּאֲוֹת רְעוֹת, הַמְּלֵא נֶאֱוָף, שְׂקוּץ, תַּעֲוֹב וְזֵהוּם, שְׁרוּאִים כָּל מִינֵי תוֹעֵבוֹת רְעוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְהַנְּשֻׁמָּה מְסַכְּנָה גְּכֻנְסַת בִּינֵיהֶם. וְאִם הִיא זוֹכָה לְחֹזֵר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלְצַעֵק: "אֲבָא, אֲבָא", וְלְדַבֵּר אֵלָיו, אֵין לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֻלַּת הַתְּעַנוּג שֶׁיֵּשׁ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכָכֵל שְׁאָדָם מִתְגַּבֵּר עִם הַרְצוֹנוֹת לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא מַעֲלָה שְׁעֲשׂוּעִים כְּאֵלוֹ, שֶׁעוֹד לֹא עָלוּ שְׁעֲשׂוּעִים מִימוֹת עוֹלָם. וּבִפְרָט מִי שֶׁהִיָּה כָּל-כָּף רְחוּק וְנִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל.

וְזֶה מֵה שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכוֹת לר'): בְּמָקוֹם שֶׁבְּעֵלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים, אֵין צַדִּיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לְעַמֵּד; כִּי הֵם הָיוּ כְּבָר בְּמָקוֹר הַטְּמֵאָה, הַזְּהֻמָּה וְהַשְּׂקָר, וְחִזְרוּ מִשָּׁם, זֶה לֹא יְכוּל צַדִּיק, כִּי צַדִּיק אֶף פַּעַם לֹא הִגִּיעַ לְמַצֵּב כְּזֶה. וְלָמָּה בְּאַמַּת הַצַּדִּיקִים זוֹכִים בְּכָל פַּעַם לְגִלוּיִים יוֹתֵר גְּדוּלִים, הֲלֹא אֶף פַּעַם לֹא הָיוּ בַּחֲשֵׁךְ? אֶלָּא הַחֲכָמִים וְהַצַּדִּיקִים כָּל-כָּף פְּקָחִים, הֵם מְבִינִים שֶׁכָּכֵל שִׁישְׁפִּילוּ עַצְמָם, הֵם יַעֲלוּ מַעֲלָה מַעֲלָה. וְלָכֵן אָנוּ מוֹצֵאִים בְּכָל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, שְׁדוּד הַמְּלֶךְ, שֶׁהוּא זָכָה לְהִיּוֹת הַרְגֵל הַרְבִּיעִית שֶׁל הַמְּרַכְּבָה, קוֹרֵא אֶת עַצְמוֹ (תְּהִלִּים מ, יח): "וְאֲנִי עֲנִי וְאֲבִיוֹן", שְׁעוֹשֶׂה עַצְמוֹ כְּדֹל וּמִסְפֵּן, וּמִבְקָשׁ וּמִתְחַנֵּן לְפָנָיו יְתִבְרָךְ: רָאָה בְּאֵיזָה מַצֵּב אָנִי, וּבְכָל תְּפִלוֹתָיו נִדְמָה כְּאֵלוֹ הוּא הִכִּי גְרוּעַ, גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁכָּף מִתְנַהֲגִים כָּל הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם שְׁבוּרִים בְּעַצְמָם, כְּאֵלוֹ הֵם הִכִּי גְרוּעִים בְּעוֹלָם, וְאֶפְלוּ הַשִּׁיגוֹ כְּבָר הַמְּדַרְגּוֹת הִכִּי עֲלִיוֹנוֹת, הֵם תְּמִיד שְׁבוּרִים וְרְצוּצִים וּמְחֻזְקִים עַצְמָם הַגְּרוּעִים בְּיוֹתֵר, וְתְּמִיד חוֹזְרִים

אָשׁר ד' קפא בְּנַחֵל קנה

בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּמְמִילָא עוֹלִים תְּמִיד מַעְלָה מַעְלָה, וְאַף שְׂכַבְר
הַשִּׁיגוּ מֵה שֶׁהִשִּׁיגוּ, עוֹד חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, שְׂאִין לָנוּ מִשְׁגַּח מֵה זֶה.
רַבְּנֵי ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר'), שְׂאֵפְלוּ הַצַּדִּיק שֶׁמִּשִּׁיג
רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְרַק מְרַגֵּישׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵינּוּ רוֹאֶה רַק
אֱלֻקוֹת, אֵינּוּ שׁוֹמֵעַ רַק אֱלֻקוֹת, אֵינּוּ נוֹשֵׂם רַק אֱלֻקוֹת, אֵינּוּ מְדַבֵּר
רַק אֱלֻקוֹת, שְׂאִין לָנוּ תְּפִיסָה מֵה זֶה, הוּא רַק מְלַבִּישׁ עֲצָמוֹ
בְּלְבוּשִׁים, אֲבָל לָנוּ אֵין הַשְׂגָּה מֵה זֶה רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, אַף-עַל-פִּי כֵן
בְּכָל יוֹם הוּא חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, שְׂמָא אֶתְמוּל גִּשְׂמַתִּי אֶת הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, עֲשִׂיתִי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ גִּשְׂם, חֲשַׁבְתִּי כְּבָר שֶׁהִנֵּה זְכִיתִי
לְהַפִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַיּוֹם אֲנִי מִתְחִיל לְרְאוֹת שְׂעֵדִין אֲנִי
הַכִּי רַחוּק, וּבוֹכָה וּמְבַכָּה עַל כָּה.

וְזוֹ הִיְתָה דְרָךְ רַבְּנֵי ו"ל, תְּמִיד כְּשֶׁגָּלָה נִפְלְאוֹת נוֹרְאוֹת מְגַדֵּלֶת
הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, תִּכְפֹּר-וּמִיד כְּשֶׁהִלְכוּ, סָגַר אֶת הַדֵּלֶת, וְהִתְחִיל
לְבַכּוֹת, וּבְכָה מְאֹד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ: "אֵיךְ זוֹכִים לְהִיוֹת יְהוּדִי", עַד
שְׂכַמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים שְׂאֵלוּ מוֹהַר"ן תְּ ו"ל: רַבִּי, גְּלִיתָ לָנוּ כָּל-כָּף
הַרְבֵּה נִפְלְאוֹת?! וְעֵנָה: מִי יִדַע שֶׁיֵּשׁ דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, אִזּוּ מִי יוֹדַע מֵה
יֵשׁ עוֹד?! וְכִשְׁגָּלָה רַבְּנֵי ו"ל הַתּוֹרָה בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
ו' (קו) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קיט): "תְּעִיתִי כְּשֶׁה אֹבֵד בְּקֶשׁ עֲבָדְךָ", שְׂשֵׁם
מְגַלָּה רַבְּנֵי ו"ל, שְׂאֵנּוּ רוֹאִים רוּעָה צֶאֱן יוֹצֵא בְּשִׁדָּה לְרַעוֹת אֶת
צֶאֱנוּ, וְהִנֵּה תַעֲהָ שֶׁה אֶחָד בְּעֵבִי הִיעַר, אֲזִי מִתְחִיל הַרוּעָה לְחַלֵּל
בְּחַלְלִיו, כָּל זְמַן שֶׁהִשָּׂה שׁוֹמַעַת אֶת קוֹל הַחֲלִיל — הִיא שְׂבָה אֵלָיו,
אֲבָל לְפַעְמִים נִתְעִית כָּל-כָּף בְּתוֹךְ הִיעַר שְׂאֵינָה שׁוֹמַעַת קוֹל הַחֲלִיל,
וְאֵינָה יוֹדַעַת לְחַזֵּר. עַד שֶׁהַרוּעָה מִתְיַאֵשׁ מִמֶּנָּה, וְהִיא מִתְיַאֵשׁת
מִהַרוּעָה, וְעַל שְׁנֵיהֶם הִרְחַמְנוּת. וְזֹאת מְבַקֵּשׁ דָּוִד הַמֶּלֶךְ: "תְּעִיתִי
כְּשֶׁה אֹבֵד", נִכְנַסְתִּי בִיעַר וְתַעֲיִתִי, אֲבָל אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, רַבּוֹנוּ
שֶׁל עוֹלָם: "בְּקֶשׁ עֲבָדְךָ" — אַל תִּתְיַאֵשׁ מִמֶּנִּי, וְתִמְשִׁיךְ כְּכֹכֹל
לְחַלֵּל בְּחַלְלִיל, כְּדִי שְׂאֵשְׁמַע אֶת קוֹלְךָ, וְאֶחְזוֹר אֵלֶיךָ. וְכִשְׁגָּלָה רַבְּנֵי
ו"ל תּוֹרָה נִפְלְאָה זֹאת, לְאַחַר מִכֵּן כְּשֶׁהִלְכוּ כָּלֵם, שְׂמַעוּ אֵיךְ שְׂרַבְּנֵי
ו"ל בּוֹכָה כִּילֵד קָטָן, וּמִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ: "תְּעִיתִי כְּשֶׁה אֹבֵד
בְּקֶשׁ עֲבָדְךָ", תְּעִיתִי בִיעַר עֲבוֹת, אֵינִי יוֹדַע הֵיכָן אֶתָּה, רַבּוֹנוּ שֶׁל

עולם, אָזי תַעֲשֶׂה עִמָּדֵי חֶסֶד — "בְּקֶשׁ עֲבָדְךָ", תִּבְקֶשׁ אוֹתִי, תִּחַפֵּשׂ אוֹתִי וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי. לְמַדִּים מִכָּאן מֵהֵן עֲבוֹדוֹת שֶׁל צְדִיקִים, שֶׁתְּמִיד חֲשִׂים עֲצָמָם הִכִּי גְרוּעִים.

וְזֶה נוֹתֵן כַּח לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּתְּרָקוּ מֵאִיזוֹ סִבָּה שְׁלֵא תִהְיֶה. יִשָּׁנִם בַּחֳרִים צְעִירִים מִסִּבֵּנִים, שְׂאִין לָהֶם זְווג, וּבִכֵּן מֵה יַעֲשׂוּ?! בַּחוּץ הַתְּאוֹת מִתְּגַבְּרוֹת, וְנִכְשָׁלִים בַּפָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבֵן, שְׁזֵה הָעוֹן הַחֲמוּר בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קמא), שְׁמִכָּל טַפָּה יְכוֹל לְהוֹצֵר וְלָד, וְהִלְכוּ וְהִרְגוּ אֶת הַיֶּלֶד, כִּי אִם לֹא־חִים זְכוּכִית מִגְדֵּלֶת, יְכוֹלִים לְרָאוֹת בַּחוּץ הַזֶּרַע שֶׁמִּתְנוּעֵעַ דְּמוּת שֶׁל תֵּינוּק: יָדִים, רַגְלִים, רֹאשׁ וְכְדוּמָה וְכוּ' בְּכָל טַפָּה וְטַפָּה, וְאִם אָדָם הוֹרֵג אָדָם אֶחָד — נִקְרָא רוֹצֵחַ, אִם הוֹרֵג חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים — הֵרִי זֶה רוֹצֵחַ נוֹרָאִי, אִם הוֹרֵג עֶשְׂרֵה אִישׁ — הֵרִי זֶה רוֹצֵחַ עוֹלָמִי, אֲבָל אִם אָדָם הוֹרֵג אֶת בְּנוֹ — הֵרִי הוּא רוֹצֵחַ אֲכֹזְרִי שְׁלֵא נִשְׁמַע כְּמוֹתוֹ, וְאִם רוֹצֵחַ עֶשְׂרֵת יְלָדָיו — הֵרִי הוּא רוֹצֵחַ אֲלוֹף בְּרִצִּיחָה. וְכִשְׂאָדָם חוֹטֵא בַּפָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הוֹרֵג אֶת יְלָדָיו, וּמֵה יַעֲשֶׂה הַבַּחֲוֵר הַרְּוִק שְׂאִין לוֹ זְווג?! הוּא רוֹצֵחַ לְהִתְחַתֵּן, אֲבָל הָאָבָא אוֹמֵר לוֹ: "יֵשׁ לָךְ עוֹד זְמַן, תַּחֲכֶה", אוֹ "אֵינְךָ מִבְּשָׁל מִסְפִּיק", אוֹ "אֵינִי רוֹצֵחַ לְתֵת לָךְ כֶּסֶף", אוֹ "אֵין לִי כֶסֶף", וּשְׂאָר מִינֵי תְרוּצִים שֶׁנִּשְׁמָעִים דְּהַיּוֹם, וּמֵה יַעֲשֶׂה בַּחֲוֵר שֶׁנִּכְשָׁל בַּחֲטָא הַמְּזוּהָם הַזֶּה, וְנִפְגָּם יוֹתֵר מֵחוּ? כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו'), שֶׁהַחֲטָא הַזֶּה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, פּוֹגֵם בַּמַּח, כְּמוֹכָא בְּזִהַר (עֵין חֵלֶק ב' קי): סְלוּקָא דִּיסוּדָא עַד אָבָא וְאֵמָא. הַבְּרִית תְּלוּי כְּפִי הַמַּח, הַזֶּרַע בָּא מִהַמַּח, וְכִשְׂאָדָם, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, מוֹצִיא זֶרַע לְבִטְלָה — פּוֹגֵם אֶת הַמַּח. וְלָכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהַרּוֹפְאִים אוֹמְרִים: סְגֵלָה לְמִשְׁגָּע — לְסַרְס אוֹתוֹ, אַחֲרֵת יִשְׁתַּגַּע לְגַמְרִי, כִּי מִתְּנִיבֵשׁ אֲצִלוֹ הַשְּׂמֹנְנוּיּוֹת, עַד שִׁיּוּצָא מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרִי, רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וּמֵה יַעֲשֶׂה בַּחֲוֵר שֶׁרוֹצֵחַ לְהִתְחַתֵּן, וְאֵינוֹ יְכוֹל מֵאִיזוֹ סִבָּה שְׁלֵא תִהְיֶה?!

וְהִנֵּה הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא רַחֵם עָלֶיךָ, וְזָכִיתִי לְחַתֵּן אוֹתְךָ בְּגִיל צְעִיר, אֲשֶׁר סִבְּנִיתִי אֶת עֲצָמֵי בְּזֵה בְּכָל מִינֵי סִבְּנוֹת, כִּיְדוּעַ לָךְ מְעֻט

אֲשֶׁר ד' קפא בַּנְחַל קנז

ממה שְׁעֵבֵר עָלַי, עַד שְׁזָכִיתִי לְהוֹצִיא מֵהַפֶּתַח אֶל הַפַּעַל וּלְחַתֵּן אוֹתָךְ וְכוּ', אֲזִי הָיִיתָ צָרִיךְ לְהִיּוֹת הַכִּי מֵאֲשֶׁר בַּחַיִּים, כִּי אֶלְפֵי אֲלָפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת בַּחֲוָרִים הָיוּ שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, אִם אֶחָד הָיָה תּוֹפֵס אוֹתָם בְּגִיל שִׁשְׁ-עֶשְׂרֵה וּמַחֲתֵן אוֹתָם, וְהָיוּ מוֹדִים לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כֹּל יְמֵי חַיֵּיהֶם, וְזֶה שֶׁעֲזָרָם לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר, הָיוּ נוֹשְׁקִים יָדָיו וְרַגְלָיו, וּמְכִירִים לוֹ טוֹבָה כֹּל חַיֵּיהֶם. וּמֵאַחַר שֶׁעֲזָרָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזָכוֹת חַנּוּם, וְהֵנָּה לֹא יִכְלֹת לַעֲמֹד בַּנְּסִיוֹן, הִנֵּה זֶה נְסִיוֹן... וְעַכְשָׁיו שֶׁעֲבַרְתָּ נְסִיווֹת כָּל-כֶּף קָשִׁים, אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁהֲגִיעַ הַזְּמַן שֶׁתִּקַּח עֲצֻמָּךְ בְּיָדִים, וְתַחֲשֹׁב הֵיטֵב מָה הַלָּאָה. הֲלֹא טַעַמְתָּ כָּבֵר אֶת כָּל הַמְרִירוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאַתָּה נוֹכַח לִרְאוֹת שְׂאִין בְּזֶה מְאוּמָה, וְהַכֹּל רִיק וְנִבּוֹב מִכָּל וְכָל.

ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל, שֶׁחִבֵּר סֵפֶר "בְּאוּר הַלְקוּטִים" עַל הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", הָיָה אוֹמֵר, שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה נִדְמָה כְּמוֹ תְּפוּחַ מְצֻפָּה בְּסֶפֶר, וְהַיְלָדִים מְלַקְקִים אֶת זֹאת. וְסֵפֶר זֹאת לְאֶחָד מִתְלַמְּדָיו — ר' מֹשֶׁה צ'נְסְטוּחוֹבֵר ז"ל שֶׁהָיָה עִמוֹ, וְרָאָה רוּסֵי מוֹכֵר תְּפוּחִים עַל מַקֵּל, הַמְצֻפִּים בְּסֶפֶר סְבִיב, וַיְלָדִים קוֹנִים אֶת זֹאת וּמְלַקְקִים. וּבְדַרְךָ כָּלֵל הַתְּפוּחִים הִלְלוּ אֵינָם מְצַלְחִים וּמְרִים מְאֹד, אֲבָל הָיִיתָ שֶׁמְצַפִּים בְּמַתִּיקוֹת, אֲזִי הַיְלָדִים נִגְהַנִּים מְזֵה, עַד שֶׁמְגִיעִים לַתְּפוּחַ וְחֹשִׁים מְרִירוֹתָו וְזוֹרְקִים אוֹתוֹ לְאַשְׁפָּה. אֲזִי אָמַר לוֹ אֶת הַשִּׁיחָה הַזֹּאת: הָעוֹלָם הַזֶּה נִדְמָה כְּאוֹתָם תְּפוּחִים מְרִים הַמְצֻפִּים בְּסֶפֶר, אֲבָל כְּשֶׁנוֹשְׁכִים בָּהֶם, חֹשִׁים אֶת הַמְרִירוֹת. תְּאֵאוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה נִדְמוֹת כְּסֶפֶר, אֲבָל כְּשֶׁאֲדָם נוֹשְׁכֶם הֵיטֵב עִמָּךְ, מְרַגֵּשׁ אֶת טַעַם מְרִירוֹתָם. וְכֵן הוֹכִיחָה הַמְצִיאוֹת, כֹּל אֵלוֹ שֶׁחָשְׁבוּ שֶׁיִּצְאוּ מִהַדַּת, שֶׁיִּעֲזְבוּ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּזְנְחוּ אֶת הַתְּפִלִּין, אֶת הַשְּׂבָת, אֶת הַתּוֹרָה, בְּמַקְדָּם אוּ בְּמֵאָחַר לְמִדּוֹ לָקַח. אֶחָד תְּפַס עֲצֻמוֹ בַּזְּמַן, וְאַחֵר מִסְכֵּן אַחַר כְּמָה שָׁנִים תְּפַס עֲצֻמוֹ בְּבֵית-סֵהַר. וְאַנִּי מְכִיר הַרְבֵּה כְּאֵלוֹ.

וְלִכְּן מֵאַחַר שֶׁאַתָּה עֲדִין צָעִיר, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲזָרָךְ עִם אִשָּׁה וַיְלָד, וְכִשְׁרוֹנוֹת כָּל-כֶּף טוֹבִים, אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁהֲגִיעַ הַזְּמַן, שֶׁתִּקַּח עֲצֻמָּךְ בְּיָדֶיךָ, תִּבְרַח חֲזָרָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאַט אֵט תִּשְׁקַם אֶת

קנח אֲשֶׁר ד' קפב בַּנְחֹל

עצמך, והקדוש־ברוך־הוא בּוֹדֵאי לא יעזב אותך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ד' קפב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים ראש חדש אלול ה'תשמ"א.

שלום רב להבחור ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך, אשר בו אתה שופך את לבך המר וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראוי לך להחיות את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם איך שהוא, תהלה לאל, יש בך נקודות טובות בתוך כלליות ישראל, וכן אתה זוכה לדעת מרבנו ז"ל, ואף שנדמה לך, שאתה הכי גרוע, ובשביל זה אתה נשבר ונופל בדעתך עד מאד, רחמנא לצלן, עד שהנך מתרשל פעם בשחרית, פעם במנחה, פעם במעריב, עד שיש זמנים, שנחסרת ממך איזו תפלה, מרב שברון לבך וכו' וכו'.

הנה רבנו ז"ל גלה לנו, אשר צריכים להיות בקי בהלכה ברצוא ושוב; הן בעליה עליו לידע, שצריכים לעלות עוד יותר, והן בירידה עליו לידע כי לא כלו רחמיו וכו' (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ר'); ושתי פעמים בק"י ראשי תבות בגימטריה דר"ף. וזהו עקר דרך התשובה, לעלות ולא לפל בדעתו — הן בעליה והן בירידה, תמיד להתחזק בכל מיני אפנים, ומי שיש לו את שתי הבקיאיות האלו, הרי זה הולך בדרך התשובה.

ויש לומר לפי עניננו בפרשה (שופטים): "תכין לך הדרך ושלשת את גבול ארצה אשר ינחילך ה' אלקיך לנוס שמה כל רוצח"; פי מובא בלקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ח', על־פי (ברכות נד:): מחנה ישראל כמה הוי? שלש פרסאות, שהם השלש תפלות: שחרית, מנחה, מעריב, שזהו מחנה ישראל, עין שם; ובלקוטי־

אֲשֶׁר ד' קפב בְּנַחֵל קנט

מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימן נ"ה מובא, שְׁהַשְׁלֵשׁ תְּפִלוֹת הֵן הַמְּשַׁכֵּת זְכוּת הָאָבוֹת וְגִלּוּי הָאֲמוּנָה, כִּי בְּאַתֵּר דְּאִית אָבוֹת תָּמַן אִית שְׁכֵנְתִּיה. וּמוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימן ל', אֲשֶׁר כָּל הַמְּחַשְׁבוֹת זְרוֹת וְהַבְּלוּלִים בָּאִים וּמְזַכְּרִים אֶת עֲצָמָם דִּיקָא בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה. וְהַמְּחַשְׁבוֹת זְרוֹת הֵן בְּחִינַת הַרוֹצְחִים הַרוֹצִים לְרַצַּח אֶת הָאָדָם (עֵין לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סימן קכב); וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵחַ לְהַחֲנוֹת אֶת קַדְשָׁתּוֹ, שָׁזָה בְּחִינַת מַחְנֶה יִשְׂרָאֵל, עָלָיו לְהַזְהִיר לְהַתְּפַלֵּל הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת בְּמַתִּינּוֹת וּבְדַבְּקוֹת מְלָה בְּמְלָה, עִם כָּל זֹאת צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שְׁכָל הַרוֹצְחִים יְנוּסוּ שָׁמָּה, וְיָבוֹאוּ וְיִבְלָבוּ אוֹתָךְ. וְעַל-כֵּן מֵהִי הַעֲצָה? "תִּכְיִן לָךְ הַדְּרָךְ", שְׁתַּרְאֵה לְהַקְדִּים וּלְהַכִּין לְעֲצֻמָּךְ אֶת הַדְּרָךְ הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהוּא מִסְפָּר שְׁתֵּי פְעָמִים בְּק"י, לְהַתְחַזֵּק בְּכָל הָאָפְנִים — בֵּין בְּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה. "וְשִׁלְשֵׁת", הֵינּוּ הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת שֶׁהֵן "אֶת גְּבוּל אֶרְצְךָ אֲשֶׁר יִנְחִילְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ שָׁם", צָרִיךְ לְהַכִּין אֶת הַדְּרָךְ, הֵינּוּ בְּכָל תְּפִלָּה וְתְּפִלָּה צָרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה לְהַתְחַזֵּק, כִּי "וְהָיָה לְנוֹס שָׁמָּה כָּל רוֹצַח", כָּל הַרוֹצְחִים שֶׁהֵן הַמְּחַשְׁבוֹת זְרוֹת, נִזְכָּרִים וּבָאִים בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה דִּיקָא.

וְעַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי! רְאֵה מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה לְהַתְּפַלֵּל הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא לְאֵט לְאֵט, מְלָה בְּמְלָה, וּלְכוּן פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת. וּמֵה טוֹב לְהַקְדִּים לְהַתְּפַלֵּל שְׁחֲרִית תַּכְף-וּמִיד, וְלֹא לְדַבֵּר קֹדֶם הַתְּפִלָּה, שְׁלֹא תִתְּבַלְּבֵל דַּעְתּוֹ. וְכֵן מְנַחֵה טוֹב מְאֹד לְהַתְּפַלֵּל בְּתַחֲלַת הַזְּמַן, שֶׁהוּא בְּדֶרֶךְ כָּלֵל בְּשַׁעַת שְׁלֵשׁ, וְכֵן לְהַתְּפַלֵּל מְעִיב בְּזַמְנוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמָּךְ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת זֵיו שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי כָּל הַתְּפִלוֹת הֵם פְּלִים וְצְנוּרוֹת לְהַמְשַׁכֵּת אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכָל בְּרָכָה וּמְזֻמּוֹר מִהַתְּפִלָּה מִמְּשִׁיכִים אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי וּבִאֲפֵן אַחַר מְאֹד מְאֹד; אֲשֶׁרִי הַזְּכָה לְהִיּוֹת זְהִיר בְּהַשְׁלֵשׁ תְּפִלוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּמְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד; כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל, הַבְּעַל-דְּבָר מְשַׁבֵּר אֶת הָאָדָם כָּל-כָּף, עַד שֶׁבָּאִים זְמַנֵּי הַתְּפִלָּה, הוּא מְכַנֵּס בּוֹ עֲצָבוֹן וּמְרִירוֹת גְּדוּלָּה, עַד שֶׁאֵין לְהָאָדָם אַחֲר־כָּף חֲשֵׁק וְסִבְלָנוֹת לְהַתְּפַלֵּל וְכוּ', וְכָל זֶה מַעֲשֵׂה הַבְּעַל-דְּבָר. וְעַל-כֵּן רְאֵה מֵה לְפָנֶיךָ וְתִזְכָּר תְּמִיד אֶת פְּרוּשׁ הַפְּסוּק הַזֶּה.

ומספרים על גדולי אנשי שלומנו, איך היתה דרכם להתפלל שעות שעות, כל תפלה בנגון המיוחד לה, פי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן מב), שעל-ידי שמנגן אותיות התפלה, אזי מלביש את השכינה בלבושין נהורין, עיין שם; ועל-פן היו שרים את כל סדר התפלה. ולכל אחד מאנשי שלומנו היתה תנועה אחרת בנגונו, והנגוון ותנועת הנגון של הסבא שלך, הרב החסיד ר' ... גרו יאיר, עוד מפרסם בין אנשי שלומנו, איך שהיה מתפלל בכל יום ויום בדכבות עצומה. תתודע אצל זקני אנשי שלומנו, שהפירו אותו בימי בחרותו ואחר התתנה, ותשמע את הנגוון. ובכלל היה לכל אחד ואחד נגון אחר, שבתנועת הנגון שלו שר את כל סדר התפלה והתנדב אליו יתברך. ועל-פן אל תהיה בטלן, וראה להתפלל התפלות לאט לאט, מתוך הסדור: שחרית בבקר, מנחה אחר הצהרים, מעריב בלילה, וכך תהיה שמור כל היום, ותעשה לעצמך סדרים קדם הצהרים ואחר הצהרים ובלילה, ועל-ידי-זה יעבור לך היום בקדשה וטהרה. נא ונא לא להיות בטלן, ולצית כל מה שנגמר כאן.

הדורש שלומך...

ד' קפג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים ה'תשמ"א.

שלום רב להשופט, מר ... גרו יאיר ויזרח.

אף שאני יושב כאן ואתה יושב שם, אני רחוק ואמה קרוב, אף-על-פי-כן אמרתי לרוץ דברי אלה לפניך, ולהמליץ קצת על... פי צריך לקחת בחשבון, שהוא יתום מאב, ונתגדל בלי שום חנוך כלל, רק על הרחוב, והחברים הרעים הרעילו אותו בסמים, רחמנא לצלן, ושטוף בזמה וכו' וכו', ועל-פן נא לדונו ברחמים. ואף שאמרו חכמינו הקדושים (כתבות פד.): אין מרחמים בדין, אבל בנדון דידן, היה ראוי לדון גם את אלו שעקרו את היתדות והתרכבות

אֲשֶׁר ד' קפג בְּנַחֵל קסא

הדתית מישראל, כי הם החיבים בדבר. פי במקום לתת לנערי ישראל חנוף מסורתית, באשר קבלו אבותיהם ואבות אבותיהם זה אלפים שנות גלותנו, במקום זה נתנו להם חנוף תרבות יוגית, תרבות אמות העולם וכו'. פי היכן מצינו בכל הדורות בערי ישראל, אשר היו מפזרים בגלות בכל הארצות, שנערי ישראל ירצחו נפש, או יתעסקו בשוד מזין או בשאר מיני עברות חמורות, עד שבאו לארץ ישראל, ועקרו מהם את היהדות לגמרי, ועשו כל מיני ליצי ליצנות מכל הקדוש לעם ישראל משך כל קיומנו, ועל-כן לא בחנם שיש לכם עכשו אלפים וכו' בני ובנות ישראל בכל בתי הסהר, פי במקום לתת להם חנוף הטוב של התורה הקדושה, החלפתם את זה בחנוף גויי הארץ. ועל-כן במקום לבנות ולהרבות ישיבות בישראל, אתם מחיבים עכשו להרבות בתי סהר בישראל.

ובאמת זה לא יסלק את הבעיה, פי להניחו בבית-הסהר ולהענישו, זה רק לאותו הזמן שישב בבית-הסהר ומקבל ענישו, אבל תכף-ומיד כשיצא, יהיה אותו עברין, ואולי יותר גרוע, באשר המציאות הראתה לנו. ועל-כן העקר להתחיל להכניס את חנוף התורה והאמונה בישראל, ואם אתה שופט את... עליך גם לקחת בחשבון ולדון את אלו הממנים על חנוף הפפרגני, שחנכו דור שלם לכפר בכל הקדוש לעם ישראל, וזה, בעוונותינו הרבים, קללה מהתוכחה (דברים כח): "בניך ובנותיך נתונים לעם אחר ועיניך רואות וכלות אליהם כל היום ואין לאל ידך"; האבות והאמהות שבאו מהדור הקודם רואים במו עיניהם איך שבניהם ובנותיהם נמסרו ונתחנכו בתרבות עם אחר לא מזרע ישראל, ועל-ידי-זה נתחנכו להיות גזלנים, גנבים, רוצחים, נואפים זונות ולוקחי סמים וכו' וכו' ובתימן, בעירק, במרוקו, בתוניס, בסוריה וכו' ובכל ערי ישראל בגולה, היינו אור לגויים, ולא היה בנמצא שום זנות בבתי ישראל, מרב הצניעות שהיתה משרשת בהם, ועמה בעוונותינו הרבים, המדינה מלאה עם רוצחים וגנבים וזנות וסמים וכו' וכו', ועל-כן בה בשעה שאתה וחיברך השופט הפפרגני, דנים בענין, תקחו לתשומת לבכם היטב, מי הגורמים לתוצאות המרות הללו, ומי

קסב אָשׁר ד' קפד בנחל

שְׁהִיָּא מְגוּיֵי הָאָרֶץ דְּרַכְסָּה הַנְּלוּזָה, הוּא הָאִשָּׁם בְּדָבָר.

הדורש שלומך...

ד' קפד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל אֲדוֹנֵי הַיָּקָר, הַשׁוֹפֵט מֵר... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מֵאַחַר שְׂפָכָר עֵבֶר מַה שְׂעֵבֶר, רְאוּי לְטַפְס אִיזוּ עֲצָה לְהַנִּיחַ
לְמוֹרִים וּמְדַרְיָכִים דְּתִיִּים יְרֵאִים וְשְׁלָמִים לְהַפְגֵּס אֶל בְּתֵי הַסְּהָר,
וּלְחַנֵּף אֶת הָאֲסִירִים בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה וְהָאֲמוּנָה הַמְסוּרָה לָנוּ, כִּי אַחֲרַת
נֶאֱבָד, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲלֵפֵי אֲלֵפִים בְּגִי וּבְנוֹת יִשְׂרָאֵל, הַמְמַלְאִים עֲכָשׁוּ
אֶת בְּתֵי הַסְּהָר, וְחָבַל חָבַל עַל כָּל גִּפְשׁ מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי גִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּשָׂרְשָׁן הֵם אוֹרוֹת נֶאֱצָלוֹת מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, אֶף מִחֲמַת שְׁנַתְעָרְבוּ
בְּגוֹיִים וַיִּלְמְדוּ מִמְעֻשֵׁיהֶם, הֵם יוֹשְׁבִים עֲכָשׁוּ בְּבֵתֵי הַסְּהָר. וְעַל־כֵּן
חֹסֵם וְרַחֵם עַל גַּעְרֵי וְנַעֲרוֹת יִשְׂרָאֵל, וְתַנִּיחַ שְׂיִכְנָסוּ אֲלֵיהֶם מְחַנְכִּים
יְרֵאִים וְשְׁלָמִים, לֹא אֱלוֹ הַקְּלִים וְהַרְיָקִים הַנִּקְרָאִים פְּסִיכּוֹלוֹגִים,
אֲשֶׁר הֵם בְּעֲצָמָם נִתְחַנְכוּ בְּתַרְבוֹת יָוֹן, וְחִיִּים חִי נְאוּף וּזְמָה
וְהַפְקָרוֹת וְכוּ' וְכוּ', שְׁלֹא רַק שְׂאִינָם יְכוּלִים לַעֲזוֹר לְאֲסִירִים, אֶל־א
גַּם מְקַלְקְלִים אוֹתָם.

עַקֵּר הָעֲצָה וְהַהֲצֵלָה הוּא רַק דְּרָךְ הַתּוֹרָה וְהָאֲמוּנָה, כְּפִי
שְׁקַבְלָנוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ וּמֵאֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ. הֲלֹא אֵיזָה יִפִּי וְאֵיזָה תַעֲנוּג
הָיָה לְרֵאוֹת אָבָא וְאֵמָא בָּנִים וּבְנוֹת סְבִיב לְשִׁלְחָן בְּשִׁבְתוֹת וּבְחֻגִים
וְכוּ', וְעֲכָשׁוּ מַה נַעֲשֶׂה עִם בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ? ! וְעַל־כֵּן חָמַל וְרַחֵם עַל
הָאֲסִירִים, וְתַנִּיחַ שְׂיִכְנָס אֲלֵיהֶם דְּבַר ה', וּבְכוּדַי יִתְזַרוּ כְּלָם
בְּתוֹבָה, כִּי הֵם בְּשָׂרְשָׁם אוֹרוֹת רוּחָנִיּוֹת.

וּכְבָר שְׁלַחְתִּי מִכְתָּב אֶל... וְאֲנִי מְאֹד מְקַנְיָה שְׁלֹא תִכְעַסוּ
וְתִקְפִידוּ עָלַי, שְׂאֲנִי כּוֹתֵב לְכֶם דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, כִּי אַתֶּם רַק מְדַבְּרִים

אֲשֶׁר ד' קפה בְּנַחֵל קסג

מֵהֶצֶדֶק, וּלְכַלְנוּ גְדוּעַ, אֲשֶׁר אֵין צֶדֶק וַיֵּשֶׁר בְּלִי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
שֶׁקִּבְּלָנוּ בְּהַר סִינַי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמוֹ הַטּוֹב תָּמִיד...

ד' קפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

אודות שְׁאֵלְתְךָ וְכו'. ראשית עֲלֶיךָ לְדַעַת מַה זֶה אֲדַמּוּ"ר?
אֲדַמּוּ"ר — ראשי תבוח: אֲדִוְגְנוּ מ'וֹרְנוּ וַיִּרְבְּנוּ. וְגְדוּעַ שְׁתִּלְמִידֵי
מוֹהֲרָנְתָּ ו"ל קְרֵאוּהוּ בְשֵׁם אֲדַמּוּ"ר, כִּי מוֹהֲרָנְתָּ ו"ל לְמַד
לְתִלְמִידָיו אֶת תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל. רַבְּנוּ ו"ל קָדָם הִסְתַּלְקוּתוֹ מִזֶּה
הָעוֹלָם, אָמַר: אֲנִי רוֹצֶה לְהִשָּׂאֵר בִּינֵיכֶם; וּמֵאֲז קִבְּלוּ אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ
עַל עֲצָמָם רַק אֶת רַבְּנוּ ו"ל. אֲבָל אַף-עַל-פִּי-כֵן בְּכָל הַדּוֹר וְדוֹר
מִמוֹהֲרָנְתָּ ו"ל עַד הַדּוֹרְנוּ, הָיָה תִלְמִידִים אֲשֶׁר הֵם גָּלוּ וּפְרָסְמוֹ אֶת
תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל וְלָמְדוּ עִם הַמּוֹנֵעִים אֶת עֲצוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וְכֵן
הִקְיָמוּ תִלְמִידִים רַבִּים וְכו', אֲשֶׁר לְזֵאת הַתִּלְמִידִים קְרֵאוּ לְרַבֵּם
אֲדַמּוּ"ר. וְזֵאת מוֹצְאִים אֲצֵל מוֹהֲרָנְתָּ ו"ל, שֶׁכָּל תִּלְמִידָיו קְרֵאוּהוּ
אֲדַמּוּ"ר. אֲבָל אֲצֵלְנוּ נִשָּׂאֵר רַק רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא הַרְבֵּי שְׁלָנוּ, וְהוּא
מְלַמְּדֵנוּ אֵיךְ לְהִתְחַזֵּק וְאֵיךְ לְהִתְחַזֵּק מֵעַמֵּד. אֲבָל אֲנִי צְרִיכִים מְלַמֵּד
טוֹב, שֶׁיִּלְמְדֵנוּ אֵיךְ לְלַמֵּד סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל. כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, גַּם
בְּחִדְרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל נִכְנָסִים כָּל מִינֵי תְּמָהוֹנֵינִים, וְעוֹשִׂים כָּל מִינֵי
שְׁטִיּוֹת, מִמְצִיאִים הַמְצָאוֹת, שְׂאִין לָהֶם שׁוֹם שְׁחַר וְשׁוֹם בְּסִיס
בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, מוֹלִיכִים שׁוֹלֵל אֶת אַחֲרִים, עַד שֶׁאֵלוֹ שְׁמִבְחוּץ
אֵינֶם יוֹדְעִים אֶת הָאֲמֶת לְאֲמֶתָהּ, וּמֵהוּ חֲסִיד בְּרַסְלָב אֲמֵתִי, וּמֵה
בְּאֲמֶת רוֹצֶה מֵאֲתָנוּ רַבְּנוּ ו"ל. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת ב, ה):
"לֹא עִם הָאֶרֶץ חֲסִיד", וְזֶה עַל כָּלֵל הַתּוֹרָה נֶאֱמַר, שְׂצָרִיכִים מְלַמֵּד
טוֹב אֲשֶׁר יִנְחָה אוֹתָנוּ מֵהַ תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה רוֹצֶה מֵאֲתָנוּ, [שְׂאֵגֵב כָּל

קסד אשר ד' קפה בנחל

החוזרים בתשובה, עליהם להתקרב למורה־דרך טוב, שילמדם איך חוזרים בתשובה]; וכן בפרטיות אצל חסיד ברסלב שיך גם־כן מאמר זה: "לא עם הארץ חסיד". כי היסוד אצל רבנו ז"ל זהו למוד הלכה, על־פני צריכים איש הלכה להתקרב אליו, ללמד אצלו איך לקיים את ההלכה, אחרת נשאָר עם חטאיו, השם ישמר. וכן צריכים להתמיד הרבה בספרי רבנו ז"ל. כי בלי זה איננו נקרא 'חסיד ברסלב', ואף שקורא לעצמו 'ברסלב', אף אם אינו יודע את ספרי רבנו ז"ל בעל־פה, הוא רחוק מאד מאד מהתקרבות לרבנו ז"ל. כי רבנו ז"ל אמר, שרוצה מאד שנגלמד ספריו, עד שיהיו שגורים על פינו בעל־פה. אזי לא יתכן שכל פרחח ששלשום היה פורק על, ועשה את כל המעשים המגנים ביותר, ועבר על העברות החמורות ביותר, ורק אתמול שב בתשובה, והיום הוא כבר יוליך וינהיג אנשים, וינחם בדעותיו מה לעשות ומה לאו וכו', על־פי דעתו המצמצמת והמשבשת וכו', ויביע דעות מה התפנו רבנו ז"ל וכו', בשעה שהוא בעצמו לא למד ולא שנה בספרי רבנו ז"ל, ואינו יודע כלל אפלו מה רבנו ז"ל אומר. לזאת אין פאן קשיה, שהתלמידים הלומדים אצל מורה־דרךם את דעת רבנו ז"ל, קוראים לו אדמו"ר, ואין פאן סתירה כלל וכלל.

הכפל הדבר, אצלנו נשאָר רק רבנו ז"ל, אף בכל דור דור יש תלמידים הממשיכים אור רבנו ז"ל. ובלקוטי־הלכות (שלוחין, הלכה ה'), מרבה שם מוהרנ"ת ז"ל להסביר, למה עשו עם ישראל את העגל? וכי ברגע שנדמה להם, שמשה רבנו אינו נמצא פה, פדכתוב: "כי זה האיש משה לא ידענו מה היה לו", בשביל זה צריך לעשות עגל, הלא נשאָרו אהרן ושבעים הזקנים וכו'? אלא מסביר מוהרנ"ת ז"ל, שרבנו ז"ל נשאָר אצלנו, ואם איננו רואים אותו, ואיננו מרגישים אותו, סימן שאיננו לומדים תורתו; כי הצדיק השאיר תלמידים (לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן סח), כי הצדיק אף שהוא למעלה — הוא למטה, על־ידי שהשאיר תלמידים. על־פני אדמו"ר בברסלב זהו רק רבי נחמן מברסלב זי"ע, ושאר התלמידים הם הממשיכים תורתו. אקוה שתבין, ולא תקבל

אֲשֶׁר ד' קפו בַּנְחַל קסה

לשון-הָרַע שֶׁל לַיְצָנִים רְשָׁעִים אַרוּרִים, נוֹאֲפִים כְּכֻלָּבִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ד' קפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ...
גְּרוּ יָאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּמִפְּאֵת טְרִדוֹתֵי הַרְבוּת לֹא הָיָה לִי
הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! הֲלֹא יֵשׁ שִׂיחָה מְרַבֵּנוּ ו"ל, שְׂכַאֲשֶׁר שְׁנֵי אַנְשִׁים
רַבִּים, כְּשֵׁשְׁנֵי אַגְרוּפִים מִתְאַגְרָפִים זֶה כְּנִגְדֵּזֶה, אֲזַי כְּשֶׁהָאֶחָד רוֹאֶה
שְׂמֵט לְפַל, מוֹצִיא אֶת כָּל שְׂאֲרֵית כַּחוֹתָיו וּמִתְגַּבֵּר לְהַפִּיל אֶת זוּלָתוֹ.
וְכֵן נַעֲשֶׂה, שְׂזָה מְכַנִּיעַ אֶת זֶה וְזֶה מְכַנִּיעַ אֶת זֶה, כִּי אֵינָם יְכוּלִים
לְהִיּוֹת בְּרָמָה אַחַת גְּבוּהָה בְּצִוְתָא. וְכַפִּי שְׂאוּמְרִים חֲכַמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(עַיִן פְּסָחִים מִכ:): כְּשֶׁזָּה קָם — זֶה נוֹפֵל, כְּשֶׁזָּה נוֹפֵל — זֶה קָם.
כְּשֶׁהִכַּח שֶׁל הַתּוֹרָה עוֹלָה, כַּח הַטְּמָאָה נוֹפֵל, אִף אֵין הַטְּמָאָה נוֹתֶנֶת
לְעֶצְמָהּ לְפַל, אֲזַי מוֹצִיאָהּ אֶת כָּל הַחֲצִים כְּדִי שֶׁלֹּא תִפֹּל. עַל-כֵּן אִם
אָנוּ רוֹאִים, שֵׁשׁ עֶכְשׁוֹ מַצֵּב כְּזֶה, שְׂמוֹצִיאִים הָעַרְב־רַב כָּל כַּחוֹתֵיהֶם
לְהִסִּית וּלְהַדִּיחַ אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמִהַתּוֹרָה
וּמִהַמְצוּוֹת, לְהַתְרַחֵק כְּבִיכּוֹל מִהַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, סִימֵן שְׂפִשְׁטוֹ אֶת
הַרְגֵל, כִּי אִם מִתְגַּבְּרִים כָּל-כַּף עֲתָה, סִימֵן הוּא שְׂאֵבְדוֹ בְּמַעֲרָכָה,
וְחֲשִׁים בְּגִסִּיטָתָם, עַל-כֵּן נֶאֱזָרִים בְּשְׂאֲרֵית כַּחוֹתֵיהֶם, כְּדִי לְנִסּוֹת
לְהַשִּׁיג נֶצְחוֹן. וּמָה אָנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת? לְהַרְבוּת בְּאַמוּנָה, לְדַבֵּר
עִם כָּל יְהוּדֵי רַק מְאַמוּנָה, רַק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהַגְבִּיר אֶת כַּחַ
הַתּוֹרָה, לְהַקִּים יְשִׁיבוֹת וְתִלְמוּדֵי תּוֹרָה, לְהַעֲמִיד כּוֹלָלִים שְׂבָהֶם
לוֹמְדִים תּוֹרָה וְאַמוּנָה, לְהַעֲמִיד רַבָּנִים חֲכָמִים שֶׁהֵם יִתְנוּ דְרָשׁוֹת
לְכָל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, זֶהוּ הַפְּתָרוֹן. וְאַסוּר לְהַבְהִיל כְּשֶׁנּוֹכְחִים בְּהִסְתָּה
פְּרוּעָה שֶׁל הָעַרְב־רַב, כִּי אֵינָם מַעֵם יִשְׂרָאֵל, בְּאֲשֶׁר עִם יִשְׂרָאֵל הֵם

מאמינים בני מאמינים. ולצערנו הרב, מאז שיצאו ישראל ממצרים כתיב (שמות יב, לח): "וגם ערב־רב עליה אתם", והערב־רב הזה מטילים עם עם ישראל 3500 שנה, וככל דור ודור סבלנו מהם, אבל על־ידי חכמי הדור, צדיקי האמת שבכל דור ודור, זכינו לנצחם. ואף שהיו תקופות שבהם קמו כל מיני כתות: הצדוקים, הבייתוסים, הקראים וכו' עד הרפורמים והקונסרבטיבים של הדור הזה, ונדמה הנה הם מנצחים, אף זוהי מפלתם; כי עם ישראל חי וקיים, עם ישראל המתזיקים בהקדוש־ברוך־הוא המקימים תורה ומצוות, אף פעם לא תבטלו, אלא הצד שפנגד כלה ונעלם. לזאת העצה הכי טובה בעתים הללו — לגלות ולפרסם לכל עם ישראל את האמונה הברורה, יש לנו רק הקדוש־ברוך־הוא ויפי המצוות, ולקרב את כלם לבורא ותברך שמו. ואשרי אלו היוצאים להמון־עם ומוסרים הרצאות, ומקרבים נשמות ישראל אל הקדוש־ברוך־הוא, ירבו כמותם בישראל.

הקדוש־ברוך־הוא יעזר, שנוזקה לראות במו עינינו, איך כלל ישראל שבים בתשובה, ונוזקה לראות בישועתן של ישראל. ואנו מתפללים שכל אלו החולים הנמצאים בכתי חולים, תהיה להם רפואה שלמה, וכל הרגקים והרנקות — יפתח להם הדעת והשכל, וימצאו זיוגם, ויקימו רצון הבורא ותברך שמו, וכל אלו שאין להם שלום־בית, יהיו ותרגנים בביתם, וכל אלו שאין להם ילדים, יפקדם הקדוש־ברוך־הוא בזרע של קימא. והקדוש־ברוך־הוא יתן לנו הזכות שנוזקה במו עינינו לראות את הגאולה השלמה, שיתגלה לנו המקום ברוך הוא, ויבנה לנו את בית־המקדש, וכל נשמות ישראל תתקבצנה לארץ ישראל, ונוזקה לראות בגאולתם ובשמחתם של כלל נשמות ישראל.

הדורש שלומך באהבה רבה...

אֲשֶׁר ד' קפז בְּנַחֵל קסז
ד' קפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל פִּידוּעַ, רָצָה שְׁנַלְמַד בְּכֹל הַסְּפָרִים. וְאָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן כח), שְׁאָדָם צָרִיף לְלַמֵּד וּלְהִיּוֹת בְּכֹל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְכִמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּשֶׁאָדָם נוֹסֵעַ בְּכֹל עִיר וְעִיר, בְּכֹל מְדִינָה וּמְדִינָה, וְאַחֲר־כֵּן לֹקַח מִפֶּה וּמִתְפָּאֵר — הֵייתִי בְּעִיר זוֹ, הֵייתִי כָּאֵן וְכָאֵן וְכו', אֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, כֵּן כְּשֶׁאָדָם לֹמֵד בְּכֹל יוֹם מְקַרָּא, מְשַׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, הַלְכוֹת וְאַגְדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסְפּוֹת, כָּא לְעוֹלָם הַבָּא, וּמִתְפָּאֵר אֲשֶׁר זָכָה לְבַקֵּר בְּכֹל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְלִכְּן רַבְּנוּ ז"ל נָתַן לָנוּ סֵדֶר-דִּרְבֵּי-הַלְמוּד, כַּמּוּבָא (שיחות-הַר"ן, סימן עו), שְׁרָצָה שְׁנַלְמַד בְּכֹל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְאֵין סוֹתֵר זֶה אֶת זֶה, אֲדַרְבֵּה, מִי שְׁלוּמַד יוֹתֵר סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, נִפְתַּח לוֹ הַלֵּב וְרוּצָה לְלַמֵּד אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה. כִּי קָדָם שְׁאָדָם לֹמֵד סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הוּא רָגִיל בִּישִׁיבָה שְׁלֵמָדוֹ מִסְכָּתָא אַחַת וְסִימּוֹ אוֹתָהּ וְכו', אֲשֶׁר זֶה גַּם-כֵּן דְּבַר גְּדוֹל, וְכַמּוּבָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (עֵין בְּתַקּוּנֵי-זִהַר, דָּף יד:), מִי שְׁזוֹכָה לְסִיּוֹת מִסְכָּתָא אַחַת, נוֹתְנִים לוֹ עוֹלָם אֶחָד בְּרוּחָנִיּוֹת. וְעַל-כֵּן לֹמְדִים בִּישִׁיבוֹת פֶּרֶק אֶחָד מְשַׁף זְמַן שְׁלָם, וּבְזִמְן הַבָּא פֶּרֶק נוֹסֵף וְכו'. וְהִנֵּה חוּלְפִים יָמֵי נְעוּרָיו, וּבְקִשֵׁי זָכָה לְלַמֵּד מְשֵׁהוּ, וְאַחֲר־כֵּן מִתְחַתֵּן, וְעָסוּק בְּפִרְנָסָה, וְעוֹבְרִים יָמָיו וּבְקִשֵׁי עֶבֶר וְטָיִל בְּכֹל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. לֹא-כֵן כְּשֶׁלּוּמְדִים לְפִי סֵדֶר-דִּרְבֵּי-הַלְמוּד, רַבְּנוּ ז"ל מְחַדִּיר בּוֹ חֶשֶׁק הַתּוֹרָה, שֶׁבְּכֹל יוֹם לֹמֵד חֲמֵשׁ וָרֶשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, אֲשֶׁר אֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יט), שְׁנֵה תַקּוּן הַבְּרִית. וְכֵן נוֹטֵל מְשֻׁנּוּת, וְלֹמֵד ח"י פְּרָקִים, עַד כְּדֵי כֵּן שְׁנַתָּן רַבְּנוּ ז"ל תַקּוּן לְמוֹהַר"ן ת"ל וְלַעוֹד כְּמָה מְאַנְשֵׁי שְׁלוּמָנוּ לֹמֵר ח"י פְּרָקִים בְּכֹל יוֹם (כַּמּוּבָא שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קפ"ה); וְרְאוּי לְאָדָם שְׁיַעֲשֶׂה חֲשָׁבוֹן — לְמָה אֲנִי לֹא אֶקַח תַקּוּן זֶה, שְׁהָאֲר"י ז"ל אֹמֵר, שְׁמִי שְׁגוּמֵר בְּכֹל

יום ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת, הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֵר הָרָע. וְכֵן אֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ג'): מִי שֶׁלֹּמֵד תּוֹרָה שֶׁבְעַל-פֶּה — גִּמְרָא, לֹא יָכוֹל לְהִזְיֵק לוֹ שׁוּם רָשָׁע. וְכֵן מוֹבָא בְּדַבְרֵי ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ריד), שֶׁתְּלַמּוּד גִּימְטְרִיָּה הַקְּלָפָה שֶׁמַּחֲטֵאת אֶת הָאָדָם. וְלָכֵן עַל-יְדֵי לַמּוּד גִּמְרָא, מְכַנֵּיעַ אֶת הַקְּלָפָה הַרוּצָה לְהַחֲטִיאוֹ. וְכֵן אֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה'), שֶׁאָדָם מְסַכֵּן, הוֹלֵךְ לִישׁוֹן וְנִכְשֵׁל, עַל-כֵּן תִּקְנֵנוּ הַקְּדָמוֹנִים לֹאמַר קְשׁוּר הַמְּרַכְבֶּה: "בְּשֵׁם הַנּוֹי"ה אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל, מִימִינִי מִיכָאֵל, מִשְׁמְאֵלִי גַבְרִיאֵל, מִלְּפָנַי אֹרִיאֵל, וּמֵאַחֲרַי רְפָאֵל, וְעַל רֵאשֵׁי שְׂכִינַת אֵל", וּבָזֶה הוּא מְתַלַּבֵּשׁ עִם אַרְבָּעָה מְלֶאכִים שְׁשׁוּמְרִים עָלָיו, וְכֵן כְּשֶׁאָדָם לֹמֵד גִּמְרָא, הוּא כְּבָר מְסַכֵּב עִם אַרְבָּעַת הַמְּלֶאכִים, שְׂזָה רֵאשֵׁי תְבוּת גִּמְרָא: גַּבְרִיאֵל, מִיכָאֵל, רְפָאֵל, אֹרִיאֵל. הַיֵּשׁ זְכוּת גְּדוּלָה יוֹתֵר מִלְּמוּד גִּמְרָא?! הֲרֵי זֶה הַמַּתְנֶה הַיֵּפֶה בְּיוֹתֵר. וְהַסֵּמ"ך-מ"ם יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם רַק לֹא לְלַמֵּד גִּמְרָא. וְלָכֵן סַמָּא"ל (שֶׁהוּא שֵׁם הַס"מ) זֶהוּ רֵאשֵׁי תְבוּת: ס'יּוֹם מ'סְכָתָא א'יֵן ל'עֲשׂוֹת. וְלָכֵן הָעֵקֶר לְשִׁמּוּחַ מְאֹד מְאֹד שֶׁזְכִּינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, וְכֶשֶׁאָדָם לֹמֵד סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, אֵיךְ יוֹדֵעַ שְׁאוּר רַבֵּנוּ ז"ל נִכְנָס בּוֹ? כְּשֶׁנִּכְנָסֵת בּוֹ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְהִיּוֹת וּלְטִיֵּל בְּכָל חֵלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. שְׂזָה הֵיךְ רַצוֹן רַבֵּנוּ ז"ל. וְכֵן אָמַר (שיחות-הַר"ן, סִימָן כט), שֶׁכָּל יְהוּדֵי מַחֲזִיב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁלֶחֶן עָרוּף, פּוֹסְקִים, הִלְכָה, וְזֶה עֵקֶר הַיְהִדוּת — הִלְכָה. וְרָצָה רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁנִּתְחִיל מִתְחִלַּת הַ"אַרְחַח חַיִּים" וּנְסִימוֹ, וְנִתְחִיל "יּוֹרֵה דְעָה" וּנְסִימוֹ, וְנִתְחִיל "אַבְּן הָעֵזֶר" וּנְסִימוֹ, וְנִתְחִיל "חֲשֵׁן הַמְּשֻׁפֵּט" וּנְסִימוֹ. וּמִי בְּעוֹלָם מְלַבֵּד אֵיזָה גָאוֹן גְּדוֹל מְקִיִּים אֶת זֹאת, אִם לֹא חֲסִיד בְּרִסְלָב, שְׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ! כִּי בְּדֶרֶךְ כָּל לֹמְדִים רַק "אַרְחַח חַיִּים", וּמִי שְׂרוּצָה לְלַמֵּד הוֹרָאָה, לְהִיּוֹת מוֹרֵה צֶדֶק, לֹמֵד "יּוֹרֵה דְעָה", אֲבָל "אַבְּן הָעֵזֶר" וְ"חֲשֵׁן הַמְּשֻׁפֵּט" אֵין זֶה הַתְּחוּם שְׁלוֹ. וְהִנֵּה אֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁכָּל יְהוּדֵי מַחֲזִיב בְּחוּב קְדוּשׁ לְלַמֵּד שְׁלֶחֶן עָרוּף בְּכָל יוֹם, וְלִסְיִים בְּמִשְׁפַּח הַזְּמַן ד' חֵלְקֵי שְׁלֶחֶן עָרוּף כְּפֶה וְכַמָּה פְּעָמִים כָּל הַחַיִּים, וְלִהְתְּחִיל בְּכָל פְּעַם מִחֲדָשׁ. וּמִי זֹכֵה לְקִיִּים אֶת זֹאת? מִי שְׂזוֹכָה לְצִיַּת אֶת רַבֵּנוּ ז"ל! וְאֵין תְּרוּץ לֹאמַר, הֵיּוֹת שְׁאֵנִי לֹמֵד סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, אֵינֵנִי יָכוֹל לְלַמֵּד

אָשֶׁר ד' קפח בַּנְחָל קסט

סְפָרִים אַחֲרֵי, כִּי בָּזָה מִרְאָה שְׁמִסְכָּן, אֶפְלוּ אֵינָנו מִבֵּין סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, כִּי כָּךְ אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת יָרְאָה, חֶלֶק ב', סִימָן ב'): עַל-יְדֵי לַמּוֹד שְׁלַחַן עֲרוּךְ — בָּאִים לִירְאָה. צְרִיכִים לִרְאוֹת לְלַמֵּד הַרְבֵּה הַרְבֵּה סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְהָאוֹר שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל יַחֲדִיר בּוֹ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה, שְׂיִרְצָה לְהִיּוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְלָכֵן יְכוּלִים אֶת שְׂנֵיהֶם, וּמִי שְׂאֵינּוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ, זֹכֶה דִּיקָא עַל-יְדֵי סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל לְהַגִּיעַ וְלְהִיּוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁלֹּא שֶׁעַר כָּלֵל שְׂיִוְכַל לְהַגִּיעַ לָזֶה; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאֵינּוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ!
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ד' קפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל ... נְרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוּךְ, אִךְ מִחֲמַת טְרִדוֹתַי, הִהְכַרַח לְקַצֵּר מְאֹד.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אֵין דְּבַר טוֹב יוֹתֵר מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּכְמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה טו, סִימָן ד'): אֵין תּוֹרָה כְּתוּרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל; וְאָמַר ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ו"ל: כְּמוֹ שְׂאֵין יְכוּלִים לְהַשִּׁיג אוֹר רַבְּנוּ ו"ל רַק עַל-יְדֵי מוֹהֲרַנְיָת ו"ל, כִּי הוּא הַמְּמַצֵּעַ בִּינֵינוּ לְבֵין רַבְּנוּ ו"ל, וּמְסַבֵּיר לָנוּ אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, כֶּף אֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, רַק בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל; יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֲזַכֶּה לְגוֹר בְּאַרְץ הַקְּדֻשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

קע אָשֶׁר ד' קפּט בנחל
ד' קפּט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים ה'תשמ"א.

שלום רב להאברהם ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי.

מה אמר לך, אין אתה יכול לשער את גדל השמחה שיש לי, שזכית לצאת מגלות הפסך והזהב והמצלמות וכו' וכו', וזכית להתישב בעיר... ואתה עוסק עכשו עם נערי ישראל להתזרם למוטב, ולקרב את לבותיהם אל אבינו שבשמים, אשר מלבד שהיא המצנה הכי גדולה, כמוכא בזהר הקדוש (חלק ב' קכח): ופאה מאן דרדיף בטר חיבא ואחיד בנדייהו לשוב בתשובה; ואין למעלה מזה, ובפרטיות עכשו בדור הזה, אשר נתפשטו הערב-רב, אשר לא מבני ישראל הם, והשתלטו על עם ישראל, ובפרטיות על נערי ישראל, ונתנו להם חנוף כפרני לכפר בכל הקדוש לעם ישראל, ועל-ידי-זה נתגדלו רוצחים, גנבים, נואפים וכו', ועל-כן אשרי ואשרי מי שזורק את עצמו עכשו בעבודת הכלל, ועוסק להתזרזיר אותם בתשובה אליו יתברך, עוד זאת שגם בא תבוא על שכרך גם בגשמיות, כי תהיה לך פרנסה בהרחבה, אם תמסר נפשך לעסק בעסק הקדוש והנורא הזה, להציל את הנער והעם, כי כל ההתחלות קשות, אף-על-פי-כן סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב.

מה אמר לך, חמדת לבכי! אני יודע שהיית זהיר זה כמה שנים ללמד במדרש רבה, אף-על-פי-כן אמרתי לחזק אותך עכשו דיקא, שתראה להתמיד בלמוד מדרש רבה, ותראה לסים את המדרש מפרשת הכיור, עין שם; ומוכא במדרש שיר השירים, פרשה ב': לשעבר היתה התורה כלל, והיו מבקשים לשמע דבר משנה ודבר תלמיד, ועכשו שאין התורה כלל, מבקשים לשמע דבר מקרא ודבר אנגדה, עין שם; ובפרטיות עכשו בדור הזה, ובפרטי פרטיות במקומך אשר רבו הרוצחים והנואפים ולוקחי סמים וכו' וכו', רחמנא לצלן, רחמנא לישזבן, אי אפשר להגיע אליהם כי אם

אָשֶׁר ד' קצ בנחל קעא

על-ידי ספורי חז"ל הקדושים, אשר על-ידי-נה יחזרו בתשובה.
יידוע אצלנו כי ר' נחמן טולטשינער ז"ל, תלמידו של
מוהרנ"ת ז"ל, היה רגיל לסיים את המדרש רבה בכל שבוע, והיה
מתבלם בדברי רבנו ז"ל, והיה תענוג לשמע ממנו איך שמוסר
מדרש. כי על-פי ההקדמות שקבלנו מרבנו ז"ל, כל מדרש מאיר
מאד. ופעם שאל אותו רב אחד: מדוע אני לומד גם-כן מדרש,
ואיני מוצא שם מה שאתה מוצא? והשיב לו: מפני שאין לכם אותן
ההקדמות שיש לי.

ועל-כן, חמדת לבבי! אתה יודע כי זו אחת מהתקנות של
"היכל-הקדש", שכל בחור או אברך ישתדל לסיים את המדרש רבה
מפרשת השבוע, מלבד מה שצריכים גם לטיל בכל חלקי התורה
הקדושה. והשם יתברך יצליח דרכך, ובכל אשר תפנה תשכיל
ותצליח.

העקר ראה להכין את עצמך לעלמא דאתי, כמובא במדרש
פרשה זו על פסוק: "לך אל נמלה עצל, ראה דרכיה וחקם", אף
אתם התקינו לכם מן העולם הזה לעולם הבא, עין שם; ובפרטיות
בזה שתקרב רחוקים אליו יתברך, אין לך הנהגה לעולם הבא יותר
מזה, ובזכות שמקורבים אחרים, השם יתברך ימחל גם את חובתך,
כאשר ספר רבנו ז"ל הספור מהעשיר שהלוח מעות (עין בתי-מוהר"ן,
סימן תמו).

הדורש שלומך...

ד' קצ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה ירדפו אל ידי נפשי האברך היקר
לי מאד ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, ולהשיבך יקצרו המון יריעות. ובפרטיות

קעב אָשֶׁר ד' קצ בְּנַחֵל

שְׁסַפְּרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּיַדְךָ — הַפֶּךָ בָּהֶם, כִּי אֵין לָךְ טוֹב מֵהֶם. וְאַתְּמוֹל
בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית לְמַדְּנוּ הַתּוֹרָה (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב) "וְאַיִה
הַשָּׂה לְעוֹלָה", וְהָיוּ תְהִלָּה לְאֵל, דְּבוּרִים יָפִים כַּאֲשֶׁר יִסְפֵּר לָךְ יְדִידְךָ
... מוֹסֵר כְּתָב זֶה, וְהָיָה רְאוּי שְׁתַּחֲזֹר כָּל הַהִלְכוֹת בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת
עַל תּוֹרָה זוֹ, וְאָז תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת; כִּי בְּאַמֶּת כָּל תּוֹרָה וְהַחֲדוּשִׁים
עָלֶיהָ מִמוֹהַר"ן ת' ו"ל, וְאֲשֶׁר זְכִינוּ לְחַדֵּשׁ בָּהֶם, הִיא סִגְיָה שְׁלֵמָה,
אֲשֶׁרִי הַמְּכַנִּים אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאָז טוֹב לוֹ לְנִצַּח,
כִּי עֲמָקוֹת שְׁבַדְבְּרָיו, הֵם עֲמָק עֲמָק מִי יִמְצְאוּנוּ, וְכִלּוּלָה מִכָּל דְּרָכֵי
הַקְּבֵלָה שֶׁל הַרְאִשׁוֹנִים וְשֶׁל הָאַחֲרוֹנִים וְגַם כָּל דְּרָכֵי הַחֲסִידוֹת,
אֲשֶׁרִי הַמְתַּמִּיד בָּהֶם תַּמִּיד!

וּבְאַמֶּת עֲנִין הַחֲפוּשׁ וְהַבְּקוּשׁ אַחֲרָיו יִתְבַּרְךָ, הוּא יְסוּד מוֹסֵד
מִהִיָּהוּדוֹת, כִּי בְּזֶה תְלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה, לְצֵאת מִגְּלוּתֵנוּ הַמְּרָה; כִּי כָּל
הַגְּלִיּוֹת שִׁישְׁרָאֵל הוֹלְכִים בְּגוֹלָה, הֵם נְעִים וְנָדִים כְּצִפּוֹר נוֹדֶדֶת מִן
קִנְיָה, וְכִמוֹ שֶׁהֵם נְעִים וְנָדִים, כְּמוֹ-כֵן כְּבָיְכוֹל, קִדְשֵׁת כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ
נְעֵה וְנָדָה, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (מְשַׁלִּי כו, ח): "כְּצִפּוֹר נוֹדֶדֶת מִן קִנְיָה", שֶׁהֵם
כְּנֻסֵת יִשְׂרָאֵל, "כֵּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ", שְׂאִזִּי צְרִיכִין לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ
מְאֹד מְאֹד אַחַר כְּבוֹדוֹ, וְלִשְׂאֵל וּלְדַרֵּשׁ בְּכָל עֵת אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ,
וְאָז אִם תִּדְרָשְׁנוּ — יִמְצָא לָךְ בְּיַדְאִי, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (דְּבָרִים ד, כט):
"וְהַפִּיץ ה' אֶתְכֶם בְּעַמִּים וְכוּ' וּבִקְשַׁתֶּם מִשָּׁם אֶת ה' אֱלֹהֵיךָ וּמִצֵּאתָ
כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ בְּצַר לָךְ וּמִצְאוּךָ" וְכוּ'; כִּי
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בְּעַת הַגְּלוּת וּבְפֶרֶט עֲכָשׁוּ בְּסוֹף הַגְּלוּת בְּעֵקֶב־תָּא
דְּמִשְׁיָחָא, אֲשֶׁר עֲכָשׁוּ הַהִסְתַּרְתָּה מִתְּגַבְּרַת מְאֹד מְאֹד בְּאֵלְפִים וּרְכָבוֹת
הַסְתַּרוֹת שְׁבַתוֹךְ הַסְתַּרְתָּה, אֲשֶׁר כָּל גְּבִיאֵינוּ מִימּוֹת מִשָּׁה וְכָל הָאֲבוֹת
כָּלֶם הִסְתַּפְּלוּ וְהִתְנַבְּאוּ עַל הַדּוֹרוֹת הָאֵלוּ, עַל עֲצֵם הַצְּרוֹת אֲשֶׁר
יִקְרָה לָנוּ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, חֵס וְשְׁלוֹם. וְהַעֲקֵר שֶׁל כָּל הַצְּרוֹת הוּא
צְרוֹת הַנֶּפֶשׁ, אֲשֶׁר נִתְרַחֲקָנוּ עֲכָשׁוּ מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר
לֹא הִיָּתָה פְּזוּת מִימֵי קֶדֶם; כִּי בְּאַמֶּת צְרוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת, אֶף-עַל-פִּי
שְׁבַדְבְּרָאִי עוֹבְרוֹת עֲכָשׁוּ עַל יִשְׂרָאֵל צְרוֹת רַבּוֹת מְאֹד, וּמִסִּים
וְאַרְנוֹנִיּוֹת רַבִּים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צְרוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת כְּבָר סְבָלוּ יִשְׂרָאֵל
בְּדוֹרוֹת הַקְּדָמוֹנִים, צְרוֹת רַבּוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר כְּמָה פְּעָמִים, כִּי הָיוּ כְּמָה

אֲשֶׁר ד' קצ בַּנְחָל קעג

גְרוּשִׁין וּשְׁמָדוֹת וְהַרְיָגוֹת וּבְרִיחוֹת וְכִיּוֹצֵא בְזֶה הַרְבֵּה הַרְבֵּה, רַחֲמָנָא
לְצַלֵּן מֵעַתָּה, אֲבָל הָעֵקֶר שֶׁהִתְנַבְּאוּ כָּל הַנְּבִיאִים עַל הַיָּמִים הָאֵלֶּה
שֶׁל חֻבְלוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, אֲשֶׁר כַּמָּה תַנְאִים אָמְרוּ (סְנֵהֲדִין צח:): "יִתִּי
וְלֹא אֵיחְמִינָהּ, וְכִיּוֹצֵא בַדְּבָרִים הָאֵלֶּה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרָנִם
לְבִרְכָה, בְּעֶצֶם הַצָּרוֹת שֶׁל אַחֲרֵית הַיָּמִים, הָעֵקֶר הוּא צָרוֹת הַנֶּפֶשׁ
וְגֵדֵל הַסִּתְרַת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, לֹא הֵיטֵה פְּזֹאת בְּדוֹרוֹת הַרְאֻשׁוֹנִים, כִּי
אֲזַלְתָּ יָד וְאָפֶס עֲצוֹר וְעֲזוּב (דְּבָרִים לב, לו), וְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּם
נִסְתַּלְקוּ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, וְהִשְׁקֵר הוֹלֵךְ וּמִתְגַּבֵּר, וְהָאֲמִת נֶעְדָּרַת
וְנִעֲשִׂית עֲדָרִים עֲדָרִים שֶׁל אֲמִת; כִּי, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, נִתְרַבֶּה
הָאֲמִת מְאֹד מְאֹד, כִּי כָּל אֶחָד אֹמֵר שֶׁאֲצִלוֹ הָאֲמִת, אֶף-עַל-פִּי
שִׂוִּדְעָ בְּעֶצְמוֹ נִגְעֵי לְבָבוֹ וְכָל מֵה שֶׁחֻטָּא וּפְגָם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא
מִתְפָּאֵר בְּגִדְלוֹת שֶׁהוּא הִשִּׁיג דְּרָךְ אֲמִת, וְיוֹדֵעַ חֻכְמוֹת חֲדָשׁוֹת
בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם, וּמִטְעָה וּמְעַקָּם וּמְבַלְבֵּל כַּמָּה וְכַמָּה אֲנָשִׁים מִדְּרָכֵי
הַשָּׁם הָאֲמִתִּיִּים מִדְּרָךְ הַיִּשָּׁן אֲשֶׁר דָּרְכוּ בָּהּ אֲבוֹתֵינוּ מֵעוֹלָם, בְּלִי
שׁוּם חֻכְמוֹת וְהַמְצָאוֹת כָּלֵל, כְּאֵלֶּה וְכְאֵלֶּה רַבּוֹת, אֲשֶׁר עֲצָמוֹ מִסְפֹּר
בְּכַמָּה וְכַמָּה מִיָּנִי אֲפָנִים, אֲשֶׁר הִתְגַּבֵּר הַשְׁקֵר עַל הָאֲמִת, בְּעוֹנוֹתֵינוּ
הַרְבִּים, וְנִתְקַיֵּם (דְּנִינְאֵל ח, יב): "וְתִשְׁלַךְ אֲמִת אֶרְצָה".

וּבִכְפֻרַת הַצָּרָה הַגְּדוֹלָה מִכָּל הַצָּרוֹת, אֲשֶׁר הִתְגַּבְּרָה עֲכָשׁוֹ חֻכְמַת
הַפִּילוֹסוֹפִיָּה חֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, וְהִתְחִילוּ לְלַמֵּד נְעָרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
חֻכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת הַעִבּוּרִים, אֲשֶׁר הִלּוּאֵי הָיוּ קוֹבְרִים אוֹתָם בְּחִיָּהֶם,
בְּיָדָיו הָיָה טוֹב לָהֶם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי הֵם הוֹרְגִים אוֹתָם וְאֵת עֲצָמָם
בְּיָדָם, וְעוֹקְרִים אֶת עֲצָמָן וְאֵת בְּנֵיהֶם מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, וּמְעַבְרִים אֶת
בְּנֵיהֶם לְמַלְךְ וְעִבּוּדָה זָרָה וְלְמִקּוֹם הַטְּנָפֶת, וְשׁוֹחֲטִים יְלָדֵיהֶם בְּשֵׂאֵט
נֶפֶשׁ בְּזוּזוֹן וּבְמַעַל, וְצָדִים נִפְשׁוֹת רַבּוֹת שֶׁפּוֹרְחוֹת לְגִיהֲנוּם עֲדֵי
אוֹבֵד עַל-יְדֵי-זָוָה, כִּי אֵין רָעָה וְצָרָה גְּדוֹלָה מִזֶּה. וְאִם הִנֵּה לָנוּ לֵב
כְּשֶׁר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים שֶׁל הַדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים, הִנֵּה
רְאוּי לָנוּ לִפְלַע עַל פְּנֵינוּ אֶרְצָה וּלְהַכּוֹת רֹאשׁוֹ בַּכֶּתֶל יוֹם וּלְלִילָה עַל
כָּל הַצָּרוֹת הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר לֹא הִנֵּה פְּזֹאת מִיָּמוֹת עוֹלָם.

מֵה נֹאמֵר וּמֵה נְדַבֵּר?! אוֹי לְעֵינֵינוּ שֶׁכָּף רוֹאוֹת, אוֹי לְאֲזִנֵּינוּ
שֶׁכָּף שׁוֹמְעוֹת, וְלֹא זֶה אֶף זֶה, כִּי אִם עוֹד הַעֲזוּ פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ לָנוּ

בְּפֶה מְלֵא, כִּי הֵם עוֹשִׂים טוֹבוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְרוֹצִים לְחַנֹּכֵם בְּדַרְךְ הַיָּשָׁר, אוֹי וְאוֹי אוֹי וְאוֹי עַל רֹאשׁוֹ, אוֹי לְנַפְשׁוֹ, כִּי גָמְלוּ לָהֶם רָעָה, כִּי הֵם מְמִירִין וּמַעֲבִירִין עַל דַּת בְּנֵיהֶם בְּיָדָם, כַּאֲשֶׁר רוֹאִין בְּחוֹשׁ, שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּכְנַס בְּדַרְכֵיהֶם וְלוֹמַד לְשׁוֹנוֹתֵיהֶם וְחֻקְמוֹתֵיהֶם, הוּא פוֹרֵק עַל לְגַמְרֵי, וּמַתְלוֹצֵץ מִכָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְהֵם אֶפִיקוֹרְסִים גְּמוּרִים מְלֻבָּד זֶה שֶׁמְבַטְלִין אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמַחְטִיאִין הֶבֶל פִּיהֶם הַקְּדוּשׁ שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, וְעֵדִין הֵם רוֹצִים לְהַטְעוֹת חֵס וְשָׁלוֹם, כְּאֵלוֹ עוֹשִׂין טוֹבוֹת, יְהִי כֵן ה' עִמָּהֶם, וְיַעֲשֶׂה לָהֶם טוֹבוֹת כְּאֵלֶּה כַּאֲשֶׁר הֵם עוֹשִׂין לְנַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל. וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, כְּכֹר נִשְׁקָעוּ כָּל-כֶּף בְּטַעוֹתָם, עַל-יַדֵּי רִשְׁעָתָם הַגְּדוֹלָה, אֲשֶׁר הִבִּיאוּ נַפְשָׁם מִקֶּדֶם בְּעִבְרוֹת גְּדוֹלוֹת, כִּי נֶאֱפוּ וְהִרְבּוּ מִמְזִרִים בְּיִשְׂרָאֵל, עַד אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיבָם עוֹד מִדַּרְכָּם הַרָּעָה, כִּי עֲלִיהֶם נֶאֱמַר (מְשִׁלִּי ב'): "כָּל בְּאֵיָהּ לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁיִגּוּ אֲרָחוֹת חַיִּים"; וְעַל צָרוֹת הַנֶּפֶשׁ כְּאֵלוֹ וְכְאֵלוֹ אֲשֶׁר נִתְּרָבוּ עֲכָשׁוּ בַדּוֹרוֹת הֵלְלוּ, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עֲלֵיהֶם הַתְּנַבְּאוֹ כֹּל גְּבִיאֵינוּ וְחַכְמֵינוּ מִקֶּדֶם עַל הַדּוֹרוֹת הֵלְלוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב דְּנִיָּאל (יב, י): "יִתְפָּרְרוּ וְיִתְלַבְּנוּ וְיִצְרְפוּ רַבִּים, וְהִרְשִׁיעוּ רִשְׁעִים וְלֹא יִבִּינוּ כָּל רִשְׁעִים, וְהַמְשַׁכִּילִים יִבִּינוּ". וְכָתִיב (שֵׁם יא, לה): "וּמִן הַמְשַׁכִּילִים יִכְשְׁלוּ לְצָרוֹף בָּהֶם וּלְכַרֵּר וּלְלַבֵּן עַד עַת קָץ, כִּי עוֹד לְמוֹעֵד".

אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיִּזְכֶּה בַדּוֹרוֹת הָאֵלֶּה לְהִתְחַזֵּק בַּהֵשֵׁם יִתְפָּרַף וְלִילֵף בְּדַרְךְ הַיָּשָׁר וְהָאֱמֶת בְּתַמִּימוֹת וּבְדַרְךְ הַיָּשָׁן אֲשֶׁר דָּרְכוּ בָּהּ אֲבוֹתֵינוּ מֵעוֹלָם וַיִּחַנֵּף אֶת בְּנָיו בְּתוֹרַת ה' וּבְלִמּוּד גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים וּמַעֲט מִקְרָא, כְּמוֹ שֶׁנֶּהְגּוּ בָּהּ אֲבוֹתֵינוּ מֵעוֹלָם, וְאִזִּי זֶה וְזֶה יִתְקַיֵּם בְּיָדוֹ, וְלֹא כְּמוֹ הָאֶפִיקוֹרְסִים שֶׁעוֹשִׂין עֲקָר מִלְמוּד הַמִּקְרָא וְחֻקְמַת הַדְּקִדּוּק, וּמְבַטְלִים עֲקָר הַלְמוּד שֶׁהוּא גְמָרָא וּפּוֹסְקִים. וְרַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרֻכּוֹת כח:): מִנְעוּ בְּנֵיכֶם מִן הַהֲגִיּוֹן. וְאָמְרוּ (סְנֵהֲדָרִין כד:), שֶׁתְּלַמּוּד בְּבָלִי בְּלוּל מִהַכֹּל: מִקְרָא וּמִשְׁנָה וּגְמָרָא. וּבַפְּרָט שֶׁבְּאֵמֶת עֲקָר כְּפִי הָאֶפִיקוֹרְסִים הִיא רַק לְהַלְבִּישׁ עֲצָמָם בְּאִיזָה אֱמֶת, כִּי כָּל שֶׁקָר שָׁאִין בּוֹ אֱמֶת בְּתַחֲלָתוֹ — אֵינוּ מִתְקַיֵּם וְכוּ'; עַל-כֵּן מְטַעִין אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאוֹמְרִים, שֶׁהֵם עוֹשִׂין לָנוּ טוֹבָה,

אֲשֶׁר ד' קצ בנחל קעה

שְׁמֵלֵמְדִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִקְרָא, וְלַעֲת עֵתָה מִבְּטָלִין אוֹתָן מֵעֵקֶר הַלְמוּד
מִגְמֵרָא וּפּוֹסְקִים, וְאַחֲרֵיכֶן מִבְּטָלִין אוֹתָן לְגַמְרֵי, וּמִלְמָדִים אוֹתָם
הַבֵּל מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים, שֶׁהֵם חֲכָמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת, שִׁידְעוּ הֵיכָן כּוֹשׁ
עוֹמְדָת בְּמִפְתַּת הָעוֹלָם, אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם, שֶׁהֵם אוֹמְרִים שֶׁהִדִּין
הַקְדוֹשׁ שֶׁל 'הַמַּחְלִיף פָּרָה בְּחִמּוֹר' אֵין צָרִיף הַנְעַר לִידַע, וּשְׁטוֹת
הַזֶּה — כַּמָּה זְנֻבוֹת יֵשׁ לְתוֹלְעִים הַמְשָׁנִים הַנִּמְצָאִים בְּאַרְצוֹת
הַרְחֻקוֹת, זֶה צָרִיף הַנְעַר לִידַע, אֲשֶׁר הֵם מְדַפְּסִים זֹאת בְּלוֹחֹת
שְׁלָהֶם, שֶׁחֲבָרוּ בְּבֵית חֲנוּף שְׁלָהֶם. (יִשְׁעִיָּה כט, טז): "הַפְּכֶכֶם" וְגו',
"ה' מִסֹּף בְּקַרְבָּה רוּחַ עֲוֹנִים" (שֵׁם יט, יד); ה' בְּרַחֲמָיו הַמְרַבֵּים יְרַחֵם
עָלֵינוּ וְעַל זְרַעֲנוּ וְעַל פְּלִטַּת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְיִצַּל אוֹתָנוּ וְאֵת זְרַעֲנוּ
מֵהֶם וּמִהַמוֹנָם.

וְעַל-כֵּן עֲכָשׁוּ בְּתַקְיָה הַגְּלוּת הָאַחֲרוֹן בְּסוּפוֹ, צָרִיף כָּל אֶחָד
וְאֶחָד לְהִזְהַר מְאֹד לִילֵף עַל-פִּי דְרָפִי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, לְקַיֵּם כְּכֹל
הַכְּתוּב בָּהּ, וְלִדְרֹשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ מְאֹד מְאֹד בְּכֹל עֵת וּבְכֹל מְקוֹם
אַחַר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִשְׁאַל וּיִבְקֹשׁ אֵיזָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, וְאִזּוֹ אִם יִבְקֹשׁנוּ
וְיִדְרֹשׁנוּ הֵיטֵב, יָכוֹל בּוֹדָאֵי לְמַצֵּא אֵת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲפֹלוֹ אִם הוּא
הַגְּרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים, אֲפֹלוֹ אִם עֵבֵר מֵה שְׁעֵבֵר, וְגַם עֲכָשׁוּ הוּא בְּמְקוֹם
שֶׁהוּא, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִחְזַק יְדוֹ תָּמִיד לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ גַּם
בְּמְקוֹמוֹ, אֶף-עַל-פִּי שֶׁנִּפְלַל לְמְקוֹמוֹת הָרַעִים לְגַמְרֵי, שֶׁהֵם מְקוֹמוֹת
מְטֻנְפִים, שֶׁכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ רְחוּק מִשָּׁם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה מֵב, ח): "כִּי
כְבוֹדִי לֹא אֶחָר לֹא אֶתֵּן", אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִצְטַעַר וְיִתְגַּעְגַּע וְיִדְרֹשׁ וּיִבְקֹשׁ
וּיִחַפֵּשׂ אֵיזָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְעֵלוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה.

וּבְאַמַּת כָּל זֶה הוּא כְּוָנַת אֱלֹהֵינוּ, אֲשֶׁר אִזּוֹ הוּא זְמַן חַפּוּשׁ
וּבְקוֹשׁ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, אַחֲרֵי הָאַבְדוֹת שֶׁאַבַּד בְּעוֹנוֹתָיו הָרַבִּים, כְּמוֹ
שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'), שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּפְלַל
לְמְקוֹמוֹת הַמְטֻנְפִים, שֶׁהוּא מְלֹא קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת וּבְלִבּוֹלִים וְכוּ', עֵינַי
שָׁם; הֲרִי שֶׁקּוֹרָא רַבֵּנוּ ז"ל לְקִשְׁיוֹת "לְמָה" (פְּאֵרוֹאֵס) מְקוֹמוֹת
הַמְטֻנְפִים! וְעַקֵּר הַתְּקוּנָה הוּא רַק לְחַזֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּאַמַּת וּבְתַמִּים.
אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיף שֶׁתְּדַע כִּי לֹא בְּחִנָּם בְּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵת הָאָדָם
עֶפֶר מִן הָאָדָמָה, כִּי עַקֵּר הַתְּגִלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא בְּבַחֲיַנַּת הָאָרֶץ

דִּיקָא, בְּחִינַת 'מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ', כָּל הָאָרֶץ דִּיקָא, כִּי שָׁם עָקַר
 כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁרָצָה לְבְרָא הָעוֹלָמוֹת, כְּדִי לְגַלּוֹת
 כְּבוֹדוֹ, כִּי הַכֹּל נִבְרָא בְּשִׁבִיל הַכְּבוֹד, וְאִזִּי רָאָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁלְגַדְל
 עֵצִים אֹר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ אִי אֶפְשָׁר לְגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ, כִּי אִם עַל-יְדֵי
 תְּכֵלִית הַצְּמֻצוֹם, שֶׁהוּא נִקְדַּת הַמֶּרְכָּז שֶׁל הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי הַזֶּה, שֶׁהוּא
 הָאָרֶץ וְהָעֶפֶר, שֶׁהוּא חֶמֶר עֵב וּמִגִּשְׁשׁ בְּתֵכֵלִית הַגִּשְׁמִיּוֹת, שֶׁזֶהוּ
 תְּכֵלִית הַצְּמֻצוֹם, וְעַל-יְדֵי תְּכֵלִית הַצְּמֻצוֹם הַזֶּה שֶׁל הָאָרֶץ הַזֹּאת,
 עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא גְּלָה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּלֹא זֶה הִיָּה בְּלִתי אֶפְשָׁר
 לְגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, מִחֲמַת עֵצִים הָאֹר. וְעַל-כֵּן נִבְרָא הָאָדָם בְּעוֹלָם
 הַגִּשְׁמִי הַזֶּה, כִּי עָקַר הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא עַל-יְדֵי הָאָדָם
 דִּיקָא, שֶׁהוּא תְּכֵלִית כָּל הַנִּבְרָאִים, שֶׁבְּשִׁבִילוֹ נִבְרָא הַכֹּל. וְעַל-כֵּן
 נִבְרָא הָאָדָם עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה, כִּי לְגַדְל עֵצִים בְּהִירַת אֹר נִשְׁמַת
 הָאָדָם, שֶׁהוּא חֵלֶק אֵלּוֹךְ מִמַּעַל, וְנִמְשָׁךְ מִמְּקוֹם גְּבוּהָ וְעֲלִיוֹן מְאֹד
 מְאֹד, כִּי יִשְׁרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה תַּחְלָה, עַל-כֵּן לֹא הִיָּה אֶפְשָׁר שְׁיֻכַּל
 שׁוֹם עוֹלָם לְסַבֵּל אֹר קִדְשָׁת נִשְׁמַתוֹ, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁנִתְלַבֵּשׁ בְּגוּף
 הַנִּעֲשֶׂה מִעֶפֶר הָאָרֶץ הַגִּשְׁמִי הַזֶּה, שֶׁהוּא תְּכֵלִית הַצְּמֻצוֹם. וְזֶהוּ
 שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, ז): "וַיִּצְרָה ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה",
 אִזִּי דִּיקָא "וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נִשְׁמַת חַיִּים", כִּי דִּיקָא עַל-יְדֵי שְׁנוּצָר בְּגוּף
 עֶכּוֹר כְּזֶה, שֶׁהוּא עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא הִיָּה אֶפְשָׁר לוֹ
 לְקַבֵּל נִשְׁמַת חַיִּים, שֶׁנִּמְשָׁךְ מִמְּקוֹר עֲלִיוֹן וְנוֹרָא מְאֹד, שְׂאִי אֶפְשָׁר
 לְסַבֵּל אֹר כְּזֶה בְּשׁוֹם עוֹלָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁנִתְלַבֵּשׁ בְּצְמֻצוֹם כְּזֶה
 — עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה. נִמְצָא, שֶׁעָקַר הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא בְּאָרֶץ
 דִּיקָא, בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה ו, ג): "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ". וְעַל-כֵּן אֲסוּר
 לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, אֶפְלוֹ שֶׁעָשָׂה כְּבָר מֵה שֶׁעָשָׂה, וְאֶפְלוֹ הוּא מְלַכְלֵךְ
 בְּחֻטָּאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, כִּי צְרִיף לִידַע, אֲשֶׁר כָּל מֵה שֶׁהוּא בְּתוֹךְ
 הָאָרֶץ דִּיקָא, מְלֵא אֲרָצִיוֹת, אִם יִזְכֶּה לְהַפְךָ הַכֹּל, אִזִּי יִזְכֶּה לְגַלּוֹת
 יוֹתֵר אֶת אֲמַתּוֹת זֵיו אֹרֵי יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (נְדָרִים פֵּא): הַזֶּהֲרוּ בְּבִנְי עֲנִיִּים, שְׁמַהֵם תִּצָּא תוֹרָה, כִּי דִּיקָא אֵלוֹ עֲנִיִּי
 הַדַּעַת, שְׁמַנְחִים בְּתוֹךְ הָאָרֶץ מִמַּשׁ, אִם זוֹכִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
 וּמֵהַפְּכִים אֶת כָּל יְרִידָתָם, וּמִחֻפְשִׁים וּמִבְּקָשִׁים גַּם מִשָּׁם אֲחֲרָיו
 יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְמַצָּא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי דִּיקָא בְּתוֹךְ הָאָרֶץ,

אֲשֶׁר ד' קצא — ד' קצב בנחל קעז

שם מִלְבָּשׁ עֵצִים אורו יתְבַרְךָ, בְּבַחֲיַנֵּת מְלֵא כָּל "הָאָרֶץ" כְּבוֹדוֹ,
כָּל הָאָרֶץ דִּיקָא; וְעַל-פֶּן הִיְתָה דְרָכָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים, שֶׁהָלְכוּ עַל
הַרְחֹב מִסְתַּפְּלִים עַל הָאָרֶץ, וּמִתְבּוֹנְנִים שְׂבָאָמֶת הוֹלְכִים עַל עֵצִים
עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יתְבַרְךָ מִמֶּשׁ, וְלֹא עַל הָאָרֶץ, כִּי הֵלֵא מְלֵא כָּל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וּבִאֲפֶן וּבְדַרְךָ זֶה זָכוּ לְהַעֲלוֹת וּלְהַבִּיא אֶת תְּכֵלֶית
גְּשָׁמִיּוֹת הָאָרֶץ אֵלָיו יתְבַרְךָ.

אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יתְבַרְךָ, עַד שִׁיתְגַּלֶּה לוֹ כִּי הָאָרֶץ
בְּעֲצָמָה הִיא עֵצִים אֱלֻקוֹתוֹ יתְבַרְךָ מִמֶּשׁ, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' קצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרְךָ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהַמְדַּפִּים אֲשֶׁר בְּנַחַל ... גֵּרוֹ וְאִיר וְיִזְרַח.

פֶּה תִקְבַּל אֶת הַהֲגָהוֹת, נָא לְכַתֵּב לִי אִם קִבַּלְתָּ אֶת כָּל הַהֲגָהוֹת
הַקּוֹדְמוֹת, וְכֵן מָה עִם הַסְּפָרִים שֶׁהִיָּה צְרִיף לְהַדְפִּים, נָא וְנָא לְהַזְדַּרֵּז,
כִּי הִיא זְכוּת הַרְבִּים נוֹרָאָה מְאֹד, וְיָבוֹא עַל שְׁכָרוֹ בְּזָה וּבְכָא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

הִנֵּה שְׁלַחְתִּי לָךְ מְאֵתִים דּוּלָר, נָא לְכַתֵּב לִי אִם קִבַּלְתָּם, וְאִז
אֲשַׁלַּח לָךְ אֶת יְתֵר הַמְּעוֹת.

ד' קצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרְךָ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְּחוֹר ... גֵּרוֹ וְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת לְבָבְךָ הַשְּׁבוֹר וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר

עֲלִיף — לַנְכוֹן קַבְלָתִי.

וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבָךְ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבַפְּרָטִיּוֹת כִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ — הַפֶּן בָּהֶם, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשֶׁךָ, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, בְּסִפְרֵי חַיֵּי-מוֹהַר"ן וּבְסִפְרֵי שִׂיחוֹת-הַר"ן, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר בְּפִירוּשׁוֹ, שְׁעַל-יְדֵי כָּל שִׂיחָה וְשִׂיחָה שָׁלוּ יְכוּלִים לֵהִיוֹת אִישׁ כָּשֶׁר (אֲזוּי וְוִי אִיף מִיִּין אִיִּין עֲרַלִּיכֶעַר אִיד), כְּמוֹ שְׂאֲנִי מִתְכַּוֵּן בְּ"אִישׁ כָּשֶׁר". וּמוֹהַר"נ"ת ז"ל אָמַר, שְׁהַעֲקֹר שְׁהַשִּׁיג וְתַפְּס בְּגִדְלַת רַבְּנוּ ז"ל, הִזְיָה רַק עַל-יְדֵי שִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, שְׂאֵלוֹ הַסִּפְרִים הַנִּזְכָּרִים, שְׂרַשְׁמָם בְּכַתָּב יְדוּ כְּפִי שְׂשֻׁמְעָם מִרַבְּנוּ ז"ל.

וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֲהוּבִי, אַחִי! כִּי בִימֵי נְעוּרַי זָכִיתִי לְסִימָם כְּמַעַט בְּכָל שָׁבוּעַ בְּמִשְׁפָּךְ תְּקוּפָה אַרְבָּה, כִּי לֹא הִזְיָה לִי מִי שְׂיִחְזֹק אוֹתִי, וְתַהֲלָה לְאֵל, שִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הִחֲיוּ אוֹתִי מְאֹד מְאֹד, חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל הַטוֹב גְּמָלָנִי.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיָּקָר! אִם הִיִּיתִי מְסַפֵּר לָךְ אֲפִלוּ כְּאֵלֶּךָ אֲלֵפֵי אֲלֵפִים מִמָּה שְׁהִזְיָה וְעָבַר עָלַי בִּימֵי נְעוּרוֹתַי, הִיִּיתְ נִבְהָל וְנִשְׁתַּוָּמָם, אֲלֶיךָ טַעַמִּי מִיִּתְהָ טַעַמִּיתִי, וְזָרְקוּ אוֹתִי מִן הַיְשִׁיבָה, וְכֻלָּם הָיוּ מִתְנַגְּדִים עָלַי, עַל מָה וְלָמָּה הִתְקַרְבִּיתִי אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל וְכוּ', וְלֹא הִזְיָה לִי מִי שְׂיִחְזֹק אוֹתִי כָּלֵל, וְאֲנִי רָגִיל לֹאֹמַר: "אִם הִזְיָה לִי אֲזוֹ סִפֵּר שׁוֹ"ת 'אֲשֶׁר בַּנְחַל', הִזְיָה אֲצִלִּי בְּטוֹל הַבְּחִירָה מִמֶּשׁ", כִּי לֹא הִזְיָה לִי שׁוּם בְּרִיָּה שְׂתַדַּבֵּר עִמִּי וְתֹאמֵץ אוֹתִי, וְאֲפִלוּ שׁוּם בְּרִיָּה מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא נִפְלֵיתִי בְּדַעַתִּי כָּלֵל, רַק הִתְמַדַּתִּי בְּיוֹתֵר בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, עַל מְנַת לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְיָם, וְזֶה אֲשֶׁר עָזַר לִי.

בְּרוּדָעַר עֵס אִיז נִישְׁט גִּיוּוּעֵן גְּרִינְג! אַחִי, אַחִי! זֶה לֹא בָּא בְּנִקְל, עֵס אִיז מִיר גִּיוּוּעֵן זַיַּעַר בִּישְׁטֶער, הִזְיָה לִי מֶר מְאֹד מְאֹד, אָבֶעַר אִיף הָאָב דַּעַמְאָלְט זַיַּעַר גִּישְׁמַאק גִּישְׂרִיגֶעֶן צוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אָבָל צַעַקְתִּי אֲזוֹ בְּאָפֵן אַחַר אֲלִיו יִתְבָּרַךְ. עָבְרוּ יָמִים וְלִילוֹת, וְהִיִּיתִי רָגִיל תְּמִיד לְבָרַח אֲלִיו יִתְבָּרַךְ, וְצַעַקְתִּי וּבְכִיתִי אֲלִיו יִתְבָּרַךְ, וְהִיִּיתִי עַקְשָׁן

אֲשֶׁר ד' קצב בְּנַחֵל קעט

גָּדוֹל עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְכָל מָה שֶׁהִתְגַּבְּרוּ עָלַי הַמְרִירוֹת וְהַמְנִיעוֹת, יוֹתֵר בְּרַחֲמֵי אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ בַּתְּפִלָּה וּבְצַעֲקָה.

עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי! מֵאַחַר שֶׁזָּכָה אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהִיּוֹת עִבְרָתוֹ בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ צֶפֶת, תְּהִיָּה רְגִיל לְצֵאת אֶל הַהַר הַקָּדוֹשׁ, שֶׁשֵּׁם חֻלְקָת מְחֻקֵּק סָפוֹן הָאֲרִיז"ל, בְּשַׁעַת שֶׁאֵין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִצְעַק הַרְבֵּה הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִכְפִּישִׁטוֹת גְּמוּר, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה צוֹעֵק אֵלַי בְּמִכְתָּבְךָ. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע וְתִשְׁכִּיל, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁאַתָּה צוֹעֵק, הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שֶׁאֵין לְשַׁעַר, וּבִכְרִטִּיּוֹת כְּשֶׁתְּהִיָּה רְגִיל לְבוֹא לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִסְפֹּר לוֹ אֶת כָּל מִצְפּוֹנָי לְבָד, וְכָל מָה שֶׁמַּעִיק לְךָ. אָחִי, אָחִי! אֵין לְשַׁעַר וְלִסְפֹּר כָּל מָה שֶׁנַּעֲשֶׂה מִזֶּה בְּכָל הַעוֹלָמוֹת, וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת עֲקָשָׁן גָּדוֹל עַל דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּאַמְתָּ אִם תִּזְכָּה לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, תִּבִּין וְתִשְׁכִּיל, כִּי אֵין לְאָדָם שׂוֹם עֲצָה אַחֲרָת, רַק לְבְרַח אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הוּא בֵּית מְנוּסָנו הַיְחִידִי.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! רְאֵה לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ו'ל בְּדִבְרֵי זֶה בְּתַמִּימוֹת וּבִכְפִּישִׁטוֹת גְּמוּרָה, לְדַבֵּר וְלִשְׁיַח אֶת לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְסוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא, שֶׁתִּזְכָּה לְהַשִּׁיג אֶת נֵעַם עֲרֻבוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ. וְדַע לְךָ, הִיּוֹת שֶׁאַתָּה חוֹלָה אָנוּשׁ מְאֹד מְאֹד, עַל-יְדֵי חֲטָאֶיךָ, עַל-כֵּן צִיַּת אֶת הַרוּפָא שֶׁהוּא רַבְּנוּ ו'ל (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל'); וּמוֹהֲרַנ"ת ו'ל הִיָּה רְגִיל לֹמַר: תְּהִלָּה לְאֵל, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ דוֹקְטוֹר טוֹב, וְעֲלִינוּ לְצִיַּת אוֹתוֹ. וּמוֹבָא בְּשֵׁם הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבְּנוּ הַחוּזָה מְלוֹבְלִין ו'ל, שֶׁאָמַר עַל מֵאֲמָרָם ו'ל (קְדוּשִׁין פ"ב): טוֹב שְׁבְרוּפָאִים לְגִיּהֲנוּם; חֲכָם הַדוֹר שְׁמֵרְפָא הָאָדָם, שֶׁלֹּא יֵרֵד לְגִיּהֲנוּם, הוּא טוֹב שְׁבְרוּפָאִים (עֵין בְּסִפְרֵי בֵּית-יַעֲקֹב, פְּרָשַׁת בְּשַׁלַּח); וְכִבְרַת יַדְעָתָ מִה שֶׁאוֹמְרִים אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים: כְּשֶׁאָדָם חוֹלָה, צָרִיךְ לְבַקֵּר אֶת דוֹקְטוֹר פְּלִדְמָן (לְצֵאת אֶל הַשְּׂדֵה), אוֹ אֶת דוֹקְטוֹר פְּרִיִּלִּיךְ (לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה). יִזְכְּנוּ לְהַתְרַפָּא בְּרַפּוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּבְרַפּוּאָת הַגּוּף.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קפ אָשֶׁר ד' קצג בַּנְחָל
ד' קצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לִידֵיד נַפְשֵׁי ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֶת הַמִּכְתָּב עִם הַטְּשֵׁעֲקִים שֶׁחֲזְרוּ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְאַחֲרֵי יְגִיעוֹת הַחֲלִיף לִי הַשְּׁלֵשָׁה טְשֵׁעֲקִים, כָּל אֶחָד סֵף חֲמִשִּׁים דוֹלָר, וַיֵּשׁ עֲכָשׁוּ פַתַּח יָדַי מֵאָה וְחֲמִשִּׁים דוֹלָר. וְאָמַר לִי, שְׂאוּמֵר לָךְ כִּי כָּל הַטְּשֵׁעֲקִים אֵינָם טוֹבִים, וְהוּא מוֹכֵן לְהַחֲלִיף לָךְ עַל מְזֻמָּן.

וְהִנֵּה בּוֹדָאֵי אֲנִי יוֹדֵעַ מִרְחוֹק אֶת גְּדֹל הַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שֶׁיֵּשׁ לָךְ מִכָּל הַעֶסֶק הַזֶּה, אִךְ מָה לַעֲשׂוֹת כְּכֹר אָמַר רַבֵּי חַיִּים וַיִּטְאַל וַיִּלְבֹּשׂ בְּהַקְדָּמַת הַ"עֵץ חַיִּים", אֲשֶׁר אֱלוֹ הַרוֹצִים לְהַכְנִס בְּפִרְדָּס הַחֲכָמָה (שְׁנֵה כָּלֵל גְּלוֹי אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם), נִקְרָאִים 'מַחְצְדֵי חֲקָלָא' (הַרוֹצִים לְנִקּוֹת אֶת הַשְּׂדֵה מִכָּל מִינֵי קוֹצִים, שֶׁהֵם כָּלֵל הַהִסְתָּרוֹת וְהַכְסוּיִים עָלָיו יִתְבָּרַךְ), וּבּוֹדָאֵי יִתְעוֹרְרוּ נִגְדוֹ הַקְּלָפוֹת לְהַתְגָּרוֹת בּוֹ (שְׁנֵה כָּלֵל הַמְרִירוֹת שֶׁהַחֲרָח לְסַבֵּל לְכָל מִי שֶׁרוֹצֵה לְהַכְנִס וּלְשַׁרְת אֶת רַבָּנוּ וַיִּלְ).
מָה אָמַר לָךְ, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶי בְּעֵתִים הַלְלוּ, אֵי אֲפֹשֶׁר לְסַפֵּר לָךְ בְּעַל-פֶּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּכַתֵּב, וְאֵינְ לִי שׁוֹם מְקוֹם לְהַתְחַבֵּא רַק אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ, וְאֲנִי יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין וּמִבֵּין מִרְחוֹק מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאֵינְ לִי רַק לְחַזֵּק אוֹתָךְ, כִּי אֵינְ מְחַזְקִין אֶלֶּא הַמְחַזְקִים (סִפְרֵי נִשְׂא); הֵינּוּ אֱלוֹ שֶׁהֵם מְחַזְקִים אַחֲרֵיכֶם, הֵם צְרִיכִים חֲזוּק עֲצוּם. וּבִפְרָטִיּוֹת מִי שֶׁרוֹצֵה לְכַנּוֹת "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", הוּא צְרִיךְ לְהִיּוֹת לְחֲזוּק גְּדוֹל, שֶׁלֹּא יִתְאַחֲזוּ בּוֹ הָרַע וְכוּ' (כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן נט, עִין שֵׁם).

וְתֵאֲמִין לִי, כִּפִּי גְּדֹל הַפְּעֻלוֹת טוֹבוֹת שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה וּמְחַדֵּשׁ בְּעֵיר הַקֹּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א, הִיָּה רָאוּי לִי לְכַתֵּב לָךְ בְּכָל יוֹם יוֹם מִכְתָּב חֲדָשׁ, אִךְ רַב הַתְּלָאוֹת וְהַדְּחָקוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלַי, זֶה אֵי אֲפֹשֶׁר לְשַׁעַר, וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי רַבִּים דּוֹפְקִים עַל פֶּתַח בֵּיתִי, וּבְכָל יוֹם יוֹם מְגִיעִים הַמּוֹן מִכְתָּבִים, וְאֵי אֲפֹשֶׁר לִי לְצַאת אֶפְלוּ לְמַחְצָה וּלְשַׁלֵּישׁ

אֲשֶׁר ד' קצג בַּנְחַל קפא

וְלִרְבִיעַ, וְעַל-פֶּן תִּרְאֶה לְדוֹן אוֹתִי לְכַף זְכוּת.

וְהִנֵּה עִם הַמַּעוֹת אָנִי מַחֲכָה עַל שְׁלִיחַ מְהִימָן שְׁנוֹסֵעַ מִהָכָא לְהֵתָם, וְאִזּוֹ אָמְסוּר לֹא אֶת כָּל הַמַּעוֹת, מִלְּבַד הָאֶלֶף דּוֹלָר שָׁל... שְׂאִין לֹא עֲכָשׁוּ, וְאִין יָכוֹל לְשַׁלֵּם לְעַת עֲתָה כָּלֵל.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית דְּבַרְנוּ הִרְבֵּה עַל-פִּי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פ"ב, אִיף שְׁהַעֲקוּר שְׁהוֹלֵף לְהָאָדָם שְׁלֹא כְּסֻדְרָה הוּא רַק כְּשִׁמְרַחֵק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי תִכְףּ וּמִיד כְּשִׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, הוֹלֵף לֹא כְּסֻדְרָה, וְכְשִׁאָדָם נְכַלֵּל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶהוּ נִקְרָא שְׁלֵמוֹת, כִּי שְׁלֵמוֹת כָּל הַדְּבָרִים הֵיא רַק כְּשֵׁהֶם מִיְחָדִים וּמְקֻשְׂרִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַחֲרַת לֹא נִקְרָא שְׁלֵמוֹת כָּלֵל. וְאִין מַה לְקַנָּא אָדָם כְּזֶה. וְהִיתָה, תְּהִלָּה לְאֵל, אֲרִיכוֹת גְּדוּלָה כְּדַרְכֵּנוּ, כִּי אִין לְנוּ דְבוּרִים אַחֲרִים, רַק דְבוּרֵי אֲמוּנָה, לְקִשְׁרָא אֶת הַמְּלָכוֹת חֲנִיָּה, שְׁהֵיא הַדְּבוּר, אֵל הַחֲכָמָה, שְׁהוּא אָדָם, דְּבִקוּת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ, וְאִין לָךְ עוֹד נְעִימוֹת יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר מִי שְׁדְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדְבִקוּת אֲמֵת. וְכִבֵּר יְדַעַת מַה שְׁפָרַשׁ הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבְּנוּ הַחוּזָה מְלוּבְּלִין ו'ל: "יְבָרְכֶךָ ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ", הֵינּוּ שְׁתַּזְכָּה לְהִיּוֹת תָּמִיד עִם ה', וְאִזּוֹ יִשְׁמְרֶךָ, שְׁתוּפֵר עֲצַת הַקָּמִים עֲלֶיךָ לְרַעָה (עֵין ב' אִוֵּר לְשָׁמַיִם", פְּרָשַׁת אָמֵר); כִּי כְּאֲמֵת כְּשִׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, מִמִּילָא מִתְבְּטְלִין כָּל הַקָּמִים עֲלֵיו. כִּי מִחֲלָקַת הֵיא רַק הַתְּנַגְּדוֹת הַרְצוֹן, רְצוֹנֵי לְעִשׂוֹת זֹאת, וְעוֹמְדִים כְּנִגְדֵי, אֲבָל כְּשִׁאִין לִי רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִינִי רוֹצֶה שׁוּם דְּבָר רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אִזּוֹ לֹא יוֹכְלוּ לִי שׁוּם צָר וְאוֹיֵב וְרַע וּמְזִיק וְנִגְעָה וּפְגָעָה.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְבַטֵּל אֶת עֲצָמֵנוּ לְגַמְרֵי תָּמִיד אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, וְנִזְכָּה לְהַכְּלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

קפב אָשׁר ד' קצד בַּנְחַל
ד' קצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לַיָּדִיד בְּפֶשֶׁי ... גֵּרוֹ יָאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֶחַ.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ יְקַצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת
שִׁסְפְּרֵי רַבְנוּ ז"ל בְּיַדִּיךָ, הַפֶּךָ בָּהֶם, כִּי רַק טוֹב הַצָּפוֹן תִּמְצָא שָׁם.

מֵה לַעֲשׂוֹת, אֲשֶׁר הַתְּמוּרוֹת וְהַמְחַלְקָת וְהַהֲסָתְרוֹת מְכַסִּים
כָּל-כָּךְ אֶת הָאֵמֶת בְּכַמָּה מִיָּנִי נְכֹלֵי עֲרְמוּמִיּוֹת, וְאֵין לָנוּ שׁוֹם עֲצָה
רַק לְתוֹלוֹת תְּמִיד עֵינֵינוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ שִׁיִּרְחַם עָלֵינוּ, וַיִּמְשִׁיךְ עַל
עֲצָמֵנוּ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת זֵיו יְדִידוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר שׁוֹפֵעַ
בְּקִבְעוֹת, כִּי בַלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ אֵין שׁוֹם קִיּוֹם לְהַעוֹלָם. וְהָאֹר הַגָּנוּז
הַזֶּה מִמְּשִׁיכִים עָלֵינוּ רַבְנוּ ז"ל וְתִלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר,
וְלוֹלָא עֲצַת הַסֵּמ"ך-מ"ם לְהַסְתִּירָם וּלְכַסּוֹתָם מִכָּל הָעוֹלָם, הָיִינוּ
כְּבָר נִגְאָלִים. וְעַיִן בְּדַבְּרֵי הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ מְקַאמְאֲרָנָא ז"ל (הֵיכַל
הַבְּרָכָה, פָּרַשַׁת רֵאָה): כְּשִׁינְרָדָת נִשְׁמַת צְדִיק, אֹר גְּדוֹל לְעוֹלָם. טוֹעֵן
הַסֵּמ"ך-מ"ם עַל מֵה שְׁוֹא בְּרֵאָתָּ?! לְמָה בְּרֵאָתָּ יִצָּר הָרַע, הֲלֹא זֶה
יִמְשִׁיךְ לְכַבוֹת בְּנֵי-אָדָם לְחַיִּים, לְאֹר תּוֹרָה וְתַתְּבַטֵּל הַבְּחִירָה.
וְהִיָּתָה הַתְּשׁוּבָה: כִּי כְּמוֹ שִׁיְהִיָּה צְדִיק וְקְדוֹשׁ שִׁיִּאִיר אֹר אֶהְיֶה
וַיִּרְאֶה, אֵשׁ שׁוֹרֶף בְּלֵב בְּנֵי-אָדָם לְתוֹרָה וְלַתְּפִלָּה וְלַמְצוּוֹת וְלַמְעַשִׂים
טוֹבִים, כֵּן יִהְיֶה נִגְדוֹ רַמְאֵי אֲשֶׁר לְבוֹ מְלֵא חֶשֶׁךְ, אֵין בּוֹ לֹא אֶהְיֶה
וְלֹא יִרְאֶה, וּמְרָאָה עֲצָמוֹ קְדוֹשׁ וּפְרוֹשׁ, וַיִּמְשִׁיךְ רַב בְּנֵי-אָדָם אֶצְלוֹ,
וּמַעֲתָה תִּהְיֶה הַבְּחִירָה חֲפְשִׁית — לְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֶל אֹר עֲלִיוֹן צְדִיק
אִמְתִּי, אֹ לִילֶךְ אֶל הַשֶּׁקֶר וְהַרְמָאוֹת, שֶׁד יְהוּדֵי וְכוּ', עַיִן שָׁם.

וְאִם תִּעֲנֵן בְּהַמְעֵשָׂה שֶׁל הַזְּכוּב וְהַעֲפָכִישׁ, תִּמְצָא דְבָרִים אֵלוֹ
בְּבִרוֹר, אֵיךְ שֶׁקָּדָם שִׁינְרָדָה נִשְׁמַת רַבְנוּ ז"ל לְעוֹלָם, צָעַק הַסֵּמ"ך-
מ"ם: מָה אַעֲשֶׂה?! וּמָה יֵשׁ לוֹ עוֹד לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּשֶׁנִּשְׁמָה
זוֹ תִרְדּוּ?! וְהִשִּׁיבוּ לוֹ: נִשְׁמָה זוֹ הַהֲכָרַח לָהּ לִירֵד, וְאִתָּה צָא וְחָשַׁב
לְעֲצָמְךָ עֲצָה, וַיִּצָּא וְחָזַר וְהִבִּיא עִמּוֹ זֶקֶן אֶחָד וְשָׁחַק... וְאָמַר: יֵשׁ
לִי כְּבָר עֲצָה, וּמַעֲתָה יְכוּלָה נִשְׁמָה זוֹ לִירֵד, עַיִן שָׁם; וְאָמְרוּ אֲנָשִׁי

אֲשֶׁר ד' קצד בְּנַחֵל קפג

שְׁלוֹמֵנו, כִּי זוּהִי הָעֵצָה שְׁמֻצָּא לְעֲצָמוֹ הַסֵּם "ד-מ"ם — "שְׁחוֹק", שְׂיֵהִיָּה הַכֹּל שְׁחוֹק בְּעֵינַי כֹּל. כֹּאֲשֶׁר רוֹאִים בְּחוּשׁ מֵה שְׁנַעֲשֶׂה בְּכָל הַדּוֹרוֹת, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּדוֹר הַזֶּה, שְׂיֵהִיָּה הַכֹּל לְלַעַג וּלְקֶלֶס, עַד שְׁגַם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ נִהְיָה לְלַעַג וּלְקֶלֶס, רַחֲמָנָא לְצִלָּן וְכוּ' וְכוּ'. אַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא אֶלְמָן יִשְׂרָאֵל, וְנִמְצָאִים גַּם הַיּוֹם תְּמִימִים וְרַבִּים אֲשֶׁר עִמָּנוּ מֵאֲשֶׁר עִם הַלְּצִים, וַתְּהַלֵּה לְאֵל, אֹרֵחַ הָאֲמִתִּי שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל בּוֹעֵר וּמְאִיר בְּלִבּוֹת רַבִּים רַבִּים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים, אֲשֶׁר אֵינָם מְטַעִים אֶת עֲצָמָם כָּלֵל.

אָחִי, אָחִי! חֹזֵק וְאַמִּץ מְאֹד מְאֹד, וְהִרְגַּל עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת קְבוּעַ בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת לְפָנָיו יְתִבְרַךְ, כִּי זֶהוּ עֵקֶר כַּחֲנוּ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (מִדְּרָשׁ תְּהִלִּים קמט, ב'): פִּיָּהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל חֲרָבָם, וַתִּסְפָּר לְפָנָיו יְתִבְרַךְ אֶת כָּל לִבָּךְ וְכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, וּבַפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת שְׂרָצוֹנְךָ וְכִסּוּפְךָ לְגִסְעַ וְלִבּוֹא אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, וַתִּרְבֶּה עַל זֶה בַּתְּפִלָּה מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂזִכָּה לְהִיּוֹת עַל צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל הַקְּדִים תְּפִלוֹת, וְאֵף שְׂנַדְמָה אַחֲרָת, צָרִיךְ שְׁתַּדַּע שְׁלֵא, אֲלֵא הַקְּדִימוּ בַּתְּפִלָּה, וְאֶמְרוּ חַז"ל (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ב', סִימָן י'): יֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית בְּרַגַּע, וְיֵשׁ בְּשַׁעָה, וְיֵשׁ בְּיוֹם, וְיֵשׁ בְּשַׁבוּעַ, וְיֵשׁ בְּחֻדָּשׁ וְכוּ' וְכוּ', עַל-כֵּן הָעֵקֶר רַק תְּפִלָּה.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִכָּל הַמַּחֲלָקֶת שְׁעוֹבֶרֶת עָלַי, כִּי הַכֹּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, כְּדֵי לְרַחֵק אֶת מִי שְׂאִינּוּ רְאוּי (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן ה'; וּבַלְקוּטִי-הַלְכוֹת, תְּפִלִּין, הַלְכָה ד'); ; וּבַפְּרָטִיּוֹת כִּי רַב הַבְּחוּרִים שְׂנַכְשָׁלִים בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, מְחִיִּים אֶת עֲצָמָם עִם סְפָרִינוּ, אֵף מְחַמֵּת שֶׁהוּא חֲטָא חֲמוֹר, עַל-כֵּן מְעַמִּידִים לְפָנֵיהֶם נְסִיּוֹן זֶה, שִׂישְׁמַעוּ מַחֲלָקֶת וְכוּ', וְאִם לֹא יִהְיֶה לָהֶם שְׁכָל — יִתְרַחֲקוּ מִחִיּוּתָם הַנִּצְחִי וְכוּ', וּמֵה לְעֵשׂוֹת?! הַכֹּל לְמַעַן הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי! אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ כָּלֵל מִכָּל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה, כִּי בְּאֲמַת לִי בְּעֲצָמֵי זֶה לֹא נוֹגַע, כִּי אֲנִי מְסַתֵּר בְּמָקוֹם בְּטוֹחַ מְאֹד, הֵינּוּ אֲצִלוּ יְתִבְרַךְ, וְלִי בְּעֲצָמֵי לֹא יְכוּלִים לַגַּע וּלְעֵשׂוֹת אֵיזָה

קפד אָשֶׁר ד' קצה בנחל

רע, כי אם לאלו הנפשות אשר רוצים להחיות את עצמם בספרים, עליהם הנסיון גדול, ועל-כן מי שחפץ באמת – נותנים לו מלאך של אמת, ומסתכל בעין האמת.

ידידי היקר! ראה להיות שמח תמיד, ותעשה כל מיני פעולות שבעולם להיות תמיד אף ורק בשמחה עצומה, וראוי לך לשמע כלי זמר בכל יום ויום באפן שתחיה ותחזק ותשמח את עצמך.

והיום למדנו את המעשה ב' ממלך וקיסר, איך שיהבת קיסר החייתה את עצמה בכלי זמר, וכן היא יכולה לדבר בכמה לשונות. והסברנו באריכות, אף שעבר עליה מה שעבר, לא נפלה בדעתה כלל, רק החייתה את עצמה בשני דברים אלו: שמחה והתבודדות, שדברה אליו יתברך בכמה מיני לשונות, עין שם.

אחי, אחי! רק זהו עקר בית מנוסנו, לברח תמיד רק אליו יתברך, והשם יתברך יזכנו לעבדו באמת ובתמים כל הימים. רק חזק להכניס בעצמך מיד אמונה פשוטה, ואיך שהוא יתברך אתך, עמך ואצלך, כי אין בלעדיו יתברך כלל.

הדורש שלומך...

ד' קצה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא ה'תשמ"א.

שלום רב וכל טוב יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה, הרוצה לשנות ממי הנחל ... גרו יאיר ויזרח.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואף שמכתב היד נראה שאחר עומד תחת שמך ... אף-על-פי-כן אמרתי לרוץ מעט דברי אלו, במה שאתה מציע לעשות הקדמה לכל הספרים, שזה לא סובב אל בחורים המתחנכים בשיבות חסידיות וגרים בשכונות חרדיות וכו', כי הלשונות יכולות להזיק להם. איני מבין הצעתך, הנה טוב לדעתך, להקדים הקדמה כזו בכלליות תורתנו הקדושה, המלאה עם

אֲשֶׁר ד' קצה בַּנְחָל קפה

לשונות כָּאלוֹ, מה שְּׁאָסוּר לַעֲשׂוֹת, וְאִם לְדַבְּרֶיךָ זֶה מְזִיק מְרַב הַסְּקַנְנוֹת, הָאִם נִמְחַק סְדָרוֹת שְׁלֵמוֹת מִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה?! וּמַה יַעֲשֶׂה בַּחֹר, שֶׁהֵהָרַח לוֹ לְשִׁמְעַת הַקְּרִיאָה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים בְּמִנְחָה בְּפָרֶשֶׁת עֲרִיּוֹת וְכַדּוּמָה בְּשֵׁאֵר הַפְּרָשִׁיּוֹת, וְכֵן מִי שְׁלוּמֵד מִסְכַּת כְּתוּבוֹת וְכוּ', וְכֵן בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ הַלְכוֹת שְׁלֵמוֹת וְכוּ', וְאֲשֶׁר כָּל יַד בַּחֹר מְמַשְׁמֵשׁ בָּהֶם וּפְתוּחַ לְכֹל, וְלָמָּה שֵׁם אֵין צְרִיכִים לְכַתֵּב הַקְּדָמָה, שֶׁזֶּה אֵינוֹ שִׁיךְ לְבַחֲרוֹר חֲסִידֵי, אוֹ לְמִי שֶׁגָּר בְּשִׁכּוּנָה חֲרָדִית?! מֵאֵד מֵאֵד אֲנִי מִתְפַּלֵּא עַל הַצָּעָה כְּזוֹ.

וְהָאֵמֶת, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הַקְּנָאָה וְהַשְּׁנָאָה הַתְּגַבְּרָה מֵאֵד מֵאֵד עָלֵינוּ וְעַל סְפָרֵינוּ, עַד אֲשֶׁר אֵין עַל זֶה שׁוֹם הַסֵּבֵר, רַק מֵאֲמָרָם ז"ל (פְּסָחִים מ:ט): גְּדוּלָּה שְׁנָאָה שְׁשׁוֹנָאִים עִמִּי הָאָרֶץ לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים מִשְׁנָאָה שְׁשׁוֹנָאִים עִכּוּ"ם לְיִשְׂרָאֵל, עֵינֵי שָׁם; כִּי בְּאֵמֶת בְּכֹל יוֹם נְיוֹם מְגִיעִים אֵלֵינוּ מִכְּתָבִים מִכָּל חֵלְקֵי הָעוֹלָם, וְכוּתָבִים אֵיךְ שֶׁהַסְּפָרִים מְחִיִּים אוֹתָם, וּמְצִילִים אוֹתָם מִרְדַּת שַׁחַת, וְאֵף אֶחָד עוֹד לֹא כָּתַב דְּבַר כְּזֶה, שֶׁהִלְשׁוֹנוֹת מִבְּלָבָלִים אוֹתוֹ, וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי כְּתוּב הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה כְּמוֹ שֶׁאֵתָּה מְצִיָּן וְלֹא יוֹתֵר, וּבְכֻלָּיוֹת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה שֶׁכְּתוּב כָּל מִינֵי לְשׁוֹנוֹת, וְהָאִם בְּשִׁבִיל שְׁאוּלֵי זֶה מִבְּלָבָל אֵת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, עָלֵינוּ לְמַחְקָם?! וּבְאֵמֶת כָּל הַרְחוּבוֹת, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, מְלֵאִים זְהֵמָא וְנֵאוּף מִהֵמִין הַכִּי גְרוּעַ, וּבִפְרָטִיּוֹת שֵׁם בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אַחֲרֵי אֲלֵפִים שְׁנוֹת גְּלוּתְנוּ קָמָה עֲכָשׁוּ גְלוּת הַכִּי קָשָׁה, גְּלוּת מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה שֶׁל הָעַרְב־רַב, אֲשֶׁר כָּל מְגַמְתָּם לְהוֹרִיד אֵת הַצְּנִיעוֹת לְגַמְרֵי, וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, טְמֵאוּ וְלִכְלְכוּ אֵת כָּל חֵלְקָה טוֹבָה מֵעַם יִשְׂרָאֵל, אַחֲרֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַסְּפָרָדִים שֶׁהָיוּ לְאוֹת וּלְמוֹפֵת כָּל הַדּוֹרוֹת בְּמִדְרַגַּת הַצְּנִיעוֹת, וְנִפְלוּ בְּפַח יְקוּשׁ שֶׁשָּׁמוּ תַחְתָּם. וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הַדּוֹר יָרַד מִטָּה מִטָּה, וּבְכֹל יוֹם מְדַפְּיִסִים הַרְשָׁעִים קְרַחֲיָהֶם הַמְּלֵאִים זְהֵמָא וְכָל מִינֵי תוֹעֵבוֹת רְעוֹת וְתַמוּנוֹת מְגַנוֹת, וְנִתְפַּשֵּׁט בְּכָל חֵלְקֵי הָעִיר בְּיּוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים, וּמִדּוּעַ לֹא יַעֲלֶה עַל דַּעַת הַכּוֹתֵב מִכְּתָבְךָ, לְצֵאת בְּגֵלוֹי נִגְדַּת כָּל מִינֵי עֲתוּנוֹת, אֲפֵלוּ שֶׁל חֲרָדִים, אֲשֶׁר הַקּוֹרָא בָּהֶם עוֹבֵר עַל "אֵל תִּפְנוּ אֶל אֱלִילִים", וְדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת קמ"ט): אֵל

קפו אֲשֶׁר ד' קצה בְּנַחֵל

תפנו אל מדעתכם; וּבְנֵדָאֵי בְשַׁעַה שְׁקוּרָאִים בְּהֵם, שׁוֹכְחִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, מִמְּנֵי יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא גַם נִכְנָס בְּמַח דְּעוֹתֵיהֶם וְשִׁטוֹתֵיהֶם בְּכָל מִינֵי פוֹלִיטִיקָה שֶׁל שְׁקָר, אֲשֶׁר רְאוּי לְהִתְרַחֵק מֵהֶם.

וְהִנֵּה אִינִי יוֹדֵעַ אִם כְּוָנְתָךְ הִיא אֶל הָאֲמֶת; אֲבָל זֹאת תִּדְעַ, כִּי חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הַסְּפָרִים שֶׁנִּכְתְּבוּ בְּלִשׁוֹנוֹת אֱלוֹי דִּיקָא, כְּבָר הַחֲזִירוּ אֶלְפֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּלִי שׁוּם גְּזָמָא, וְעוֹד יַחֲזִירוּ רַבְבוֹת רַבְבוֹת, בְּשַׁעַה שֶׁתִּתְגַּלֶּה וְתִתְפַּשֵּׁט דַּעַת רַבְנֵנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם, כִּי רַק רַבְנֵנוּ וְ"ל יֵרֵד לְסוּף דַּעְתּוֹ הַטְּמֵאָה שֶׁל הַסְּמ"ך-מ"ם, וְעַל-כֵּן לֹא בְּחִנָּם עָשָׂה רַעַשׁ קָדָם יְרִידַת נִשְׁמָתוֹ אֶל זֶה הָעוֹלָם, וְאָמַר, שְׂאֵם נִשְׁמָה זֹו תֵרֵד בְּעוֹלָם, אֵין לִי מָה לַעֲשׂוֹת?! וְהַשִּׁיבוּ לוֹ: נִשְׁמָה זֹו הִתְכַּרַח לָהּ לְרִידַת, וְאִתָּה צָא וְחָשַׁב אֵיזוֹ עֲצָה נִגְדָה. וְיֵצֵא וְחֹזֵר וְהִבִּיא אֶחָד שֶׁצָּחַק וְאָמַר: יֵשׁ לִי כְּבָר עֲצָה נִגְדוֹ (עֵין סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה מַהֲזֹבֵב וְהַעֲפִכִישׁ), וְאֲשֶׁר עֲצָתוֹ חוֹזֶרֶת וְנִשְׁנִית גַּם בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֶלָּה, כִּי בְּכָל דוֹר וְדוֹר בָּא הַסְּמ"ך-מ"ם בְּלְבוֹשׁ אַחַר לְגַמְרֵי.

וְהִנֵּה יֵשׁ תַּחַת יְדֵי כְּבָר מוֹכֵן לְדַפּוּס שֶׁלְשָׁה סְפָרִים לְהַכּוֹת עַל קַדְקֵדֵיהֶם שֶׁל הַמַּתְנַגְדִּים עַל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּכְתְּבִי לְהַדְפִּיס, אֲךָ לְמַעַן שְׁלֹא לְהַרְבוֹת בְּמַחֲלָקָת, עֲדִין הֵם בְּכַתֵּב יָד, וְאֵין לִי עֲדִין חֶשֶׁק לְהַדְפִּיסֵם, כִּי רַק יוֹסִיף שְׁמֵן לְמַדוּרָה שֶׁכְּבָר הִבְעִיר הַסְּמ"ך-מ"ם, וְשִׁלְם יִשְׁלַם הַמְּבַעֵיר אֶת הַבְּעֵרָה. עַל-כֵּל-פָּנִים כְּשֶׁלֹּא תִהְיֶה לִי בְּרָרָה, יִהְיֶה הַהֲכָרַח לְהַדְפִּיסֵם, וְהֵם: סֵפֶר "בְּרוּר הַסְּפָקוֹת" קוֹנְטֵרַס "קְבוּץ רֵאשׁ הַשָּׁנָה", "מֵהִי חֲסִידוֹת בְּרֶסֶלֶב"; וְמָה לַעֲשׂוֹת?! רַבְנֵנוּ וְ"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן סא), שְׁעַל-יְדֵי הַמַּחֲלָקָת נִתְחַדְּשִׁים סְפָרִים, בְּכַחֲנִת (אִיּוֹב לא, לה): "וְסֵפֶר כְּתָב אִישׁ רִיבִי", שְׁעַל-יְדֵי רִיב וּמַחֲלָקָת נַעֲשֶׂה סֵפֶר, עֵין שָׁם; וְשָׁם בְּסְפָרִים אֱלוֹ מְבָאָר בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת שֶׁרַשׁ כָּל הַמַּחֲלָקָת, וּמִי שֶׁיֵּךְ לָזֶה, וּמִי גַרְם אֶת זֹאת, וּמִי מִמְּשִׁיךְ אֶת זֹאת, וּמָה הַכְּוָנָה בָּזֶה, וְכֵן כָּל הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְנֵדָאֵי יִתְגַּלֶּה קְלוּנָם שֶׁל הַמַּתְנַגְדִּים, אֲבָל כְּבָר מְלִתִּי אֲמוּרָה, שְׂאִינִי רוֹצֵה עֲדִין לְהַדְפִּיסֵם בְּשִׁבִיל לֹא לְהַרְבוֹת בְּמַחֲלָקָת, אֲבָל אִם הִלְצִים וְיוֹשְׁבֵי הַקְּרָנוֹת הַיּוֹשְׁבִים בְּבֵית

אֲשֶׁר ד' קצה בַּנְחֹל קפז

מִדְרָשְׁנוּ בַּמָּאָה שְׁעָרִים בְּמַעֲרֵבִית דְּרוּמִית לֹא יִשְׁתַּקּוּ, יִהְיֶה הַהֲכָרַח לְגִלּוֹת קְלוֹנִים בְּרַבִּים.

אֲנִי אֲמַרְתִּי לְסַפֵּר לְךָ עֲנִינֵי מִבְּהִיל הַרְעִיוֹן, אוֹלֵי יִקַּח מוֹסֵר זֶה שְׁעוּמָד תַּחַת יָדְךָ... יְדוּעַ אֲשֶׁר כָּאֵן עֲמַד עָלֵינוּ אִישׁ צַר וְרַע, וְחָלַק עָלֵינוּ עַל לֹא דְבָר, רַק מִחֲמַת מִדַּת הַקְּנָאָה שְׁבַעְרָה בּוֹ, כִּי לֹא הִיָּה לוֹ שׁוּם טַעַם עַל מַה חוֹלַק עָלֵינוּ, וְלִכְלֹל אֶחָד הַתַּחֲמֵק בְּתַרוּץ אַחֵר — לְמַה חוֹלַק, וְהַסּוֹף הִיָּה שְׁנַחֲלָה בְּיִסּוּרִים נוֹרָאִים, וְכִשְׁשַׁלַּחְתִּי אֵלָיו שְׂיַחְזֹר וְכוּ', אֲזִי הַתַּחֲלֵתִי לְהַבִּיֵן בְּשִׁלְמוֹת מֵאֲמָרָם ו"ל (עֲרוּבִין יט): רְשָׁעִים אֶפְלוּ עַל פֶּתַח וְשָׁל גִּיהֲנוּם אֵינָם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה; אֲשֶׁר בְּאֵמֶת יִפְלֹא מְאֹד מְאֹד מֵאֲמָרָם ו"ל, כִּי אַתָּה רוֹאֵה שְׁהִגִּיהֲנוּם פְּתוּחָה תַּחֲתֶיךָ, חֹזֵר בְּךָ וְאֵל תַּרְדֵּף אֶת שׁוּם בְּרִיָּה, וְחָשַׁב כְּבָר מֵעֲצָמָךְ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גָּאוּתוֹ הַרְעָה לֹא הִנִּיחְתוּ, וְלִבְסוֹף מֵת בְּיִסּוּרִים נוֹרָאִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, לֹא עָלֵינוּ. וְעַתָּה עֲמַד וּשְׁמַע! בְּעָרֵב שַׁבַּת-קִדְשׁ פְּרִשַׁת רְאָה, בּוֹ בִּיּוֹם שְׁנִגְמַר הַשְּׁלֵשִׁים, פֶּתַחֵם נִכְנָס בְּשַׁבַּת-קִדְשׁ כְּלָב בְּבֵית מִדְרָשְׁנוּ, אֲשֶׁר אֶף פַּעַם עוֹד לֹא הִיָּה דְבָר כְּזֶה, וְהַסְתַּוְּבַב שָׁם שְׁלֹשָׁה יָמִים רְצוּפִים, וְכָל הַפְּעֻלוֹת שְׁעָשׂוּ לְגִרְשׁוֹ, חֹזֵר וְנִכְנָס — פַּעַם מִדְּלַת זוֹ וּפַעַם מִדְּלַת זוֹ, וְלֹא הוֹעִיל שׁוּם דְבָר, וְכִמְהָ פַּעֲמִים מְצָאוּ אוֹתוֹ יִשְׁן עַל הַקִּפְסָאוֹת עִם הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים שְׁזִכִּיתִי לְהַדְפִּיס, וְשָׁכַב עַל הַקִּפְסָאוֹת, וְכִמְהָ פַּעֲמִים חִבַּק אֶת הַקִּפְסָאוֹת וּבִלְשׁוֹנוֹ לַחֵף אוֹתָן, וְכֵן הִיָּה שְׁלֹשָׁה יָמִים, וְלֹא הוֹעִיל שׁוּם דְבָר, וְהִילָדִים הַקִּטְנִים פְּחָדוּ מְאֹד מְאֹד מִתְּכָלֵב, בְּדֶרֶךְ גִּעְרֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמִפְחָדִים מִכְּלָב. וְהַתַּפְּלֵלִתִי הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ שְׁיִלֵּךְ מִשָּׁם, כִּי לֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוּם דְבָר, כִּי אֵינִי מוֹחֵל לוֹ כְּלָל מַה שְׁגָרָם לְנַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, רַק הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הָאֵמֶת יוֹדֵעַ, כִּי עַל יָדוֹ נִתְלַהֲטָה הַמַּחֲלָקֶת, וְהוּא אֲשֶׁר מִמֵּן בְּמִמּוֹן אֵת זֶה שְׁעוּמָד תַּחַת כְּתָב יָדְךָ... וְהַמְעַשֶּׂה הוּא מַעֲשֶׂה נוֹרָא, וְרֵאוּי לְקַחַת מוֹסֵר בְּעֲצָמוֹ אֵיךְ שְׁצָרִיכִים לְכַרַח מִמַּחֲלָקֶת כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִים מֵאֵשׁ, וְאֶפְלוּ אִם יוֹדְעִים בְּכַרּוֹר שְׂיִשׁ אִיזוֹ טַעוֹת וְכוּ' וְכוּ', הָאֵם בְּשִׁבִיל זֶה כְּדָאֵי לְהַרְבּוֹת בְּמַחֲלָקֶת, אֲשֶׁר הִיא אֵשׁ בּוֹעֶרֶת שְׂאִינָה חֲסָה עַל שׁוּם בְּרִיָּה — לֹא עַל הַקִּטְנִים וְלֹא עַל הַגְּדוֹלִים. וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יִזְכֵּנוּ לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְלִהְיוֹת חֵבֵר

קפח אָשֶׁר ד' קצו בנחל

לְכָל טוֹב, וְלִהְתְּעוֹרֵר מִכָּל סֵפֶר שֶׁבָא תַּחַת יְדֵינוּ, הַבְּנוּי וּמֵיֶסֶד עַל יְסוּדוֹת חֲזָקִים שֶׁל חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא וּבְמִדְרָשִׁים וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ וּבִתְקוּנִים וּבְכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל וּבְסִפְרֵי תַלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע, כְּאֲשֶׁר הַקְּדִים לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא): יֵשׁ עֲכָשׁוּ סִפְרִים וְעִתִּידִים לִהְיוֹת סִפְרִים, וְכֻלָּם צְרִיכִים לְהַעֲוֹלָם, וְאֲסוּר לְלַעַג מִשׁוּם סֵפֶר וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! הָעֵקֶר רָאָה לְחַפֵּשׂ אַחַר הַיְרָאת שְׁמַיִם וְהָאוֹר הָאֱלֹקִי שֵׁשׁ בְּתוֹף הַסִּפְרִים, וְאִזּוֹ תִרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת רַבּוֹת.

וְהַהֲכָרַח לְהַגִּיד לָךְ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַרְגִישׁ אִיזָה הַרְגֵשׁ בְּסִפְרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בְּנַחַל" עִם יְשׁוּת, כִּי הַהֲכָרַח לִהְיוֹת שָׁבוּר כְּחָרָס הַנְּשֻׁבֵר וְאִזּוֹ יִרְגִישׁ אֹרֹו יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי רַב.

אֲקוּהָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁתִּבְיֵן אֶת כָּל אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל פְּגָם אַמוּנַת חֻכְמִים, וְאִם יֵשׁ לָנוּ אִיזוֹ טְעוֹת יְכוּלִים לְתַקֵּן בְּדַרְכֵי נֶעֱם וּבְדַרְךְ אֶהְבֶּה, וְלֹא בְּדַרְךְ מַחֲלָקַת וְזִלְזוּלִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

ד' קצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תִצֵּא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר ... נִרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצִחִים.

כְּאֵתִי לְזַרְזֹף, שֶׁתִּשְׁלַח אֵלַי אֶת הַקּוֹנְטְרָס "מְקוֹר הַשְּׂמִיחָה" הַמְּנַקֵּד בְּאֶפֶן שְׁנוּכָל לְהַדְפִּיסוֹ, וְהִיא זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! חֲזוּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְהַרְבּוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן, וְאֵל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבַּעוֹלָם, וְתִהְיֶה רְגִיל לומר בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה הַרְבֵּה מְקַרָּא, מְשַׁנָּה, גְּמִרָא,

אֲשֶׁר ד' קצו בַּנְחָל קפ"ט

מִדְרָשׁ, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּף, זֶהר וְתַקוּנִים, וְסִפְרֵי רַבְנּוּ ו'ל, כִּי רַק זֶה יִשְׂאֵר מִמֶּךָ. לַעֲת עֲתָה זֶה אוֹמֵר בְּכֹה... וְזֶה אוֹמֵר בְּכֹה... זֶה יֵשׁ לוֹ טַעֲנוֹת אֵלָיו... וְזֶה יֵשׁ לוֹ טַעֲנוֹת אֵלָיו... אָבֵל בֵּין כֶּךָ הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת עֲפִים וּפּוֹרְחִים, הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לַיְלָה, וּמֵאוּמָה אֵין בְּיַדְנוּ. וְאַתְמוֹל לְמִדְנּוּ בְּבֵית מִדְרָשְׁנוּ הַמַּעֲשֵׂה ב' מִמְּלֶךְ וְקִיסָר, שְׁאַמְרָה הַבַּת קִיסָר לְהַגְזִלָּנִים: אַתֶּם גְּזֻלָּנִים בְּגִבּוֹרָה שְׁלָכֶם, וְאַנְחֵנוּ גְזֻלָּנִים עַל-יַדֵי חֲכָמָה, כִּי אָנוּ מְלַמְּדִים בְּלִשׁוֹנוֹת וְכֹלֵי זְמַר וְכו'. וְהַסְבְּרֵנוּ כִּי רַבְנּוּ ו'ל פֶּרֶשׁ מֵאַמְרָם ו'ל (שְׁבַת ל.א.): קִבְעַת עֵתִים לַתּוֹרָה?! קִבְעַת הוּא מְלִשׁוֹן גְּזֻלָּה (מִשְׁלֵי כב, כג): "וְקִבְעַת אֶת קִבְעֵיהֶם נִפְשׁ", הִינּוּ כִּי צָרִיךְ לֵהִיּוֹת גִּבּוֹר, וְלִגְנוֹב עֵתִים לַתּוֹרָה. וְאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (הוֹבָא בְּיַלְקוּט מִשְׁלֵי, רַמְזוֹ תַתְקַלֵּט): הַמִּתְגַּבֵּב עַל חֲבֵרָו וְהוֹלֵךְ וְשׁוֹנֶה פָּרְקוֹ, אֶף-עַל-פִּי שְׁנִקְרָא גִבּוֹר, זֹכָה לַעֲצֹמוֹ וְכו', עֵינֵי שָׁם וְכַנ"ל; אֶף שֵׁישׁ מֵהַרְהָרִים אַחַר סִדְרֵי-הַדֶּרֶךְ-הַלְמוּד אֶף-עַל-פִּי כֵן מִי שְׁזוֹכָה לִגְנוֹב עֵתִים וּמִתְגַּבֵּב מִחֲבֵרָו וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּסִדְרֵי-הַדֶּרֶךְ-הַלְמוּד הַזֶּה, הוּא זָכָה לַעֲצֹמוֹ. וְכַמוֹ-כֵן עֲנִין שְׂמִחָה, צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעְעוֹלָם וְלִגְנוֹב וְלִגְזוֹל בְּכָל יוֹם אֵיזוֹ שְׂמִחָה וְחֻדוּדָה, וְכֵן לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁנֵה בְּחִינַת שְׁ"אָנוּ מְלַמְּדִים בְּלִשׁוֹנוֹת" לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ "וְכֹלֵי זְמַר" לְשִׂמְחָה אֶת עֲצֹמֵנוּ. וְצָרִיכִים לֵהִיּוֹת גְּזֻלָּן לִגְזוֹל בְּכָל יוֹם שְׂמִחָה וְהַתְּבוּדוּת.

אָחִי, אָחִי! רָאֵה וְגַם רָאֵה, הַיּוֹם הָעֶבֶר כָּבֵר עֲבַר, וּמָה שְׁזִכִּיתָ לְחֻטֵּף בּוֹ חֲטָפְתָּ בּוֹ, וְרַק זֶה יִהְיֶה נִשְׂאֵר מִמֶּךָ, וְעַל-כֵּן מִדּוּעַ לֹא תִצְיַת בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת אֶת רַבְנּוּ ו'ל, אֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ לְלַמֵּד בְּדֶרֶךְ זוֹ (עֵינֵי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), וְתִדְקַדֵּק שָׁם בְּכָל תְּבָה, וְתִרְאֶה אִם הוֹסַפְנוּ אֶפְלוֹ תְּבָה אַחַת עַל לִשׁוֹנוֹ שֶׁל רַבְנּוּ ו'ל. אֶךְ מָה לַעֲשׂוֹת?! הַסֵּף-דָּ"מ"ם הַלְבִישׁ עֲצֹמוֹ בְּעֵתִים הַלְלוֹ בְּמִצְוֹת, עַד שְׁנִדְמָה שְׂמִצּוּהָ לְרִדְהָ וְלַחֲלֹק, עַד שְׂכָבֵר נִכְנָסָה הַרְדִּיפָה וְהַמְחַלְקֵת בְּגִדְרָ שֶׁל רְצִיחָה וְהַכְּאוֹת וְכו', וְאֵין לִי שׁוּם תְּרוּץ אַחַר, רַק מֵאַמְרָם ו'ל (פְּסָחִים מ:ט): גְּדוּלָּה שְׁנֵאָה שְׁשׁוֹנָאִים עֲמֵי הָאֶרֶץ לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים, מִשְׁנֵאָה שְׁשׁוֹנָאִין עַכּוּ"ם לְיִשְׂרָאֵל, עֵינֵי שָׁם; וְכָל אֵלּוֹ אֲשֶׁר חוֹלְקִים עַל סִדְרֵי-הַדֶּרֶךְ-הַלְמוּד הַזֶּה, הֵם עֲמֵי הָאֶרֶץ גְּמוּרִים, כִּי הֵם אֵינָם

קצ אשר ד' קצז בנחל

לומדים אפלו בדרך אמירה כלל, ועל-כן הם ברציחה כזו.

חמדת לבכי! חזק ואמץ ללמד תורה בלב אמת ובלב טהור בתמימות ובפשטות, ולהפיר אותו יתברך על-ידי הלמוד. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (אבות ו, ו): כל האומר דבר בשם אומרו, מביא גאולה לעולם; ומוכא בספרים הקדושים הפרוש, שלומד התורה בשם אומר התורה, שהוא הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, הינו שלומד מהתורה לידע פי ה' אחד, שהוא אומר התורה, על-ידי-זה מביא גאולה לעולם; פי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך הלביש עצמו באותיות ותבות ופרשיות התורה, ועל-כן כשלומדים את התורה באפן כזה, לזכר באומר התורה, על-ידי-זה מביא גאולה לעולם; כי עקר הגלות הוא רק מחמת חסרון אמונה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז'), מה שאין בן כשלומד באפן כזה, שמכל למודו תגלה אמתת מציאותו יתברך, כזה מביא גאולה לעולם, שהוא התגלות אמתת מציאותו יתברך בעולם. ועל-כן אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא): כשלומד תורה, צריך לראות שיוכל להוציא מלמודו הנהגות ישרות ועצות איה להתקרב אליו יתברך.

אשרינו שאנו יודעים מרבי אמת כזה, ואין אנו חולקים עליו ועל תלמידיו הקדושים, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו השם יתברך.

הדורש שלומך...

ד' קצז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא ה'תשמ"א.

שלום רב לידיד נפשי ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי.

מה אמר לך?! ראוי לך לשמח מאד מאד על נעם חלקך

אָשֶׁר ד' קצו בְּנַחֵל קצא

וּגְוֹרְלָךְ, שְׂזִכִיתָ לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וּתְהִלָּה לְאֵל, סִפְרֵי
הַקְּדוּשִׁים וְסִפְרֵי תַלְמוּדֵי וְתַלְמוּדֵי תַלְמוּדֵי חֲשׁוּבִים בְּעֵינֶיךָ, וְאֵין
אַתָּה קוֹרֵעַ אוֹתָם, חֵס וְשָׁלוֹם, וְאֵין אַתָּה מְזַלְזֵל בָּהֶם, כַּאֲשֶׁר נִהוּג
עֲכָשׁוּ בֵּין עַמֵּי הָאָרֶץ הַמְּסֻתוֹכְבִּים בִּיְגִינוֹ וְכוּ', בְּזֶה בְּעֶצְמוֹ רְאוּי לָךְ
לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ, וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי זְכִיתָ בְּאֵלוֹ הַשָּׁנִים לַחֲטָף טוֹב,
הַרְבֵּה תוֹרָה וּתְפִלָּה, אֲשֶׁר זֶהוּ חֻלְקָךְ לְנִצְחָת. וּמָה שֶׁחֲטַפְתָּ וְגִנַּבְתָּ —
לְעֲצָמְךָ חֲטַפְתָּ וְגִנַּבְתָּ.

זָכַר, זָכַר, אֶהוּבִי, אַחִי! אֶת הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת, שֶׁבָּהֶם בִּלְתִּי
בְּלִמּוּד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, זֶהר הַקְּדוּשׁ וְתַקוּנִים, וְסִפְרֵי
רַבְּנוּ ז"ל. זָכַר, זָכַר, אֶהוּבִי, אַחִי! כְּשֵׁינִיעַ הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה וְהַרְגַע
לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, מָה יִלְוֶה אוֹתְךָ — הַדְּבָרִים בְּטָלִים וְהַמְחַלְקָת
שֶׁל הַרְשָׁעִים וְקַלֵּי הָעוֹלָם, אוֹ הַטוֹב שֶׁחֲטַפְתָּ בְּחַיֶּיךָ?!

כָּל זֶה נִתְעוֹרַרְתִּי לְכַתֵּב לָךְ עֲכָשׁוּ, כִּי הַרְשָׁעִים כִּיִּם נִגְרַשׁ הַשְּׁקֵט
לֹא יוֹכְלוּ, כִּי בְּעֵתִים הֵלְלוּ נִתְעוֹרַר הַרְשַׁע וְהַמְחַלְקָת עוֹד פָּעַם, כִּי
הַסְּטָרָא אַחֲרָא רוּאָה, אֲשֶׁר כָּל מִי שֶׁעוֹבֵר דְּרָךְ "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ", מְסִים
וְחוֹזֵר וּמְסִים אֶת כָּל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן עוֹשֶׂה בְּכָל פְּעַם
מְחַלְקָת חֲדָשָׁה לְגַרְשׁ וּלְרַחֵק נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
וְעַל-כֵּן רְאֵה לִיחַד בְּכָל יוֹם אֵיזָה זְמַן גַּם לְדַבֵּר עִם אַחֲינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַסְּפָרְדִּים שָׁם בְּעִיר... שְׂיִהְיוּ רְגִילִים בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים וּמִשְׁנִיּוֹת,
שְׂמָאד מְאֹד מְזוּכָר אֶת הַנֶּפֶשׁ. וּמָה נִשְׁאַר לְאַדָּם כַּאֲשֶׁר מ'ת' רַק
מ'שְׁנִיּוֹת תְּהִלִּים שֶׁחֲטָף בְּזֶה הָעוֹלָם. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן,
סוּף סִימָן כג): אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאוֹכֵל בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מ'שְׁנִיּוֹת, וְשׁוֹתָה
אַחֲרָיֶךָ כַּמָּה מְזוּמֵי תְּהִלִּים, וּמָה טוֹב שֶׁיִּזְכֶּה לְסִים פְּעָמִים אֵין
מְסָפֵר מ'שְׁנִיּוֹת תְּהִלִּים, שְׁזוּהֵי טוֹבָה גְּדוּלָה לְנִשְׁמָתוֹ כְּשִׂיִּהְיֶה מ'ת'.

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! רֹאשׁ הַשָּׁנָה מִתְקַרֵּב וּבָא, אִם הֵייתָ זוֹכֵה לְעֲשׂוֹת
קְבוּץ שָׁם בְּ... הִנֵּה טוֹב מְאֹד מְאֹד כִּי כְּבֹר יְדַעְתָּ יְדַעְתִּי, כִּי קְבוּץ עַל
רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, עֵקֶר הַמְּקוֹם הוּא רַק בְּעִיר אוּמָן, וְאִם
לֹא אוּמָן, אֲזִי בְּכָל מְקוֹם שֶׁיִּתְקַבְּצוּ עֲשָׂרָה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ, שָׁם רַבְּנוּ
ז"ל מְמַשׁ, וְאֵין לְשׁוּם בְּרִיָּה כַח וְרִשׁוֹת לוֹמַר שֶׁהַקְּבוּץ שֶׁלוֹ יוֹתֵר

קצב אֲשֶׁר ד' קצו בנחל

גדול מקבוץ אחר, ומי שאומר כך, ובפרטיות שמרבה במחלקת, זה מראה שאצלו אינו שורה רבנו ז"ל. וכן אתה צריך לדעת, כי באפן כזה, אשר כל אחד יעשה קבוץ בעירו, יזכה לעוד מאחינו בני ישראל להיות ולהתפלל בצותא בראש השנה, אשר במקום אחר ממילא לא יבואו, ודבר זה הוא ברור מאד מאד.

ועל-כן, אהובי היקר! עשה מה שתעשה באפן שיהיה לך שם קבוץ, ואל תכנס בשום וכוחים עם שום בריה שבעולם, ואפלו עם ידידנו, כי הכל הבל ורעות רוח, כי זוהי דעת רבנו ז"ל, להיות אצלו על ראש השנה, ואיפה רבנו ז"ל? במקום שמדברים ממנו, שם הוא רבנו ז"ל בעצמו.

והשם יתברך יעזרנו להרבות כבוד שמים ולהרבות קבוצים על שם רבנו ז"ל, כי מה יעשו אלו אשר לא יכולים לנסע מרב המניעות אל עיר אומן, האם בשביל זה לא יהיו אצל רבנו ז"ל על ראש השנה, ומכל שכן וכל שכן בקבוצים אחרים?! ואם היה קבוע דבר זה, לא היו מתרחקים בני הנעורים מרבנו ז"ל, כי הכניסו להם בראש עקר הקבוץ, זה אומר — רק במרון... וזה אומר — רק בירושלים... וכל אחד ואחד אומר: אם תהיה שם, לא היית אצל רבנו ז"ל... וכדומה פתויים ושטיות כאלו... אחי, אחי! כלך מהבלי הבלים האלו, כי עקר דעת רבנו ז"ל הוא התבודדות ושיחה בינו לבין קונו, וכל מה שמרבה בהתבודדות, כמו-כן הוא מקרב יותר אל רבנו ז"ל, כי רק בזה תלויה דעת רבנו ז"ל. ותכף-ומיד כשאדם תזק בענין תפלה והתבודדות, כבר נזדכך מחו והכליות שלו נובעות לו עצות קדושות.

על-כן העקר, אחי היקר! רק להרבות בתפלה והתבודדות ושיחה בינך לבין קונך, ותחזק את כל הבא אליך, כי בזה העולם צריכים רק התחזקות, כי הבעל-דבר מניח את כל העולם, ולוקח את עצמו על אלו הרוצים להכנס אל תוך שערי הקדשה. והשם

אֲשֶׁר ד' קצח בַּנְחַל קצג
יִתְבַּרְךָ יְאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאוֹר תּוֹרָתוֹ, וְאַתָּה תִּרְאֶה לְקָרֵב אֲלֵפִים וּרְכָבוֹת
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַּרְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ....

נָא וְנָא לְזִכֹּר אוֹתִי תָמִיד וּלְהַזְכִּיר אוֹתִי בְּכָל תְּפִלָּתְךָ. וְזִכֹּר אֶת
הַטּוֹבוֹת שֶׁקִּבַּלְתָּ מִמֶּנִּי.

ד' קצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר ... נְרוּ יְאִיר
וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

בְּעֵנִין מְצִיאַת זְוִיגָךְ, אֲסוּר לָךְ לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, וְאַף שְׁאַנִּי יוֹדֵעַ
שֶׁכָּבֵר זְמַן רַב עֲבָרָה הַשְּׁעָה, כִּי בֵּן י"ח לְחֻפָּה, וְהָיָה רְאוּי לְכָל בְּחוֹר
לְעִשׂוֹת כָּל פְּעֻלָּה שֶׁבְּעוֹלָם לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל מְקַדָּם, וְכֵן הָיָה רְאוּי שֶׁכָּל
אָב וְאִם יִשְׁתַּדְּלוּ בְּכָל מִינֵי הַשְּׁתַדְּלוּת לְחַתֵּן אֶת בְּנֵיהֶם בְּגִיל צְעִיר
מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁהָיָה נְהוּג אֶצְל עַם יִשְׂרָאֵל מִקְדָּמַת דְּנָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה הָיוּ
נִקְיִים מִחֻטָּאִים וְעוֹנוֹת וְכו'. אֲבָל אֵיךְ שֶׁהוּא אֵיךְ שֶׁהוּא אֲסוּר לָךְ
לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, כִּי כָּל הַדּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה — הַשְּׁעָה דּוֹחֶקְתּוּ.
וּבְיַדָּאֵי כְּבֵר מוֹכְנָה לָךְ בֵּת זְוִיגָךְ, אֵיךְ קָשָׁה לְזוּגָם כְּקָרִיעַת יַם סוּף
(עֵין סוּטָה ב:), וְאֵין לָךְ יַעֲזָה אַחֲרֶיךָ — רַק לְסַבֵּל בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת
דְּמִים, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר תְּקוּן הַבְּרִית (עֵין לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פּו;
וּבְחֶלֶק א', סִימָן ר'); וּבְזֶה שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל צַעַר וּשְׁפִיכוֹת דְּמִים וּבְזִיוּנוֹת
מְעַצְמוֹ, שְׁרוּאָה שֶׁקָּשָׁה וְכָבֵד לוֹ לְמַצֵּא אֶת זְוִיגוֹ, בְּזֶה בְּעַצְמוֹ
יַעֲזָרְהוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ סוּף כָּל סוּף לְמַצֵּא אֶת זְוִיגוֹ.

הִנֵּה, יְדֵי הַיָּקָר! אֲנִי יוֹדֵעַ וּמִבִּין וּמְרַגֵּשׁ אֶת מְכֹאֲבֵי נַפְשְׁךָ
כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאֵיךְ אֶתָּה נִכְשָׁל בֵּין כֶּף בְּפָגַם הַבְּרִית —

קצד אָשֶׁר ד' קצט בְּנַחַל

הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן, אֶהוּבִי, אָחִי! אֵינְן זֶה עֲצָה לִפְלֵי כָל-כֶּף בְּדַעְתּוֹ וְלִהְיוֹת שָׁבוּר בְּעֲצָמוֹ כְּחֶרֶס הַנֶּשֶׁפֶר, בְּפִרְטוּיֹת אַחֲרֵי שְׁזִכָּה אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְשֹׁמֵשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּהַדְפָּסֶת וְהַפְצַת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, רְאוּי לָךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי בֹא תִבָּא עַל שְׁכָרְךָ, וְסוּף הַכְּבוֹד לָבוֹא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ד' קצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִצֵּא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְיַדֵּי הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אָחִי הַיָּקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב אוֹתָךְ, וְכֹל אֱלוֹ הַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שְׁנֹכְנְסוּ בָךְ, הַכֹּל מִסִּבַּת הַחֲטָאִים וְעוֹנוֹתֶיךָ הַמְרַבִּים, וּבְפִרְטוּיֹת פְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ בְּפִרוּשׁוֹ, שֶׁעַל חֲטָא זֶה גַם-כֵּן מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה (עֵינִי בְּשִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן ע"א); וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהִתְכַרַּח לוֹ לְעִבֹר בְּאֱלוֹ הַמְּקוֹמוֹת וְהַעֲנִינִים שֶׁהִיָּה מִתְחַלָּה, וְלִהְתַּנְּסוֹת שָׁם, וּכְשֶׁמֵּרַחֵם עַל עֲצָמוֹ עֲכָשׁוּ, וְאִינּוֹ עוֹשֶׂה עוֹד מֵה שֶׁעָשָׂה מִקֵּדָם, וּמִשָּׁבֵר תְּאֵוֹתוֹ, זֶהוּ עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה, עֵינִי שָׁם.

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי! רְאֵה לְהִתְחַזֵּק וְלִהְתְּאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לֹא לְחֹזֵר אַחֲרֵי הַשְּׁקוּץ וְהַתּוֹעֵבָה שֶׁעָשִׂיתָ כְּבוֹר עַד עֲכָשׁוּ. וְעַקֵּר הַעֲצָה לְהִנָּצֵל מִכָּל רַע הוּא רַק עַל-יַדֵּי מִדַּת הַשְּׁמִתָּה, כִּי עַל-יַדֵּי שְׁמִתָּה, יִשְׁמַר אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ מִלְּהַכְּשֵׁל בְּפָגַם הַבְּרִית (עֵינִי לְקוּטִימוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קס); וְלִשְׁמִתָּה זֹכִים עַל-יַדֵּי אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה; כִּי הַמְּאַמֵּין בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, אֲשֶׁר אֵינִי שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְאֵינִי דֹבֵר שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ, כִּי הַכֹּל לִפְלֵי עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִמֶּשׁ, עַל יַדֵּיעָה וְאַמוּנָה זֶה יִזְדַּכֵּךְ לְכָבוֹ, וְיִהְיֶה תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, שְׂמִחַת וּמִשְׂמַח בְּלָב

יֵשֶׁר מֵאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְהַצְדִּיק הַקְּדוֹשׁ רַבְּנוּ הַחוּזָה מְלוֹבְלִין וְ"ל פֶּרֶשׁ (שְׁמוֹת לֵג, ד):
 "וַיִּתְאַבְּלוּ וְלֹא שָׁתוּ אִישׁ עֵדְיוֹ עָלָיו" וְגו', שְׁעָקַר הַחֲטָא הָיָה מֵה
 שֶׁהָלְכוּ בְּעֵצְבוֹת אַחַר הַחֲטָא, וְלֹא שָׁמוּ אֶת לְבָם כִּי עוֹד בָּם חֵלֶק
 אֱלֹקִי, שֶׁהַחֲטָא אֵינוֹ נוֹגֵעַ שָׁם. וְזֶהוּ "לֹא שָׁתוּ אִישׁ עֵדְיוֹ עָלָיו", הֵינּוּ
 שֶׁלֹּא שָׁמוּ אֶל לְבָם לְחֵלֶק הַזֶּה שֶׁהוּא הַתְּכַשִּׁיט וְהַקְּשׁוּט שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה וַיִּתְאַבְּלוּ וְחֲטְאוּ, וְדַבְּרֵי פִי חָכָם חֵן; כִּי בְּאֵמַת צָרִיךְ
 לִידַע, אֲהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! אַף אִם כָּבֹר נִכְשָׁל בְּמָה שֶׁנִּכְשָׁל, אָסוּר
 לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל יְהִיָּה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, רַק יִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה
 חֲדָשָׁה.

חִזַּק וְאַמֵּץ לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמָּה שְׁמֻחָה אֲמִתִּית בְּעִרְבוֹת נְעִימוֹת
 זִיו אִוְרוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְרֵאוּי לָךְ לְשִׁמְעַע כְּלֵי זָמֵר, וְזֶה יִהְיֶה אֶצְלָךְ הַיְגוֹן
 וְהַאֲנָחָה אֶל תַּקְוַת הַשְׁמֻחָה, שְׂזוּהֵי שְׁלֵמוֹת הַקְּדוּשָׁה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' ר.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִצֵּא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבֵרֵךְ הַיְקָר לִי מְאֹד צְמוּד בְּפִנְיָמוֹת לְבָבִי
 לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נִרוּ יְאִיר.

אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הָעֲגָמַת נִפְשׁ שִׁישׁ לִי,
 בְּרֵאוּתִי אוֹתָךְ מְסֻתוֹבֵב שְׁבוּר. סוֹף כָּל סוֹף עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׁפָךְ הֵם
 הַחַיִּים — יֵשׁ עֲלֵיוֹת וַיֵּשׁ יְרִידוֹת, וְאַשְׁרֵי אָדָם שֶׁצּוֹחֵק מִהַכֵּל.

רַבְּנוּ וְ"ל נִסַּע פְּעַם עִם מוֹהֲרַנ"ת וְ"ל בְּעִגְלָה אַחַת, וְאָמַר לוֹ
 בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "נַחְמָן נָתַן לְאַכֵּט אוֹיֵךְ דִּי גְאֻנְצֵעַ וְוַעֲלֵט". וּמוֹהֲרַנ"ת
 וְ"ל הִחֲיָה אֶת עֲצָמוֹ עִם הַדְּבוּר הַזֶּה תָּמִיד. וְעָבְרוּ חֲלָפוֹ הַרְבֵּה שָׁנִים,

(י) נַחְמָן נָתַן צוֹחֵק מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ.

וּנְשַׁכַּח מִמּוֹהֲרַיִךְ וְ"ל הַדְּבֹר הַזֶּה, וּפְעַם אַחַת הִיָּתָה לוֹ עֲנִיּוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד וְצָרוֹת בְּבֵית מֵהִלְדִּים, וְכֵן רָדְפוּ אוֹתוֹ הַמְתַּנַּגְדִּים, וְהִצְרִיךְ לְטַלְטֵל אֶת עַצְמוֹ בְּטִלְטוּל הַקֶּשֶׁה עִם עֲגָלָה וְסוּס אֶחָד, וְנִסַּע עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, וְהָיָה מְאֹד מְאֹד שָׁבוּר, עַד שֶׁהָיָה נִדְמָה לוֹ, כְּאִלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְוָה מְמַנּוֹ, וּפְתָאֵם אוֹמֵר לוֹ זֶה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ שֶׁנִּסַּע אִתּוֹ בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן: "רַבִּי נְתָן! וְאֵס אִיז מִיט אֵיִיךְ דְּעַר הֵיילִיגְעֵר רַבִּי הָאֵט דָּאךְ אֵיִיךְ גְּעֻזְאָגֵט אִמָּאָהֶל: "נְחֻמָּן נְתָן לֹאֲכֹט אוֹיֵף דִּי גֵאָנְצֶע וְוֵעֶלְט".^ב וְהַדְּבֹר הַזֶּה הָיָה בְּדִיוֹק בְּמָקוֹם. וְהִתְחִיל מוֹהֲרַיִךְ וְ"ל לְצַחֵק, וְצַחֵק זְמַן רַב מְאֹד וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְחַדֵּל מִלְּצַחֵק, וְאָמַר אֲזוֹ, שֶׁהִיְהוּדֵי הַזֶּה הִחֲזִיחַ אוֹתוֹ. לְמַדִּים מְכָאֵן, שְׁלִפְעָמִים הִצְחֹק בְּרִיא מְאֹד, וְכָכֵל שְׁאָדָם צוֹחֵק יוֹתֵר, זֶה יוֹתֵר מוֹעִיל לְכַרְיָאוֹתוֹ.

וּבְאִמַּת מוֹכָא (מְדַרְשׁ הַנְּעֵלָם וְיֵרָא קטו.): "וְתֹאמֵר שָׂרָה צַחֹק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים", כְּתִיב (ישעיהו סו, י): "שְׁמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַיִם וְגִילוּ בָּהּ כֹּל אוֹהֲבֶיהָ, שִׁישׂוּ אֶתָּה מְשׁוּשׁ כֹּל הַמְתַּאֲבָלִים עָלֶיהָ"; אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֹא הִיָּתָה שְׂמֵחָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם כְּאוֹתָהּ שְׂמֵחָה שְׁעֵתִיד לְשִׂמְחָה עִם הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לְבוֹא, וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד מֵרְאֵה בְּאֶצְבַּע וְאוֹמֵר (שם כה, ט): "הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קוֹיְנוּ לוֹ וְיִוִּשְׁעֵנוּ, זֶה הַיְיִ"ה קוֹיְנוּ לוֹ נְגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ" וְגו' וְגו', אֲזִי נִקְרָא יְצַחֵק בְּשִׁבִיל הַצַּחֹק וְהַשְׂמֵחָה שֶׁתְּהִיָּה לְצְדִיקִים לְעֵתִיד לְבוֹא, עֵינֵי שָׂם. לְמַדִּים מְכָאֵן אֵיךְ שֶׁמְקַשֵּׁר צַחֹק שֶׁצַּחֲקָה שָׂרָה אֶל הַשְׂמֵחָה הַעֲתִידָה לְהִיּוֹת בְּהַתְּגַלּוֹת אִמַּתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁכֹּל הַצְּדִיקִים יֵרְאוּ בְּאֶצְבָּעוֹתֵיהֶם: הִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֲזוֹ כְּבִיכּוֹל יִתְפַּשֵּׁט מִכָּל הַלְּבוּשִׁים, וְיִתְגַּלֶּה לְעֵינֵי כָל אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהֶאֱרָה וְזִיו נִפְלָא, עַד שֶׁכָּלֵם יִתְנַבְּאוּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יואל ג, א): "וְהָיָה אַחֲרֵי-כֵן אֲשַׁפֵּף אֶת רוּחִי עַל כָּל בֶּשֶׂר וְנִבְּאוּ בְּנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם" וְגו', וְזֶה תִּקְוָה הַשְׂמֵחָה שֶׁנִּצְרָכָה לְנִבְּוָאָה, גְּלוּי אִמַּתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב אֶצֶל הַנְּבִיאִים (שמואל-א י, ה): "חֻבֵּל נְבִיאִים יִרְדִּים מֵהַבְּמָה, וְלִפְנֵיהֶם

כ) רַבִּי נְתָן! מֶה עִמָּכֶם... הַרְבֵּי הַקְּדוֹשׁ אָמַר לָכֶם פְּעַם: נְחֻמָּן נְתָן צוֹחֵק מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ.

אֲשֶׁר ד' רֵא בְּנַחֵל קִצֹּז

גָּבַל וְתָף וְחָלִיל וְכִנּוּר וְהִמָּה מִתְנַבְּאִים" וְגו', כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ לְנִבּוּאָה, שֶׁהוּא גְלוּי אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ: יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלֵא מְאֹד, אֲלֵא עַל-יְדֵי תִקְוָה הַשְּׂמֵחָה, לְשִׂמְחָה וְלִשְׂרִיר עִם כָּל מִינֵי כָּלֵי שִׂיר. וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא יִצְחָק, עַל שֵׁם הַצְּחֹק. וְלִכֵּן הִגְאָלָה תִּהְיֶה רַק בְּזִכּוֹת יִצְחָק, אֲשֶׁר הוּא יָדִין אֶת נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל לְכַף זְכוּת, כְּמֵאמְרָם ו"ל (שְׁבַת פּט:), שְׂאֵמֶר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: 'פִּלְגָא עָלֵי וּפִלְגָא עָלֶיךָ', עֵינֵי שֵׁם. וְזֶה שְׂאֵמֶר רַבְּנֵי ו"ל, עַל מֵה שֶׁקִּרְאֵתִי אֶת עֲצָמֵי יִצְחָק, בְּזֶה הַצְּלַחְתִּי יוֹתֵר מִהַכֵּל; כִּי כָּל הַעֲנִיָּן שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל הוּא רֹאשׁ הַשְּׂנָה, שֶׁהוּא עַל שֵׁם אֵילֹו שֶׁל יִצְחָק, וְרַבְּנֵי ו"ל הוּא בֵּן הַשְּׂמֵחָה, הַנִּכְלָל בְּמִקּוּר הַשְּׂמֵחָה, וְעוֹסֵק לְקַשְׁרָנּוּ בְּשֵׁרֵשׁ הַשְּׂמֵחָה.

וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, שֶׁתִּקַּח אֶת עֲצָמֶיךָ בְּיַדֶּיךָ וְתִהְיֶה רַק שְׂמֵחָה, וְתִצְחַק מְכֹל הָעוֹלָם, וְכִכֵּל שֶׁתִּצְחַק יוֹתֵר תִּהְיֶה יוֹתֵר בְּרִיא, כִּי הַצְּחֹק וְהַשְּׂמֵחָה מְרַחֲבִים אֶת הַדַּעַת. וְאֵמֶר רַבְּנֵי ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד), שֶׁגַּם חֲכָמֵי הָרוֹפְאִים אָמְרוּ, שֶׁכָּל הַמַּחְלֹוֹת וְחִלָּאִים רְעִים בָּאִים עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה. וְלִכֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה וְתִצְחָק, וְזֶה יַעֲזֹר אֲצִלְךָ אֶת הַשְּׂמֵחָה הַפְּנִימִית, עַד שֶׁתִּהְיֶה דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִהְיֶה בְּטֹל וּמְבֹטֵל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִהְיֶה הַכִּי מְאֹשֶׁר בְּחַיֶּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶיךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' רֵא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִצֵּא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחֹר הַחֲתָן ...
נְרוּ יְאִיר.

קִבַּלְתִּי אֶת הַיְדִיעָה הַמְשַׂמַּחַת וְכו'.

מֵה אֵמֶר לָךְ?! עֲלֶיךָ לְהַבִּין, אֲשֶׁר אֶת זֶה הָעוֹלָם אֵי אֶפְשָׁר

קצח אָשֶׁר ד' רֵא בַּנְחֹל

לְעֵבֶר רַק עִם שְׂמֵחָה, וְכָכֵל שְׂאָדָם יוֹתֵר שְׂמֵחַ, אִז הוּא בְּטוֹחַ שְׂיַעֲבֹר אֶת הָעוֹלָם בְּלִי שׁוּם מְנִיעָה וְעֹכֹב, כִּי הַשְׂמֵחָה פּוֹרְצַת אֶת כָּל הַגְּדָרִים. וְלֹא בְּחִנָּם שְׂמוֹהֲרֵנ״ת ו״ל אָמַר לְאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ: ״אִם תִּהְיֶה תָּמִיד בְּשְׂמֵחָה, לֹא תִהְיֶה רוּאָה פְּנֵי גִיהֲנוֹם״. וַיֵּשׁ לֹמַר הַפְּרוּשׁ לְזֶה, כִּי מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנֵי ו״ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵ״ן, חֶלֶק ב׳, סִמָּן קִיט), שְׂאִין עוֹלָם הִזָּה, אֶלֶּא אוֹ עוֹלָם הַבָּא אוֹ גִיהֲנוֹם; הִינּוּ אִם אָדָם דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִז הוּא מְרַגֵּישׁ טַעַם עוֹלָם הַבָּא, וְאִם אָדָם, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, מְנַתֵּק מִמֶּנּוּ יִתְבְּרַךְ, אִזִּי מְרַגֵּישׁ אֶת מְרִירוֹת הַגִּיהֲנוֹם. וְלָכֵן דִּיקָא כְּשֶׂאָדָם תָּמִיד בְּשְׂמֵחָה, מְרַגֵּישׁ אֶת הַגֶּן-עֵדֶן, וְאִף פַּעַם לֹא יִהְיֶה רוּאָה פְּנֵי גִיהֲנוֹם, שְׂזָה הַצַּעַר וְהִסְוִירִים שְׂמְרַגֵּישִׁים בְּזֶה הָעוֹלָם.

וְלָכֵן רָאָה, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעֲוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה, וְתַמְסֹר אֶת נַפְשָׁךְ לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה, וְתִשְׁמַע כְּלִי זְמֹר תָּמִיד, כִּי רַבְּנֵי ו״ל הַפְּלִיג מְאֹד מְאֹד בְּמַעֲלַת הַכְּלִי זְמֹר וְהַנְּגִינָה, וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הֲר״ן, סִמָּן רַעג): טוֹב לְאָדָם לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ שְׂיֻכַּל לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ עִם אֵיזָה נְגוּן, כִּי נְגוּן הוּא דְּבַר גְּדוֹל וְגִבּוֹר מְאֹד מְאֹד, וַיֵּשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל לְעוֹרֵר וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת לֵב הָאָדָם לְהִשָּׂם יִתְבְּרַךְ, וְאֶפְלוּ מִי שְׂאִינוּ יְכוּל לְנַגֵּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּבֵיתוֹ וּבֵינוּ לְבֵין עַצְמוֹ יֻכַּל לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּאֵיזָה נְגוּן כְּפִי שְׂיֻכַּל לֹמַר אוֹתוֹ, כִּי מַעֲלַת הַנְּגוּן אֵין לְשַׁעַר. וְעִין בְּסְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת (מַעֲשֵׂה יג, מֵהוּ בְּעַטְלַעֲרִס, מִיּוֹם ו׳), שְׂעַקֵר רְפוּאֵת הַבַּת מְלָכָה שְׂנַפְלָה חֲלָשׁוֹת הוּא עַל-יְדֵי נְגוּן, הִינּוּ עַל-יְדֵי עֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה שְׂהַצְדִּיק מְנַגֵּן לְפָנֶיהָ, עֵין שָׁם; כִּי גַם הַנְּשָׂמָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל כָּל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל הִיא נִקְרָאת בַּת מְלָךְ, כַּמּוּבָא בְּזִהֲרָ (וַיִּקְרָא ז׳), וְהִיא מְנַחַת בְּמָקוֹם שְׂמַנְחַת אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עֵינָהּ וַיַּגְעָה וְחֲלוּשָׁה בְּעוֹנוֹתֶיהָ, שֶׁהֵם הָעֲשָׂרָה מִינֵי חֲצִים שְׂזוּרֵק וַיְרָה בָּהּ הַמְּלָךְ שְׂתַפְסָּהּ, כְּמוֹ שְׂמִבְּאָר שָׁם. וְצָרִיכִין צְדִיק בְּעַל כַּח גְּדוֹל, שְׂיֻכַּל לְכַנֵּס לְתוֹךְ כָּל הַמְּקוֹמוֹת שְׂנַפְלָה לְשָׁם, וּלְהוֹצִיא מִמֶּנָּה כָּל הָעֲשָׂרָה מִינֵי חֲצִים, וְלִידַע כָּל הָעֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, כִּי עַקֵר רְפוּאָתָהּ עַל-יְדֵי נְגוּן וְשְׂמֵחָה, עֵין שָׁם.

בְּעֵנִין וְכו׳, מוּבָא (שְׂפַת אֱמֶת וַיֵּשֶׁב): יַעֲקֹב וַיֹּסֶף הוּא אֱמֶת

אָשֶׁר ד' רב בַּנְחַל קצט

וְשָׁלוֹם, וּמוֹל זֶה עָשׂוּ וַעֲמַלְק, שָׂוֵא וְשָׁקֵר זֶה עָשׂוּ, מִלְחָמָה וּקְטָטָה
זֶה עָמַלְק וְכוּ'. יַעֲקֹב הוּא הָאֵמֶת, שְׁנֵי הַחֲלָק שְׁבִין אָדָם לְמָקוֹם
מִצַּד הַנֶּפֶשׁ, יוֹסֵף הוּא הַשָּׁלוֹם, שְׁנֵי הַחֲלָק שְׁבִין אָדָם לְחִבְרוֹ מִצַּד
הַגּוּף, וְאֵת זֶה צְרִיכִים לְתַקֵּן; כִּי בְּאֵמֶת בְּנֵי־אָדָם חוֹשְׁבִים שֵׁישׁ
לְהַפְרִיד בֵּין מִצְוָה שֶׁל אָדָם לְמָקוֹם לְבֵין מִצְוָה שֶׁל בֵּין אָדָם לְחִבְרוֹ,
וְזוֹ טְעוּת חֲמוּנָה, כִּי יַעֲקֹב וְיוֹסֵף כִּתְדָא חֲשִׁיבִי, וְזֶה לְעַמֵּת זֶה עוֹמֵד
נִגְדָם עָשׂוּ וַעֲמַלְק, שְׂרוּצָה לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם.

אֲשֶׁרִינוּ מַה טוֹב חֲלָקְנוּ וּמַה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׁאַנְחָנוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי
אֵמֶת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
עַל כָּל הַחֲסָד חָנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וּמַה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְנוּ ז"ל,
וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת לָנוּ הַשְּׂמִחָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, לְשִׂמְחָה כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ,
שְׁאַנְחָנוּ יוֹדְעִים מִלְמוּדִים כְּאֵלוֹ, מְרַבִּי כְּזֶה, וְעֲלִינוּ לְגִלּוֹת אֵת
הַלְמוּד הַנִּפְלָא הַזֶּה לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְלֹא לְהַתְפַּעֵל מֵאֵף אַחַד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' רב.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שָׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָךְ הַיְקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר וְיִזְרַח.

אֵת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפֹּסָה לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּתְשׂוּאוֹת חֵן לְךָ
עַל זֶה.

בְּמַה שֶׁשְּׂאֵלָתָּ בְּעִנְיָן אֶל יְסוֹד הַמְזֻבָּח וְכוּ', עֵינֵי סֵפֶר הַלְקוּטִים
וְיִקְרָא, חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים דְּרָשׁוּ (זְבָחִים נו:): הַמְזֻבָּח שֶׁהִיא בְּמִקְדָּשׁ
הִיא כְּלוּ בְּחֻלְקוֹ שֶׁל בְּנִימִין, חוּץ מִמָּקוֹם יְסוֹד הַמְזֻבָּח, שֶׁהִרְצוּעָה
הִיא הִיטָה מִיְהוּדָה, וְעַל זֶה הִיא בְּנִימִין הַצַּדִּיק מִצְטַעֵר. וְהִנֵּה
הַמְזֻבָּח שֶׁהִיא בְּמִקְדָּשׁ הִיא בּוֹ יְסוֹד מִצַּד מְעַרְב וְצִפּוֹן וְדָרוֹם, וּמִצַּד
מִזְרָח לֹא הִיא בּוֹ יְסוֹד, וְהַטַּעַם הוּא, שֶׁהַמְזֻבָּח הוּא בְּחִינַת הַמְּלָכוּת,

ר אָשֶׁר ד' רב בַּנְחָל

ויהודָה הוא בְּחִינַת מַלְכוּת, וְאֵין בּוֹ יְסוּד, אַכְל בְּנִימִין הוּא בְּחִינַת יְסוּד, וְלִכְן בְּחֻלְקוֹ שֶׁל בְּנִימִין הָיָה יְסוּד. וְלְהַבִּינֵךְ דְּבָר זֶה, כִּי הִנֵּה יְהוּדָה זָכָה לְמַלְכוּת, כַּמּוּבָא (תּוֹסֵפֹתא בְּרִכּוֹת, פֶּרֶק ד', הִלְכָה טז): מִפְּנֵי מָה זָכָה יְהוּדָה לְמַלְכוּת? מִפְּנֵי שֶׁהוּדָה בְּמַעֲשֵׂה תָמָר, וּמִפְּנֵי שֶׁהֲצִיל אֶת אָחִיו מִן הַמִּיתָה, שָׁאָמַר: "מָה בָּצַע כִּי נִהְרַג אֶת אָחִינוּ" וְגו', עֵינ שָׁם. וְהִנֵּה הַמְזֻבַּח סוֹבֵב עַל מִצְוֹת מִלָּה, כַּמּוּבָא (קְהֵלֶת יַעֲקֹב, עֵרֶךְ מְזֻבַּח) מ'ז'ב'ח' רֵאשִׁי תְבוּת: ז'וֹ מ'יָלָה ב'יּוֹם ח', וְכֵן מ'לְכוּת ז'עִיר ב'וֹ ח'בְּרוּ, סוּד מִלָּה פְּרִיעָה. וְעֵינ בּוֹהֵר (לְדִלֶךְ צֵה) שְׁדוּרֶשׁ מְזֻבַּח אֲדָמָה עַל מִצְוֹת מִלָּה, עֵינ שָׁם. גִּמְצָא, שֶׁבְּנִימִין וְיְהוּדָה זֶה סוּד יְסוּד וּמַלְכוּת שֶׁהַמְזֻבַּח כְּלוּל מֵהֶם. וְעֵינ קְהֵלֶת יַעֲקֹב (עֵרֶךְ בְּנִימִין), אֲשֶׁר שָׂרֵשׁ בְּנִימִין הוּא בִּיסוּד דְּזַעִיר.

וּבְאָמַת אִם נִתְבוּנִן הֵיטֵב אֵיךְ שֶׁפֶל הַבְּרִיאָה כְּלָה זֶה אֱלֻקוֹת, סוּד יְחוּד הַנְּזִי"ה אֱלֻקִּי"ם, גְּלוּי הַשְּׁגָחַתוֹ הַפְּרָטִית זֶה בְּשֵׁם הַנְּזִי"ה, וְאֱלֻקִּי"ם גִּימְטְרִיָּה הַטֵּב"ע, שְׁנֵה הַלְבוּשׁ שֶׁמְלַבִּישׁ אֶת הַהַשְּׁגָחָה; כִּי בְּאָמַת גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יז), אֲשֶׁר בְּאָמַת אֵין אָנוּ יְכוּלִים לְהַבִּין מֵהוּ טֵבַע וְהַשְּׁגָחָה, כִּי בְּאָמַת גַּם הַטֵּבַע הוּא הַשְּׁגָחַתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְזֶה אֵי אֲפָשֶׁר לְהַבִּין שְׁנֵי דְבָרִים כְּאֶחָד, הִינּוּ שֶׁהַטֵּבַע הוּא בְּאָמַת הַשְּׁגָחַתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְזֶה סוּד יְסוּד וּמַלְכוּת, הַנְּזִי"ה אֱלֻקִּי"ם, יְחוּד בֵּין בְּנִימִין לִיהוּדָה. וְלִכְן אֲנַחְנוּ רוֹאִים שְׁדִיקָא יְהוּדָה נִלְחָם יוֹתֵר מִכָּל אָחִיו בְּעִבּוּר בְּנִימִין, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (בְּרֵאשִׁית מ"ג, ט): "אֲנֹכִי אֶעְרַבְנּוּ מִיָּדֵי תְּבַקְשֵׁנוּ, אִם לֹא הִבִּיאֲתִיו אֵלַיךְ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ" וְגו', כִּי הוּא רָצָה לְתַקֵּן מָה שֶׁמָּכַר אֶת יוֹסֵף, שֶׁהוּא הִיְסוּד כִּידוּעַ, וְדִיקָא עַל יְדוּ נִתְגַּלָּה יוֹסֵף. וְזֶה שֶׁגְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), שֶׁעַל-יָדֵי אֲכִילָה דִּיקָא נַעֲשֵׂה יְחוּד בֵּין קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתֵיהָ, עֵינ שָׁם; וְאֲכִילָה זֶה בְּחִינַת מְזֻבַּח, כַּמּוּבָא (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יז; וְחֵלֶק ב', סִימָן עז), עֵינ שָׁם.

הַעֲקָר לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִקְשֹׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנֵה יְחוּד בֵּין הַזַּעִיר לְנִקְבָא, לְהַרְגִּישׁ אֶת הַקְּדוּשָׁתוֹ בְּרוּךְ-הוּא גַּם בְּזֶה הָעוֹלָם, וּכְשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל מְדַבֵּיק מִחַ מַחְשַׁבְתּוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֵף שֶׁנִּמְצָא בְּגִשְׁמִיּוֹת הַכְּלִי הָעוֹלָם

אָשֶׁר ד' רג בְּנַחֵל רא

הִזָּה, בְּזֶה מוֹרִיד עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבָּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ. וְלִכְן לֹא בַחֲנָם שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ ו'ל' (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִמָּן לַג): עַל-יְדֵי אֲמוּנָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִסְלַח לָךְ עַל עֲוֹנוֹתֶיךָ; כִּי כָל הָעֲנָן שֶׁל אֲמוּנָה זֶה הַמְּלָכוֹת שֶׁמְקַבֵּל מֵהִסּוּד, כִּי בְרִית וְאֲמוּנָה תְלוּיּוֹת זוֹ בְּזוֹ, כְּמוֹ שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו'ל' (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִמָּן לַא) בְּסוּד (תְּהִלִּים פֶּט, כֵּט): "וּבְרִיתִי נֶאֱמַנָת לּוֹ", שְׂאִין קִיוִם אֲמוּנָה אֲלֵא עַל-יְדֵי בְרִית. וְלִכְן כָּל מִי שִׁיּוּדַע שֶׁהִפְרִיד אֶת הִסּוּד מֵהַמְּלָכוֹת, עַל-יְדֵי פֶגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, עָקֵר תִּקְוֵנוּ עַל-יְדֵי תִקְוָה הָאֲמוּנָה, שְׂאֵז זוֹכֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ מִזְבַּח כְּפָרָה, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל' (בְּרִכוֹת נה.): כָּל זָמַן שֶׁבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ קָיָם, מִזְבַּח מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁו שֶׁלְחָנוּ שֶׁל אָדָם מְכַפֵּר עָלָיו; כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי אֲכִילָה בְּקִדְשָׁה זוֹכִים לְמַחִין נְקִיִּים, שְׂאֵז נִתְיַחַד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיה, גְּשָׁמִיּוֹת וְרוּחֵינִיּוֹת בְּיַחַד, וּמִתְכַפֵּר לוֹ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תְּנַחֲוּמָא תְרוּמָה): מֵהוּ מִזְבַּח? מ' מַחִילָה, ז' זְכוּת, ב' בְּרָכָה, ח' חַיִּים, עֵינן שָׁם. וְעֵינן בְּאוֹתִיּוֹת דְּרַבִּי עֲקִיבָא: כָּל מִי שֶׁלְבוֹ שָׁבוּר וְרוּחוֹ נְמוּכָה וְדַבּוּרוֹ מְמַעֵט, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ מִזְבַּח בְּנוֵי בָלְבוּ, וּמַעֲלָה עָלָיו עוֹלוֹת וּזְבָחִים, עֵינן שָׁם.

מֵה אֵמֶר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח עַל נַעֲם חֵלְקֵנוּ עַל אֲשֶׁר בְּנַחֵל שָׁם חֵלְקֵנוּ וְגוֹרְלֵנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֹסֵד חָנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' רג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיְקָר וְהַנַּעֲלָה, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְּלָתִי אֶת הָעֲלִים לְתְרוּפָה שְׂרַשְׁמָתָ לְעֲצָמָךְ, וּמְאֹד מְאֹד

נהניתי שאמה מציץ מן התרפים וכו'. אשריך, פי ימינו כצל עובר,
ולא כל אחד שם לב אל מה שקורה בזה העולם.

באמת מי ששוקד בלמוד "ספורי-מעשיות", מוצא שם רזין
וסתרי נסתרות, פי רבנו ז"ל מרב חכמתו האלקית, הלביש גנוזא
דמלכא בסתם ספורים, עד שמי שאינו יודע מהרזין וסתרי נסתרות
שבהם, חושב שאלו סתם ספורים, אך מי ששוקד בהם, אז עומד
ומשתומם, איך ילוד אשה זכה לקשר גשמיות ועביות וחקמיות,
העלמות והסתרות וכו' וכו', אל גלוי אלקותו יתברך, הינו שהפך
את הכל להיות כלי לקבל בו אלקות, עד שגם הפלים הם אורות,
והספורי דברים של בני-אדם ודרךם ומפעליהם, שהם בעצמם לא
יודעים מה הם עושים ומה הם מדברים, נעשה כלי אל גלוי אמתת
מציאותו יתברך, אשר ניקא מהגשמיות והעביות והחקמיות
וההעלמות והסתרות מתגלה גלוי רב ונורא כזה. ודבר זה מדהים!
ולוא הספורי-מעשיות שגלה לנו רבנו ז"ל, לא היינו בכלל יודעים
שקנים דבר זה לעולם. וזה גלוי חדש מאד מאד, כמו שגלה לנו
רבנו ז"ל (סימן-מהר"ן, סימן רפ), שמה גם הגלויים של האריו"ל
והבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע שגלו בעולם, זה נורא ונפלא מאד,
אבל מצרופ דבריו יוצא שהגלויים שהוא מגלה, זה עולה על כלנה,
וזה כל הספורי-מעשיות, שהם סוד עתיק דעתיקין המובא בדבריו
ז"ל (לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן ס), שעתידים לעורר את כל העולם
כלו מהשנה העמקה שנפלה עליהם, ואפלו לא יודעים שישינים,
אוכלים ושותים ועוסקים בעסקי העולם הזה בעסקים גדולים,
מחשבים חשבונות, עורכי דינים, רופאים, מהנדסים וכו' וכו', עולם
מלא רכבים, אוטובוסים, רכבות, אירונים, חלליות וכו' וכו', ומה
לא?! אבל הכל ישנים בשנה עמקה. והנה בא רבנו ז"ל דרך
תלמידיו, ומעורר את העולם מהשנה בחכמה עמקה, שזה סוד
פתרון חלום פרעה, שהוא המדמה, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי-
מהר"ן, חלק א', סימן נד), ורק הצדיק, שהוא בחינת יוסף, יכול לפתור
את החלום, כמובא בדברי מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, חנפה, הלכה ג',
אות ז). ומה שקרה אז — קורה היום, שכל אחד בא עם שקו

וּתְרַמִּילוּ וְכוּ', אֶל יוֹסֵף לְקַנּוֹת בַּר וְכוּ', וְהִרְבֵּה פְעָמִים כְּשֶׁלֹּא בָּאִים
 אֵלָיו, אִזּוּ הוּא הוֹלֵךְ אֵלֵיהֶם, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק
 ב', סִימָן לח), וּבְזֶה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ אֵלֵיהֶם, זֶה דָּבָר יוֹתֵר גָּדוֹל, וּבִפְרָט
 שְׂנֵכְנֵס לְתוֹךְ כָּל בֵּית דֶּרֶךְ הַקּוֹל שְׁנֹשְׁמַע בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

מָה אָמַר לָךְ?! רַבְּנוּ ו'ל אֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ח'),
 שֶׁצָּדִיק יוֹרֵד לְתוֹךְ הַצְּנוּר שֶׁל הַרְשָׁע, וּמִשְׁתַּדֵּל לְשַׁבֵּר אֶת הַרְשָׁעוֹת
 וְכוּ', אֲבָל הוּא מְאֹד מְסַפֵּן אֶת עֲצָמוֹ, כִּי זוֹ סַכָּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שֶׁהֲרֵב
 דִּקְלָפָה לֹא יִבְלַע אוֹתוֹ. וְלִהְפָּנֵס בַּצְּנוּר שְׁלוֹ, זֶה מְאֹד מְסַפֵּן.
 וְלָכֵן יוֹתֵר מְשֻׁעָזָעֵתִי אֶת הַצְּנוּרוֹת שֶׁל רַבָּבוֹת אֲנָשִׁים וְכוּ', שֶׁשָּׁמְעוּ
 אוֹתִי — הֵן בְּמָקוֹם וְכוּ' וְהֵן בְּבֵתִים וְכוּ', יוֹתֵר וְיוֹתֵר גְּזֻדְעוּעָתִי אֲנִי
 בְּעֲצָמִי, כִּי הִרְעַ שֶׁל כָּלֵם שֶׁשָּׁמְעוּ אוֹתִי עַד עַכְשָׁו, רוּצָה לְבַלַּע אוֹתִי.
 וּבְקִאֲמַת מוֹהַר"ן ת' ו'ל מְבִיא (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, חֲנֻכָּה, הַלְכָה ב', אוֹת א'):
 "שָׁמְעֵנוּ מִפִּי הַקְּדוֹשׁ, שֶׁאֶפְלוּ כְּשִׁמְקַרְבִּים וּמְקַשְׂרִים לְצָדִיק כְּזֶה,
 דִּהְיֵנוּ צָדִיק גָּמוֹר, יְכוּלִים גַּם-כֵּן לַעֲמֹד כְּנֹגֵד רְשָׁעִים וְלִהְתַּגַּבֵּר
 עֲלֵיהֶם". וְזֶה מֵה שֶׁמְחַזֵּק אוֹתִי עַכְשָׁו, אִף שֶׁעֲדִין אֲנִי כָּל כְּלִי
 בַּחֲרָדָה, עִם כָּל זֹאת אֲנִי עוֹמֵד אֶצֶל הָאֵדָם שֶׁהִכְנַסְתִּי בְּתוֹךְ הַגֶּזֶן, וְלֹא
 יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לִי שׁוּם דְּבָר, וְאֲנִי עוֹמֵד וּמְצַפֶּה לְסֹדֵר אֶת הַכֶּסֶף עַל
 מְכוּנֹו, וּבִפְרָט לְהַגְבִּיחַ אֶת הַשׁוֹשְׁנָה וְלִהְחַזִּירָה עַל מְקוּמָהּ וְכוּ' (עֵינ
 סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה יֵא); אֲשֶׁרִינוּ מֵה טוֹב חֶלְקֵנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ,
 שֶׁאֲנִי זֹכִים לְהִסְתַּוֵּבֵב אֶצֶל צָדִיק כְּזֶה, הַמְּאִיר אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ
 יְתִבְרָךְ בְּגִלּוֹי רַב כְּזֶה, שֶׁגַּם קְטַנִּים וּפְחוּתִים כְּמוֹנֵנוּ, תִּהְיֶה לָהֶם
 שִׁיכּוֹת אֶל דְּבוּרִים כְּאֵלוֹ שֶׁעֲדִין לֹא נִתְגַּלוּ בְּעוֹלָם. וְכַמּוּבָא בְּדַבְרֵי
 מוֹהַר"ן ת' ו'ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תוֹלְעִים, הַלְכָה ד', אוֹת ב'): וְסוּד מַעֲשֵׂה זֶה
 נֶעְלָם מִכָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ', עֵינ שָׁם. כְּאוֹמֵר שֶׁגַּם בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים
 אֵינָם מְבִינִים אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו'ל, וְאֲנַחְנוּ קְטַנֵּי עַרְךָ יֵשׁ לָנוּ שִׁיכּוֹת
 אֶל אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת כְּאֵלוֹ — זוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל שְׂמֻחַתְנוּ, וְזוֹ
 צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל תְּקוּנָתְנוּ, וּבְזֶה רְאוּי לָנוּ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמֵנוּ כָּל יְמֵי
 חַיֵּינוּ!

לְדַעֲתִי, תְּמַשִּׁיף לְכַתֵּב, כִּי עַכְשָׁו בָּאת יוֹתֵר אֶל הַמְּכוּן מִמֶּה
 שֶׁהִיָּה פֶּעַם עִם הַנְּטִיפִים וְכוּ', כִּי עֲלֶיךָ לְהִבִּין, אֲשֶׁר מֵה שֶׁפְּתוּב

(בראשית ה, א): "זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם" וגו', אֲשֶׁר כָּל אָדָם הוּא סֵפֶר, וּמָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּכָל יוֹם, זֶה פֶּרֶק חֲדָשׁ מֵהַסֵּפֶר, וְאֶצֶּל אָדָם גְּדוֹל יֵשׁ בַּיּוֹם אֶחָד הַמּוֹן פְּרָקִים וְכוּ', וְעַד שֶׁגּוֹמֵר אֶת הַשָּׁבָעִים שָׁנָה, זֶה סֵפֶר עִם הַמּוֹן פְּרָקִים, הַכֹּל לְפִי הָאָדָם. וְכִמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים בְּדֶרֶךְ כָּלָל בַּסֵּפֶרִים, שֵׁשׁ בַּסּוּף הַמּוֹן דְּפִים תְּקוּנֵי טְעִיּוֹת וְכוּ' זֶה גַם נִמְצָא בַּסֵּפֶר תּוֹלְדוֹת הָאָדָם, שֶׁבָּא בַּסּוּף יָמָיו, הוּא רוֹשֵׁם לְעֲצֻמוֹ אֶת הַטְּעִיּוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלָיו בְּמִשְׁךְ חַיָּו, וּמוֹצֵא הַרְבֵּה דְבָרִים לְתַקֵּן בְּכָל פֶּרֶק וּפְרָק, תְּקוּנֵי טְעִיּוֹת וְכוּ'.

אֶתְמוּל בְּלִילָה לְפָנַי שֶׁהִלְכְּתִי לִישׁוֹן, הִרְהַרְתִּי מְאֹד: מִדּוּעַ כָּבוֹר אֵינְנִי נִשְׁאָר לְמַעַלָּה וְכוּ'; וְכִדְרָכֵי שְׂאֵינְנִי הוֹלֵךְ לִישׁוֹן, אֵלֶּא אַחַר עֵינַי בְּכִמְהָ סֵפֶרִים, וְכֹךְ אֲנִי נִרְדָּם, וְאַחֲרַי שֶׁהִרְהַרְתִּי כִּנ"ל, מְצֵאתִי בַּסֵּפֶר הַנִּפְלֵא "תְּפָאֶרֶת שְׁלֹמֹה" לְהַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ מִרְדָּאמָסֶק זי"ע, שֶׁכְּתַב, שֶׁאֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ יוֹתֵר חָשׁוּב, שֶׁאָדָם נִשְׁאָר בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמְקַרֵּב מֵהַ שְׂיֹתֵר אֲנָשִׁים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, מִמֶּה שֶׁהוּא לְבַד נְכָלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּבְזֶה נִרְדַּמְתִּי.

הַיּוֹצֵא מִדְּבָרֵינוּ, שֶׁכָּל הַשְּׁנוּיִים וְהַחֲלוּקֵי דַעוֹת שֵׁשׁ בֵּין בְּנֵי-אָדָם, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת נח.): כְּשֵׁם שֶׁפְּרָצוּפֵיהֶם שׁוֹנִים, כֹּךְ דַּעוֹתֵיהֶם שׁוֹנוֹת; שֶׁכָּל אֶלוֹ הַשְּׁנוּיִים שֵׁשׁ בֵּין הַבְּרִיּוֹת, שֶׁכָּל אֶחָד חוֹשֵׁב אַחֲרֵת מְחַבְּרוֹ, בְּכָל יֵשׁ סוּדוֹת וְרִזִּין דְּרִזִּין, סִתְרֵי גִסְתָּרוֹת הַבְּרִיָּאָה; כִּי כָל אֶחָד הוּא צְנוּר לְגִלּוֹת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאִפְּן אַחֵר, וְהַכֹּל מְדִיק בְּחֻשְׁבוֹן צֶדֶק, כִּי צְרִיכִים אֶת כָּל הַצְּנוּרוֹת, כִּי אִם לֹא, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא הָיָה בּוֹרֵא אוֹתָם, וְאִם הֵם נִבְרָאִים, סִימָן שֶׁהֵם חֲסֵרִים לְתַקּוּן הָעוֹלָם. וְלִכֵּן צְרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר הוּא צְנוּר נִפְלֵא לְהַמְשִׁכֵת גְּלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַכְלִית הַמְּדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה שֶׁתּוֹצִיא רְמִזִּים מִמִּכְתָּבֵי אֲשֶׁר נִדְפְּסוּ כְּבוֹר עַד עַכְשָׁיו בְּשׁוֹ"ת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", שֶׁנִּכְתְּבוּ לְשְׁנוּיֵי דַעוֹת וְשְׁנוּיֵי פְּרָצוּפִים

אָשֶׁר ד' רד בְּנַחֵל רה

וְשִׁנּוּי מְאוֹרְעוֹת וְשִׁנּוּי מִצְבֵּימ וְכוּ', אֲשֶׁר מִכָּל מִכְתָּב יְכוּלִים
לְהוֹצִיא לְעֶצְמוֹ רְמִזִּים וְדַרְכִּים וְנִתְיָבוֹת חֲדָשִׁים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

תְּרָאָה לְכַתֵּב לִי, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי, כִּי עֲדִין אֲנִי מְזַעְזַע מִרְבוּי
הַצְּנוּרוֹת שֶׁנִּכְנְסְתִי שָׁם, וְזַעְזַעְתִּי אוֹתָם וְכוּ', וַיֵּשׁ קוֹל הַבְּרָה חֲזָקָה
הַמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כב), אֲבָל אֲנִי
מְחִיָּה אֶת עֲצָמֵי עִם תּוֹרַת הַשֵּׁם וְתַפְלַת הַשֵּׁם דִּיקָא.

ד' רד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַחֶתֶן וְהַפְּלָה ...
הַרוֹצִים לְבָנוֹת אֶת בֵּיתָם עַל דַּעַת הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֶקְמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עֲלֵינוּ.

בְּאֵתִי לְכַרֵךְ אֶתְכֶם בְּכַרְפַּת: "מִזֵּל טוֹב" חֶמָה וּלְכַבִּית עַל
נְשׂוֹאֵיכֶם. תֵּאֱמִינוּ לִי, שְׁמַאֲד רְצִיתִי לְהִיּוֹת בְּחַתְנַתְכֶם, אִךְ נִבְצָר
מִמֶּנִּי מִפְּנֵי טַעְמִים אִישִׁיִּים.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכוֹת ו:): כָּל הַנִּהְגָּה מְסַעֶדֶת חֶתֶן
וְאֵינוֹ מְשַׁמְחוֹ, עוֹבֵר בְּחַמְשָׁה קוֹלוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמְיָהּ לג, יא): "קוֹל
שֶׁשׁוֹן וְקוֹל שְׂמִחָה, קוֹל חֶתֶן וְקוֹל פְּלָה", קוֹל אוֹמְרִים הוֹדוּ אֶת
הַוְיָ"ה צְבָאוֹת, שֶׁבְּחַמְשָׁה קוֹלוֹת אֱלוֹי בְּרַךְ בָּהֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
אֶת יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן זֶה דְבָר גְּדוֹל מְאֹד לְשַׁמֵּחַ חֶתֶן וְכֹלָה, כִּי בְּיוֹם
חֲפָתָם נִמְחָלִים עוֹנוֹתֵיהֶם (יְרוּשָׁלַיִם בַּכּוּרִים, פָּרָק ג'), וְזוֹכִים לְקַבֵּל אֶז
אֶת הַחַמְשָׁה קוֹלוֹת, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד נֶפֶשׁ, רוּחַ, נִשְׁמָה, חַיָּה, יְחִידָה, אִם
מְקַדְשִׁים וּמִטְהַרִּים אֶת עֲצָמָם כְּרָאוּי.

וְהִנֵּה רַב גַּחְמָן בֵּר יִצְחָק אָמַר, שְׂאֵם אָדָם מְשַׁמֵּחַ חֶתֶן וְכֹלָה,
כְּאֵלוֹ בְּנֵה אַחַת מִחֲרִבוֹת יְרוּשָׁלַיִם (שָׁם); וַיֵּשׁ לְהַבִּין מַה הַקֶּשֶׁר?

אֵלָא חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (ירוּשְׁלָמִי בָבָא קַמָּא, פֶּרֶק ז'): יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה פְעִיר שְׁחֻבְרָה לָהּ יַחֲדוּ, שְׁמַחְבֵּרַת אֶת יִשְׂרָאֵל זֶה לָזֶה; כִּי בְזִמְן שְׁהִיְתָה עֲלֶיהָ לְרַגֵּל, בָּאוּ כָּל מִינֵי סוּגֵי אַנְשִׁים אֶל בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְשֵׁם הָאִיר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּגִלּוּי רַב מְאֹד, עַד שֶׁנִּפְלוּ כָּל הַמַּחְצוֹת מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וְכֻלָּם הִתְאַחֲדוּ יַחַד. וְזֶה קוּרָה גַם בַּחֲתֻנָּה, כְּשֶׁמְשַׁמְּחִים חֲתָן וְכֻלָּה, הָרִי הוּא כְּמוֹ שְׂבוּנָה אַחַת מִחֻרְבוֹת יְרוּשָׁלַיִם. כִּי לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, עֲכָשׁוּ יְרוּשָׁלַיִם חֻרְבָּה וְנִחְרַבְתָּ, וּכְמֵאמְרָם ז"ל (שֵׁבֶת קִיט:): לֹא חֻרְבָּה יְרוּשָׁלַיִם, אֵלָא בְּשִׁבִיל שְׁפִסְקוּ מִמֶּנָּה אַנְשֵׁי אֲמִנָּה; כִּי בְּרַגַע שֶׁנִּחְסְרָה הָאֲמוּנָה מִבְּנֵי-אָדָם, כְּכֹר יֵשׁ פְּרוּדִים בִּינֵיהֶם וְאֵי תְּבָנוֹת, וְרַבִּים וּמִתְפַּלְגִּים אֶחָד מֵהַשָּׂנִי, לֹא-כֵן כְּשֶׁמִּתְאַחֲדִים יַחַד חֲתָן וְכֻלָּה, שְׂוָהוּ יַחֲדוּ בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנֻתִיהָ, זְעִיר וְנוֹקְבָא, אִזּוּ מְאִירָה שְׁמֻחָה כְּזוֹ שְׂנֻכְנִית חֻרְבָּה מִחֻרְבוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְכַנ"ל. עֲכָשׁוּ יְרוּשָׁלַיִם חֻרְבָּה, יֵשׁ פְּלוּגִים בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲבָל כְּשֶׁמְשַׁמְּחִים בְּשִׁמְחַת חֲתָן וְכֻלָּה, אִזּוּ יוֹרְדַת הָאָרֶז כָּל-כָּךְ גְּדוּלָּה, שְׁמִתְאַחֲדִים נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּיַחַד וְזֶה בְּנִין יְרוּשָׁלַיִם. וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יּוֹמָא כֵּא): וְלֹא אָמַר אָדָם לַחֲבֵרוֹ צַר לִי הַמָּקוֹם שְׂאֵלִין בִּירוּשָׁלַיִם; כִּי כְּשֵׁיִשׁ אֶהְבֶּה, יֵשׁ מָקוֹם לְכֻלָּם. וְלָכֵן שְׁמִחַת חֲתָן וְכֻלָּה זֶה דְּבַר גְּדוּל מְאֹד מְאֹד.

הַמֵּאחֵל לָכֶם מִזֵּל טוֹב חֲמָה וּלְבָבִית.

ד' רה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי וְתַלְמִידֵי ... גְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְּקָשׁ אוֹתְךָ לְבַל תְּהִיָּה רַגִּישׁ, וְשׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ; כִּי עֲלֶיךָ לְזַכֵּר, אֲשֶׁר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְהַכֹּל זֶה אֵלֶקוֹת וְאֵלֶקוֹת זֶה הַכֹּל, וּמִמִּילָא לֹא שִׁיף שְׁיוּכְלוּ לְשַׁבֵּר רוּחְךָ, מֵאַחַר שְׂאֵתָה דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

אַלֵּא מַה? מִכֵּל דְּכַר בַּחַיִּים צְרִיכִים לְלַמֵּד. לַפְּעָמִים לּוֹמְדִים בְּנִקְל
וּלַפְּעָמִים לּוֹמְדִים בְּקָשִׁי, וּכְעֵין שְׁפָתוֹב בְּזֵהר (שְׁלַח לךְ קִסְת): אָעֵא
דְּלֵא סְלִיק נְהוּרִיה יְבִטְשׁוֹן בִּיה וְאַנְהִיר. גּוּפֵא דְלֵא סְלֵקֵא בִּיה נְהוּרֵא
דְּנִשְׁמָתָא, יְבִטְשׁוֹן בִּיה וְיִסְלֵק נְהִירוֹ דְּנִשְׁמָתָא, וְיִתְאַחַדוֹן דָּא בְּדֵא
לְאַנְהֵרֵא, בְּגִין דְּאִית גּוּפֵא דְּנְהִירוֹ דְּנִשְׁמָתָא לָא נְהִיר בִּיה עַד
דִּיבִטְשׁוֹן בִּיה כְּדִין נְהִיר נְהִירוֹ דְּנִשְׁמָתָא וְאַתְחַדַּת בְּגוּפֵא וְגוּפֵא
אַתְאַחַדִּל, עֵינֵן שָׁם. נִמְצָא, שְׁלַפְּעָמִים הַגּוּף מְאֹד קָשָׁה, וְלִכְּן קָשָׁה לוֹ
לְקַבֵּל רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, כִּי הוּא צְרִיךְ לְקַבֵּל בְּטוֹשִׁין שְׂיִבְטְשׁוֹ אוֹתוֹ
וְכוּי' בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעוּלָם, עַד שְׂיִשְׁבֵּר הַגּוּף שְׁלוֹ וְאָז יִשִּׁיג אֶת
הָאוּר. וְלִכְּן אָסוּר לְהִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּכַר שְׂבַעוּלָם, אֲלֵא לְקַבֵּל אֶת הַכֹּל
בְּאַהֲבָה.

וְתֵאמִין לִי, שְׂבַחַיִּים יֵשׁ הַרְבֵּה מַה לְלַמֵּד, וְכֹל יוֹם יוֹם יֵשׁ בּוֹ
לְמוֹדִים חֲדָשִׁים; הַכֹּלֵל הוּא: "הַחַיִּים הֵם מוֹרֵה הַכִּי טוֹב שְׁמַלְמֵד
אֶת הָאָדָם לְקַח". וְלִכְּן אֲשַׁרִּי מִי שְׁלוּמֵד בְּדַרְךְ הַקְּלָה וְהַנְּכוֹנָה, וְלֵא
יִצְטַרְךְ לְסַבֵּל הַרְבֵּה בְּטוֹשִׁין, וְאָז טוֹב לוֹ בְּזֵה וּבְכָא לְנִצַּח נְצָחִים.

רְאֵה לְהַתְחִיל לְלַמֵּד טוֹר בֵּית יוֹסֵף וְשְׁלַחַן עֲרוּךְ עִם הַמְּגִינִים,
וְתַרְגִּישׁ מְעִין עוּלָם הַבָּא, וְאַף שְׂיַקַּח הַרְבֵּה זְמַן, כִּי אֵין הַתּוֹרָה
נְלַמְּדַת בְּיוֹם אֶחָד וְכוּי', עִם כֹּל זֹאת אִם מִתְחִילִים לְבַסּוּף מְסִימִים
וְכוּי'.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

(ל) עֵץ שְׁלֵא עוּלָה בּוֹ הָאוּר (שְׂאִין הָאֵשׁ נִתְפַּסֶּת בּוֹ מִחַמַּת עֶבְיוֹ), יְכַתְּתוּ אוֹתוֹ וְיֵאִיר,
הַגּוּף שְׁלֵא עוּלָה בּוֹ אוֹר הַנְּשָׁמָה יְכַתְּתוּ אוֹתוֹ וְיַעֲלֶה אוֹר הַנְּשָׁמָה, וְיִתְאַחַדוּ זֶה בְּזֵה
לְהֵאִיר, בְּגִלְלֵ שְׂיִישׁ גּוּף שְׂאוֹר הַנְּשָׁמָה לֹא מְאִיר בּוֹ עַד שְׂיִכַתְּתוּ אוֹתוֹ, וְאָז מְאִיר אוֹר
הַנְּשָׁמָה וּמִתְאַחַדַּת בְּגוּף, וְהַגּוּף מִתְאַחַד בָּהּ.

רח אָשֶׁר ד' רו בַּנְחָל
ד' רו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוּ יְאִיר.

רְאֵה לְקַחַת אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדְיךָ, וְאֵל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי בְדַרְךָ כָּלֵל בַּחֹר צְעִיר יֵשׁ לוֹ יֵצֵר הָרַע גָּדוֹל לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֵין עֲרֹף אֵלָיו, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עג): הֶעֱבֹדָה שְׁאָדָם עוֹבֵד אֶת ה' בְּבַחֲרוּתוֹ, כָּל יוֹם עֲרָכּוֹ יָקָר מִשְׁנַיִם רַבּוֹת שֶׁל עֲבוּדָה לְעַת זְקֻנוּתוֹ. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (שִׁבְת קנב:): יִנְקוּתָא כְּלִילָא דְוִרְדָּא; עֵקֶר יִפִּי הַפֶּרַח כְּשֶׁעֲדִין בַּצְּעִירוּתוֹ. וְלִכֵּן חָבַל לָךְ עַל הַזְּמַן הַיָּקָר שֶׁלָּךְ לְבַלּוֹתוֹ בְּהַבֵּל וְרִיק, בְּשִׁעָה שְׁאֵתָה יָכוֹל לְהַצְלִיחַ מְאֹד בְּחַיֶּיךָ. וְעַקֵּר הַהַצְלָחָה הוּא בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת לַמּוֹד, סִימָן י'): כָּל יַדִּיעָה בְּמִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה — הֵן מִצְוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ, הֵן מִצְוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לְקוֹנוֹ, הַיַּדִּיעָה הַזֹּאת בְּעֲצָמָה הִיא הַצְּלַחַת הַנִּפְשׁ. וְלִכֵּן מַה לָּךְ לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר שֶׁלָּךְ, וְאֵף שֶׁחֲבָרֶיךָ מְבַלִּים אֶת כָּל הַזְּמַן, מַה לָּךְ וְלָהֶם?! עֲלֶיךָ לְהִסְתַּפֵּל רַק עַל עֲצָמְךָ, וּכְכֹל שֶׁתִּסְתַּפֵּל יוֹתֵר עַל עֲצָמְךָ — יוֹתֵר תַּצְלִיחַ, כִּי סוּף כָּל סוּף אֵתָה מִתְבַּגֵּר, וְלֹא תִשָּׂאֵר עִם הַחֲבָרִים הָאֵלֹה, כִּי תִצְטָרֵךְ לְבָנוֹת בֵּית מִשְׁלָךְ, וְלִכֵּן מַה לָּךְ לְהִסְתַּפֵּל עֲלֵיהֶם?! אֲשֶׁר הֵם רַק יִפְרִיעוּ לָךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֵי-נִיּוֹת; יוֹתֵר טוֹב רַק לְדַאֵג לְנַשְׁמָתְךָ, וְזֶה הַגְּלוּי שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל עַל הַפְּסוּק (יִחְזַקְאֵל לג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", שְׁאֲבָרָהֶם אָבִינוּ עֲבַד אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רַק בְּבַחֲיִנַת אֶחָד, שְׁלֹא הִתְבַּלְבַּל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם. וּכְשֶׁהוֹלְכִים בְּצוּרָה כְּזוֹ — מִצְלִיחִים. לֹא-כֵן כְּשֶׁמְבַלְבְּלִים עֲצָמָם מִזוּלָתָם, זֶה רַק מִפְרִיעַ לְאָדָם, וְעוֹקֵר אוֹתוֹ מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת. עַל-כֵּן אֵל תִּסְתַּפֵּל עַל אֵף אֶחָד, וְאִזּוּ דִּיקָא תַצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

עֲלֶיךָ לְזַכֵּר, שְׁאֵינִי רוֹצֵה לְשַׁכְנַע אוֹתְךָ אוּ לְעַבֵּד עֲלֶיךָ, אֶלָּא אֲנִי מְגַלָּה לָךְ אֶת הָאֱמֶת כְּמוֹת שֶׁהִיא! וְאִם תִּקְבַּל אֶת דְּבָרֵי — תַצְלִיחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

אֲשֶׁר ד' רו בַּנְחַל רט

ד' רו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

הִנֵּה זֶה יָמִים וְשָׁנִים שְׁזָכִיתָ לְהִתְרַדֵּעַ מִרַבְּנוּ ו"ל, וְכֵן זָכִיתָ לְסִיִּם הַמּוֹן פְּעָמִים אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", אֲשֶׁר אֵין עֶרְךָ אֵלָיו, כִּי הַסֵּפֶר הַזֶּה פּוֹתַח גִּידֵי קִשְׁיוֹת לִבְנוֹ, וְאִם אָדָם קוֹבֵעַ אֶת עֵצְמוֹ לְלַמֵּד בּוֹ, אֲזִי נִמְשָׁךְ לְכָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ (עֵין תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁמט); וְלָכֵן מֵאַחַר שְׁלֵמַדְתָּ כָּבֵר הִרְבֵּה אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה, עָלֶיךָ לְהִתְחִיל לְקַיֵּם כָּל מָה שֶׁנֶּאֱמַר שָׁם, כִּי לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הָעֶקֶר — אֲלֵא הַמַּעֲשֵׂה (אֲבוֹת א, יז), כִּי כָּל הַגְּלוּיִים שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל הֵם לְעַבְדָּה וְלַמַּעֲשֵׂה; כִּי רַבְּנוּ ו"ל צִמְצַם הָאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא בְּלִבּוֹשִׁים וְצִמְצוּמִים כְּאֵלוֹ, עַד שֶׁגַּם קִטְנֵי עֶרְךָ וּפְחוּתִים כְּמוֹנוּ נִזְכָּה לְהַשִּׁיג אֱלֻקוֹתָו יִתְבָּרַךְ. וְכַמוֹכָא בְּדִבְרֵי ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל'), אֲשֶׁר הַצְּדִיק מְצַמְצֵם אֱלֻקוֹתָו יִתְבָּרַךְ מֵעִלָּה לְעֻלּוֹל, מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשִׁכָּל תַּחְתּוֹן, עַד שֶׁגַּם הַיְרֻדִים וְהַפְּחוּתִים יִשְׁיגוּ אֱלֻקוֹתָו יִתְבָּרַךְ, וּמִלְבִּישׁ אֶת עֵצְמוֹ בְּכֹל מִינֵי לְבוּשִׁים שְׁבַעוּלָם, וּמְסַפֵּר סְפוּרִים וְדְבוּרִים שֶׁל מָה בְּכָךְ, וְהַכֹּל כְּדֵי לְהַלְבִּישׁ בָּהֶם אֱלֻקוֹתָו יִתְבָּרַךְ. וְכַמוֹכָא בְּדִבְרֵי ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן צא), שֶׁזֶה מָה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲבוּדָה זְרָה יט): שִׁיתַתֵּן שֶׁל תִּלְמִידֵי חֲכָמִים צְרִיכָה לַמּוֹד; הֵינּוּ בְּשִׁבִיל הַלְמוּד הָעֵמֶק לְלַמֵּד אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֱלֻקוֹתָו יִתְבָּרַךְ, צְרִיכִים הִרְבֵּה שִׁיחוֹת וְדְבוּרִים שֶׁל מָה בְּכָךְ, וּבְהַצְנַע הֵם מְלַבִּישִׁים בְּזֶה אֶת הָאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזוֹכֶה לְהִתְקַרֵּב אֵלֵיהֶם וּלְשַׁמֵּשׂ אוֹתָם, וְאֶפְלוּ שֶׁהֵם מוֹכִיחִים אוֹתָנוּ, וְהַתּוֹכַחָה הִיא לְפַעְמִים בְּלִשׁוֹן בְּזִיּוֹן, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל'), עִם כָּל זֹאת רְאוּי לָנוּ לְקַבֵּל אֶת תּוֹכַחְתָּם, וְתֵצֵא לָנוּ מִזֶּה טוֹבָה גְּדוּלָה מְאֹד.

נָא וְנָא רְאֵה לְצִמְצָם אֶת עֵצְמְךָ בְּצִמְצוּם גְּדוּל, כִּי בְּאֵמַת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי וְיִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיִּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין

סוף ברוך הוא. כמו־כן אדם צריך להיות מצמצם, הינו מצד אחד לבו צריך לבער בתבערה עצומה אליו יתברך, אבל מצד שני צריכים להיות מלבשים בלבוש גשמי וחקרי וכו', אשה וילדים וכו', פרנסה ועסקים וכו', ואף-על-פי-כן לא לשכח ממנו יתברך, שאלו שני הפכים בנושא אחד, שזו גדלת פר ישראל שיותר גדול ממלאך. ולכן מלאך נקרא 'עומד', כי אין לו שום ירידה וחסכות, ואדם נקרא 'הולך', כי יש לו הרבה ירידות וחסכות והסתרות, העלמות וכסויים, ואף-על-פי-כן הוא מחזיק את עצמו בדבקות הבורא יתברך שמו. ולכן כל מה שעובר על האדם — ירידות ונפילות והשלכות, והוא אינו מתפעל מזה, אלא חוזר ומדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, זה עקר מעלתו, וזו מעלת גדולי הצדיקים, שעם כל הטְרדות והיסורים והבלבולים שעוברים עליהם, הם אינם שוכחים ממנו יתברך כרגע, וככל שמתפשטים עליהם ההעלמות וההסתרות והכסויים, ומה גם שחולקים עליהם ורודפים אותם, ומדברים כל דבר אסור עליהם, ומעלימים אותם מכל העולם, עם כל זאת הם אינם מתפעלים, רק מדבקים את עצמם באין סוף ברוך הוא, זה עקר שבתם ומעלתם.

ולכן ראה לקחת את עצמך בנדיך, ותראה מה לפניך; אתה בחור וצריך להתחמך, ועקר המניעה שלך, שאתה רוצה להיות מלאך, בשעה שהנך שוכח, שכלל אין זו מעלה להיות מלאך, כי המעלה הכי גדולה להקרא אדם, מלשון (ישעיה יד, יד): "אדם־ה לעליון", כביכול הקדוש-ברוך-הוא גם מלביש את עצמו בלבוש גשמי וחקרי, כי כל הבריאה כלה — דומם, צומח, חי, מדבר, זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, כי בלעדיו יתברך אין שום קיום כלל, כמו שכתוב (נחמיה ט, ו): "ואתה מחיה את כלם", 'את'ה דיקא, שזה סוד האותיות מא' עד ת', וה' מוצאות הפה; כי כל הבריאה כלה מלאה אותיות, כמו שכתוב (תהלים לג, ו): "בדבר הו'ה שמים נעשו"; נמצא, שבכל פרט מפרטי הבריאה יש שם אותיות, ואדם צריך למצא את האותיות שבתוך הבריאה, ולצרפם בצרופים, עד שיתגלה אליו סוף הבריאה. כמוכא בדברי רבנו ז"ל

אֲשֶׁר ד' רז בְּנַחֵל רִיא

(לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן צד); וְאִם תִּרְגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לִילֶךָ בְּדֶרֶךְ זו, אֲזוּ כָּל הַחַיִּים שְׁלֶךָ יִלְכוּ בְּצוּרָה אַחֲרָת.

וְתִזְהַר מְאֹד בְּלְבוּשֵׁי שְׁלֶךָ, שִׁיְהִיו מְסֻדָּרִים וְנִקְיִים וְשְׁלֵמִים וְלֹא קְרוּעִים, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכז): הַבְּגָדִים הֵם בְּסוּד הַחֲשֵׁמ"ל שֶׁהוּא שְׁמִירָה, וְעַל-כֵּן הַבְּגָדִים יִהְיוּ שְׁלֵמִים תָּמִיד וְלֹא קְרוּעִים, כִּי הוּא קָלְקוּל הַשְּׁמִירָה. וְהַבְּגָדִים בְּעֲצָמָן תּוֹבְעִין אֶת הָאָדָם, אִם אֵינוֹ נִזְהָר בְּשְׁמִירָתוֹ לְכַבְּדוֹ כְּרֹאֵי וְלְהַחְזִיקוֹ בְּנִקְיּוֹת; וּבְאֵמֶת עֲלֶיךָ לְזַכֵּר, אֲשֶׁר חֲשֵׁמ"ל עוֹלָה מִלְּבוֹשׁ, כִּי הַלְּבוּשׁ הוּא בְּעֲצָמוֹ הַחֲשֵׁמ"ל. הֵינּוּ אוּרוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַמַּאִיר בְּזֶה הָעוֹלָם, עַד שְׁמִכְלָה אֶת הַקְּלָפוֹת, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי ז"ל (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לה), שְׁזוֹ הָאֵמֶת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁמִלְבַּשֶׁת בְּלְבוּשֵׁי שְׁלֹא יִינָקוּ מִמֶּנָּה הַחִיצוֹנִים, שְׁזֶה כָּלֵל הַמַּחְלָקֶת שֵׁישׁ עַל דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל. עִם כָּל זֹאת מִי שֵׁישׁ לוֹ דַּעַת וְשִׂכָּל, הוּא מִבֵּין שְׁפָל הַמַּחְלָקֶת הִיא רַק כְּדֵי לְרַחֵק אֶת מִי שְׁאֵינוֹ רֹאֵי לְקַבֵּל אֶת הַדַּעַת וְהַשִּׂכָּל הַזֶּה, אֲזוּ אֲצִלוּ אוֹר הַחֲשֵׁמ"ל נַעֲשֶׂה הַמְּלָבוֹשׁ הַכִּי יָפֵה, וּמְקַבֵּל אֶת הָאוֹר בְּצִמְצוּם, שְׁפָל זֶה הוּא לְתוֹעֵלַת גְּדוּלָּה. וְכְמוֹכָא בְּדִבְרֵי ז"ל (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה'), אֲשֶׁר מִי שֶׁחָטָא וּפָגַם וְהִפְרִיד בֵּין הַיְסוּד לְמַלְכוּת, שֶׁטְפֵי הַשִּׂכָּל הֵם בְּלֵי לְבוּשֵׁים, כִּי אֵין לָהֶם מִלְּבוּשׁ, מִשֵּׁם נִשְׁתַּלְשַׁל שְׁצָרִיכִים לְשִׁמְעַ מַחְלָקֶת דִּיקָא.

וְלִכֵּן רְאֵה מַה לְפָנֶיךָ, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּכְנִים אֶת דְּבוּרֵי אֵלֶּה עִמָּךְ בְּתוֹךְ לְבָבְךָ, וְאֲזוּ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הָעֵקֶר תְּמַשִּׁיף לְחִזּוֹר הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּיטֵי-מוֹהַר"ן", עַד שִׁיְהִיָּה שְׁגוּר עַל לְשׁוֹנְךָ, אֲשֶׁר פָּנְיוֹ, שְׂכָלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל נִמְצָאִים שָׁם, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי ז"ל (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב); וְכֵן תִּתְמַיֵּד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי מוֹהַר"ת ז"ל, שֶׁהֵם הַ"לְקוּיטֵי-הַלְכוּת" הַקְדוּשִׁים, וְשָׁם תִּמְצָא מְרָגוּעַ לְנַפְשֶׁךָ. וְהָעֵקֶר תִּבְקַשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁלֹא תִתְפָּרַד מִמֶּנִּי — לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, וְאֲזוּ אֵל רַב טוֹב הַצָּפוֹן תִּזְכֶּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ד' רח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

במה שאטה כותב, שבא אליך בחור ואומר: איך אני יכול להיות בשמחה, הלא עברתי עברה, שעליה אמרו חכמינו הקדושים שהוא מנדה בשמים וכו'?! באמת אין זו קשיה כלל! כי גם על מי שעברו עשרים שנה ולא התחמץ, אמרו חכמינו הקדושים (עין קדושין כט:), שהקדוש-ברוך-הוא אומר עליו: תפח עצמותיו. ואם-כן מה יעשה בחור שכן רוצה להתחמץ, אבל לא מצליח למצא שדוף?! האם בשביל זה גם-כן יפל ביאוש ובמרה שחורה?! וכן בהרבה דברים, שחכמינו הקדושים מנדים את האדם, שיהיה שבור, כמו מי שאין לו תפלין בראשו ובזרועו, ציצית בכגדו, מזוזה בפתחו וכו'? אלא הפרוש הוא כך, שרבנו ז"ל גלה לנו עצה נוראה ונפלאה מאד של תפלה והתבודדות, שאדם צריך להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולספר לפניו כל מה שעובר עליו — בין בגשמי ובין ברוחני, ויתודה אליו. ואמרו חכמינו הקדושים (תורת כהנים בחקמי): אמר לנצח את הקדוש-ברוך-הוא כביכול, שמיד שהם מתודים על עוונותיהם, מיד אני חוזר ומרחם עליהם. למדים מכאן, שהקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ואנו צריכים לעשות רק מה שצננו הבורא יתברך שמו, ועל כל חטא ועון להתנדות, ולבוא ולבכות לפניו יתברך: "הנה אני בחור מוכן להתחמץ, אבל מה אעשה, שאין לי שדוף?!" וכן על כל פרט ופרט שחכמינו הקדושים אמרים שהוא בנדוי, על אדם לבוא בטענה לפניו יתברך, ולשפף לבו לפניו על כל אשר עובר עליו. ומגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, סימן קכד): כשמדבר לפני הקדוש-ברוך-הוא, ומפרש שיחתו בטענות ובקשות, הרי הוא רוצה לנצח את הקדוש-ברוך-הוא

כְּכִיכּוֹל, כִּי הוּא טוֹעֵן עִמּוֹ, לָמָּה יִגִּיעַ לִי דְבַר זֶה, שְׂיִגִּידוּ עָלַי שְׂאֲנִי
 בְּנִדְוִי? ! וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵשׁ לוֹ תַעֲנוּג מִזֶּה שְׂרוּצִים לְנִצַּח אוֹתוֹ, עַל-כֵּן
 שׁוֹלַח לוֹ דְבוּרִים שְׂיִוְכַל לְנִצַּח אוֹתוֹ כְּכִיכּוֹל, כְּדִי לְקַבֵּל הַטַּעֲנָה. וְזֶה
 שְׂאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסָחִים קִיט): "שִׁיר מְזִמּוֹר לְמִנְצַח", וּמְרוּ
 לְמִי שְׂמִנְצָחִים אוֹתוֹ וְשִׁמַּח, בְּשֵׁר נָדָם כְּשִׂמְנִצָּחִים אוֹתוֹ הוּא שְׂבוּר,
 כִּי בֵּן אָדָם אֵינוֹ רוֹצֶה שְׂיִנְצָחוּ אוֹתוֹ, לֹא-כֵן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שִׁמַּח
 שְׂבֵר יִשְׂרָאֵל בָּא אֵלָיו בְּלֵב נִשְׁבֵּר, וּמְסַפֵּר לוֹ אֵת כָּל הַיְרִידוֹת
 וְהַנְּפִילוֹת שְׂעוֹבֵרוֹת עָלָיו, עַד שֶׁרַחֲמָנָא לְצַלֵּן, לֹא הָיָה יְכוֹל לְהַנִּיחַ
 תְּפִלִּין, אוֹ שְׂעֵשֶׂה דְבָרִים אַחֲרַיִם שֶׁהוּא מְנַדֵּה לְשָׁמַיִם, וּבוֹכָה וּמִתְחַנֵּן
 לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, בְּזֶה גוֹרֵם תַעֲנוּג גְּדוֹל לְרַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם. וְכֵן אוֹמֵר רַבְּנֵינוּ
 ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רנט): כְּשֶׁאָדָם מִתְבוֹדֵד וּמְפָרֵשׁ שְׂיַחְתּוֹ
 וְצַעְרוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמִתְנַדֵּה וּמִתְחַרֵּט עַל גְּדֹל הַפְּגָמִים שְׂעֵשֶׂה,
 אֲזִי גַם הַשְּׂכִינָה כְּנִגְדּוֹ מְפָרֵשֶׁת לְפָנָיו שְׂיַחְתָּה וְצַעְרָה וּמִנְחָמַת אוֹתוֹ;
 כִּי כָּל פְּגָם וּפְגָם שְׂפָגַם בְּנִשְׁמַתּוֹ פָּגַם אֶצְלָה גַם-כֵּן כְּכִיכּוֹל, וְזֶה סוּד
 (דְּבָרִים כו): "אֵת הַנְּי"ה הָאֲמַרְתָּ וְהַנְּי"ה הָאֲמִירָךְ" וְגו', וְהִיא מְנַחֲמַת
 אוֹתוֹ, שְׂיִבְקֵשׁ תַּחְבוּלוֹת לְתַקֵּן כָּל הַפְּגָמִים.

נִמְצָא, שְׂאֲדַרְבֵּה אֶפְלוּ שְׂעֵשִׂית מַה שְׂעֵשִׂית וְנָדוּ אוֹתָךְ מִהַשָּׁמַיִם
 וְאִתָּה רוֹאֶה שְׂאִין לָךְ תִּקְוָה וְכֹלֶם כְּנִגְדָךְ, אִתָּה צָרִיךְ לְדַעַת, שְׂעֵדִין
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אִתָּךְ, עִמָּךְ וְאֶצְלָךְ, כִּי אֵין שׁוּם יְאוּשׁ
 בְּעוֹלָם כָּלָל, כַּמוֹכָא בְּדְבָרֵי רַבְּנֵינוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עח);
 וְהָרְאֶה כִּי עֵדִין אִתָּה הוֹלָךְ, וְעֵדִין אִתָּה חוֹשֵׁב וְרוֹאֶה, נוֹשֵׁם וּמְדַבֵּר
 וּמִתְנוּעֵעַ — סִימָן שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶצְלָךְ, כִּי בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ לֹא
 הָיִיתָ יְכוֹל לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבַר. וְלִכֵּן רֵאֶה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֶפְנִים
 שְׂבַעֲוֹלָם, וְשׁוּם דְּבַר לֹא יוֹכַל לְשִׁבֵּר אוֹתָךְ, אִתָּה רַק תְּבוֹא וְתִתְנַדֵּה
 לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּתְסַפֵּר אֵת כָּל לְבָב מַה שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ. וְאִם
 תִּהְיֶה עֶקֶשׁן עַל דְּבַר זֶה, בְּנִדְוִי יִמְחַל לָךְ עַל כָּל עוֹנוֹתֶיךָ, וְלֹא
 יִהְיֶה לָךְ דִּין בְּשָׁמַיִם. וְלִכֵּן רַק תִּתְחַזֵּק וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דְּבַר.
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (שׁוּחַר טוֹב, מְשַׁלֵּי יח): מִי גָרַם לְדוֹד שְׂבָא לְחַיֵּי
 הַעוֹלָם הַבָּא? פִּיּו שְׂאֲמַר חֲטָאֲתִי; כִּי בְּאִמַּת עֵבֵר עַל דּוֹד הַמְּלָךְ כָּל
 מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים מֵאֵז שְׁנוּלֵד — הֵן מַעֲצָמוֹ, הֵן מְאָחִיו, הֵן

ריד אֲשֶׁר ד' רט בְּנַחַל

מִלְדָּיו, וּמִכָּל שָׁכֵן מִשׁוֹנְאָיו וְלִיצְנִים, שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירושלמי שקלים, פָּרָק ב'): אֵין דִּיר שְׂאִין בוּ לִיצְנִים כְּדוּרוֹ שֶׁל דָּוִד. וְהִצִּיקוּ לוֹ, וּבִפְרָט שְׁמַעִי בֶן גֵּרָא וְכוּ', וְכָל יוֹם הִיָּתָה שְׂרָשְׁרַת אַחַת רְצוּפָה שֶׁל צְרוּת וְיִסוּרִים. וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ק), שֶׁכָּל סֵפֶר תְּהִלִּים הָיָה הֵתְבוּדוֹת שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ. וְכֵן אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קכָה), שֶׁכָּל הַמְּזֻמְרֵי תְּהִלִּים אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עַל עֲצָמוֹ, וְכָל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁהִזְכִּיר, הָיוּ עַל מְלַחְמַת הַיָּצָר שֶׁהִתְגַּבֵּר עָלָיו. וְלִכְּן רַק זֶה הָעֲצָה, לִהְיוֹת חֲזָק וּלְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֶפְלוּ יִרְגִישׁ שֶׁהוּא מְנַדֵּה לְשָׂמַיִם וּמְנַדֵּה מִבְּנֵי-אָדָם, שְׂאִינָם רוֹצִים לְדַבֵּר אִתּוֹ, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ עוֹלָם הַבָּא, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עָלָיו לִהְיוֹת חֲזָק לֹא לְהִנִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, כִּי אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶף פָּעַם לֹא מְנִיחִים, אֶפְלוּ אֵין לוֹ שׁוּם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא וְלֹא עוֹלָם הַזֶּה, וְאֶפְלוּ הוּא מְנַדֵּה לְגַמְרֵי, הוּא יִתְבַּרֵךְ אֲב הַרְחֵמֵן, וְתַמִּיד צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק רַק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְאִם תִּחְדִּיר בְּעֲצָמְךָ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, אֲזוּ תִחְיֶה חַיִּים טוֹבִים, וְשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' רט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

צָרִיךְ שֶׁתַּדַּע שְׁמוֹהֵרְנִי ת' ז"ל הִנִּיחַ לָנוּ צוּאָה וְאָמַר: 'הֶעֱנֵן שְׁלָכֶם יִהְיֶה יְפוּצוֹ מְעִינֹתֶיךָ חוּצָה'. וְלִילָה לְפָנַי הֵהֱסֵלְקוֹת שְׁלוֹ אָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: 'עוֹרָא הַסּוֹפֵר גִּסְתְּלֵק, וּטְרִיף פְּסוּל מִתְגַּבֵּר בְּעוֹלָם, אֲבָל אֲנִי מְקַנֶּה שְׁעָלָה אֶחָד מִסְפְּרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, יִהְיֶה תְּקוּן עַל הַכֹּל. וְלִכְּן עָלֵינוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ רַק לְהַפִּיץ אֶת אֹר רַבְּנּוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר אֵין עוֹד טוֹב מִזֶּה.

אָשֶׁר ד' רי בְּנַחֵל רטו

כָּכָל שְׁנַתְגַּבֵּר עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת, כִּף נִזְכָּה לְהִיּוֹת דְּבוּקִים
בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי בְּאַמַּת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹבְרִים צְרוֹת
וְיִסוּרִים וּמְנִיעוֹת, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחַזֵּק מְעַמָּד, וְלֹא נִשְׁבֵּר. וְאֵת הַכַּחַ
הַזֶּה אָנוּ מְקַבְּלִים מִרְבֵּנוּ ו"ל. וְלָכֵן אָנוּ צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת זֹאת גַּם
לְאַחֵרִים, כִּי כְּמוֹ שֶׁאָנוּ צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק, כְּמוֹ-כֵן עָלֵינוּ לְחַזֵּק אֶת
אַחֵרִים.

אָנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִזְכָּה תָּמִיד לְהַפְיֵץ אֶת
אוֹר רְבֵנוּ ו"ל בְּעוֹלָם בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, וְזֶה הַתְּקוּן עַל כָּל
הַחֲטָאִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי בְּזֶה שֶׁמְקַרְבִּים אֶת אַחֵרִים בַּתְּשׁוּבָה, גַּם אָנוּ
זוֹכִים לְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' רי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר כִּי תִצֵּא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ עִם הַחֲדוּשִׁים הַנּוֹפְלָאִים בְּמַעֲשֵׂה
הַחֲכָם וְהַתָּם וְכו'.

מָה אָמַר לָךְ, קְלַעַתְּ אֶל הַמְּטָרָה, כִּי זֶה הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם —
לְהִיּוֹת בְּטֵל וּמְבֹטָל אֶל הָאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא לַעֲשׂוֹת מְעַצְמוֹ
שׁוּם מְצִיאוֹת. כִּי בְּאַמַּת בְּכָל יְהוּדֵי שְׁנֵקְרָא צְדִיק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה
ס, כא): "וְעַמָּךְ כָּלֵם צְדִיקִים", יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת מְשִׁיחַ, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי
רְבֵנוּ ו"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ו, חֵלֶק א', סִימָן עט); וְהָעֵקֶר זוֹכִים לְגִלּוֹי יְחִידָה
שֶׁבְּנֶפֶשׁ, שְׁזֶה סוֹד נִקְדַּת הַמְּשִׁיחַ שֵׁישׁ בְּכָל אֶחָד, עַל-יְדֵי שְׁפָלוּת.
וְאִימְתִי יְכוֹל לְרְאוֹת שְׁפָלוּתוֹ? בְּשִׁבְתָּ. כִּי בְּשִׁבְתָּ נֶאֱמַר (שְׁמוֹת טז):
"רְאוּ כִי הִנֵּה-נִתֵּן לָכֶם אֶת הַשִּׁבְתָּ". וְשִׁבְתָּ הוּא סוֹד הָעֵינַן הָעֲלִיּוֹנָה,
שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צוֹפֶה וּמְבִיט עַל כָּל אֶחָד. וְעַל-כֵּן בְּשִׁבְתָּ יְכוֹל

לראות שפלותו. וְזֶה (שם): "שבו איש תחתי", הנאמר בשבת, הינו תחת מדרגתו, שפל ממה שהוא, ועל-כל-פנים "אל יצא איש ממקומו", הינו למעלה מדרגתו, כגון עושה מעשה זמרי ומבקש שכר פפינתס (סוטה כב:); בשביל זה צריכים להיות מקרבים אל הצדיק הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד, שעל ידו זוכים לשפלות אמתית, כמובא בדבריו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עב); וצריכים לזכך את עצמו לגמרי מתאות נאוף, כדי שלא תפגם אצלו היחידה שבנפש, שזו נקדת המשיח שיש בו, כמובא בדבריו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן לב); ולכן התם הקדוש, שבטל את עצמו לגמרי, ואף שפבר היה מלמד בחכמות, עם כל זאת זרק את הכל, והתנהג בתמימות, לכן זכה להגיע למדרגה הכי עליונה. ומובא (קהלת יצקב, ערך פס): הַנְּיָיָה ע"ב, הַנְּיָיָה ס"ג, הַנְּיָיָה מ"ה, הַנְּיָיָה ב"ן, וְד' כוֹלָלִין — עולה גימטריה פ"ס; פי מי שמתנהג בתמימות, זוכה שמאיר לפני עיניו תמיד השמות שיגלה משיח צדקנו לעם ישראל, כמובא בדבריו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב') מנוקבא דפרדשקא משיף ריחא דחיי למשיחא. והכל כפי הבטול שאדם מבטל את עצמו לגמרי אל האין סוף ברוך הוא בבטול כל הרגשותיו, ומרגיש את עצמו כתולעת הרוחשת על הארץ, שזו מדרגת דוד המלך, ונעשה עפר ואפר בעיני עצמו, שזו מדרגת אברהם אבינו, עד שנעשה בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא "ונחנו מה", שזו מדרגת משה רבנו, שהוא בעצמו יהיה משיח, בסוד (קהלת א, ט): "מ'ה ש'היה הוא ש'היה", ואמרו בזהר (רעיא מהימנא משפטים קכ): דבההוא זמנא יתקיים במשה (במדבר יד, יב): וְאֶעֱשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם מְמֹנִי, בַּהֲהוּא זְמַנָּא (קהלת א, ט): "מ'ה ש'היה הוא ש'היה" (שם ג, טו): "ואשר להיות כבד היה, והאלקים יבקש את נרדף" וגו', שמי שמאיר בו יותר יחידה שבנפש, נקדת המשיח, אותו רודפים יותר.

מה אמר לך?! העקר לבטל את עצמו לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, ולא לרצות שום רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, אשר זו המעלה הכי עליונה, וזה סוד "יתגדל ויתקדש שמה רבא", שאין

אָשֶׁר ד' ריא בנחל ריז

לְאָדָם שׁוֹם רְצוֹן אֶל זֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, אֲלָא מְבַטֵּל אֶת רְצוֹנוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֹ יִתְבָּרֵךְ, "בְּעֵלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתִיָּה וְיִמְלִיךְ מְלַכוּתִיָּה", אִין לֹו כְּבָר רְצוֹן אַחַר מִבְלַעְדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, תְּפִלָּה כְּזוֹ תְּכִיר גְּזִיזָא דְפִרְזָלָא (זִהַר תְּרוּמָה קַכְט:), שְׁנָה סוּד הַקְּדִישׁ שְׁגָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר ז'ן, חֶלֶק א', סִימָן קַעז).

נָא וְנָא תִּמְשִׁיךְ לְדַבֵּר עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּעַבְדוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, "הֲלוֹא אִם קִטְן אַתָּה בְּעֵינֶיךָ רֹאשׁ שְׂבָטֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה" (שְׁמוּאֵל-א טו, יז); אֵל תִּפְחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׂפָעוֹלָם, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' ריא.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר כִּי תִצֵּא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲוִי.

לְנִכּוֹן קַבְלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אִין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַשְּׂמִיחָה שְׁיִישׁ לִי, שְׁלַקְחָתָּ עַל עֲצָמֶיךָ מְצֹנָה שֶׁל חֶסֶד, וְזוֹ זְכוּת גְּדוּלָּה מְאֹד מְאֹד בְּשָׂמִים, כִּי הִגָּאֵלָה תַּהֲיֶיהָ רַק בְּזְכוּת שְׁיִהוּדִים עוֹשִׂים חֶסֶד זֶה עִם זֶה, וְעוֹזְרִים אֶחָד לְשֵׁנִי.

כְּיֹוֹתֵר תִּדְאָגוּ לְמִשְׁפַּחַת ... שְׁיִחִיו, שֶׁהוּא תְּלִמִיד חֶכֶם גְּדוֹל מְאֹד, וְלוֹמֵד תּוֹרָה בְּהַתְמַדָּה, וְשַׁעֲתִיָּה דְחִיקָא לִיָּה. אִין לֹו עֲכָשׁוּ שׁוֹם מְקוֹר פְּרִנְסָה, וּמִשְׁפַּחְתּוֹ מְרַבֵּת יְלָדִים, וְלִכְּן מְצֹנָה רַבָּה לְעוֹר לֹו, וְדַעַת לְנִבּוֹן, שֶׁהַכֹּל בְּסִתְרָא, כְּדִי שְׁלֹא יִתְבַּיִשׁוּ.

הַמְצַפָּה לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִכֶּם...

ריח אֲשֶׁר ד' ריב בְּנַחֵל
ד' רבי.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם רַבִּיעֵי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ...
גֵּרוּ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטָעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה מִמֶּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ
בְּרַגְלֶיךָ וְכו', וּמִי יִתֵּן שְׂתִזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּמִדְרַגַּת הַבְּעֻטָּלִיר בְּלֹא רַגְלִים
(עֵין סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג, מִיּוֹם ז'), אֲשֶׁר הַסְּפוּר הַזֶּה עָדִין לֹא סִיֵּם
רַבְּנוּ ז"ל, וְזֶה יִסְפֵּר מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, עֵין שָׁם. וְלִכֵּן הִזָּה רַגִּיל בְּפִי אֲנִשִּׁי
שְׁלוֹמֵנוּ לֹא מֵר: כְּשִׁיבֹא מְשִׁיחַ, הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן שֶׁנִּבְקַשׁ מִמֶּנּוּ, שִׁיִּסֵּים
אֶת הַסְּפוּר מִהַבְּעֻטָּלִיר בְּלֹא רַגְלִים, וְאִז גִּדַע שֶׁהוּא הוּא מְשִׁיחַ וְכו'.
וּבְאִמַּת הַרְגְּלִים מְרַמְזוֹת עַל הַרְקוּדִים וְהַשְׂמָחָה. וְזֶה מְקַשֵּׁר
לְהַתְחַלַּת הַסְּפוּר, שֶׁהַמְּלַךְ אָמַר לְבָנוּ: "אֲנִי רוֹאֶה שֶׁתֵּרַד מִהַמְּלוּכָה,
וְאִם תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, אִז גַּם אֲנִי אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה, אֲבָל אִם לֹא תִהְיֶה
בְּשִׂמְחָה, אִז אֲנִי גַם אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה, שְׂאִתָּה לֹא רָאוּי לְהִיּוֹת מְלֶךְ".
וּבְאִמַּת זֶה הַגְּלוּי שֶׁל מְשִׁיחַ, שִׁיכְנִים שְׂמָחָה בְּעוֹלָם, עַד שֶׁכֻּלָּם יֵצְאוּ
בְּרַקוּדִים כְּאֵלוּ, שֶׁלֹּא יֵרְאוּ אֶת הַרְגְּלִים. וְזֶה סוּד הַבְּעֻטָּלִיר בְּלֹא
רַגְלִים, כִּי יִתְקַיֵּם מֶה שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לֵב),
שֶׁזֶה מֶה שֶׁנֶּאֱמַר אֶצֶל יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית כט, א): "וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב אֶת רַגְלָיו",
וּפֶרֶשׁ רַש"י: 'לְבוּ נִשָּׂא אֶת רַגְלָיו', שִׁיתְעַלּוּ הַרְגְּלִין מֵרֵב רַקוּדִים,
וַיִּמְתְּקוּ כָּל הַדֵּינִים, עַד שֶׁיִּהְיֶה נִרְאֶה שֶׁאֵין לוֹ רַגְלִים. וְצָרִיכִים
לְהַתְחַזֵּק אֶפְלוּ בַעַת יְרִידָה, לְשִׂמְחָה וְלִרְקוּד, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמְתִּיקִים כָּל
הַדֵּינִים, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י"ג):
עַל-יְדֵי הַמְּחַאֵת כִּף וְרַקוּדִים מִמְתִּיקִים כָּל הַדֵּינִים, שֶׁהֵם עֲבוּדָה זָרָה.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שֹׂמַח שֶׁלְקַחְתָּ עַל עֲצָמְךָ לְעֶזֶר לְעֲנִיִּים, וּבְאִתִּי
לְעוֹרֵר אוֹתָךְ, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל לְעֶזֶר לְאַבְרָךְ הַיָּקָר ... גֵּרוּ יָאִיר, שֶׁהוּא
תְּלִמִּיד חֶכֶם אֲמִתִּי, וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה מִתּוֹךְ לַחֵץ וּדְחָק, כִּי אֵין לוֹ
פְּרֻנְסָה עִכְשָׁו, וּבֵיתוֹ מְרַבֵּה יְלָדִים בְּלֵי עֵין הַרְעָה, וּמְרַב לְחֻצִּים אֲשֶׁתוֹ

אֲשֶׁר ד' ריג בְּנַחֵל ריט

נִכְנָסָה בְּלַחֵץ וְכוּ'. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹזֵר לוֹ! וְדַעַת לְנִכּוֹן, שֶׁהַכֵּל
הַזֶּה בְּבַחֲיַנֵּת "מִתֵּן בְּסִתְר", שֶׁזוֹ שְׁלֵמוֹת הַצְּדָקָה.

רַק תִּהְיֶה תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיךְ רַפּוּאָה
שְׁלֵמָה בְּרִגְלֶיךָ, שְׁתּוּכַל לְרַקֵּד עִם שְׁתֵּי הַרְגָּלִים כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמְצַפָּה לְרֵאוֹת בְּטוֹבָתְךָ הַנְּצָחִית תְּמִיד...

ד' ריג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרְכִים הַיְקָרִים,
הַרוֹצִים לְהֵאִיר אֶת נַפְשָׁם בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצָחוֹת הַנַּחֵל נוֹבֵעַ
מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... שְׂיַחֲיוּ.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

עֲלֵיכֶם לְהִבִּין, שְׁבֵי־תֵת הַכְּנֻסֹת לֹא יְכוּל לְהִיּוֹת הַפְקָר, וְלֹא יְכוּלִים
לְמַנּוֹת נִבְחָרֵי צְבוּר לְלֹא הַסְכַּמַּת הַצְּבוּר. וְכַמְּאֲמָרם ו"ל (בְּרִכּוֹת נה.):
אֵין מַעֲמִידִין פְּרָנָס עַל הַצְּבוּר, אֶלָּא אִם-כֵּן נִמְלָכִים בְּצְבוּר. וְעַיִן
בְּשׁו"ת ריב"ש (סימן רעא): וְכֹל הַמְתַּמְנֶה לְלֹא רְשׁוֹת הַצְּבוּר, רְאוּי
לְתַן אֶת הַדִּין, וְהָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּלְמְדוּ בְּצוֹתָא קִדָּם אֶת הַמְּאָמֵר
הַנִּפְלָא, פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת שְׁגֵלָה לְנוּ רַבְּנוּ ו"ל בְּעֵנְיָן זֶה (עַיִן לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן פ'), וְתַבִּינוּ דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר. וְזֶה דְּבַר מְעוֹרֵר שְׂאֵט נַפְשׁ,
שֶׁכֵּל הַדִּיּוֹט קוֹפֵץ בְּרֵאשׁ, וְתְּמִיד הָיָה בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוּמְנוּ, אֲשֶׁר
הַצְּנוּעִים מְשֻׁכּוּ אֶת יְדֵיהֶם, וְאֵלוּ הַעֲזִי פְּנִים קִפְצוּ בְּרֵאשׁ. וְלִכֵּן
צְרִיכִים לְהִזְהַר בְּדַבְּרִים אֵלוּ מְאֹד, וּכְבָר נִהְגוּ אֶצֶל עִם יִשְׂרָאֵל
לַעֲשׂוֹת בְּחִירוֹת בְּקֶהֱל עַל-יְדֵי הַטְּלַת פֶּתֶק בְּקֶלְפֵי, וְזוֹ הַדְּרָךְ הַנִּכּוֹנָה.
וְעַיִן בְּשׁו"ת חַת"ם סוֹפֵר (סימן קטז), מֵה שֶׁכָּתַב בְּכֹל זֶה, עַיִן שָׁם.
וְעֲלֵיכֶם לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל דְּאֵלִים גָּבַר וְדוּחַף אֶת עֲצָמוֹ בְּחִזְקָה, הוּא
עוֹ פְּנִים, שֶׁבִּידוּעַ עֵבֶר עֲבָרָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, כַּמְּאֲמָרם ו"ל (תַּעֲנִית
ח.): כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ עֲזוּת, בִּידוּעַ שֶׁעֵבֶר עֲבָרָה. וְכַמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ

רכ אשר ד' ריד בנחל

ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נ'), אשר אלו שפגמו בכרית, הן הן העי פנים שבדור. ובאמת כבר אמרו חכמינו הקדושים (תענית כא): לא מקומו של אדם מכבודו, אלא אדם מכבוד את מקומו. וראינו בכל הדורות, אותם אנשי שלומנו שישובו מן הצד, וחרפו ובזו אותם, ולא התחשבו בהם כלל, לבסוף שמם הטוב הלך לפניהם, כמו רבי נחמן טולטשינער ו"ל, ובנו רבי אברהם ו"ל, שבהתחלה היו להם מתנגדים מבין אנשי שלומנו, ולבסוף שמם נתקדש בין כלם. וכן היו עוד רבים. ולכן העקר לשבת בצד ולעסק בתורה ותפלה והתבודדות, וליחד יחודים קדושים, ולהתענג בזיו שכינת עזו ותברך, ולא להתבלבל משום ברזיה שבעולם.

עליכם לזכר, שאנשים שנטלו שררה לעצמם בלא שהצבור בחר בהם, אין תקף לכל החלטה ותקנה שעושים בעבור הצבור, כמוכא בשו"ת מהרי"ק, עין שם (שרש קפ).

הדורש שלומכם באהבה רבה מאד...

ד' ריד.

בעזרת השם ותברך, אור ליום רביעי לסדר כי תצא ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וינדפו אל האברך היקר לי מאד ... גרו יאיר ויזרח.

מאד אני מבקש אותך, שתשמר בכבוד אשתך, ולא תפגע בה, כי קשה הונאת אשתו יותר מכל עברות שבעולם, ואין הקדוש-ברוך-הוא מוחל על זה, וכל שכן כשאחד מגביה נדים על אשתו, הרי הוא בכלל רוצח, ושופך דמים. ואינני יודע מהיכן למדת דבר זה — להגביה נדיף על אשתך, ולהכותה מכות רצח. הרי העון הזה חמור מאד, והקדוש-ברוך-הוא לא יאבה סלח על כך. ולכן ראה לחזר בתשובה שלמה, ותקנה לעצמך מדת הסבלנות, כי בזה שאדם מתפרץ על אשתו, הוא מגלה לכל שדעתו משבשת עליו, ואף שיתכן כי יש לו טענות צודקות כלפיה, אבל ברגע שיוצא

אֲשֶׁר ד' ריד בְּנַחֵל רכא

מַכְלִיו לְהִתְכַּעַס עָלֶיהָ, וּמִכָּל שָׁכַן שְׁמֵכָה אוֹתָהּ, בְּסִימָן שֶׁהוּא חֶסֶר דְּעָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְלִכְּנֵן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד, רְאֵה לְשָׁנוֹת הַנְּהַגְתְּךָ, כִּי אִם לֹא — לְבִסוּף תִּתְגַּרְשׁוּ. רְאֵה כִּי הִזְהַרְתָּ! אֵין לִי פֶה שׁוֹם כְּנֹנָה אַחֲרֶת, אֶלָּא לְכַנּוֹת אֶצְלְךָ אֶת הַשְּׁלוֹם-בַּיִת.

עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׁאָדָם צָרִיךְ לְקַנּוֹת אֶת מַדַּת הַסְּבָלָנוֹת וּבִכְפָּרֵט בְּבֵיתוֹ. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (דְּרַךְ אֶרֶץ זֹוֹטָא, פְּרָק ט'): בֵּית שֵׁישׁ בּוֹ מִחֻלְקַת — סוּפוֹ לְהִתְחַבֵּב. וְלִכְּנֵן לְמָה לָךְ לְהַגִּיעַ לְמַצֵּב כְּזֶה, חֶס וְשְׁלוֹם?! הֲרַגְלֵךְ אֶת עֲצָמְךָ בְּמַדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וְאַל תִּהְיֶה רוֹצֵחַ, לְהוֹצִיא עֲצָבֶיךָ עַל אִשְׁתְּךָ. וְאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (גִּטִּין ו:): לְעוֹלָם אַל יִטִּיל אָדָם אִימָה יִתְרָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ. וְלִכְּנֵן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ וְאֶתְחַנֵּן לְפָנֶיךָ, שֶׁתִּשְׁנֶנָּה אֶת הַגִּישָׁה שְׁלָךְ בְּבֵית, וְלֹא — מְרָה תִּהְיֶה לָךְ בְּאַחֲרוֹנָה. וְרַבְּנוּ ז"ל הַקְּפִיד מְאֹד לְכַבֵּד וּלְיַקָּר אֶת הָאִשָּׁה, כְּמוּבָא בְּדִבְרֵי ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָנִים: רסג, רסד), עֵינֵן שָׁם; וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּנִים, סִימָן צו): מִי שֶׁאֵין לוֹ רַחֲמָנוֹת עַל בְּנָיו, בְּיָדוּעַ שֶׁאֵין לוֹ חֵלֶק בְּשֶׁכֶל דְּקִדְשָׁהּ. וְלִכְּנֵן הֲרַגְלֵךְ עֲצָמְךָ בְּמַדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וְאַל תִּתְפָּרֵץ בְּבֵיתְךָ. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְעַבֵּר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּלִי מַדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְסְבָלָנוֹת, אֶלָּא עַל-יַדֵּי תַקְוָה הָאֱמוּנָה, כְּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנח), שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְקַנּוֹת לְעֲצָמוֹ מַדַּת אֶרֶךְ אַפִּים, אֶלָּא עַל-יַדֵּי תַקְוָה הָאֱמוּנָה, שֶׁאֵזוּ יֵשׁ לוֹ כַּחַת הַגְּדֵל וְכַח הַצּוּמָח.

הַכֶּפֶל הַדְּבָר — אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ וּמִתְחַנֵּן לְפָנֶיךָ, חוּס וְחַמֵּל עַל נְעוּרֶיךָ, כִּי חֻכָּל שֶׁתַּגִּיעַ לִידֵי גְרוּשִׁין, וְלֹא יוֹעִיל שׁוֹם דְּבָר. אַל תִּחְשַׁב שֶׁאִשְׁתְּךָ תִּבְלִיג לְאֵין סוּף, אִם תִּמְשִׁיךָ לְהַצִּיק לָהּ יִתֵּר עַל הַמַּדָּה, הִיא תִּכְרַח. וְזָכַר כִּי הִזְהַרְתִּיךָ.

הַמְּצַפֶּה לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ...

ד' רטו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר כי תצא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

וְהִנֵּה מֵה שֶׁהִגַּבְאִי שֶׁל בֵּית-הַכְּנֶסֶת הוֹכִיחַ וְכו', כְּדָאֵי שֶׁתַּעֲנִין בְּשִׂאלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "מִהְרֵי"ק" (שְׂרֵשׁ ק"י), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: רַבְּנוּ גְּרָשׁוֹם מְאֹד הַגּוֹלָה תִּקַּן לְהַכְרִיז בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת: כָּל מִי שֶׁאֲבָד לוֹ אֲבָדָה, שִׁיחֲזִירוּהָ הַמוֹצְאִים אוֹתָהּ. אוֹ שִׁיּוֹדִיעוּ לוֹ הַיּוֹדְעִים מִמְּנֵה דָבָר, לְמַעַן יוּכַל לְחַזֵּר אַחַר אֲבָדָתוֹ וְכו', וְהָיוּ אֵלָיו שֶׁרָצוּ לְבַטֵּל אֶת תִּקְנָתוֹ. וְרַבְּנוּ שֵׁר הַתּוֹרָה רַבִּי יוֹסֵף קוֹלוֹן יֵצֵא בְּשִׂפְף קֶצֶף עָלֵיהֶם, שֶׁאֲסוּר לְבַטֵּל אֶת תִּקְנָתוֹ, הֲרֵי שֶׁלֶךְ לְפָנֶיךָ.

וְאִם כָּבֵר מְדַבְּרִים מְאֻבְדוֹת, לְהַכְרִיז בְּבֵית-הַמְדַרְשׁ, עֲלֶיךָ לְקַשֵּׁר פֹּה אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפח), שֶׁצָּרִיךְ לְנַסֵּעַ לְצַדִּיק לְחַזֵּר אַחַר אֲבָדָתוֹ, כִּי הַצַּדִּיק, אֲצִלוֹ יֵשׁ כָּל הָאֲבָדוֹת. וְלִכְּנֹן מִי שֶׁרוּצֶה לְמַצֵּא אֶת אֲבָדָתוֹ, יָבוֹא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת שֶׁל הַצַּדִּיק, וְשֵׁם יִקְבַּל חֲזָרָה אֲבָדָתוֹ; כִּי בְּאֵמֶת מוּבָא בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פח): כְּשֶׁאֲחַד חוֹטֵא, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְאֻבָּד אֲבָדוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קיב, י'): "תִּאֲוֹת רָשָׁעִים תֵּאבְדוּ", וְלִכְּנֹן כָּל מִי שֶׁחָטָא וְאֲבָד חֶלְקֵי נִשְׁמָתוֹ, עֲלָיו לְבוֹא לְבֵית-הַמְדַרְשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק, וְשֵׁם יִמַּצֵּא אֲבָדָתוֹ. וְלִכְּנֹן זֶהוּ דָבָר גְּדוֹל מְאֹד לְהִתְאַסֵּף מִדֵּי פַעַם וּלְבוֹא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וּלְבֵית-הַמְדַרְשׁ הַנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר שָׁם מְדַבְּרִים אֶת דְּבוּרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְכֵן לומְדִים שָׁם אֶת סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וּמֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לְקַבֵּעַ לְעַצְמוֹ קְבִיעוֹת לְהִתְפַּלֵּל וּלְלַמֵּד בְּבֵית-הַמְדַרְשׁ הַנִּקְרָא עַל שְׁמוֹ ו"ל, וּמִי יִתֵּן שֶׁכָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים הֵיכֵן שֶׁהוּא גֵר, הֵינּוּ בְּאִיזוֹ עִיר, שִׁיִּפְתַּח בֵּית-הַכְּנֶסֶת וּבֵית-הַמְדַרְשׁ עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל, וְאִין

אֲשֶׁר ד' רטז בְּנַחַל רכג

דָּבָר יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה, כִּי עַל־יְדִי־נָה בְּעֲצָמוֹ יִתְקַרְבוּ מִקְרָבִים חֲדָשִׁים,
וְחִתְּפָרְסֵם דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' רטז.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

עֲלִיךָ לְזָכֹר, אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לִהְיוֹת גַּם חֲכָם, וְלֹא דִי
תְּמִימוֹת, וְכַמוֹכֵן — חֲכָמָה דִקְדוּשָׁה, כִּי רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (שִׁיחוֹת־הַר"ן,
סִימָן נא), שְׁגַם בְּתְּמִימוֹת אָסוּר לִהְיוֹת שׁוֹטֵה. וַיְדוּעַ מֵאֲמָרָם ו"ל
(בְּרִכוֹת יט): הֵיוּ עָרוּם בִּירְאָה, וּפְרָשׁ רַש"י: שְׁצַרְיָךְ לַעֲשׂוֹת כְּמָה
רְמִיּוֹת בְּשִׁבִיל הִירְאָה. וְרֵאִיתִי בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ "אֵךְ פְּרִי תְבוּאָה",
שְׁשָׂאֵל: לְמָה נִקְטָו דְּוָקָא זֹאת אֲצֵל הִירָא? וְעוֹד, שְׁבַאֲמַת נֶאֱמַר
"תְּמִים תִּהְיֶה עִם הַי"ה אֱלֹקֶיךָ" שְׁתַּלְּךָ בְּתְּמִימוֹת? אֲלֵא מְפָרֵשׁ: כִּי
הַיָּצֵר הָרַע הוֹלֵךְ עִם הָאָדָם בְּעֲרָמָה, וְעַל־כֵּן גַּם אָדָם צְרִיךְ לְלַכֵּת
עִמוֹ בְּעֲרָמָה, וּבְפִרְט בְּמַדַּת הִירְאָה. וְלִי נִרְאָה פְּשׁוּט, כִּי הָרִי אָדָם
צְרִיךְ לִהְיוֹת כְּטַל וּמְבֹטָל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתְּמִיד יִצְיֵר
בְּדַעְתּוֹ כְּאֵלוֹ כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ זֶהוּ אֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁלֹּא
יִרְאָה וְלֹא יִשְׁמַע וְלֹא יִבִּין וְלֹא יִשְׁפִּיל מִשׁוּם דְּבָר רַק אֶת הַפְּגִימִיּוֹת
הַמְּחִיָּה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה, שְׁנֵה כְּבִיכּוֹל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְאִזּוֹ
תִּפְּל עָלָיו יִרְאָה גְּדוּלָה, שְׁיִירָא וַיִּפְתַּד רַק מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ. וְכַמוֹכָא
בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן טו), שְׁנֵה סוּד אֹר הַגְּנוּז
שְׁמַתְגַּלָּה לְאָדָם, וְאִזּוֹ אֵין לוֹ שׁוּם יִרְאָה וַיִּפְתַּד, רַק מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ. וְזוֹ
הַמְּדַרְגָּה הַכִּי גְּדוּלָה שְׁאָדָם צְרִיךְ לְזְכוּת אֱלִיָּה בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲבָל לְזֶה
צְרִיכִים גַּם חֲכָמָה גְּדוּלָה מְאֹד; כִּי יֵשׁ כָּל מִינֵי רַמָּאִים וְצַבּוּעִים

שְׁעוֹבָדִים עַל בְּנֵי-אָדָם, הַמֵּרְאִים כְּאֵלוּ הֵם גַּם יִרְאִי הַשָּׁם, וּבְאֲמַת
הֵם צְבוּעִים גְּדוֹלִים, וְלִכֵּן צְרִיכִים גַּם חֲכָמָה, וְלֹא לְהִטְעוֹת אֶת
עַצְמוֹ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (שיחות-הַר"ן, סימן נא): אֵת זֶה תִּקְבְּלוּ
מִמֶּנִּי שְׁלֹא יִטְעָה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם מִטְעָה מְאֹד; וְכֵן אָמַר
(שיחות-הַר"ן, סימן ר'), שֶׁהֵיָצַר הָרַע דּוֹמָה כְּאֶחָד שֶׁרָץ עִם יָד סְגוּרָה,
וְכָלֵם חוֹשְׁבִים שֵׁשׁ מִשֵּׁהוּ בְּיָדוֹ, וְרָצִים אַחֲרָיו, וְלִבְסוּף פּוֹתַח אֶת
יָדוֹ, וְלֹא רוֹאִים כְּלוּם. כֵּן הוּא בְּעֵנֶינּוּ יִרְאִים וְכוּ', שֵׁשׁ הַרְבֵּה צְבוּעִים
הָעוֹבָדִים עַל בְּנֵי-אָדָם וּבְנֵי-אָדָם רָצִים אַחֲרֵיהֶם, וְנִדְמָה כְּאֵלוּ הֵם
יִרְאִי הַשָּׁם, וְלִבְסוּף כְּשֶׁצְרִיכִים לְעוֹבֵב אֶת זֶה הָעוֹלָם, נוֹכַחִים שֶׁהֵיָד
רִיקָה, וּבְלוּ אֶת יְמֵיהֶם וּשְׁנוּתֵיהֶם בְּהִבָּל וְרִיק, וְהִטְעוּ אֶת עַצְמָם מְאֹד
מְאֹד. וְלִכֵּן אָמַר דִּיקָא בְּיִרְאֵת שָׁמַיִם: 'הָיוּ עָרוּם בְּיִרְאָה', כִּי צְרִיכִים
גַּם בְּתַמִּימוֹת לְצַרֵּף אֶת הַחֲכָמָה.

וְהַעֲנִינּוּ הוּא, כְּמוֹ שֶׁבִגְשָׁמִיּוֹת יֵשׁ פִּתְגָם: "מָה שֶׁבִּיד בְּטוּחַ", עַל
אַחַת כְּמָה וְכְמָה בְּרוּחַנִיּוֹת: "מָה שֶׁבִּיד בְּטוּחַ"; הֵינּוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת
כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵד אֲצֵל מִיִּשְׁהוּ, הוּא פּוֹעֵל וְכוּ', אוֹ שְׂכִיר בְּאִיזוֹ עֲבוּדָה
וְכוּ', אִם לִבְסוּף אֵינוֹ מְקַבֵּל תְּשֻׁלוֹם, הוּא תִּכְף-וּמִיד תּוֹפֵס, שֶׁנִּקְלַע
לְאִיזָה נוֹכַח, וְלָמָּה? כִּי "מָה שֶׁבִּיד בְּטוּחַ", אִם קִבְּלָתִי אֶת שְׂכָרִי
תִּכְף-וּמִיד, אֲנִי רוֹאֶה שְׁשֻׁלָם לִי, סִימָן שֶׁהוּא אָדָם הַגּוֹן, אֲבָל אִם
אֵינוֹ מְשֻׁלָם, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא צְבוּעַ, גֵּנֵב וְרַמָּאי, וְעָלִי לְכַרֵּחַ מִמֶּנּוּ.
כְּמוֹ-כֵן וְיֹתֵר מִכֵּן בְּאִין עֲרַף כָּלֵל הוּא בְּרוּחַנִיּוֹת, אִם זֶה שֶׁנִּקְרָא
יִרְאֵ שָׁמַיִם, מְקַרֵב אוֹתִי אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲנִי רוֹאֶה שֶׁבְּזִכּוֹתוֹ
הַתְּחַלְתִּי לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מְקַרָא: חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאִפְן
שֶׁאֲזָכָה לְסִיִּם בְּכָל שָׁבוּעַ שְׁנַיִם מְקַרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ רִשְׁ"י
ו"ל. מִשְׁנָה: אֲנִי לוֹמֵד בְּכָל יוֹם פֶּרֶק אוֹ שְׁנַיִ פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת חֵק
וְלֹא יַעֲבֹר, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֲנִי זוֹכֶה לְחֻטֵּף ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת בְּכָל
יוֹם. גְּמָרָא: כָּל יוֹם אֲנִי זוֹכֶה לְחֻטֵּף דָּף גְּמָרָא רִשְׁ"י וְתוֹסְפוֹת, אוֹ
כְּמָה דְפִים בְּגֵרָסָא. מְדָרָשׁ: אֲנִי זוֹכֶה לְסִיִּם אֶת הַמְּדָרָשׁ בְּפִרְשַׁת
הַשָּׁבוּעַ בְּכָל שָׁבוּעַ. שֶׁלְחַן עֲרוּף: אֲנִי זוֹכֶה לְחֻטֵּף בְּכָל יוֹם כְּמָה
הַלְכוֹת כְּסִדְרָן. וְכְדוּמָה כָּל מִינֵי לְמוּדִים, אֲזִ אֲנִי יוֹדֵעַ: "מָה שֶׁבִּיד
בְּטוּחַ". אֲבָל אִם סֵתָם אֲנִי הוֹלֵךְ וּבָא, וְאֵינִי יוֹדֵעַ עִם מָה אֲנִי הוֹלֵךְ

אָשֶׁר ד' רטז בְּנַחֵל רכה

ועם מה אני בא, הכל שִׁקָּר ר'מאות צ'ביעות, וצ'ריכים לברח
 משר'רץ' בזה כמו שבורחים משרץ מספן, שיכול לעקץ אותך. ודבר
 זה פשוט. וזו המעלה של מי שזוכה להתקרב לרבנו ז"ל, שפותח
 את עיניו, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סז),
 שהצדיק פותח את העינים, והעקר — להסתכל על עצמו, איך הוא
 אוהז במדות שלו וכו', ואיך מבלה את ימיו ושנותיו, אֲשֶׁר זה
 חשבון הנפש הכי גדול שאדם צריך לחיות עם חשבון נפש על כל
 פרט ופרט בחייו, ולא יטעה את עצמו.

מספר, שבימי מוהרנ"ת ז"ל היתה גזרה מהמלכות, שכל אחד
 היה צריך לשאת עליו תעודת זהות, ואוי לו למי שלא היה לו, כי
 אחת דינו להאסר בבית-סהר. כי כידוע, הגבילו אז את עם ישראל
 בהגבלות שונות, שלא יוכלו לנסע לכל מקום, כי רצו הרשעים
 הארורים לצמצם את פרנסות ישראל שלא יצליחו בקשרי מסחר
 וכו' וכו'. ובדרך כלל לא לכל אחד היתה תעודת זהות, כי הממשל
 הערים קשיים גדולים בזה. ולכן נזהרו היהודים, שלא לנסע ממקום
 למקום, ובפרט מי שלא היתה לו תעודת זהות, כי בדרך-היה
 הרשעים עוצרים את האנשים, ושואלים אם יש להם תעודה, וכן
 בודקים על גופם וכו', אבל את ראשי העדה, כגון: אדמו"רים
 ורבנים וכו' לא בדקו על גופם, רק שאלו אם יש להם תעודת זהות,
 ואם ענו בחיוב, האמינו להם ועזבו אותם לדרךם. והיה צדיק
 מפרסם בשם ר' רפאל מבערשיד ז"ל (שקראו אותו ר' רפאל
 אמת'ר, כי אף פעם לא הוציא שִׁקָּר מפיו). פעם אחת תפסה אותו
 המשטרה על אם הדרך, ולשאלתה אם יש לו תעודת זהות, השיב
 בשלילה, מחמת שלא רצה לשקר, והכו אותו והכניסוהו במאסר,
 ורחמנא לצלן, הצרך לבטל כמה ימים ממצות ציצית ותפלין, ונגרם
 לו חלול שבת וכו', עד שפדוהו בממון רב. ולא חלף הרבה זמן,
 וגם את מוהרנ"ת ז"ל תפסו על אם הדרך, ושאלוהו — אם יש לו
 תעודת זהות, ענה ואמר: "מי נוסע עכשו בלי תעודת זהות, ועובר
 על חק המלכות?!" ועזבו אותו לנפשו. ואז ענה ואמר מוהרנ"ת
 ז"ל, שצ'ריכים לקיים את דברי חכמינו הקדושים (ברכות יט): הוי

רכו אָשֶׁר ד' ריז בַּנְחָל

ערום בִּירָאָה. וּפְרַשׁ רַשׁ"י: שְׁצַרְיָכִים לַעֲשׂוֹת כַּמָּה רְמִיּוֹת בְּשָׁבִיל הִירָאָה. וְזֶה הַסּוּד שְׁצַרְיָכִים לְהַכְנִיס חֻכְמָה בְּתוֹךְ הַתְּמִימוֹת. וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינּוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלָל; כִּי אֵת זֶה קִבְּלָנוּ מֵרַבְּנֵי ז"ל — אִף שְׁצַרְיָכִים לְהִיּוֹת תָּם גְּדוֹל, וְלֹא לְהִתְחַכֵּם בְּשׁוֹם חֻכְמוֹת שֶׁל הֶבֶל, עִם כָּל זֹאת גַּם בְּתְמִימוֹת אֲסוּר לְהִיּוֹת שׁוֹטֵה, וְצַרְיָכִים לְהִבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, שְׁזֶה מָה שְׁקִבְּלָנוּ מֵאָדָם הַיֵּצֵר (סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יָא, מִהֶבְנִים שְׁנַחֲלָפוּ), שְׁאֵם נִתֵּן לוֹ אֶת הַכְּלִי, יִתֵּן לָנוּ בַעֲבוּרֵי עֲנָן שְׁיִכּוּלִים לְהִיּוֹת מִבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, עֵינֵי שָׁם. וְלִכֵּן בְּכָל דְּבַר צַרְיָכִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם מָה שְׁלֵמָד אוֹתָנוּ רַבְּנֵי ז"ל, לְהִיּוֹת מִבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, וְלֹא לְהִיּוֹת פְּתִי הַמְּאֲמִין לְכָל דְּבַר, וְאֵם גִּלְךָ בְּצוּרָה כְּזוֹ, אֲזַל לֹא יוֹכְלוּ לַעֲבֹד עָלֵינוּ.

אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁאֵתָה גַם־כֵּן תִּהְיֶה מִבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, וְלֹא תִחְיֶה בְּדִמְיוֹנוֹת וּבִהְיִיּוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' ריז.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֻדְרֵי כִי תִצֵּא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְנִצְטַעֲרָתִי מְאֹד בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה.

וְזֹאת הַהִכָּרַח לומר לך, אָדָם הַשֵּׁב בְּתִשׁוּבָה, צָרִיךְ לִידַע אִיךָ לְהִתְמוּדָד בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה, רַבְּנֵי ז"ל מְגַלְּהָ לָנוּ (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן ו'): כְּשֶׁאָדָם חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, עָלָיו לְהִיּוֹת בְּקִי בְּהִלְכָה, בְּקִי בְּרִצּוֹא וּבְקִי בְּשׁוֹב. כְּשֶׁעוֹלָיִם לְמַעְלָה צַרְיָכִים לְהִיּוֹת בְּקִיָּאִים — אִיךָ עוֹלָיִם לְמַעְלָה, וּכְשֶׁנּוֹפְלִים בְּחִזְרָה, צַרְיָכִים לְדַעַת אִיךָ לֹא לִפְלַעַת הַנְּפִילָה. וְלִכֵּן הֵיּוֹת שְׁנִמְצָאוֹת הַיּוֹם הַמּוֹן נְשִׁמוֹת קְדוּשׁוֹת, שְׁזוֹכוֹת לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה — בָּנִים וּבָנוֹת, וְהוֹרִיָּהֶם לַעֲתָה עֲתָה רְחוּקִים מִתּוֹרָה וּמִצְוֹת, כִּי אֵינָם יוֹדְעִים מָה זֶה, כִּי סוּף כָּל סוּף

בָּאוּ זָרִים וְחָלְלוּהָ, הֵם לֹא אֲשֵׁמִים, הֵם תִּינוּקוֹת שֶׁנִּשְׁבּוּ, עִם כָּל זֹאת סוּף כָּל סוּף הֵם הוֹרִים, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הִזְהִינֵנו עַל מַצּוֹת עֲשֵׂה (שְׁמוֹת כ, יב): "כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ", וְזוֹ מַצְנָה חֲשׂוּבָה לְאֵין עָרֶךְ, שֶׁכָּל אֵלוֹ הַחוּזָרִים בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה צְרִיכִים לְזָכֵר, שֶׁעֲכָשׁוּ מִתְחִילִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹן הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וְלִקְיָם אֶת הַמַּצּוֹת, שְׁלֵא יִזְלְזְלוּ גַם בַּמַּצְנָה הַכִּי חֲשׂוּבָה — כִּבּוּד אָב וְאִם, אֲשֶׁר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (דְּבָרִים נְבִיא, פְּרָשָׁה ו', סִימָן ב'), שֶׁהִיא חֲמוּדָה שֶׁבְּחֲמוּדוֹת; עִם כָּל זֹאת כְּתוּב (וַיִּקְרָא יט, ג): "אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ, וְאֶת שִׁבְתֵּי תִשְׁמְרוּ", שׁוֹאֲלִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֵין יְכֻמוֹת ה:): מַה הַקָּשֶׁר בֵּין שְׁמִירַת שִׁבְתָּ לְכִבּוּד אָב וְאִם? יְכוּל כִּבּוּד אָב וְאִם דוֹחָה כִּבּוּד שִׁבְתָּ, תִּלְמוּד לֹאמַר: אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת שִׁבְתֵּי תִשְׁמְרוּ, מִלְּמַד שֶׁכָּל־חַיִּים חַיִּבִים בְּכִבּוּדֵי, וְלִכְן אִם הַהוֹרִים דוֹרְשִׁים לְחַלֵּל שִׁבְתָּ, אֵין לְשַׁמֵּעַ בְּקוֹלָם; וְעַל־כֵּן הָיִיתָ שֶׁיִּשְׁנֵם הַרְבֵּה חוּזָרִים בְּתִשְׁבּוּבָה, צְרִיכִים לִידַע הַיֶּאֱדָה לְהִתְנַהֵג וְכוּ', וְלֹאמַר לַהוֹרִים בְּנַעֲם וּבְנַחֲת: "הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא צִוָּה לְשַׁמֵּר שִׁבְתָּ, וְעַלֵּינוּ לְהִזְהַר בְּשִׁמְרַתָּה". וְכֵן לְעֵנִין פְּשׁוּת, צְרִיכִים לְאֶמְרָם: "אָבָא, אָמָא, אָנוּ אוֹהֲבִים אֶתְכֶם מְאֹד, וּמוֹכְנִים לַעֲשׂוֹת הַכֹּל לְמַעַנְכֶם, וְלִמְלֵא רְצוֹנְכֶם, אָבֵל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא צִוָּה לְאָכֵל כֶּשֶׁר, וְגַם אֶתְּם חַיִּבִים בְּזֶה, אָבֵל לַעֲת עֵתָה לֹא שִׁבְתֵּם בְּתִשְׁבּוּבָה, אֶךְ לָנוּ אֲסוּר לְאָכֵל טָרֵף וְכוּ', וְלִכְן אֵל תִּקְפִּידוּ עָלֵינוּ אִם נִבְיָא אֶת הָאֲכָל וְכוּ' וְהַפְּלִים וְכוּ', אֵינְנו עוֹשִׂים זֹאת כְּדֵי לְצַעַר אֶתְכֶם, אֶלָּא אָנוּ יְהוּדִים, הַחִילוּנוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְרָאִינוּ מַעֲלַת הָאֲדָם הַזּוֹכָה לְקַיָּם מַצּוֹת, מַעֲלַת הָאֲדָם הָאוֹכֵל כֶּשֶׁר וְשׁוֹמֵר שִׁבְתָּ, וּמַעֲלַת הָאֲדָם הַמְּכַבֵּד הוֹרָיו, וְאָנוּ מוֹכְנִים הַכֹּל לַעֲשׂוֹת בְּעִבּוּרְכֶם, אָבֵל לֹא בְּדָבָר שֶׁיִּהְיֶה נֶגֶד רְצוֹן הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא". וְכֹאֲשֶׁר יְדַבְּרוּ הַשָּׂבִים בְּתִשְׁבּוּבָה אֶל הוֹרֵיהֶם בְּאֶפְסֵי כְּזֶה, אֶפְלוּ יִהְיוּ הַהוֹרִים בְּעֵלֵי לֵב אָבֵן — הוּא נְמוּת. כִּי תִלְוִי מְאֹד אֵיךְ מְסִבִּירִים לַהוֹרִים, וְכִמְאֹמֵר הַחֲכָם מִכָּל הָאֲדָם (קֹהֶלֶת ט, יז): "דְּבָרֵי חֲכָמִים בְּנַחֲת נִשְׁמָעִים", אִם מִבְּהִירִים לַהוֹרִים, שְׁאֵין עוֹשִׂים דְּוָקָא לְהַכְעִיסָם, חֲלִילָה וְכוּ', אֶלָּא זֶה רְצוֹן הַבּוֹרָא וְכוּ', וְאֶדְרָבָה מִתְחַרְטִים וְאוֹמְרִים: "אָנוּ מִבְּקָשִׁים סְלִיחָה מִכֶּם, כִּי בּוֹדָאֵי בְּהִיּוֹתָנוּ חוֹלְנִים, פּוֹרְקֵי עַל, רַחוּקִים מִתּוֹרָה וּמַצּוֹת, צַעֲרָנוּ אֶתְכֶם, הַמְרִינוּ

רכח אָשֶׁר ד' ריח בַּנְחַל

פִּיכֶם, לֹא שָׁמַעְנוּ בְּקוֹלְכֶם, אֲזַי אָנוּ מִבְּקָשִׁים מְחִילַתְכֶם עַל הָעֶבֶר גַּם-בֵּן", וְכֵן יָרְבוּ בְּדַבְרֵי חַן וְנֹעַם.

אֲנִי מְשַׁכְנֵעַ, שְׁעַל-יְדֵי דְבוּרִים עֲרָבִים אֵלוּ כָּלפִּי הַהוֹרִים, לֹא יֵאָרֶךְ זְמַן רַב, שְׁגַם הַהוֹרִים יָשׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה, וְאִף הָאֲחִים וְהָאֲחֵיות וְכוּ' יָשׁוּבוּ לְצוּר מִחְצַבְתָּם, הַכֹּל עַל-יְדֵי הָאֱמֶת. כְּמוֹ שְׁאוּמֵר רַבֵּנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נא): אֱמֶת זֶה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַחֲלִיפָהּ, שֶׁקֶר יְכוּלִים לֹאמַר הַרְבֵּה, אֲבָל הָאֱמֶת הִיא אַחַת, וְלֹכֵן רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֱמֶת, וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָה י, י): "וַהֲנִי"ה אֱלֹקִים אֱמֶת", וְהוּא אֶחָד יָחִיד וּמְיֻחָד. וְלֹכֵן כְּשֶׁמְדַבְּרִים אֱמֶת, הָאֱמֶת חוֹתֶכֶת וּמְאִירָה אֶת הָעוֹלָם.

אֲשֶׁרֵי הַבְּנִים וְהַבְּנוֹת הַשְּׂבִיִּים בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאֱמֶת, וּמְסִבִּירִים אֶת נִקְדַּת הָאֱמֶת לְאָב וְלָאֵם וְלִשְׂאֵר בְּנֵי הַמְּשֻׁפָּחָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' ריח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֶל הָאֲבֵרָךְ הַיָּקָר ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

יְדִידֵי הַיָּקָר! הַמְדַרְשׁ אוֹמֵר, שְׂרָבִי עֲקִיבָא הִיָּה בּוֹכָה בְּשִׁבְתָּ, וְאוֹמֵר עַל זֶה הַ"טוֹרֵי זֶהב" (אֵרַח חַיִּים, סִימָן רַפֵּחַ, סְעִיף קָטָן א'): מִי שֶׁמְחַמֵּת רַב דְּבִקּוּתוֹ בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זּוֹלְגִים עֵינָיו דְּמַעוֹת, מִתָּר לּוֹ לְבָכוֹת, כִּי זֶה מִתְעַנּוּגֵי שִׁבְתָּ. אִם אָדָם בּוֹכָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְאוֹמֵר: "אָבָא, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ, אָבָא, אֲנִי רוֹצֵה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, אָבָא, תְּסַלַח לִי עַל כָּל אֲשֶׁר עָשִׂיתִי", וּמֵרַב דְּבִקּוּת מִתְחִיל לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, אֵינֶן תְּעַנּוּג לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר מִזֶּה. וְלֹכֵן מִתָּר לְבָכוֹת בְּכִי כְּזֶה בְּשִׁבְתָּ, כִּי עַל-יְדֵי הַיְּהוּדִי דְּבָרִים, אָדָם מוֹצִיא אֶת הָעוֹנוֹת מֵעֲצָמוֹתָיו, כְּמוֹכָא (לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'), וְזוֹכָה

להיות כלי לקבל בו גלוי אלקות.

ומפאת טרדותי הרבות — ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

ד' ריט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תצא ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה, שוטה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

אודות שאלתך בענין השנה וכו', בענינים כגון דא לא יכולים לומר כלל, כי הכל כפי טבע האדם, יש אדם שדי לו לישן חמש שש שעות, ויש אדם שמספיק לו שלש שעות. יש אדם שרק אם יישן כדבעי יהיה לו מח צלול להתמיד בלמודו במשך היום, ואם לא יישן דיו — יהלך כשכור וכו'. ולכן בדבר כזה אי אפשר להתוות לאדם הנתהגה, כי זה כפי טבע האדם, ולכן ישתדל כל אחד לעבד את הבורא יתברך כפי כחותיו וינצלם היטב, אבל לא ימעט בשנה — אם היא נצרכת לו, כי אחר-כך יגרע בעבודת השם שלו. כי גם סוס ישן מעט, אבל נשאר רק סוס. ואלו אד"ם נקרא מלשון "אדמה לעליון" (ישעיה יד, יד), שצריך לעלות מעלה מעלה ברוחניות, ולהגיע למדרגות עליונות. ולכן אם ההכרח לו לישן הרבה יישן כדבעי, ולכל הפחות במשך היום יעבד את הבורא יתברך כראוי. אף אם יכול למעט שעות שנה, ראוי לו לשמר על עת חצות, וכמו שמביא בסימן הראשון של השלחן ערוך, את ענין אמירת חצות, אשר אז הוא הזמן הכי מבחר לבקש את הקדוש-ברוך-הוא כל צרכיו, וכפי שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נד), שבאמצע הלילה בעת חצות, אז הוא הזמן הכי כפיר לבקשו יתברך ולהתבודד לפניו, כי אז האויר נקי ונח. וכתוב בזהר על הפסוק (איכה ב, יט): "שפכי כמים לבך נכח פני ה'", שבעת חצות אז יושב ממש לפני ה'. וכתוב השלחן ערוך (ארח חיים, סימן א', סעיף

ג), שהתפללות שמתפלל באותן שעות על חרבן הגלות — רצויות.

ולכן אדם צריך להיות חכם, וכפי מדרגתו עליו להבין איך יכול להיות ער בשעת חצות ולהתבודד להקדוש-ברוך-הוא, וכמה צריך לישן, כדי שיוכל לקום בזמן עם מח צלול, ואם יכול לקום בנץ — אין למעלה מזה וכו', אבל אם אינו יכול, אל יהיה שבור ומדכא, אלא יתפלל מאחר יותר, העקר שיהיה בזמן וכו', ובדברים כאלו אי אפשר לומר לאדם: התנהג כך וכך, מפני שלכל אחד יש טבע אחר וגוף אחר וכו', ולכן לא הרשה רבנו ז"ל לתת הנהגה לאדם בזה, אלא נתן הנהגה כללית של תפלה והתבודדות, שאדם יהיה עם חשבון הנפש, ויפשפש במעשיו כיצד להתנהג וכו', ומה יעשה להבא, ובנדאי צריך הכל להיות קשור והדוק לשלחן ערוף, אחרת יכול לפל בטעויות. ולכן הזהירנו רבנו ז"ל על שני דברים: מצד אחד להתבודד תמיד להקדוש-ברוך-הוא, ומצד שני ללמד שלחן ערוף, אשר הוא מצמצם את האדם, וזוהי תמצית תורה שבעל-פה, ואסור להיות חכם בדעתו, אלא לקיים את ההלכה בתמימות ובפשיטות, ומצד שני להשתוקק לעלות מעלה מעלה למדרגות עליונות, אבל תמיד לצמצם עצמו כפי השלחן ערוף, המורה-דרך שלנו, כי השלחן ערוף הוא תמצית תורה שבעל-פה, ואסור לנטות ממנו כי הוא זה. ורבנו ז"ל הזהירנו על כך מאד, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן כט), שכל בר ישראל מחייב ללמד בכל יום חק ולא יעבר שלחן ערוף, והבן.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ד' רב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תצא ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וינדפו אל האברהם הנקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי.

ראשית, עליך לזכור היטב, שמה שרבונו ז"ל כותב בספר-המדות — זה הלכות פסוקות, כף הוא זה! ואי אפשר לשנות בשום פנים ואופן. וזה היה רצון רבונו ז"ל, ואם אדם באמת רוצה לעשות רצון רבונו ז"ל, ולהיות מקרב אליו ז"ל, אזי כל אשר כתוב בספר-המדות — יקיים בלי שום חכמות והשכלות כלל. אם רבונו ז"ל אומר, שעל-ידי שקוראים במעשה בראשית, זה מסגל להנצל מצער גדול בנים, צריכים לקיים את זאת בתמימות ובפשיטות, ולקרא בכל יום את פרשת בריאת העולם. ובדרך כלל מי שאומר בכל יום את המעמדות — אלו הם המעמדות שאמרו הכהנים בזמן שבית-המקדש היה קיים, אומר בכל יום מעשה בראשית — ביום ראשון, את הנברא ביום זה, ביום שני, שלישי, רביעי, חמישי וששי, את כל הנברא בהם, אזי אומר רבונו ז"ל, שזו סגלה להנצל מצער ועגמת נפש מהילדים. ולכן אסור להיות חכמים, אלא לקיים דברי רבונו ז"ל בתמימות ובפשיטות בלי שום חכמות, ואז יזכה לגדל ילדיו בנקל, בלא צער גדול בנים. וכן אומר רבונו ז"ל, שעל-ידי הקריאה — ינצל מעלילה של גזלה. ולכן זהו דבר גדול למי שרוצה לזכות להנצל מעלילת גזל — יקיים את דברי רבונו ז"ל בתמימות רבה.

ואודות שמות הצדיקים ששאלת, שגלה לנו רבונו ז"ל שהם סגלה גדולה לשדוד הטבע, אין ההכרח שיהיה על-פי סדר, אלא ראיתי מאנשי שלומנו מהדור הקודם, שבעת שהיו בצרה, החלו להזכיר את שמות הצדיקים, כל מה שזכרו: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, וכן שמות השבטים והנביאים, שמות של תנאים ואמוראים ושאר הצדיקים. ולכן אם אדם אומר בכל יום מן הספר, יאמרו על-פי סדר, וזהו דבר גדול מאד לזכות לסיים בכל חדש את הספר שמות הצדיקים, שזה בעצמו מביא לאדם תשוקה עצומה לעשות כמעשה הצדיקים, כי אם מזכירים את שם הצדיק: רבי שמעון בר יוחאי, אומר רבונו ז"ל, שבתוף השם של הצדיק כבר מרמזים כל חייו, איך חי ומה פעל, שהיה דבוק בהקדוש-ברוך-

רלב אֲשֶׁר ד' רכא בנחל

הוא, הִיָּה בַמְעָרָה שְׁלֹש־עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וַחֲבַר אֶת הַתְּקוּנַי־זֶהָ, וְלָמַד עִם תְּלִמְיָדָיו מֵאַמְרֵי הַזֵּהָר וְכוּ', אוֹ כְּשִׁמְזִכְרִים אֶת שֵׁם הַתְּנָא: רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דְּוֹסָא, גִּזְכְּרִים בְּכָל הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשָׂה הַתְּנָא הַזֶּה, אוֹ כְּשִׁמְזִכְרִים אֶת רַבִּי עֲקִיבָא, גִּזְכְּרִים תְּכַף־וּמִיד בְּכָל פְּעֻלָּיו, שֶׁמָסַר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא, וְסָרְקוּ בְּשִׂרׁוֹ בַּמְסַרְקוֹת שֶׁל בְּרִזְל, וַיִּצְאָה נִשְׁמָתוֹ בְּאַחַד, וְכֵן הִלָּאָה וְכֵן הִלָּאָה. וְלָכֵן לֹמַר שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים כְּסֻדָּר — זֶהוּ דְבַר גָּדוֹל מְאֹד, כִּי זֶהוּ סֵפֶר מוֹסֵר, שֶׁמְזִכְרִים מִכָּל גִּבְיָא, אֲמוּרָא וְצְדִיק אֶת שְׁמוֹ, וַיְכַבֵּר גִּזְכְּרִים מֵהַנְּשִׁמָּה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁנִּקְרְאת כַּף וְכַף, עָשְׂתָה בְּזֶה הָעוֹלָם בְּשִׁבִילוֹ יְתִבְרַךְ. אֲבָל כְּדִי שְׂאָדָם יִזְכֶּה לְשִׂדּוּד הַטָּבֵעַ, שְׂדוּד הַמְּעַרְכָּה, כִּינּוֹן שֶׁצָּרִיךְ עֲכָשׁוּ לִישׁוּעָה וְכוּ', אֲזַי יֹאמֵר שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים כְּפִי מֵהַ שְׂזוּכָה בְּרַגַע זֶה, וְזֶה יָבִיא לוֹ נְסִים וְנִפְלְאוֹת. הֵינּוּ שְׂאָדָם יֹאמֵר בְּשִׁעֲת הַתְּבוּדָדוֹת: "רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּעֲזֹר לִי, בְּזִכּוֹת אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, מִשָּׁה, אֶהְרֵן, יוֹסֵף, דָּוִד וְכוּ', וְתַעֲשֶׂה לִי נְסִים וְנִפְלְאוֹת בְּזִכּוֹת יְגִיעַתְּם וְטַרְחַתְּם שֶׁיִּגְעוּ בְּעַבְדְּךָ". וְזוֹ שְׁלֵמוֹת הַהַתְּבוּדָדוֹת, וְהַבֵּן.

הדורש שלומך...

ד' רכא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פי תצא ה'תשמ"א.

שלום רב וכל טוב סְלָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה ... גְּרוֹ יָאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

מכתבך עם המעות להדפסה — לנכון קבלתי, ותשואות חן לך על כף.

אודות שאלתך וכו', מהי פנינת רבנו ז"ל שאומר (ספר-המדות, אות צדיק, סימן עא, ושם, סימן קו; ועין באות מריבה, סימן פג): כל זמן שאתה יכול להנצל בכסף, אל תשתמש בתפלה; הלא גידוע ספור בין אנשי שלומנו, שבאומן היו הרבה עובדי ה', והיה יהודי בשם ר' מתתיהו כהן, שהיה רץ תמיד לציון רבנו ז"ל, וכל צרכיו

אָשׁוּר ד' רכא בַּנְחַל רלג

הָיָה מְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶצֶל הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, וְלֹא עֹזֵב אֶת הַמָּקוֹם, עַד שֶׁרָאָה יְשׁוּעָה. וְהָיָה עוֹד עוֹבֵד ה' גָּדוֹל מְאֹד בְּשֵׁם: ר' גַּעְצִי, שֶׁהָיָה אִשׁ לְהִבָּה. וּפְעַם כְּפָאָה לוֹ הַשָּׁן, אֲזִי הֵלֵךְ לְרוּפָא, וְעָקַר לוֹ אֶת הַשָּׁן. שְׁאָלוּ ר' מִתְתִּיבוֹ: הֲלֹא גַם לִי כְּפָאָה הַשָּׁן, וְהִלְכֵתִי לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא עֹזְבֵתִי אֶת הַמָּקוֹם יָמִים רַבִּים, עַד שֶׁנִּתְרַפְּאָה לִי. עָנָה וְאָמַר לוֹ ר' גַּעְצִי, שֶׁהָיָה, כְּאִמּוֹר, גַּם-כֵּן עוֹבֵד ה' גָּדוֹל מְאֹד, וְהִתְבּוֹדַד שְׁעוֹת עַל גְּבִי שְׁעוֹת: אֲנִי בִקְשָׁתִי אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְרֵאִיתִי שְׁלֹא פּוֹסְקִים הַכְּאֹבִים, אֲזִי הִבְנֵיתִי דֶרֶךְ הַתְּבּוֹדָדוֹת, שְׁאָלָךְ אֶל רוּפָא, וְכֵן עָשִׂיתִי.

נִמְצָא, שְׁאָדָם צָרִיף לַחֲיּוֹת רַק עִם תְּפִלָּה, כְּמוֹכָא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ח'), שֶׁעָקַר הַחֲיּוֹת מְקַבְּלִים עַל-יַדֵי תְּפִלָּה. אֲבָל יִשְׁנָם דְּבָרִים רַבִּים שִׁיכוֹלִים לְהַנְצִיל בְּכֶסֶף, אֲזוֹ לְמָה צָרִיף לְבוֹא לִידֵי נְסִיּוֹן, לְבַקֵּשׁ רַק עַל הַצָּרִף הַזֶּה, וּכְשֶׁלֹּא יִתְמַלֵּא מְבַקְּשׁוֹ — יִשְׁבֵּר. כְּגוֹן: אָדָם צָרִיף מְזוֹן לְאֹכֵל, כְּתוּב בְּזוֹהַר (בְּשַׁלַּח), שֶׁר' יִיבָא סְבָא נִהַג, שְׂאָף שֶׁהָאֵכֵל הָיָה מְנַח עַל שְׁלַחְנוּ מוֹכֵן לְאֹכִילָה, אָמַר: אֲיִנִי אוֹכֵל, עַד שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, תֵּן לִי לְאֹכֵל וְלִשְׁתּוֹת", וְאַחֲרֵיכֶן נָטַל יָדָיִם וְאָכַל וְשָׁתָה; זוֹ הִנְהִיגָה שֶׁל תְּפִלָּה. כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ לְאָדָם כֶּסֶף בְּפִיס, וּמְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי צָרִיף לָחֵם וְחֵלֶב", וְיִתְעַקֵּשׁ בְּתְּפִלָּה, אֲזִי יִקְבַּל אֶת מִשְׁאֲלָתוֹ אַחֵר יוֹם, אוֹ יוֹמִים, שְׁבוּעָה אוֹ חֲדָשׁ וְכוּ', אוֹמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עו'), עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קל"ה): "עֵינַי כָּל אֶלְיָךְ יִשְׁבְּרוּן, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֹכֶלם בְּעַתּוֹ", לְפַעְמִים אָדָם מְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבּוֹדָאֵי יִקְבַּל לְבִסּוּף אֶת מְבַקְּשׁוֹ, כִּי כָּל תְּפִלָּה שֶׁמְבַקְּשִׁים — נִשְׁמַעַת וְנִתְקַבְּלָת, אֲבָל לֹא יִקְבַּל אֶת זֹאת בְּזִמְנָן. כְּמוֹ-כֵן אָדָם צָרִיף לָחֵם וְחֵלֶב, אִם יִבְקָשׁוּ יִתְבַּרֵךְ, יִתְכַּן שֶׁיִּקְבַּל בּוֹ בְּרַגַע צָרְכּוֹ, שֶׁלִּפְתָּע פְּתֹאִם נוֹקְשִׁים עַל דְּלִתּוֹ, וְיִקְבַּל חֶסְרוֹנוֹ, אֲבָל כָּל זִמְנָן שֵׁיִשׁ לוֹ כֶּסֶף, וְיִכּוֹל לְקַנּוֹת בְּעֶצְמוֹ, לְמָה לוֹ לְנַצֵּל אֶת הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת, בְּשַׁעַת שֶׁמְנַח הַכֶּסֶף בְּכִיסוֹ? ! זוֹהִי כְּנֻגַת רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁכָּל זִמְנָן שְׂאֵתָה יָכוֹל לְהַנְצִיל בְּכֶסֶף, אֵל תִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּתְּפִלָּה, וְהִבֵּן לְמַעֲשֵׂה.

וְכֵן אוֹדוֹת שֶׁבִקְשָׁתָה לְהַשִּׁיבָךְ בְּעֵינֶיךָ וְכוּ' וְכוּ', הֲלֹא אָמַר רַבְּנוּ

רלד אָשֶׁר ד' רכב בַּנְחָל

ו"ל, שְׁמִי שְׁדְבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא שִׁיף אֶצְלוֹ תַּאֲוֹת, כִּי לֶאֱכֹל צְרִיכִים, יְלָדִים צְרִיכִים, וּמָה שִׁיף תַּאֲוֹת?! אֶלֶּא הָעֵקֶר מָה שְׂאָדָם צְרִיף — רַק לְחֹשֶׁב מִהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ; וְאָמַר רַבְּנּוּ ו"ל, שְׂאָדָם צְרִיף לֶאֱכֹל בְּצוּרָה כְּזוֹ, שֶׁתְּמִיד יִצִּיר לְפָנָיו כְּאִלוֹ אֵיזָה אָדָם גְּדוֹל יוֹשֵׁב לְמוּלוֹ, כִּי אֵינּוּ דוֹמָה אָדָם שְׂיֹשֵׁב בְּתַדְרוֹ וְאוֹכֵל, שְׂאֹז אֵינּוּ מִקְפִּיד עַל הַדְּרָךְ אֶרֶץ, וְאוֹכֵל כְּרַעֲבָתָן בְּלֹא נְמוּס כָּלֵל, לֹא-כֵן כְּשִׂיּוֹשֵׁב אָדָם מְכַבֵּד לְמוּלוֹ, אֵיזָה שֶׁר אוּ מְלָךְ, יֹאכֵל בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל. מִסְבִּיר רַבְּנּוּ ו"ל, בְּזֶה שְׂאָדָם נִזְהָר לֶאֱכֹל בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, זֶה נִקְרָא שְׂכִירַת תַּאֲוֹת אֲכִילָה. אֲבָל צְרִיף לֶאֱכֹל, כְּדִי שִׂיְהִיָּה לוֹ כַּח לְעִבּוּדַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ. וְרַבְּנּוּ ו"ל הַקְּפִיד, שְׂלֹא נִקְבֵּל עַל עֲצָמָנוּ תַּעֲנִיּוֹת, אֶלֶּא לֶאֱכֹל הָעֵקֶר בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל, וְאָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'), שְׂבַעַת אֲכִילָה יְכוּלִים לְהַגִּיעַ לְשִׁלְמוֹת הַרְצוֹן, לְהַכְלִיל לְגַמְרֵי בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵן אוֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), שְׂדִיקָא בַּעַת הָאֲכִילָה יְכוּל לְהַגִּיעַ לְמַדְרַגָּה שֶׁל יְחוּד שְׂכִינְתָא וְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֶפֶיִן בְּאֶפֶיִן; אֲשֶׁרִי הַזּוֹכֶה לָזֶה, וְלָרַב טוֹב הַצְּפוּן יִזְכֶּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' רכב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֻדֵּר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גְּרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְפַדְיוֹן — לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְיַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! רַבְּנּוּ ו"ל הַזֶּהִירְנּוּ מְאֹד לְסִיִּם אֶת ד' חֲלָקֵי שְׁלָחַן עֲרוּף כְּסֻדְרָן, וְלִהְתַּחִיל מִהַתְחַלַּת אֲרַח חַיִּים וְלֹא לְחֹזֵר עַד שְׂיִסִּיִּם אֶת כָּל אֲרַח חַיִּים, וְאַחֲרֵי-כֵן יִתְחַיל יוֹרֵה דְעָה וְלֹא יִפְסִיק עַד שְׂיִגְמֹר, וְאַחֲרֵי-כֵן יִתְחַיל אֲבָן הָעֵזֶר וְיִסְיָמוּ, וְיִתְחַיל חֲשֵׁן הַמִּשְׁפָּט וְיִסְיָמוּ,

אֲשֶׁר ד' רכב בַּנְחֵל רלה

וְאִזּוֹ יִתְחִיל שׁוֹב. וְאִם יִשְׁנֶן הַלְכוֹת שְׂאִינָן שְׂיָכוֹת לְאָדָם, כְּגוֹן: גִּטִּין, כְּלָאִים וְכוּ', וְהֵן גַּם הַלְכוֹת קְשׁוֹת, הַעֲצָה הִיא — לְקַחַת חֲבֵרוֹתָא, וְלִלְמַד עִמּוֹ בִּיחַד. אֲבָל צְרִיכִים לְקַיֵּם רְצוֹן רַבְנֵי ז"ל, לְגַרְסַּת וְלְגַרְסַּת וְלִסְיָם אַרְבָּעָה חֲלָקֵי שְׁלַחַן עֲרוּף, לְהִיּוֹת עַל-כָּל-פְּנֵים פַּעַם אַחַת בְּכָל חֲלָקֵי הַשְּׁלַחַן עֲרוּף, וְלִרְאוֹת אִיךָ הוּא נִרְאָה, הֵיכֵן הַלְכוֹת קְלוֹת יוֹתֵר, הֵיכֵן מְסַבְכוֹת, הֵיכֵן הַלְכוֹת תְּדִירוֹת, הֵיכֵן נְדִירוֹת, כְּדֵי שְׂתַהֲיֶה לּוֹ הַפְּרוֹת עִם הַשְּׁלַחַן עֲרוּף, כִּי סוּף כָּל סוּף אָנּוּ יְהוּדִים, וְהַשְּׁלַחַן עֲרוּף הוּא תְּמִצִּית תּוֹרָה שְׂבַע-לִפְנֵי. וְאִם-כֵּן עָלִינוּ לְקַיֵּם רְצוֹן רַבְנֵי ז"ל.

וּבְאִמַּת אִם תִּתְבּוֹנֵן — תִּרְאֶה תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים גְּדוֹלִים, שֶׁהִתְמַצְאוּ רַק בְּאַרְחַ חַיִּים, אוֹ רַק בְּחֻשָׁן הַמְּשַׁפֵּט, וְשָׂאֵר הַחֲלָקִים אֵינָם יוֹדְעִים, וְיִשְׁנָם שֶׁהִתְמַחוּ בְּיוֹתֵר בְּיוֹרָה דְּעָה וּבְשָׂאֵר הַחֲלָקִים אֵינָם יוֹדְעִים כְּלוּם, אֲבָל רַבְנֵי ז"ל רָצוּהוּ שְׂנַעֲבֹר עַל הָאֲרָבָעָה חֲלָקֵי שְׁלַחַן עֲרוּף. וְלִכֵּן בַּפֶּעַם הִרְאִישׁוּנָה יְגַרְסֵי אֶפְלוּ, שְׁלָכְל הַפְּחוֹת יוֹדְעֵי כָּל סִימָן וְסִימָן הֵיכֵן נִמְצָא, וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים שְׂיִקַּח חֲבֵרוֹתָא, וְיִסְבִּירוּ זֶה לְזֶה, וְאִין זֶה קָשָׁה כָּל-כָּף מְחַבֵּר רַמ"א, וְאִם מִתְקַשָּׁה, יְגַרְסֵי פַּעַם אַחַת, וְאַחֲרֵי-כֵן יִסִּים וְיִתְחִיל שׁוֹב, וְיִבִּין בַּפֶּעַם הַשְּׂנִיָּה, מָה שְׂלֵא הִבִּין בַּפֶּעַם הִרְאִישׁוּנָה, וְכֵן יְגַרְסֵי פַּעַם שְׁלִישִׁית, וְיִבִּין אִזּוֹ מָה שְׂלֵא הִבִּין בְּשִׁנִּיָּה וְכֵן הִלָּאָה; כִּי כְּשֶׁאָדָם לּוֹמֵד עַל-פִּי סִדְרֵי-דְרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְנֵי ז"ל, הוּא יוֹדֵעַ הֵיכֵן לְחַפֵּשׂ בַּשְּׁלַחַן עֲרוּף, וְיוֹדֵעַ מָה לְשָׂאֵל, וּבִעֵת שֶׁמִּתְעוֹרְרַת אֶצְלוֹ אִיזוֹ שְׂאֵלָה בְּמֵאֲכָל שֶׁל שְׁבֵת, כְּגוֹן בְּעוּף, שְׂמִצָּא עֵצָם שְׂבוּרָה, יוֹדֵעַ הֵיכֵן לְחַפֵּשׂ אֶת הַהֲלָכָה — לֹא בְּהֲלָכוֹת שְׁבֵת, אֲלֵא בְּהֲלָכוֹת טְרַפּוֹת וְכוּ', וְכֵן לְגַבֵּי שְׂאֵר הַהֲלָכוֹת, וְהִבֵּן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

רלו אָשֶׁר ד' רכג — ד' רכד בַּנְחָל
ד' רכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אִוְדוֹת שְׂאֵלְתֶךָ וְכו', אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לַעֲרֹךְ לְעִצְמוֹ חֲשָׁבוֹן, וְלִבְדֵּק מֵהֵיכָן יִהְיֶה לוֹ לְשָׁלֵם, כִּי אֲסוּר לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר פְּזִיז, וְרַבְּנוּ ז"ל מְאֹד הִקְפִּיד לֹא לִטַל חוֹבוֹת מִיְתָרִים. וְאָמַר (שִׁיחֹת־הַר"ן, סִימָן קכב): יוֹתֵר טוֹב שְׂאָדָם יִהְיֶה בַּעַל חוֹב לְעִצְמוֹ, מֵאֲשֶׁר יִהְיֶה בַּעַל חוֹב לְאַחֵרִים; כְּגוֹן: לְמַכְלֵת, לְיִרְקָן וְכו'. הֵינּוּ צָרִיךְ לַחֲשֹׁב הַיָּטֵב: "אֲנִי רוֹצֶה עֲתָה לְקַנּוֹת אֵינָה פְּרִיט, וְאֵין לִי הַכֶּסֶף בַּעֲבוּרוֹ, אֲזִי יוֹתֵר טוֹב שְׂאֲחַכֶּה עַד שִׁיִּהְיֶה לִּי, וְאֲזִי אֶקְנֶה"; עַל־כֵּן בְּעִנְיָנֶךָ שְׂאֲתָה רוֹצֶה לַעֲבֹר דִּירָה, לְגוֹר בְּמִקּוֹם שֶׁל שׁוּמְרֵי מְצוּוֹת, שְׂתוּכַל לְחַנּוּךְ יְלָדֶיךָ עַל טְהָרַת הַקִּדְּשׁ, אֵין דְּבָר גְּדוֹל מִזֶּה, אֶף גַּא וְנָא תִבְדֵּק אִם תּוּכַל לְשָׁלֵם אֶת הַמְשַׁכְּנֵתָא וְכו'. וּבְיַדֵּי הַיּוֹת שְׂרָצוֹנֶךָ לְשֵׁם שְׁמַיִם, לַעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בַּעֲבוּר חַנּוּךְ הַיְלָדִים לְקִדְּשָׁה, אֲשֶׁר זֶהוּ לְדַבֵּר מִצְוָה, הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּיַדֵּי יִצְחָק דְּרַכְּךָ, וְלֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

ד' רכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֶל הַיִּקָּר וְהַנְּעִלָה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבֶךָ לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי, וְלִהְשִׁיבֶךָ לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאֵי עַד כּהֵ, כִּי טְרַדוֹתֵי רַבּוֹ עַד מְאֹד.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיִּקָּר! כָּל אֲשֶׁר קוֹרָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל, אֵינּוּ אֶלָּא לְעוֹרֵר אוֹתָנּוּ וּלְחַזְקָנּוּ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מַגְלָה יד.): גְּדוּלָה הַסִּרְתָּ טַבְּעַת יוֹתֵר מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה נְבִיאִים וְשִׁבְעַת נְבִיאוֹת שְׁנַתְּנָבְאוּ לְעַם יִשְׂרָאֵל. אַחֲשׁוֹרוּשׁ הַסִּיר

אֲשֶׁר ד' רכד בַּנְחָל רלז

טבֿעֲתוֹ וַיִּתְּנָהּ לְהֵמָּן הַרְשָׁע, וַיְגֹזֵר גְּזֵרָה לְהַשְׁמִיד, לְהַרְגֵּ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְהוּדִים בְּיוֹם אֶחָד, וְעַם יִשְׂרָאֵל תַּכְּף־וּמִיד הַחֲלוּ לְבָבוֹת וּלְהִתְחַנֵּן עַל נַפְשָׁם לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, קָבְעוּ צוּם וּמִסְפַּד וְשָׁבוּ בַתְּשׁוּבָה עַל מַעַלְלֵיהֶם, וַיִּתְּבַטְּלָהּ הַגְּזֵרָה. וּבִאֲמַת מָה הָיָה עַד אָז? הֲלֹא הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שָׁלַח אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה נְבִיאִים וְשָׁבַע נְבִיאוֹת, וּבִמְשָׁךְ שָׁנִים עַל גְּבֵי שָׁנִים בָּאוּ בַּדְּבָקוֹתָם וּבְכַשְׁרוֹתָם וּבְקִדְשָׁתָם, וַיִּבְּאוּ וְהוֹכִיחוּ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וַיְגַלוּ לָהֶם: חֲזְרוּ בַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, חֲדְלוּ מַעֲשׂוֹת רַע, וְלֹא — מָרָה תִּהְיֶה אַחֲרֵיכֶם. וְעַם יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁתוּ לָבָם, וְלֹא שָׁבוּ בַתְּשׁוּבָה, כִּי הִיָּצַר הַרְעַ עֲמַל חֲזַק מְאֹד, וְרַב כַּח הַשְׁפָּעֲתוֹ וְכוּ'. וְכִיּוֹן שֶׁהַשׁוֹטֵה הָיָה — אַחֲשׁוּרוֹשׁ, הִסִּיר טַבֿעֲתוֹ, וַיִּתְּנָהּ לְהֵמָּן הַרְשָׁע, כָּל עַם יִשְׂרָאֵל נִתְיָרְאוּ וַיִּתְּפַחְדּוּ, וְשָׁבוּ תַכְּף־וּמִיד אֶל קוֹנָם. זֶה קוֹרָה עֲתָה גַם־כֵּן בְּעַם יִשְׂרָאֵל, קָמוּ שְׁנֵי רִשְׁעִים בְּדַגְמַת אַחֲשׁוּרוֹשׁ הַטַּפֵּשׁ מְסַר כַּחוֹ לְהֵמָּן הַרְשָׁע, וְהֵם מִלְחִיצִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וְעַקֵּר בְּנֵיתוֹ יִתְפַּרֵּךְ — לְהַשִּׁיב אֶת בְּנֵי בַתְּשׁוּבָה וּלְקַרְבָּם אֲלָיו. וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה — אֲהַבַת הַבְּרִיּוֹת, לְהַרְבוֹת בְּגַמְלֵיּוֹת חֶסֶד.

נָא וְנָא רָאָה לְמָה קָנָאָה יְכוּלָה לְהִבְיֵא — לְשִׁנְאָה עוֹרָת, וּמְשִׁנְאָה מַגִּיעִים עַד רְצִיחָה, עַד רִשְׁעוֹת מֵאִין כְּמוֹתָה; לְכֵן הָעַקֵּר לְעַקֵּר וּלְשַׁרֵּשׁ אֶת הַרִשְׁעוֹת וְהַאֲכִזְרִיּוֹת, וּבְזָה יִהְיֶה סוּף וְקֶץ לְכָל צְרוּתֵינוּ, תְּחַלֶּה וְרֹאשׁ לְפִדְיוֹן נַפְשֵׁנוּ. רָאָה וְהִתְבּוֹנֵן אֵיזָה הָרַס וְחָרְבָן נַעֲשֶׂה בֵּין אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמָה בְּתִים נִשְׁבָּרִים מִפְּאַת שְׁנֵאת חָנָם וְכוּ', וְרָצִים לְבַתֵּי דֵינִים וְכוּ', וּמַעוֹדְדִים אוֹתָם שֵׁם לְגִטִּין, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְן, אֲשֶׁר כָּבַר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת קַלֵּט), שְׁכָל הַצָּרוֹת שְׁבָאוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל אֵינָם אֶלָּא בְּשָׁבִיל דֵּינֵי יִשְׂרָאֵל; בְּמִקּוֹם לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם־בֵּית, מְסִיתִים אוֹתָם לְהַתְגַּרֵּשׁ, וְשׁוֹבְרִים בְּתִים, וְהוֹרְסִים מִשְׁפָּחוֹת; עַל־כֵּן עַקֵּר הַחֹב הַמְּנַח עֲתָה, כְּדֵי לְבַטֵּל אֶת הַגְּזֵרָה רַעָה — לְהַרְבוֹת בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲדוּת, לְעוֹר זֶה לְזֶה, וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין בְּרִכּוֹת יב:): אָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת חוֹלָה בְּעַבּוֹר הַזּוּלָת; הֵינּוּ שְׁכָל־כֶּף הַרְבֵּה יִתְפַּלֵּל עָלָיו, וַיִּמְסַר נַפְשׁוֹ בְּעַבּוּרוֹ, עַד שִׁיעֲשֶׂה מִמֶּשׁ חוֹלָה; וְעַל־יְדֵי הַרְבוֹת אֲהַבַת הַבְּרִיּוֹת, יִנְחֲלוּ הַרְשָׁעִים

רלח אָשֶׁר ד' רכה — ד' רכו בַּנְחַל

מַפְלָה אַחַר מַפְלָה, וַיִּקְרַם אֲצָלָם (שְׁמוֹת טו, טז): "תִּפְּלַעַלְיָהֶם אֵימָתָה וּפְחַד, בְּגִדְלֵי זְרוּעֶיךָ יִדְמוּ כְּאֶבֶן", וּלְעַם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה רִוַח וְהִצִּילָהּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶיךָ...

ד' רכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לִידִידֵי הַיָּקָר ... גֵּרוֹ זָאִיר וַיִּזְרַח.

בְּאֵתִי לְבִקְשׁוֹךָ מְאֹד, שְׁתַּלְּךָ אֵל דְּפוּס א.ב. וְתִקַּח מִמֶּנּוּ אֶת "אֲשֶׁר בַּנְחַל" חֶלֶק י"ג, כָּרֶךְ א' וּב', וְכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת, שְׁתִּקַּח מ... אֶת הַקּוּנְטָרִס "מְקוֹר הַשְּׂמִיחָה" הַמְּנַקֵּד, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִצְלִיחַ דְּרָכֶיךָ. הַעֲקֹר רְאֵה לְנֹצֵל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר שֶׁם בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּבְרַח לָךְ אֵל שְׁעַר הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת, וּלְעוֹרֵר רַחֲמִים עֲלֵיכֶם, וּלְהַמְשִׁיךְ יְשׁוּעוֹת וּבִרְכוֹת.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלְתְּכֶם, וְתִצְלִיחוּ בְּכֹל דְּרָכְכֶם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶיךָ...

ד' רכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לַיִל שְׁשִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַיָּקָר ... גֵּרוֹ זָאִיר וַיִּזְרַח.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! צְרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! מִי שְׁרוּצָה לְהַכְּנִס בְּעִבוּדַת הַפֶּלֶל, צְרִיף שְׁיִהְיֶה מוֹכֵן לְסִבַּל חְרוּפִין וְגִדּוּפִין וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וּמְרִירוֹת עֲצוּמָה, וְהַהֲכָרַח לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹל מִינֵי עֲצוֹת וְאִפְּנִים, כִּי בְּאַמַּת הוּא יִתְבָּרֵךְ רוּצָה שְׁנַעֲשֶׂה לוֹ כְּאֵן בְּזֶה הָעוֹלָם דִּירָה (תַּנְחוּמָא נָשָׂא ג'), וּכְמוֹ-כֵן אֲצֵל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל יִשְׁרָה

אֲשֶׁר ד' רכו בְּנַחֵל רלט

אורו יתברך, ויתענג מערבות נעימות זיו ידידות חיות אלקותו, והסֵטְרָא אַחְרָא עוֹשֶׂה אֶת שְׁלָה — לְכִסּוֹת וּלְהַסְתִּיר אֶת הַמְּשַׁכַּת אורו יתברך, ועל־כֵּן מִתְגַּבְּרֶת עַל הָאָדָם חֲלִישוֹת הַדַּעַת וּמְרִירוֹת עֲצוּמָה, עַד שְׁכַמָּה פְּעָמִים יִתְיַאֵשׁ מִחַיּוֹ, וְטוֹעֵם טַעְמֵי מִיתָה מִמֶּשׁ.

ובאמת גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן קטו), כי בתוך תקף המרירות והמניעות, גם שם אלופו של עולם גנוז ונסתר, בסוד "ומשה (שהוא הדעת) נגש אל הערפל, אשר שם הוא אלקים", עין שם.

ועל־כֵּן, חֲמַדַּת לְכַבִּי! נָא וְנָא לְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ וְלֹא לְהִמְשִׁיךְ עֲלֶיךָ עֲצָבוֹן וּמְרִירוֹת. אֲדַרְבֶּה, תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת לְשִׁמּוֹר אֶת נַפְשְׁךָ הָעֲלוּבָה. וְכִדְאֵי לְשִׁמְעַע כְּלֵי זְמַר בְּאִפְּן שִׁיזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, כִּי כְּלֵי זְמַר מְבַרֵּר הַרוּחַ טוֹב מִהַרוּחַ רָעָה (עֵינֵי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נו); וְהַעֲקֵר בְּרוּחַ לֶךְ מִכָּל מִינֵי לְצִיִּים, וְהַדְּבִק עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבַרֵּךְ, וְדַע לֶךְ שֶׁהַכֹּל לְכָל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא מִמֶּשׁ, וְרֵאוּי וְנִכּוֹן לְקַבֵּל רְמִזִּים מִכָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁבְּעוֹלָם, וְלְהִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אורו יתברך הַמְּאִיר בְּכָל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִחְזַקְאֵל מַג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאֵירָה מִכְּבֹדוֹ"; וְלִמְעַן הַשֵּׁם יִתְבַרֵּךְ לְטוֹבַתְךָ הַנְּצַחִית, אֵל תִּכְנַס בְּשׁוֹם וּכְוִחִים, עֲנִינְךָ צְרִיף לְהִיּוֹת רַק גֵּר לְהָאִיר נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלְהַכְנִיס בְּכָל אֶחָד אֲמוּנָתוֹ יִתְבַרֵּךְ וְאַחֲדוּתוֹ יִתְבַרֵּךְ, וְרַק זֶה עֲקָר עֲבוּדָתָנוּ. וְעַל־כֵּן לֹא בְּחִנָּם לְקַח אֶת עֲצָמוֹ הַסֵּמ"ךְ־מ"ם בְּעֲצָמוֹ עַל כָּל אֶחָד מֵאַתָּנוּ, כִּי הֵלֵא עַל־יַדֵּי לְמוֹדִינוּ אָנוּ מְבַטְלִים וּמְבַעֲרִים וּמְסַלְקִים אוֹתוֹ לְגַמְרֵי. וְעַל־כֵּן עַל־יַדֵּי הַגְּרוּי הַזֶּה שֶׁהִתְגַּרְינוּ עִמוֹ, עַל־כֵּן בָּא וְהִתְלַבֵּשׁ בְּכַמָּה קְלֵי עוֹלָם, שְׂיֵשׁ לוֹ עִמָּהֶם אֵיזוֹ שְׂיִכּוֹת מְכָבֵר; כִּי כְּמוֹ שֶׁנִּפְשׁ צְדִיק אֲשֶׁר זוֹכֵה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל וְכָל, עַד שֶׁאֵין אֲצֵלוֹ שׁוֹם יִשׁוֹת וּמְצִיאוֹת, וְנַעֲשֶׂה מְרַכְּבָה אֵל הַקְּדוּשָׁה, כִּי אֲנִי אֶת דְּכָא אֲשַׁכּוֹן (יִשְׁעִיָּה נו), כְּמוֹ־כֵן זֶה לְעַמַּת זֶה כְּשֶׁנִּשְׁאָר עוֹד אֲצֵל אָדָם אֵיזוֹ יִשׁוֹת וְגֵאוֹת וְכוּ', אֲפִלּוֹ הוּא לְמִדָּן וּבְעַל דְּרָשָׁן וְלוֹמֵד קְבֵלָה וְכוּ' וְכוּ', נַעֲשֶׂה מְרַכְּבָה טְמֵאָה אֵל הַסֵּטְרָא אַחְרָא, אֲדַרְבֶּה, אֲצֵלוֹ יֵשׁ לָהֶם מֵהַ לֵינֵק, וְכָל זֶה מְרַכֵּב הַיִּשׁוֹת וְהַגֵּאוֹת שְׂיֵשׁ בּוֹ, וְהַסִּימָן שֶׁאֶחָד כָּבֵר נַעֲשֶׂה מְרַכְּבָה אֵל הַקְּדוּשָׁה הוּא, כְּשֶׁאֵינוֹ חוֹלֵק

רמ אשר ד' רכו בנחל

על שום בריה שבעולם, רק הוא בטל לגמרי בעיני עצמו, ונקלל בו יתברך, ולהפוך — מי שיבוא לחלק על אחר, בידוע שמדת הגאות והישות עדין אצלו בתקף, ועל-ידי-זה נעשה מרפכה להסטרוא אחרא, ונעשה 'שד יהודאי' הרודף את הצדיק תחתון שדבוק בצדיק עליון (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יב).

ועל-כן, אהובי, אחי! ראה לא לדבר על אחר כלל, רק הדבק עצמך בו יתברך, ורק זה יהיה עקר דבוריך ושיחותיך, "ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש" (תהלים קיט, מו), וראה לחדש הרבה בתורה הקדושה, כי אין לה טוב מזה, וראה לרשם הכל על פני הכתב, אשר על זה רמזו חז"ל הקדושים (פסחים נ): אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, הינו שיכתב את זה בידו. ובזה פרשנו גם (דברים כא, י): "כי תצא למלחמה על אויביך", שהוא היצר הרע, "ונתנו ה' אלקיך בידך", על-ידי שתכתב בידך כל מה שתזכה לחדש בתורה, שהוא בחינת: "ושבית שביו" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ס); כי בזה יכולים לקרר את צמאון הנפש (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סה); ועל-כן מכל מה שעובר עליך ראה לחדש הרבה חדושי תורה, ותהיה חזק באמונה, שזה חשוב אצלו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא); ועל-ידי-זה ינדפק מתך מכל מיני פסלת וכו', העקר רק להיות בשמחה עצומה, אשר היא פלי להמשיך חדושי תורה.

והשם יתברך יאיר עינינו במאור תורתו, ונזכה לעבדו בלב שלם.

הדורש שלומך...

אל יחר אפך עלי, רק הוי דן אותי לכף זכות, כי רבות רעות אני סובל, והשם יתברך עושה עמי בכל פעם נסים ונפלאות חדשות להצילני מכל הקמים עלי בחנם על לא דבר.

אֲשֶׁר ד' רכז בְּנַחֵל רמא
ד' רכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לֵיל שְׁשִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה לְיַדַי ... גְרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

אָחִי הַיְקָר! הַהֲכָרַח לְחֹזֶק אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּעֵתִים הַלָּלוּ, בְּפִרְטִיּוֹת אוֹתָן הַנְּשִׁמוֹת שֶׁנִּפְגְּמוּ בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה עוֹשֶׂה אֶת הָאָדָם שְׂרָגִיל בּוֹ — מְשַׁעַע מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, כִּידוּעַ. וּבִיּוֹדָאֵי הֵם צְרִיכִים הַתְּחִזְקוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, שְׁלֹא יִפְלוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ'. כִּי הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה מוֹשֵׁף וּמְשַׁלֵּף אֶת הָאָדָם לְנוֹקְבָא דְתַהוֹמָא רַבָּא יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְעַקֵּר הַהֲתַחֲזָקוֹת הוּא שְׂמִיחָה, לְשִׂמְחָה וּלְשִׂמְחָה אֶת נַפְשׁוֹ הַאֲמֻלָּה. כִּי הַחֲטָא הַזֶּה מְכַנֵּס עֲצָבוֹן וְדַכְאוֹן עִמָּךְ בְּנַפְשׁ הָאָדָם, עַד שֶׁקָּשָׂה וְכָבֵד לְצֵאת מִזֶּה, אִם לֹא עַל-יַדֵי שְׂמִיחָה עֲצוּמָה, וְעַל-יַדֵי כְּלִי זִמְרָה. וְעַל-כֵּן עַקֵּר תְּקוּן חֲטָא פָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הוּא עַל-יַדֵי תְּקוּף הַשְּׂשׂוֹן וְהַשְּׂמִיחָה, וּכְדָאֵי לְבִלוֹת הַרְבֵּה זְמַן בְּכֹל יוֹם נְיוֹם לְשִׂמְעַ כְּלִי זִמְרָה. (וּבְעֵתִים הַלָּלוּ זֶהוּ בְּנִקְלָא מְאֹד, כִּי קוֹנִים קִסְטָה טִיפִּיפ עִם נְגוּנִים), וְהַכְּלִי זִמְרָה יִרְחִיבוּ אֶת דַּעְתּוֹ וּמַחוּ, וְעַל-יַדֵי זֶה יִזְכֶּה לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְגַם בְּתַפְלָה רְאוּי לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל שְׂמִיחָה: "רְבוּנוּ שְׁלֵ עוֹלָם, זַכְּנֵי לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתַתְּפִשְׁט אֲצִלֵי הַשְּׂמִיחָה מְרֵאשִׁי וְעַד רַגְלֵי, וְאִזְכֶּה לְרַקֵּד בְּכֹל יוֹם וְיוֹם עַל נַעַם חֲלָקֵי שְׂזִכִּיתִי לְהַפְרָא מְזִרַע יִשְׂרָאֵל, וְאִנִּי זוֹכֶה לְקַיֵּם מְצוּוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים, אֲנָא ה', רַחֵם עָלַי וְהַרְחֵק מִמֶּנִּי אֶת הַעֲצָבוֹן וְדַכְאוֹן הַנֶּפֶשׁ שֶׁנִּכְנַס בִּי בְּכֹל פַּעַם מְרַב חֲטָאֵי וְעוֹנוֹתַי הַרְבִּים, שְׂחֲטָאתִי, עֲוִיתִי וּפְשַׁעֲתִי לְפָנֶיךָ זֶה יָמִים וְשָׁנִים מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְעַל-יַדֵי זֶה אֲנִי מְלֵא עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה תָּמִיד. חוּס וְרַחֵם עָלַי, שְׂאִזְכֶּה לְהִיּוֹת תָּמִיד רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, עַד שְׂמֵרַב שְׂמִיחָה אִזְכֶּה לְהַפְלִל בְּךָ בְּאַמֶּת מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן". וְכֵן תְּרַבֶּה וְתִתְאַרֵּךְ בְּתַפְלָה, שְׂתִזְכֶּה לְהִיּוֹת תָּמִיד רַק בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמִיחָה הִיא תְּקוּן גָּמוּר לְפָגַם הַבְּרִית, וְזֶה תְּרָאָה בְּחוּשׁ — מִי שְׂפָגַם בְּבְרִית, חָס וְשְׁלוֹם, מָר לוֹ עַד מְאֹד, וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְבֹא אֶל

רמב אֲשֶׁר ד' רכח בְּנַחֵל

שְׁמִחָה אֲמִתִּית, לְהַרְגִישׁ אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכָל זֶה מְרַב קְלָפוֹת וְהִסְתָּרוֹת שֶׁהִתְלַבֵּשׁ וְהִתְכַּפֶּה עֲצָמוֹ בְּהֵן. וְעַל-כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל אֶת הַכְּסוּיִים וְהִסְתָּרוֹת הַמְּבַדִּילִים בֵּינֵנו לְבֵינֵנו יִתְבַּרֵךְ, יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרַגַּת הַשְׁמִיחָה, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשְׂמִיחָה עֲצוּמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' רכח.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תֵבֵא אֶל הַקְּבוּץ ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב אֶל יְדֵי הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

אֲשֶׁרֶיךָ שְׂאֵתָה נִמְצָא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְתִהְיֶה רְגִיל לְבָרַח תָּמִיד אֶל שַׁעַר הַשָּׁמַיִם, לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְכָל מָה שְׂאֵתָה צְרִיךְ, וְכֵן תִּהְיֶה רְגִיל אֶצְלֵ שְׁמֵעוֹן הַצַּדִּיק וְשְׁמוּאֵל הַנְּבִיא וְדוֹד הַמְּלֶךְ וְקָבֵר רַחֵל וּבְמַעְרַת הַמַּכְפֵּלָה וּבְקִבְרֵ יוֹסֵף הַצַּדִּיק. וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתְךָ בְּתוֹךְ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל.

אוֹדוֹת בִּיאָתְךָ לְכָאן תִּדַע, כִּי מִחֲפָשִׁים אוֹתְךָ, וְעַל-כֵּן עֲצָה טוֹבָה לְסֵדֶר לָךְ הַנִּסְיָעָה לְכָאן עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשׁ, שֶׁתַּגִּיעַ בִּימֵי הַסְּלִיחוֹת, וְתִכְף-וּמִיד אַחַר רֵאשׁ הַשָּׁנָה תִּסַּע מִכָּאן, וְשְׁלוּחֵי מַצָּנָה בְּטוּחִים שְׁלֵא יֵאָרַע לָהֶם שׁוּם רַע — לֹא בְּהִלְיָכְתָּן וְלֹא בְּחִזְרִיתָּן.

אֲשֶׁרֶיךָ שְׂאֵתָה זוֹכָה לְהִתְפַּלֵּל עִמָּנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשׁ, אֲשֶׁר רִבְנוּ ו'ל הוא בְּקְבוּץ שְׁלָנוּ, וּבְיִדְאֵי כְּשֶׁרִבְנוּ ו'ל שָׁם בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲזַי גַּם כָּל הַצַּדִּיקִים הֵם שָׁם מְאָדָּם הָרֵאשׁוֹן עַד מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ, הָאֲבוֹת וּמֹשֶׁה רַעֲיָא מְהֵימְנָא וְהַנְּבִיאִים, הַתְּנַאִים וְהָאֲמוֹרָאִים, הַגְּאוּנִים וְהַמְּקַבְּלִים וְכו'.

וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְכַתִּיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה, שְׁנָה שְׁנֹזְכָה לְמֵלֵא

אֲשֶׁר ד' רכט בְּנַחֵל רמג

אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ עִם סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, וַיִּמְשֶׁךְ שְׁפַע רוּחֵנוּ וַיִּגְשְׁמֵנוּ
עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וַנִּזְכֶּה לְהַגָּאֵל בְּגֵאֲלַת עוֹלָמִים עַל-יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת
עֲרֻבוֹת נֶעֱמָ זֵיו אֹרֵרוּ יִתְבַּרְךָ הַמַּאִיר בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(יחזקאל מג, ב): "וְהָאֲרָץ הָאֵירָה מִכְבָּדוֹ" וְגו'.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' רכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תִבָּא אֶל הַקְּבוּץ ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לִיְדִיד נִפְשֵׁי, נֵר לְהַצְדִּיק ... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אֲחֵי הַיְקָר! חֻזק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד לְשַׁקֵּד בְּסִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, וּמָה
טוֹב וּמָה נָעִים אִם תִּזְכֶּה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה אַחַת מֵה"לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וְלוֹמַר עָלֶיךָ הַתַּפְּלָה הַקְּדוּשָׁה מ"לְקוּטֵי-
תַּפְּלוֹת", וְלַעֲיֵן בְּהַחְדוּשִׁים שֶׁל מוֹהַר"נ ת"ז ל"ב לְקוּטֵי-הַלְכוֹת",
וְגַם בְּחִדוּשִׁים שֶׁזָּכִינוּ לְחַדֵּשׁ עַל כָּל תּוֹרָה בְּסִפְרָנוּ "שְׁפַת הַנַּחֵל",
אֲזַ תִּרְגִּישׁ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת יְדִידוֹת זֵיו אֹרֵרוּ יִתְבַּרְךָ בְּגִלּוּי רַב כְּזֶה,
שְׁלֵא שְׁעֵרְתָּ מִיָּמֶיךָ.

הַעֲקָר חֻזק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד עַל נִקְדַּת הַשְּׂמִחָה, כִּי הַשְּׂמִחָה הִיא
הַעֲקָרִית בְּעִבּוּדַת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם; כִּי עַקֵּר הַהִתְחַזְקוֹת
הִיא רַק עַל-יְדֵי שְׂמִחָה, וְזֶה מְכַנֵּס בְּאֶדָם עֲזוּת וְעִקְשָׁנוּת דְּקִדְשָׁה.
וּבִפְרָטִיּוֹת מִי שֶׁחָטָא וְנָפַל בְּדַעְתּוֹ זֶה יָמִים וְשָׁנִים, עַקֵּר רַפּוּאָתוֹ הִיא
רַק מִדַּת הַשְּׂמִחָה, וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת אֶף וְרַק
בְּשְׂמִחָה עֲצוּמָה תָּמִיד. וְעַקֵּר שְׂמִחָתְךָ רְאוּי לְהִיּוֹת עַל עֲרֻבוֹת נֶעֱמָ
חֻלְקָה, שְׂזִכִּיתָ בּוֹזְכִיּוֹת חֲנָם לְנִקְדַּת אֶת קוֹנֵטְרַס "מְקוֹר הַשְּׂמִחָה", אֲשֶׁר
יִדְפֵּס בְּאֵלֶּפִים וּרְכֻבוֹת טַפְסִים מִמֶּשׁ, וַיִּתְפַּשֵּׁט מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד
סוֹפוֹ, בְּזֶה רְאוּי לָךְ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד, כִּי כַּמָּה אֵלֶּפִי אֵלֶּפִים נִשְׁבְּרֵי
לֵב וְנִמְכָּי רוּחַ יִקְבְּלוּ חִיּוֹת וְהִתְחַזְקוֹת מְסַפְרֵי זֶה, כַּמָּה דְּמַעוֹת גִּיל
וְשְׂמִחָה וְתִקְוָה יִשְׁפְּכוּ כָּל הַמְּעִינִים בָּהֶם, וְהַכֵּל נִכְתָּב לְזִכְרוֹתְךָ.

רמד אָשֶׁר ד' רל בַּנְחַל

הַעֲקָר, חֲמִידַת לְבָבִי! הַתְּמִד בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", בְּ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וּבְ"לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת", וְהַחוּט הַמְּשֻׁלָּשׁ לֹא בְּמַהֲרָה יִנְתַּק, לֹא יַעֲזֹבוּ אוֹתָךְ לְהִנְתַּק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, חֵס וְשָׁלוֹם, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֶךָ!

הַעֲקָר תִּרְאֶה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הַמַּצָּבִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְאַפְלוּ כְּשִׁמְגִיעַ לְךָ עֵת, וְאַתָּה מְרַגֵּישׁ פִּי כָּלֶם עֲזֹבוּ אוֹתָךְ, גַּם אֲז עֲלֶיךָ לְדַעַת אֵיךְ שֶׁהוּא עַל-כָּל-פָּנִים הוּא יִתְבַּרְךָ אֶתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, פִּי אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יג): כְּשִׁחֻלְקִין עַל הָאָדָם, נִמְצָא שְׁרוּדֵפִין אוֹתוֹ, וְהוּא בּוֹרַח בְּכָל פַּעַם לְהֵשֶׁם יִתְבַּרְךָ, וְכָל מֵה שְׁחֻלְקִין עָלָיו יוֹתֵר, מְקַרְבִּין אוֹתוֹ לְהֵשֶׁם יִתְבַּרְךָ; פִּי הֵשֶׁם יִתְבַּרְךָ בְּכָל מְקוֹם, בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים קלט, ז): "אִם אָסַק שָׁמַיִם שָׁם אֶתְּךָ, וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הַנֶּגֶד"; נִמְצָא, שֶׁבְּכָל מְקוֹם בּוֹרַח לְהֵשֶׁם יִתְבַּרְךָ, וְזֶה בַּחֲיִנַת "וּפְרַעָה הַקְּרִיב" — שֶׁהַקְּרִיב אֶת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה כֵּא, סִימָן ה'), שֶׁעַל-יָדֵי רְדִיפְתוֹ אוֹתָם — נִתְקַרְבוּ יוֹתֵר לְהֵשֶׁם יִתְבַּרְךָ, עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן מִכָּל מִינֵי מְרִירוֹת וּבְלִבּוּלִים, אֵין שׁוֹם עֲצָה אַחֲרַת לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם מִמֶּשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' רל.

בְּעֶזְרַת הֵשֶׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִבֵּא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ הָאֶרֶךְ.

עֲלֶיךָ לְהַרְגִיל עֲצָמָךְ בְּזֶה הָעוֹלָם לְקַנּוּת לְךָ אֶת מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, פִּי אֵי אֶפְשֶׁר לַעֲבֹר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה, אֶלֶּא עַל-יָדֵי מִדָּה זוֹ, לְסַבֵּל אֶת

אֲשֶׁר ד' רל בַּנְחָל רמה

כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו. וְלִזְכוֹת לְסִבְלָנוֹת אֵי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל-יְדֵי תַקְוָה
הָאֱמוּנָה, כַּמּוֹבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן קנה):
כְּשֵׁישׁ לְאָדָם אֱמוּנָה, אֲזִי יֵשׁ לוֹ כַח הַגָּדֵל וְכַח הַצּוֹמֵחַ, וְשׁוֹם רוּחַ
רָעָה לֹא יִכּוֹלָה לְעַקְרוֹ, כְּדִגְמַת אֵילָן הַנְּטוּעַ בְּאֶרֶץ זְרוּעָה, וְהַשְּׂרִישׁ
שְׂרָשִׁים טוֹבִים בְּתוֹךְ הָאֲדָמָה, אֲזִי אֶפְלוּ יְבוֹאוּ כָּל רוּחוֹת שְׂבַעוֹלָם,
אֵינֶם יִכּוֹלִים לְעַקְרוֹ. לֹא-כֵן אִם לְאֵילָן אֵין שְׂרָשִׁים טוֹבִים,
תַּכְף-וּמְיָד כְּשֶׁבֵא רוּחַ אוֹ שֶׁלֵּג אוֹ גֶּשֶׁם אוֹ בָּרָד, עוֹקְרוֹ עַל פְּנָיו.
הָאֱמוּנָה נִקְרָאת אֶרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים לו, ז): "שָׁכֵן אֶרֶץ וּרְעָה
אֱמוּנָה", וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת ל.א.): אֱמוּנָה זֶה סֵדֶר
וְרָעִים. נִמְצָא, שֶׁהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ נְדָמִית כְּאֶרֶץ, וְהָאָדָם
נְדָמָה לְעֵץ פָּרִי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים כ, יט): "כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה"
וְגו', וְלִכֵּן כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל חִזַּק בְּאֱמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיוֹדַעַ
וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא,
וְשׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל
הָעֲלִיּוֹן, וְכָל מֵה שֶׁהוּא רוֹאֶה וְשׁוֹמֵעַ וּמְרַגֵּשׁ, הַכֵּל מַשְׁגֵּחַ מִמֶּנּוּ
יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁהוּא דִּיקָא צְרִיף לְרֵאוֹת אֶת הַדְּבַר הַזֶּה שִׁיְקָרָה, הוּא צְרִיף
לְשִׁמְעַ אֶת הַדְּבַר הַזֶּה שֶׁהַשְּׂמִיעוֹ לְאֲזִנָּיו וְכו', כְּשֶׁאָדָם חֵי בְּתַחוּשָׁה
כְּזוֹ, שֶׁהַכֵּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֵּל, אִזְ כָּל חַיֵּי הוֹלְכִים בְּצוּרָה
אַחֲרַת, עַד שֶׁהוּא דְבוּק אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל
אֶל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְאָדָם זֶה חֵי בְּרוּחַ-הַקְּדוֹשׁ,
רוּחַ הַבָּא מִן הַקְּדוֹשׁ, כַּמּוֹבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א',
סימן כא), וְהוּא מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת מַחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ, שֶׁהוּא הוּא לְבוּשׁ
לְנִשְׁמָתוֹ, וְהוּא בָּטֵל לְגַמְרֵי לְאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְשׁוֹמֵר עֵינָיו שֶׁלֹּא
לְהִסְתַּכֵּל, חֲלִילָה וְחַס, עַל שׁוֹם דְּבַר הַמְּבִיא לִידֵי הִרְהוּר, וְשׁוֹמֵר אֶת
אֲזִנָּיו וּמַתְחִיזֵק בְּאֱמוּנַת חֲכָמִים, בְּבַחֲיִנַת (משלי כב, יז): "שִׁמַּע דְּבָרֵי
חֲכָמִים", וְיֵשׁ לוֹ יִרְאֵת שָׁמַיִם הַתְּלוּי בַּחֲטָם, וְאֵינוֹ בְּכַעַס, כִּי יוֹדַעַ
וְעַד אֲשֶׁר דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת
הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן. וְעַל כָּלֵם — שׁוֹמֵר דְּבוּרוֹ לֹא לְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע
וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוּת וְכָל הָעוֹלָה עַל שִׁפְתָיו, אֶלָּא מְדַבֵּר וּמְגַלֶּה לְכָלֵם
אַמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אָדָם זֶה כָּבֵר לֹא צְרִיף שׁוֹם דְּבַר, רַק

רוחניות חיות אלקות, כי הוא בטל ומבטל אל עצם עצמיות אלקותו ותברך.

מה אמר לך, ידידי היקר! מי שחי בזה, כל חייו חיים אחרים לגמרי, וכבר אינו רוצה שום דבר, אלא את הקדוש-ברוך-הוא, ורוצה רק להפלל אל האין סוף ברוך הוא, והוא תמיד שר שירות ותשבחות לפניו יתברך, וזורק את עצמו על הארץ בפשוט ידים ורגלים, ובוכה ומבכה שמים וארץ, שימחל לו הקדוש-ברוך-הוא. כי מי שזוכה להיות דבוק בו יתברך, כל מה שמתקרב יותר ויותר להקדוש-ברוך-הוא, הוא רואה שהוא רחוק בתכלית הרחוק, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פג): כשאדם בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, זוכה להגיע אל תכלית הידיעה שלא נדע, ואז הוא פושט את גופו המצרע, ומלביש עצמו בלבוש של שבת, לבוש של גן-עדן, שהוא הארת האין סוף ברוך הוא. וככל שבא יותר אליו יתברך, אזי מתרחק יותר ויותר, כי הוא משיג, אשר עדין לא התחיל כלל. ולכן ראה, ידידי היקר, לעשות התחלה חדשה, ולבכות שמים וארץ, שאמה עדין רחוק מכל זה. אבל ההכרח לי לומר לך, אם תתמיד בספרי רבנו ז"ל, גם אתה תזכה להגיע למדרגה זו, כי כל הסתרי תורה ורזי דרזין גנוזין וטמונים בדברי רבנו ז"ל.

מה אמר לך, ידידי היקר! הן אמת שאמה כותב שאין לך עם מי לדבר דבורים אלו, אבל ההכרח לגלות לך, אשר הנה בין אנשי שלומנו איש קדוש ונורא מאד: ר' אברהם בנו של ר' נחמן טולטשינער ז"ל (בעל מחבר ספר "באור הלקוטים", פרוש עמק על ה"לקוטי-מוהר"ן"), אשר הוא בדרך כלל הנה נזהר מאד עם מי מדבר, וכשישב עם צדיקים קדושים כמו ר' מרדכי סוקולובר, ר' שלמה גבריאל וכדומה, עמם דבר סתרי נסתרות מגדלת רבנו ז"ל, אבל כשהיה מדבר עם בחורים, ספר לי ר' לוי יצחק (נרו יאיר) [ז"ל], הנה צועק עליהם: עם מי אני מדבר וכו'?! אתם עדין פלג גופים, צריכים להתחתן וכו', והוכיחם. אבל אחר-כך דבר עמם דבורי התחזקות. ובנעם דבורו החדיר בהם לקום בתצות,

אָשֶׁר ד' רל בנחל רמז

וְלֵהִתְבוּדָד אֱלֹיו יִתְבַּרְךָ, וְלִכְרַח אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל, אֲכַל מֵעֵמֶק דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו'ל לֹא דִבֵּר עִמָּהֶם, כִּי אָמַר שְׂבַחְוֹרִים אֵינָם יְכוּלִים לְהִבִּין אֹר רַבְּנוּ ו'ל כְּמוֹת שֶׁהוּא.

וּפַעַם אַחַת סִפֵּר לְבַחְוֹרִים, שְׁלֵרַבְּנוּ ו'ל הָיוּ תַלְמִידִים קְדוּשִׁים, בְּעֲלֵי רוּח־הַקֹּדֶשׁ, כְּמוֹ ר' יוֹדֵל מְדַאשֵׁיב, וְר' מֵאִיר מְמַעְדוֹוְעֵדִיבְקַע. וּפַעַם נָסְעוּ בִּיחַד אֶל רַבְּנוּ ו'ל, וּבְדֶרֶךְ הַתְּעוֹרָר וְכוּחַ בִּינִיָּהֶם בְּעֵנָן גְּדֻלַּת רַבְּנוּ ו'ל, עָנָה וְאָמַר ר' יוֹדֵל לְר' מֵאִיר: אֶצְלֵי רַבְּנוּ ו'ל הוּא כְּאֶחָד מִן הַתַּנָּאִים. עָנָה וְאָמַר ר' מֵאִיר עַל זֶה: אֲנִי אֵינִי מִחֲזִיק כָּל־כֶּף, אֲלֵא אֲנִי אוֹמֵר לָךְ שְׂרַבְּנוּ ו'ל הוּא הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּדוֹר הַזֶּה. וְהִנֵּה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל רַבְּנוּ ו'ל קָרַב מְאֹד אֶת ר' מֵאִיר מְמַעְדוֹוְעֵדִיבְקַע. וְהַפַּעַם כְּשֶׁנִּכְנְסוּ שְׁנֵיהֶם לְקַבֵּל שְׁלוֹם מִרַבְּנוּ ו'ל, רַבְּנוּ ו'ל לֹא רָצָה לְהִסְתַּכֵּל עַל ר' מֵאִיר, וְאָמַר לוֹ בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן: אַז מְעַגְלִיבֵט נִישֵׁט אֵין מִיר וְוַאס פֿאַרְט מְעַן צוּ מִיר^מ. וְתַכְּף־וּמְיָד נִתְבַּיֵּשׁ ר' מֵאִיר, כִּי הִרְגִישׁ שְׂרַבְּנוּ ו'ל יוֹדֵעַ בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ מַה דִּבְרוּ עַל הַדֶּרֶךְ. וּכְשֶׁאָמְרוּ הַבַּחְוֹרִים לְר' אַבְרָהָם בְּר' נַחְמָן ו'ל: נִמְצָא, שֵׁישׁ לָנוּ יוֹתֵר אֲמוּנָה בְּרַבְּנוּ ו'ל מֵאֲשֶׁר הָיָה לְתַלְמִידֵי רַבְּנוּ ו'ל, כִּי אֲנַחְנוּ מִחֲזִיקִים אֶת רַבְּנוּ ו'ל הִרְבֵּה יוֹתֵר וְכוּ' וְכוּ', עָנָה וְאָמַר לָהֶם: אַתֶּם רַק מְדַבְּרִים כֶּף, אֲבָל הֵם בְּאֵמַת הָאֱמִינוּ. לְמַדִּים מִכָּאן, יְדִידֵי הַיָּקָר, שְׂבַגְדֻלַּת רַבְּנוּ ו'ל צְרִיכִים לְזַרֵּק אֶת הַשֶּׁכֶּל לְגַמְרֵי, וְלֵהִתְבּוֹנֵן הַיֵּטֵב בְּתוֹרוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וְלֵהִתְעַמֵּק בָּהֶם, וְלִחְדַּשׁ חֲדוּשִׁים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, וְלִילֵךְ עִמָּהֶם וְלֵהִתְבוּדָד עִמָּהֶם, וְאִז יִרְגִישׁ אֶת נַעַם עֲרֻבוֹת זֵיו אֹר רַבְּנוּ ו'ל, אֲשֶׁר אֵין עֶרֶךְ אֱלֹיו. כִּי יְכוּל לְקַחַת אֶת הַכִּי גְרוּעַ וְלִקְרַבּוֹ אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְלֵהִרְאוֹתוֹ דֶּרֶךְ אִיף לְהִתְקַרֵּב לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ. וְדָבַר זֶה לֹא נִמְצָא בְּשׁוּם מְקוֹם בְּעוֹלָם, שִׁיְהִיָּה נִמְצָא רַבִּי, שִׁיְכוּל לְקַחַת אֶת הַכִּי גְרוּעַ, וְלִגְלוֹת לוֹ נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת, גְּלוּי אֲלֻקוֹת, אֲשֶׁר לֹא נִרְאָה וְלֹא נִשְׁמַע לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנוּ ו'ל: אֶפְלוּ עִם הַקְּטָן שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲנִי מוֹלִיכּוֹ בְּדֶרֶךְ צְדִיק גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד. וְעוֹד יִגִּיעַ הַזְּמַן שִׁיקְנָאוּ אֶת הַמְּקַרְבִּים שְׁלִי, וְהַעֲקָר לְמִי שֶׁאֲנִי מוֹשִׁיט יָד.

(מ) כְּשֶׁאֵין מֵאֱמִינִים בִּי, לְמַה נּוֹסְעִים אֵלַי ? !

מה אמר לך, ידידי היקר! אם אתה רוצה שתהיה לך השגה ברבנו ז"ל, ראה להתמיד ב"שיחות-הר"ן" וב"חיי-מוהר"ן", שהם שיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל, שרשם מוהרנ"ת ז"ל. וההכרח לי לומר לך: פשהייתי בחור צעיר, ואז זכיתי להתקרב לרבנו ז"ל, ולא היטה לי שום ברקה שתוכל לומר לי, זה כן דעת רבנו ז"ל וזה לא דעת רבנו ז"ל, לפי שנארע היום, אלא היו לפני שיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל, ספרי "שיחות-הר"ן" ו"חיי-מוהר"ן", והיטה דרכי לסיימם בכל שבוע, עד שהיו שגורים על-פי, ולא ידעתי שום חכמות כלל, אלא כל דבור ודבור שרבנו ז"ל אמר, אמרתי לעצמי: "יקב הדין את החר", אני מכרח לקיים את זאת, ואף שזבוא לי במסירות נפש הכי גדולה.

וההכרח לי לספר לך, באותה שעה שנתגלה לי הענין של התבודדות, שזו העצה העקרית של רבנו ז"ל, הלכתי למרתף, וצעקתי והתחננתי אליו יתברך שיפתח לי את מחי, ואזכה לקיים דברי רבנו ז"ל בלי שום חכמות והשכלות כלל. והוא אשר עמד לי — אשר לא הכרתי אף אחד מאנשי שלומנו, אלא את דברי רבנו ז"ל, והיו דבריו ז"ל כמים קרים על גפשי עיפה, ולכן חזרתי כל-כך הרבה בספרי רבנו ז"ל, עד שנתחקק בתוך דמי, ומזה בא שאינני מפחד מאף אחד שבועולם, אלא כל מגמתי לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, ולבי בוער בי למלא את העולם עם אור רבנו ז"ל, שדיקא על ידו יזכו כל עם ישראל להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן טו), אשר כשאדם זוכה ומקרב אל הצדיק, נפקחות עיניו, והעקר — להסתפל על עצמו, איך מתזיק במדותיו — הבאות מאש, רוח, מים, עפר; כי אם אדם זוכה לזכך אותן, אז מאיר בו תמיד שם הוי"ה ברוך הוא וברוך שמו, ומאירים לפניו הד' שמות של הד' עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשייה, שהם: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן. וכל זה זוכים על-ידי רבוי תפלה ובקשה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב'); ולכן ראה, אהובי, ידידי היקר לי מאד, מה לפניך? ! אל תטעה את עצמך כלל! כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן,

אֲשֶׁר ד' רל בְּנַחֵל רמט

סימן נא): אֵת זֶה תִּקְבְּלוּ מִמֶּנִּי, שְׁלֵא יִטְעֶה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם מִטְעֶה מְאֹד.

נָא וְנָא רְאֵה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּתְבַקֵּשׁ וּתְתַחַנֵּן מִמֶּנּוּ יְתַבְרַךְ, שְׂיַחֲוֶס וּיִרְחַם עֲלֶיךָ, שְׂיֵאִיר עֲלֶיךָ אֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. כִּי בְּאֵמֶת אִם אָדָם זוֹכֶה לְהַכְנִיעַ אֶת יָצְרוֹ הָרַע, שְׁזֶה הַמְחַשְׁבוֹת רְעוֹת וְזָרוֹת, הָעוֹלוֹת עַל דַּעְתּוֹ בְּכָל פַּעַם, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֶה לְמַחְשְׁבוֹת טוֹבוֹת, שְׁזֶה הַיֵּצֵר טוֹב. כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן מו), אֲשֶׁר הַיֵּצֵר טוֹב זֶה מְחַשְׁבוֹת טוֹבוֹת, וְהַיֵּצֵר הָרַע זֶה מְחַשְׁבוֹת רְעוֹת, וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם רַק חוֹשֵׁב טוֹב, אָז יִהְיֶה לוֹ טוֹב, וְיִהְיֶה דְבוּק בְּטוֹב. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא): בְּמִקּוֹם שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב — שָׁם כָּל הָאָדָם. וְלִכֵּן רְאֵה רַק לְחַשֵּׁב מִמֶּנּוּ יְתַבְרַךְ, וּתְלַמֵּד הִרְבֵּה סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, עַד שְׂיִהְיוּ שְׂגוּרִים עַל פִּיךָ. וּבְפִירוּשׁ גָּלְיָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁתִּכְתֵּב-וּמְיָד כְּשֵׁי שֶׁאֵת סְפָרְיוֹ, כְּבָר לֹא צְרִיכִים שׁוּם סֵפֶר כָּלָל וְכוּ', כִּי סְפָרְיוֹ הַקְּדוּשִׁים כְּלוּלִים מְכֹל סְפָרֵי מוֹסֵר. עִם כָּל זֹאת אֵי אֲפָשֶׁר לְהִבִּין בְּסְפָרֵי מוֹסֵר, בְּסְפָרֵי חֲסִידוֹת וּבְסְפָרֵי קַבְּלָה, אֲלֵא עַל-יְדֵי הַהַקְּדָמוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. וְיָדוּעַ, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד שְׁנִזְכֶּה לְטִיֵּל וּלְהִיּוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כח); וּבְאֵמֶת מִי שֶׁלּוֹמֵד הִרְבֵּה סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, נִכְנָסֶת בּוֹ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְסִים אֶת כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים. וְלִכֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן! הָעֵקֶר עֲכָשׁוּ תְּבַטֵּל אֶת עֲצָמְךָ וְאֶת יְשׁוּתְךָ לְגַמְרֵי, וּתְלַמֵּד הִרְבֵּה סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִז תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ הוּא.

הָעֵקֶר תִּזְכֹּר מֵה שֶׁבִקַּשׁ מֵאֲתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפכ), אֲשֶׁר אָדָם צְרִיךְ לְדוֹן עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת, כִּי אֵין זוֹ עֲצָה לְהַפִּיל אֶת עֲצָמוֹ, וְאֵין זוֹ עֲצָה לְשַׁנֵּא אֶת עֲצָמוֹ וּלְשַׁבֵּר אֶת עֲצָמוֹ וּלְהַחְזִיק עֲצָמוֹ רָשָׁע, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲלֵא אָדָם צְרִיךְ לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁשָׁם אֵינוֹ רָשָׁע, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְשׁוֹב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי אֵי אֲפָשֶׁר לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ הוּא, אֲלֵא עַל-יְדֵי דִרְךָ זוֹ, שֶׁהוּא

דן עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וּמוֹצֵא בְּעֲצָמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת. וְלִכְּן רָאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמָךְ לְדוֹן אוֹתָךְ לְכַף זְכוּת. וְאֵל תִּכְתֹּב יוֹתֵר שְׁטִיּוֹת כְּפִי שְׁכַתְּבֵת לִי וְכוּ' וְכוּ', שְׁזוֹ עֲנֶה דְסִטְרָא אַחְרָא, שְׂאֵתָה מְשִׁפִּיל אֶת עֲצָמָךְ כְּאֵלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְנֶה מִמֶּךָ, צֵא מִקְטְנוּת הַמַּחֲיִן שְׁלָךְ, וְכֵן תִּרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְדוֹן אֶת אַחֲרִים לְכַף זְכוּת, וְלִמְצֵא אֶת הַטּוֹב שֵׁישׁ בְּכָל יְהוּדִי, וְאִז דִּיקָא תִזְכֶּה לְזִמְר וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח וּלְפָאֵר אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, עַד שֶׁתִּהְיֶה גַם-כֵּן נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִזְכֶּה לְהִיּוֹת הַחַזָּן, וּלְהוֹצִיא אֶת הַרְבִּים מִחוּבוֹת.

נָא וְנָא, יְדִידֵי הִיקָר לִי מְאֹד! אֲנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׁעֵדִין יֵשׁ לָךְ תִּקְנֶה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, כְּמוֹ שְׂאוּמֵר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קִיב): אִם אֵתָה מֵאֲמִין שְׁיִכּוּלִים לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שְׁיִכּוּלִים לְתַקֵּן; כִּי אִם יֵשׁ לְאָדָם עֵדִין אֱמוּנָה, אֲשֶׁר כְּשִׁחּוּטָא אוֹ מְבִטֵל אֶת הַזְּמַן הִיקָר, אִז זֹו עֲבָרָה גְדוּלָה מְאֹד, נִמְצָא, שֵׁישׁ לוֹ עֵדִין אֱמוּנָה בְּזֵה, וְלִכְּן בְּכַח הָאֱמוּנָה הַזֶּה צָרִיךְ לְהֵאֲמִין, שְׁיִכּוּל לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל. וְהֵעָקֵר — לֹא לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, כִּי הֵיאֻשׁ זֶה הַסִּטְרָא אַחְרָא. וְאוּמֵר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח), אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יֹאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, רַק צְרִיכִים לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַרְבִּי הָאֱמֶת, שְׁיִכּוּל לְהַדְרִיף אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת.

נָא וְנָא אֵל תִּתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, וְהַרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָרִים אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַשְּׁפַע הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לא); וְתִמִּיד תִּזְכֹּר, אֲשֶׁר יֵשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד נְקֻדָּה, אֲשֶׁר אֵין בְּחִבְרוֹ, וְלִכְּן צְרִיכִים לְקַבֵּל אֶת כָּל הַנְּקֻדּוֹת שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הִיקָר! יֵשׁ לִי עוֹד לְכַתֵּב לָךְ מֵאוֹת וְאֵלְפֵי עֲמוּדִים בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, וְלַחֲזוֹר עִמָּךְ אֶת כָּל דְּבָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, אִךְ אֵין הַפְּנָאֵי עֲמָדִי, וְלִכְּן אֲסִים פֹּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר ד' רלא בַּנְחַל רנא
ד' רלא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תבא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי מִכְּתָבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל
זֶה, כִּי זֶה חֲלָקִי מִכָּל עַמְלִי, שְׁאֲנִי זוֹכֶה לְהַדְפִּיס וּלְהַפִּיץ אֶת אוֹר
רַבְּנוּ ו'ל, וְאִף שֶׁהַסְמ"ך-מ"ם אוֹרֵב עָלַי מְאֹד, עִם כָּל זֹאת אֵינְנִי
מִתְפַּעֵל מִמֶּנּוּ כָּלֵל.

נָא וְנָא הַרְגֵּל עֲצָמְךָ לוֹמֵר בְּכֹל לַיְלָה תִּקְוֶן חֲצוֹת, אֲשֶׁר אֵין עוֹד
דְּבַר יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה. כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֲלָק א',
סִימָן קמט), אֲשֶׁר חֲצוֹת הוּא כְּמוֹ פְּדִיוֹן וַיּוֹתֵר מִזֶּה; כִּי בַּאֲמַת גְּלָה
לְנוּ רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן רטו), אֲשֶׁר יֵשׁ כ"ד בְּתֵי
דִינִים, שְׁדַיְנִים אֶת הָאֲדָם, וַיֵּשׁ בֵּית-דִּין גְּדוֹל, שְׁשָׁם צְרִיכִים לְהַגִּיעַ
כָּלֵם. וְהִנֵּה יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁהַכ"ד בְּתֵי דִינִים הֵם כ"ד צְרוּפֵי אֲדַנְי"י
שְׂיִכּוּלִים לְכַתֵּב אֶת זֶה בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה צְרוּפִים. וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ, שְׁאָדָם נִדוֹן בְּכֹל שְׁעָה, כִּי בְּכֹל שְׁעָה וְשְׁעָה מֵאִיר
שֵׁם אַחֵר מִשָּׁם אֲדַנְי"י בְּצִרוּף אַחֵר, וּמִתִּי פְּתוּחַ הַבֵּית-דִּין הַגְּדוֹל,
שְׁכָלוֹל מִכָּל הַכ"ד בְּתֵי דִינִים? זֶה בְּעַת חֲצוֹת, וְלִכֵּן יְכוּלִים לְפַעֵל
אֲזוּ כָּל מַה שְׁמִבְקָשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד, אֵל
תְּהִיָּה בְּטָלָן, אֲלֵא תִקּוּם בְּכֹל לַיְלָה בַּחֲצוֹת, וְתֹאמֵר תִּקְוֶן חֲצוֹת,
וְגִלָּה לְנוּ רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן נד), אֲשֶׁר בְּעַת חֲצוֹת
אֲזוּ הוּא הַזְּמַן שְׂיִכּוּלִים לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְשִׁיחַ וּלְסַפֵּר
כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֲזוּ כָּלֵם יִשְׁנִים. וְלִכֵּן אֵל תְּהִיָּה
בְּטָלָן, וּבְעַת חֲצוֹת תִּתְבּוֹדֵד אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתְהִיָּה הַכִּי
מֵאֲשֶׁר. וְאָמַר רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֲלָק ב', סִימָן סז), הַעֲבֹר כְּבָר
עֲבַר, כְּבָר נִחְרַב בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְבַקֵּשׁ הָעֵקֶר שְׁאַנְחֵנוּ לֹא
נְהִיָּה מוֹנְעִים מִלְּבַנּוֹת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְצְרִיכִים לְכַפּוֹת וּלְהַתְחַנֵּן בְּכֹל
יוֹם וַיּוֹם, כָּל אֶחָד כְּפִי מִדְּרַגְתּוֹ וּבְחִינָתוֹ, שֶׁהוּא לֹא יְהִיָּה הַמִּתְנַגֵּד

רנב אֲשֶׁר ד' רלא בַּנְחָל

על שום דבר שֶׁבְקִדְשָׁה, על שום דבר רַבְנוּ ו"ל וכו', וכו', כי רואים אֶפְלוּ טוֹבִים וְיִקְרִים, שֶׁמִּסְתַּכְּבִּים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיִּקְרִים וְכו' וְכו', אֲכַל כִּינּוּן שָׁבָא לְדַבֵּר רַבְנוּ ו"ל, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם מִתְלַבֵּשׁ גַּם בָּהֶם לְמַנַּע וּלְעַכֵּב בְּכָל מִינֵי טַעֲנוֹת וּמַעֲנוֹת שׁוֹנוֹת. וְלָכֵן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַת חֲצוֹת, אִיכָשֶׁהוּ אִיכָשֶׁהוּ, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׂאֵנִי לֹא אֶהְיֶה מוֹנֵעַ וּמַעֲכֵב לְגִלּוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיִּקְרָ! ר' מִיכָל ו"ל, נִכְדוּ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ו"ל, הִזָּה רְגִיל לֹמֵר: כְּמוֹ הַסַּנְדֵּל, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְעַבֵּד בְּלֵי מְרָצֵעַ, כִּף אֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר בְּלֵי אֲמִירַת תְּקוּן חֲצוֹת. וְכִזּוּ הַלְשׁוֹן אָמַר: אֲזוּי ווִי דְעַר שׁוֹסְטֵעַר קַעֵן נִישְׁט אַרְבַּעַטֵן אָן זֵיין נָאָהַל, אֲזוּי קַעֵן מַעַן נִישְׁט זֵיין אֵיין עַרְלִיכֵער אִיד אָן זַאגֵן תְּקוּן חֲצוֹת. וְיִדוּעַ, אֲשֶׁר הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ו"ל (בְּעַל מַחְבֵּר סֵפֶר הַקְּדוֹשׁ "בְּאוֹר הַלְקוּטִים") הִזָּה רְגִיל לֹמֵר: כָּל חֲצוֹת שְׂאֵנִי זוֹכָה לֹמֵר בְּזֶה הָעוֹלָם, זֶה חַיּוּתִי, זֶה תְּקוּתִי, זֶה אַחֲרִיתִי, וְזֶה תְּכֵלִיתִי. וְהִזָּה מְעוֹרֵר תְּמִיד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיִּקְרִים, שְׂיֵאמְרוּ בְּכָל לַיְלָה חֲצוֹת. וּבְאֵמַת הַיְסוּד בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב — לְהִיּוֹת עַר בְּחֲצוֹת, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן אֲזוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מָה שֶׁהוּא צְרִיךְ.

וְלָכֵן רָאָה לֹמֵר בְּכָל לַיְלָה תְּקוּן חֲצוֹת, וְלִבְכוֹת וּלְהַתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ עַל צְרוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל גְּלוֹת אַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַנִּמְצָאִים בְּצָרוֹת, וְסוֹבְלִים מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם, וְנִהְרָגִים וְנִשְׁחָטִים זֶה אֶלְפִים שָׁנָה בְּמִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, מִיתוֹת אַכְזָרִיּוֹת, וְאֵין מִי שְׂיִרְחַם עֲלֵיהֶם, אֵין מִי שְׂיִסְתַּכַּל עֲלֵיהֶם. אַחֵי, אַחֵי! אֵינְךָ יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר לְעַצְמְךָ מָה זֶה לֹמֵר בְּכָל לַיְלָה חֲצוֹת, וּמְכַל שְׂפֵן כְּשֶׁתִּזְכֶּה לְשַׁפֵּךְ דַּמְעוֹת כַּמִּים, אֵין עוֹד דְּבַר גְּדוֹל יוֹתֵר מִזֶּה. וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֵיכָה ב, יט): "שִׁפְכִי כַּמִּים לְבַךְ נִכַח פְּנֵי ה'", שְׁזֶה סוֹכֵב עַל אֲמִירַת תְּקוּן חֲצוֹת, שְׂאֲזוּ בְּאֵמַצֵּעַ הַלַּיְלָה אָדָם יוֹשֵׁב נִכַח פְּנֵי ה' מִמֶּשׁ, וְכָל מָה שֶׁמְבַקֵּשׁ אֲזוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ — מְקַבֵּל. וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, תִּשְׁתַּדַּל לְקוֹם בְּחֲצוֹת לֹמֵר סֵדֶר-תְּקוּן-חֲצוֹת, וּתְבַקֵּשׁ וְתִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִחִים וִירְחַם עֲלֵיךְ, וְיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים, וְכָל מָה שֶׁאַתָּה צְרִיךְ, תִּפְעַל אֲצִלוּ

אֲשֶׁר ד' רלב בַּנְחַל רנג

יִתְבַּרְךָ. אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלָל, וְאִז טוֹב
לוֹ כָּל הַיָּמִים!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ד' רלב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר כִּי תִבֵּא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי
מְאֹד, הַרוֹצֵה לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצָחוֹת, הַנַּחֵל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הַרְגַּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֵה עֲנִין
הַהִתְבוֹדְדוֹת, אֲשֶׁר אֵין מַעֲלָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ
ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כה), וְכֵן תַּרְבֵּה בְּצַדִּיקָה, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה
לָנוּ רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רסד), אֲשֶׁר אֵין עוֹד תִּקְוֹן
הַבְּרִית כְּמוֹ שְׁמִפְּנֵי צַדִּיקָה. וְכֵן תִּתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַשְּׂמִחָה, שְׂאָמַר רַבֵּנוּ
ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כד): מְצִיָּה גְּדוֹלָה לְהֵיוֹת בְּשְׂמִחָה
תָּמִיד. וְצָרִיכִים לְהַכְרִיחַ עֲצָמוֹ לְהֵיוֹת בְּשְׂמִחָה. וְאִם תִּקְיִים אֶת דְּבָרֵי
אֵלֶּה, אִז אֵין לָךְ מָה לְדַאֵג, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ו"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קסט), אֲשֶׁר כְּשֶׁאֲדָם שְׂמַח, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא בְּעֲצָמוֹ שׁוֹמֵר אוֹתוֹ מִפְּגַם הַבְּרִית. וְלִכֵּן תִּהְיֶה תָּמִיד שְׂמַח,
וּבִפְרָט שְׂזָכִיתָ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבִּי גְּדוֹל כְּזֶה, רַבִּי הַמְּבִין אוֹתְךָ, רַבִּי
הָעוֹסֵק בְּתִקּוּנְךָ, וְאִם תִּתְבוֹדֵד בְּכֹל יוֹם, וְתִתֵּן צַדִּיקָה בְּכֹל יוֹם, וְתִרְקַד
בְּכֹל יוֹם, וְתִשְׂמַח אֶת עֲצָמְךָ וְאֶת אַחֲרֵימ, עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְתִקּוּן
הַבְּרִית.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

רנד אָשֶׁר ד' רלג בַּנְחַל
ד' רלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֹדֵר כִּי תִבֵּא ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַנֶּפֶשׁ הַיְקָרָה, הַרוּצָה לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר
הָאוֹרוֹת, צַח הַצְחָצְחוֹת, הַנִּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יַגֵּן עָלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מִי שְׁאַתָּה רַק פּוֹגֵשׁ, תְּדַבֵּר עִמוֹ אִךְ וְרַק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
וּתְלַהֵב אֶת לְבָבוֹ עַל לַמּוֹד מִשְׁנֵיּוֹת וּגְמָרָא וְשִׁלְחָן עֲרוּךְ וְסִפְרֵי רַבְּנֵי
ז"ל. וְתִדַּע שֶׁהַעֲקָר הַדְּבִוּר. כִּי רַבְּנֵי ז"ל אָמַר, שֶׁהַדְּבִוּר יֵשׁ לוֹ כַּח
גְּדוֹל מְאֹד — לְטוֹב אוֹ לְהַפֵּךְ. וְלִכֵּן אַתָּה תְּדַבֵּר, וְאֵל תִּסְתַּמֵּל אִם
אַתָּה פּוֹעֵל אִם לֹא. כִּי יְדוּעַ, שְׁמוֹהֲרֵנ"ת ז"ל בָּא פַעַם אֶל רַבְּנֵי ז"ל,
וְרַבְּנֵי ז"ל עוֹרְרוּ מְאֹד לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲנֶה
וְאָמַר מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל לְרַבְּנֵי ז"ל: אֲכַל אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ מַה שְּׁעוֹבֵר
עָלֵיהֶם? וְהַשִּׁיבֵנו רַבְּנֵי ז"ל: מַה יֵּשׁ לָךְ אַתָּם?! אַתָּה תְּדַבֵּר. וְהַכִּיֵּן
מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל, שֶׁבְּיָדָיו פּוֹעֲלִים, אִם רַק מְדַבְּרִים עִם בְּנֵי אָדָם
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — פּוֹעֲלִים. וְלִכֵּן הַדְּבִוּר שֶׁלָּךְ אֵינּוּ צָרִיךְ
לְהִיּוֹת, אֲלֵא מַעֲבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵינֶנִּי לָךְ דְּבוּרִים אַחֲרֵי, רַק גְּלוּי
אֲלֵקוּת! וּתְלַהֵב אֶת לֵב בְּנֵי הַנְּעוּרִים, כִּי אַתָּה רוֹאֵה שְׁבִזְמַן קָצֵר
נִתְרַבְּתָה תְּשׁוּקַת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שְׂרוּצִים לְלַמֵּד עִמָּךְ מִסְכַּת פְּסָחִים.
וְלִכֵּן רְאֵה גַם לְעוֹרְרָם עַל עֲנִיָּן פֶּה-סָח, שֶׁיְדַבְּרוּ הַרְבֵּה אֶל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִכּוּלִים לְקַיֵּם אֶת זֹאת. כִּי מִי שֶׁבִּאֲמַת רוּצָה
לְהִתְבּוֹדֵד אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יְכוּל לְעַמֵּד בַּפִּנֵּה וּלְדַבֵּר אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, וּבְכַפְרֵט שְׁיֵשׁ בְּדַעְתִּי, שֶׁהַתְּלִמִּידִים הַצְּעִירִים יִטְעוּ פַעַם
בְּשִׁבּוּעַ חוּץ לְעִיר וְיִצְעֲקוּ הַרְבֵּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אֲכַל אַתָּה רְאֵה
לְעוֹרְרָם הַרְבֵּה רַק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְהִתְמַדָּה בַּתּוֹרָה וְיִרְאַת
שָׁמַיִם, וְאֵינֶנִּי אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר מַה שְׁאַתָּה פּוֹעֵל אֲצִלְּךָ. זֶה כָּל
חֻלְקֵי מִכָּל עֲמָלֵי אֲשֶׁר עָמַלְתִּי זֶה יוֹתֵר מֵעֲשָׂוִים שְׁנֵה בְּעֶסֶק הַרְבִּים.
וְלִכֵּן רְאֵה כָּל זְמַן שְׁאַתָּה פֶּה, רַק לְדַבֵּר עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְכָךְ לֹא
תִּהְיֶה לְבַד. וְרַבְּנֵי ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵינִי, חֵלֶק א', סִימָן קַפְד), שְׁיֵשׁ אוֹר

אָשֶׁר ד' רלג בַּנְחַל רנה

יֵשֶׁר וְאוֹר חוֹזֵר, כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִם אַחֲרִים, אִזּוֹ הָאוֹר וְהַדְּבוּרִים קוֹפְצִים חֲזָרָה אֵלָיו. כִּי אָדָם מְלֵא דְבוּרִים, וְכִשְׁמַדְבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְמַלֵּא מִמֶּנּוּ, וְכִשְׁמַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, נִתְמַלֵּא עִם דְּבוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם, וְאִם-כֵּן הוּא מְלֵא עִם דְּבוּרִים, אָבֵל יִשְׁנִים אֶצְלוֹ, וְתִכְף-וּמִיד כְּשֶׁמוֹצִיאֵם לְאַחֲרִים, אִזּוֹ הַפְּנִימִי יוֹצֵא וְהַמְקִיף נִכְנָס. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'), שְׁצַרִיכִים לַעֲשׂוֹת מִמְקִיף פְּנִימִי, כִּי בְּרַגַע שְׁמַדְבְּרִים עִם אַחֲרִים בִּירְאַת שָׁמַיִם יוֹצֵאִים מִמֶּךָ אֵלּוֹ הַדְּבוּרִים וְנִכְנָסִים בְּלֵב הַשּׁוֹמֵעַ, וְאֶצְלָךְ נִכְנָסִים מְקִיפִים חֲדָשִׁים, דְּבוּרִים חֲדָשִׁים, וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַדְבֵּר בְּכָל יוֹם עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים!

וְעַל-כֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן! אֵלֶּא תִּנְצֵל אֶת זְמַנְךָ הַיָּקָר, אִין לָךְ שׁוּם דְּבוּרִים רַק לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּמִשְׁבַּחֵי רַבְּנוּ ז"ל וְכוּ' וְכוּ'. וְזֶה תִּקַּח לַעֲצֻמְךָ כָּלֵל, כִּי כָּבֵד אָמַר אִיּוֹב: "הֲקֵץ לְדַבְּרֵי רוּחַ", כְּלוּמַר סֵתֵם לְפִטְפֹט כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחְךָ, אִין לְזֶה סוּף וְקֵץ, וְרַק מִיַּגַע אֶת נַפְשׁ הָאָדָם, וְכִמּוֹ שְׁכַתּוֹב (קִהְלֵת ו, ז): "כָּל עַמַּל הָאָדָם לְפִיּהוּ". וּמוֹבָא בַּזֶּהֱר (זֶהֱר חֵלֶק ג' מ.ב.): בְּגִין פִּיּהוּ דְלֵא נָטִיר לִיּהּ. כָּל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים שֵׁישׁ לְאָדָם, זֶה רַק מִחֲמַת הַפֶּה שְׁלֵא שָׁמַר עָלָיו. וְלִכֵּן רְאֵה לְהַחֲדִיר יִרְאַת שָׁמַיִם בְּכָל בַּחּוֹר שְׁאַתָּה מוֹצֵא וּבַפְּרָט בִּישִׁיבְחֵנוּ, וְאַל תִּסְתַּכֵּל אִם אֶחָד צוֹחֵק וְכוּ' וְכוּ', אֵלֶּא כָּל דְּבוּר וְדְבוּר עוֹשֶׂה פְּעֻלָּה גְּדוּלָּה מְאֹד.

מוֹהַר"ן ת"ז"ל הֵלֶךְ תְּמִיד עִם מַזְוָדָה שֶׁל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְדָרְכוֹ הֵיטָה, שְׁהֵיָה מוֹצִיא אֶת הַסִּפְרִים עַל הַשְּׁלֵחָן, וְהַתְּעַטֵּף בְּטִלִּית וְתַפְלִין וְהַחֵל לְהַתְּפַלֵּל, וּבֵינן כָּף הָיוּ בָּאִים אֲנָשִׁים וּמִתְעַנְיָנִים בְּסִפְרִים, וְאַחַר הַתְּפִלָּה הָיוּ קוֹנִים אֶצְלוֹ. וְהֵיָה מְדַבֵּר עִם כָּלֵם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. פַּעַם נִכְנָס לְבֵית-הַכְּנֶסֶת שֶׁל חֲסִידֵי רַחֲמֵי סְטְרִיבְקֶע, וְהַתְּלַכְדוֹ סְבִיבוּ פְּמָה אַבְרָכִים וְהַחֵלוּ לַעֲשׂוֹת מִהֶם לִיצְנוּת. וְאֶחָד מִהָאַבְרָכִים הָיָה שְׁמוֹ: עוֹזֵר, הוּא הוֹצִיא אֶת הַלְּשׁוֹן עַל מוֹהַר"ן ת"ז"ל, וְהַחֵלוּ כָּלֵם לְצַחֵק. וְתִכְף-וּמִיד כְּשֶׁרְאָה שֶׁהֵם לִיצְנִים, לָקַט אֶת כָּל הַסִּפְרִים וְהַכְּנִיסֵם לְמַזְוָדָתוֹ וְהֵלֶךְ לְדָרְכוֹ, כִּי אָמַר, שְׁעַם לִיצְנִים אִין לִי מַה לְדַבֵּר. וְכִנְרָאָה שְׁהַדְּבוּרִים שְׁדַבֵּר

מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל עָשׂוּ רִשְׁם גְּדוֹל עַל עוֹזֵר, וּמָאֵד נִתְחַרַט — לָמָּה הוֹצִיא לְשׁוֹנוֹ וּבְזָהוּ בְּרַבִּים. וְרַץ אַחֲרָיו כְּשִׁחֲבָרְיוֹ לֹא רָאוּ, עַד שֶׁהִשְׁיִגוּ וּשְׁאָלוּ: אִם אֶחָד מִבְּנֵי תַלְמִיד חֲכָם — מַה הַתְּקוּן שָׁלוֹ? עָנָה וְאָמַר לוֹ מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל: עוֹלִים עַל קַבְרוֹ, מוֹרִידִים גַּעֲלִים, וּמְקַבְּלִים גְּזִיפָה. עָנָה וְאָמַר: הָרִי בִישְׁתִּי אֶתְכֶם, וְלֹא אֶת רַבְנוֹ ו"ל. עָנָה לוֹ מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל: לֹא אוֹתִי בִישַׁתְּ אֶלָּא אֶת רַבְנוֹ ו"ל, וְלִכְן עֲצַתְךָ שִׁתְּלֶךָ אֶל צִיּוֹן רַבְנוֹ ו"ל, וְתוֹרִיד הַנְּעֲלִים וּתְבַקֵּשׁ סְלִיחָה. וְכֵן עָשָׂה, וְאָז נִתְעוֹרֵר מְאֹד מְאֹד בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַד שֶׁבָּעַר מְאֹד מְאֹד אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. לְמִדִּים מְכַאֵן, מַה פּוֹעֲלִים כְּשִׁמְדַּבְּרִים עִם אַחֵרִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲפִלוּ עִם לִיצָן, לְכִסּוֹף הַדְּבוּרִים עוֹשִׂים רִשְׁם.

לִכְן אֵתָּה רָאָה לְדַבֵּר עִם כָּלֶם רַק מִעֲבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִהְיוּ לְךָ דְבוּרִים אַחֵרִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה גַם לְךָ יִהְיוּ דְבוּרִים. וּבְאֵמַת אָנוּ רוֹאִים, שֶׁהִרְבֵּה פְּעָמִים בְּנֵי-אָדָם אוֹמְרִים, שֶׁמְקוֹם זֶה אֵינוֹ בְּשִׁבְלֶם, וְזוֹ טְעוּת בִּיסוּדָהּ, וּמִדּוּעַ? כִּי רַבְנוֹ ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרַן, חֶלֶק ב', סִימָן נו'): מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ לֵב יִשְׂרָאֵלִי, לֹא שִׁיף אֶצְלוֹ מְקוֹם, כִּי בְּכָל מְקוֹם הוּא מוֹצֵא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכְן אִם מֵר לְאָדָם, בְּאֵמַת מֵר לוֹ מַעֲצָמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת טו, כג): "וַיִּבְאוּ מִרְתָּה וְלֹא יָכִלוּ לְשִׁתּוֹת מֵיִם מִמֶּנָּה, כִּי מְרִים הֵם, עַל-כֵּן קָרָא שְׁמוֹ מִרְה". וּפְרָשׁוּ הַצְּדִיקִים, כְּשֶׁאָדָם מֵר לוֹ, אֲזִי קוֹרָא אֶת הַמְּקוֹם מִרְה, שֶׁמֵר לוֹ בְּמְקוֹם הַזֶּה, וּבְאֵמַת הוּא מֵר, עַל-כֵּן מְרַגֵּשׁ מֵר. אֲבָל אִם אָדָם דְּבוֹק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינוֹ רוֹצֵה שׁוּם דְּבַר רַק אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְנִכְלָל בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אֲזִי לֹא אֲכַפֵּת לוֹ הֵיכָן שְׁנַמְצָא. וְזֶה מַה שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה מז): חֵן מְקוֹם עַל יוֹשְׁבָיו; מִי שֶׁדְּבוֹק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מְקַשֵּׁר אֶת הַחֵי"ת וְהַנוּ"ן, שֶׁמִּזֶּה יוֹצֵא ח"ן, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְנוֹ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרַן, חֶלֶק א', סִימָן א'), אֲזִי זוֹכֵה אֲשֶׁר חֵן מְקוֹם עַל יוֹשְׁבָיו, הֵיכָן שִׁיְהִיָּה — הוּא שְׁמַח, כִּי מוֹצֵא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֵׁם, מְקַשֵּׁר שְׁמַיִם וְאָרֶץ, חֲכָמָה עִם מַלְכוּת.

וְלִכְן אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, אֶלָּא תְּדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם רַק בְּעִבּוּדַת

אֲשֶׁר ד' רלד בנחל רנו

השם יתברך, וזה חלקך לנצח, אם מעוררים רק יהודי אחד להתקרב אל הקדוש־ברוך־הוא, זה חלקך לעד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ד' רלד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תבא ה'תשמ"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אברכי אנשי שלומנו היקרים, חסידי ברסלב, המקרבים אל הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... הו"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

לנכון קבלתי את מכתבכם.

חכמינו הקדושים אומרים (עין אבות ה, יח): גדול המזכה את הרבים, שזכות הרבים תלוי בו, והיכן יש לנו עוד זכוי הרבים כמו צדקה להדפסת ספרי רבנו ז"ל, אשר מעוררים את עם ישראל לשוב בתשובה שלמה, וזה זכוי הרבים נורא מאד. ולכן כל מי שעוזר ותורם להדפסתם, זו תרומה לכלל ישראל. ואומרים חכמינו הקדושים (יומא פז): אשריהם לצדיקים, לא דין שהן זוכים, אלא מזכים לבניהם ולבני בניהם. הנה ספרי רבנו ז"ל מחזקים ומעודדים ומשמחים את נשמות ישראל, ועל כל אחד מנח החוב לעזר שיתפרסם הצדיק האמת וספריו הקדושים בעולם. וזו הצדקה הגדולה ביותר, ובפרט בדור הזה, שיש צמאון גדול כל־כך בקרב עם ישראל, נשמות קדושות, לשוב בתשובה שלמה, והנה זכוי הקדוש־ברוך־הוא לידע מרבנו ז"ל ומתלמידיו הקדושים, הלומדים ספריו ומדפיסים אותם במסירות גפש עצומה, והנה עכשו קרן הדפסה "היכל הקדש" קפצו לחובות אדירים, לא הסתכלו על שום דבר, לוו כספים העקר להדפיס ולפרסם דעת רבנו ז"ל, לעורר ולחזק את נשמות ישראל לבורא כל עולמים. וכל מעינם לשמח ולדובב את לבות ישראל ולהוציאם מן הבויץ שנקלעו אליו. על־כן נא ונא ראו לתן יד וכתף ולהטות שכם לעזר להם. ואומרים חכמינו

רנח אֲשֶׁר ד' רלד בנחל

הקדושים (גטין ז.): כל הגוֹזוּ מִנְכַסְיוֹ וְעוֹשֶׂה מֵהֶם צְדָקָה, נצול מדינה של גֵּיהֲנוּם. לְצַעֲרָנוּ הָרַב, עוֹבֵר עַל כָּלֵם מֵה שְׁעוֹבֵר, וְהִנֵּה נוֹתְנִים חֲכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים עֲצָה קְלָה, לְהַפְרִישׁ מֵעֵט מִנְכַסֵּינוּ, וְלִתֵּן אֶת זֹאת לְצְדָקָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ מִבְּטָחִים שֶׁלֹּא נִרְאֶה גֵּיהֲנוּם, אִיזוֹ צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזְכוּי הָרַבִּים, לְזִכּוֹת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּשׁוּבוּ בְתִשׁוּבָה, אֲשֶׁר אֵין דָּבָר חָשׁוּב יוֹתֵר בְּשָׂמִים מִלְּהַשִּׁיב יְהוּדִים אֶל צוּר מַחְצַבְתָּם. וְכָתוּב בַּזֹּהַר (נשא קכח.): וּכְפָאָה מֵאֵן דְּאֶחִיד בִּיְדֵי דְחִיבָא וּמְקַרְבֵּן אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֹאת עוֹשִׂים סְפָרֵי רַבְנּוּ וְ"ל וְתַלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים. וְלִכֵּן בְּזֶה שְׁעוֹזְרִים בְּהַדְפַּסְתָּם וְהַפְצַתָּם, בְּזֶה מִזְכִּים רַבּוֹת נְשָׁמוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁיִּחְזְרוּ בְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד צְדָקָה גְּדוֹלָה יוֹתֵר מִזֹּו.

וְלִכֵּן אָנִי מְעוֹרֵר אֶתְכֶם בְּזֶה. הִנֵּה אָנוּ מְצַפִּים בְּכָל יוֹם, בְּכָל שָׁעָה וְרַגַע לְגַאֲלָה, רוֹצִים וּמְשַׁתַּקְקִים לְהַפְטֵר מֵהַגְּלוּת, וְכוֹסְפִים לְהַפִּיר אֶת הַבּוֹרָא כָּל עוֹלָמִים, לְהִיּוֹת קְרוּבִים אֵלָיו. אוֹמְרִים חֲכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכָא בְתָרָא י.) גְּדוֹלָה צְדָקָה שֶׁמְקַרְבֵּת אֶת הַגְּאֲלָה. בְּזֶה שְׁנוֹתְנִים צְדָקָה — מְקַרְבִּים אֶת בֵּא הַגְּאֲלָה. הִכָּה נְתִישֵׁב בְּאֶמֶת וּבְתַמִּים, הִישׁ עוֹד צְדָקָה חֲשׁוּבָה יוֹתֵר מִלְּקָרֵב יְהוּדִים אֶל חֵיק אֲבִיהֶם שְׁבִשְׂמִים?! מִלְּחִזֵּק נְשָׁמוֹת שְׁבוּרוֹת?! לְשַׁמַּח אֲלֵמְנוֹת וִיתוּמִים גְּלָמוּדִים?! וְזֶה מֵה שְׁעוֹשִׂים הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים הַלְלוּ, מְכַנְּסִים בְּכָל בֵּית דְּבַר ה' — זֹו הִלְכָה, אִיזֶה נֵעַם וְעַרְבוּת זֹו?! אוֹמְרִים חֲכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ח.): מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ אֵין לוֹ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֶלֶּא ד' אֲמוֹת שֶׁל הִלְכָה. אָדָם יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְקוֹרֵא סְפָרֵי רַבְנּוּ וְ"ל, לוֹמֵד סְפָרִים הַבְּנוּיִים וּמִיִּסְדִּים עַל יְסוּד דְּבָרֵי רַבְנּוּ וְ"ל וְתַלְמִידוֹ מוֹהֲרֵנ"ת וְ"ל, הַמְּלַמְּדִים אוֹתוֹ הַנְּהַגוֹת יִשְׁרוֹת, דְּבָרֵי חֲזוּק וְהַתְּעוֹרוֹרוֹת, הָאִשָּׁה, הַיְלָדִים וְכָל בְּנֵי הַמְּשֻׁפָּחָה, קוֹרְאִים סְפוּרֵי צְדִיקִים, שׁוֹתִים בְּצִמָּא דְּבָרֵי מוֹסֵר וְהַתְּחַזְּקוֹת, הַמְּשַׁמְּחִים לְבָבוֹת נְשָׁפְרִים, הִישׁ עוֹד צְדָקָה גְּדוֹלָה מִזֹּו, שֶׁיִּכּוֹלָה לְקָרֵב אֶת הַגְּאֲלָה! !

לִכֵּן אָנִי פּוֹנֵה אֲלֵיכֶם בְּכָל לְשׁוֹן שֶׁל בְּקָשָׁה, נָא וְנָא רְאוּ לְתַרְם בְּיַד רַחֲבָה לְהַדְפַּסֵּת סְפָרֵי רַבְנּוּ וְ"ל, תְּהִיּוּ שְׁתַּפִּים בְּעַבְדוֹת הַקְּדוּשׁ

אֲשֶׁר ד' רלה בְּנַחֵל רנט

— בקרוב נשמות ישראל אל הקדוש-ברוך-הוא. כי זו תכלית הספרים הקדושים והפצתם — לפרסם לעם ישראל דברי אלקים חיים, דבורי שמחה, לדובב מרירי יום ונדכאי לב. ובזה שתסיעו בהדפסתם, אין למעלה מזה.

ואין אני בא לפתות או לשכנע אתכם, כי אתם בעצמכם נהנים ומתענגים מנעם זיו אור רבנו ז"ל המובא בספריו הקדושים ובספרי תלמידיו וכו', ומקבלים עדיד וחזוק, עצות ונהגות, התחזקות והתעוררות לחמם לבכם להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא. והצדקה הזו ממש בעבורכם. ואומרים חכמינו הקדושים (מדרש זוטא שיר השירים א'): הדורון של הקדוש-ברוך-הוא צדקה, הנותן צדקה, אפלו היתה בידו עברה ונחתם דינו לאבד, יכול להיות מקבל שכינה בכל יום, והקדוש-ברוך-הוא אומר למלאך של פרענות אל תגע בו. זו המתנה הכי יקרה שאנו יכולים לתת להקדוש-ברוך-הוא — בזה שנעזר ונסיע להדפסת ספרי רבנו ז"ל ותלמידיו הקדושים, שהם כמים קרים על גפוש עיפה. ובזכות צדקה זו תזכו לברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם, וישקיף ה' וירא שאתם שתפים בזכוי הרבים, אזי תזכו להתברך מפי עליון בבני, חיי מזוני ריחי, באריכות ימים ושנים, ונזכה לשמע בקול שופרו של מלך המשיח.

הדורש את שלום כל אחד ואחד מכם...

ד' רלה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תבא ה'תשמ"א.

שלום רב לידידי היקר ... גרו יאיר ויזרח.

את מכתביך המלאים מרירות — לנכון קבלתי.

מה אמר לך?! עלינו להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שאגמל עמנו, שנכינו בתקף דחקותנו ומרירותנו להתנדע מרבנו ז"ל, מה היינו עושים בלעדי עצותיו הקדושות?! ועל-כן ראוי לנו לתזק

את עצמנו בכל מיני אפנים ועצות, ובפּרטייות אלו שִׁנְפָּגְמוּ בַפָּגֶם הִבְרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכוּ', בְּנֹדָאֵי צְרִיכִים לְהִתְחַזְּקוֹת. וְעַקֵּר הַהִתְחַזְּקוֹת הוּא עַל-יְדֵי שְׁאֲנוּ זֹכִים לִידַע רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרָךְ. וְזֶה בְּחִינַת (תהלים יח, ב): "אֲרַחֲמֶךָ ה' חֲזָקִי"; בְּזֶה שְׁאֲנִי יוֹדַע, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁאֵתָה מְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיָּה, בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ אֲנִי מִחֲזֵק אֶת עֲצָמִי. וּבְאֵמַת צְרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחִי! כִּי בֹא יְבֹא הַיּוֹם, אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת זְוֹגְךָ הֶרְאוּי לָךְ מִן הַשָּׁמַיִם, עַל-כֵּן אַל תִּדְחַק אֶת הַשְּׁעָה, וְאִף שְׁאֲנִי יוֹדַע שְׁכָבֵר עֲבָרָה הַשְּׁעָה לְפִי דַעְתָּךְ, אִף-עַל-פִּי כֵן אֲצִלוֹ יִתְבָּרָךְ הַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן צֶדֶק, וְעוֹד תִּצְחַק מִהִמְרִירוֹת שְׁעֲבָרָה עֲלֶיךָ וְכוּ'.

אֲקוּנָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ, שֶׁתִּזְכֹּר תָּמִיד אֶת כָּל הַחֹסֵד שֶׁשָּׁעָה עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ בְּעַת צְרוּתֶיךָ וּמְרִירוֹתֶיךָ, שֶׁעַל-כָּל-פָּנִים לֹא חִלַּקְתָּ וּבִזִּיתָ אֶת הַסְּפָרִים שְׁזָכִיתִי לְחִדּוֹשׁ בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. אֲדַרְבֶּה, כָּל חִיּוּתֶיךָ קִבַּלְתָּ מִשָּׁם; כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלָל בְּחֹר שְׁפָגוּם מְאֹד מְאֹד בַּפָּגֶם הִבְרִית, וְהוּא שָׁבוּר מְאֹד מְאֹד כְּחֶרֶס הַגִּשְׁבֵּר, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁלְעוֹלָם לֹא יִמְצָא אֶת בַּת זְוִגוֹ, וְכִשְׁזוֹכָה לְמִצָּא אֶת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, מְקַבֵּל מִשָּׁם כָּל הַתְּחַזְּקוֹת וְחִיּוּתוֹ, וּמִתְחִיל לְבַעַר וּלְהִמָּשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרָךְ בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה, וְכֵן מִתְחִיל לְהִתְמַיֵּד בְּשַׁעוֹרִים כְּסֻדְרָן בְּגִמְרָא וּבְמִשְׁנֵיּוֹת וּבְשִׁלְחָן עֲרוּף וְכוּ' וְכוּ'. אִךְ אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁעֲזָרוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ וּמִצָּא אֶת בַּת זְוִגוֹ וְהִתְחַתֵּן, וְשׁוֹכַח אֶת חֲטָאת נַעֲרֻיּוֹ, עַל-כֵּן מִתְחַבֵּר עִם הַלְּצִים וְהַחֹלְקִים עֲלֵינוּ, וְזוֹרֵק עֲלֵינוּ אֲבָנִים, וְיִזְרַק וּמְבַזֶּה אוֹתָנוּ, כִּיְדוּעַ דְּבַר זֶה.

וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי! אֲקוּנָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ, שֶׁתִּמַּיֵּד תִּזְכֹּר אֶת הַבָּאָר שֶׁמִּמֶּנּוּ שְׁתִּיתָ, וְלֹא תִזְרַק בּוֹ אֲבָנִים וּלְכַלּוֹךְ הַנְּהוּג עִכְשָׁנוּ.

מָה אָמַר לָךְ?! בְּזֶה שְׁזָכִיתָ לְהִדְפִּים אֶת סֵפֶר "פְּעֻלַת הַצַּדִּיק", רְאוּי לָךְ לְשִׁמּוֹחַ מְאֹד מְאֹד, וּבְפָרְטֵי פְּרִטִיּוֹת שְׁבִזְכוּת זֶה תִּזְכָּה לְמִצָּא אֶת בַּת זְוִגְךָ. כִּי בְּחִסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ אֲנִי חֲזֵק בְּזֶה מְאֹד, שֶׁכָּל מִי שֶׁיִּדְפִּים אִיזָה סֵפֶר מִסְפָּרֵינוּ, יִזְכָּה לִישׁוּעָה בְּכַנִּי חַיִּי וּמְזוּנִי, רְפוּאָה וִישׁוּעָה, כָּל אֶחָד כְּפִי עֲנִינּוּ וּמִצְבוּ וְכוּ', כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ הֵאֱמַת יוֹדַע

אֲשֶׁר ד' רלו בְּנַחֵל רסא

מה שֶׁעָשׂוּ הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים בְּעוֹלָם, וְלוֹלֵא פֶת לְצִיִּים הַמְּכַסִּים אֶת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, הֵינּוּ כְּבָר נִגְאָלִים עַל-יְדֵי הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה. וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים הִרְחִיקוּ אֶת הַגְּאֻלָּה וְכוּ', וְשֵׁלֶם יִשְׁלַם הַמְּבַעֵיר אֶת הַבְּעֵרָה. עַל-כָּל-פָּנִים אַתָּה זְכִיתָ לְהַדְפִּיס סֵפֶר אֶחָד, וּבִנְדָאִי תִנְשַׁע בִּישׁוּעַת עוֹלָמִים, וְזָכוּתְךָ תִּגְדֵּל מְאֹד מְאֹד; כִּי כָּל מִי שֶׁיִּדְפִּיס אִיזָה סֵפֶר מִסְּפָרֵינוּ, יִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּגֻאֲלָתֵנוּ הַעֲתִידָה, עַל-כֵּן הַעֲקֵר חֶזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל מִינֵי אָפְנִים וְעֲצוֹת, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יִמְצִיא לְךָ אֶת פֶּת זְוִגְךָ הָאֲמִתִּית.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ד' רלו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נֹצְבִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב...

אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מָה אָמַר לְךָ; מְאֹד מְאֹד נִשְׁבַּר לְבִי בְּקִרְבִּי בְּקִרְאִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרְךָ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵכֶת אֶת מֵר לְבָבְךָ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר וְעוֹבֵר עָלֶיךָ. וְהֵייתִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֶה לְהֵאָרִיךְ, אִךְ טְרִדוֹתַי רַבּוּ כְּמוֹ שָׂרְבוּ, וְעַל-כֵּן אָבוֹא בְּשׁוֹרוֹתַיִם אֵלֶּיךָ.

דְּעֵי לְךָ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא אָב הַרְחֻמָּן, וּמִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וְהוּא נוֹתֵן לְאָדָם מִתְּנָה, וְעַל-כֵּן אֶסוּר לְהִיּוֹת לוֹ כְּפוּי טוֹבָה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אֶת צְרִיכָה לְדַעַת כִּי בְּעֵלְךָ הוּא זְוִגְךָ הָאֲמִתִּי, וְתִשְׁכַּח מִהַעֲבֹר לְגַמְרִי, וְאַפְלוּ שְׂרָצָה לְדַבֵּר עִמָּךְ וְכֵן מָה שֶׁכּוֹתֵב לְךָ, הַכֹּל רַק מִצַּד הַיֵּצֵר הַרוֹצֶה לְשַׁבֵּר אֶת בֵּיתְךָ, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ יוֹתֵר מְרִירוֹת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם. כִּי הֲלֹא לְמָה לֹא בָּא עַד שֶׁהִתְחַתְּנָתָ עִם הַבַּעַל הַזֶּה?! וְדִיקָא עֲכָשׁוּ הוּא מְזַכֵּיר אֶת עֲצָמוֹ?! עַל-כֵּן לְדַעַתִּי, כָּל זֶה הוּא רַק מַעֲשֵׂה שֶׁטֶן הַרוֹצֶה לְמַרַר אֶת חַיִּיךָ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. רְאֵי לְשִׁכַח מִהַעֲבֹר לְגַמְרִי, וְתִאָּהֱבֵי אֶת בְּעֵלְךָ, כִּי הוּא זְוִגְךָ הָאֲמִתִּי.

רסב אֲשֶׁר ד' רלו בְּנַחֵל

וְהָיָה טוֹב שֶׁתֵּצְאוּ מֵהָאֶלְפֵן, כִּי הוּא מְקוּם שֶׁל חִילוּנִיִּים וְלֹא בְּשִׁבְלֵכֶם. תִּרְאִי לְגַמֵּר אֶת הַקּוּרְס בְּרִפּוּאָה, וּתְקַבְּלִי מִשְׁרָה טוֹבָה, וּבְעֵלְךְ יִכְנַס בְּאִיזָה כּוֹלָל וְיִלְמַד עַל-כָּל-פָּנִים חֲצִי יוֹם, וְתִרְאִי לְשִׁמְחוֹ וּלְחִזְקוֹ וּלְאַמְצוֹ, כִּי הוּא זְוֹנֵגֶךְ מִן הַשָּׁמַיִם.

וְהָיָה טוֹב שֶׁתְּדַלִּיקִי בְּכָל עֶרֶב שְׁבַת-קֹדֶשׁ תּוֹסֶפֶת עַל הַנְּרוֹת שֶׁאֵת מְדֻלְקָת, גַּם שְׁנֵי נְרוֹת מִשְׁמַן זַיִת, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה הוּא מְסַגֵּל לְבָנִים וְלִשְׁלוֹם בַּיִת.

וְהַעֲקֹר תִּרְאִי לְהִיּוֹת שְׂמֵחָה וְעֲלִיזָה, שְׂזִכִּית לְגוֹר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְיִלְמַעַן טוֹבְתֶךָ הַנְּצַחִית — תִּשְׁכַּחִי מֵהַעֲבֹר לְגַמְרִי, כִּי הוּא רַק קֶלְפָה שֶׁנִּדְבָּקָה בְּמַחְשַׁבְתֶּךָ, כִּי רַק ... הוּא בְּעֵלְךָ, וּמְכַתְּלִי מְכַתְּבֶךָ אֲנִי מִבֵּין שֶׁהוּא מְרַצָּה בְּךָ, וְעַל-כֵּן הִיָּה רְאוּי שְׂפָמִים הַפָּנִים אֶל הַפָּנִים בֶּן לֵב הָאָדָם אֶל הָאָדָם, וּבִזְוָה שֶׁאֵת תְּהִי שְׂמֵחָה וְעֲלִיזָה בּוֹ, כְּמוֹ-כֵן הוּא הִיָּה שְׂמֵחַ וְעֲלִיז בְּךָ, וְתִהְיֶה אֲהַבָּה הַדְּדִית בֵּינֵינוּ.

זוֹכְרִי, כִּי בַיִת שֶׁשְׂרוּיָה בּוֹ שְׂמֵחָה, שָׁם מִשְׁפָּן הַשְּׂכִינָה. וְעַל-כֵּן תִּרְאוּ לְדוֹר בַּיַּחַד בְּאַהֲבָה וְאַחֲוָה וְשְׁלוֹם. וְרְאוּי לָךְ לְהִיּוֹת רְגִילָה בְּשִׁעַר הַשָּׁמַיִם אֲצֶל הַכֶּתֶל הַמַּעֲרָבִי, וְלְהִרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה, שֶׁתִּזְכִּי לְהִיּוֹת אֲשֶׁה כְּשֶׁרָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנָא רַבִּי אֶלְהוּ, פֶּרֶק ט'): אִיזוּהִי אֲשֶׁה כְּשֶׁרָה? כָּל שְׁעוֹשָׂה רְצוֹן בְּעֵלָה.

וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יַעֲזֹר לָכֶם לְגוֹר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלִכְנוּת בַּיִת נְאֻמָּן, וְהַגְּנָבָה הִיא כְּפָרָה עַל עֲוֹנוֹתֵיכֶם, וּמַעוֹת עוֹד יִחְזְרוּ לָכֶם בְּכַפֵּל כְּפָלִים, בְּאֵם תְּגוּרוּ יַחַד בְּאַהֲבָה וּבְשְׁלוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם וּמְבָרְכְכֶם בְּשְׁלוֹם-בַּיִת, וּכְתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

נָא לְהוֹדִיעַ אֵיךְ הִסְתַּדְּרוּ הָעֲנִינִים אֲצִלְכֶם.

אָשֶׁר ד' רלוז בַּנְחָל רסג
ד' רלוז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נִצְבִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֵל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי הַיָּקָר,
שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְנִצְטַעֲרָתִי מֵאֵד בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה
מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! רַבְּנוּ ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קיב),
אֲשֶׁר זֶה הַמְשָׁךְ שֶׁל הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ט',
שֵׁשׁ מַגְלָה לְנוּ סוּד נִפְלָא מְאֹד. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (שֶׁבַת
קד.): הֵבֵא לְטַמָּא פּוֹתֵחִין לוֹ. וְאֵיךְ אָנוּ מְפָרְשִׁים אֶת הַמֵּאֲמָר הַזֶּה?
אֵלָּא יֵשׁ לְאָדָם בְּחִירָה — הֵבֵא לְטַמָּא, אַתָּה רוֹצֵה לְטַמָּא אֶת עַצְמְךָ,
אֲזִי מֵרְאִים לוֹ הַפְּתַח וְכוּ'. וְרַבְּנוּ ו"ל מְפָרֵשׁ מֵאֲמָר זֶה בְּאִפְּן אַחֵר
לְגַמְרֵי: הֵבֵא לְטַמָּא, כְּשֵׁאָדָם בָּא לְעַבֵּר עֲבֵרוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, פּוֹתֵחִים
לוֹ תִכְף-וּמֵיד פְּתַחִים אֵיךְ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה. כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא כָּל-כֶּף אוֹהֵב אוֹתָנוּ, שְׂאֵף שְׂאָדָם נוֹפֵל בְּעַמְקֵי עַמְקִים וּבִשְׂאוּל
תַּחְתִּית וּמִתַּחְתּוֹ, כְּבָר פּוֹתֵחַ לוֹ פְּתַחִים. אֲבָל צָרִיךְ אָדָם לְבַקֵּשׁ
הַרְבֵּה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְצָא אֶת הַפְּתַח, כִּי לֹא כָּל אֶחָד
מוֹצֵאוֹ, כִּי הוּא צָר מְאֹד. וְעַל זֶה צָרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים לְבַקֵּשׁוּ
יִתְבָּרַךְ, עַד כְּדֵי כֶּף שְׂרַבְנוּ ו"ל אוֹמֵר, שֶׁהַמְשָׁכִיל הַמְּבִין יֵשׁ לוֹ
לְהִתְפַּלֵּל כָּל יְמָיו, שְׂיִזְכֶּה כָּל חַיָּיו לְדַבֵּר דְּבוּר אֶחָד שֶׁל אֱמֶת כְּרָאוּי.
וְעַל-כֵּן אֶסוּר לָךְ לִפְּל בְּדַעְתְּךָ מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאַף שְׂכַבְּר
נְטָמָאתָ בְּכָל מִינֵי טְמָאוֹת וְזִהְמוֹת, עִם כָּל זֹאת אֶסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוֹם
פְּנִים וְאִפְּן, יִהְיֶה מַה שְׂיִהְיֶה, רַק יִרְגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

רסד אֲשֶׁר ד' רלח בַּנְחַל
ד' רלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר נְצִיבִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב אֶל הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה, הַרוּצָה לְהַאִיר בְּפֶשֶׁוּ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת,
צַח הַצְּחָצְחוֹת, הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ
יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצִיחִים.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי מִכְּתָבְךָ.

אוֹדוֹת שְׁאַלְתָּךְ וְכוּ'. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
זו): כְּשֵׁי-הוֹדִי מִנְעֻנְעַ עִם פְּאוֹתָיו, הוּא גוֹרֵם נִחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא. וְאִם-כֵּן אֵינִי מִבִּין מַה שְׁאַתָּה שׁוֹאֵל. וְהֵלֵא יֵשׁ לָאוּ (וַיִּקְרָא יט,
כו): "לֹא תִקִּיפוּ אֶת פְּאֵת רֵאשֵׁיכֶם", יְהוֹדִי צְרִיף שְׁיִהְיוּ לוֹ פְּאוֹת
מִשְׁנֵי צְדִי אֲזַנְיוֹ, וְהִתִּימָנִים קוֹרְאִים לָזֶה: הַסִּימָנִים. יֵשׁ לָנוּ סִמָּל שֶׁל
יְהוֹדִי עַל-יְדֵי שְׁתֵּי הַפְּאוֹת. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁלְּפַעְמִים אָדָם נִפְל
כָּל-כָּךְ, וְכִבֵּר אֵין לוֹ כְּלוּם בְּחַיִּים, וְחוֹשֵׁב — מַה אֲנִי שֹׁנֵה וְכוּ',
אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, אֵל תֹּאמֵר כְּזֹאת, אֶלֶּא אֶפְלוּ אֶתָּה מִסְּלָסֵל בַּפְּאוֹת
וּמִנְעֻנְעַ אוֹתָם, אֶתָּה כְּבֹר גוֹרֵם שְׁעֲשׂוֹעַ גְּדוֹל בְּשָׂמִים. וְלִכְּן הַקְּפִיד
מְאֹד רַבְּנוּ ז"ל לִילֵךְ מִסֵּדֵר עִם הַפְּאוֹת, תְּלַתְּלִים תְּלַתְּלִים, וְלֹא
מִפְּנֵי-רֹת כְּפָרָא אָדָם וְכוּ'. וְאֲנִשִּׁי שְׁלוּמְנוּ הַעִידוּ, שְׁרָאוּ אֶצֶל רַבְּנוּ
ז"ל, שֶׁבְּכָל פַּעַם קָדָם שְׁיִצָּא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ, הִרְטִיב אֶת אֶצְבְּעוֹת יָדָיו,
וְסֵדֵר בְּהֵן פְּאוֹתָיו, וְכֵךְ הֵלֵךְ בַּפְּאוֹת מִסְּלָסֵלִים. וְכֵן מְצִינוּ, כְּשֶׁהִגִּיעַ
רַבְּנוּ ז"ל לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְרָצָה לְנִסְעַ לִירוּשָׁלַיִם, הִישָׁמְעָאֵלִים לֹא
הִתִּירוּ לוֹ, כִּי רָאוּ בַּפַּעַם הַרְּאִשׁוֹנָה פְּאוֹת אֲרַכּוֹת, וְחִשְׁדוּ בּוֹ כְּמִרְגָּל.
לְמִדִּים מְכָאן, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הֵלֵךְ בַּפְּאוֹת אֲרַכִּים מִסְּלָסֵלִים בְּרִישׁ גְּלִי,
זוֹ מַעֲלַת הַפְּאוֹת.

וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שְׁמִי שְׁיִבֵּא אֵלָיו אֶל צִיּוֹנוּ הַקְּדוּשׁ בְּעִיר אוֹמֵן,
וַיִּתֵּן פְּרוּטָה לְצִדְקָהּ, וַיֹּאמֵר עֲשֶׂהָ מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים, אֶפְלוּ אִם גָּבְהוּ
וְעֲצָמוּ חֲטָאֵיו וּפְשָׁעָיו, בַּפְּאוֹת יוֹצִיאוּ מִהַשְּׁאוּל תְּחַתִּית, אֲזוּ אָנוּ
צְרִיכִים פְּאוֹת, כְּדִי שְׁיִוָּכַל לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ מִשָּׁם... יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִזְכֶּה לְקִיָּם דְּבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל, לִילֵךְ בַּפְּאוֹת מִסְּלָסֵלִים.

אֲשֶׁר ד' רלח בַּנְחָל רסה

וכן אודות שאֲלַתְךָ וכו', הלא אֲפֹשֶׁר לְשַׁאל כְּזֹאת עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט. וְכִמּוֹ שְׂאוּמֵר רַבְּנּוּ ז"ל (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'): הַיֵּצֵר הֵרַע מִתְּלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּמַצּוֹת, וְהֵנָּה אוֹמֵר לְאָדָם: אֵיךְ אַתָּה יְכוֹל לְקָרֵב בְּגִי־אָדָם הֶרְחֹקִים מִהֶקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֲרִי יִרְאוּ אֶת פְּאוֹתֶיךָ וַיִּפְחָדוּ וְכוּ'?! עַל-כֵּן תוֹרִידִם אוֹ תַחֲבִיאֵם. וְאַחֲר־כֵּךְ אוֹמֵר לוֹ: הֲלֹא אִם תִּלְךָ עִם כִּפָּה, וְתִקְרַב בְּגִי־אָדָם, הֲלֹא יִחַשְׁשׁוּ מִמֶּךָ, עַל-כֵּן תוֹרִיד אֶת הַכִּפָּה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכֵן בְּכָל דְּבָר. וְזֶה נִקְרָא שְׂהֵיֵצֵר הֵרַע מִתְּלַבֵּשׁ בְּמַצּוֹת, וְצָרִיכִים לְהִזְהַר מִמֶּנּוּ מְאֹד, וְלִידַע, שְׂאֲנוּ יְהוּדִים, יֵשׁ לָנוּ תוֹרָה וּמַצּוֹת, וְעַל־יָנוּ לִילְךָ עַל פִּיהָ בְּגָאוֹן, וְלֹא לְהִתְבַּיֵּשׁ עִם הַפְּאוֹת, עִם הַכִּפָּה, עִם הַזָּקֵן, אֲלֹא בּוֹדְאֵי צָרִיכִים לְרְאוֹת לְהִיּוֹת מְסֻדָּרִים בַּחֲזוֹת הַיְהוּדִית, וְלִקְדָּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם עִם הַזָּקֵן וְהַפְּאוֹת, וְלִשְׁמֹר עַל הַנִּקְיּוֹן, אֲשֶׁר רַבְּנּוּ ז"ל הִקְפִּיד מְאֹד עַל נְקִיּוֹת הַבְּגָדִים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי ז"ל (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט), שֶׁהַבְּגָדִים תוֹבְעִים מִהָאָדָם אִם אֵינּוּ נִזְהָר בָּהֶם בְּנִקְיּוֹנָם. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הֶקְדוּשִׁים (שֶׁבַת קיד.): תִּלְמִיד חָכֵם שֶׁנִּמְצָא רָבֵב עַל בְּגָדוֹ — חָיֵב מִיתָה; וְהִזְהִיר רַבְּנּוּ ז"ל (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכז) לֹא לִילְךָ בְּבְגָדִים קְרוּעִים, שְׂאֵז אֵין לוֹ שְׂמִינְיָה, בַּר מִיָּנָה. וְלִכֵּן אֵין לְהִתְבַּיֵּשׁ עִם הַמַּצּוֹת כָּלִל וְכָלֵל, וּבִפְרָט בְּמַצּוֹת פְּאוֹת וְזָקֵן. אַדְרָבָּה, אָדָם הֶרְחֹק מִהַתוֹרָה וְהַמַּצּוֹת, אִם יִרְאֶה יְהוּדֵי יִרְאָ שְׁמַיִם, בַּעַל דֶּרֶךְ אֲרָץ, מְגַדֵּל זָקֵן וּפְאוֹת, נִזְהָר בְּדַבְּרוֹ, מְקַיֵּם מַצּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְהוּא מִתְחִיל לְדַבֵּר עִמוֹ, אֲזַי דְּבָרִים הַיּוֹצֵאִים מִן הַלֵּב — נְכַנְסִים אֶל הַלֵּב, כִּי עִם יִשְׂרָאֵל כָּלֵם, נִשְׁמָתָם הֵיטָה בְּהַר סִינִי. וְלִכֵּן לֹא צָרִיכִים לְהוֹרִיד אֶת הַכִּפָּה, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּדֵי לְקָרֵב אֲנָשִׁים, אֵין צָרְךָ לְהַסִּיר אֶת הַפְּאוֹת, חֲלִילָה, לְקָרֵב רְחוּקִים, זֹו עֲצַת הַיֵּצֵר הֵרַע, כִּי צָרִיךְ לִידַע שְׂאֲנוּ יְהוּדִים, וְזֹו גְּאוֹתָנוּ שְׂאֲנוּ מְאֻמִּינִים בְּבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, וּמְקַיְמִים אֶת רְצוֹנוֹ, וְאַדְרָבָּה, דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְקָרֵב רְחוּקִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

הַמַּצְפָּה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ רַק טוֹב,
וְדוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ד' רלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נְצִיבִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גִּירוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוּךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׂוֹאֵל בְּעֵינַי
סֵדֶר-דְּרוֹךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וְכו'.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּבוּנָן בְּשִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו,
וְתַעֲבֹר עַל שִׂיחָה זֹאת מְלֵא בְּמֵלֶה, וְתִרְאֶה אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל שֶׁם,
אֲשֶׁר אָמַר, שְׁצַרִּיכִים לְגַרְס הַרְבֵּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכֵן
צָרִיכִים שַׁעוֹר בְּעִיּוֹן, וְכֵן זֶה גִּמְרָא מְפָרֶשֶׁת (עֲבוּדָה זָרָה יט): לְעוֹלָם
לְגַרְס אֵינִישׁ וְהֵדֵר לְסַבֵּר, וְאֶף-עַל-גַּב דְּלָא יָדַע מֵאֵי קֵאָמַר; רַבְּנוּ
ז"ל נוֹתֵן לְאָדָם עֵצָה אֵיךְ אֶפְשָׁר לְעַבֵּר וְלִהְיוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת
הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד מְאֹד שֶׁנִּלְמַד
וְנִעְיָן בְּכָל מְקוֹם, כַּמּוּבָא (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כח), וְאֵיךְ יָכוֹל אָדָם
לְהִצְלִיחַ לְעַבֵּר וּלְטַיֵּל בְּתַנ"ךְ, שֶׁשָּׂה סִדְרֵי מִשְׁנָה, בְּבָלִי, יְרוּשְׁלָמִי,
תּוֹסֶפְתָּא, רַמְב"ם, טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּךְ, כָּל כְּתָבֵי הָאָר"י ז"ל, כָּל סִפְרֵי
חֲסִידוֹת וּמוֹסָר? אֵלָא אִם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הַנִּפְלְאָה שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ
ז"ל, אִזּוּ יְכוּלִים לְהַגִּיעַ לְלִמּוּד בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וּבִנְדָאִי
מִי שֶׁמֵתַעַקֵּשׁ וְחוֹשֵׁב שֶׁלֹּא כְּתוּב כֶּךָ בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁיִּסְתַּכֵּל שׁוֹב
וְשׁוֹב בְּפָנִים הַשִּׂיחָה שֶׁם. וְכֵן אֵין מַה לְהוֹסִיף עַל דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים, הָאוּמְרִים (עֲבוּדָה זָרָה יט): לְעוֹלָם לְגַרְס אֵינִישׁ וְהֵדֵר לְסַבֵּר,
וְאֶף עַל גַּב דְּלָא יָדַע מֵאֵי קֵאָמַר. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהַרְנ"ת ז"ל לְאַחַד
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: אֲצִלִּי, מַה שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים — זֶהוּ זֶה!
וְאֵין לְחַלֵּק עַל דְּבָרֵיהֶם, חַס וְשְׁלוֹם, כִּי אֲצִלִּי מַה שֶׁחֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים, זֶה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר, וְעַל-כֵּן מַה יֵּשׁ לִי
לְהִתְנַפֵּחַ עִמָּךְ וְכו'.

וּבִנְדָאִי אֵין שׁוֹם סִפְק, שֶׁלְּלִמּוּד בְּהֶבְנָה — זֶה טוֹב יוֹתֵר, כִּי
כְּבָר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עד), שֶׁיֵּשׁ הוֹשְׁעָנָא
רַבָּה, וְיֵשׁ שְׂמִיחַת תּוֹרָה, וּמַהוּ הַהִפְרָשׁ בִּינֵיהֶם? אֵלָא בְּהוֹשְׁעָנָא רַבָּה

צוֹעֲקִים הִרְבֵּה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלִי שֶׁכֶּל, וּבְשִׂמְחַת תּוֹרָה אֲזוּ מְבִינִים יוֹתֵר — וְזוּ עֵקֶר הַשְּׂמִיחָה. וְלִכְּן אֹמֵר שֵׁם רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁקֹּדֶם צָרִיכִים הוֹשַׁעְנָא רַבָּה, הִינּוּ הִרְבֵּה לְצַעֵק שְׂיִזְכָּה לְמַח נְקִי, כְּדִי לְהִבִּין אֶת הַתּוֹרָה, כִּי לֹא כָּל אֶחָד זֹכֵה לְמַח מְבָרֵךְ, וּבִפְרָט כְּשֶׁאָדָם חָטָא — מִחוּ מְטֻמָּטָם, כַּמּוּבָא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א), שֶׁכִּינּוּן שִׂחְטָא אָדָם צָרִיךְ לְצַעֵק הִרְבֵּה — בֵּין בְּתוֹרָה וּבֵין בְּתַפְלָה. אֲבָל אֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל בְּשֵׁם הַזֵּהָר (קְדוּשִׁים פ"ה): יֵשׁ אָדָם שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה וּמְגַמְגֵם בְּגַמְגוּמִים, וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ מַה לוֹמֵד, אֲבָל שְׂלֵא יִתְיַאֵשׁ, וּמֵדוּעַ? כִּי כָּל מְלָה וּמְלָה שְׁלוֹמֵד — עוֹלָה לְמַעְלָה, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שִׂמַּח עִם מְלוֹת הַתּוֹרָה שְׁלוֹמֵד וּמְקַבְּלָן, וְנוֹטֵעַ מִהֵן אֵילָנוֹת בְּרוּחַנִיּוֹת, וְנֹעֲשֶׂה מִהֵאֵילָנוֹת הִלְלוּ אֵילָנוֹת גְּדוֹלִים, וְנִקְרְאִים עֲרָבֵי נַחַל — זֶהוּ דְבוּר שְׂלֵא בְּדַעָה. וְאַחֲרֵיכֶן בָּא שְׂמַחַת תּוֹרָה, שֶׁהוּא דְבוּר בְּדַעַת, שְׂזָה מַה שֶׁכְּתוּב בַּזֵּהָר (ש"ס): אֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׂיִוְדַע דְּרַכֵּי הַתּוֹרָה וּמִשְׁתַּדֵּל בְּדַרְךְ יִשְׂרָאֵל, שְׂזָה אֲשֶׁר יִרְפָּא אוֹתוֹ.

יּוֹצֵא מִדְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל הִלְלוּ, שֶׁבְּהִתְחַלָּה כְּשֶׁאָדָם אֵינּוּ מְבִין — לֹא יִתְיַאֵשׁ מִלְמוּד, כִּי מֵדוּעַ רוֹאִים הַיּוֹם כָּל-כָּף הִרְבֵּה נַעַר עוֹזְבִים אֶת הַיְשִׁיבוֹת? כִּי מִסְכָּנִים, עֲבָרוּ עֲלֵיהֶם חֲטָאוֹת נַעוּרִים, וְנִכְשְׁלוּ בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וּמַחֵם אֵינּוּ קוֹלֵט, וְחוֹשְׁבִים: אֵינּוּ מְבִינִים בְּלֹאוֹ הִכִּי אֶת הַמַּסְכָּת בַּיְשִׁיבָה, שְׁלוֹמֵדִים שֵׁם יְבָמוֹת, גִּטִּין, שְׂאֵלוֹ מַסְכָּתוֹת קָשׁוֹת וְכוּ', אֲזִי עוֹזְבִים אֶת עֲצָמָם וְנוֹפְלִים. בָּא רַבֵּנוּ ז"ל וּמְגַלֵּה לְכָל בְּחוּר וּבַחֹר שְׂאִין רֹאשׁוֹ מִפְּתַח דְּיּוֹ לְהִבִּין אֶת עֲמֻקּוֹת הַתּוֹרָה, וְאֹמֵר לוֹ: אַתָּה יוֹדֵעַ לְקֹרֵא? בְּוַדָּאִי. אֵיזוֹ פְּרִשְׁתַּת הַשְּׁבוּעַ? פְּרִשְׁתַּת פְּלוּנִית. הַיּוֹדֵעַ אַתָּה מַה שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אֹמְרִים (בְּרִכּוֹת ח'): לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם פְּרִשְׁיּוֹתָיו עִם הַצְּבוּר, שֶׁכֶּל הַמְשָׁלִים פְּרִשְׁיּוֹתָיו עִם הַצְּבוּר — מֵאַרְיִכִין לוֹ יָמָיו וְשָׁנוֹתָיו; הֵאֵם אַתָּה לוֹמֵד חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם?! וְאָדָם אֹמֵר: אֲנִי לֹא מְבִין וְכוּ', אֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל, תַּתְּחִיל לְגַרֵם: בְּרֹאשִׁית בְּרֹא אֱלֹקִים וְכוּ', תְּגַרֵם וְתִגְרֵם קֹדֶם כָּל פְּרִשְׁתַּת הַשְּׁבוּעַ, וְתִנְכַח שְׂאִין לָךְ רֹאשׁ כָּל-כָּף כְּבֹד וּמְצַמְצֵם, וּלְפַתַּח אָדָם רוֹאֶה שֶׁהוּא מְסַגֵּל לְהִבִּין. אַף שֶׁהַמְשַׁגֵּיחַ אוֹ הַמְּגִיד שְׁעוֹר אֶמְרוּ שְׂאִינְךָ מְבִין, אֲבָל הִנֵּה אַתָּה נוֹכַח בְּעֵלְלִיל,

שְׁאַתָּה מִבֵּין דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה. וְעַכְשָׁו תִּקַּח מִשְׁנֵיּוֹת בְּרָכוֹת, וְתִתְחִיל לְלַמֵּד: 'מֵאֵימַתִּי קוֹרִין אֶת שְׁמֵעַ? בְּעִרְבִית' וְכוּ'. וְתִגְרַס עוֹד מִשְׁנָה וְעוֹד מִשְׁנָה, עַד שֶׁתִּסְיַם פֶּרֶק, וְתִתְחִיל עוֹד פֶּרֶק וְעוֹד פֶּרֶק, עַד שֶׁתִּסְיַם אֶת הַמַּסְכָּת, וְתִתְחִיל עוֹד מַסְכָּת, עַד שֶׁתּוֹזֵכָה לְסִיּים שֶׁשָּׂה סְדְרֵי מִשְׁנָה, וְתִרְאֶה שְׁנָה לֹא כָּל־כֶּף קָשָׁה, וְתִתְחִיל לְלַמֵּד עִם מַפְרָשִׁים וְכוּ', וְתִרְאֶה שֶׁנִּפְתַּח לָךְ הַמַּח, וְכֵן תִּלְמַד גְּמָרָא, וְתִתְחִיל לְגַרֵס בְּלֹא לְהִבִּין, וְאֵל תִּחְשַׁב שֶׁאַתָּה שׁוֹטֵה, אֲלֹא אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, שֶׁתִּלְמַד וְתִגְרַס אַף שְׂאִינְךָ מִבֵּין, וְהַתּוֹרָה תִּטְהַר אוֹתְךָ וְכוּ', וְכֵן תִּלְמַד שְׁלַחַן עֲרוּף כְּסִדְרָן, וְתִסְיַם אֶת כָּל הָאֲרַח חַיִּים, וְתִתְחִיל יוֹרֵה דְעָה וְתִסְיַמוּ, וְתִתְחִיל אֲבָן הַעֲזָר וְתִסְיַמוּ, וְתִתְחִיל חֲשׁוֹן הַמִּשְׁפָּט, עַד שֶׁתִּסְיַם אֶת כָּל ד' חִלְקֵי שְׁלַחַן עֲרוּף, וְכֵן הִלְאָה בְּכָל חִלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה. וְאִם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ רַבְנוּ ו"ל, לֹא אוֹרֵךְ זְמַן רַב, שְׁנָה, שְׁנָתִים, חֲמֵשׁ שָׁנִים וְכוּ', וְזוֹכִים לְעֹבֵר עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וַיֵּשׁ לְאָדָם חֲשֵׁק לְלַמֵּד, וְנִכְנַס בְּתוֹךְ עִמָּק הַלְמוּד, וְנִפְתַּח מִחוּ וְדַעְתּוֹ וּמְאִיר לוֹ לְהִבִּין עִמָּקוֹת הַתּוֹרָה וְסוּדוֹתֶיהָ.

וְזוֹ הַדֶּרֶךְ שֶׁל רַבְנוּ ו"ל, וּמִי שְׁרוּצָה לְקַבֵּל אֶת זֹאת בְּאַמַּת, מִסְתַּפְּל עַל עֲצָמוֹ, וְחוֹשֵׁב: מָה אֶעֱשֶׂה? אֲנִי בַּחוּר צָעִיר, אוֹ אֲבָרָךְ, עֹבֵר עָלַי בִּימֵי נְעוּרַי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מָה שֶׁעֹבֵר, וּמַחִי לֹא עוֹבֵד, אֲנִי מְסַגֵּל לְהִבִּין, אֲבָל אֲיַנְגִּי מִתִּיאֵשׁ מִהַתּוֹרָה, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהִיא כָּל חַיִּי, כַּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְנוּ ו"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח): אִם הִיָּה אָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהַתּוֹרָה הִיא חַיִּיו, לֹא הִיָּה רוּצָה לְהַפְרִיד מִמֶּנָּה, כִּי מִי רוּצָה לְהַפְרִיד מִהַחַיִּים?! אֲבָל אֲנִי מִתְחִיל לְהַסְתַּפֵּל בְּעֵין אַמַּת, אֲנִי יוֹדֵעַ הֵיטֵב מִי אֲנִי, וְאֲיַנְגִּי קוֹלֵט אֶת הַלְמוּד, עַל־כֵּן אֶקַּח אֶת עֲצַת רַבְנוּ ו"ל עַל־פִּי סְדֵר־דֶּרֶךְ־הַלְמוּד שֶׁקָּבַע לָנוּ בְּשִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן עו, וְאֵף שֶׁכָּלֵם צוֹחֲקִים מִמֶּנִּי, שְׁנָה לֹא נִקְרָא לְמוּד, חַס וְשְׁלוֹם וְכוּ' וְכוּ', מָה אֲכַפֵּת לִי?! זֶה בְּעֵינֵיךְ! הֲלֹא כָּבֵר אָמַר שְׁלֵמָה הַמְּלִיךְ (מְשָׁלִי ט, יב): "אִם חֲכַמְתָּ לָךְ, וְלִצְתָּ — לְבַדְּךָ תִּשָּׂא", אִם אֲנִי חֲכָם — זֶה לְעֲצָמִי, וְאִם מִתְלוֹצְצִים מִמֶּנִּי — מִתְלוֹצְצִים מִעֲצָמָם.

וְלָכֵן אִם תִּשְׁמַע לְקוֹל רַבְנוּ ו"ל, לְקַיֵּם דְּבָרָיו פְּשוּטוֹ כַּמִּשְׁמָעוֹ,

לא יֵאָרָךְ זְמַן רַב, וּתְטַיֵּל בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאַחֲר־כֵּן תִּזְכֶּה לְלַמֵּד גַּם בְּעֵיוֹן. אַבְּל אִם כָּבֵר מִהִתְחַלָּה תִּשְׁמַע שְׁפִלוּנִי אָמַר, שְׂאִין זֶה הַדֶּרֶךְ וְכוּ', וְאַלמוּנִי אָמַר שְׂאִין זֶה נִקְרָא לַמּוֹד וְכוּ', מַה יִּקְרָה לְבִסוּף? תַּחֲשֹׁב בְּלִבְךָ: הִנֵּה אֵינֶנִּי זֹכֵה לְהִבִּין אֶת הַתּוֹרָה, וּמִנְדֵּל וּשְׁמַרְל לְמִינֵיהֶם אָמְרוּ שְׂלֵא לְזֶה הַתְּפִינָן רַבְּנוּ ו"ל — לְגַרְסַּ וּלְגַרְסַּ בְּלֵא לְהִבִּין, וְאֵנִי שׁוֹמֵעַ לָהֶם, אֲזִי סִגְרַתִּי אֶת הַגְּמָרָא וְהַשְּׁלַחָן עֲרוּף, וְאֲשָׂאָר כֶּן בּוֹר וְעַם הָאָרֶץ. כִּי כִּשְׂלֵא לֹמַד אָדָם תּוֹרָה, כְּתוּב (בְּרַאשִׁית לז, כד): "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מִים", וּפִרְשׁ רַש"י הַקְּדוּשׁ: אַבְּל נִחְשִׁים וְעַקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ, וְאֵין מִים אֶלֶּא תּוֹרָה (בְּבֵא קַמָּא יז.); וְלִכֵּן מִי שְׂאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ — מְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ו"ל!

וְרֹאֵה וְהִתְבּוֹנֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת, הִנֵּה יֵשׁ עֲשִׂיר — נִכְנָס לְמִסְעָדָה, כָּל מִינֵי פְּנִסִּים דְּלוּקִים שָׁם, צְבָעִים מְצַבְעִים שׁוֹנִים, מוּסִיקָה עֲלִיזָה וְכוּ', וְרַגְלָיו רוֹקְדוֹת מִשְׁמַחָה, וּמִתְיָשֵׁב לִיד שְׁלַחַן וּמִגִּישִׁים לוֹ תַּפְרִיט וּבוֹ: דָּגִים, מָרְק, בָּשָׂר, מְנָה רַאשׁוֹנָה, עַקְרִית וְאַחֲרוֹנָה וְכוּ'. וְאוֹכֵל מְכַל טוֹב, וְאֵין אִישׁ שְׂמַח וְטוֹב לֵב הֵימְנוּ. וְהִנֵּה יֵשׁ עָנִי מְסַכֵּן, יֵשׁ לוֹ בֵּית רְעוּעַ, בְּגָדִים בְּלוּיִים, אֵין לוֹ מְאוּמָה! רַק לָחֵם צָר וּמִים לַחֵץ, הָאֵם הָעֲנִי יִשְׁבּוֹת וַיֹּאמֶר: לֹא אֶכֶל הַיּוֹם, הֵיּוֹת שְׂלַעֲשִׂיר יֵשׁ אֶכֶל בְּשַׁפַּע מְכַל טוֹב, וְלִי אֵין כְּלוּם?! בּוֹדָאִי לֹא כֵן הוּא, כִּי אָדָם לֹא יִלָּךְ לִישָׁן, עַד שְׂלֵא אֶכֶל, אֶפְלוּ לָחֵם מְעַפֵּשׁ וּמִים דְּלוּחִים. כִּי אָדָם מְרַגִּישׁ שְׁגוּפּוֹ זְקוּק לְאֶכֶל. וּמִדּוּעַ, אִם-כֵּן, בְּגִשְׁמִיּוֹת אָדָם אֵינוֹ שׁוֹאֵל וְאֵינוֹ אוֹמֵר: הֵיּוֹת שְׂלֵהוּא יֵשׁ הַטּוֹב בְּיוֹתֵר, וְלִי אֵין, אֲזִי לֹא אֶכֶל, אֶלֶּא אוֹכֵל מַה שְׂיֵשׁ לוֹ. וְהִנֵּה בְּרוּחַנִיּוֹת אָדָם עוֹשֶׂה חֲשָׁבוֹן: הֵלֵא יִשְׁנָם אֲבָרְכִים שְׁלוּמֵדִים כָּל-כֶּף בְּעַמְקוֹת, עַם פְּלִפּוּלִים וְחִדּוּדִין דְּאוֹרִיתָא, וְאֵנִי מִבִּין פְּשׁוּטָן שְׁל דְּבָרִים, אֲזִי אֵין זֶה בְּשִׁבְלִי, וְלֹא אֶלְמַד כָּלֵל. אוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'): יֵשׁ מְזוֹנָא דְּגוֹפָא, וַיֵּשׁ מְזוֹנָא דְּנִשְׁמָתָא, כְּמוֹ שְׁהַגּוּף חָיֵב לְאֶכֶל, וַיִּתֵּן אָדָם לְגוּפוֹ כֵּל דְּבָר, לְמַה בְּרוּחַנִיּוֹת יֹאמֶר: זֶה לֹא בְּשִׁבְלִי וְכוּ', הֵלֵא גַם הַנִּשְׁמָה זְקוּקָה לְמִזוֹן עַל מְנַת לְהִתְקִים!?

אֲשֶׁרִי מִי שְׂמַצִּית אֶת רַבְּנוּ ו"ל, וְלוֹמַד עַל-פִּי סְדֵר-דֶּרֶךְ-הַלְמוּד

ער אָשר ד' רמ בנחל

ש'לו, וְלא יפסיד — לא בעולם הזה וְלא בעולם הבא, וְהבן
למעשה!

הדורש שלומך...

ד' רמ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נצבים ה'תשמ"א.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך משבוע שעבר — לנכון קבלתי, ומפאת טרדותי
הרבות בעסק הרבים — נתעכב עד כה.

אודות שאלותיך וכו', אענה לך בקצרה על ראשון ראשון ועל
אחרון אחרון. לגבי השאלה: מה החוב המנח עתה על כל יהודי
להציל את עם ישראל? העקר — אחדות ואהבה. לאהב זה את זה,
לעקר את השנאה והטינה. ולא נטעה את עצמנו, שיש אהבת
הבריות, בשעה שאחד אינו יכול לסבל את זולתו. ובאמת מה אנו
רוצים מפורקי העל, כשאצלנו ישנן אפליות ושנאה עמקה?! לכן
צריכים לראות העקר להתאחד באגדה אחת כל נשמות ישראל; כי
אם לא תהיה אחדות ואהבה בין נשמות ישראל, יהיה מר מאד, וזה
יביא לנו עוד צרות וכו', ואריכת הגלות המרה, וזה ברור. וצריך
שתדע, אשר אהבת ישראל לא נקרא ששהוא צריך להחזיק כמוני
וכו', וצריך לילך אחר הרבי שלי והדרך שלי, זה שקר גמור, שקר
גס, ואין זו נקראת אהבת ישראל, אלא צביעות שאין דגמתה.

ואודות חדוש הסנהדרין ששאלת, יהיה זה רק כשיבוא משיח
צדקנו, ויבנה הקדוש-ברוך-הוא את בית-המקדש, ואז יחזור
הסנהדרין.

המצפה לשמע בגאולתן ובישועתן של ישראל
ודורש שלומך באהבה רבה...

אָשֶׁר ד' רמא בַּנְחָל רעא
ד' רמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נֶצְבִים ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַקָּר, הַבְּחוּר יְגִיק וְחַפִּים ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֵת כָּל מְכַתְּבֵיךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי עַד הַיּוֹם, וְאֲנִי שְׂמַח מְאֹד מְאֹד עַל הַחֲלֻטָּתְךָ לְכַתֵּב לִי בַּפְּרָטִיּוֹת בְּכָל שָׁבוּעַ מְכַתֵּב, כִּי אֲנִי מְקַנְהָ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ לְהַשִּׁיב לְךָ גַּם-כֵּן, בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּכָל שָׁבוּעַ. אַךְ עַד עַתָּה רַבּוּ עָלַי הַמְּנִיעוֹת. וְאֶקְנֶה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁתַּחֲלֵל שָׁנָה וּבְרִכוּתֶיהָ, וְאוּכַל לְהַשִּׁיב לְכָל אֶחָד לֹא כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּשָׁנָה שְׁעָבְרָה, שְׁנֵשְׂאֲרָתִי חַיֵּב תְּשׁוּבוֹת לְכֻמָּה מְאוֹת מְכַתְּבִים. עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא הַחֲלֻטָּתְךָ לְכַתֵּב לִי בְּכָל שָׁבוּעַ מְכַתֵּב, הִיא הַחֲלֻטָּה מְצִינָת, וְאֶקְנֶה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵם תַּחֲזִיק מְעַמָּד, לְאֵילָנָא רַבְרָבָא תַּגְדִּיל וְתִצְמַח.

קִדְּם, חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂזַכִּינוּ בְּזִכְיוֹת חֲנָם לְהִיּוֹת אֶצֶל רַבֵּנוּ ו"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשָׁ וְהַנּוֹרָא, וְרֵאוּי לָנוּ לְשִׂמְחַ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד כָּל הַשָּׁנָה, כַּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ ו"ל, וּבִכְחַ הַזֶּה נוּכַל לַעֲשׂוֹת בְּכָל יוֹם הַתְּחִדָּשׁוֹת חֲדָשָׁה. כִּי כָּל עֲנִיָּן רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְהַתְּחִיל מְרֵאשׁ, וְכֵן יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ קִדְּשַׁת רֵאשׁ הַשָּׁנָה עַל כָּל יוֹם וְיוֹם מִהַשָּׁנָה, כִּי עֵקֶר רֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא קִדְּשַׁת הַמַּחַ מִחֲשֻׁבָּה (עֵינִ שִׁיחַוֶּת-הַר"ן, סִימָן כא); וְאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה טז): אָדָם גִּדּוֹן בְּכָל יוֹם, עֵינִ שָׁם; וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר הוּא קִדְּשַׁת הַמַּחֲשֻׁבָּה, וְתַכְּף-וּמִידָּ כְּשֶׁאָדָם קָם מִמִּטָּתוֹ בַּבֶּקֶר, רֵאוּי לוֹ לְחַשֵּׁב תַּכְּף-וּמִידָּ מִהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ (עֵינִ לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד), אֲשֶׁר זֶהוּ בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר טו): "מְרֵאשִׁית עֲרִיסוֹתֶיכֶם תִּתְּנוּ לַה'" וְגו'; תַּכְּף-וּמִידָּ כְּשֶׁעֲדִין שׁוֹכֵב בְּעֲרִיסוֹתוֹ (מִטָּתוֹ), עֲרִיכִים לְמָסֵר אֵת הַרֵאשִׁית שֶׁהוּא הַרֵאשׁ וְהַמַּחֲשֻׁבָּה לַה', וְלַחֲשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֶׁאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֶצֶם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מִמָּשׁ. וּמִחֲשֻׁבָּה זֶה מוֹעֵלֵת אַחֲרֵי-כֵן עַל כָּל הַיּוֹם. וְאִפְלוּ שִׁישׁ לוֹ בְּמִשְׁפַּח הַיּוֹם עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, אֲבָל בְּזֶה שְׂמִכְנִים בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ הַמַּחֲשֻׁבָּה הַרֵאשׁוֹנָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, בְּזֶה מִתְקַדֵּשׁ וְכו'. וְאֵף שְׁנַעֲשֶׂה אַחֲרֵי-כֵן עִמוֹ מַה שְׁנַעֲשֶׂה, אֵל יָחוּשׁ וְיִסְתַּכֵּל עַל

זֶה כָּלֵל, כִּי סוּף כָּל סוּף אִם יִהְיֶה חֶזֶק בַּמַּחְשָׁבָה הַרְאֵשׁוֹנָה, אָזִי מִמִּילָא יִתְקַדֵּשׁ וַיִּטְהַר כָּל אֵיבָרָיו וְשִׁסָּה גִידָיו וְכָל חוּשָׁיו, וַיִּתְהַפֵּף לְרוּחָנִי.

וְצָרִיךְ שֶׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי הַיִּקָּר! כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל קִדְשַׁת הַמַּחְשָׁבָה, כִּי בְּמִקּוֹם שְׂאֵדָם חוֹשֵׁב שֵׁם כָּל הָאָדָם (עֵין לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן כא); וְעַל-כֵּן רָאוּי לְחֹשֵׁב תְּמִיד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוּ יִזְכֶּה לַהֲיֹת אֶצְלוֹ. אִף מַחְמַת הַפְּגָמִים הַרְבִּים שְׂאֵדָם פּוֹגֵם, וּבִפְרָטִיּוֹת בַּפְּגָמֵי הַבְּרִית, עַל-יַדֵּי-זֶה נִתְבַּלְּבַל בַּמַּחְשָׁבָתוֹ, וְעַנְנִים מְכַסִּים אֶת עֵינָי שְׂכָלוֹ, וְאֵינִי זוֹכֵה לִרְאוֹת וּלְהִרְגִישׁ אֶת רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתָיו, וְאֲשֶׁר מְזֵה בָאִים לְאָדָם כָּל הַמְרִירוֹת וְהַבְּלָבוּלִים, כִּי כֹּלָא בַּמַּחְשָׁבָה אֶתְבָּרִירוֹ (זֶהר חֶלֶק ב' וַנֵּד), הַכֹּל תְּלוּי בַּמַּחְשָׁבָה. וְעַל-כֵּן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן קצג), כִּי הַמַּחְשָׁבָה יֵשׁ לָהּ תִּקְוָה גְּדוּלָה, וְאִם יִחְשֹׁב עַל אֵיזֶה דָּבָר, יְכוּל לַפְּעֹל כָּךְ וְכוּ', עֵין שָׁם; וּמִכָּל שֶׁפֶן וְכָל שֶׁפֶן כְּשֶׂאֵדָם מְכַנִּיס בְּעֶצְמוֹ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְחִזֵּק אֶת עֶצְמוֹ בְּנִקְדָּה זוֹ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, מַחְשַׁבְתּוֹ תִּמְשִׁיף לוֹ אֶת הָאֲרֶת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְכַעֲיֵן שְׂאֵמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת קב.): כִּיִּנֵּן דְּקָא מְכוּן מַחְשַׁבְתּוֹ מְשׁוּיָא לִיה מְקוֹם; עַל-יַדֵּי שְׂיַדְבִּיק מַחְשַׁבְתּוֹ וַיְכוּנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, עַל-יַדֵּי-זֶה יִשְׁוִי לִיה מְקוֹם (הַנְּיָ"ה בְּהַפָּאָה גִּימְטְרִיָּה מְקו"ם), הֵינּוּ עַל-יַדֵּי קִדְשַׁת הַמַּחְשָׁבָה יִזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ תְּמִיד לְפָנָי עֵינָיו, בְּבַחֲיַנֵּת (תַּהֲלִים טז, ח): "שְׁוִיתִי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד".

חֲמַדַּת לְבָבִי! עֲכָשׁוּ מִתְחַלֵּת שְׁנָה חֲדָשָׁה, רְאֵה לַהֲיֹת זֶהִיר לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פְּרָשָׁה חֲמַשׁ וְרִשָׁ"י וְהַתְּרַגּוּם, בְּאִפְּן כְּשֶׁיִּגְיַע יוֹם שְׁשִׁי תִזְכֶּה לְסַיֵּם שְׁנַיִם מְקָרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ רִשָׁ"י, אֲשֶׁר דְּבָר זֶה הוּא תְּקוּן הַבְּרִית (עֵין לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן יט); וְכֵן מַה טוֹב וּמַה נְּעִים לֹאמַר בְּכָל יוֹם חֶק וְלֹא יַעֲבֹר ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת, אֲשֶׁר דְּבָר זֶה הוֹרֵג אֶת הַיִּצָּר הַרַע מִן הָאָדָם, וּמִמְשִׁיף בּוֹ נִשְׁמָה מְזוּכָּת. וְהַבֵּית-יוֹסֵף ז"ל זָכָה לְמַגִּיד מִן הַשָּׁמַיִם בְּזִכּוֹת רַבּוּי אֲמִירַת מְשֻׁנּוֹת. וְחַז"ל הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (מְדַרְשׁ רַבָּה, פְּרָשָׁה צו): אֵין הַגְּלִיּוֹת מִתְּכַנְסוֹת אֶלָּא בְּזִכּוֹת מְשֻׁנּוֹת, עֵין שָׁם; וְעַל-כֵּן מַה טוֹב וּמַה נְּעִים לַהֲתַמִּיד

אֲשֶׁר ד' רמב בנחל רעג

בְּאִמְרַת ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם. וַרְבֵּנוּ ו"ל מְסֻרוֹ לְמוֹהֲרַנ"ת ו"ל (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן קפ"ה); וּמְקַבֵּל בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר כָּל מָה שֶׁצָּוָה רְבֵנוּ ו"ל לְמוֹהֲרַנ"ת ו"ל וּכְתָבוּ, זֶה שֶׁיֵּךְ לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּבִפְרָטִיּוֹת מוֹבָא שָׁם, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה לוֹמֵר ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת בְּכָל יוֹם צָוָה לְכַמָּה אֲנָשִׁים, עֵין שָׁם. וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁתּוֹחֵב אֶת רֵאשׁוֹ גַם־כֵּן לְהִיּוֹת מְאֹלוֹ הָאֲנָשִׁים. וּכְבָר אָמַר רְבֵנוּ ו"ל (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן כ"ג): אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכֶה לְאָכַל כֶּמֶה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת וְשׁוֹתֶה כֶּמֶה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים, וּמִתְלַבֵּשׁ בְּמִצְוֹת. וְעַל־כֵּן אֵל תְּהִיָּה בְטָלָן, וַיֵּרָא לְהִתְמַיֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, וְאִז טוֹב לֵךְ לְנִצָּח. וּבְמִדְרָשׁ רַבָּה, פֶּרֶשֶׁת וַיֵּרָא אֶמְרוּ, שֶׁבְרַכַּת יִצְחָק אֲבִינוּ הִיְתָה: "וַיִּתֵּן לֵךְ אֱלֹקִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם" — זֶה מְקַרָּא, "וַיִּמְשְׁמְנֵי הָאָרֶץ" — זֶה מְשֻׁנָּה, "וַרְבֵּ דָגָן" — זֶה גְמָרָא, "וַתִּירוֹשׁ" — זֶה מִדְרָשׁ, עֵין שָׁם; וְעַל־כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי! רָאָה גַם־כֵּן לְקַחַת אֶת הַבְּרָכָה הַזֹּאת, וְאִז טוֹב לֵךְ לְנִצָּח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' רמב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדְרַת וַיֵּלֶךְ ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל אֶהוּבִי, אַחִי הַיְקָר, גַּר לְהַצְדִּיק נִחַל גִּיבְעַ מִ'קוֹר ח'כְּמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר וַאֲיֵר.

מְכַתְּבֵךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלְהַשִּׁיבֵךְ יִקְצְרוּ הַמוֹן יִרְיעוֹת. וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי סִפְרֵי רְבֵנוּ ו"ל כָּבָר בְּיַדֵּךְ — הַפֶּךָ בָּהֶם וְשָׁם תִּמְצָא מְרֻגָע לְנַפְשֵׁךְ.

מָה אָמַר לֵךְ?! רְאוּי לֵךְ לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד, שֶׁזְכִּינוּ לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רְבֵנוּ ו"ל. וְאוֹדוֹת הַבְּזִיוּנוֹת וְכוּ', כְּבָר הַקְּדִים לָנוּ רְבֵנוּ ו"ל וְאָמַר (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲרַנ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'): כְּדִי לְקַבֵּל מִנְקֻדָּה הַעֲלִיּוֹנָה, הַהִכְרַח לְסַבֵּל בְּזִיוּנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, כְּדִי לְהַכְנִיעַ אֶת הָרַע שֶׁבְּחֻלְלֵי הַשָּׁמַאֲלִי וְכוּ', עֵין שָׁם.

אחי היקר! צריך שתדע, מי שרוצה שלא לקבל חרופים מחברו, ישים על לבו מה שאמר החכם: לעולם לא תרפני אדם יותר מפעם אחת; כי בפעם הראשונה יסבל חרפתו, כדי שלא יחרפנו עוד פעם. והחשבון שלא יכעס על חברו, דהינו שיחשב, דאם אכעס יצא מזה קטנות ומלשינות ומסירות וכהנה, דאיתא בספרי, כי מי שהוא בעל כעס, יצא לריב עם חברו, ואחר זה יבוא לידי מריבה, ויבוא לידי הפאה, כדכתיב (דברים כה, יא): "כי ינצו אנשים יחדו", כלומר איש ואחיו, פרש רש"י: כי ינצו אנשים — סופו ויבאו לידי מכות. כמו שנאמר: "מיד מכהו" — אין שלום יוצא מתוך מצה ומריבה. וכתיב: "כי יהיה ריב בין אנשים" איתא בילקוט (פרשת תצא): אין שלום יוצא מתוך מריבה. וכן הוא אומר (בראשית יג, ז): "ויהי ריב בין רועי מקנה אברם ובין רועי מקנה לוט", מי גרם ללוט לפרש מאותו צדיק? הוי אומר: זו מריבה, כתיב: "כי ינצו אנשים", לא אומר: כי יריבון אנשים, לפי שכאן הם מריבין זה עם זה בלי שום דבר בידם, כלומר בדברים בעלמא, אבל במריבין אומר: "וכי יריבון אנשים והפה איש את רעהו באבן ובאגרוף", והשמיענו כאן, שמתוך הנצה יבואו לידי הפאה, שכן הוא אומר: "להציל את אישה מיד מכהו", לזה אומר "אנשים יחדו", והם אחים יתפרדו, כלומר אפלו שהם אחים, אין שלום יוצא מתוך מריבה, ומדבר אחד יוצא דברים הרבה, כמו שאמר החכם לבנו: "אם תשתק לדבר אחד, לא תשמע דברים הרבה", הרי מתוך דבור אחד באו דברים הרבה, ומתוך הרבה דברים באו לידי הפאה, ובאו לידי בושה וקלימה, ואחר-כך באו לידי הפסד ממון. וכל זה גורם מחמת שלא סבל דבור אחד שרצה להשיב על דבריו, לכהן באו לו כל אלה. לכן צריך לסגור את פיו ולא ישלח את לשונו לחוץ מן השפתים, ואז ימצא חיים. וכן יזהיר כל איש את אשתו, שלא תצא לריב עם שכנותיה ועם חברותיה, והבעל ידבר עם אשתו בדברים רפים ובנעימות, כדי שתקבל הדברים ממנו. וגם יזהיר את בני ביתו שלא יצאו לריב זה עם זה, ויראה לזרוז את הקטנים שלא ירגילו עצמם בקטטות ובקללות ובשבועות ובחלול שבת ובהרמת יד על חברו, וגם ירגילו עצמם במדת הסתפקות.

ועל-פיר-רב תתקוטט הבת עם אמה, ואצֵלן מצויות הקטטות בכל שעה, כי דעתן קטנה מאד, שאין להן שכל וכינה להבין עד כמה גורם הפעס והקטטות, ומגנות מאד המריבות והחכוכים. ומנין שגם הן מזהרות על זה? יש רמז בתורה, פתיב: "כי ינצו אנשים יחדו", אין לי אלא אנשים, אשה מנין? פתיב: "יחדו", משמע שגם נשים בכלל. לכן מחיב הבעל להזהיר ולדבר על לבה, שלא תהא מבהלת לצאת להתקוטט עם חברותיה ושכנותיה. ומי שרוצה חיים שאין בהם בושה וכלימה, חיים של שלום ולא של צער — לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, ישתדל לגרש מדת הפעס וההקפדה והגאווה וכדומה ממנו ומאנשי ביתו.

וגם ירגיל את אנשי ביתו במדת הסבלנות, כי יסבלו מה שישמעו או מה שיראו עד שיהא להם כטבע, וגם ירגילם במדת המתנות, אז ישיג חיים. אך שיעשה בחכמה ובתבונה, כמו שאמרו חז"ל (ברכות יז): לעולם יהא אדם ערום ביראה, לשון לעולם — משמע אפלו אם חברו ירגיז אותו בדברים קשים, הוא ידבר עמו בדברים רפים ובנעימות, ואז ישיב חמה, וגם אפלו בלא הדברים יראה למעט בדברים, ואם יראה שחברו יעזי כנגדו הרבה, ילך ממנו ולא ידבר עמו כלום מטוב ועד רע, כי אין מרצין לו לאדם בשעת פעסו, ואפלו אחר שוף חמתו, גם-כן לא טוב שידבר עמו מכל ענין זה, כי לא ימלט, אם ידבר עמו מענין זה, שלא יכעס חברו עליו, או הוא על חברו ביתר עז, כי הוא בודאי ישתדל להצדיק את עצמו, וגם חברו רוצה להצדיק עצמו, וצדקו יחדו אי אפשר, והשנאה עדין ביניהם, ועל-ידי-זה יוצאת מחלקת חדשה יותר מהישנה. לכך צריך האדם להיות ערום בתהלוכות היצר הרע, שלא יפל ברשתו המרה.

וגם זאת צריך לדעת, שיש מכשלה גדולה ההולכת בין אנשים, ופעמים יכול אדם לאבד את עולמו בלי פונה, דהינו שהוא בא אל חברת אנשים שעומדים שם ומדברים ביניהם, ואומר אחד מהם דבר הלצה על חברו, ועל-ידי הלצה זו הוא מביש את חברו, אפלו אם בעת מעשה לא יענה כלום, אפלו הכי בלבו בקרבו בוערת אש גדולה, ועל-ידי-זה אפשר שיפסיד העולם הבא בלי פונה, ופעמים

יַעֲנֶה חֲבֵרוֹ גַם-כֵּן עַל דְּבָרָיו, יְכוּל לִהְיוֹת שֹׁנֵעַשָׂה מַחֲלָקֶת גְּדוּלָה בְּחִנָּם. לְכֵן יִזְהַר הָאָדָם מִזֶּה מְאֹד מְאֹד, וְיִוְתֵר טוֹב כַּאֲשֶׁר יֵרְאֶה שְׁעוֹמֶדֶת חֲבוּרַת אֲנָשִׁים, שְׁלֵא יִלֶךְ אֶצְלָם וְלֹא יִשְׁמַע מֵה שְׁמַדְבָּרִים, כִּי בָּזֶה יֵשׁ כַּמָּה מְכַשׁוּלִים, ה' יִשְׁמְרֵנוּ וְיִצִּילֵנוּ.

וְיֵשׁ אִיזָה אֲנָשִׁים שְׁפוֹתָחִים אֶת פִּיהֶם וּמְדַבְּרִים מֵה שֶׁנוֹפֵל בְּפִיהֶם, הֵמָּה גְרוּעִים מִן הַבְּהֵמָה, כִּי אִם דּוֹמָה הוּא לְבַהֲמָה, שֵׁישׁ לָהּ פֶה וּפִיָּה פְתוּחָה, אֵף הוּא כֵּן. מֵה בְּהֵמָה אֵין לָהּ שׁוֹם הַנָּאָה וְתוֹעֵלֶת מִדְּבוּרָה וְצַעֲקָתָה, וְאֵין שׁוֹם אָדָם מְקַבֵּל הַנָּאָה מִמֶּנָּה, וְאֵין שׁוֹם אָדָם יְכוּל לְהוֹשִׁיעַ לָהּ עַל צַעֲקָתָה, כֵּן הָאָדָם הַזֶּה, אִם אֵין נִזְהָר עִם הַדְּבוּר, הָרִי הוּא דּוֹמָה לְבַהֲמָה, וְעוֹד הוּא גְרוּעַ מִן הַבְּהֵמָה, כִּי הַבְּהֵמָה אֵין לָהּ שׁוֹם חֲטָא בְּעִבּוּר צַעֲקָתָה, וְאֵינָה מְזִיקָה לְשׁוֹם אָדָם עִם צַעֲקָתָה, אֲבָל הָאָדָם מְבִיא חֲטָא עִם הַדְּבוּר שְׁלוֹ, וְגַם יְכוּל לְהִזִּיק עִם הַדְּבוּר שְׁלוֹ, אִם לֹא נִזְהָר. וְעַל-יְדֵי הַדְּבוּר נִקְרָא בְּלִשׁוֹן 'כְּסִיל', כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַחֲכָם מִכָּל אָדָם (קַהֲלַת ה, ב): "וְקוֹל כְּסִיל בָּרַב דְּבָרִים", וּפְרָשׁ רַש"י הַקְּדוֹשׁ: וְדֶרֶךְ קוֹל כְּסִיל בָּא בָּרַב דְּבָרִים, בְּהַרְבּוֹת דְּבָרִים מוֹצִיא קוֹל שֶׁל כְּסִילוֹת מִפִּיו, וְגַם עֲבָרוֹת נִתְרַבָּה עַל-יְדֵי-זֶה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מְשִׁלִּי י, יט): "בָּרַב דְּבָרִים לֹא יִחְדַּל פֶּשַׁע", לְכֵן אֲנִי אוֹמֵר: יִהְיוּ דְבָרֶיךָ מְעֻטִים.

וְכֵן חֲזו"ל אָמְרוּ (קְדוּשִׁין עֵא): יַחוּסָא דְבִבְלָ שְׁתִּיקוּתָא; וּשְׁתִּיקוּתָא בָּאָה מִמִּדַּת עֲנָוָה, לְכֵן יֵשִׁים אֶל לְבוֹ הַדְּבָרִים הָאֵלוֹ, וְיִהְיֶה תוֹעֵלֶת גְּדוּלָה, וְעוֹד תוֹעֵלֶת גְּדוּלָה לְבֵן-אָדָם, שְׁלֵא יֵצֵא לְרִיב עִם חֲבֵרוֹ, וּבָעֵת שֶׁבָּא עָלָיו הַכַּעַס, יִתְבּוֹנֵן: אֲנִי רוּצָה עֲכָשׁוּ לְבִישׁ אֶת חֲבֵרִי, לְבִסּוּף אֶתְבִּישׁ בְּעֲצָמִי, כְּמוֹ שֶׁאָמַר ר' נְהוֹרָאִי: כָּל הַמְּבִישׁ אֶת חֲבֵרוֹ, לְבִסּוּף הוּא נִתְבִּישׁ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׁמֵלְאָכִי הַשְּׂרֵת דּוּחֲקִין אוֹתוֹ וּמֵרָאִין קְלוֹנוֹ לְכָל בְּאִי עוֹלָם. לְכֵן יִהְיֶה אָדָם זָהִיר, שְׁלֵא יוֹצִיא שׁוֹם דְּבוּר בְּלִי מַחֲשָׁבָה וּבְלִי תוֹעֵלֶת. וְאִם הָאָדָם נִזְהָר בְּכָל זֶה, חֵי חַיִּים טוֹבִים עוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדִגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא מִמֶּשׁ; כִּי עֵקֶר מְרִירוֹת הַגִּיהֵנוֹם הוּא רַק עַל-יְדֵי שְׁמִפְקִיר אֶת לְשׁוֹנוֹ. וְאָמַר הַחֲכָם מִכָּל אָדָם: "בָּרַב דְּבָרִים לֹא יִחְדַּל פֶּשַׁע"; וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֲזו"ל (אֲבוֹת ג): "סִיג לְחַכְמָה שְׁתִּיקָה", כִּי (תוֹסֵפְטָא גְדָרִים פָּרָק ז'): שְׁתִּיקָה מְקַיֶּמֶת

ואין שתיקה מבטלת; בזה שירגיל את עצמו במדת השתיקה, יהיה לו רק קיום, מה שאין בן, על-ידי שיפקיר את דבורו — לבסוף יתבטל, כי יהיו לו החיים מלאים ריב וקטטה וכו'. ועל-כן אמר התנא (אבות פ"ק א'): ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה; ולמה אמר לגוף? כי על-ידי רבוי דבורים יבוא לריב ולקטטה בידיים ממש, ויבהו ויצערהו. ועל-כן אמר: לא מצאתי לגוף דיקא טוב משתיקה; כי מי שרגיל בשתיקה, לא יוכלו לו, כאשר בפרוש אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מריבה, סימן לה): מי שהוא עצור במלין, לא יוכל אותו שום אדם, עין שם; וזה מה שיעצו אותנו חכמינו הקדושים, ואמרו (חלין פ"ט): מה אמנותו של אדם בעולם הזה? ישים עצמו כאלם. ואמר כאלם, כי עם אלם שום ברִיה שבעולם לא תתחיל, כי בדרך כלל מחלקת ומריבה שיכת רק כשיש צד שכנגד, ואז זה צועק וחברו עונה לו. אבל כשאדם עושה עצמו כבול עץ ודומם כמו אבן, אזי חברו ירפה ממנו.

ועל-כן צריך שתדע, אם אתה רוצה לעבר את זה העולם בטוב ובנעימות, עקר העצה: סמא דכלא — משתוקא; עקר הסם חיים והתרופה להכל הוא לדם ולשתק, ובפריטיות מי שיודע היטב היטב את נגעי לבבו ומכאוביו, ומה שקלקל בימי חייו, הוא ידם וישתק על כל הבא עליו, כיון שידע אהרן שבניו יודעי מקום הם — שתק, וקבל שכר, שנתחד עמו הדבור; כי לפעמים אדם שותק ומקבל שכר על השתיקה (ובחים קטו); ובפריטיות שרבנו ז"ל גלה לנו בפרוש, אשר עקר התשובה היא לדם ולשתק, כי דם האדם שבתלל השמאלי גורם לו כל הרעות והצרות. כי עקר המריבות והמחלקת באים מדמים שלא עבד בהם את השם יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עה); ועל-ידי ששותק למחרפו ולמבזו ולמצער, בזה מכניע את הדם הבוער בו שבתלל השמאלי (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), ויכלל בו יתברך לגמרי. כי העקר למה אין האדם יושב ודומם, רק עונה תכף-ומיד למחרפו ולמבזו, ויוצא לריב ולהתקוטט עמו — מפני שהדם שהוא יצרו הרע (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עב) עדין בתקפו, והוא מסתירו יתברך; כי היצר הרע הוא כפירות

רעה אֲשֶׁר ד' רמג בַּנְחַל

וְהִסְתַּרְוֹת, וּבָזָה שְׂאֵדָם סוּבַל עַל כָּל הַבָּא עֲלָיו וְשׁוֹתֵק לְמַחְרָפוֹ וְלַמְבֹּזוּ, בָּזָה מַגְלָה טֹהַר לְבוֹ, אֵיךְ שֶׁכָּבַר הַכְּנִיעַ אֶת תְּבַעֲרַת הַדְּמִים רְעִים, וּכְבָר זָכָה לְזַכּוֹ אֶת דְּמוֹ. וְעַל-כֵּן הוּא שׁוֹתֵק, וְאִינוּ מְשִׁיב לְמַחְרָפוֹ וְלַמְבֹּזוֹ. וְאִזּוּ רוֹאִים כִּי הוּא בְּאֵמֶת יַחְסֵן גְּדוֹל. וּכְמֵאמָרָם ז"ל (קְדוּשֵׁין עֵא): כִּי הָאִי דְבִדְקֵי בְּנֵי מַעֲרָבָא, כִּי מִיְנִצּוּ בֵּי תַרֵּי בְּהַדֵּי הַדְּדֵי חֲזוּ הֵי מְנִיִּיהוּ קָדִים וְשִׁתִּיק אֲמָרֵי הָאִי מִיַּחַס טְפִי; וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֲז"ל (פְּסָחִים צ.ט): יָפָה שְׁתִּיקָה לְחַכְמִים, קָל וְחִמָּר לְטַפְשִׁים, שְׁנֵאמָר: "גַּם אֲוִיל יַחְרִישׁ חֲכָם יַחֲשָׁב"; כִּי בָזָה שִׁישְׁתָּק, בָּזָה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה יַחְסֵן. וּבְאֵמֶת רְאוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת, שֶׁעַל כָּל גְּדוּלֵי מַבְחָרֵי הַצְּדִיקִים הִיָּתָה מַחְלָקָת, וּבִפְרָטִיּוֹת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, כָּל מִי שֶׁהָאִיר בַּעוֹלָם יוֹתֵר אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל, הִיָּתָה עֲלָיו מַחְלָקָת, וְהַצְּנוּעִים מְשִׁכּוּ יְדֵיהֶם וְשִׁתְּקוּ לְמַחְרָפֵיהֶם.

וְרַצִּיתִי עוֹד לְהַאֲרִיךְ לָךְ, אֶךְ טְרֵדוֹתֵי רַבּוֹ, עַל-כֵּן אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' רמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר הָאֲזִינוּ ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְּחוֹר ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי כְּכֹר כְּפָה פְּעָמִים, אֶךְ מְרַב טְרֵדוֹתֵי לֹא יִכְלֹתִי לְהַשְׁיִיבְךָ, וְגַם כִּי הִיָּה בְּדַעְתִּי לְהַשְׁיִיבְךָ בְּאַרְיִכוֹת, אֶךְ עַכְשָׁו קַבְּלֹתִי מִמָּךְ מַכְתָּב, אֲשֶׁר בּוֹ אִתָּה כּוֹתֵב לִי, שֶׁנִּתְּתָה לְהַדְּפִיס אִיזָה סֵפֶר, וּמֵאֵד מֵאֵד נִבְהַלֹּתִי וְנִצְטַעַרְתִּי, הַאִינְךָ יוֹדֵעַ, כִּי הַפּוֹזִיזוֹת שֶׁלְּךָ הִרְסָה אוֹתָךְ וְהַשְׁלִיכָה אוֹתָךְ מִכָּאן? ! אֵיךְ יַעֲלֶה עַל דַּעְתָּךְ דְּבָר כְּזֶה, לַעֲשׂוֹת עֲגִיזָה שֶׁל פּוֹזִיזוֹת בְּלִי לְשֵׁאל עֲצָה וְכוּ? ! וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כִּי עֲדִין אִתָּה צָרִיךְ לְבַכּוֹת הַרְבֵּה הַרְבֵּה עַל בְּלִבּוֹל דַּעְתָּךְ וְכוּ, וְאִי יָשׁוּב דַּעְתָּךְ וְכוּ, וְאֵיךְ יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת דְּבָר כְּזֶה? ! וּבְכֻלָּל, צָרִיךְ שִׁתְּדַע, עַד שֶׁלֹּא תִּתְחַתֵּן, אֲסוּר לְהַדְּפִיס סֵפֶר, כִּי קֹדֶם הַחֲתֻנָּה מִחוּ הוּא מִחַ פְּגוּם וְכוּ וְכוּ, וְאֶפְלוּ אַחֲרֵי-כֵן צָרִיכִים לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם

מַרְבִּים וְכוּ', וּמִכָּל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן כְּשֶׁהוּא עֹדֵן בְּחֹר צָעִיר. וְכֵן אֵין לְחַבֵּר סֵפֶר קִדְּם שְׁזָכוּ לְסִיִּים עַל-כָּל-פְּנִיִם פַּעַם אַחַת אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה: תַּנ"ךְ, שֶׁשָּׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, בְּכָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסֶפֶתָא, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּף, סִפְרֵי הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים, סִפְרָא וְסִפְרֵי וּמְכִילְתָא וְכָל הַמְדַרְשִׁים כְּלָם, וְכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל: עֵץ חַיִּים וְהַפְרֵי עֵץ חַיִּים וְכוּ'. וְאִז כְּשֶׁאָדָם זָכָה לְסִימָם, כָּבֵר מִתֵּר לְחֶשֶׁב מִזֵּה. וּמִכָּל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן בְּעֶסֶק רַבְּנוּ ז"ל, כָּל זְמַן שֶׁאֵינוּ בְּקִי בְּכָל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל מִמֶּשׁ בְּעַל-פֶּה, אֵין לְחֶשֶׁב וּלְדַמּוֹת לְכַתֵּב מִשְׁהוּ מַרְבְּנוּ ז"ל.

וְרַגִּיל אֲנִי לוֹמֵר בְּשַׁעַת הַשְּׁעוּרִים שְׁלָנוּ: כָּל זְמַן שֶׁאֵין אָדָם בְּקִי בְּכָל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעַל-פֶּה, אֲסוּר לוֹמֵר דְּעוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרֶסֶלֶב, כִּי מָה הוּא יוֹדֵעַ?! וְלֹא כְּמוֹ שְׁנוּהֵג עֲכָשׁוּ, אֲשֶׁר כָּל מֵאֵן דֵּהוּא וְכָל בּוֹרֶסְקִי וְכָל הֶדְיוּט קוֹפֵץ בְּרֹאשׁ, וְכָל אֶחָד בְּעַל מַח פָּגוּם, אוֹמֵר וּמְדַבֵּר כָּל מָה שֶׁעוֹלָה עַל רוּחוֹ וְכוּ'.

וּבַהֲיוֹתִי בְּקִיץ הַזֶּה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הִרְאָה לִי בְּחֹר אֵיזָה לְקוּט שְׁלֵקֵט, וְרָצָה אֶת הַסְּכַמְתִּי, וְאָמַר לִי שֶׁהוּא בְּטוֹחַ, שֶׁאִם הַלְּקוּט שָׁלוּ יֵצֵא לְאוֹר עוֹלָם — יָבוֹא מְשִׁיחַ. וּכְשֶׁעֲיָנַתִּי קֶצֶת בּוּ, שֶׁאֲלַתִּי אוֹתוֹ אַחֲרֶיךָ: הֵאֵם לְמַדְתָּ "לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן"? עָנָה וְאָמַר: רַק כְּמָה תּוֹרוֹת. וְהֵאֵם לְמַדְתָּ "סִפְרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת"? אָמַר בְּהַחֲלִטִיּוֹת: לֹא. וְכֵן "לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת"? לֹא. וְאִז הִשְׁבַּתִּי לוֹ: וְאִיךָ תּוּכַל לְדַבֵּר מִשְׁהוּ בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל?! וְהִסְפַּר הִזֶּה לְקוּט מִ"שִׁיחוֹת-הַר"ן" וְ"חֵי-מוֹהֲר"ן", אַף-עַל-פִּי-כֵן אֶמְרַתִּי לוֹ: כָּל זְמַן שֶׁלֹּא סִימַתְּ אֶפְלוּ פַּעַם אַחַת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אִיךָ תּוּכַל לְדַבֵּר בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל?! וּמִכָּל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן לְכַתֵּב בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל?! צְרִיכִים לִהְיוֹת בְּקִי קִדְּם בְּכָל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל יִשְׂרָ וְהַפּוּף, וְלִהְיוֹת עַל-כָּל-פְּנִיִם פַּעַם אַחַת בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְלִבְכוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ יָמִים וְשָׁנִים, וְאִז כְּשֶׁיוֹצֵא סֵפֶר, הוּא בְּהַדוּר רַב, וּמוֹשֵׁף אֶת הַלְּבָבוֹת וְכוּ', וּמְעוֹרֵר וּמְחַזֵּק אֶת לֵב יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָנוּ שְׁבַשְׁמִים.

עַל-כֵּן רָאָה תְּכַף-וּמִיד לְבַטֵּל אֶת כָּל הָעֲגִיזִן, וּמִכָּל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן שֶׁלֹּא תֹאמַר דְּבַר בְּשֵׁם קִדְּם שֶׁהִסְתַּכַּלְתִּי עַל זֶה, כִּי הִרְבֵּה טְעִיּוֹת

יש בָּהֶם, כְּאֲשֶׁר רָאִיתִי קִצָּת כְּתָבֶיךָ. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר לִי, שֶׁלֹּא יֵצֵא מִבֵּית מְדַרְשֵׁי בֵּן אוֹ תַלְמִיד שֶׁמְקַדִּיחַ תְּבַשִּׁילוֹ בְּרַבִּים.

לְמַעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָתְךָ הַנּוֹצְחִית, בְּטַל דְּעַתְךָ וְצִיַּת אוֹתִי, וְאֵז תִּזְכֶּה עוֹד לְנַעֲיֵמוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם.

וְאִם לֹא תֵצֵית — תִּדְעֵ, כִּי כְמוֹ שֶׁהַפְּזִיזוֹת שְׁלֶךְ כָּאֵן הִרְסָה וְהַשְׁלִיכָה אוֹתְךָ, כְּמוֹ-כֵן הַפְּזִיזוֹת שְׁלֶךְ שָׁם תִּהְרַס וְתִשְׁלִיךְ אוֹתְךָ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן וְכוּ'. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר לִי, שֶׁתֵּצֵית אוֹתִי, וְתִזְכֶּה לְהַתְעַלּוֹת בְּתוֹרָה וְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

וְשִׁלוֹם לְאַבְיךָ, הָרַב ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

ד' רמד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר הָאֲזִינוּ י"ג מִדּוֹת ה'תשמ"א.

שִׁלוֹם רַב אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיֶּקֶר ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! הָעֵקֶר לְהַמְשִׁיךְ בְּעֵצְמוֹ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶהוּ הָעֵקֶר, וּבִפְרָטִיּוֹת עֲכָשׁוּ בְּעִשְׂרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה, צְרִיכִים בְּיוֹתֵר לְהַתְעוֹרֵר בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְצָרִיךְ לְהֵאָדֵם, שֶׁתִּהְיֶה לוֹ הַתְעוֹרְרוֹת לְתְּשׁוּבָה בְּפְרָטִיּוֹת בְּיָמִים אֵלּוּ. וּמוֹבָא מִהָאָרִיז"ל, אֲשֶׁר כָּל יוֹם מְשַׁבּוֹעַ זֶה — בֵּין רֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, מִתְקַן כָּל יוֹם שָׁל כָּל הַשָּׁנָה; הֵינּוּ יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל עֲשְׂרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה מִתְקַן אֶת כָּל יְמֵי א' מִכָּל הַשָּׁנָה, וּמֵה שְׁפָגַם בָּהֶם, וְכֵן בְּיוֹם ב' מִתְקַן כָּל יְמֵי ב' מִכָּל הַשָּׁנָה מֵה שְׁפָגַם בָּהֶם, וְכֵן לְהֵלֵךְ כָּל הַיָּמִים. וְעֵקֶר הַהַתְעוֹרְרוֹת וְהַהֲתַחֲזָקוֹת מִקִּבְּלִים דִּיקָא עַל-יְדֵי מַדַּת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה; כִּי כְּשֶׁאֲדָם מְכַנִּים אֶת עֵצְמוֹ בְּמַדַּת הָאֲמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּוֹ

אָשֶׁר ד' רמה — ד' רמו בנחל רפא

יְתַבְרַךְ, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יְתַבְרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֵׁם
אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה תָּמִיד בְּהַתְּעוֹרְרוֹת וּבְהַתְּחַזְּקוֹת.
וְצָרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ אֶת יְמֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁל עַכְשָׁו עַל כָּל הַשָּׁנָה.

וּמַחֲמַת רַב טְרָדוֹתֵי — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' רמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר הָאֲזִינוּ ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם רַב לִידֵידי הַיָּקָר ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֶת כָּסֶף הַפְּדִיּוֹן לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְאֶמְרָתִי הַתְּפִלָּה, וַיְהִי רְצוֹן
שִׁמְתָקוֹ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים.

הַעֲקָר רָאָה לְהִיּוֹת מְקַשֵּׁר וּמְהַדְּק אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוֹ תְּצַלִּיחַ
דְּרָכָךְ, וְתַעֲלֶה מַעְלָה מַעְלָה וְכוּ'. אֲבָל אִם, חַס וְשְׁלוֹם, תִּפְרִיד עֲצֻמָּךְ
מִרַבְּנוּ ז"ל, תִּפְּל וְתִרְדַּד מִטָּה מִטָּה וְכוּ', וְזֶה בְּרוּר; וְעַל-כֵּן אֵל תֹּאבָּה
וְאֵל תִּשְׁמַע מֵהַ שְׁמִפְטָטִים וּמְדַבְּרִים וְכוּ', הַעֲקָר בִּקְשׁ תָּמִיד מִמֶּנּוּ
יְתַבְרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִשָּׂאֵר בְּחַדְרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְתַתֵּן תָּמִיד צְדָקָה
בְּעֵבוֹר עֶסֶק רַבְּנוּ ז"ל.

וְהַשֵּׁם יְתַבְרַךְ יְצַלִּיחַ דְּרָכָךְ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' רמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר הָאֲזִינוּ ה'תשמ"א.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לִידֵידי הַיָּקָר ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

דַּע לָךְ, כִּי צָרִיכִים יֵשׁוּב הַדַּעַת עַל כָּל דְּבָר. וְעַקֵּר הַיֵּשׁוּב הַדַּעַת

רפב אָשֶׁר ד' רמז בַּנְחַל

הוא על-ידי תפלה והתבודדות, להיות רגיל לדבר עמו יתברך, ולהתיעץ עמו יתברך על כל פֶּרֶט ופֶּרֶט בְּאֶשֶׁר מְתִיעֵצִים עִם חֵבֵר טוֹב. וְעַקֵּר הַהִתְבּוּדוֹת וְהַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ בְּאֵל-יְדֵי שְׂמֵחָה, כִּי שְׂמֵחָה וְהִתְבּוּדוֹת תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, וְכַפִּי שְׂשֻׁמָּח אֶת עֲצָמוֹ, כְּמו־כֵן נִתְרַחֵב לְבוֹ וְדַעְתּוֹ, וְכִשְׁנִתְרַחֵב לְבוֹ וְדַעְתּוֹ, יְכוּל לְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחָתוֹ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּפֶרְטֵי פֶּרֶטִיּוֹת. וְזֶהוּ עַקֵּר הַיְשׁוּב הַדַּעַת — לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ וְלִהְתִּיעֵץ עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל פֶּרֶט וּפֶרֶט. וְזֶה נִכְנָס בְּגֵדֵר שֶׁל תְּפִלַּת הַדֶּרֶךְ הַמְּלַךְ בְּקוֹנֵה קִדְּם שְׂתַצֵּא לְדֶרֶכְךָ (בְּרִכּוֹת כט:).

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ד' רמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קִדְּשׁ מִחֲרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים הַיְתַשְׁמ"ב.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יָאִיר וַיִּזְרַח.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תַּנִּיחַ אֶת עֲצָמְךָ לְפַל כָּלֵל יִהְיֶה אִיךָ שִׁיחָהּ. וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, שְׁכָל אֱלוֹ הַזּוֹכִים לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים אֶל רַבְּנוֹ ו"ל, הַבַּעַל-דָּבָר עוֹשֶׂה מַה שְׂעוֹשֶׂה לְעַקְרָם בְּכָל פַּעַם מִשְׁרָשָׁם, וּמְכַנִּיס בָּהֶם בְּכָל פַּעַם קְרִירוֹת וְחִלִּישוֹת הַדַּעַת וְכוּ', עַד שְׂעַל-פִּי-רַב גִּדְמָה לָהֶם כְּאֵלוֹ אֵין לָהֶם שִׁיכוֹת עִם רַבְּנוֹ ו"ל, חֵס וְשְׁלוֹם. וְכָל זֶה מַעֲשֶׂה בַּעַל-דָּבָר. וְעַקֵּר הַהִתְקַרְבוֹת וְהַהֲתַקְשְׁרוֹת אֶל רַבְּנוֹ ו"ל הוּא עַל-יְדֵי לְמוֹד סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ "לְקוֹטֵי-מוֹהַר"ן, וְלַעֲשׂוֹת תְּפִלָּה מְכָל תּוֹרָה שְׁלוֹמָה. וְהַרְצוֹן שֶׁל רַבְּנוֹ ו"ל הִיָּה, שְׁכָל אֶחָד יַעֲשֶׂה בְּעֲצָמוֹ תְּפִלָּה מִהַתּוֹרָה שְׁלוֹמָה, אִךְ לֹא כָּל אֶחָד יְכוּל לַעֲשׂוֹת דָּבָר בְּזֶה, וְעַל-כֵּן הַקָּדִים עֲצָמוֹ מוֹהַרנ"ת ו"ל, וְהַכִּיֵּן לָנוּ תְּפִלוֹת עַל כָּל הַתּוֹרוֹת.

וְעַל-כֵּן מַה טוֹב וּמַה נְעִים לְהִיּוֹת רַגִּיל לומר עַל כָּל תּוֹרָה

אָשֶׁר ד' רמח בְּנַחֵל רפג

התפלה מ"לקוטי-תפלות", אָבֵל אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹשָׁה בְּעֶצְמוֹ תַּפְלוֹת, וּבָזָה יַמְשִׁיךְ עַל עֶצְמוֹ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת יְדִידוֹת זֵיו אֹר רַבְּנוּ ו"ל עָלָיו, הִגְנוּ וְטָמוּן בְּתוֹךְ סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ.

וְאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ סִפֵּר, כְּשֶׁהִגִּיעַ בַּפֶּעַם הָרֵאשׁוֹנָה אֶל צִיוֹן רַבְּנוּ ו"ל, וְלֵן אַחֲר־כֵּן בְּאוֹמֵן, בְּאוֹתוֹ לִילָה רָאָה אֶת רַבְּנוּ ו"ל בְּחִלוֹם, וְלָקַח אוֹתוֹ בְּיָדוֹ הַקְּדוֹשָׁה סָבִיב כְּתָפוֹ, וְאָמַר לוֹ בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "אַבְרָהָם, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֵלַי, תִּלְמַד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"וֹן."

הַעֲקָר, חֲמֻדַת לְבָבִי! רָאָה לְדַבֵּק אֶת עֶצְמָךְ בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדַבְּקוֹת אֲמַת, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה חִלּוּק אֶצְלֶךָ בֵּין חַיִּים לְמֵיתָה (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"וֹן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א); וְלֹא יִהְיֶה אֶצְלוֹ חִלּוּק אִיפֹה שִׁיְהִיָּה, רַק עֲקָר מִגְּמַתּוֹ צָרִיךְ — לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּמוֹבָא בְּמִדְרָשׁ (פְּרָשַׁת הָאֲזִינוּ, פְּרָשָׁה י', סִימָן ד'): אָמַר מֹשֶׁה, אֲנִי עֲתִיד לָמוּת, וְאִינִי יוֹדֵעַ לְהִיכֵן נַפְשִׁי הוֹלֶכֶת — אִם לְשָׁמַיִם אִם לְאָרֶץ, מִנֵּינִי? שֶׁנֶּאֱמַר (קֹהֶלֶת ג'): "מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנִי-הָאָדָם הָעוֹלָה הִיא לְמַעַלָּה" וְגו', לְפִיכֵן אֲנִי מְצַוֶּה אֶת שְׁנֵיהֶם, כָּל מְקוֹם שֶׁתִּהְיֶה נַפְשִׁי מְנוּחָה שֶׁתִּהְיֶה יָפָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; כְּמוֹ-כֵן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִרְגִיל אֶת עֶצְמוֹ לְהִיּוֹת כָּל-כֵּן דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה חִלּוּק אֶצְלוֹ אִיפֹה שִׁיְהִיָּה — בְּשָׁמַיִם אוֹ בְּאָרֶץ, בְּכָל מְקוֹם יִהְיֶה דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדַבְּקוֹת אֲמַת.

אַחִי, אַחִי! אֵינִי לֵךְ טוֹב מִהַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' רמח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי הָאֲזִינוּ ה'תשמ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֶלָה אֵל ... נִרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ יְקָצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבְפִרְטִיּוֹת כִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּיָדְךָ — הַפֶּךָ בָּהֶם וְהַפֶּךָ בָּהֶם, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגּוּעַ לְנַפְשְׁךָ.

רפד אֲשֶׁר ד' רמח בַּנְחַל

אודות וכו', הנה רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קטז):
הנותן צדקה נצל מעברות, עין שם; כי כשנותנין צדקה, זהו סימן
שנכנסה בו רחמנות, ולרחמנות צריכים דעת, וכשיש לו דעת —
לא יחטא, כי אין אדם עובר עברה, אלא אם כן נכנס בו רוח שטות.

ועל-כן, אהובי, אחי! ראה גם ראה להרבות בצדקה. ועקר
הצדקה צריך להיות למען בנין דעת רבנו ז"ל בעולם, ולהדפיס
ולהפיץ את תורת רבנו ז"ל בעולם, וצריכים לבקש רחמים רבים,
שצדקותיו יבואו אל המקום הראוי, כי בעוונותינו הרבים, יש הרבה
צבועים וכו' (גם בפנים) ודו"ק.

והנה מאחר שזכה אותך השם יתברך לסחור בסחורה, והשם
יתברך מצליח ברכך. ראוי לך לקחת את רבנו ז"ל לשפתך, ודבר זה
מקבל בין אנשי שלומנו, אשר בכל מסחר מכניסים את רבנו ז"ל
אל תוך השתפות, ובעזרתו יתברך רואים ברכה מרבה. ועל-כן ראה
להכניס את ענין "הדפסה" בתוך המסחר שלך, ותראה לתרם תמיד
למען הדפסת ספרי רבנו ז"ל. ותהלה לאל, זכה אותי השם יתברך
באנשים יקרים מאנשי שלומנו, אשר עוזרים לי להפיץ ספרי רבנו
ז"ל במרץ גדול בכל חלקי העולם, ברוך הוא יתברך, אשר עד כה
עזרני.

ובפרט שעתה אתה נכנס בעסק גדול, עליך לקחת גם את רבנו
ז"ל בתוך עסקיך ותרבה בצדקה, ועל-ידי-זה תנצל מכל רע.

גם אבקש אותך מאד מאד; אחי, אחי! שלא תשכח את
נשמתך בתוך העסק, וזכר מה שפרש רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק
א', סימן רפד), שצריכים לחטף טוב אמתי ונצחי גם בתוך העסק,
שזה מה ששוואלים את האדם: קבעת עתים לתורה? האם גזלת
מהעת שלך בעבור תורה?! ועל-כן ראה לעשות לעצמך שעור
כסדרן במשניות, ובשלחן ערוך, ובצין יעקב, ובלקוטי מוהר"ן,
ובלקוטי תפלות, ובזהר ובתקונים, אשר האמירה בהם גם-כן
מסגלת מאד מאד להנשמה, ובין מסחר ומסחר, בין קונה לקונה
ובין בכל זמן שיש לך רק זמן, חטף ואכל, כי זה מזונך הנצחי.

אֲשֶׁר ד' רמט בְּנַחֵל רפה

אחי, אחי! אל תסתכל מה שזה אומר, או מה שזה מדבר, רק ציית את רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות, כי יבוא היום האחרון, ואז נראה דבר מי הצליח.

הדורש שלומך...

למען השם יתברך, שמר את עצמך מצבועים.

ד' רמט.

בעזרת השם יתברך יום חמישי לסדר בראשית ה'תשמ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקרים, תלמידי ישיבתנו הקדושה "מתיבתא היכל-הקדש" חסידי ברסלב, הוי"ה עליהם ישרה שכינתו.

בחסדי השם יתברך, בזכיות חנם זכנו השם יתברך, שנתרבה גבולנו בתלמידים, וכל אחד כותב אלי מכתבים מכל מה שעובר עליו בפדטי פרטיות וכו' וכו'. והיות שטרדתי רבו באשר אמרתי לכם פנים אל פנים, על-פני הבטחתי לכתב לכלכם מכתב כללי, לחזק ולאמץ את לבבכם, ולהרים רוחכם לעבדו יתברך על-פי דרך התם והישר שהורנו ולמד אותנו רבנו הקדוש קדש הקדשים נחל נובע מקור ח'כמה, רבי נחמן מברסלב זי"ע, ותלמידי הקדוש רבי נתן מברסלב זי"ע. ואקווה להשם יתברך, שיעזרנו על דבר כבוד שמו הקדוש, שאזכה לכתב לכם מכתב כללי בכל שבוע, וכזה אצא את חובתי, ולא אצטרך לכתב לכל אחד בפדטיות, כי הזמן אינו בידי, מרב הטרדות בעסקי הרבים בהפצת דעת רבנו ז"ל בעולם.

אחי ורעי היקרים! בשבוע זה הוא באמת התחלת השנה, כי קוראים פרשת בראשית, והשנה נחלקת לשבועות, וכל שבוע ושבוע מקבל חיות והארה מאותה הפרשה והסדרא שקורין בשבוע זה, כי הסדר שבכל שבוע מנהגת כל השבוע, כי כל ימות השבוע

מקבלין חיות מהנקדה שמאינה בהם על-ידי קריאת אותו הסדרא, כי כפי הנקדה שצריכים לקבל באותו השבוע, כן היא הסדרא שהולכת באותו שבוע, וכן מתנהג כל ימות השנה וכן לעולם. נמצא, שכל ימות השנה מקבלין חיות מהתורה, שהיא כלל הנקדה, וכל שבוע ושבוע מקבל מסדר מיחד. וכן כל יום ויום מפרשה מיחדת, כי ז' פרשיות שבכל סדר הם כנגד ז' ימי השבוע, שבכל יום ויום צריכים לקבל הנקדה מפרשה מיחדת, וכן בכל שבוע מסדר מיחד, וכן בכל שנה מכלל התורה, שהוא כלל הנקדה, כלל השנה. ועקר קריאת כל הסדר הוא בשבת, כי עקר הנקדה הוא שבת, שקביעא וקיא, שמאינה בכל ששת ימי המעשה. ועל-כן קוראים ז' קוראים בשבת, כנגד שבעת ימי השבוע, כדי להאיר הנקדה בשבת על-ידי התורה לכל ימות השבוע (עין לקוטי-הלכות, נשיאת פנים, הלכה ה', אות כז); נמצא, שבכל יום ויום עלינו, לקשר עצמנו אל הנקדה השקיה אל לבנו בעת ההיא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד); ועקר ההתקשרות היא רק על-ידי התורה.

ועל-כן, אחי ורעי היקרים! הדבר הראשון — עליכם לחיות עם פרשת השבוע, לידע כי כל שבוע הוא פרצוף בפני עצמו, הינו כי באמת אין שום מציאות בלעדיו: תברך כלל, והכל לכל עצם עצמיית חיות אלקותו: תברך ממש, כי דומם, צומח, חי, מדבר, הכל אלקות גמור הוא, והשם: תברך צמצם עצמו בצמצומים מעלה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל'), עד שנתהנהג כל הבריאה אשר למראה עינינו. אבל באמת הכל אלקותו: תברך ממש, כי בכל תנועה ותנועה שום אלופו של עולם, ואין בלעדיו: תברך כלל, ואפלו הזמן הוא נברא, כי בשכל העליון אין שום זמן כלל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סא); כי עצם גלוי אורו האין סוף ברוך הוא, הוא למעלה מהזמן, למעלה מהמקום, ששם מאיר השלש ראשונות: כתר, חכמה, בינה, והוא הארת האין סוף ברוך הוא (עין לקוטי-הלכות נדרים, הלכה ג', אות ה'); והשם: תברך צמצם את עצמו כביכול בצמצומים, שהם כלל הזמן והמקום, כי השם והמקום והזמן הם כלליות כל הצמצומים של

כָּלֵל הַבְּרִיאָה, כִּי כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁל הַבְּרִיאָה יֵשׁ לוֹ שֵׁם מְקוּם וְזָמַן, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרָא הַכֹּל, וּמַחֲיָה וּמְקַיֵּם הַכֹּל עַל-יְדֵי שְׁצַמְצָם עֲצָמוֹ בְּכַמָּה צְמֻצוּמִים מְאִיִן סוּף עַד אֵין תְּכֵלִית, עַד שְׁנַתְּהוּהָ צְמֻצוּם הַשֵּׁם וְהַמְקוּם וְהַזְמַן, שְׂבָהֶם כְּלוּלִים כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבָּרָא, וְהַכֹּל נִבְרָא בְּשִׁבִיל הָאָדָם, כְּדֵי שְׂבִיבִין וַיִּשְׁיֵג אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי שְׂיַקְדָּשׁ וַיִּטְהַר עֲצָמוֹ, עַד שְׂיִזְכֶּה לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת (עֵיִן לְקוּטִי-הֶלְכוֹת, גִּטִּין, הֶלְכָה ד', אוֹת ז'). וְכָלֵל הַצְּמֻצוּמִים הֵם בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים; הֵינּוּ מֵאַחַר שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֵין שׁוּם תְּפִיסָה בּוֹ כָּלֵל, וְעַל-כֵּן צְמֻצָם אֶת עֲצָמוֹ בְּכֻלְיֹת הַבְּרִיאָה, שֶׁהִיא כְּלוּלָה בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים: מְקוּם וְצִיּוּר וְזָמַן. כִּי צִיּוּר הוּא גּוּף הַדְּבָר, הָעוֹמֵד וְנֹצֵטֵיר בְּמְקוּם הַזֶּה וּבְזָמַן הַזֶּה, כְּגוֹן: בַּיִת אוֹ שְׂאֵר דְּבַר דּוּמָם אוֹ צוּמָח אוֹ חַי אוֹ מְדַבֵּר, וְעַל-כֵּן אֵי אֶפְשֵׁר לְשׁוּם דְּבָר בְּלֹא ג' צְמֻצוּמִים אֵלּוּ, שֶׁהֵם מְקוּם וְצִיּוּר וְזָמַן, שְׂבָהֶם כְּלוּלִים כָּל הַצְּמֻצוּמִים (עֵיִן לְקוּטִי-הֶלְכוֹת, גִּטִּין, הֶלְכָה ג', אוֹת יב). נִמְצָא, שְׂכֻלְיֹת הַצְּמֻצוּמִים שְׁצַמְצָם עֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַד שֶׁבָּרָא אֶת הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי הַזֶּה, הָיָה עַל-יְדֵי הַמְקוּם, שֶׁהוּא תְּכֵלִית בְּגִשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, אֲשֶׁר בּוֹ נִתְּהוּהָ הַזְמַן. כִּי מֵאַחַר שְׁצַמְצָם אֶת עֲצָמוֹ, כְּבִיכּוֹל, וְנַעֲשֶׂה הַמְקוּם שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָאָדָם, מִזֶּה נִתְּהוּהָ הַזְמַן שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּמִדּוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל הַיָּמִים, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (תְּהִלִּים לט): "וּמִדַּת יָמִי", כִּי הַיָּמִים נִקְרָאִים מִדּוֹת (עֵיִן לְקוּטִי-מוֹהַר"ו, חֶלֶק א', סִימָן לג), וּמִזֶּה נִתְּהוּהָ הַשְּׂבָעָה יָמִים, שֶׁהֵם כָּלֵל הַז' תַּחְתּוֹנוֹת: חֲסֵד, גְּבוּרָה, תְּפָאֲרֶת, נִצְחָה, הוֹד, יְסוּד, מְלָכוּת; הֵינּוּ כִּי כָּל יוֹם וְיוֹם הִיא סְפִירָה בְּפָנָי עֲצָמָה, שֶׁהוּא כָּלֵל הַצְּמֻצוּם וְהִלְכוּשׁ שְׁצַמְצָם וְהִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ, כְּבִיכּוֹל. אֲבָל בְּאַמֶּת "הַיּוֹם" הוּא אוֹר רוּחָנִי, הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא שְׂמַאִיר בּוֹ הָאוֹר הַגָּנוּז מִשְׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית. אֵךְ כְּשֶׁהוּא לְמַרְאֵה עֵינֵינוּ, אֵין אָנוּ רוֹאִים רַק "יוֹם". כִּי רְאָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂאִינוּ כְּדָאֵי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ לְרִשְׁעִים, וְהַבְּדִילוֹ לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבוֹא (עֵיִן פְּרוּשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית א, ד): "וַיִּבְרָא אֱלֻקִּים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב וַיִּבְדֵּל", עֵיִן שֵׁם). וְכֵן הוּא בְּמִדְרָשׁ רַבָּה (פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית, פְּרָשָׁה ג', סִימָן ו'): אוֹרָה שֶׁנִּבְרָאת בְּשִׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, לְהָאִיר בַּיּוֹם אֵינָה יְכוּלָה שֶׁהִיא מְכַהֶה גְלָגַל הַחֲמָה, וּבְלֵילָה אֵינָה יְכוּלָה, שְׁלֹא נִבְרָאת לְהָאִיר אֶלָּא בַּיּוֹם. וְהִיכֵן הִיא?

נגנזה, והיא מתקנת לצדיקים לעתיד לבוא, עין שם; וכן הוא בזהר הקדוש (בראשית לא:): אור דְּכָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית הָהּ סְלִיק נְהוּרִיָּה מְסִיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא וְאַתְגְּנִיזוּ. מאי טעמא אתגניז? בגין דלא יתהנון מניה חייבי עֲלָמָא וְעֲלָמִין לֹא יתהנון בגינהון. והוא טמיר לצדיקיא וכו', עין שם. ומוכא מהבצל-שם-טוב הקדוש זי"ע להיכן נגנזו ונסתר האור, פי בנדאי גם עכשו ההכרח שיהיה באיזה מקום האור? והשיב, שהקדוש-ברוך-הוא גנז את האור בתוך התורה [(ועין בזהר חדש בראשית ו'): אור דאתגניז באן אתר אתגניז ברזא דאת ו'ו וכו', אשר זה מרמז על התפארת, שהוא התורה כדוע]; הינו פי הארת האין סוף ברוך הוא, שהם הג' ראשונות, התלבש עצמו בכיכול בלבוש ובצמצום הימים, שהם הז' תחתונות, פי הימים הם המדות שבהם מלבש ומצמצם אורו יתברך, ועל-כן כל שבוע הוא פרוץ שאלם, הינו פי כל יום מימי השבוע הוא נגד ספירה אחרת מהז' תחתונות: יום ראשון — חסד וכו', עד יום שבת-קדש, שאז נגמרה הבריאה, והיא ספירת המלכות, ובה נגמר כל מעשי בראשית. ועל-כן נחלקה הפרשה לז' פרשיות, פי כל יום יונק מהפרשה השייכת ליום הזה, פי הימים שהם המדות, הם בעצמם התורה, פי אורייתא כלה היא מדותיו של הקדוש-ברוך-הוא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לג); פי כל ענין וענין שנוצר בתורתנו הקדושה נקרא בשם פרשה, על שם שהוא מפרש ומוציא לאור מהעלם אל הגלוי אמונתו הקדושה, שעקרה הוא אמונת הדין העולם, שאי אפשר להשיג בשום שכל, פי אם על-ידי התורה הקדושה; פי הדין העולם איך שהשם יתברך מחדש את עולמו בכל עת ורגע, וממשיך אורו יתברך האין סוף ברוך הוא אל תוך כלל הבריאה, שהם כלל הצמצומים של מקום ציור זמן, אי אפשר להבין זאת, פי אם על-ידי האמונה הקדושה, שמתחזקת על-ידי התורה הקדושה שנקראת פרשיות, על שם שפרשה והוציאה מהעלם גמור אל הגלוי, שבזה אנו רואים עין בעין יציאת יש מאין, פי מי שרוצה להסתכל על האמת, יכול להבין, שאי אפשר לגלות תורה קדושה כזאת עם כל החדושים הנוראים והנפלאים, שגלו חכמינו הקדושים עד היום הזה, פי אם

על-ידי הבורא היחיד הקדמון יתברך שמו ויתעלה, שהופיע רוח קדשו על הצדיקים האמתיים, והוציא חכמות התורה מאין לישי ממש. ועל-ידי התגלות התורה מאין לישי אנו יכולים להבין ולהתחזק באמונת חדוש העולם שהמציא כל הבריאה מאין לישי, כמו שאנו רואין, שנתן לנו התורה הקדושה עם כל חדושיה מדור דור, על-ידי הצדיקים האמתיים שבכל דור ודור מאין לישי ממש (עין לקוטי-הלכות, קריאת התורה, הלכה ו', אות לו). וזה שאמרו בזהר הקדוש (מצרע נג): אמאי אקרי תורה? בגין דאורי וגלי במה דנהיה סתום דלא אתידע, עין שם; פי התורה הקדושה מאירה לכלליות השנה ולכל שבוע בפרטיות, ולכל יום ויום בפרטי פרטיות מה לעשות, פי השם יתברך והתורה — אחד הם, קדשא בריך הוא ואורייתא וישראל חד הם (שם אחרי עג); ועל-בן קדשא בריך הוא אסתפל באורייתא ובקרא עלמא (שם תרומה קסא); פי צמצם את עצמו, כבכול, בתוך המקום והזמן. ועל-בן על-ידי פרשיות התורה הקדושה, כפי שנגחלק בכל שבוע ושבוע ובכל יום ויום, יכולים לקשר עצמו אל נקדת חיות אלקותו יתברך שביום הזה, ולחזור ולהתדבק עצמו אליו יתברך.

וזה שהקפידו חכמינו הקדושים מאד, ואמרו (ברכות ת): לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום וכו', שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור, מאריכין לו ימיו ושנותיו וכו', עין שם; פי כלל התורה הקדושה נחלקת לכלל הימים והשבועות, שיזכה כל אחד לקשר את היום והשבוע אל אותה הפרשה, שבה נתפרש היטב ונתברר אמתת מציאותו יתברך, וזוכה להוציא לעצמו משפטי אמת; פי מכל הלמודים שאדם לומד צריך להוציא לעצמו משפטי הנהגות ישרות, שידע איך להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים שמתנהגים לפי דעתו, כל אחד ואחד כפי בחינתו, כפי הממשלה והרפנות שיש לו — הן לרב הן למעט וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא); ועל-בן, אהובי ורעי היקרים! בראש ובראשונה צריכים להזהר בזה מאד מאד — להשלים פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום, פי על-ידי-זה הוא מקשר את

השְׁבוּעַ אֶל הַפְּרָשָׁה וְהַסְדְּרָא שְׁבָאוֹתוֹ הַשְּׁבוּעַ. וּמוֹבָא בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ (אֵרַח חַיִּים, סִימָן רַפָּה): אֶף-עַל-פִּי שְׁאָדָם שׁוֹמֵעַ כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה כָּל שִׁבְתַּת בְּצַבּוּר, "חַיֵּב" לְקָרוֹת לְעֲצָמוֹ בְּכָל שִׁבְעַת פְּרָשַׁת אוֹתוֹ הַשְּׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם, אֶפְלוּ עֲטָרוֹת וְדִיבּוּן. וְהִנֵּה מוֹבָא בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל (עֵינֵי שַׁעַר הַכְּנֻסוֹת, דף יב.), דְּמִנְהַג הָאֲרִיז"ל תַּכְּף בְּסִימּוֹ תִּפְלַת שְׁחֵרִית דְּיוֹם שְׁשִׁי, הִזְה הוֹלֵךְ לְבֵית-הַכְּנֻסָּת אוֹ לְבֵית מְדַרְשׁוֹ וְכוּ', וְקוֹרָא אֶת הַפְּרָשָׁה שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם וְכוּ', וְהִזְה דוֹחֵק עֲצָמוֹ לְקָרוֹתָהּ בְּיוֹם שְׁשִׁי, וְהִזְה אוֹמֵר כִּי זֶה סוּד (שְׁמוֹת טו, ה): "וְהִזְה בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי וְהַכִּינוּ אֶת אֲשֶׁר יְבִיאוּ" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְהַטַּעַם לְמָה דִּיקָא בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי? כִּי כָּל הַבְּרִיאָה שְׁנִבְרָאָה בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה מִיוֹם רֵאשׁוֹן עַד יוֹם הַשְּׁשִׁי, כָּל זֶה הוּא חֲדוּשׁ הָעוֹלָם הַזֶּה שְׁנִבְרָא בְּאֵלוֹ הַיָּמִים. וְשִׁבְתַּת הוּא הָאֲרַת הָעוֹלָם הַבָּא, חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעֵתִיד. וְעַקֵּר הַתַּקּוּן — שִׁיְהִיָּה נִכְלָל הָעוֹלָם הַזֶּה בְּהָעוֹלָם הַבָּא, שִׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה בְּשִׁבְתַּת; כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְיוֹם שְׁכָלוֹ שִׁבְתַּת, שֶׁהוּא חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעֵתִיד, כִּי אִם מִי שֶׁטָּרַח בְּעֶרְבַּ שִׁבְתַּת (עֲבוּדָה זָרָה ג.); וְעַקֵּר הַטָּרְחָה בְּעֶרְבַּ שִׁבְתַּת, שֶׁהוּא כָּלֵל הָעוֹלָם הַזֶּה, הוּא לְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן בְּזֶה הָעוֹלָם; כִּי הָאֲרַת הָעוֹלָם הַבָּא, הִיא הָאֲרַת הָאֵינִן סוּף בְּרוּךְ הוּא, עֵץ חַיִּים, אֲשֶׁר עָלָיו נֶאֱמַר: "וְחַי לְעוֹלָם". וְתַכְּף-וּמִיד כְּשֶׁצְּמַצֵּם עֲצָמוֹ וְהַלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּמִקּוֹם וּבְזִמָּן, וְהִזְה עַקֵּר הַתַּכְּלִית, שֶׁיִּחְזֹר וְיִכְלָל הַמִּקּוֹם וְהַזִּמָּן בְּלִמְעָלָה מִהַמִּקּוֹם וְהַזִּמָּן, וְלִקְשֹׁר הָעוֹלָם הַזֶּה הַמְצַמְצֵם בְּעוֹלָם הַבָּא, גְּלוּי אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְעַקֵּר הַבְּרִיאָה הִיְתָה בְּשִׁבְלֵי הָאָדָם שְׁנִבְרָא בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי, שֶׁיִּקְשֹׁר אֶת כָּל שִׁשֶּׁת הַיָּמִים אֶל יוֹם הַשִּׁבְתַּת, הָאֲרַת הָאֵינִן סוּף בְּרוּךְ הוּא, בְּתוֹךְ יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, אֵף בֵּינָן שְׁאֵכַל מַעֲצָה הַדְּעַת, עַל-יְדֵי-זֶה הַפְּרִיד אֶת הַמִּקּוֹם וְהַזִּמָּן מִהָאֲרַת הָאֵינִן סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-כֵּן נִתְעַרְבַּ כָּל הָעוֹלָם וְנִחְשַׁף הָאוֹר, וְעָלִינוּ לְתַקְנּוֹ עַל-יְדֵי קְרִיאַת הַפְּרָשָׁה שְׁנַיִם מִקְרָא, שְׁהֵם כְּנִגְדַּת הַמַּחֲזִין: חֲכָמָה בֵּינָה י"ה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה כו, ד): "כִּי בִּיָּה ה' צוּר עוֹלָמִים", אֲשֶׁר עַל יָדָם נִבְרָא הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא (מְנַחוֹת כט:), וְאַחַר-כֵּךְ תַּרְגוּם"ם כְּנִגְדַּת הַדְּעַת, לְבַרְר מִקְלַפַּת נִגְהָ, שֶׁהוּא עֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע (עֵינֵי לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, קְרִיאַת הַתּוֹרָה, הַלְכָה ו', אוֹת

ועל-כן באמת המצוה מן המבחר הוא בערב שבת-קדש דיקא, באשר הזהיר האריז"ל, אך במציאות אנו רואים את גדל המניעות והכבדות שיש לרב העולם על המצוה היקרה הזו, אשר שרשה הוא בתקון כל העולמות, ולהמשיך הארת האין סוף ברוך הוא משלש ראשונות חב"ד, אל זו תחתונות מחסד עד המלכות, הארת העולם הבא רוחניות אלקות, אל המקום והזמן, צמצום העולם הזה, ובפרטיות בימי החורף, שהם זמנים קצרים, על-פירב מניחים את זה עד יום ששי, ואז כבר באה ונכנסת שבת-קדש, ומתרשלים לקיים מצוה זו, ועובר שבוע אחר שבוע, ואין מקימים את המצוה הזו — לקרות שנים מקרא ואחד תרגום, ובפרטיות בחורים צעירים מתרשלים בזה. ועל-כן מה טוב ומה נעים להקדים ביום ראשון, ולחלק את פרשת השבוע לששה חלקים, עד שכשיגיע שבת-קדש, כבר יזכה לסיים את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום. וכן נפסק להלכה בשלחן ערוך (שם, סימן ג'): מיום ראשון ואילך חשוב עם הצבור, עין שם; ועין בתוספות, דבור המתחיל: ישלים פרשיותיו עם הצבור (ברכות ח:), נראה דכל השבוע מכיין דמתחילין לקרות הפרשה דהינו ממנחת שבת ואילך, עד שבת הבאה נקראת עם הצבור וכו', עין שם. ועין במשנה ברוכה (שם) בשם הפוסקים, דאם הוא קורא מתחלת השבוע והלאה, הוא גם-כן בכלל מצוה מן המבחר וכו'. ומביא מהנהגת הגר"א, שהיה נוהג תכף אחר התפילה בכל יום לקרא מקצת מהסדרא שנים מקרא ואחד תרגום, ומסיים בערב שבת, עין שם; הרי לך, שכבר יכולים להתחיל מיום ראשון ואילך, עד יום הששי נקרא עם הצבור.

והנה אמרו בשלחן ערוך (שם סעיף ב'): אם למד הפרשה בפרוש רש"י, חשוב כמו תרגום, וירא שמים יקרא תרגום וגם פרוש רש"י. ומוכא בספרים הקדושים, באם שאדם נזהר ללמד בכל שבוע הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום עם פרוש רש"י, זו סגולה נוראה ונפלאה ליראת שמים. וכבר ידוע לנו איך שהזהיר רבנו ז"ל ללמד חמש עם פרוש רש"י ו"ל דיקא. ואמר, שרש"י ו"ל הוא כמו אחיה של התורה הקדושה, כי כל תינוקות של בית רבן וכל ישראל, כלם

רצב אֲשֶׁר ד' רמט בנחל

לומדים את התורה שבכתב ושבעל-פה עם פרוש רש"י ז"ל (עין שיחות-הר"ן, סימן רכג).

ועל-כן אבקש את כל תלמידי "היכל-הקדש", שיהיו זהירים מאוד מאד בחק קבוע ללמד בכל יום פרשה חמש ורש"י עם התרגום, באופן כשיגיע יום הששי, אז יסימו את כל הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום עם פרוש רש"י ז"ל, ואל יהיה נקל בעיניכם דבר זה, כי חמש עם פרוש רש"י והתרגום הוא יסוד גדול ביהדות, ובפרט שרבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יט), שקריאת שנים מקרא ואחד תרגום, הוא תקון הברית וכו', עין שם. ומוכא בספר "מגיד מישרים", שהזהיר המגיד את הבית-יוסף ז"ל, שיקרא את הפרשה בניחותא, ולא יאמרה ברהיטא כחותה על הגחלים לפרק על מעליך וכו', רק לקרותה בנחת, ולפרש לעצמו הכל (עין בישעיהו טו), עין שם. וכתב בספר חסידים, סימן ש"א: יקרא אדם שנים מקרא ואחד תרגום לשם מי שאמר (שמות יג, ט): "למען תהיה תורת ה' בפיך" וכו' עין שם.

ועל-כן כל תלמיד מתלמידי "היכל-הקדש" יקבע לעצמו חק ולא יעבר, כי הוא מסגל מאד מאד ליראת שמים, ומה טוב ומה נעים אם זוכה לחדש בכל יום איזה חדוש, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קה), שהוא תקון גדול מאד על העבר וכו', והוא תקון גדול להרהורים, כי כל הרהורים באין על-ידי כח המדמה, ועל-ידי שמחודשים איזה דבר בתורה, שזה בחינת מדמה מילתא למילתא, על-ידי-זה מתקנים פגם הרהורים, שבאין על-ידי המדמה, עין שם; ועקר החדושים הם לעבדא ולמעשה, לקשר העת והמקום והזמן אל התורה הקדושה, שהיא נקדה הפללית השייכה ליום זה ולפרשה זו. ועל-כן מי שעדין אינו זוכה לזה, אל יפל בעיניו כלל, רק יעין בספרי חסידות על-פי פרשיות השבוע ועל-פי הקדמות ספרי רבנו ז"ל יבינם היטב היטב; כי באמת רבנו ז"ל רצה שנוזכה לטיל בכל מקומות של התורה הקדושה (עין שיחות-הר"ן, סימן כח), וספרי חסידות מכניסים באדם תשוקה עצומה אליו יתברך, ומאירים את אמתת מציאותו בכל יום ובכל שבוע כפי אותה

הַפְּרָשָׁה שְׁקוֹרִין בָּהּ, וּבַפְּרָטִיּוֹת אִם כָּבֵר בְּקִי הֵיטֵב בְּכָל סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, זְאִירוֹ לֹו כָּל סִפְרֵי הַחֲסִידוֹת בְּאֶפֶן אַחַר לְגַמְרֵי. וְטוֹב לִקַּח בְּכָל שָׁנָה שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה סִפְרִים מִסִּפְרֵי חֲסִידוֹת, וּלְעֵינַי בָּהֶם, וּבְשָׁנָה הַשְּׁנִית שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה סִפְרִים אַחֲרֵיהֶם, עַד שֶׁבִמְשָׁךְ כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים יִזְכֶּה לְהִיּוֹת וּלְטַיֵּל בְּכֻלָּם; הֵינּוּ בְּשָׁנָה הֶרְאֵנוּ שְׁנֵי יָקָח "תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף", ו"קְדֻשַׁת לִוִי", "נֶעֱם אֱלִימֶלֶךְ", וּבְשָׁנָה הַשְּׁנִית יָקָח "מְאוֹר עֵינַיִם", ו"מְאוֹר וְשֵׁמֶשׁ", ו"עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל", וּבְשָׁנָה הַשְּׁלִישִׁית יָקָח "בְּאֵר מַיִם חַיִּים", ו"תּוֹרַת אוֹר", "לְקוּטֵי תּוֹרָה", וְכֵן בְּכָל שָׁנָה יַחֲלִיף סִפְרֵי חֲסִידוֹת אַחֲרֵיהֶם, וְיִלְמַד וְיַעֲיֵן בְּכֻלָּם, וְהַכֵּל עַל-פִּי הַהֶקְדָּמוֹת הַנוֹרְאוֹת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵרַבְּנֵי ו"ל, אֲזַ תֵּאִיר לֹו הַתּוֹרָה בְּאוֹר נִפְלֵא וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד. וְרַבְּנֵי ו"ל הַפְּלִיג בְּמַעֲלַת תְּלַמִּידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ וְהַמְּגִיד ו"ל מְאֹד מְאֹד, וְאָמַר עַל כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק שֶׁבַחִים נוֹרְאִים וְנִשְׁגָּבִים מְאֹד מְאֹד (עֵינַי חַיִּימוֹהֶר"ן, אוֹת עֲבוּדַת ה', סִימָן קה); וּבַעֲתֵיהֶם הִלְלוּ, אֲשֶׁר נִתְרַבּוּ הַדְּעוֹת נִפְסְדוֹת, סִגְלָה גְדוּלָה לְעֵינַי בְּסִפְרֵי חֲסִידוֹת הַמְּכַנִּיּוֹת בְּלֵב אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי אֲמוּנָה וּבִטְחוֹן וְכוּ'. וּבַפְּרָטִיּוֹת כְּשֶׁלּוֹמְדִים בָּהֶם עִם הַהֶקְדָּמוֹת שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל, הֵינּוּ כִי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כְּשֶׁאֲדָם מְעֵינַי בְּסִפְרֵי חֲסִידוֹת, תִּכְרַח-וּמִיַּד נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ וְחוֹשֵׁב שֶׁמְדַרְגּוֹת הַצַּדִּיקִים לֹא שְׂיָכוֹת אֵלָיו, וּכְאִלוֹ כְּכֹל מֵה שֶׁמְעֵינַי וְלוֹמַד, זֶה הִזָּה שֶׁיֵּךְ רַק לְצַדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים, תְּלַמִּידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִ"ע וְהַמְּגִיד ו"ל, אִךְ כְּשֶׁלּוֹמְדִים וּמְעֵינַי בָּהֶם עַל-פִּי הַהֶקְדָּמוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵרַבְּנֵי ו"ל, אֲזַ מְבִינִים בָּהֶם בְּאֶפֶן אַחַר לְגַמְרֵי; כִּי כָּל מֵה שֶׁמוּבָא שָׁם מְכֻוֵן מִמֶּשׁ עֲלֵינוּ, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּמוֹתָם, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁנִּזְכָּר הַצַּדִּיק, צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג כְּךָ וְכוּ', הַצַּדִּיק כְּשֶׁהוּא בְּמַדְרַגָּה זו, הַצַּדִּיק צָרִיךְ לְכַוֵּן וְכוּ', כָּל זֶה סוֹבֵב גַּם עֲלֵינוּ, כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲתָנוּ יָכוֹל לְהַגִּיעַ אֶל מַעֲלוֹת נִפְלְאוֹת בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִם רַק נִחְזַק אֶת עַצְמָנוּ וְנִקְיִים עֲצוּתֵנוּ וְדַבְּרֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! עַל סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל אֵינְי צָרִיךְ לְעוֹרֵר אֲתֶכֶם, כִּי הֵם מְאֹד מְאֹד נִצְרָכִים לְכֻלְכֶם כְּמוֹ אֲוִיר לְנִשְׁמָה; כִּי

באמת השם יתברך חמל עלינו בדור הזה, ושלח אלינו רב להושיע, את רבנו ו"ל, אשר על-ידי גיעתו וטרחתו בעבודת השם יתברך וזכה למה שזכה וכו', עד שהכין גם לנו את הדרך, שגם אנחנו אם נזכה לסלק את דעתנו הפגומה וחקמתנו המשבשת, ונזכה לצית אותו, נזכה להגיע לכל המדרגות שבעולם. וכמו שאמר פעם אחת (עין חיי-מוהר"ן, מעלת המתקרב אליו, סימן ל'): כל מי שיצית אותי ויקים כל מה שאני מצוה, בנדאי יהיה צדיק גדול, יהיה מי שיהיה. והעקר — להשליך שכל עצמו לגמרי, רק באשר יאמר, הוא יקים הכל כמאמרו, ואז אמר המאמר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג: העקר והיסוד שהכל תלוי בו — לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, דבר גדול ודבר קטן, ולכלי לנטות, חס ושלום, מדבריו זמין ושמאל, ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשאר אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק, עין שם. ואם זוכים לבטל את עצמו, הינו את ישותו, באפן כזה יכול לקבל הרבה הרבה מרבנו ו"ל. וכזה היה מוהר"ן ת"ו"ל חדוש גדול ונפלא מאד מאד, יותר מכל תלמידי רבנו ו"ל, אשר היו כלם קדושים עליונים, עובדי ה' באמת, אף הוא בטל את עצמו לגמרי אל רבנו ו"ל, והם לא זכו לבוא אל בטול כזה. ודבר זה ראו בכל הדורות, כל אותם אנשי שלומנו היקרים, שזכו לבטל את עצמם לגמרי, ולא הטעו את עצמם, ומסרו נפשם לקים כל דבור ודבור מרבנו ו"ל, הם גדלו והצליחו עד מאד מאד, וזכו למדרגות עליונות וכו', ואף שהיו בתחלה מלכלכים בכל מיני עוונות ותאוות רעות ומדות מגנות, כי רבנו ו"ל הוציא אותם משם, באשר אמר פעם (שם, סימן כ'): כמה צלם אלקים היו מנחים ברפש וטיט, שאני הוצאתים מהרפש והטיט וכו' וכו', כמו שנראה בחוש, שכל מי שנתקרב אלי נשתנה פניו, וכא אליו פנים של יהודי עם צלם אלקים, כי הלא יש אצלי אנשים, שאיני יודע אם השאול תחיתות היה די להם, כי גם השאול תחיתות היה קטן לפניהם, שאם היה אפשר להם לחתור תחת שאול תחיתות — היו חותרים, ועל ידי נתקברו וזכו למה שזכו.

אֲשֶׁר ד' רמט בַּנְחַל רצה

וּבְאַמֶּת, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! עַל יְסוּד זֶה יִסְדְּנוּ אֶת "מְתִיבְתָּא
 הַיְכַל הַקְדָּשׁ", כִּי רַבְּנוּ ז"ל הוּא אֲשֶׁר בּוֹנֵה "הַיְכַל-הַקְדָּשׁ" (עֵין
 לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נט), וְהוּא הָרֹאשׁ יְשִׁיבָה הַמְכֻנִּים בְּנוֹ
 הָאָמוּנָה הַקְדוּשָׁה (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה'), כִּי כָל יְשִׁיבְתּוֹ
 הִיא אָמוּנָה, שְׁמַאִיר בְּלַבְנוּ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַד שְׁנֻזָּה
 גַּם-כֵּן לְצֵאת מִפְּחִיתוֹת מְדַרְגוֹתֵינוּ וּמַעֲשֵׂינוּ וְכוּ', וְנֻזָּה לְהִתְרַחֵץ
 וּלְטַהֵר עַצְמוֹ, עַד שְׁנַרְגִּישׁ גַּם-כֵּן בְּלַבְנוּ וְדַעַתְנוּ עֲרֻבוֹת נֶעֱם זִיו
 שְׂכִינַת עֵזוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלִהְפֹּךְ מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ אֶת הַגְּשָׁמִיּוֹת לְרוּחֵי-חַיִּים,
 עַד שְׂיִהְיֶה נֶעֱשֶׂה כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ "הַיְכַל הַמְּלֶךְ", שְׂזֶה בַּעֲצֻמוֹ
 "הַיְכַל-הַקְדָּשׁ". אֵךְ צְרִיכִים לְזֶה כַּחוֹת עֲצוּמִים, בְּכַחֲנִית (דְּנִיאל א,
 ד): "וְאֲשֶׁר כַּח בָּהֶם לְעַמֵּד בְּהַיְכַל-הַמְּלֶךְ", כַּח מִמָּשׁ; כִּי בְּיָדָיו
 צְרִיף שְׂיִהְיֶה לוֹ כַּח וּגְבוּרָה לְעַמֵּד בְּזֶה שְׂיִזְכּוּ לְהִיּוֹת בְּהַיְכַל
 דְּמִלְכָּא (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עא); כִּי מֵאַחַר שְׂרַבְּנוּ ז"ל רוּצָה
 לַעֲשׂוֹת בְּלַבְנוּ וּבְדַעַתְנוּ מְקוֹם לְהַשְׂכִּינָה "הַיְכַל הַמְּלֶךְ", עַד שְׁנֻזָּה
 תָּמִיד לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלְהַרְגִּישׁ אֶת עֲרֻבוֹת נֶעֱם הָעֲלִיּוֹן,
 וְלְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בְּשַׁעֲשׂוֹעַ דְּמִלְכָּא. כִּי אֵין לָךְ עוֹד נֶעֱם הָעֲלִיּוֹן וְשַׁעֲשׂוֹעַ
 גְּדוֹל מְזֶה שְׁאֵדָם זֹכָה לְחַיּוֹת עִם אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמִקְשֶׁר
 וּמִשְׁלַב הַשְּׂבוּעַ אֶל פְּרֶשֶׁת הַשְּׂבוּעַ, וְכָל יוֹם וְיוֹם מוֹצֵא אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ
 בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה וְכוּ'. וְדַבֵּר זֶה הוּא הַתַּעֲנוּג הַכִּי יָפֵה בְּעוֹלָם, שְׁהָאָדָם
 יִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ תָּמִיד אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַד שְׂיִהְיֶה בְּהַיְכַל
 הַמְּלֶךְ מִמָּשׁ. אֵךְ בְּכָל פַּעַם נִתְעוֹרְרִים הַחוֹבְלִים שְׂבָאִים בְּדַרְךְ כָּלֵל
 מִחֻטְאֵי הַרְבִּים, כִּי (סְפָר-הַמִּדּוֹת, אוֹת גְּאוּף, סִימָן כו): עַל-יְדֵי הוֹצָאת
 זֶרַע לְבִטְלָה בּוֹרָא קְלָפוֹת הַמְתַּלְבְּשִׁים בְּבְנֵי-אָדָם מִתְּנַגְּדִים וְחוֹלְקִים
 עֲלָיו, וְעוֹשִׂים לוֹ יְסוּרִין, עֵין שָׁם; וְעַקֵּר הַהִתְנַגְּדוֹת וְהַיְסוּרִין שְׁעוֹשִׂין
 לוֹ הוּא, שְׂרוּצִין לְהוֹצִיא מִ"הַיְכַל-הַקְדָּשׁ" הַיְכַלָּא דְּמִלְכָּא, וּמִחֻרְפִּים
 וּמִבְזִים אֶת כָּל מִי שְׂיִשׁ לוֹ שְׂיִכּוֹת אֱלֹיו. אַבְּל בְּאַמֶּת אֱלֹיו אֲשֶׁר זֹכִים
 לְבַטֵּל אֶת עַצְמָם אֶל רַבְּנוּ ז"ל, הֵם לֹא נוֹפְלִים בְּדַעַתְסָם, אֲדַרְבָּה, הֵם
 זֹכִים לְהַפִּיךְ כָּל הַבְּזִיוֹנוֹת וְהַחֲרָפוֹת לְכָבוֹד. כִּי כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד
 בְּהַיְכַל-הַמְּלֶךְ, וּמִבְטֵל אֶת עַצְמוֹ מִכָּל וְכָל, וְאֵין רוּצָה מִשׁוּם דְּבַר
 אֶלָּא אֶת הַמְּלֶךְ, וּבְיָדָיו כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ אֵיזָה חֲרָפָה וּבְזוּי, הוּא מְפָרֵשׁ אֶת
 הַחֲרָפָה וְהַבְזוּי לְפָרוּשׁ שֶׁל כְּבוֹד לְמֶלֶךְ, כִּי אֵיךְ אֶפְשֶׁר שְׂיִבּוֹא אֶחָד

לתוך היכל-המֶלֶךְ, ויבֹהֶה אֶת הַמֶּלֶךְ? ! אֵלָא בּוֹדָאי אֱלוֹ דְבָרִים הֵם דְּבוּרֵי כְבוֹד, וּמִתְבוֹנֵן בְּהַדְּבוּרִים אִיךְ לְפָרֵשׁ וּלְצַרֵּף אוֹתָם, שְׂיִתְהוּהוּ מֵהֶם כְּבוֹד לְהַמֶּלֶךְ, וְאִין לְחֻשָׁב שְׂמָא אֱלוֹ הַחֲרָפוֹת עָלְיוּ נְאֻמִּים, זֶה אֵינוֹ, כִּי מִי הוּא?! הֲלֹא יִשׁוּתוּ וְנִתְבַטַּל וְאִין כָּאן אֵלָא הַמֶּלֶךְ בְּעֶצְמוֹ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נה).

לזאת, אחי ורעי, תלמידי "היכל-הקדוש"! מאחר שזכיתם לטעם את האור הגנוז כי טוב, עליכם לדעת, כי הבעל-דבר לא ישקט לכם, ותמיד יבואו החובלים לחבל את כל אלו הזוכים להרגיש הנעם העליון בהיכל-המֶלֶךְ, ועליכם לחזק את עצמכם בכל מיני התחזקות. ועקר ההתחזקות הוא רק על-ידי ספרי רבנו ו"ל בעצמם, להיות רגילים בכל יום ויום ב"לקוטי-מוהר"ן", ולומר על כל תורה התפלה מ"לקוטי-תפלות", ולעין בהחדושים שזכיתי לחדש בהם בספר "שפת הנחל", ואז תרגישו אור ותשוקה נפלאה ונוראה מאד מאד בהתקרבות אליו. וכן חק ולא יעבר ללמד בכל יום ויום "ספר-המדות", כי המדות הן יסוד כל האדם, וכפרטיות בחור צעיר, הוא כמו עץ קטן, אשר כפי שקושרין אותו — בן צומח. ולכן כשבחור צעיר מקשר את עצמו אל "ספר-המדות", ומקיים את כל אשר נאמר שם, על-ידי-זה גדל וצומח באפן אחר לגמרי. וכן עליכם להיות בקיאים בשיחותיו הקדושות של רבנו ו"ל וספוריו הקדושים, אשר מכניסים תשוקה עצומה גם-כן לעשות כמו רבנו ו"ל, אשר רק בשביל זה רשמם מוהרנ"ת ו"ל. ועל כלם — להיות קבוע בכל יום בספרי "לקוטי-הלכות", ללמד ולעין בכל יום כמה דפים כסדרן דיקא, וכשיזכה לסימם, יתחיל עוד פעם. ועקר ההתחזקות של כל אנשי שלומנו האמתיים אשר זכו לעבר את העולם בשלום, היה רק על-ידי שקידה ב"לקוטי-הלכות", אשר מוהרנ"ת ו"ל העיד, אשר הם הגן-עדן של השם יתברך. וראו בחוש, כל מי שזכה להתמיד ביותר ב"לקוטי-הלכות, היו לו דבורים אחרים לגמרי לגמרי. ועל-כן אבקש מאד מאד מכל תלמידי "היכל-הקדוש" לקיים כל זאת, והיה אם שמוע בישן — תשמעו

אָשֶׁר ד' רנ בְּנַחֵל רצו

בְּחֶדֶשׁ (ספרי תבוא); אַם תִּקְיָמוּ מֵה שְׁפָתוֹב כָּאֵן, אֶכְתָּב לָכֶם עוֹד.
הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

ד' רנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נַח ה'תשמ"ב.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְחוֹר הַחֶתָּן ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אַת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְהִנְנִי מְבָרְכְךָ בְּכַרְכַּת "מִזֵּל טוֹב",
יְצוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת הַבְּרָכָה בֵּינֵיכֶם, וְתִזְכּוּ לְבָנוֹת בֵּית גְּאָמֵן
בְּיִשְׂרָאֵל, כְּפִי שֶׁהוֹרְנוּ רַבְּנוּ ז"ל.

וְמָה אֵמַר לָךְ?! אֶת גְּדֹל שְׂמֵחָתִי שְׂאֲנִי שְׂמַח בִּישׁוּעָתְךָ, זֶה אֵי
אֶפְשֶׁר לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל. חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂאֵתָה אוֹחֵז כְּכֹר כָּאֵן.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת ... הִיָּה טוֹב וְנִכּוֹן, שְׁלֵבֵל יִתְעַרֵּב זֶר בֵּינֵיכֶם,
וּבְכַרְטוּת ... כִּי הֵם בְּעֶצְמָם צְרִיכִים לְעֶזֶר, כִּי הַשְּׁלוֹם-בֵּית שְׁלָהֶם
אֵינּוּ בְּסֵדֶר וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֵיךְ יוֹכְלוּ לְעֶזֶר לָכֶם?! וְעַל-כֵּן רְאֵה
לְהִתְרַחֵק קֶצֶת מֵהֶם, וְלֹא לְסַפֵּר לָהֶם אֶת אֲשֶׁר בֵּינֵיכֶם, וּמִכָּל שְׂכָן
לֹא לְדַבֵּר עַל הַמְּשֻׁפָּחָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַצְלִיחַ דְּרַכְּכֶם
תָּמִיד.

וּכְלָל זֶה תִּנְקֹט בְּיָדְךָ, כִּי "אֲסוּר לְבָנוֹת שׁוֹם בְּנִיָּן עַל חֲרִיבֵן
חֲבֵרוֹ", זֹאת אוֹמֶרֶת בְּזֵה שְׂאֲרָאָה לְהַשְׁפִּיל וּלְבָזוֹת וּלְהַקְטִין אֶת
חֲבֵרִי, אֲדַמָּה בְּדַעְתִּי שְׂאֲנִי אֲתַגְדֵּל וְאֶצְמַח וְכוּ' וְכוּ', זֹו טְעוֹת גְּדוּלָּה,
אֲשֶׁר רַבִּים טוֹעִים בְּזֵה, שְׁחוֹשְׁבִים שְׁבֻזָּה שִׁישְׁפִּילוּ וַיִּדְבְּרוּ עַל
הָאֲחֵר, עַל-יְדֵי-זֶה יֵאָחֲזוּ מֵהֶם. וּבְאֵמַת כְּתִיב (תְּהִלִּים ז, טז): "בּוֹר כָּרָה
וַיַּחְפְּרֵהוּ, וַיִּפֹּל בְּשַׁחַת יַפְעַל, יֵשׁוּב עֲמָלוֹ בְּרֵאשׁוֹ וְעַל קִדְקָדוֹ חֲמָסוֹ
יִרְד" וְגו'. וְרֵאוּ דְבַר זֶה בְּחוּשׁ, מִי שְׁרוּצָה לְהַבְּנוֹת עַל מַפְלָתוֹ שֶׁל
חֲבֵרוֹ, לְבִסוּף נוֹפֵל בְּבוֹר הַהוּא שְׁחָפַר בְּשִׁבִיל חֲבֵרוֹ וְכוּ'.

מָה טוֹב וּמָה נְעִים, שְׂתַהֲיָה רְגִיל לְרֵשֶׁם אֶת הַשִּׁיחוֹת קֶדֶשׁ

רחצ אֲשֶׁר ד' רנא בנחל

שאתה זוכה לשמע אצלנו בשעת השעורים, פי יבוא היום, אֲשֶׁר יהיה אוצר המנצח, ובחסדו יתברך בכל למועד נתחדשים חדושים נפלאים ונוראים בעזרתו יתברך.

הדורש שלומך...

ד' רנא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נח ה'תשמ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה, שותה ממיי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך בצרוף עם המעות להדפסה - לנכון קבלתי, ולהשיבך יקצרו המון יריעות.

העקר ראה להרגיל את עצמך בספרי רבנו ו"ל, ולכל יחסר לך יום בלי "לקוטי מוהר"ן", ולומר על התורה שתלמד איזו תפלה; או שתחדש מעצמך תפלה על התורה, או שתאמר את התפלה שהכין כבר מוהר"ן ו"ל ב"לקוטי תפלות".

חמדת לבבי! העקר צריכים להתחזק בכל מיני אפנים, ואסור לפל בדעתו כלל. ועקר ההתחזקות הוא רק על-ידי אמונה פשוטה, להאמין בו יתברך, אשר מלא כל הארץ כבודו, ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוף כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל. וכל מה שמכניסים את עצמו באמונה פשוטה, יותר מאיר עליו אורו יתברך.

אחי, אחי, אל תהיה בטלן! רק חטף ואכל בכל יום נהמא דאורייתא ומיא דצלותא, פי רק זה ישאר ממך.

הדורש שלומך...

אָשֶׁר ד' רנב — ד' רנג בַּנְחָל רצט
ד' רנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נח ה'תשמ"ב.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִיבָה ... גֵּרוֹ זָאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַ נְצָחִים.

אודות ענגניף וכו', תראה להיות זהיר בטבילת מקנה בכל יום, כי צריך שתדע, כי אם רוצים להכיר באחד אם הוא מסטרא דקדושה, צריכים לעקב אחריו אם נזהר בטבילת מקנה, כי מי שמזלזל בטבילת מקנה, הוי ידוע שהוא מסטרא אחרא, כי הסטרא אחרא מפתדים מאד מאד ממימי המקנה, כי בהפנס אדם אל תוף המקנה, ומסתיר את עצמו תחת המים, אזי בורחים ומסתלקים ממנו, כי הם רוחות, ודרך הרוח שאינו נכנס בתוף המים.

ועל-כן זה שמסבב ברוחות רעות, עליו לטבל במימי המקנה, ויפטר מהרוחות רעות השורים עליו על-ידי נאוף וכפירות וכו'. ועל-כן ראה להזהר בטבילת מקנה.

הדורש שלומה...

ד' רנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נח ה'תשמ"ב.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַיָּקָר ... גֵּרוֹ זָאִיר וַיִּזְרַח.

מכתבך לנכון קבלתי, ולא הנה הפנאי להשיבך כל הזמן מרב הטרודות שמסבבות אותי ביום ובלילה מעסק הרבים בעסקי רבנו ז"ל.

מה אמר לך, אחי היקר! אסור לפל בדעתו משום דבר שבעולם. יש דבור מרבנו ז"ל: אז עס איז גאר שלעכט איז מען

זיך גאר מבטל^ג. וְשָׁאַל אוֹתוֹ מוֹהַרְנֵת ו"ל: וואס מיינט בטול^ס? וְהָשִׁיב לוֹ רַבְנוּ ו"ל: מַעַן פֶּאֶרְמַאכְט דִּי אוֹיגֵן מִיט'ן מוֹיֵל אִיז בטול^ע. וְיֵשׁ לוֹמֵר, שְׁזֵה סוֹכֵב עַל עֶסֶק הַיְחוּדִים, כִּי צְרִיכִים לְסַגֵּר עֵינָיו לְגַמְרֵי מַחִיזוֹ דְהָאֵי עֲלֵמָא, וּמְכַל שְׂכָן אֶת הַפֶּה לֹא לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר, וְאִז כְּשֵׁאִינוּ מִסְתַּכֵּל כָּלֵל בְּהַבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמְכַל שְׂכָן שֵׁאִינוּ מְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר כָּלֵל, אָשֶׁר מְבַטֵּל אֶת הַמַּחְשָׁבָה (ע"ן לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלד), אִזִּי מְאִיר מַחוּ מְאֹד מְאֹד, וְזוֹכֵה לְבוֹא בְּכֹל פֶּעַם בְּמַחִין חֲדָשִׁים; כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי כְּפִי הַדְּבוּר, כִּי עַל-יְדֵי קִדְשַׁת הַדְּבוּר זֹכִינ׳ן לְמַחִין נְקִיִּים, בְּכַחֲנִינַת בְּגָדִים לְכִנּוּס, לְבוֹנָא דְמַחָא (ע"ן לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כט); וְאָמַר רַבְנוּ ו"ל בְּפֶרוּשׁ, כִּי תַקוּן הַבְּרִית שֶׁהוּא תַקוּן הַמַּח, תְּלוּי רַק כְּפִי שְׂמַקְדָּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ, כִּי קִדְשַׁת הַבְּרִית תְּלוּיָהּ רַק כְּפִי שֵׁאוּחַז בְּקִדְשַׁת הַדְּבוּר. וְהַנְּחָשׁ שֶׁפָּתָה אֶת חֲנִיה, שֶׁהוּא הַדְּבוּר, עַל-יְדֵי-זֵה גוֹרֵם לוֹ אַחֲר־כֵּן קָלְלָהּ, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן (ע"ן לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יט); וְעַל-כֵּן רְאִיתִי אֶצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שְׂמָאֵד מְאֹד הָיוּ נִזְהָרִים בְּדְבוּרֵיהֶם. וְיִכּוּלִים לְהַפְּיֵר אָדָם תַּכְּף-וּמְיָד עַל-יְדֵי דְבוּרוֹ; כִּי "מִפִּיּוֹ דַעַת וּתְבוּנָה" (מְשָׁלִי ב, ו); כִּי הַפֶּה שֶׁל הָאָדָם מְגַלֶּה אֶת כָּל הָאָדָם וְכָל מַעֲשָׂיו וּמַחְשְׁבוֹתָיו וּמָה שֶׁרָשׁוּ. וְדַבֵּר זֶה נֶכֶד רַק לְזִכֵּי הַרְאוֹת.

וּמְסַפְּרִים, שֶׁהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע נִכְנָס פֶּעַם לְבֵית אֶחָד עִם תְּלַמִּידָיו, וְצוּה לְבַעַל-הַבֵּית שִׁיתֵן לוֹ מַשְׁהוֹ לְשִׁתוֹת, וְכִשְׁהִלָּה נָתַן לוֹ כּוֹס חֲמִין, שֶׁאַל אוֹתוֹ: הָאֵם טְבַלְתָּ אֶת הַכֵּלִי? וְהָשִׁיב הִלָּה: רַבִּי, יָא גִיטוּבְלִיט נִישְׁט גִּיטוּבְלִיט, טְרִינְקֵט. וְתַכְּף-וּמְיָד נִתְחַוְרוּ פְּנֵי הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, וְעָנָה וְאָמַר לְבַעַל-הַבֵּית: ר' אִיד, זִי נִזְהָר אִין טְהַרַת הַמַּשְׁפָּחָה, אַיִיעַר וְוייב זָאל גִּיין אִין מְקַנְה וְוייל עֵס אִיז אַן אַסור כְּרַת^צ. וְהִלָּה נִבְהַל מְאֹד מְאֹד, מְאִין יוֹדַע מַעֲשָׂיו?!

ג) אם רע מאד, אִזִּי מבטלים אֶת עֲצָמָם.

ס) מה נִקְרָא בטול?

ע) סוֹגְרִים אֶת הָעֵינַיִם וְהַפֶּה, זֶהוּ נִקְרָא בטול.

ב) כֵּן טְבַלְתִּי לֹא טְבַלְתִּי — שְׁתוּ!

צ) יְהוּדִי, תַּהֲיֶה נִזְהָר בְּטְהַרַת הַמַּשְׁפָּחָה, שֶׁאִשְׁתְּךָ תִּלְךָ לְמַקְנָה, כִּי הוּא אַסור כְּרַת.

אָשֶׁר ד' רנג בְּנַחֵל שֵׁא

וְהַחֵל לְבָכוֹת, וְהִתְנַדָּה לְפָנָיו, וּבִקֵּשׁ תְּקוּנָה עַל עוֹן נִדְהָ. וְדַבֵּר עִמּוֹ הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע מֵהַ שְׂדֵבֶר. וּכְשֵׁיִצָּא, שְׂאֵלוֹ תְּלַמִּידָיו: הֲאֵם בְּשִׁבִיל שְׂהַפְלִיט מִפִּי דְבוּר הַנ"ל, הָרִי כָּבֵד יִחְשְׁדוּ בּוֹ? וְהַשִּׁיב לָהֶם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע: אֵינְךָ דַּבֵּר כְּזֶה הַפְּלִיט מִפִּי, הַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן צְדָקָה, וּמֵהַ שְׂהַאֲדָם מְדַבֵּר, מְגַלֶּה פְּנִימִיּוֹת מְעֻשָׂיו.

וְעֵינַי בְּסִפּוּר הַמְּדוּת (אוֹת קָרִי, סִימָן א'): קָרִי בָּא עַל-יְדֵי דְבוּר, עֵינַי שָׁם. וְעֵינַי שָׁם (אוֹת נְבוּל פָּה, סִימָן א'): מִי שְׂמַדְבֵּר נְבוּל פָּה, בְּיָדוּעַ שְׁלֵבוֹ חוֹשֵׁב מִחֻשְׁבוֹת אֲוֶן, עֵינַי שָׁם; וְרַבְּנוֹ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד), שֶׁהִפָּה שֶׁל הַצְּדִיק הוּא מְלֵא מְאֻלְקוֹת, שְׂתַמִּיד מְדַבֵּר רַק מְאֻלְקוֹתָיו? תִּבְרַךְ. וּבְשִׁבִיל זֶה שֵׁם הַנְּי"ה הַמְּאִיר בִּיסוּד, הוּא מְנַקֵּד בְּמִלָּאפּוּם, לְהוֹרוֹת מְלֵא פּוּם, שְׂפִיו מְלֵא מְאֻלְקוֹת, וּכְשֶׁמְסַתּוֹבְכִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, תִּכְפֹּר-וּמִיד יְכוּלִים לְרֹאוֹת וּלְהִכִּין מִי הָאִישׁ כָּשֵׁר וְהַדְּבוּק בּוֹ? תִּבְרַךְ, כְּשֶׁרַק מִתְחִילִים לְדַבֵּר עִמָּהֶם, רוֹאִים בְּחוּשׁ מִי הוּא בְּאֵמֶת מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוֹ ז"ל וּמִי לָאוּ; מִי שְׂמַדְבֵּר דְבוּרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא דְבוּק וְהַדּוּק אֲצֵל רַבְּנוֹ ז"ל, וּמִי שְׂאִינוֹ מְדַבֵּר מִרַבְּנוֹ ז"ל, זֶהוּ סִימָן שֶׁהוּא רְחוּק מִרַבְּנוֹ ז"ל. וְעַל-כֵּן כְּתוּב בְּיוֹסֵף הַצְּדִיק (בְּרֵאשִׁית לט, ג): "וַיִּרְא אֲדוֹנָיו, כִּי הוּא אֹתוֹ" וְגו', וּפְרַשׁ רַש"י: שֵׁם שְׂמִים שְׂגוּר בְּפִי וְדו"ק. כִּי הַכֹּל סוֹכֵב עַל הַדְּבוּר, כְּפִי שְׂמַדְבֵּר — מְאִיר מִחוּ וּמִחֻשְׁבוֹתָיו.

וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ? תִּבְרַךְ, וְאַחֲרֵי-כֵן יִסְתַּם עֵינָיו מִחִיזוֹ דְהָאֵי עֲלֵמָא, וַיִּתְחִילוּ לְהָאִיר לְפָנָי עֵינָי שְׁכָלוֹ כָּל הַשְּׂמוֹת הַקְּדוֹשִׁים מִפְּרָצוֹף כָּל הָעוֹלָמוֹת, וּכְבָר הָאֲרַכְתִּי בְּעֵנֵי זֶה בְּסִפְרֵי "יְחוּד ה'" עִם פְּרוּשׁ "מְקוֹר חֻכְמָה", יְזַכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבְּרַךְ לְהַדְּפִיסוֹ. עַל-כָּל-פָּנִים כְּשֶׁעוֹבֵר עַל הָאֲדָם מֵהַ שְׂעוֹבֵר, עֵקֶר הָעֲצָה לְסַתֵּם אֶת עֵינָיו מִחִיזוֹ דְהָאֵי עֲלֵמָא, וַיִּתְחִיל לְצַיֵּר לְפָנָי עֵינָיו אֶת הַשְּׂמוֹת הַקְּדוֹשִׁים.

וּמַחֲמַת טְרִדוֹתֵי עֲכָשׁוּ — אֲקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

בְּעֵינַי עֶסֶק בְּיַחְוּדִים שֵׁישׁ מְרַנְנִים עַל זֶה, אֲשֶׁר לֹא כְּתוּב וּמְזוּכָר
 דְּבַר זֶה בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל; הִנֵּה מִי שֶׁעֵינַי שׁוֹכֵל לוֹ, וְהוּא לֹא מְטַמְטֵם,
 יִרְאֶה תִּכְף־וּמִיד בְּתוֹרָה ב', שֶׁשָּׁם מְדַבֵּר רַבְּנֵי ז"ל מִתְקוֹן הַבְּרִית,
 שְׁעַל־יְדֵי־זֶה מְאִיר עָלָיו הָאוֹרוֹת מֵהַנוֹקְבָא דְּפִרְדְּשֶׁקָא, שֶׁהֵם הַז' שְׁמוֹת:
 קס"א, קמ"ג, קנ"א, ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, שֶׁהֵם הַשְּׁמוֹת שֶׁל
 הַד' עוֹלָמוֹת וְהַכְּתָרִין שֶׁלָּהֶם. וּמוֹכֵן מִמֵּילָא, שֶׁצָּרִיכִים אֵל זֶה מִחַ
 נְקִי וּמְזוּכָּר, שֶׁתְּמִיד יִחְשַׁב בַּק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, מִי
 שֶׁפָּגוּם מְאֹד מְאֹד, וּמִחְשַׁבְתּוֹ חוֹשֶׁבֶת תְּמִיד מִחְשַׁבּוֹת אֲנִי, הוּא
 מִתְלוֹצֵץ מֵעֶסֶק הַיַּחְוּדִים, וּבְאַמַּת בְּדִקּוֹת הוּא מִתְלוֹצֵץ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ,
 רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּי מָה הוּא עֵינַי הַיַּחְוּד? שֶׁאֲדָם יַדַע בִּידְיָעָה בְּרוּרָה,
 אֲשֶׁר אֵינִי שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל אֵינִי סוֹף בְּרוּךְ
 הוּא, וְהוּא יִתְבַּרֵּךְ צְמָצֵם אֶת עֲצָמוֹ בְּעֶשֶׂר סְפִירוֹתָיו, וְהוּא עֲמָהֶם
 אַחַד, וְאִזּוֹ מִמֵּילָא מְאִיר לְפָנָי עֵינָיו פְּרָצוּף כָּל הַשְּׁמוֹת, בְּכַחֲנִינַת:
 "שְׁוִיתִי הַנְּז"ה לְנִגְדֵי תְּמִיד" (תְּהִלִּים טו, ח); וְרוֹאֶה בְּדַמּוֹת אֲדָם וְכוּ'
 שֶׁהוּא הַכְּתָר בְּחִינַת אֲקִי"ק, וְהַחֲכָמָה וּבִינָה בְּחִינַת י"ק, וְהוּ' קְצוֹת
 בְּחִינַת ו', וְהַמְּלָכוֹת בְּחִינַת ה'. וְכֵן מִחְלָקוֹ בְּפִרְטוּיֹת בְּע"ב, ס"ג,
 מ"ה, ב"ן. וְגַם אֶת זֶה מִחְלָק לְחֻלְקִים רַבִּים וְכוּ', בְּיַדְוֵעַ לְיַדְוֵעִים.
 וּמִסְבָּר בְּאַרְיִכוֹת בְּסִפְר "יַחְוּד ה'" עִם פֶּרוּשׁ "מְקוֹר חֲכָמָה".

וְרִאִיתִי אֲצֵל הַרְבֵּה מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁאֵינָם עוֹשִׂים
 שׁוֹם דְּבַר בְּלִי יַחְוּד. וּפְעַם אַחַת הִלְכְּתִי עִם אַחַד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ,
 וְנִתְּנָנוּ לוֹ חֲבִילָה עִם תְּאַנִּים, וְהוּא סָגַר עֵינָיו וְהִתְלַהֵב מְאֹד מְאֹד,
 וַיִּזְרַק לְאַרְץ, וַיִּרַק עָלֵיהֶם, וּבָא עָרַל וּלְקַחֶם, וּשְׁאַלְתִּיו: לָמָּה עָשָׂה
 דְּבַר זֶה? וְהִשִּׁיב לִי מָה שֶׁהִשִּׁיב וְכוּ'; עַל־כָּל־פְּנִינִים רִאִיתִי אֲצֵלוֹ
 עֵינָיִם נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקָנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לֵהִיוֹת מְקַרְבִּים אֵל רַבְּנֵי ז"ל וְאֵל
 אֲנָשָׁיו הַיְקָרִים, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חַנּוּם
 שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, אֲשֶׁרֵינוּ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד' רנד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי שנכפל בו "כי טוב", לסדר נח ה'תשמ"ב.

שלום רב אל ... גרו יאיר.

רצוף פה סך מאה דולר בעבור החוב, אקנה להשם יתברך לשלח מעתה בכל שבוע סכום זה והלנאי יותר. וראוי להתפלל בעדי, שאזכה לצאת מהחובות ברוחניות ובגשמיות בתוך כלל ישראל.

הדורש שלומך...

ד' רנה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נח ה'תשמ"ב.

שלום רב לידיד נפשי ... גרו יאיר ויזרח.

הנה מוסר כתב זה נוסע מהכא להתם בעבור שדוף מסים. אקנה להשם יתברך שיגמר בכי טוב. נא לקרבו ולחזקו בכל מיני קרבות והתחזקות.

ואני שולח לך כאן סך מאתים וחמשים דולר מזוגתי שתחי בעבור החוב של הפרכת, והשם יתברך יזכנו להתדבק בו בדבקות אמת בבטול כל הרגשותינו לגמרי, והכל על-ידי סוד הצמצום, שהוא הפרכת המבדילה בין הקדש לבין קדש הקדשים; פי זהו העקר — לצמצם ההתלהבות שלו, שלא יתלהב יותר מדאי, דלא יוקיד כל גופא, שזוהי האזהרה שהזהיר הקדוש-ברוך-הוא אפלו את הכהן הגדול, "ואל יבוא בכל עת אל הקדש, אל מבית לפרכת אשר על הארון" וגו' (ויקרא טו, ב); פי העקר הוא הצמצום, שהוא הסתלקות הדעת, אשר על-ידי-זה יכולים לצאת מחמשים שערי טמאה, ולהפנס בחמשים שערי קדשה, שזה סוד חמשים לולאות שהיו ביריעות המשכן, פי עקר יניקת הסטרא אחרא הוא

רק מחמת רבוי אור שהוא רבוי הידיעה, עד שנדמה לו שכבר יודע משהו בידיעת הבורא יתברך, שהוא למדן או בעל מקבל וכו' וכו', אשר מזה נמשך אחר-כך שבירת הכלים וחמשים שערי טמאה שכופר בעקר, רחמנא לצלן, אבל כשזוכה לסלק דעתו בכל פעם, ויודע שאינו יודע, שזהו סוד הפרכת המבדילה בין הקדש לקדש הקדשים, כי יודע שאף שהוא כבר קדש, אבל לגבי קדש הקדשים עדין אינו יודע כלל, על-ידי-זה בעצמו ישיג בכל פעם את שער החמשים (עין לקוטי-הלכות, תרומות ומעשרות, הלכה ג', אות ח', שמדבר מזה גם-כן, עין שם).

ובאמת בקדשה אנו יודעים, שההכרח שיהיה פרכת, שזהו סוד הפריסא בין עולם לעולם; אשר אור האצילות, כדי שירד לבריאה, ההכרח לפרכת שהוא הצמצום, וכן מבריאה ליצירה ומיצירה לעשייה, ואפלו בעשייה בעצמה מענין לענין בכל ענין יש בה בחינת פרכת המבדלת בינה לבין הקדשה, אף ההפך הוא, שבכל מקום שהקדשה עבה, הפרכת והפריסא נקה ביותר, והבן.

על-כך-פנים אף שהוא, ידידי הקר! מאחר שזכה אותך השם יתברך לדבר עם אחרים בעבודת השם יתברך, עליך לזכך את הפרכת, ותראה שלא יהיה ענין מסך המבדיל בינה לבין המקרבים שאתה מדבר עמהם, אדרבה, ראה לדבר עמהם באפן כזה, שגם הם יהיו נעשים במשך הזמן משפיעים. כי רבנו ז"ל הזהירנו, שאלו התלמידים יעשו תלמידים וכו' וכן להלן (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סח); ועל-כן כל עסקנו בהיכל-הקדש צריך להיות — להעמיד פת כזו, שהם יפרו וירבו ויקרבו גם אחרים, ולא שישאר "זקנים" מאריכי ימים שאין בהם שלמות, אלא אדרבה, כל תלמיד מ"היכל-הקדש" צריך לפרכת, ולהרבות ולעסק בקרוב אחרים, אשר זהו עקר שלמות ענין של פ"רוכ"ת (פ"ת פר"ו), הינו שיפרו וירבו לקרב גם אחרים, אשר זוהי השלמות.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר ד' רנו בְּנַחֵל שֶׁה

פה תקבל גם מכתב בעבור להוציא את הספרים מהמשלוח, ותודיע לי אם הוצאת אותם.

ד' רנו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר נח ה'תשמ"ב.

שלום וברכה אל מעלת ידיד נפשי, חקוק בפנימיות לבי לטוב כל הימים, הרב ... גרו יאיר ויזרח.

את מכתבך לנכון קבלתי זה כמה פעמים, אך מרב טרדותי הרבות לא היה הפנאי להשיבך בעתו ובזמנו, ונתאחר עד עכשיו שקבלתי ממך עוד מכתב, שבו אתה מבקש ומפציר מאד לכתב לך.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין לשער ואין לספר את גדל זכותך שיש לך בכלליות, שאתה ממזכי הרבים, ובפרטיות שאתה מתעסק עם פנה חשוכה כזו, שהיא בתי הסהר בארץ ישראל, שבהם נאסרו הנער שנפלו בפח יקוש, ואשר הרחמנות עליהם גדולה עד מאד, וממש אין מי שירחם עליהם, ואין מי שיטה אָנוּ אליהם, ואין מי שיתעסק עמָהֶם, והשם יתברך עזר לך להיות המלאך המושיע. על-כן, אחי, אחי! יחולו כל הברכות עליך, פי רבים רבים פעליך וזכותך, ובשמים שמחים מאד מאד לקראת מעשיך; כי הלא אלו היושבים בבתי הסהר, הם נשמות ישראל שנפלו בעמק בור ודות, זה בגגות ובגזלות וכו', זה בסמים ובזנות וכו', זה ברציחות ובהפקרות וכו', והביאו אותם למאסר לשנים רבות, אשר מי שיודע את שרש נשמות ישראל מהיכן הם באים, דמוע ידמעו עיניו מרב צער ועגמת נפש הזאת, האם אל זה חפינו וקוינו אלפים שנות גלותנו, שבנינו ובנותינו יגדלו לעברנינים ורוצחים וכו'?! ורבנו ז"ל אמר (לקוטי-מהר"ן, חלק ב', סימן ז'): עקר הרחמנות הוא פשישראל עם קדוש נופלים, חס ושלום, בעוונות, רחמנא לצלן. כי זוהי הרחמנות הגדולה מכל מיני רחמנות; כי כל היסורים הקשים שבעולם אינם נחשבים כָּלל כָּלל פנגד המשא הפכד של עוונות, חס

ושלום; כי כשישראל נופלים בעוונות, חס ושלום, זה משא כבד מאד, שאי אפשר לשאתו כלל, בכחינת (תהלים לח, ה): "כמשא כבד יכבדו ממני"; כי מי שיודע קדשת ישראל מאין הם לקוחים, ויודע רוחניות ודקות של ישראל, הוא יודע שישראל רחוקים לגמרי מעון, ואין עון שיק להם כלל כפי גדל קדשתם משרשם, וגדל צדקותם ורוחניותם. ועל-כן כל היסורים שבעולם אינם נחשבים למשא כבד המשא הכבד של עוונות, ואפלו כשיש לאדם יסורים, אם אין בהם עוונות אינם נחשבים ליסורים כלל, וזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (שבת נה.): אין יסורין בלא עון; כשאין בהם עון אינם יסורים כלל, כי עקר היסורים הם רק כשנופלים בעוונות, רחמנא לצלן, וצריך להשתדל להוציאם משם וכו', עיין שם.

ועל-כן, אהובי, אחי הקר! מאחר שזכה אותך השם יתברך בזכויות חנם להיות שליח מצוה, להתעסק עם ירודים ונפולים כאלו וכו', שנפלו בפח נשבר, וגנבו וגזלו ונאפו וכו', ולוקחים סמים וכו' אשר הרחמנות עליהם גדולה עד מאד מאד, ואין מי שמתעסק עמהם כי אם אתה, על-כן בזה בעצמו ראוי לך לחזק את עצמך מאד מאד, והעקר ראה להיות חזק בעצמך, ותאמין בכחך הגדול; כי כלל זה ראוי לך לידע, "אשר כל אחד מישראל יש בו כחות עצומים להחזיר את כל העולם כלו למוטב, אך עקר החסרון, כי אינם יודעים מכחם". כי באמת אם הנה האדם חזק ואמיץ ומקיף בדעתו, שיקול לקרב את כל העולם כלו אליו יתברך, אז הנה עושה נוראות נפלאות, ומאחר שאינו יודע, על-כן הוא מתרשל בזה.

אודות שמך ... וכו', יש בזה סודות ורזי דרזין, כאשר בפרוש אמר לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן מד), שהשם של האדם הוא דבר גדול מאד מאד וכו', עיין שם; ואמר (שם, סימן צה), שהשם שנותנין לו לאדם הוא לפי הפעלה שיש לו לעשות בעולם וכו', עיין שם; ועל-כן בודאי לא בחנם קראו אותך בשם ... להורות לך שיש בכחך לעורר את עם ישראל; ומה גם כי שרש של השם הוא מלשון עמ"ק, שיש בכחך לירד בעמקי עמ'ק"ים, ולהוציא משם את נשמות ישראל, ועל-כן אין עליך לשנות את שמך, אדרבה השם

יְתַבְרַךְ יַעֲזֹר לָךְ שִׁיגְדֵל שְׂמֶךָ בְּעוֹלָם, וְתִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת נִפְלְאוֹת וּלְקַרֵּב אֲלֵפִים וְרַכְבוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יְתַבְרַךְ. וַיֵּשׁ לְשֶׁמֶךָ שִׁיכוֹת גְּדוֹל לְשֵׁם רַבְּנוּ ו'ל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשַׁלֵּי יח, ד): "מִיָּם עַמְּקַיִם דְּבַרֵּי פִי אִישׁ נִחַל נִבְעַ מְקוֹר חַ'כְּמָה"; הֵרִי שֶׁשְׂמֶךָ מְרַמֵּז בְּפִסּוּק אֶחָד עִם רַבְּנוּ ו'ל, וְעַל-כֵּן אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ בְּעִנְיָן זֶה כָּלָל, כִּי בְּיַדֵּי אֵיךְ שֶׁנִּתְּנֵנוּ לָךְ הַשֵּׁם כֶּךָ הוּא מֵהַשְּׂמִים, כִּי כָל הַשְּׂמוֹת שֶׁאָדָם נִקְרָא, הוּא מִמֶּנּוּ יְתַבְרַךְ, כִּפִּי הַפְּעֵלָה שֶׁצָּרִיךְ לַפְעֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן סָבַב הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ בְּפִי הָאָבָא וְהָאָמָא שִׁיקְרָאוּ לְבִנְיָהֶם אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה, וְהַכֵּל מִמֶּנּוּ יְתַבְרַךְ בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה. וּבִגְמָרָא (בְּרִיכוֹת ז:) אָמְרוּ: מִנְּא לָן דְּשָׂמָא גָרִים, שְׁנַאָמְר: אֲשֶׁר שֵׁם שְׂמוֹת בְּאֶרֶץ, אֵל תִּקְרִי שְׂמוֹת אֲלָא שְׂמוֹת, עֵינֵן שֵׁם; וְכֵן אָמְרוּ (שֵׁם נה): בְּצִלְאֵל עַל שֵׁם חֲכָמְתוֹ נִקְרָא, עֵינֵן שֵׁם. וּבִגְמָרָא אֵיתָא הִרְבֵּה פְעָמִים, שֶׁדִּקְדָּקוּ לָמָּה נִקְרָא הַשֵּׁם פְּלוֹנֵי וְכוּ', אוֹ הַמְּקוֹם פְּלוֹנֵי וְכוּ'. וּפְרָשׁוּ מֵהַ שֶׁפְּרָשׁוּ, הֵרִי כִּי הַשֵּׁם גּוֹרָם. וְכֵן אָמְרוּ רַבֵּי מֵאִיר חֵיִישׁ לְשָׂמָא. וְעַל-כֵּן בְּיַדֵּי יֵשׁ דְּבָרִים בְּגוּ בְּתוֹךְ שְׂמֶךָ, וְלָךְ בְּכַח זֶה וְהוֹשַׁע אֶת יִשְׂרָאֵל, וְרָאָה לְהִקִּים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְלוּ בְּתוֹךְ הַחֲשֵׁךְ, וְתֵאמֶר לְאַסּוּרִים צָאוּ, וְתִגְלַה לָהֶם אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. וְעַקֵּר הָאוֹר הוּא הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ בְּעֲצָמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים כז, א): "ה' אוֹרִי וַיִּשְׁעֵי", וְעַל-כֵּן עֲלִיךְ לְדַבֵּר וּלְגַלוֹת רַק אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר עָקַר הַיִּהְדוּת תְּלוּנָה בְּאֱמוּנָה, וְעַל-יְדֵי אֱמוּנָה יְכוּלִים לְקוֹם מִכָּל מִינֵי יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְהַשְׁלָכוֹת וְכוּ'; כִּי עָקַר דְּכָאוֹן וּנְפִילַת הָאָדָם הוּא רַק מִחֲמַת חֲסֵרוֹן אֱמוּנָה, כִּי נִדְמָה לוֹ אֲשֶׁר בְּמִקוֹמוֹ שֶׁהוּא נִמְצָא שֵׁם, מִשֵּׁם כֶּכֶר לֹא יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וּכְאֵלוֹ אֲבָדָה תִּקְוָתוֹ, אֲבָל כְּשֶׁמוֹדִיעֵין לוֹ שֶׁגַם בְּמִקוֹמוֹ נִמְצָא הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ וְגַם מִמִּקוֹמוֹ יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יְתַבְרַךְ, בְּזֶה מְפִיחִים בּוֹ רוּחַ חַיִּים חֲדָשָׁה. וְעַל-כֵּן חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וּבְיַדֵּי תִזְכֶּה לְהִקִּים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל.

וּבְאֵמַת יֵשׁ לְהַאֲרִיךְ מְאֹד מְאֹד בְּסוּד הַשְּׂמוֹת, אֵךְ אֵינֵן לִי הַפְּנָאֵי, וְעַל-כָּל-פָּנִים אֲכַתֵּב לָךְ קִצַּת בְּקִצְרָה.

צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ, אֲהוּבִי, אַחִי! כִּי קְרִיאַת שֵׁם לְהָאָדָם אֵינּוּ בְּשִׁבִיל הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ, כִּי הַשֵּׁם הוּא רַק בְּעִבּוּר זוּלָתוֹ, שֶׁכְּשׁוֹזוּלָתוֹ צָרִיךְ

שח אָשֶׁר ד' רנו בְּנַחֵל

לְקָרָא אוֹתוֹ, שְׂיִפְנֶה אֵלָיו, אָזִי קוֹרָא אוֹתוֹ עַל-יְדֵי הַשֵּׁם שְׁלוֹ, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה הוּא פּוֹנֶה אֶל זֶה שְׂקוֹרָאוֹ בְּשֵׁמוֹ, אָבֵל אֵין צְרִיךְ הָאָדָם אֶת הַשֵּׁם בְּשִׁבִיל עֲצֻמוֹ, כִּי כִּשְׁהוּא לְעֲצֻמוֹ אֵין צְרִיךְ לְשֵׁם כָּלֵל. וְעַל-כֵּן מוֹכֵן מִזֶּה, שְׂעַקֵר הַשֵּׁם הוּא בְּעִבּוֹר זוּלָתוֹ, שְׂאֲחָרִים יְקָרָאוּ אוֹתוֹ בְּשֵׁמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִפְנֶה וְיִתְיַחֵס אֶל מִי שְׂקוֹרָא אוֹתוֹ. וּבְזֶה מוֹכֵן הֵיטֵב כָּל סוּד הַסְּפִירוֹת וְהַשְּׂמוֹת שֵׁישׁ לוֹ יִתְבַּרְךָ, אָשֶׁר בְּאֲמַת הוּא יִתְבַּרְךָ לְמַעַלָּה מִהַסְּפִירוֹת וְהַשְּׂמוֹת, רַק בְּאִפְּן שְׂאֲנַחְנוּ נוֹכַל לְקַבְּלוֹ וּלְהַשְׁיִגּוֹ, הַלְּבִישׁ עֲצֻמוֹ בְּסְפִירוֹת וְשְׂמוֹת, אָשֶׁר אָנוּ קוֹרְאִים אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, אִף שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִכָּל מִינֵי שְׂמוֹת. וּבְזֶה יוֹכֵן מֶה שְׂנִקְרָא אֱלֹקֵי אַבְרָהָם, אֱלֹקֵי יִצְחָק וְאֱלֹקֵי יַעֲקֹב, וְלֹא אֱלֹקֵי הָעוֹלָם, כִּי דִּיקָא הָאֲבוֹת, עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם וְעִבּוּדָתָם, הִמְשִׁיכוּ אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּעוֹלָם, כִּי הֵם פְּרָסְמוּ אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-כֵּן נִקְרָא עַל שְׂמֵם. נִמְצָא, שְׂעַקֵר הַתְּגִלוֹתוֹ וְהַתְּפִרְסָמוֹתוֹ בְּעוֹלָם, הוּא רַק עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים.

וְעַל-כֵּן רָאָה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֲצֻמָּה הֵינּוּ אֶת שְׂמָהּ, בְּאִפְּן שְׂרַבִּים יִשְׂתַּוְּקוּ לְשְׂמָהּ, וְיִתְקַרְבוּ עַל יְדֵי אֱלֹפִים וּרְכָבוֹת מַעֲמָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָטִיּוֹת אוֹתָם הִירוּדִים וְהַנְּפֹלִים וְכוּ', וּבּוֹדָאי שְׂכַרְךָ יִגְדֵל עַד מָאֵד מָאֵד.

וְאוֹדוֹת שְׂאֲמָה רוֹצֶה לְהוֹצִיא לְאוֹר בְּכָל שְׂבֻעַ עֲלֵה חֲדוּשֵׁי תוֹרָה לְהַפִּיצֵם, טוֹב וְנִכּוֹן הַדְּבָר הַזֶּה, וּמֶה טוֹב וּמֶה נְעִים שְׂיִהְיֶה גְלוּי הָאָמוּנָה בְּתוֹכוֹ, כִּי הָעַקֵר צְרִיכִים הַיּוֹם אָמוּנָה פְּשוּטָה. וְאִם תִּרְצֶה אָזִי אֶכְתֵּב לְךָ כָּל שְׂבֻעַ כַּמָּה דְּבוּרֵי תוֹרָה, לְמַעַן הַדְּפִסְסֵם וְהַפִּיצֵם בְּתוֹךְ כָּלֵל יִשְׂרָאֵל.

הָעַקֵר חֲזַק וְאֲמִץ, וְסוּף כָּל סוּף תִּזְכֶּה לְכַנְּנֵן עֲנֻקֵי, וְתִהְיֶה עֲצֻמָּאִי, וְלֹא תִהְיֶה סְמוּךְ עַל שְׂלַחַן אַחָרִים, וּמִהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אֲבַקְשׁ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְךָ, וּבְכָל אָשֶׁר תִּפְנֶה — תַּצְלִיחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוּמָהּ...

אוֹדוֹת הַסֵּפֶר "אֲנֻקַת אֶסִיר", מְסַרְתִּיו כָּאֵן לְאַבְרָהָ אֶחָד, אָשֶׁר הוּא מְשַׂתְּדֵל בְּהַדְּפָסָה, וְיִצָא יְפֶה מָאֵד מָאֵד. אֲנֻקָה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ

אָשֶׁר ד' רנז בְּנַחֵל שט

שׂיִדְפֵס וַיִּתְפַּשֵּׁט בְּתוֹךְ כָּל בְּתֵי הַסֵּהַר, וְכֻלָּם יִתְעוֹרְרוּ וַיָּשׁוּבוּ אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, כִּי הֵם מִכְתָּבִים שְׁנֹכְתָבוּ לְאַסִּירִים בְּאַרְץ וּבְחוּץ לְאַרְץ בְּלִשׁוֹן פְּשׁוּטָה וְקִלָּה מְאֹד, וְהַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ יַעֲזֹרֵנוּ שׂיִדְפֵס וַיִּחְזֹר וַיִּדְפֵס וַתִּתְפָּרֶסֶם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ בְּעוֹלָם עַל יַדֵּינוּ.

וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים הָיָה, שְׁכָל אֲסִיר יִגְדֹב כַּמָּה פְּרוּטוֹת, בְּאִפְן שׂיִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּהַדְפָּסָתוֹ, וְתִהְיֶה הַזְכוּת שְׁלוֹ, כִּי מִצְנֹת צְדָקָה פּוֹדֶה מִכָּל מִינֵי צָרוֹת, וּבִכְפָּרְטִיוֹת עַל־יַדֵּי שְׁמַחְיָה אֶת אַחֲרִים, יִחְיֶה אוֹתוֹ הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ.

ד' רנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ מוֹצֵאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר נַח ה'תשמ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יַדֵּי נַפְשֵׁי ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי הִרְבֵּה פְּעָמִים, אַךְ לֹא הָיָה הַפְּנָאֵי לְהַשִּׁיבְךָ.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, כִּי עָבְרוּ עָלֵינוּ הַיָּמִים הַנּוֹרְאִים בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְהָיָה תְהִלָּה לְאֵל, קִבּוּץ גְּדוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ הַאִיר לָנוּ מְאוּרֹו, וְזָכִיתִי לְחִבֵּר בְּיָמִים אֵלּוּ סְפָרִים חֲדָשִׁים, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ לְהַדְפִּיסָם וְלְהַפִּיצָם בְּקִרְוֹב. לַעֲת עֲתָה הַתְּחַלְתִּי אֶת שְׁנַת תשמ"ב עִם הַדְפָּסַת עֲשָׂרִים אֶלֶף "סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלְמוּד", וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים "דֶּרֶךְ־הַתְּשׁוּבָה", "בְּרִית שְׁלוֹם", "הַעֵיִן רוֹאֶה", מִכָּל אֶחָד אַרְבַּעַת אֲלָפִים, וְכֵן עֲשָׂרַת אֲלָפִים "מְקוֹר הַשְּׁמִחָה" קִטְנִים עִם נִקְדוֹת כְּפִי שֶׁהַדְפִּיסוּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְחֲמֵשֶׁת אֲלָפִים גְּדוֹלִים, וְכֵן הַדְפָּסְתִּי חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים "גֵּר לְהַצְדִּיק", וְעֲשָׂרַת אֲלָפִים "שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ" בְּאַנְגְּלִית, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ לְהַפִּיצָם בְּכֹל הָעוֹלָם כָּלֹו.

מָה אִמַּר לָךְ, יַדִּידֵי הַיָּקָר! אַתָּה צְרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד בְּכֹל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֵוֹלָם, וְהָעֵקֶר לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה שְׁזָכִיתָ לְגוֹר

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכֵן זָכָה אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהִיּוֹת מִמְזִכֵי הַרְבִּים, אֲשֶׁר זְכוּת הַרְבִּים תְּלוּיָה בְּךָ. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ בוֹ כַחוֹת גְּנוּזִים לְקָרֵב אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, אִךְ מֵרֵב קִטְנוֹת וַחֲלִישוֹת הַדַּעַת שֶׁנִּכְנָסֶת בוֹ בְּכָל פֶּעַם, הוּא נִשְׁכָּר לְגַמְרֵי.

וְעַל-כֵּן רָאָה לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְאַמֵּץ בְּכָל מִינֵי אַפְנִים, וְתִרְאֶה לְגַלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת דַּעַת רַבְּנוֹ ו"ל שֵׁם בִּישִׁיבָה, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר מִדְּבוּרֵי אֱמוּנָה אֲשֶׁר מְדַבְּרִים עִם אַחֲרִים, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה שְׂאִין כְּמוֹהָ.

וְהַעֲקָר הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, כָּל מָה שֶׁהוּא פְּשוּט יוֹתֵר, יוֹתֵר אֱמֶת הוּא, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא אוֹר פְּשוּט וְכוּ', וְזוּהִי כָּל הַמַּעֲלָה הַנּוֹפְלָאָה שֶׁל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, שֶׁמְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ אֶת כָּל לְבוֹ אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הַזְּהִיר עַל זֶה רַבְּנוֹ ו"ל: "וְעַקֵּר הֵהִתְבּוֹדְדוֹת הוּא לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתִמְימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל אָבִיו. וְכֵן צָרִיךְ לְהִתְבּוֹדֵד עַל כָּל הָעֲנִינִים שֶׁלּוֹ בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת, וְלַעֲשׂוֹת חֲשָׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ עַל כָּל דְּבַר אֵיךְ מִתְּנַהֵג, וְכֵן לְסַדֵּר לַעֲצֹמוֹ סֵדֵר בְּחַיִּים, הַכֹּל לְכַל צָרִיךְ לְהִיּוֹת עַל-יְדֵי הִתְבּוֹדְדוֹת". וְזֶה כָּל עֲנִין רַבְּנוֹ ו"ל, שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת מְשִׁיחַ, לְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ אֶת כָּל לְבָבוֹ אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, וְכָל זְמַן שְׂאִין הָאָדָם חֲזָק בְּעֲנִין זֶה, עֲדִין אֵינּוּ יוֹדֵעַ כְּלוֹם, וּמְטַעֵה אֶת עֲצֹמוֹ וּמְטַעֵה אֶת אַחֲרִים.

וְהַרְבֵּה הִקְדוּשׁ ר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחֲמָן ו"ל אָמַר: צָרִיךְ לְהִיּוֹת עֹקֵשׁן בְּתְפִלָּה, וְעַקֵּר הָעֲקֻשָּׁנוֹת — לֹא שְׂאֵתָה מִכְרַח לַעֲשׂוֹת מָה שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ, רַק אֵתָה עֹקֵשׁן לַעֲמֹד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ; כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל מִבְּלִבְלִין אֶת הָאָדָם שִׁיבְרַח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְנִכְנָסוֹת בוֹ מִחֲשָׁבוֹת כְּאֵלוֹ שְׂאִין צָרִיכִים אוֹתוֹ, וְעַל-כֵּן עָלִיו לְהִיּוֹת עֹקֵשׁן, לַעֲמֹד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ (וְכֵן שְׂמַעְתִּי מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שֶׁשָּׁמַע מִמֶּנּוּ). וְכֵן אָמַר עַל מָה שְׂמוּבָא בַּזְּהַר, שֶׁזְּמַנִּין דְּשָׁמַע וְזְמַנִּין דְּלֹא שָׁמַע, שֶׁהַכּוֹנֵה לֹא שְׂאִין שׁוֹמְעִין, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂאָדָם מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ — נִשְׁמָע, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, אֲלֹא הַכּוֹנֵה שְׂלֵא נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל

אֲשֶׁר ד' רנח בְּנַחֵל שִׂיא

תִּכְרַף-וּמְיָד, רַק צְרִיכִים לְהִיּוֹת סְבֵלָן, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן עוֹד וְעוֹד, וּדְבָרֵי פִי חָכָם חֵן.

עַל-כָּל-פָּנִים, אָחִי הַיְקָר! חֲזֹק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהִכְנִיס בְּעֶצְמְךָ אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְחַדֵּעַ פִּי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה, וְאִין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה, אֲלֵא אִם מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז.); וְעַל-כֵּן עָקֵר יִשׁוּעַתְךָ תְּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ וְלֹא בְּיַד בְּשָׂר וָדָם. וְעַנִּין זֶה צְרִיכִין לְהִכְנִיס בְּאַחֲרִים, וּבְפֶרֶט אֶתָּה, שְׂזֹפָה אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהִיּוֹת מְשֻׁפָּע בְּמַתִּיבְתָא "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" בְּעִיר אֲשֶׁדוּד, עָלֶיךָ לְמַסֵּר נִפְשֶׁךָ עַל זֶה בְּיוֹתֵר, וּלְהִכְנִיס בְּלֵב הַתְּלַמִּידִים, שְׁגָם הֵם יִקְרְבוּ אֶת אַחֲרִים, וְיִפְיִצוּ אֶת דְּעַת רַבְּנֵנוּ וְ"ל בֵּין הַחֲבֵרִים, עַד שְׂזֹנְפָה בְּעִזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂיִהְיֶה לָכֶם בְּנִין מְפָאָר שֵׁם בְּאֲשֶׁדוּד. וּלְעַת עֵתָה הַתְּחִזְקוּ בְּמָקוֹם שְׂאֵתָם שָׁם, פִּי בּוֹדָאֵי תְּשׁוּעַת ה' פְּהֶרֶף עֵינַי, וְהַכֹּל בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ד' רנח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסִדְר לְךָ-לְךָ ה'תשמ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצַחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

צְרִיף שְׂתַדַּע, פִּי עָקֵר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא לְהִיּוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, כְּמִבְאָר (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סח); פִּי אִין זֹו שְׁלֵמוֹת לְהִיּוֹת רַק לְמַעְלָה, הִינּוּ לְדָרֵי מַעְלָה, וְלֹא לְהַתְעַסֵּק עִם דְּרֵי מַטָּה, אֲדָרְבָּה, עָקֵר הַחֲכָמָה לְאָדָם שֶׁהוּא כָּלוּ רוּחָנִי, כָּלוּ אֱלֻקוֹת, דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַכְלִית הַדְּבָקוֹת, שְׂיִוְכַל לְהוֹרִיד אֶת עֶצְמוֹ גַּם בְּתוֹף הָעוֹלָם, וְיִדְבֵּר דְּבוּרִים שֶׁל מַה בְּכָף, בְּאִפְּן שְׂיִוְכַל לְהַתְקַשֵּׁר עִם הַמוֹן עִם, וְלְחַזֵּר וּלְהַדְבִּיקָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עֵינַי (בְּלְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן צא), שְׂזוֹהֵי

שיב אשר ד' רנט בנחל

עבודת הצדיקים הגדולים, שיכולים לדבר עם המון-עם דברים בטלים ושיחות חלין, ומלבישין בתוך הדבורים רוחניות אלקות. ועין בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן פא), מה שהצדיק דבוק בו יתברך בדבקות אמת, זה נקרא ארץ ישראל, ומה שמדברים דברים בטלים ושיחות חלין עם המון-עם, זה נקרא פסלת-ארץ ישראל, וזה עושה למען קשרם אליו יתברך.

ועל-כן, חמדת לבבי! רק זו נקראת שלמות — שיכול להיות למעלה ולמטה, ולא כמו שהעולם אוחזים, מי שרק למעלה הוא במדרגה גבוהה, כי זה לא קונץ להיות "מלאך", עקר השלמות הוא להיות "אדם", בסוד (ישעיה יד, יד): "אדמה לעליון", וזה זוכים רק על-ידי בחינת מ"ה שהוא אד"ם (עין בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב), להיות בטל ומבטל אליו יתברך, ואדם פזה אוחז בשלמות.

ולמען השם יתברך, שלבל תהיה לה חלישות הדעת על הסתרה שמסתירים אותך, כי כן צריך להיות, וכמו שהשם יתברך נעלם ונסתר, כמו-כן הצדיקים נעלמים ונסתרים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לג). ועל-כן ראה לברח מהכל, והדבק בו יתברך, ומי שבא אליך ראה להאיר בו אורו יתברך, והשם יתברך יעזר לה לעלות מעלה מעלה, וזה — על-ידי שתוכל לירד בכל פעם מטה מטה, ודו"ק.

הדורש שלומך...

ד' רנט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר לה-לה ה'תשמ"ב.

שלום להבחור ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

דע לה, כי הסטרא אחרא רודפת אחריה מאד מאד, והסימן — כי אתה מסבב בכל מיני רוח שטות, בכל פעם בא על דעתך מחשבות אחרות, ואתה נופל מפעם לפעם בעצבון גדול, ואתה יכול

לישון עֶשֶׂר שָׁעוֹת רְצוּפוֹת, וְכֹל זֶה מֵרַב הַרוּחַ שְׁטוּת שְׁשׁוּרָה בָּךְ.

ועל-כֵּן עֲצַמִּי לִהְיוֹת רְגִיל לומר הַרְבֵּה מִשְׁנִיּוֹת, כִּי יֵשׁ בְּכַח לַמּוֹד וְאַמִּירַת מִשְׁנִיּוֹת לְבַטֵּל אֶת הַרַע מִמֶּךָ, וְלַהֲמִשִּׁיךְ עַל עֲצָמְךָ נִשְׁמָ'ה', כִּי מִ'שְׁנִי'ה' אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָ'ה'. וְתִדַע שְׁכֹל זְמַן שְׁאַתָּה מִתְרַשֵּׁל מְאַמִּירַת מִשְׁנִיּוֹת, רַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה עֲלֶיךָ, כִּי תַהֲיֶה מְבַלְבֵּל מְאֹד מְאֹד. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְקַיֵּם מַה שְׁכַתְּבִי לָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ד' רס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר לְדָלֶךְ הַיְחַשְׁמָ"ב.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצְחָה נְצָחִים.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטְעָר וְגַם מִתְפַּלֵּא עֲלֶיךָ עַל הַעוֹלָה הַזּוֹעֶקֶת עַד שְׁמַיִם שְׁעֵשִׁית, הֲלֹא הִבְחֹר ... גְּרוֹ יְאִיר, הוּא יְתוֹם חַי וְדַי לְמַבִּין, וְגַם עֲנִי וְאַבְיוֹן, וְאַתָּה הִבְטַחְתָּ לוֹ בְּכֹל מִיַּנִּי הִבְטַחְתָּ, שְׁיָבוֹא שֵׁם אֱלֹהֶיךָ, וְהַכֹּל יִהְיֶה בְּסִדְרָה, וְגַם אֲנִי טִלְפַּנְתִּי אֵלֶיךָ קִדְם שְׁרָצָה לְקִנּוּת בְּרָטִים נְסִיעָה, וְשְׁאַלְתִּי אוֹתְךָ הֲאֵם זֶה מִשְׁתַּלֵּם לְהִבְחֹר לְנִסְעָה? וְאַתָּה עֲנִיתָ: בְּנֹדָאִי, כִּי הַכֹּל כְּבָר בְּסִדְרָה וּמְחַפִּים עָלָיו. וְלְבִסוּף כְּשָׁבָא אֵלֶיךָ, הִתְחַלַּת לְהַשְׁתַּמֵּט בְּכֹל מִיַּנִּי תְרוּצִים, אֲשֶׁר בְּאַמַּת אֵין עַל זֶה שׁוֹם תְּרוּץ וְלַמּוֹד זְכוּת, כָּלֵל וְכָלֵל לֹא, בְּשִׁלְמָא אִם הָיוּ נִתְרָאִים פְּנִים אֶל פְּנִים וְלֹא מְצָאוּ חֵן, זֶה דְבָר מוֹכֵן, אֲכַל פֹּה לֹא בָא בְּכָלֵל הַמְדַבֵּר, רַק תַּכְּף-וּמִיד דְחִית אוֹתוֹ בְּכֹלוֹם, אֲשֶׁר בְּאַמַּת אִם הָיוּ נְכוֹנִים כָּל הַתְּרוּצִים, הָיָה רְאוּי לָךְ לְטִלְפֵן אֵלָיו שְׁלֹא יָבוֹא, וְאֵין לָךְ לְהַשְׁתַּמֵּט בְּתְרוּץ שְׁהִיתָ מִתְבַּיֵּשׁ, אֲדַרְבֵּה, הַבוּשָׁה וְהַבְּזִיוֹן עֲכָשׁוּ יוֹתֵר גְּדוּלִים, וּבְפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת כִּי לְהִבְחֹר ... גְּרוֹ יְאִיר, אֵין הוֹצָאוֹת לְחֹזֵר לְכָאן מֵרַב עֲנִיּוֹתוֹ, וְגַם הַמְעוֹת לְשֵׁם לָוָה, וְעַל-כֵּן עֲשִׂיתָ עוֹלָה כְּזוֹ, שְׁלֹא יִמְחַל עַד שְׁתִּרְאֶה לְתַקֵּן לְעֹזֵר לוֹ לְחֹזֵר.

שיד אֲשֶׁר ד' רס בנחל

על-פל-פנים ... גרו יאיר, צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך, שתזכה להתקרב אליו יתברך באמת ובתמים. ועקר ההתקרבות הוא לפתח פיה ולדבר עמו יתברך תמיד, כי בלי תפלה והתבודדות, האדם הוא מבהל ומבלבל מאד מאד, כמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן רכח): אף שיש פשרים בלא התבודדות, אבל אני קורא אותם מבהלים, עין שם; ובאמת רואים בחוש, מי שמתבודד עמו יתברך, הישוב הנדעת שלו הוא באפן אחר, והאמונה שלו מאירה בתוספת גלוי ואור.

ובאמת למדתי אותך עכשו לקח... כי שוא תשועת אדם (תהלים ס, יג) (ראשי תבות א'ש'ת'), כי ענין הזווגים ומציאת האשה תלוי רק בידו יתברך, ותכף-ומיד כשתולים ביד בשר ודם, הכל עולה ברוח... והשם יתברך יעזרנו להאיר על נפשנו אמתת מציאותו יתברך, ולא לבטח בשום בשר ודם, כמו שכתוב (ירמיה יז, ה): "כה אמר ה', ארוור הגבר אשר יבטח באדם ושם בשר זרועו ומן ה' יסור לבו" וגו', ודבר זה אנו לומדים עם התלמידים שלנו במתיבתא "היכל-הקדש", לא לשים בטחוננו בשום בשר ודם יהיה מי שיהיה, אפלו ביד ברסלבר, רק בה' מבטחו, ועניננו רק לדבר עם בני-אדם דבורי אמונה ובטחון, ואחר-כך משפיע השם יתברך שפע גשמיות. וזה כל ענין המשלחים שלנו, שאנו שולחים אותם בכל חלקי העולם לדבר עם בני-אדם דבורי אמונה, ולהפיץ להם ספרי רבנו ז"ל, ואחר-כך משפיע השם יתברך על ידם שפע גשמיות, אבל לא לילף ולבקש מבשר ודם כסף אשר הוא בכלל ארוור הנ"ל. ועל-כן (שם): "ברוך הגבר אשר יבטח בה' ויהיה ה' מבטחו וגו', אני ה' חוקר לב ובוחן פליות, ולתת לאיש כדרכו כפרי מעלליו" וגו'.

הדורש שלומך...

ד' רסא.

בעזרת השם ותברך, ליל ששי לסדר לך־לך ה'תשמ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידיך נפשי ... גרו
יאייר ויזרח לנצח נצחים.

כבר כמה פעמים הבטחתי לכתב לך, וכן היה בדעתי לכתב,
ומאת השם היתה זאת, שנתעכב מפני כמה מניעות וטרדות, ואני
רוצה בזה מעשה בעל־דבר, שמפחד שתקבל ממני איזה מכתב
חזוק.

והנה, ידידי היקר! לפני כמה ימים כתבתי לך מכתב באריכות
גדולה מאוד, תהלה לאל, אקווה להשם ותברך שתקבלת את המכתב.

העקר אתה צריך להחיות את עצמך בכל מיני אפנים, ולהיות
רגיל לשכח את כל העבר עליך, באשר הזהירנו רבנו ז"ל
(שיחות־הר"ן, סימן כו); כי אחרת לא יוכל לעשות דבר בעבודת השם
ותברך. ועקר השכחה הוא דיקא על־ידי הזכרון, הינו בזה שאדם
מרגיל את עצמו לזכר תמיד ממנו ותברך, שנה בחינת זכרון בעלמא
דאיתי (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן נד), בזה בעצמו שוכח מהעולם
הזה, הינו מהמרירות וההרפתקאות שעברו עליו וכו', ובפרטיות מי
שנשאל בפגם הברית ימים ושנים, אשר החטא הזה מכניס באדם
מרירות עצומה ומעציבה את לבו, ומעקמת ומסבכת את מחו וכו',
הוא צריך ביותר לשכח את העבר, ולעשות בכל פעם התחלה
חדשה, וזהו עקר התשובה — לשוב ולחזור אל המקום שמשם
נחצבה נשמתו (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן לה); כי חטא הוא שנפל
ונכרת משרשו, והסתיר והלביש את נשמתו בלבישין אוכמין
(שחורים), ועקר התשובה — לכבס את נשמתו מהלבושים אוכמין
(שחורים), ולהלבישה בלבושין נהורין, שתאיר נשמתו בערבות
נעימות זיו שכינת עזו ותברך, וירגיש את אמתת מציאותו ותברך
בכל פעם.

ועל-כן ראה, בני! לשפח בכל פעם את כל מה שעבר עליך, וחזק את עצמך בכל מיני התחזקות. ועקר ההתחזקות הוא על-ידי שמחה, כי השמחה מרחבת את דעת האדם, ומישבת את דעתו לסבל לעבר על הכל. פי העצבון הוא דכאון הנפש, ההורס את האדם לגמרי לגמרי. ובפרטי פרטיות מי שנכשל כבר בפגם הברית, הוא מלא עצבות. ועל-כן עקר תקונו הוא לשמח את נפשו בכל מיני אפנים, והעקר — על-ידי שיהיה רגיל לשמע כלי שיר (אשר היום זה בנגל להשיג על-ידי קסטות), והכלי זמר מגרשין מהאדם את הרוח הנכאה, רוח שטות, ומכניסה בו רוח חיים, רוח-הקדוש, כי השמחה מכניסה באדם גלוי והרחבה בהלב והמח, להשיג ולהתבונן בערכות נעימות זיו אורו ותברך.

ועל-כן, חמדת לבכי! אף שכבר עבר עליך בחיים חיותך מה שעבר, ראה לדון את עצמך תמיד לכף זכות, ותשמח את נפשך בכל מיני אפנים ועצות, והעקר על שזכינו בזכיות תנם להתודע ולהתקרב אל רבי כזה, המחיה ומחזק ומאמץ ומכניס רוח חיים במקרבים שלו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח'); ועל-כן ראה וגם ראה להיות מקרב אל רבנו ו"ל, וקבל את עצתו, ואשר יסוד דעתו הוא "שמחה", אשר אנשי שלומנו אומרים שהוא ראשי תבות: ש'לחן ערוף, מ'קנה, ח'צות, ה'תבודדות, ש'הם יסוד דעתו הקדושה. להיות זהיר בטבילת מ'קנה, המטהרת את האדם, ורבנו ו"ל אמר, ש'התקון הראשון בתקון הברית הוא מקנה, דאס ערשטע איז מקנה. ה'תבודדות — להיות רגיל לפרש את כל שיחתו אליו ותברך, כ'אשר ידבר איש עם רעהו, ובתקף דחקותו ומרירותו ירגיל את עצמו לברח אליו ותברך, ולספר לפניו את כל אשר עם לבבו. ומה טוב ומה נעים אם זוכים לקשרו ולש'לבו ב'עת ח'צות, כי אז הוא עת רצון גבה מאד מאד, ואשרי מי שרגיל לומר בכל לילה סדר המזמורים של תקון חצות, שנעשה על-ידי-זה תקונים נוראים בכל העולמות, ומכל ש'פן כ'שזוכים אז גם לפרש שיחתו לפניו ותברך — אין למעלה מזה. וכן צריכים לחזר הרבה בש'לחן ערוף, שהוא תמצית תורה שבעל פה, עד שיהיה שגור בהם. ועקר הלמוד הוא

על מנת לשמור ולעשות ולקיים.

אחי, אחי! מי שמקיים את ד' יסודות אלו, יש לו כָּכָר בְּמָה להיות שמח כל היום. ועל-כֵּן אל תהיה בטלן! אתה רואה את גדל החסדים שעשה עמך השם יתברך, שהזמין לך אשה פְּשֵׁרָה, אשה טובה וכו', ראה לשמח עמה ולשמחה בכל מיני אפנים, ונא ונא לא להתקוטט בשום אפן שבעולם, להיות תמיד עמה בְּאַהֲבָה עצומה, ולוותר על הכל, כי בבית שיש שלום, שם יש השָׂרָאֵת השְׂכִינָה, ולהפוך — להפוך, רחמנא לצלן.

והשם יתברך יעזר לכם, שתפקדו בפקדת ישועה, ותזכו להוליד בנים ובנות, אֲשֶׁר יכניסו שמחה בבית. העקר ראה להיות סבֵּלָן גדול ומעביר על מדותיה, ואל תשבר מכל דבר, חס ושלום, ראה למצא לעצמך חבר טוב, ותדבר עמו מעצותיו הקדושות של רבנו ז"ל. ובאמת כל אחד יש לו דבורים, ועליו להיות משפיע ולא מקבל; כי בדרך כלל כל מקבל הוא בקטנות הדעת והמחין, מה שאין בן משפיע הוא בגדלות הדעת והמחין, ועל-כֵּן ראה להיות משפיע ולא להיות משפּע מאחרים, והשם יתברך יעזרנו על דבר כבוד שמו תמיד.

הדורש שלומך...

ושלום לזוגתך. ראי להיות תמיד שמחה ועליזה, והשם יתברך יעזר לך בהולדה בְּנֵקֶל, ותעברי הכל בשלום. ועקר העצה לזה הוא שמחה, ששוכרת ומבטלת כל מיני צמצומים והגבלות וכו'.

שיח אֲשֶׁר ד' רסב בנחל
ד' רסב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי – ערב-שבת-קדש לסדר לך-לך ה'תשמ"ב.

שלום רב לידידי היקר ... גרו יאיר ויזרח.

את מכתבך לנכון קבלתי, ולא הנה הפנאי להשיבך על אתר
כרצונך.

חמדת לבכי! העקר ראה לחזק את עצמך להיות תמיד בשמחה
עצומה על נעם חלקך, שזכית להברא מזרע ישראל, ותראה להחיות
את עצמך עם הנקודות הטובות שיש בך, ותראה לקיים את המצוות
בשמחה עצומה, שעל-ידי-זה יתרחב מחך ודעתך, עד שתזכה
שמחשבתך תרדף תמיד אחר השגת אלקותו יתברך, בבחינת מטי
ולא מטי (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כד); כי השמחה היא מרחבת
ומישבת את הדעת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן י'); וכן תזכה
להרבות בכל חלקי התורה הקדושה, כי השמחה היא כלי לחדושי
דאורייתא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סה); ואמר מוהרנ"ת ז"ל
(לקוטי-הלכות, נטילת ידים שחרית, הלכה ב'), שבזה שאדם מתגבר
להתמיד בתורה הקדושה בכל יום בתשוקה חדשה ובהתחדשות
חדשה, גם זה נקרא בחינת חדושי דאורייתא, עין שם. וזה זוכין
העקר על-ידי שמחה. ועל-כן ראה לשמח את נפשו העלובה
שנפלה כבר בעמק הרע והחשך, על-ידי רבוי פגמיו וכו', וקבע לך
שעורים כסדרן באמירת מקרא, משנה, גמרא, מדרש בכל יום ויום.

וראיתי הנהגת אנשי שלומנו היקרים, שבכל פעם יש בידם או
חמש או משניות או גמרא או מדרש, ובשעה שנוסעים על הדרך
מתמידים בזה מאד מאד (ובפרט היום יש כבר הכל מנגד, וקלה
ביותר האמירה), ועל-ידי רבוי שקינת האמירה, יזכה לסיים פעם
אחר פעם. וראיתי פעם אצל אחד מאנשי שלומנו, שהיה רגיל
בקביעות באמירת משניות בנסעו על הדרך, ולא הוציא ראשו
מהמשניות, רק אמר משנה אחר משנה, וכך זכה לסיים פעמים אין
מספר ששה סדרי משנה, וכן בביתו ראיתו לומד הרבה הרבה

אֲשֶׁר ד' רסב בְּנַחֵל שִׁיט

גִּמְרָא, וּפְעַם הֵייתִי בְּבֵיתוֹ וְעַד שְׁעֵינָתִי בְּאִיזָה סִפֵּר, וְגַם דִּבְרַתִּי עִם
בְּנֵי הַנְּעוּרִים מְעַבֹּדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּדַרְכָּנוּ, יָשֵׁב הֵלָּה בְּקֶרֶן זְוִית,
וְסִיּוֹס אִזּוֹ כָּל מַסְכַּת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְזֶה אַרְךָ כְּשֶׁלֶשׁ שָׁעוֹת. וְכֵן פְּעַם
הִלְכְּתִי לְהִתְבּוֹדֵד בְּאִיזָה יַעַר עַל יַד נְהַר, וְהָיָה עִמִּי אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמִינוּ, וְלָמַד אִזּוֹ הַרְבֵּה דְּפִים בְּמַסְכַּת בְּכָא בִּתְרָא כְּסִדְרָן בְּשִׁקִּידָה
עֲצוּמָה, וְשָׂאֵלְתִי: לָמָּה דִּיקָא פִּה לֹמֵד? וְהָשִׁיב לִי: כִּי רַבְּנוּ ז"ל
אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת לַמּוֹד, סִימָן מ'): תּוֹעֵלֶת גְּדוּלָּה לְלָמַד אֲצֵל
הַנְּהָרוֹת. וְכֵן הֵייתָה דְרָכּוֹ לְבוֹא לְשֵׁם בְּכָל יוֹם עִמִּי, וְזָכָה לְסִיּוֹס כָּל
מַסְכַּת בְּכָא בִּתְרָא.

וּפְעַם אַחַת רָאִיתִי אֶת אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ יוֹשֵׁב בְּרַכְבָּת מְלֵאָה
עִם עֲרָלִים, וְהוּא יָשֵׁב בְּקֶרֶן זְוִית, וְלָמַד מַסְכַּת סְנֵהֲדָרִין בְּגֵרְסָה
בְּשִׁקִּידָה גְּפִלָּאָה, וְאָמַר דָּף אַחַר דָּף, וְהִרְגִּשְׁתִּי אִזּוֹ אֵיךְ הַשְׂכִּינָה
לוֹהֲטָת סְבִיבוֹ, מְרַב אֹר וְתִשׁוּקָה שְׁהֵיָה לוֹ בְּלַמּוֹד גִּמְרָא. וּפְעַם
אַחַת הֵייתִי בְּאִיזוֹ חֲנוּת וְרָאִיתִי אֶת בְּעַל הַחֲנוּת, שְׁהֵיָה מֵאֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמִינוּ, יוֹשֵׁב אֲצֵל שְׁלַחְנוּ וְלֹמֵד בְּדֶרֶךְ גֵּרְסָה מַסְכַּת שְׁבַת עִם
נְקֻדוֹת, וְהָיָה אוֹמֵר בְּקוֹל עָרֵב מְאֹד מְאֹד בְּנִגּוֹן גִּמְרָא, כְּמִי שִׁיּוֹשֵׁב
עֲכָשׁוּ בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ (כִּי אִזּוֹ לֹא הָיָה אֲצֵלוֹ שׁוֹם קוֹנָה), וְהָיָה פְּשׁוּט
תַּעֲנוּג לְשִׁמְעַ וְלִרְאוֹת מְרָאָה גְּפִלָּא כְּזֶה. אֲשֶׁרִי עֵינַי רָאִיתָה זֹאת!
וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחִי! לְהִתְחַזֵּק עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ הָאֲמֵתִיִּים,
הַמְּצִיִּיתִים אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְשׁוֹקְדִים בְּלַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּרִצּוֹנוֹ
שֶׁל רַבְּנוּ זל (עֵינַי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו); וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאֵפְלוֹ אוֹתָם
הָאֲנָשִׁים, שְׁנִלְכְּדוּ בְּעֵבְרוֹת חֲמוּרוֹת, אִם יַעֲשׂוּ לְעֲצָמָם קְבִיעוֹת לְלָמַד
בְּכָל יוֹם כֶּף וְכֶף, הַכַּח שֶׁל הַתּוֹרָה יוֹצִיאֵם מֵהַחֲשֵׁף שְׁנִלְכְּדוּ (עֵינַי
שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן יט); וְעַקֵּר הַכֹּל לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עַל
נַעַם חִלְקָה, אֲשֶׁר אִתָּה זֹכָה לִידַע מְרַבִּי אֱמֶת כְּזֶה. וְלִמְעַן הַשֵּׁם,
תִּחְבֵּר עֲצָמְךָ רַק עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ הָאֲמֵתִיִּים, הַמְּקַיְּמִים אֶת עֲצוֹת
רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וְתִבְרַח לָךְ מִכָּל אֲנָשֵׁי לְצוֹן
הַמְּסֻתּוֹכְבִּים אֲצֵלְנוּ, וְתִרְאֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִפְרָשׁ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ
אֶת כָּל שִׁיחַתְךָ, וְכָל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהֵבֵן
עִם אָבִיו. אֲשֶׁרִי שִׁיאַחֲזוּ בְּזֶה כָּל יָמָיו, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ לְגַצַּח נְצַחִים, לְפִי

שכ אשר ד' רסג בנחל

שְׁכַל הַמְרָבָה שִׁיחוֹת וּתְפִלוֹת, הֵם מְלוּיִם אוֹתוֹ, עַד שְׁמַגִּיעַ אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ (תָּנָא דְבֵי אֲלֵהוּ רַבָּה, פְּרָק טו); וְצָרִיכִים לְחֹזֵר מֵאֲמָר זֶה תְּמִיד, וּלְקִיּוֹמוֹ בְּפִשְׁטוֹת.

הדורש שלומך...

נָא לְהַצְטַרֵף עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ בְּשַׁעוֹר הַקְּבוּעַ שֵׁישׁ לָהֶם בִּירוּשָׁלַיִם בְּכָל לַיַל רַבִּיעֵי בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ".

ד' רסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֵר לְךָ-לְךָ ה'תשמ"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל הַבְּחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁאֲנֵי מְדַפִּיס בְּעֵת חֲמִשָּׁת אֲלָפִים סְפָרֵי "מְקוֹר הַשְּׂמֻחָה" גְּדוּלִים וְעִשְׂרֵת אֲלָפִים קְטָנִים, אוֹתָן שֶׁהִדְפִּסְתָּ בְּנִקּוּד בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזָרְנוּ שִׁיוּפֵץ בְּכָל קְצוּי תֵּבֵל.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! זְכוּתְךָ גְּדוּלָה עַד מְאֹד מְאֹד, כִּי הוּא נִפְלָא וְנִהְדָּר מְאֹד, עַד שְׁמַי שְׁקוֹרָא בּוֹ, נִדְמָה לוֹ שֶׁהִסְפֵּר מְדַבֵּר עֲלָיו בְּעֶצְמוֹ. וְאַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ אָמַר, שְׁלוּלָא הִדְפִּסְתָּ אֶת הַסְּפָר רַק בְּשִׁבְלֵוֹ, הִיָּה כְּדָאֵי וּכְדָאֵי כָּל הָעֵסֶק. וְהַתְּבַטָּא: הֲלֹא אֲנִי אוֹמֵר אֶת הַסְּפָר כְּמוֹ תְּהִלִּים, וְהַחֲלוּק וְהַהֲפָרֵשׁ, כִּי בַתְּהִלִּים אֲנִי מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאַמִּירַת הַסְּפָר הִנֵּה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְדַבֵּר אֵלַי.

בְּנֵי, בְּנֵי! חֲזֹק וְאַמֵץ וְכוּ', תְּהִיָּה בְּשְׂמֻחָה וְכוּ', וְאֵל תְּתַיָּאֵשׁ וְכוּ', וְדַבְרֵי פִי חֲכָם חֵן. וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, כִּי הַסְּפָר עוֹד יִדְפֵס וְיִדְפֵס וְיִחְזֹר וְיִדְפֵס, וְיִקְרַב אֲלָפִים וְרַב רַבּוֹת בְּגִי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה. וְעַל-כֵּן שְׁכַרְךָ גְּדוּל מְאֹד מְאֹד, וּבִנְיָה רְאוּי לְךָ לְשִׂמְחָה וּלְהַחֲיוֹת אֶת עֶצְמְךָ כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר אַתָּה חַי בְּזֵה הָעוֹלָם.

אָשֶׁר ד' רסג בְּנַחֵל שְׂכָא

ומה טוב ומה נעים לנגד גם את כל הספר "אָרְךָ אַפִּים"
כְּרֻצוֹנְךָ מִכְּבָר, כִּי סֵפֶר זֶה נַעֲשֶׂה סֵפֶר יְסוּדֵי בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב,
וּבְשָׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת רַב הַמְּקַרְבִּים הַחֲדָשִׁים נַעֲשׂוּ עַל-יְדֵי סֵפֶר זֶה
דִּיקָא. וְסֵפֶר לִי אֶחָד בְּשָׁנָה שְׁעֵבְרָה, כִּי לֹא סֵפֶר זֶה, הִיָּה מְאֹד
אֶת עֲצָמוֹ לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וְכֵן סֵפֶר לִי אֶחָד בְּקִרְיַת אַרְבַּע, שֵׁשׁ
לְהֵם שְׁעוֹר בְּסֵפֶר זֶה. וְעַל-כֵּן מַה טוֹב וּמַה נְעִים אִם תִּרְאֶה לְנִגְד
אֶת סֵפֶר זֶה, וְתִכְרַח-וּמִיד אַחֲרֵי-כֵן תִּזְכֶּה לְמִצָּא אֶת בַּת זִוְגָךָ, וְזֶה
יִהְיֶה תְקוּן לְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

הַעֲקֵר רְאֵה לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חִלְקֵךָ, שְׂאֵתָה זִוְכָה
לְשִׂמְשׁ אֶת רַבְּנוּ ו"ל. וְעַקֵּר הַשְּׂמוּשׁ אֶת רַבְּנוּ ו"ל הוּא רַק עַל-יְדֵי
הַדְּפֻסָּת וְהַפְּצַת תּוֹרָתוֹ. וּרְאֵה וְגַם רְאֵה לְהַתְמִיד בְּשְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן,
וְלוֹמַר הַרְבֵּה מְשֻׁנִּיּוֹת וּגְמָרָא וְשִׁלְחָן עֲרוּךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְתִזְכֶּה
לְסִימָם פְּעָמִים אֵין מִסֵּפֶר, כְּאֲשֶׁר נוֹהֲגִים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים,
וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂמַתְחַבֵּר אֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הָאֲמֵתִיִּים, הַמְּקַיְמִים
אֶת עֲצוּתוֹ הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.
וּבְכַרְטִיּוֹת שִׂיחָה בִּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךָ, בְּזֶה תִּהְיֶה חֻזְק, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
הוּא קָרָן נִפְלְאָה.

וְרִאִיתִי אֲצֵל הַרְבֵּה מְאֲנֵשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׂתַמִּיד רְגִילִים לְדַבֵּר עִמּוֹ
יְתַבְרַךְ, אֲפִלּוּ בְּעַת הַלּוּכִם בְּרַחוּב, שְׂפִתוֹתֵיהֶם נְעוֹת בְּשִׂיחוֹת
וְתַפְלוֹת אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִטְהַר הַמְּקוֹם וְהָאֹוִיר סְבִיבָם.
וּבְאֵמַת זֹהֵי כָּל תַּבַּת נַח, בְּשַׁעַה שְׁיִרְד מְבוּל בְּעוֹלָם, הַצָּרֵךְ לְהַתְחַבֵּא
שָׁם, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מֵד), אֲשֶׁר הַמְּבוּל
הוּא בְּלָבוּל הַמַּחִין וּמַחְשָׁבוֹת זְרוֹת, וְהַתְּכָה הִיא תַּבַּת הַתְּפִלָּה (עֵין
לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָנִים: ט', קי"ב); וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהוֹלְכִים בְּרַחוּב כְּדִי
לְהַנְצִל מִכָּל מִינֵי אֲוִירִים רָעִים וְאַרְסִיִּים שְׂשׁוּמְעִים עַל הַרַחוּב (עֵין
לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מֵג), טוֹב מְאֹד לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ
בְּשַׁעַה שְׁהוֹלְכִין עַל הַדְּרָךְ, וְעֵינָן בְּלְקוּטִי-הַלְכוֹת (אֲמִינוּ, הַלְכָה ד'),
שְׂמוֹהֲרַנְתָּ ו"ל מְבָאָר שָׁם מִמְּעַלַּת הָאָדָם הַזִּוְכָה לִילָךְ עִם כְּסוּפִין
טוֹבִים אֵלָיו יְתַבְרַךְ, אוֹן בְּרַעֲנִט צוּם אֵיבְעֶרְשִׁטִּין וְכוּ', עֵין שָׁם.

שכב אָשֶׁר ד' רסד — ד' רסה בְּנַחַל

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! תִּזְק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְאַחֲזוּ עֲצֻמָּהּ בְּכָל הַכַּחוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

נָא וְנָא לְהַצְטַרֵף עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, הַלּוֹמְדִים בְּצוֹתָא בְּכָל לַיִל רְבִיעֵי בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" בִּירוּשָׁלַיִם.

ד' רסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר לַחֲלֵף ה'תשמ"ב.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

רְצוּף פַּה סֶף מְאֹה דוֹלָר עַל הַחוּב, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזָרֵנִי לְשַׁלֵּם אֶת כָּל הַחוּב בְּקָרוֹב. וְכַמְאֵמֶר רַבְּנוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן מו): מִי שְׁרוּצָה לָשׁוּב, יִזְהַר מִלְּהִיּוֹת בְּעַל חוּב. הָעֵקֶר בְּקִשׁוֹ עָלֵי רַחֲמִים, שְׁיִשְׁפִיעַ עָלֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁפַע, וְאַזְכָּה לְשַׁלֵּם הַכֹּל בְּפַעַם אַחַת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

ד' רסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר לַחֲלֵף ה'תשמ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיְקָר, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכוּן קִבַּלְתִּי.

מָה אִמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! הָעֵקֶר הוּא הַתְּחַבְּרוּת וְהַתְּקַשְּׁרוּת עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים, וְאַצְלֵם לְעוֹלָם לְעוֹלָם לֹא תִשְׁמַע שׁוֹם הַתְּנַגְּדוֹת וְשׁוֹם בְּקִרְתָּ עַל שׁוֹם סֵפֶר וְשׁוֹם בֶּן אָדָם, כִּי רַבְּנוּ ז"ל מְאִיר

בְּמִקְרָבֵינוּ אֶת נִקְדָּתוֹ הַפְּרָטִי הַפְּרָטִית, וּמָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם, וְתִכְרֶף-וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ מָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת וּלְתַקֵּן בְּזֵה הָעוֹלָם, כִּכְּבֹר אֵינּוּ מְדַבֵּר מֵאַחֲרֵים, רַק עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּפִי בְּחִינָתוֹ וְכִפִּי שָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ וְכִפִּי הַתְּשׁוּקָה וְהַכְּסוּפִין שְׁלוֹ, שְׁנִתְעוֹרֵר עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא הַנִּקְדָּה הַכְּלָלִית שֶׁל כָּלל יִשְׂרָאֵל (עֵינן לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן לֵד).

וּבִסְעָדָה שְׁלִישִׁית פִּרְשָׁה זֶה דִּבְרָנוּ הַרְבֵּה עַל-פִּי (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן קסג). וְתַמְצִית הַדְּבֹר, כִּי הַסְטֵרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת רוֹצִים לְתַפֵּס אֶת הַדְּבֹר אֲצֵלָם, כִּי אֲצֵלָם נֶאֱמָר וְיִפָּה דְבֹר שֶׁל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, כִּי בְּאֵמַת יֵשׁ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל כַּחוֹת עֲצוּמִים לְקַרֵּב אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ, כִּי רָצָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לַעֲשׂוֹת לוֹ דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים (עֵינן תַּנְחוּמָא נְשֵׂא ג'), וְדָבָר זֶה תְּלוּי כְּפִי שְׁמִדְבָרִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ; כִּי הַצְדִּיקִים הֵם מְרַכְּבָתוֹ שֶׁל מְקוֹם בְּרוּךְ הוּא, כִּי תְּמִיד מְדַבְּרִים רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲשֶׁר לְזֵה נִקְרָאת מִדַּת יְסוֹד צְדִיק הוּי"ה בְּנִקְוֹד מְלֵאפּוּם, לְהוֹרוֹת שֶׁהִפָּה שֶׁל הַצְדִּיק הוּא תְּמִיד מְלֵא מְאֻלְקוֹת, מְדַבֵּר תְּמִיד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְדָבָר זֶה צְרִיף לְהַעֲשׂוֹת עַל-יְדֵי כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵלִי, שֶׁתְּמִיד יְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֵה יִקְרַב אֶת כָּלל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ. אֵף הַסְטֵרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת מְסַבְּבוֹת אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וְלוֹקְחִים אֶת דְּבֹרָיו, וּבְמִקְוֹם לְדַבֵּר אֲמוּנָה וְיִרְאָת שָׁמַיִם מְדַבֵּר כָּל מִינֵי שְׁטִיּוֹת וּמַחְלָקָת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁבְּנֵי-אָדָם מְדַבְּרִים עַל יְרָאִים וְכֹשֶׁרִים, בְּזֵה גּוֹרְמִים מָה שְׁגוֹרְמִים וְכו', וְכַמוֹכָא בְּפָנִים "וַיֵּשׁ אָדָם שְׁנַעֲשֶׂה מְכָלוֹ וּמִמֶּנּוּ דְבֹר שְׁנַעֲשֶׂה שִׁיחָה בְּפִי הַבְּרִיּוֹת, וְכָלֵם מְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ, וְהוּא הוֹלֵךְ נֵעַ וְנָדַד וּמִתְפַּזֵּר בְּפִי כָּלֵם, וְאֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד שָׁבָא לְשֵׁם, יֵשׁ לוֹ עֲנוּיִים וְצָרוֹת מְשֻׁנוֹת" וְכו' וְכו', וּמִזֵּה הֵינּוּ מִמָּה שְׁמִדְבָרִים מִמֶּנּוּ, יֵשׁ לוֹ יְסוּרִים וְעֲנוּיִים גְּדוֹלִים, וְכָל זֵה בָּא מֵהַסְטֵרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת.

וְעַל-כֵּן לֹא בְּחִנָּם שְׁמַעְתָּ לְדָבָר עָלֵי, כִּי אֵינִי יַחִיד בְּזֵה, כִּי גַם עַל רַבְּנוּ ו"ל דְּבָרוֹ וּמָה שֶׁדְּבָרוֹ וְעוֹדֵם מְדַבְּרִים, עַד שְׁאוּמְרִים מָה שְׁאוּמְרִים, שְׁאֲסוּר לְהִסְתַּכֵּל בְּהַסְפָּרִים הַקְּדוּשִׁים, כִּיְדוּעַ דְּבָר זֵה בֵּין הַמְתַּנְגְּדִים הָאֲרוּרִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן עַל מוֹהֲרָנָת ו"ל דְּבָרוֹ

שכד אֲשֶׁר ד' רסה בַּנְחַל

וּמְדַבְּרִים הַרְבֵּה. וְחֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִי שֶׁלֹּא הִטְעָה אֶת עַצְמוֹ וְהִסְתַּפֵּל בְּסִפְרֵי רַבְנֵי ו"ל וּמוֹהַרְנ"ת ו"ל — לֹא הִתְחַרַּט. וּכְמוֹ-כֵן הַדָּבָר עִמּוֹ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵאִיר הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, וְנִזְכָּה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית.

וְהִנֵּה מְבֹאֵר שָׁם, כִּי הַשָּׁלֵשׁ קְלָפוֹת הֵן: שֶׁר הָאוֹפִים וְשֶׁר הַמְשָׁקִים וְשֶׁר הַטְּבָחִים, שֶׁהֵן תַּאֲוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, וְדַבְּרָנוּ מִזֶּה; כִּי עַל-פִּי-רַב עָקַר הַדְּבֹר שֶׁמְדַבְּרִים כָּל דָּבָר אֲסוּר הוּא בְּשַׁעַת אֲכִילָה, כִּי בְּאֵמֶת אִז הוּא שַׁעַת מְלַחְמָה כְּמוֹכָא, כִּי בְּשַׁעַת אֲכִילָה הָאָדָם יָכוֹל — אוֹ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם, לְהַפְוֶה, כִּי הַמְּאֲכָלִים וְהַמְשַׁקָּאוֹת נִתְהַפְּכִים לְמַהוּת הָאָדָם (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן קכט); וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, אִם מְדַבְּרִים דְּבוּרֵי תוֹרָה, אִז נִתְהַפְּכִים הַמְּאֲכָלִים וְהַמְשַׁקָּאוֹת לְאוֹר רוּחָנִי עַד מְאֹד מְאֹד, וּמוֹסִיף חֵיוֹת וְכַח בְּנִשְׁמָתוֹ, וְלִהְיוֹת כְּשֶׁמְדַבֵּר אִז כָּל דָּבָר רַע, חֵס וְשָׁלוֹם, נִתְהַפְּכִים הַדְּמִים אֲצִלוֹ לְרַע גָּמוּר.

וְעַל-כֵּן הִזְהִירוּנוּ חז"ל הַקְּדוּשִׁים מְאֹד מְאֹד לִזְמַר תוֹרָה בְּשַׁעַת הַסְּעָדָה, וּמוֹכָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (חֶלֶק ב' קנד. קסח: ריג. רנג:): כְּשֶׁאָדָם אוֹמֵר תוֹרָה בְּשִׁלְחָנוּ, אִזִּי יוֹצֵא כְרוֹז בְּכָל יוֹם, וּמְכַרִּיז זֶה הַשִּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' (וְחֻזְקָאֵל מֵא, כב); וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד בְּשַׁעַת אֲכִילָה לְדַבֵּר דְּבוּרֵי תוֹרָה, אוֹ שִׁיקַח פְּסוּקָה, וְיִחַשֵׁב בְּזֵה כָּל הַסְּעָדָה, וְיִחַדֵּשׁ עָלָיו אִיזָה חֲדוּשׁ, אוֹ שִׁיִּסְתַּפֵּל וְיַעֲזִיב אִז בְּאִיזָה סִפֵּר, אוֹ שִׁיִּדְבֹר עִם אַחֵרִים דְּבָרֵי תוֹרָה, וְאִז יִהְיֶה נַעֲשֶׂה סְעָדָה מְצוּנָה, וְאִז אִין צְרִיכִים לְדַקְדָּק כָּלֵל בְּדַקְדוּקֵי הַבֵּל, אִם זֹ תַּאֲוֹת אֲכִילָה אוֹ לֹא, הָעֵקֶר לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְאָכַל סְעָדָה קְבוּעָה עִם פֶּת, לְרַחֵץ אֶת הַיָּדַיִם וְלְאָכַל, שִׁיְהִיָּה לוֹ כַּח לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַחֲרֵי-כֵן לְבָרַךְ בְּרַכְת־הַמְּזוֹן בְּחֵיוֹת וּבְשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְאִם מְרַגֵּשׁ שֶׁהוּא רַעֵב, כְּדָאֵי לְטַל יָדַיִם כְּמָה פְּעָמִים בַּיּוֹם, מֵאֲשֶׁר יִתְפַּס בְּכָל פַּעַם אִיזָה מְזוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', כְּמוֹ רַעֲבָתָן.

וּמְסִפְרִים עַל הַרֵב הַקְּדוּשׁ ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן (בְּעַל מְחַבֵּר סִפֵּר "בְּאוֹר הַלְקוּטִים"), שֶׁדָּרְכוּ הִיָּתָה לְטַל יָדָיו וְלְאָכַל כְּמָה פְּעָמִים

אָשֶׁר ד' רסה בְּנַחֵל שְׁכָה

ביום (כי הָיָה אִישׁ גֹּבֵה וּבֶעַל בֶּשֶׁר, וְעַל־כֵּן הִכְרַח לֶאֱכֹל כֹּמֵה פְּעָמִים, וְכֵן כִּי הָיָה סוֹבֵל עַל חֲלֵי מַעֲסִים, וְחִמְנָא לְצִלָּן, וְהִכְרַח לֶאֱכֹל). וְאַחַר אֲכִילָתוֹ הָיָה מְבָרֵךְ בְּרֶפֶת־הַמְּזוֹן בְּחַיּוֹת וּבְדַבְּקוֹת כְּזוֹ, אֲשֶׁר הָיָה לֵב כָּל שׁוֹמֵעַ גַּמֵּס מְרַב עֲרֻבוֹת וּדְבָקוֹת. וְהָיוּ אוֹמְרִים אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ, כִּי מִן הַשָּׁמַיִם מִשְׁתַּוְּקָקִים לְבְרֶפֶת־הַמְּזוֹן שְׁלוֹ, וְעַל־כֵּן עוֹשִׂים אוֹתוֹ רָעַב, שְׂיַרְחֵץ בְּכָל פַּעַם, כְּדִי שְׂיִבְרַךְ בְּרֶפֶת־הַמְּזוֹן כְּזֶה.

וְעַל־כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, כַּלֵּךְ מִשְׁטִיּוֹת וְדַמְיוֹנוֹת שֶׁל תַּאֲוֹת אֲכִילָה, הֶעָקַר צְרִיכִים לֶאֱכֹל, שְׂיִהְיֶה לוֹ כַח לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמֵה לֵךְ לְהִתְבַּלְבֵּל — אִם אַתָּה בַּעַל תַּאֲוָה אוֹ לֹא וְכוּ', רֵאֵה לַעֲשׂוֹת אֲצִלֶּךָ גֵּדֵר לֹא לֶאֱכֹל שׁוֹם סְעֻדַת עֲרָאִי, רַק סְעֻדַת קִבְעָה, וְאַז תֵּאֱכַל כָּל מִינֵי מַעֲדוּנִים, כַּאֲשֶׁר יִשְׁפִיעַ עֲלֶיךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְתִקְבַּע לַעֲצָמָךָ אִיזָה שְׁעוֹר בְּתוֹךְ הַסְּעֻדָה.

וְשָׁמַעְתִּי פַעַם מֵאַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, כִּי דִרְכוֹ בְּכָל סְעֻדָה לַעֲיֵן בְּאִיזָה סֵפֶר עַל פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעָה, וְקִדְּם כָּל סְעֻדָה אוֹמֵר: עֲכָשׁוּ אֲנִי הוֹלֵךְ לֶאֱכֹל עִם הַיְתוּלְדוֹת' וְכוּ', עֲכָשׁוּ אֲנִי הוֹלֵךְ לֶאֱכֹל עִם הַדְּגָל מַחֲנֶה אֲפָרִים' וְכוּ', עֲכָשׁוּ אֲנִי הוֹלֵךְ לֶאֱכֹל עִם הַקְּדֻשַׁת לִוִי' וְכוּ' וְכוּ', כִּי בְּכָל סְעֻדָה וּסְעֻדָה לְקַח לַעֲצֻמוֹ סֵפֶר אַחַר לַעֲיֵן בּוֹ; אֲשֶׁרִי עֵינַי רֵאֲתָה אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ הִיקָרִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר אֵינָם מְטַעִים אֶת עַצְמָם. וַיֵּשׁ שְׁלוֹמְדִים פָּרַק מִשְׁנֵיּוֹת בְּשַׁעַת הַסְּעֻדָה, וַיֵּשׁ מִי שְׁלוֹמְד 'עֵינַי יַעֲקֹב' אוֹ שְׁאֵר לַמּוֹדִים, כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ.

אָחִי, אָחִי! הֵם הֵם מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הָאֲמַתִּיִּים, וְאֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ כְּבָר לֹא יִבְקְרוּ אֶת הַסְּפָרִים שְׂזִכִּיתִי לְהַדְפִּיס, כִּי לֹא יִדְבְּרוּ אֶלֶּא אֲנָשִׁי עֲרַב־רַב. וְעַל־כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי! הַשְּׁלֵךְ מִמֶּךָ עֲכָשׁוּ הַקְּטָנוֹת וְהַיְלָדוֹת, וְרֵאֵה לְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרֶיךָ, וְכֵן רֵאֵה לֶאֱכֹל בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה, כִּי (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲכִילָה, סִימָן ב'): שְׁלַחְנוּ שָׁל אָדָם מִטְהַר לוֹ מִכָּל עוֹנוֹתָיו, עֵינַי שָׁם; וְתִבְרַךְ בְּרֶפֶת־הַמְּזוֹן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, כִּי הִיא מַצְוָה מִדְּאוּרִיתָא, וּבְגִלְגַּל עַל־יְדֵי רִגְלוֹת לְהַחֲסִיר בְּרֻכָה אוֹ לְשַׁלֵּב אַחַת בְּחִבְרָתָהּ בְּלֹא יוֹדְעִים, כְּשִׁמְדִּבְרִים בְּעַל־פֶּה, כְּפִדּוּעַ דְּבָר זֶה.

וְאָצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט מִהָאֲכִילָהּ, הִיא עֲבוּדָה בַּפְּנֵי עֲצָמָה: הַנְּטִילַת יָדַיִם וְהַבְּרָכוֹת בְּיָשׁוּב הַדְּעַת כְּזֶה, אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר, וְאַחֲר־כֵּן הָאֲכִילָהּ בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, וּלְאֵט לְאֵט בְּמַתִּינּוֹת וּבְיָשׁוּב הַדְּעַת מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ ו"ל עַל זֶה, וְאָמַר שְׂלֵא לְאָכֹל בְּמַהִירוֹת, כִּי זֶה בְּחִינַת "הַלְעִיטְנִי גַּא", רַק תָּמִיד יִחְשַׁב בְּשַׁעַת אֲכִילָתוֹ, כְּאִלּוּ יוֹשֵׁב וְאוֹכֵל לִפְנֵי אָדָם חָשׁוּב, אֲשֶׁר אִזּוּ בְּוֹדָאֵי מְדַקְדָּק אֵיךְ שְׂאוּכֵל (עַיֵן תַּיִי-מוֹהַר"ן, אוֹת עֲבוּדַת ה', סִימָן ט). וְאֵין צְרִיךְ לוֹמַר מִי שֶׁכָּבַר בָּא וְנִכְנַס בְּסוּד ה', אֲשֶׁר אֲכִילָתוֹ הִיא בְּיַחְוִדִים נוֹרְאִים, וּבְכָל לְעִיסָה יֵשׁ לוֹ כְּוָנוֹת וְיַחְוִדִים אַחֲרִים, וְהַלְמוּד בְּהַשְׁלָחַן, וּמִכָּל שָׁפֵן אֵלוֹ שְׂמֵאֲכִילִים גַּם אֵיזָה עָנִי עַל שְׁלַחְנָם וְדַבּוּרֵי הַהִתְחַזְקוֹת שְׂמֵדַבְרִים עִמוֹ אִזּוּ, כִּידוּעַ אֲשֶׁר רַבֵּנוּ ו"ל רָצָה מְאֹד שֶׁיִּדְבְּרוּ עִם אוֹרַחַת, וְהִזְהִיר עַל זֶה בְּיֹתֵר. וּפְעַם אַחַת בְּעָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ הִיָּתָה סְעֻדַת בְּרִית, וְהִיָּה אִזּוּ הָרַב הַקְּדוֹשׁ ר' יוֹדֵל ו"ל מִתְלַמִּידֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְזָרָו אֶת הָעוֹלָם מִפְּנֵי כְבוֹד שַׁבַּת וְכוּ', וְאַחֲר־כֵּן כְּשֶׁבָּא אֶל רַבֵּנוּ ו"ל, וְסִפֵּר לוֹ בַּפְּרָטִיּוֹת אֵיךְ שֶׁעָבַר הַבְּרִית, הַקְּפִיד עָלָיו רַבֵּנוּ ו"ל, וְאָמַר לוֹ: אִם הֵייתָ מְאָרִיךְ, הֵייתָ יָכוֹל לְהַאִיר בְּאֵיזָה אָדָם דַּבּוּרֵי אַמוּנָה וְכוּ'.

וְכֵן מְסַפֵּר עַל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִתְלַמִּידֵי רַבֵּנוּ ו"ל, שֶׁהָיָה מְכַנִּים אוֹרַחַתִּים, אֶף הִתְנָה עִם הָאוֹרַחַתִּים, שְׂלֵא יִדְבְּרוּ עִמוֹ בְּשַׁעַת אֲכִילָתוֹ מְרַב דְּבַקוּתוֹ בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּפְעַם נִתְאַרַח אֶצְלוֹ אוֹרַחַת אֶחָד, שְׂמֵאֹד מְאֹד נִשָּׂא חֵן בְּעֵינָיו, כִּי הָיָה נִרְאָה אָדָם מוֹרֵם מְעַם, וְעַל-כֵּן חָשַׁב בְּעָרֵב שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, כִּי בְּסְעֻדַת לַיִל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ יִדְבֵּר עִמוֹ, וּבְכוּא לַיִל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, מְרַב הִתְמַדְּתוֹ בְּדַבְּקוֹת הַבוֹרָא, אָמַר בְּדַעְתּוֹ, כִּי לְמַחְרָתוֹ בְּסְעֻדַת יוֹם שַׁבַּת-קֹדֶשׁ יִדְבֵּר עִמוֹ, וּכְשֶׁבָּא בְּבַקָּר בְּשַׁעַת סְעֻדָה מְרַב הִתְמַדְּתוֹ בְּדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ, אָמַר בְּדַעְתּוֹ, כִּי בְּעַת סְעֻדָה שְׂלִישִׁית יִדְבֵּר עִמוֹ, וְכֵן הָיָה בְּסְעֻדָה שְׂלִישִׁית שְׂאָמַר, שְׂבַמְלֹהָ מְלָכָה יִדְבֵּר עִמוֹ, וּבֵינֵן כֵּן אַחַר הַשַּׁבַּת נִעְלַם הָאוֹרַחַת, וְנִצְטַעַר מְאֹד מְאֹד עַל שְׂלֵא זָכָה לְדַבֵּר עִמוֹ, וְהִלֵּךְ לְחַפְשׁוֹ וְלֹא מְצָאָהוּ, וּכְשֶׁבָּא אֶל רַבֵּנוּ ו"ל, וְסִפֵּר לִפְנָיו אֶת כָּל מַה שֶּׁקָּרָה, עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ ו"ל: "אִם הֵייתָ נִזְהָר לְדַבֵּר עִם כָּל אוֹרַחַת, אִזּוּ הֵייתָ זֹכָה לְדַבֵּר גַּם עִם הָאוֹרַחַת הַזֶּה". וְהֵבִין מִדַּבְּרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, שֶׁזֶה הָיָה

אָשֶׁר ד' רסה בְּנַחֵל שְׁכֹו

אַיִזָּה אֹרַח מֵהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְלֹא מֵעֲלָמָא הַדִּין, וְאִז הַתְּחִיל לְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד שְׁנַתְּאֲרַח אֲצֵלוּ.

וְשָׁמַעְתִּי פַּעַם אַחַת מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שְׁצָרִיכִים לְכַבֵּד אֶת כָּל אֹרַח הַבָּא אֵלָיו, כְּאֵלוּ זֶה הָיָה אֵלָיְהוּ הַנְּבִיא, וְאִז יִזְכֶּה פַּעַם גַּם לְאֵלָיְהוּ הַנְּבִיא, וְדַבְּרִי פִי חֲכָם חֵן.

וְהַבְּרַכַּת-הַמְּזוֹן אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, הִיא בְּחִיּוֹת וּבְנַעַם וּבְדַבְּקוֹת נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד. וּפַעַם אַחַת עָשְׂתָה אֲדָל בַּת רַבְּנוּ ז"ל סְעֵדָה, וְהָיוּ הָאֲנָשִׁים בְּחֶדֶר אֶחָד וְהַנְּשִׁים בְּחֶדֶר אֶחָד כְּנֶהוּג. וּבַתוֹךְ שִׁיחַת הַנְּשִׁים, חָשְׁבוּ שְׁכָבֵר בְּרָכוּ "בְּרַכַּת-הַמְּזוֹן", עָנְתָה וְאָמְרָה לָהֶם אֲדָל, שְׁעוֹד לֹא בְּרָכוּ בְּרַכַּת-הַמְּזוֹן. וְכִשְׁשָׂאֵלוּ אוֹתָהּ מֵאִין הִיא יוֹדַעַת? הִשִּׁיבָה: וְאוֹרוֹם מֵיִן טֹאטְעֵנְס לֵייט, אַז זַיי בְּעִנְטְשִׁין הָעֶרֶט מְעוֹן², וְכֵן הָיָה, שְׁאַחַר קִצַּת זְמַן שְׁמַעוּ קוֹלוֹת בְּהַתְּלַהֲבוֹת עֲצוּמָה, שְׁבִּרְכוּ אִז אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים.

וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְכַבֵּי! רְאֵה לְבַטֵּל מֵעֲלִיךָ כָּל מִינֵי שְׁטִיּוֹת וְדַמְיוֹנוֹת, וְאֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הָאֲמִתִּים אֵין שׁוּם מַחְלָקַת, כְּלָם בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת אֲמִתִּי, וּמְקִימִים אֶת עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְכַשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאֲשָׁרִי מִי שְׁמַצְרֵף אֶת עֲצָמוֹ עִמָּהֶם, עִם אֵלוּ שְׁעֵדִין בְּהִיכַל-הַקֹּדֶשׁ שְׁלֹא נִפְלוּ וְלֹא נִתְקַרְרוּ עֲדִין (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן נט); כִּי הַצְּדִיק בּוֹנֶה "הִיכַל-הַקֹּדֶשׁ", וְהַסְטֵרָא אַחְרָא רוֹצֶה לְרַחֵק מִשָּׁם אֶת הַמְּקַרְבִּים, וְכֵן רַבִּים נִתְרַחֲקִים וְנִתְקַרְרִים, וְאֵלוּ שְׁזוֹכִים לְהַשָּׂאֵר, עֲלֵיהֶם נֹאמֵר (ישעיהו ד, ג): "וְהִנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַיִם קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ", עֵין שָׁם; וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַצְטַרֵף עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַלּוֹמְדִים בְּצוֹתָא בְּכָל לַיִל רַבִּיעֵי בְּ"הִיכַל-הַקֹּדֶשׁ" בִּירוּשָׁלַיִם.

...הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

נָא לְהִרְאוֹת אֶת הַמְּכַתֵּב לְחַבְרֵךְ מוּסַר כְּתָב זֶה, וְכֵן לְהַאֲבִירָךְ ...
נְרוּ יְאִיר.

ק) כְּשֹׁאֲנָשֵׁי אָבִי מְבָרְכִים בְּרַכַּת-הַמְּזוֹן — שׁוֹמְעִים.

ד' רסו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדוש לסדר לך-לך ה'תשמ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידיד נפשי, הבחור
יניק וחפים ... גרו יאיר ויזרח.

הנה את מכתבך לנכון קבלתי כבר הרבה פעמים, רק מרב
טרדותי הרבות בעסק הרבים, לא היה הפנאי להשיבך.

ואני שמח מאד מאד על הקבלה שקבלת על עצמך לכתב לי
מכתב אחד על-כל-פנים פעם אחת בשבוע, ולרשם כל מה שעבר
עליך בשבוע זה, אשר באפן כזה אני מקנה להשם יתברך "כמים
הפנים לפנים, כן לב האדם לאדם" (משלי כו, יט), תזכה לכל
התקונים המובאים בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד', להכליל
לגמרי באין סוף ברוך הוא. וכן מובא בצעטיל קטן של רבנו
אלימלך זי"ע, להתקשר עם חבר ומורה דרך, ולספר לו הכל, עין
שם.

ומאד שמחתי, ידידי היקר, במה שזכית לשקד הרבה בספר
"משיבת נפש", ובספר "השתפכות הנפש", כי בחסדי השם יתברך,
בהיותי בחור צעיר, מצאתי בביתנו ספר "משיבת נפש" ישן, שקנה
אבי מורי ורבי מאיזה בחור לפני יותר משלשים וחמש שנים, והיה
מנח בביתו, עד שפעם אחת הקרה השם יתברך את הספר הזה לידי,
והחיה אותי מאד מאד, והרבה שקדתי בו, עד שזכיתי להתנדע
מרבי אמת כזה, אשר מאז שראיתי מה שספר קטן יכול להפך אדם
מהפופך לגמרי, אז השלכתי נפשי מנגד, והדפסתי תכף-ומיד אחרי
חתנתי עשרת אלפים ספרי "משיבת נפש", "השתפכות הנפש",
והפצתים בכל העולם כלו בזול גדול בכמה פרוטות, ותהלה לאל,
מאז התחילו להתקרב המון בני הנעורים, ולאת לאט נתפתח
"היכל-הקדוש" בביתי, אשר, תהלה לאל, במשך השנים יצאו משם
תלמידים מפלגים. וגם אלו שזכו להדפיס את ספרי רבנו ו"ל כמו

... וְ... הֵם תְּלִמִּיּוֹת "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", שֶׁקִּבְּלוּ אֶצְלָנוּ הַהִתְעוֹרְרוֹת
 לְהִדְפָּסָה. עַל-כָּל-פָּנִים מְאֹד מְאֹד אֲנִי שֹׂמֵחַ שֶׁאַתָּה שׁוֹקֵד בְּשָׁנֵי
 הַסְּפָרִים הַנִּלְוִים, שֶׁהֵם תְּמִצִּית דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְחִבְרָם הָרַב הַחֲסִיד ר'
 אֶלְטֵר טֵעֶפְלִיקֶעֶר ו"ל, אֲשֶׁר הִזָּה חֲתָן ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ו"ל,
 וְזָכָה וְזָכָה אֶת הָרַבִּים עִם שְׁנֵי סְפָרִים אֱלֹהִים, אֲשֶׁר רַבִּים רַבִּים מֵאַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמְנוּ הִתְקַרְבוּ אֵל דַּעַת רַבֵּנוּ ו"ל עַל יָדָם. וְאַף שֶׁבְּחִיּוֹ עָשׂוּ מְזֵה
 הָרַבָּה לִיצְנוּת, כְּאֲשֶׁר סִפְרוּ לִי כַּמָּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְכֵן שִׁמְעַתִּי
 פַּעַם אַחַת מֵר' לִוִי יִצְחָק (נִירוּ יֵאִיר) [ו"ל], שֶׁכְּנֹוּהוּ בְּכַמָּה שְׁמוֹת
 גְּנָאִי בְּעִבּוּר הַסְּפָרִים הַנִּלְוִים, אַף-עַל-פִּי-כֵן מָה נִשְׁאַר מִמִּתְנַגְּדֵי?
 שׁוֹם דְּבַר, וּמִמֵּנוּ נִוְתְּרוּ שְׁנֵי הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר מְחַזְּקִים וּמְחַיִּים
 אֶת כָּל נַפְשׁ הַהוֹגָה בָּהֶם.

וְעַל-כֵּן מְאֹד מְאֹד אֲנִי שֹׂמֵחַ, שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בָּהֶם, הַתְּמִיד בָּהֶם,
 וְשֵׁם תְּמַצֵּא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ, כִּי הֵם קִצּוֹר דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל וּמוֹהֲרֵינֵנוּ
 ו"ל, הַמְּדַבְּרִים מֵהַתְּחִיּוֹת וְהַתְּבוּדוֹת, אֲשֶׁר דְּבָרִים אֵלֶּה הֵם יְסוֹד
 מוֹסֵד אֶצְל רַבֵּנוּ ו"ל; כִּי עַקֵּר הַשִּׁעָר וְהַפֶּתַח לְהַכְּנִס אֵלָיו יְתִבְרֵךְ,
 הוּא רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲרֵינֵנוּ, חֵלֶק ב', סִימָן פד),
 לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לִילָף בְּקֶרֶן זְוִית, אוֹ בְּמִקוֹם מִיָּחָד שְׁאִין שָׁם
 בְּנֵי-אָדָם, וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ אֵלָיו יְתִבְרֵךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ
 וְהֵבִין אֶל אָבִיו. וְצָרִיכִים לְהַתְּמִיד בְּזֶה בְּיוֹתֵר מֵהַכָּל; כִּי בְּאַמַּת
 כְּשֶׁאָדָם מְכַנִּס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתּוֹ מְצִיאֹתוֹ יְתִבְרֵךְ, אֲשֶׁר מְלֹא כָל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ, אֲזִי תְּמִיד יְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרֵךְ, כִּי אִם הִזָּה הָאָדָם יוֹדֵעַ יְדִיעָה
 זוֹ בְּלֵב בְּרוּר, הֵינּוּ שֶׁהַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ עוֹמֵד עָלָיו, וְשׁוֹמֵעַ כָּל דְּבוּר
 שְׁמוּצִיא מִפִּיו, בּוֹדָאִי הִזָּה מִתְּחִיּוֹת בְּזֶה, וּמְדַבֵּר תְּמִיד אֵלָיו יְתִבְרֵךְ,
 אֵף מִחַמַּת שְׁאִין הִיְדִיעָה הַזֹּאת חֲקוּקָה הֵיטֵב הֵיטֵב בְּלִבּוֹ, עַל-כֵּן
 מִתְּרַשֵּׁל בְּזֶה (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲרֵינֵנוּ, חֵלֶק א', סִימָן סב).

וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר וְהַיְסוֹד שֶׁהַכָּל תְּלוּי בּוֹ, שֶׁתְּהִיָּה רְגִיל לְבָרַח
 מִפַּעַם לְפַעַם לְמִקוֹם גְּנוּזֵי שְׁאִין שָׁם אָדָם, וְתִפְרָשׁ שִׁיחָתְךָ וְתִפְלֵתְךָ
 אֵלָיו יְתִבְרֵךְ, וְכֵן תִּרְאֶה לְגִלוֹת לְפָנָיו יְתִבְרֵךְ אֶת כָּל רְצוֹנְךָ וְכִסּוּפֶיךָ
 בְּפָרְטֵי פְּרִטְיוֹת שְׁיֵשׁ לְךָ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר מֵהַפְּסוּפִים טוֹבִים
 שְׁיֵשׁ לְךָ, עוֹשֶׂה וּבוֹנֵה צְרוּפִים פָּנִים וְאַחֹר, כְּמוֹכָא בְּסִפְר "פְּרִדָּס

של אשר ד' רסו בנחל

רמונים" מהרמ"ק ז"ל. ועיין בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לא, מעלת הזוכה להוציא מפיו הכסופים טובים שלו, ומה נעשה מזה, עיין שם; וכן עיין בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סו, אשר בזה שמוציא מפיו הרצונות והכסופים שלו, על-ידי-זה זוכה לשבר המגיעות, ויזכה סוף כל סוף לקימם וכו', עיין שם.

על-כל-פנים איך שהוא צריכים להרגיל את עצמו עוד מימי נעורותו וקטנותו לדבר עמו יתברך באשר עשה רבנו ז"ל, אך על זה צריכים התחזקות עצומה עד מאד מאד, כי הפעל-דבר גיח הכל, אבל לא לדבר עמו יתברך, כי מפחד מזה מאד מאד, ועל-פן מפיל את האדם, ומשליכו למקום שמשליכו, והעקר — בספקות וחסרון אמונה, באפן שיתרשל מהעבודה קדושה הזו, כי הוא יודע שאם יהיה אדם חזק בזה לדבר עמו יתברך, אזי אין לו כבר מה לעשות עם האדם זה. ועל-פן על תפלה והתבודדות, צריכים התחזקות עצומה עד מאד מאד, ובשביל זה טוב מאד לשקד הרבה בשני ספרים אלו: "משיבת נפש" ו"השתפכות הנפש", שזה מדבר מהתחזקות, וזה מדבר מהתבודדות, ובימי נעורי שקדתי בהם הרבה מאד מאד, ותהלה לאל, עזרו לי הרבה הרבה בעבודתי ובהתקרבתי אל רבנו ז"ל, עד שזפני השם יתברך אחר-כך לשקד הרבה ב"לקוטי-מוהר"ן" וב"לקוטי-הלכות" ימים ושנים רצופות, והכל היה בזכות שני הספרים הנ"ל. ועל-כן, אחי, אחי! בחור צעיר צריך מאד מאד לשקד בשני ספרים אלו למען החיות נפשו.

והנה אודות הסדרים שאמה מבקש לכתב לה, אחי, אחי! זהו דבר קשה מאד מאד, כי כל אחד יש לו טבע והרגל אחר, וכן עוברות עליו ירידות ונפילות והשלכות אחרות, ועל-כן צריך לסדרים אחרים, ואין זה רצון רבנו ז"ל לומר לאדם מה לעשות, ענינו הוא רק לעורר על התבודדות, ולחזק הרבה על דבר זה, ועל-ידי התבודדות יזדכך אצלו המחין והנפילות, ויהיו לו עצות אמתיות איך ובמה להתנהג, כל אחד כפי שרש נשמתו ומדרגתו וכל אחד כפי ענינו.

ועל-כן, חֲמַדַּת לְבָבִי! אֶת הַשְּׁעוּרִים שְׁבִישִׁיבָה אֶל תְּנִיחַ, חֵס וְשֵׁלוֹם, אֲדַרְבֶּה הַשְּׁעוּרִים הָאֵלֶּיךָ לְךָ לְשִׁעוּר עֵיוֹן, וְתִשְׁמַע וְתִשְׁמַח הַיֵּטִב אֶת לְבָבְךָ אֶל כָּל מַה שֶּׁהֵרָאשׁ יִשִּׁיבָה לְוֹמֵד בְּהַשְּׁעוּר, וְשָׁמַר מְאֹד מְאֹד עַל זְמַנֵּי הַיִּשִּׁיבָה, אֲךָ בְּזְמַנִּים הַפְּנוּיִים לָכֶם, אִז תִּרְאֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ עִם רַש"י וְהַתְּרַגּוּם, בְּאִפְּן שֶׁעַד יוֹם שְׁשֵׁי תִזְכֶּה כָּבֹר לְעֹבֵר אֶת הַסְּדֵרָא: שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם וּפְרוּשׁ רַש"י, וְכֵן תִּקַּח לְךָ מִשְׁנֵיּוֹת (מִנְקֻדוֹת), וְתִהְיֶה רְגִיל בְּאַמִּירַת הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת כְּסִדְרָן, וְכִשְׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים שֶׁשָּׂה סִדְרֵי מִשְׁנָה, תִּתְחִיל עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְדַבֵּר זֶה תַּעֲשֶׂה בְּזִמְנֵי הַפְּנוּי שֶׁלְּךָ, בְּשִׁעָה שְׁשֵׁי בְּטוּלִים אוֹ כִּשְׂאֵתָה נּוֹסֵעַ עַל הַדֶּרֶךְ יִהְיֶה עִמָּךְ מִשְׁנֵיּוֹת, וְתִהְיֶה רְגִיל מְאֹד מְאֹד בְּאַמִּירַתְךָ, כִּי מִקְבֵּל אֲצֵל אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר מֵה שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן יט), אֲפֵלּוּ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים הַרְחוּקִים מִן הַקְּדוּשָׁה מְאֹד, שֶׁנִּלְכְּדוּ בְּמִצְוֵה רָעָה, עַד שֶׁרְגִילֵינִי בְּעִבְרוֹת, חֵס וְשֵׁלוֹם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲךָ-עַל-פִּי-כֵן הִכַּח שֶׁל הַתּוֹרָה גְּדוּל כָּל-כָּךְ, עַד שֶׁיִּכּוֹל לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעִבְרוֹת שֶׁרְגִילֵינִי בָּהֶם, חֵס וְשֵׁלוֹם, אִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֵק קְבוּעַ וְחִיּוּב חֲזֵק לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם כָּךְ וְכָךְ, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, בְּנֻדָּאֵי זִכְרוֹ לְצֵאת מִמִּצְוֹתֵם הַרְעָה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי כִּחַ הַתּוֹרָה גְּדוּל מְאֹד, עֵינֵי שָׁם; שִׁנָּה סוֹבֵב בְּעֵקֶר עַל מִשְׁנֵיּוֹת, וְכָךְ וְכָךְ סוֹבֵב עַל ח"י פְּרָקִים בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁרֵי שִׁיאַחֲזוּ בָּהֶם!

עַל-כָּל-פְּנִיִם דְּבָר זֶה תִּרְאֶה לַעֲשׂוֹת רַק בְּזִמְנֵי הַפְּנוּי לְךָ. וְכֵן תִּקַּח שְׁלֶחַן עָרוּךְ וְתִלְמַד הַרְבֵּה הַרְבֵּה מִחֲבֵר רַמ"א מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְתִתְחִיל מִהַאֲרַח חַיִּים, וְכִשְׁתִּסִּים תִּתְחִיל יוֹרֵה דַעָה וְכֵן הִלָּאָה, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת כָּל אַרְבָּעָה חֲלָקֵי שְׁלֶחַן עָרוּךְ מִחֲבֵר רַמ"א, וְתִתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְכָל זֶה תַּעֲשֶׂה בְּזִמְנֵי הַפְּנוּי לְךָ, מִלְּבַד זֹאת אֶל תִּבְלִבֵּל אֶת עֲצָמְךָ יוֹתֵר, כִּי אִם תּוֹסִיף עַל עֲצָמְךָ הַרְבֵּה שְׁעוּרִים, לֹא תִלְמַד אַחֲרֵי-כֵן כְּלוּם. עַל-כֵּן רְאֵה לְאַחֲזוֹ בְּשִׁלְשָׁה שְׁעוּרִים אֵלֶּיךָ בְּכָל יוֹם: בְּחֲמֵשׁ וְרַש"י, מִשְׁנֵיּוֹת וְשְׁלֶחַן עָרוּךְ, וּבְשְׁנֵי הַסְּפָרִים הַגְּדוּל: "מְשִׁיבַת גַּפְשׁ" וְ"הַשְּׁתַּפְּכוֹת הַגַּפְשׁ", אֲשֶׁר שְׁעוּרִים אֵלֶּיךָ טוֹבִים מְאֹד מְאֹד לְבַחֲוֹר צָעִיר כְּמוֹתְךָ. וְאִם תִּצְטִיֵּת בְּזֶה תִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה

גדולה בחייה. והעקר לא להתרשל מהשעורים הקבועים בשיבה, ששעורים אלו יהיו אצלך קדש, ויהיו בכלל שעור עיון, כי באפן הזה תזכה אחר-כך להבין מה שתלמד כשתגדל, כי אם אין מכניסים את הראש בשיבה בהשעור, אזי כשגדלים נשארים בורים וריקים.

ואודות להיות ער בלילות, בזה אתה צריך מאד מאד להתישב בדבר, שלא יהיה יצא שכרו בהפסדו, ובפרטיות בחור צעיר, כשהוא ער כל הלילה, אזי הוא שכור ומבהל ומבלבל כל היום וישן, ואין בידו פלוגים. על-כן, לדעתי, שמר את הזמנים מאד מאד (היט די צייט), שתישן דיקא בכל לילה, וכן תראה לאכל, באפן שיהיה לך כח לעבד את השם יתברך. ומאד מאד צריכים לברוח מדמיונות כאלו, אשר נעשה בעתים האחרונות, שמבלבלים בחורים צעירים לצאת בלילה בשדות, ולהשאיר שם כל הלילה, ואחר-כך עוברים זמן קריאת שמע ותפלה, וישנים כל היום. ובאמת מי שיש לו רק מעט שכל, יכול לעשות לעצמו סדר נפלא בחיי יום יום. וראו בחוש, כי כל אלו מאנשי שלומנו, שהיו מסדרים היטב — הצליחו, וכל אלו "השרפים" (די ברענערס) — נשרפו, ולא נשארו מהם אחר-כך שום דבר. וכל אלו שהלכו בדרך נעם וישוב הדעת, כאשר הורה אותנו מוהרנ"ת ז"ל, גדלו והצליחו בחייהם עד מאד. ועל-כן, חמדת לבבי! ראה להזהר מאד מאד לא לסגף את עצמך בשנה, רק בשעה שאתה מרגיש שאתה צריך לישן — ראה לישן. ואודות חצות, אם תוכל ללכת לישן מקדם, אזי תזכה לקום מקדם, וגם אם תקום קדם אור היום, עדין יכולים לומר חצות, פמוכא בפוסקים ובשער הפונות. וכן תראה להזהר ללכת למקנה בכל יום ויום, פי זהו סימן טהרה, אם נזהרים בטבילת מקנה. ותכף-ומיד כשאדם מתרשל במקנה, צריכים לחקר אחריו, כי משהו לא בסדר עמו. ומוהרנ"ת ז"ל הבטיח, שמי שיהיה נזהר לילה בכל יום למקנה, אזי יש לו תקנה לתקן את כל פגמיו. ואנשי שלומנו נזהרים בדבר זה מאד מאד, ואם אפשר לילה קדם התפלה — מה טוב ומה נעים, ואם לא — על-כל-פנים פעם אחת צריכים להיות נזהר,

אֲשֶׁר ד' רסז בְּנַחֵל שֶׁלֵג

וְהָיוּ הַרְבֵּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהָיוּ כָּל-כָּף רְגִילִים בַּמִּקְוֵה, שֶׁהָלְכוּ לִפְנֵי כָּל תַּפְלָה: "שְׁחָרִית, מְנַחָה, מְעֵרִיב, חֲצוֹת", אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקָם, יְהִי חֻלְקָנוּ עִמָּהֶם!

אֲקוּהָ לְהִשָּׂם יִתְבָּרֵךְ, שְׂאֵם תְּצִיֵת כָּל הַפְּתוּב כָּאֵן, תִּגְדֹּל לְאֵילָנָא רְבִרְבָּא, וְעוֹד תִּזְכֶּה לְנִפְלְאוֹת רַבּוֹת בְּחַיֵּיךְ. הָעֶקֶר רָאָה לְהַתְּפַלֵּל תַּפְלוּתֶיךָ הַקְּבוּעוֹת: שְׁחָרִית, מְנַחָה, מְעֵרִיב, חֲצוֹת — בְּמַתִּינּוֹת, וּבִישׁוּב הַדַּעַת, לֹאט לֹאט וּמִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וְלֹא תִסְתַּבֵּב מִמְּקוֹם לְמִקְוֵה רַק קָבַע לְעֲצָמְךָ מְקוֹם קְבוּעַ בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ, וְשֵׁם תַּעֲמֹד וְתִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ עִם נְגוּן הַתְּעוֹרְרוֹת, כַּאֲשֶׁר רְגִילִים אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁכָּל אֶחָד מִתְפַּלֵּל עִם הַנְּגוּן וְהַתְּנוּעָה שְׁלוֹ, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל מִחוּץ לְסְדוּר כָּל הַתְּפִלָּה, וְזוֹ סִגְלָה לְהַנְצִיל מִכְּלָבּוּלִים וּמִחֲשָׁבוֹת זְרוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא לְדַבֵּר בְּאֲמִצַּע הַתְּפִלָּה, חֵס וְשְׁלוֹם. וְתִזְהַר בְּעִנִּיַת אָמֵן וּקְדוּשָׁה וּבְרִכּוֹ, וְהִשָּׂם יִתְבָּרֵךְ יְצִלֵיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ד' רסז

בְּעוֹרֹת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְרָ לְךָ ה'תשמ"ב.

שְׁלוֹם רַב לִיְדִיד נִפְשֵׁי ... גְרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נִצְחִים.

כָּכֵר רְצִיֵתִי לְכַתֵּב לְךָ כַּמָּה פְּעָמִים, אִךְ מֵרַב טְרִדוֹתַי הַרְבִּים לֹא עָלְתָה בְּיָדִי.

מָה אִמַּר לְךָ?! אֵין אַתָּה יָכוֹל לְשַׁעַר בְּדַעְתְּךָ אֶת גְּדֹל הַשְּׂמִיחָה שֵׁישׁ לִי, כְּשִׁזְכִּיתִי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, פְּתַחַת מְתִיבָתָא "הַיְכַל הַקִּדְשׁ" בְּעִיר הַקִּדְשׁ צְפַת תּוֹכֵב"א, חֵילְךָ לְאוּרִיִּיתָא, וְחֹזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּדַבְרִים אֵלוּ הֵינּוּ בְּעֶסֶק הַרְבִּים צְרִיכִים חֲזוּק, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּבִנְיָן "הַיְכַל-הַקִּדְשׁ" גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי"מ וְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נט), שֶׁהַסְּטָרָא אַחֲרָא רוֹצִים לְהַתְּאַחֵז מְאֹד מְאֹד בְּזֶה הָאָדָם, כִּי הַקְּלָפוֹת שֶׁל אֵלוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁהוּא מְקַרֵּב, רוֹצִים לְהַתְּאַחֵז בְּאָדָם הַזֶּה הַמְּקַרְבָּם, וְצְרִיכִים לְהַזְמִין מִלְּאֲכִי לְבוֹ, שֶׁהוּא הַתְּלַהֲבוֹת הַלֵּב

בתפלה והתבודדות, ועל-ידי-זה הם נשברים וכו'; הינו פי מי שעוסק לקרב אחרים, אזי הסטרא אחרא מתקנאת באדם הזה, ומקימה עליו מחלקת וכו', ומחלישה את דעתו מאד מאד בכל מיני אפנים, וכן יש לו על-פי-רב חלישות הדעת בעצמו מאלו המקרבים שקרב, שעדין אינם כמו שהוא חשב וכמו שהוא דמה והיה ברצונו וכו'. לזאת עקר העצה — להיות רגיל לדבר עמו יתברך תמיד, ולבקש בכל פעם רחמים רבים שלא יגיע אליו הרע שלהם, הינו העצבון או הגאות שלהם, רק יזכה להיות בטל ומבטל אליו יתברך, שאז אין להסטרא אחרא שום אחיזה ונגיעה בו כלל, כי זה שמרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, הוא יושב במקום בטח, ומתחבא בצלו יתברך, ושום נגע ופגע ומשחית מבית ומבחוץ לא יכולים לנגע בו לרעה.

ועל-כן, חמדת לכבי! מאחר שהשם יתברך סבב עמך סבות לטובה, ויש לך כח והשפעה על אחרים, עליך להיות חזק ואמין בזה מאד מאד, והעקר — קשר עצמך עם אנשי שלומנו האמתיים, אשר אינם מטעים את עצמם בזה העולם כלל. וסגלה להצלחה בעסקיך הקדושים הוא, שכל מה שאומרים אלו המדברים עלי, תעשה בדיוק ההפוך, ואז תצליח דרכך, ותכון אל האמת. ומספר בין אנשי שלומנו הקדושים, כי בעירה אחת היו לאנשי שלומנו צרות רבות מרב העיר, וכאו להתלונן לפני רבנו ז"ל, והשיב להם: הלא ההכרח שיהיה בעיר רב לשאל דיני אסור והתר וכו' וכדומה, לזאת מהיום והלאה כל השאלות שתשאלו באסור והתר אצל הרב הזה, תעשו בדיוק ההפוך, ואז תכוננו אל האמת, וכן עשו; ולבסוף ברח הרב משם, כי נתגלה, אשר לא ידע את ההלכה כלל, והיה פוסק הפוך התורה והשלחן ערוף ממש. והסבירו אנשי שלומנו, כי אי אפשר לכון אל התורה בשעה שחולקין על הצדיק האמת המגלה את אמתת מציאותו יתברך, ומעורר ומחזק על למוד התורה, ומכניס יראת שמים ודבקות בו יתברך. ודבר זה מוכן לכל משפיל. ועל-כן בודאי משהו איננו פשוטה, אם אחד חולק. וכמו שכתוב (תהלים נה, כ): "שלח ידו בשלומיו (זהו סימן) חלל בריתו";

וְתַכְּף-וּמְיָד כִּי חָלַל בְּרִיתוֹ, מֵחוּ וּדְעָתוֹ מִקְלֶקְלִים, וְהוּא מוֹכֵן לְעֵבֶר
עַל הַכֹּל וְכוּ', וְעַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה וְכוּ', בְּיִודְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים.

וְהִנֵּה בְּפִרְשָׁה זֹו (לָךְ-לָךְ) (בְּרֵאשִׁית יד, כג): "וְלֹא תֹאמַר אֲנִי
הֶעֱשִׂיתִי אֶת אֲבָרָם", לֹוּמְדִים מִזֶּה מְדַרְגַּת הַבְּטָחוֹן וְהָאֱמוּנָה שֶׁל
אֲבָרָהֶם, כִּי לֹא רָצָה לְקַחַת מֵהֶם שׁוּם דָּבָר, שְׁלֹא יֹאמְרוּ: אֲנִי
הֶעֱשִׂיתִי אֶת אֲבָרָם, כִּי כָּל עֲנִינּוֹ הָיָה בְּטוֹל אֶל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
כִּי הָיָה מְרַכְּבָתוֹ שֶׁל מְקוֹם, וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רבָּה, פָּרָשָׁה פב,
סִימָן ז'): הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְרַכְּבָה; כִּי עַל-יַדֵּי שְׁמַבְטְלִין אֶת עֲצָמָן
לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, עַל-יַדֵּי-זֶה נַעֲשִׂים מְרַכְּבָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
כְּבִיכּוֹל, רוֹכֵב עָלָיו, הֵינּוּ כְּשֹׁאֲדָם מְבַטְלִים אֶת עֲצָמוֹ מְכַל וְכַל, וְיִוֹדֵעַ
וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוֹפוֹ
שֶׁל עוֹלָם מִמֶּשׁ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ שׁוֹקֵד עַל שְׁפָתָיו, כָּל דְּבוּר וְשִׁיחָה
שְׁאֵנִי מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ — הוּא שׁוֹמֵעַ, וְאֵז כְּשֹׁאֲדָם בָּא אֶל
בְּטוֹל אֱמֶת כְּזֶה, אֲזִי נַעֲשֶׂה מְרַכְּבָתוֹ שֶׁל מְקוֹם בְּרוּךְ הוּא, כִּי מֵרָאָה
לְדַעַת אֲשֶׁר הוּא בְּעֲצָמוֹ בְּלִי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ — אֵינּוּ כְּלוּם. וְזֶה שְׁאֲמַר
אֲבָרָהֶם (שָׁם, פְּסוּק כב): "הֲרִימוֹתֵי יָדַי אֶל ה' אֵל עֲלִיּוֹן קִנְיָה שָׁמַיִם
וְאָרֶץ", כִּי הִרְאָה לְדַעַת, כִּי יָדָיו הֵם בְּרִשׁוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן לֹא
שִׁיף לֹוּמַר שְׁאֲחַד מַעֲשִׂיר אוֹתִי בְּלִעְדָיו יִתְבָּרֵךְ. וּכְשֹׁאֲדָם זוֹכָה וּבָא
אֶל בְּרוּר וְזַכּוּף אֱמוּנָה כְּזוֹ, אֲזִי אֵינּוּ מַחְנִיף אֶת שׁוּם בְּרִיָּה, כְּמוֹ
שְׁאֲמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סְפָר־הַמְּדוּת, אוֹת פַּחַד, סִימָן כג): פַּחַד בָּא עַל-יַדֵּי
חֲנֻפָּה; כִּי כְּשֹׁאֲדָם צָרִיף לְחֲנֹף אֶת אֶחָד, הוּא תְּמִיד בְּפַחַד, אוֹלֵי לֹא
יַעֲשֶׂה לִי רְצוֹנִי, אוֹ אוֹלֵי לֹא יִתֵּן לִי כֶּסֶף וְכוּ', וְעַל-כֵּן (שָׁם, אוֹת אֱמֶת,
סִימָן יד): עַל-יַדֵּי חֲנֻפָּה בָּא לִיַּדֵּי שְׁקָר; (שָׁם אוֹת חֲנֻפָּה, חֶלֶק ב', סִימָן א'):
עַל-יַדֵּי חֲנֻפָּה בָּא לִיַּדֵּי כְּפִירָה, וְכַנ"ל; כִּי הֶעֱקָר לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ רַק
לְגַבֵּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא לְהַתְּפַעֵל מִבְּנֵי-אָדָם כְּלָל.

וְעַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי! רַק חֲזַק וְאַמֵּץ לַעֲשׂוֹת נְפִשׁוֹת בְּעִבּוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְתֹאמַר לְמֶלֶךְ סְדוּם, שֶׁהוּא מְלַכּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא
[שְׁמִדְתּוֹ הִיא לֹא לְהַשְׁפִּיעַ לְאַחֲרִים (עֵין אֲבוֹת פְּרָק ה'): שְׁלִי שְׁלִי וְשִׁלְךָ
שְׁלְךָ — זֹו מְדַת סְדוּם, עֵין שָׁם]: "תֵּן לִי הַנֶּפֶשׁ וְהִרְכּוּשׁ קַח לָךְ"
(בְּרֵאשִׁית כג, כא), הַפּוֹף מֵה שְׁרוּצָה הַסִּטְרָא אַחְרָא מְלֶךְ סְדוּם, שְׁרוּצָה

שלו אשר ד' רסח בנחל

לתן לאדם כסף ורכוש, והעקר שלא לקרב אנשים, אדרבה אומרים לו ההפוך: תן לי הנפש, והרכוש קח לך; כי בדרך כלל כשפותחים עוד ישיבה, חושבים: אוי מי יודע מה יהיה, הלא ימעט ממוני ולא נוכל לנסע על פני המדינה לקבץ מעות, מאחר שנעשה עוד ישיבה בעיר הקדש צפת, תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן; ועל-כן מתלבשים באיזה אמת [כי כל שקר שאין בתחלתו אמת אינו מתקיים (סוטה טז.)], ומתחילים להעיק ולעשות צרות (כמוכא בספורי מעשיות, מעשה י"א), מהבנים שנגחלפו, שהבן השפחה התחיל לעשות רעה אחר רעה, והיה עושה בדרך ערמה, באפן שלא יבינו העולם שהוא עושה לו רעות, כי אין זה נאה בפני ההמון, רק היה מעלים הדבר, וגרם לו רעות תמיד, עין שם ודי למבין.

על-כן, אחי, אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד, ואל תירא ואל תחת, כי לא יעזב אותך השם יתברך, וסוף הכבוד לבוא, שתזכה להפלל במלא כל הארץ כבודו, והשם יתברך ישפיע עליך רוח חן, ויקבלו דבריך בין הבריות.

וההכרח לקצר עכשו מרב טרדותי.

הדורש שלומך...

תראה לכתב אפלו כמה שורות משלומך ומשלום הישיבה ומשלום אשתך, ושמו על בריאותה מאד מאד, והשם יתברך יעזר, שיהיה הכל על נכון.

ד' רסח.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר לך-לך ה'תשמ"ב.

שלום רב לידיד נפשי, האברך ... גרו יאיר ויזרח.

את מכתבך לנכון קבלתי, ולהשיבך יקצרו המון יריעות.

אֲשֶׁר ד' רסח בְּנַחֵל שְׁלוֹ

הַעֲקָר רָאָה לְהִתְמַיֵּד מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּסִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, וּבִפְרָטִיּוֹת
בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וּתְחַדֵּשׁ בּוֹ בְּכָל יוֹם אֵיזָה
חֲדוּשׁ, כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנֵנוּ ו"ל מְאִירָה בְּגוֹנֵינִי חֲדָשִׁים,
אֲשֶׁרֵי עֵינַי רָאֵתָה זֹאת, וְלֵב חֶכֶם יִשְׁפִּיל זֹאת. וּכְבָר אָמַר רַבְּנֵנוּ ו"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קה), אֲשֶׁר הִחְדוּשֵׁי תוֹרָה הֵם תְּקוּן
לְהַרְהוּרִים רְעִים, כִּי כִּנְגַד זֶה שֶׁהִרְהַר בְּטַמְאָה וְכוּ', יִהְיֶה רַבְּדָרֵי
תּוֹרָה, עֵינַי שָׁם.

וְהִנֵּה אֹדוֹת הַעֶסֶק וְהַדִּין וְדְבָרִים שֶׁנִּתְהַוְּהוּ, צְרִיף שְׁתַּדַּע, כִּי
הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ הוּא אֱמֶת, וְלֹא יְכוּלִים לְשַׁחֲדוֹ כְּלָל, אֲפֹלוּ לֹא בְּמַצּוֹת,
וְאֲפֹלוּ לֹא בְּהַתְּבוּדוֹת וְכוּ', הֵינּוּ כִּי הוּא חוֹשֵׁב שְׂעֵשֶׂה עוֹלוֹת
לְחַבְרוֹ, וְאַחֲרֵי-כֵן יִרְצֶה לְשַׁחֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, לֹא יֵאבֶה ה' לְסַלַּח
לוֹ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ נָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ, תּוֹרַת חַיִּים, וְאֵין לָנוּ לַעֲשׂוֹת
שׁוּם דְּבָר, רַק מֵה שֶׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא שֵׁיף אֵיזָה שַׁחַד
וְחִנְפָּה, בְּדָבָר זֶה צְרִיכִים לְקַיֵּם דְּבָרֵי הַתּוֹרָה בְּפִשְׁטוּת. וְעֵינַי בְּסִפְרֵי
"אֵלֶּה הַמַּצּוֹת" לְרַבְּנֵנוּ ר' מִשֵּׁה חֲגִיזוֹ ו"ל בְּמַצְוֵה פ"ג, שֶׁלֹּא לְקַח
שַׁחַד, שֶׁנֶּאמַר (שְׁמוֹת כג, ח): "וְשַׁחַד לֹא תִקַּח", וְאֲפֹלוּ שַׁחַד דְּבָרִים,
כִּי הַתּוֹרָה יִרְדָּה לְסוֹף הַשַּׁחַד, כִּי הוּא יַעֲוֹר פְּקָחִים וְגו', כִּי הַיּוֹם
יִקַּח שַׁחַד דְּבָרִים, וְלִמְחֹר יִקַּח שַׁחַד מִמוֹן לְדִין צָדֵק, וְלִמְחֹרְתוֹ יִקַּח
לְעוֹת הַדִּין, וְהוֹאִיל וּמַצִּינוּ שֶׁהַדִּין אֱמֶת, שֶׁכָּל מִשְׁפָּטֵיו צָדֵק וְאֱמֶת,
הוּא הַשׁוֹפֵט כָּל הָאָרֶץ בְּצָדֵק וּמִשְׁפָּט, וּמִשְׁרִים אֵינּוּ מְקַבֵּל שַׁחַד
דְּבָרִים, דֵּהֵינּוּ וְדוּי שֶׁאֲדָם יִתּוּדָה אֶלָּף פְּעָמִים, לֹא יוֹעִיל לוֹ עַד
שִׁישׁוּב וַיַּעֲזֹב רֶשַׁע דְּרָכּוֹ, כְּדָכְתִּיב (הוֹשֵׁעַ יד, ג): "קַחוּ עִמָּהֶם דְּבָרִים
וְשׁוּבוּ אֵל ה'", כִּי הַדְּבָרִים לֹא מוֹעִילִים בְּלֹא תְּשׁוּבָה, וְאֲפֹלוּ שַׁחַד
מַצּוֹת אֵינּוּ לוֹקַח, אֲלֹא נִפְרָשׁ מִן הַעֲבֵרוֹת וְנוֹתֵן לוֹ שֶׁכָּר עַל הַמַּצּוֹת
שֶׁעָשָׂה, לְפִי שֶׁהוּא צָדִיק, וּמִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה וְכוּ'. אִם-כֵּן הַדִּין צְרִיף
שִׁיחֵיהָ גְדָמָה לוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁהוּא מְתַלְוֶה אֵלָיו בְּשַׁעַת הַמִּשְׁפָּט, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (שׁוֹפְטִים ב, יח): "וְהָיָה ה' עִם הַשׁוֹפֵט", וּמְכַל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהֵם
דִּינִים מְרַבִּים דְּשִׁכְנֶה עִמָּהֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרֵי-הַיָּמִים כ"ב, יט, ו):
"וְעַמְּכֶם בְּדָבָר מִשְׁפָּט", וְכָתִיב (תְּהִלִּים פב, א): "בְּקִרְבֵּי אֱלֹקִים יִשְׁפָּט",
וּמִטַּעַם זֶה נִסְמְכוּ שְׁתֵּי מַצּוֹת אֵלּוּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא תֵאמַר, הוֹאִיל וְהוּא

שֶׁלַח אֲשֶׁר ד' רסח בַּנַּחֲל

בְּאֶחָד, יְכוּל וְדָן הוּא לְפִי אֲמִדָּן דַּעְתּוֹ הַבְּרוּר לוֹ, שְׂאִין אַחֲרָיו בְּרוּר, אֲעֲשֶׂה כֵן גַּם אֲנִי, אִין אַתָּה רְשָׁאֵי לַעֲשׂוֹת כֵּן, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא הַיּוֹדֵעַ וְעַד אֶת הַעֲתִידוֹת, וְלוֹ לְבַדּוֹ תַּאוֹת הַסְּמִיכָה עַל יַדִּיעַתּוֹ שְׂאִין דּוֹמָה לוֹ, וְאִין בֵּין אָדָם שְׂיֻכַּל לְהַשְׁתַּוּת אֱלֹיו, חֲלִילָה, מִמַּחֲשָׁבָה פּוֹסְלֵת זֹו שְׁתַּעֲלֶה עַל דַּעַת שׁוֹם נִבְרָא בְּעוֹלָם, אִף וְרַק בְּמָה שְׁהֲרִשׁוֹת נִתּוּנָה לְהַחְמִיר, אֲבָל לֹא לְהַקְלֵל לְלַכֵּת בְּדַרְכָּיו, כְּגוֹן עֲנִין הַשְּׁחַד דְּכַפְרוּשָׁא אִיתְמַר, אֲשֶׁר לֹא יִשָּׂא פָּנִים וְלֹא יִקַּח שְׁחַד לְפָיְסוֹ בְּמִמוֹן, בְּדַבָּר כְּזֶה תִּשְׁוֶה לוֹ גַּם אַתָּה, אֲבָל בְּאֲמִדָּן דַּעְתָּךְ אַתָּה חֹסֵר דַּעַת, וְאִין לָךְ לְשֹׁפֵט, כִּי אִם עַל-פִּי עֲדִים וְרֵאִיָּה בְּרוּרָה, כְּאֲשֶׁר הוּא לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ דְּשָׂמִים וְהָאֲרִץ הֵן הֵם עֲדָיו עַל כָּלֵל וְעַל הַפְּרִט, כְּנֻדַּע וּמִסְכָּם אֲצַלְנוּ בְּעַלֵּי הָאֲמוּנָה, עֵינֵי שָׁם. וְעַל-כֵּן אִם אֵי אֲפֹשֶׁר לָכֶם לְהַשְׁתַּוּת, רְאוּי לָכֶם לִילָף אֶל רַב לְדִין תּוֹרָה, וְאִף שְׁעֲנִין הַדִּין תּוֹרָה הוּא עֲנֵשׁ שְׁהַתּוֹרָה נֹקְמַת בּוֹ (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפ), אִף אִף-עַל-פִּי-כֵן בְּעֲנִין זֶה אֵי אֲפֹשֶׁר אַחֲרֵת. וְהֵם אֲמָרוּ וְהֵם אֲמָרוּ וְהֵם אֲמָרוּ, שְׂאִם יֵשׁ אִיזָה דִין וְדַבָּרִים צְרִיכִים לִילָף אֶל דִּין תּוֹרָה, וְהֵם אֲמָרוּ שְׂאֲסוּר לְקַח שְׁחַד, לֹא שְׁחַד מְמוֹן וְלֹא שְׁחַד דְּבָרִים, וְלֹא שְׁחַד כְּבוֹד, כִּי אִין חוֹלְקִין כְּבוֹד לְרַב וְכוּ', וְעַל-כֵּן נָא וְנָא לְהַזְהֵר מְאֹד מְאֹד מִדְּבָרִים כְּאֵלוֹ, בְּחִסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ יֵשׁ לָנוּ "שְׁלַחַן עֲרוּף", וְאֲסוּר לְנֻטוֹת מִהַשְׁלַחַן עֲרוּף כִּי הוּא זֶה, וְרַק כְּזֶה אָנוּ יְהוּדִים הַמְּקַיְמִים אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׂזַכְנוּ לְסִיָּם אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִיךְ כּוּ, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסִדָּר עֲכָשׁוּ לְדַפּוּס אֶת כְּרִיךְ כּוּ לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וְלְהַאֲדִירָה.

אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּא ה' הַצְּלִיחָה נָּא.

תִּכְן הָעֲנִינִים

חֶלֶק כו

- ג פֶּתַח דִּבְר
- ה הֶקְדָּמָה
- יא ד' צד
יְעוֹרֵר לְבוֹא לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל לְפָחוֹת פְּעַם בַּחַיִּים, וַיִּגְלֶה מִדּוּעַ עוֹבֵר נִסְיוֹן
גָּדוֹל בְּעֲנִין הַנְּסִיעָה וַיִּדְבֵּר מִהַשְׁנָאָה שְׁשׂוֹנְאִים אוֹתוֹ וַיִּגְלֶה שְׂרָשָׁה
וּמֵהוּתָהּ.
- יג ד' צה
יִדְבֵּר מִעֲנִין הַנְּגוּדִים שֵׁישׁ בְּאֶדָם הַנִּמְשָׁכִים מִשְׁתֵּי בְּחִינּוֹת קוּטְבִיּוֹת: גּוֹף
וּנְשָׁמָה, וַיִּסְבִּיר עֲנִין הַתַּחֲבֻרוֹת הָאִישׁ הַדְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ עִם הַמוֹן הָעַם
וְסִבַּת אֵין הַשְּׁגָתָם בּוֹ כָּלֵל.
- יד ד' צו
יִגְלֶה מֵה לַעֲשׂוֹת לְתַקּוּן נַפְשׁוֹ שֶׁל אָב, שְׂאֵבֵד עֲצָמוֹ לְדַעַת, רַחֲמָנָא
לְצַלָּן.
- טו ד' צז
יִדְבֵּר מִעֲנִין סֵפֶר "אֲשֶׁר בְּנַחֵל" חֶלֶק יז, וְהַמְכַתְּבִים שְׁלוֹ וְעֲנִינָם, וַיַּחֲזֵק
הַנִּמְצָעַן לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים מְאֻמּוֹנָה, וַיֹּאמְצוּ בְּעֲנִין פְּרִנְסָה.
- טז ד' צח
יִגְלֶה אֶת הַזְּכוֹת הַגְּדוֹלָה שֵׁישׁ לָנוּ עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ו"ל וְעוֹד עֲנִינִים שְׂזוּכִים
בְּזַכּוֹתוֹ.
- יז ד' צט
יִדְבֵּר מִהַהֲדַפְּסָה שֶׁל "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", חֶלֶק י"ז, שֵׁיצֵא אָז, וַיִּסְפֹּר מִעֲנִין
שְׁהַדְּפִים אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ, וַיִּכְשֹׁר אַחֻלִּים בְּסִבַּת
הַדְּפִסַּת "פְּעֻלַּת הַצְּדִיק", וַיַּחֲזֵק מְאֹד לְהַתְּקַרֵּב לְמֵלֵא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ,
וַיִּגְלֶה לְמָה יְכוּלִים לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי-זֶה, וַיִּרְגִּיל בְּעֲנִין לְמוֹד הַתּוֹרָה, וַיַּחֲזֵק
עַל שְׂמִחָה, וַיִּדְבֵּר מִהַטּוֹבוֹת שְׁעוֹשִׂין לוֹ הַחֻלְקִים עָלָיו, וַיִּגְלֶה מֵה
שְׁגָרְמוּ לְשֹׂאֵר נְשָׁמוֹת וְכו'.

ד' ק יט

יָרַז עַל הַמְּגִזֵּעַ שְׁאֵפֶשֶׁר לְמִצָּא בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וַיַּעֲזֹר עַל הַדְּבֹר
אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ וְרַחֲמָנּוֹתוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי מִדַּת הַרְחָמְנוּת שֶׁל אָדָם,
וַיִּגְלֶה נִזְרָאוֹת מִמַּעַלַּת מִדַּת הַהִתְחַזְקוֹת וְהִנָּעַם שְׁמֵרְגִישׁ הַלּוֹמֵד בְּסִדְרֵ-
דָרְךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל, וַיַּעֲזֹר עַל תּוֹרָה וְתַפְלָה בַּפְּרָטִיּוֹת עִם חֲזוֹק
עַל הַסְּתַכְּלוֹת בְּהִתְכַּלִּית וְהַסּוֹף, שְׁנֵיהֶם מְעֹרָר אֶת הָאָדָם.

ד' קא כא

תֵּן דָּרְךְ וַעֲזֵה נְכוּנָה, מַה תַּעֲשֶׂה אִשָּׁה שְׂנֵמְשִׁכֶת לְרוּחָנִיּוֹת, וַיִּזְרֶה לָּהּ
מַה לַּעֲשׂוֹת וּמַמָּה לְחַדֵּל, וַיֹּאדְרֶיהָ בְּכֹל הָעֲנִיָּן בְּעִרְבוּת נִפְלְאוֹהּ מִגְּלַה טָפַח
וּמִכֶּסֶה טָפַחִים.

ד' קב כד

יַעֲתִיק לְאַחַד מִתְּלַבֵּט קָטַע נִפְלֵא מ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", הַמְּדַבֵּר מֵעֲנִין
הַמְּסִירוֹת נֶפֶשׁ שְׁצָרִיף בְּשִׁבִיל הַתְּקַרְבוּת אֶל הָאֱמֶת, וְסוֹד קְדוּשַׁת ה' וְכו',
וַיִּבְאֵר שְׁעָרֵי הַמְּסִירוֹת נֶפֶשׁ הַיָּא בְּצַעֲקָה וְהַתְּבוּדוֹת עַל שְׂרוּצִים
לְהַרְחִיקוֹ מִן הָאֱמֶת.

ד' קג כה

יִגְלֶה קְבָלְתוֹ לְדָם לְמַחְרָפֵי נֶפֶשׁוֹ, שֶׁהֵם בְּעֲלֵי גְאוּהַ וְקִנְאוּהַ, וַיִּגְלֶה עֲצוֹת
נִפְלְאוֹת אֵיךְ לְהַסְתַּכֵּל עַל הַחַיִּים בְּמִבְט נְכוּן, וַיִּגְנֶה מִחְרָחֲרֵי רִיב
וְהַפְּסָדִים הַגְּדוֹל, וַיַּעֲזֹר עַל בְּלִימָה בְּשַׁעַת מְרִיבָהּ וְקִנְיַת אוֹהֲבִים
וְהַזְּהָרוֹת מִשׁוֹנָאִים עַל-פִּי מְאֹמְרֵי הַחֶכֶם.

ד' קד כז

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִהַחֻבָּה שֵׁישׁ עֲלִינוֹ "לְשֵׁלִם" לְרַבְּנֵי ז"ל עַל טוֹבוֹתֵינוּ
הַנּוֹצְחִיּוֹת שְׁעֵשֶׂה עִמָּנוּ, עַל-יְדֵי הַפְּצַת דַּעְתּוֹ בְּעוֹלָם, וַיִּגְלֶה שְׂרָשׁ
הַמְּתַלְקֶת שֶׁל כְּמָה רְשָׁעִים, שֶׁהִיא "תַּאֲוַת מְמוֹן" גְּרִידָא, וַיִּגְלֶה מְדַרְגָּתָם
הַשְּׂפֵלָה, וַיְסַפֵּר אֵיךְ הִבְעֵרָה אֵשׁ חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב עַל יְדוֹ בְּכֹל אַרְצוֹת-
הַבְּרִית, וּמָה שְׁעָבַר עִם חֲזוֹק בַּחֲוָרִים שׁוֹנִים, וּמָה שֶׁלְּמוֹ לוֹ תְּמוּרַת כָּל
זֶה, וַיִּתְנַחֵם בְּמָה שְׁזָכְרוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם סְפָרִים נִפְלְאִים.

ד' קה כט

יִגְלֶה מֵאֵיזֵן נּוֹבַעַת הַמְּדָה הַרְעָה שֶׁל כַּעַס וְעֲצָבִים וַיּוֹכִיחַ שְׁאֵסוּר לְאָדָם
לְהַפְּלִיט בְּשַׁעַת צָרְתּוֹ "מָה אֲנִי יְכוֹל לַעֲשׂוֹת"?

ד' קו ל

יִחְזֹר עַל מָה שְׁנִדְבַר בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית מִהַתּוֹרָה ס', וּבִבְקָר שַׁבַּת-קִדְשׁ

מִהַמְעֵשָׂה שֶׁל הַז' בְּעֵטְלִירֶס, וּמַעֲנִין שְׁמִירַת הַזְּמַן, וַיִּגְלָה שֶׁעָקַר הַצָּרוֹת
בָּא מִפְּנֵי בִטּוּל זְמַן, וַיַּעֲוֹרֵר לְהִיטּוֹת עֲסוּק, וְעַל-יַד־זֶה לְבָרַח מִשְׁטִיּוֹת.
וַיַּחֲזֵק מְאֹד עַל רַבּוּי הַדְּבוּר אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ.

ד' קז לב
יַעֲוֹרֵר מְאֹד עַל לְמוּד סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל וּמוֹהֲרַנ"ת ו"ל, וַיִּגְלָה שֶׁכָּל
הַתְּחִזְקוֹתוֹ שָׂאב מֵה"לְקוּטִי-הַלְכוֹת" הַקְּדוּשִׁים, וְעָקַר סִבַּת עֲכוּב הַגְּאֻלָּה
הוּא עַל-יַד־י הַסִּתְרַת אוֹר רַבְּנֵי ו"ל.

ד' קח לג
נִבְיָא מְקוּר וּסְמֻךְ לְדַבְרֵי מוֹהֲרַנ"ת ו"ל עַל כֵּן, שֶׁמִּלְחַמַּת גּוֹג וּמִגּוּג הִיא
תְּהִיָּה מִלְחַמַּת הַכְּפִירָה וְהָאֱמוּנָה.

ד' קט לד
יַעֲוֹרֵר מְאֹד עַל לְמוּד "לְקוּטִי-מוֹהֲרַנ"ן", וְסִיּוּמוֹ בְּכָל חֹדֶשׁ.

ד' קי לז
יִגְלָה מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְשׁוּחַ עִם כָּל מִי שֶׁפּוֹגֵשׁ בְּדְבוּרֵי אֱמוּנָה, וַיִּבָּא
הָעֲנִין בְּזֶה.

ד' קיא לה
יַדְבֵּר בְּעֲנִין הַדְּפַסַּת "אֲשֶׁר בְּנַחַל".

ד' קיב לו
יִגְלָה מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְעֶסֶק הַרְבֵּה בְּלְמוּד סִפְרֵי "לְקוּטִי-הַלְכוֹת", שֶׁעַל-
יַד־זֶה תְּהִיָּה לוֹ הַתְּחִזְקוֹת עֲצוּמָה, וַיִּסְפֹּר מִגְּדֹל הַהִרְגָּשָׁה שֶׁהִיָּתָה
לְתַלְמִידֵי מוֹהֲרַנ"ת ו"ל בְּסִפְרֵים אֱלוֹ, וַיִּגְלָה שֶׁגַּם הוּא — כָּל הַתְּחִזְקוֹתוֹ
וְדְבוּרָיו שָׂאב מִזֶּה.

ד' קיג לח
יַדְבֵּר מְחֻבָּת הַהַתְּחִזְקוֹת וּמִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל עַל
אַחֵרִים, וַיַּחֲזֵק לְמַצֵּא הַרְחָבוֹת בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת, וְלְמַצֵּא תְּמִיד נִקְדוֹת
טוֹבוֹת, וַיִּבָּא עֲנִינָה שֶׁל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב שֶׁהִיא מִתְּנָה לְכָלל יִשְׂרָאֵל,
וַיִּגְלָה שֶׁהוּא נִמְצֵא בְּתוֹךְ מִלְחָמָה שֶׁשָּׂרְשָׁה מִלְחַמַּת הַיָּצָר בְּהַקְדָּשָׁה,
וַיִּסְפֹּר מִהַמְפִּיעִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ, כְּדֵי לְגַלּוֹת אֶת רַבְּנֵי ו"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ.

ד' קיד מ
יַעֲוֹרֵר לְבִטֵּל אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, לְמָרוֹת כָּל הָעֶבֶר עָלָיו, וַיַּדְבֵּר נוֹרְאוֹת

נפלאות ממדת האמונה הקדושה, ויבאר מעלת המחדש חדושי תורה ורחינות הגדולה בזה.

ד' קטו מב

יבדיר חובת עריכת חשבון הנפש בכל לילה ולילה, איך עבר היום, ומנהג אנשי שלומנו בזה, ויעורר על למוד נמרץ ב"ספר-המדות", ויתאר הנהגת איש פשר מאנשי שלומנו — רבי שבתי ברסלבר, איך התנהג בחייו, ואיך ערך חשבון הנפש בכל יום.

ד' קטז מד

ידבר מחובת אמירת תפלת הדרך, ויברר ענין אמירתה בכל פעם שנוסע על-פי מוכאות וענינים נפלאים.

ד' קיז מו

ידבר מהתחזקות, מטרת המחין, מתקון הברית, מלמוד משניות, מאמונה, שהיא תקון הפגם, ויבאר ענין מה שרבונו ו"ל בקשנו שנקבל מאתו, שלא נטעה את עצמנו.

ד' קיח מז

ידבר מישרים למי שזוכה לעסק בלמוד הפונות, ויגלה ענינו לעבדא ולמעשה, וידבר ממעלת מדת הסבלנות הנצרכת להחפץ בדבקות ה'.

ד' קיט מח

יסדר סדר יום מפרט לבחור המתלונן על שעמום וחסר תכלית בחייו, וימשיך לבבו לאהבת התורה ולנצול הזמן לעבודת ה' באופן מסדר כראוי.

ד' קכ נ

ידבר ממדת ההתחדשות וזכרון התכלית הנצחית, ויעתיק דבור מהרב הקדוש ר' בעריש מאושפיצין זי"ע על קטב זה, ויגלה היאך מקימים בזמן הזה לשבות אצל רבנו ו"ל, ששבח זאת מאד, ויעורר על נצול הזמן לדבקות ה'.

ד' קכא נא

יחזק על מדת הסבלנות הנצרכת מאד, וידבר מענין מצוות שצריך לשלם בעבורן, ומענין צדקה שפותחת פתח לקדשה, ויבאר ענין ההתקרות לרבנו ו"ל והסימן על זה, ויחזק מאד לעמד חזק כנגד קשיי החיים.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

שמג

נג ד' קכב

יוכיח מאד שלא להחסיר יום אחד מהלמוד בספֵּריו של רבנו ז"ל
"לקוטי-מוהר"ן", שעל-ידי-זה מתקרבִים אליו, וכשמתרשלים בזה, זה
סימן שנחשף אצלו אורו ז"ל.

נד ד' קכג

יגלה החיוב להתחזקות למי שעוסק עם אחרים לקרבם, ובונה
על-ידי-זה "היכל הקדש", וצריך לשמר את עצמו משלש בחינות
שיכולות להפילו, והעקר ממחלקת מרה שבאה על-ידי פגם הגדול,
רחמנא לצלן, ויספר מהצדיק הגאון האלקי רבי יונתן אייבשיץ
והמחלקת שרדפו אותו בחנם, על-ידי חשדות שונות, ויעורר מאד
לברח מכל התערבות במחלקת, רחמנא לצלן, חס ושלום.

נו ד' קכד

ידבר ממעלת מצות הצדקה וגדל שכר נתינת הצדקה, וסוג הצדקה
היותר מועיל לתקון הברית, ויגלה מעלת הזוכה להרבות בדבור אלו
?תברך.

נח ד' קכה

יבאר מעלת היהודי שמגדל פאותיו בגאון, על-פי דבור מרבנו ז"ל
ושיחת אנשי שלומנו, ויגלה מעלת המחזק זולתו, על-ידי שמחתו
העצמית שמשמחת גם אחרים, והעקר להכניס שכל בדל, ולנענע את
מי שנמצא בקצה ופאת העולם.

ס ד' קכו

יחזק בחור קדם נשואיו על החיים העתידיים, איך שיבואו גם יבואו
מניעות שונות, והעקר להתחזק ולידע שהכל תלוי ברצון החזק, ויגלה
גדל הפלגת מעלת הרצון דקדשה, ויחזק על רבוי הלמוד ב"לקוטי-
הלכות", ויורה דרך נעימה איך להסתכל רק על הטוב שבנשואין.

סד ד' קכז

יעורר להתחזק ולקחת עצמו בידים, ויוכיח על למוד התורה, שמוציא
את האדם מכל הרע שלו.

סה ד' קכח

ידבר מהמחות הפגומים שיש היום אצל בני-אדם, ויורה היאך לדבר
עמם על-פי רמזים מד' אותיות השם הקדוש הוי"ה, וילמד למודים
נוראים ונפלאים ורמזים עליונים מטבעו של התרנגול — הן בקריאתו

בַּקְרִיקוּרִים, וְהֵן בְּחִפְשׁוֹ אַחַר גְּרַעֲיִנִים וְהֵן בְּהִסְתַּכְּלוֹ כְּלָפִי מַעֲלָה, לְלַמֵּד מִמֶּנּוּ לְעִבְדָּה וּלְמַעֲשֵׂה דְרָכִים טוֹבוֹת בְּעִבּוּדַת ה', וַיִּגְלֶה קֶשֶׁר בֵּין חַיִּי הַתַּפְּלָה בְּקִבְיָעוֹת לְבִין נְשִׁימוֹת הָאָדָם הַסְּדוּרוֹת, שֶׁהֵן כָּל חַיּוֹתוֹ, וַיִּסְפֹּר סִפּוּר נִפְלָא שְׁאַרְע עִם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּחַיִּי רַבְּנוּ ז"ל בְּעִנְיַן הַתּוֹרָה עַל הַפְּסוּק: "תַּפְּלָה לְאֵל חַיִּי".

ד' קכט סח

יְנַחֵם אַבְרָהָם חֲשׂוֹף בְּנִים עֲדִין, וַיִּלְמְדוּ אִיף לְחֻזַּק אֶת אִשְׁתּוֹ וְלַעֲלוֹת אֶת רוּחָה הַנְּפוּלָה, וַיַּעֲזֹדֶם בְּבִשׁוּרוֹת טוֹבוֹת וּבְהִכְטָחוֹת מִשְׁמַחוֹת.

ד' קל סט

יָבִיעַ שְׂמֵחָתוֹ עַל הַתַּפְּתָחוֹת מוֹסְדוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּאַרְץ הַקְּדֵשׁ, וְאִיף שְׂעֲדִין עִמֵּנוּ נִמְצְאִים מְבַקְשֵׁי ה', וַיַּעֲזֹר מְאֹד עַל קְבִיעוֹת עֲצוּמָה בְּלִמּוּד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

ד' קלא ע

יְתֵן עֲצָה לְמִי שֶׁמְרַבֶּה בְּשִׁנָּה מִחֲמַת עֲצָלוֹת וַיֵּאוּשׁ, וַיִּשְׁבַּח הַשֵּׁנָה מִצַּד הַקְּדֵשׁהּ, וַיַּגִּיֵּה הַהַפֵּךְ הַיְמָנָה, וַיִּגְלֶה עֲצוֹת וְחֻזוֹק הַיֵּאֵף לְהַפְּטֹר מִזֶּה.

ד' קלב עא

יְדַבֵּר מִעִנְיַן כְּתָב יָד שֶׁל "לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, וּמִי כְּתָב זֹאת — רַבְּנוּ ז"ל אוֹ מוֹהַר"ן ז"ל, וַיִּבְאֵר אֵיזוֹ תִּבְיָה שָׁם, וַיִּלְגֵּלֵג מְאֹד עַל טִבְעַ זֶה שֶׁל חַפּוּשׁ אַחַר עֲתִיקוֹת וְעֲשִׂיָה מְהֻטָּפֵל עֵקֶר וּמְהֻעָקֵר טָפֵל, וַיִּסְפֹּר סִפּוּר נִפְלָא מֵר' מִשֵּׁה בְּרִסְלָבֵר, אִיף לְקַח לְעֲצָמוֹ עֲצָה לְהַפְּטֹר מִשׁוֹנְאִים — עַל-יְדֵי לִמּוּד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

ד' קלג עב

יְתֵן תְּקוּן נִפְלָא עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל לְבַחֲוֹר שְׁנַכְשַׁל בְּמִקְרָה לִילָה, חס ושלום.

ד' קלד עג

יִגְלֶה עִנְיָנוּ שֶׁל "הַיִּכְלֵ-הַקְּדֵשׁ" שֶׁהוּא יְשִׁיבַת הָאָמוּנָה שְׂבוּנָה הָרֵאשֶׁה-יְשִׁיבָה שֶׁהוּא רַבְּנוּ ז"ל בְּעֲצָמוֹ, וַיִּזְהִיר מִלְּכַנּוּתוֹ בְּתֹאָרִים שֶׁהֵם לְמוֹרַת רוּחוֹ, וַיִּגְלֶה תְּכֵנִית לְחִבְרַת סִפְרֵי תְּקֵנּוֹת וְהַנְּהַגוֹת בְּעִבּוּר לומְדֵי יְשִׁיבָתָנוּ.

ד' קלה עד

יִוָּרֶה מַה לַּעֲשׂוֹת בְּשִׁבִיל תְּקוּן נְשִׁמַת הָאָם, וַיַּחֲזֵק אֶת הַבַּת לְהַזְהִיר בְּשִׁלְשׁ מַצּוֹת גְּדוּלוֹת, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְהַכִּין שְׂבֵת-קֵדֶשׁ הַשְּׁכָם בְּיוֹם שִׁשִּׁי.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

שמה

ד' קלו עו

יֹכִיחַ מֵאֵד אֶחָד שֶׁמְחַמֵּת רַב חֲטָאִיו הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל עַד מְאֹד, עַד שֶׁכָּל פַּעַם נֹסֵעַ נֹסֵעוֹת וּבֹרַחַת מֵעֲצָמוֹ, וַיִּוְרְהוּ לְשֵׂאת אִשָּׁה תִּכְוֵן בְּלִי לְבַרֵּר הַרְבֵּה, וּלְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

ד' קלז עז

יֹכִיחַ אֶחָד שֶׁמְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד — מֵה וְאִיךָ לְלַמֵּד, שֶׁתִּכְוֵן יִתְיַשֵּׁב לְלַמֵּד מִשְׁנֵיאוֹת, גִּמְרָא וְשִׁלְחָן עֲרוּךְ כְּסִדְרָן בְּחִיּוֹב גָּמוּר.

ד' קלח עח

יְדַבֵּר תּוֹכְחוֹת קָשׁוֹת לְבַחֲוֹר שֶׁמְבַלְהָ יָמָיו בְּשָׁנָה שֶׁל יְאוּשׁ וַיִּגְנֶה מִדָּה זו, וַיִּרְחִיקֵנוּ מִלְּבוֹא אֱלֹהֵינוּ, עַד שֶׁיִּתְקַן מִדָּה זו.

ד' קלט עט

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִמִּדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁבָּאָה לְיַדֵּי בְטוּי בְּעִבּוּדַת הַהִתְבּוֹדְדוּת, וַיִּגְלֶה שְׂאִין עוֹד נְעִימוֹת בְּחַיִּים כְּמִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ בְּדֶרֶךְ נִפְלְאָה זו.

ד' קמ פ

תֵּן יְצִיָּה לְאִשָּׁה שֶׁבַעֲלָה אֵינֶנּוּ שֶׁתִּלְבֹּו לְדַבְרֶיהָ כָּלֵל, אֶלָּא לְדַבְרֵי חֲבֵרָיו, וַיִּגְלֶה לָהּ הַיֵּאֶף לְבָנוֹת אֶצְלוֹ אֶת הַכְּבוֹד הָעֲצָמִי הָאֲבוּד, שֶׁמִּזֶּה הַתּוֹצְאוֹת הַבְּלִיָּה רְצוּיוֹת, וְהַכֵּל עַל מְקוֹמוֹ יְבוֹא בְּשָׁלוֹם.

ד' קמא פא

וַיִּגְלֶה נִפְלְאוֹת מִמֶּה שֶׁנִּגְזַע לְמַהוּתָם שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הַיֵּאֶף שֶׁמִּתְעוֹרְרִים לְשׁוֹב אֱלֹהֵינוּ יִתְבַּרֵּךְ מִהַשְּׁבִי הַרוּחָנִי שֶׁנִּמְצָאִים בּוֹ, וַיִּגְלֶה סִבַּת הַחֲלוּק בֵּין הַשְּׁבִים וְלְהַפָּךְ, וַיְבַשֵּׁר, שֶׁלְּבַסּוֹף כָּלֵם יָשׁוּבוּ אֱלֹהֵינוּ יִתְבַּרֵּךְ.

ד' קמב פב

יִוְרֶה דֶּרֶךְ נְכוֹנָה הַיֵּאֶף לְחַנּוּךְ הַיֵּטֵב אֶת הַיְלָדִים שֶׁל הַוּרִים שֶׁרַק הָאֵמָא שְׂבָה לַעַת עֲתָה בְּתִשׁוּבָה, שֶׁעַל־יְדֵי דְבוּרִים הַגּוֹנִים יִגְרְמוּ שְׁגָם הָאֵב יִשׁוּב.

ד' קמג פג

יְדַבֵּר מִמַּעַלֵּת גְּדֻלַּת וְקִדְשַׁת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַצְּפִיָּה וְהַכְּסוּפִין אֶל שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְשִׁמְרָתָהּ כְּהַלְכָתָהּ, וְהַשְׁמָחָה הָעֲצוּמָה עַל שְׂזוּכִים לְשִׁמּוֹר שַׁבַּת וְלִזְכָּרָה תָּמִיד.

תִּכְן הָעֲנִינִים

שמו

- ד' קמד פה
יתן עצות נכונות היאך להתנהג בבית שיש בו בעיות, ויזכיר למצא
דרך ללמד זכות על ההורים שעברו הרבה בחיים, ועד שאדם לא מקים
בית בעצמו אינו מסגל להבין את הוריו, ויעורר לשלח בת למסגרת
למודית חברתית, כי מסכן מאד להיות בדרך.
- ד' קמה פז
יעורר אחד לתקון פרטי — להפיץ את הספרים הקדושים, ויפרש
מאמרם ו"ל: טוב תלמוד תורה עם דרך ארץ, כפרושו של הרב
מטשקריין.
- ד' קמו פח
יגלה דרך בענין נתינת עצה לאחר, ויבאר ענין 'עבודות קשות', שהזכיר
רבנו ו"ל, ויעורר לא לזוז שהוא זה מן השלחן ערוף, וידבר קצת גם
בענין פגנות ויחודים קדושים.
- ד' קמז פט
ידבר מענין הרמזים הקדושים שמרמז הקדוש-ברוך הוא לכל אחד,
והדרך הקדושה לחפש ולמצא אותם, ויגלה מהו המפתח שניתן לנו
רבנו ו"ל לכל אלו ההיכלות, וידבר מהאמונה הקדושה ומסבלנות.
- ד' קמח צ
יבהיר כי כל אחד טובת עצמו דורש, ואין לקוות לתשועת אדם, כי זה
יביא רק מפת נפש, ויחזק לסבל כל הביונות, ולהשמר מאד מפעס,
והכנסת עצמו באמונה הקדושה.
- ד' קמט צא
ידבר מחובת ומעלת שמירת הזמן ומהתחדשות ובריחה מקנאה, שנאה
ומחלקת.
- ד' קנ צב
יגלה מקור המצוה להיות בשמחה תמיד — ענינה, מדרגתה וחיוביה.
- ד' קנא צג
יגלה נפלאות מדוע רואים שאין האדם נענה תכף בתפלתו, וכן בענין
תשובה, וידבר מענין: "כחי ועצם ידי", ושעל-ידי תפלה נצולין מקלפה
זו, וידבר מענין השתדלות בפרנסה ובטחון בה' ומעלת ההתבודדות.

תִּכְן הָעֲנִינִים

שמו

ד' קנב צו

יָחֹר בְּקִצּוֹר עַל יְסוּדוֹת הַבַּיִת הַיְהוּדִי בְּעֲנִינִים הַשִּׁיכִים לְאַשָּׁה, וַיִּתְמַצֵּת אֶת כָּל סֵדֶר עֲבוֹדַת ה' שְׂאֵשָׁה מְסַגֶּלֶת אֵלָיו, וַיִּחְזַק עַל זֶה מְאֹד.

ד' קנג צח

יֹזְכִיחַ מְאֹד אֶת הָאָדָם שְׂאִינוֹ שֵׁם לֵב אֶל חֲסֵדֵי ה' שְׁעֲשֵׂה עִמּוֹ בְּבְרִיאוֹת גּוֹפוֹ וְנַפְשׁוֹ, וַיַּעֲרַר עַל הַפָּגַם הַגָּדוֹל, שְׂאָדָם אֵינוֹ מַעֲרִיף אֶת חֲסֵד ה' כִּי נוֹרָא הוּא.

ד' קנד ק

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִהַדְּפַסַּת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" בְּמַתְדוּרָה חֲדָשָׁה וּמְגַדֶּדֶת, וַיִּגְלֶה מֵהוּת וְתִכְן הַסֵּפֶר הַזֶּה הַבְּנוּי עַל יְסוּד הַהִתְחַזְקוֹת, וַיִּבְאֵר שְׂאִין לְאַף בְּרִיָּה שׁוֹם זְכוּת לְאָסֵר זְכוּת הַהַדְּפָסָה שֶׁל סֵפֶר קָדוֹשׁ, וַיִּגְלֶה מִי הֵם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים, וַיְדַבֵּר עַל הַפְּלִגַּת הָאֵרֶת הַרְצוֹן, שְׂזוֹכִין בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה.

ד' קנה קד

יִחְזַק לְהֵיוֹת בְּשִׂמְחָה וּלְהִתְרַחֵק מֵעֲצָבוֹת, וַיִּבְאֵר מִדוּעַ לֹא תִקְנוּ חֲכָמִינוּ הַקָּדוֹשִׁים לְבָרוּךְ בְּרַכָּה עַל מִצְוֹת תּוֹכְחָה, תְּשׁוּבָה וְצַדִּיקָה וְכו'.

ד' קנו קה

יְדַבֵּר מֵהַשְּׁעוּרִים שְׂמוֹסֵר בְּסֵפֶר הַקָּדוֹשׁ "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", וַיִּגְלֶה מַעֲלַת וַיְקַדְּשֵׁת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, מֵהוּתוֹ וְעֲנִינּוֹ, וַיִּבְאֵר עֲנִין הַסְּפוּרִים שֶׁבְּכָל הַבְּרִיאָה, וְגִלּוּי הַהִסְתָּרָה מֵהֶם.

ד' קנז קו

יַעֲרַר עַל לְמוּד וּבְקִיאוֹת בְּשִׂיחוֹתָיו הַקָּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל.

ד' קנח קז

יִתְנַצֵּל לְאַחַד, שְׂאִין עֲנִינּוֹ מְסַגֵּל לְבוֹא עַל-פִּי הַכֶּתֵב, וַיַּעֲרָרוּ לְבוֹא אֲצִלוֹ.

ד' קנט קח

יְדַבֵּר מֵהַנְּהֻגָה שֶׁל "אִישׁ טוֹב", שְׂאִינוֹ כּוֹעֵס לְעוֹלָם, הַפֶּךָ רַע וְכַעַס הַבָּא מִפְּגָמִים חֲמוּרִים, וַיַּעֲרַר וַיִּחְזַק עַל זֶה מְאֹד.

ד' קס קט

יִזְרֵז לְאַסֵּף בַּחוּרִים שׁוֹמְעֵי לְקוֹלוֹ, וַיִּלְחָצֵם כְּבָר בְּט"ו בְּאָב לְקִרְאֵת חֲדָשׁ אֶלּוּל הַקָּדוֹשׁ.

ד' קסא קט

יֵאָרִיךְ בְּמָה שֶׁעוֹבְרִים רַב אֲנָשֵׁי הָעוֹלָם תְּמוּרוֹת וְנִסְיוֹנוֹת רַבִּים, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין חֲלָקַת הָעֲצָה, אֵיךְ שֶׁהֶעֱקַר הוּא "עֲצָה" וְהִתְחַזְקוֹת עַל כָּל דְּבָר, וַיִּחַזַּק מְאֹד לְעַבֵּד עַל עֲצָמוֹ שֶׁיִּזְכֶּה לְהִגִּיעַ לְדִרְגָּה, שֶׁלֹּא אֲכַפֵּת לִיּה כָּלֵל שׁוֹם דְּבָר, וַיְהִי סִבְלָן עֲצוּם עַל כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו.

ד' קסב קיא

מִכְתָּב נוֹרָא וְאִים הַמְחַזֵּק בְּאִפְסָן נִפְלָא נִשְׁמָה אֲמַלְלָה, שֶׁנִּשְׁקָעָה בְּתוֹךְ עֵמֶק בּוֹר וְדוּת, וּרְגִילָה בְּרַע, חֵס וְשְׁלוֹם, וַיִּבְאֵר לוֹ עֵמֶק גְּנוּת הַחֲטָא הַמֵּר, רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ, וְסִבַּת הַתְּהוּוּתוֹ, וְכִיצַד יוֹצֵאִים מִהַשְּׂאוּל תַּחֲתִית הַזֶּה, וְאֵיךְ זוֹכִים לְהָאִיר עַל נִפְשׁוֹ אֹר בְּאֹר הַחַיִּים הָאֲמִתִּיִּים כְּפִי שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרְבֵּנוּ ו"ל.

ד' קסג קיז

יִתֵּן חַזוּק נִפְלָא לְאֵלְמָן לֹא עָלִינוּ, שֶׁיִּשָּׂא אַחֲרֵת, וַיִּשְׁקֵם אֶת עֲצָמוֹ, וַיִּבְאֵר הַחֹב בְּזֶה, וְכֵן מָה שֶׁנוֹתֵן רַבֵּנוּ ו"ל תְּקוּן לֹמַר בְּכָל יוֹם ב"סִפְרֵי הַמִּדּוֹת".

ד' קסד קיט

יִחַזֵּק בֵּת יִשְׂרָאֵל, וַיִּיעֵץ בְּעֲנִין כְּמָה דְּבָרִים פְּרֻטִיִּים, וַיִּתֵּן דֶּרֶךְ אֵיךְ לְהַצְלִיחַ בְּחַיִּים טְהוּרִים.

ד' קסה קכ

יְדַבֵּר מֵעֲנִין מַעוֹת לְהִדְפָּסָה, וּמֵעֲנִין הַנִּמְעָן שֶׁקִּבֵּל קִנְס כְּסָפִי עַל שֶׁעִבֵּר עַל חֲקֵי הַתְּנוּעָה, וַיּוֹכִיחוֹ עַל זֶה, וַיִּשְׁבַּח עֲנִין הַזּוֹכֶה לְהִסְתַּכֵּל עַל הַרְמְזִים שֶׁמְרַמְזִים מִן הַשָּׁמַיִם, וַיִּחַזֵּק עַל לְמוּד הַתּוֹרָה, וּבִשְׁחוֹן בְּעֲנִינֵי פְרֻטָּסָה.

ד' קסו קכא

יַעֲרֵךְ דִּין וְחֻשְׁבוֹן בְּעֲנִין תְּשֻׁלוּמִים לְמַדְפִּיס אֶת סִפְרָיו.

ד' קסז קכב

יִחַזֵּק אֶחָד שֶׁזָּכָה לְשִׁמְשׁ אֶת רַבֵּנוּ ו"ל, וַיְגַלֶּה לוֹ גְּדֹל זְכוּתוֹ שֶׁעוֹסֵק בְּעֲנִינִים קְדוּשִׁים, וַיֵּאֱמַר לְכַבּוֹת נִשְׁבְּרִים מִחֲמַת הַתְּעַכְבוֹת הַשְּׂדוּךְ, וַיִּרְחִיק מִן הַבְּטָלָה וּלְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן לְהוֹצִיא הַפְּסוּפִים מִן הַכַּח אֶל הַפְּעַל וּלְהִרְחִיק מִן הָעֲצָבוֹת.

ד' קסח קכג

יְדַבֵּר מֵעֲנִין הַסִּפְרֵי הַקְּדוּשׁ "מְקוֹר הַשְּׁמִחָה" מְנַקֵּד, וַיַּעוֹרֵר אֶת הַזּוֹכִים

שמט

תכּן הענינים

לעסק בהדפסה — לשמח מאד, וידרבן לנצל הזמן לתורה ולתפלה ויהתחזקות באמונה.

ד' קסט **קכד**

יראה לדעת ענין התפארות הצדיקים המתפארין באמתתם, ויורה דרך בזה למי שראוי על-פי מקורות נאמנים, וירחיק מחברת הלצים.

ד' קע **קכה**

ידבר משרש הכתיב והקרי שבתורה, וישבח מעלת הזוכה לקרב נפשות.

ד' קעא **קכו**

ידבר מענין קדשת ימי אלול וראש השנה הנוראים מאד, ויגלה למוד ענינם להתחזקות ביראה גדולה במשך כל השנה, ודרך אנשי שלומנו לנצל מאד זמנים אלו פראוי. ויתאר שיחם ושיגם של אנשי שלומנו בענין זה, ויחזק על קביעות שעור בספרי רבנו ז"ל בכל יום רביעי ברבים.

ד' קעב **קכח**

יראה בגנותה של מדת הפעם החמורה, ויעורר לפרש ממנה, ויספר ספור נורא שארע עם הבעל-שם-טוב הקדוש ותלמידו בענין מדת הפעם הבאה מצד הסטרא אחרא.

ד' קעג **קלא**

ידבר נוראות בגלוי אור האמונה הקדושה לבת ישראל שלא מצאה זיווגה, ויעורר מאד על תפלה בכלל ובמקומות הקדושים בפרט, וירחיקה מבעלי דמיונות המשבשים דעת ההמון בכל מיני הכלים, ויתן לה עצה מה לעשות בדרך רוחנית טהורה ותפלות מסוימות וכו', ויחזק מאד על נקודת התפלה.

ד' קעד **קלד**

יחזק מאד על ענין סדר-דרך-הלמוד ובפרט לבחור צעיר שישמר על זמנו, ויחזר על דברי ר' לוי יצחק ז"ל שעוררו על זה בלי להתפעל ממתנגדיו, וגם גלה מדוע הוא מסכים להם למראית עין וכו'.

ד' קעה **קלז**

ידבר מזכות נקוד הספרים שכבר הדפסו, ויחזק על אמירת משניות ונצול ימי אלול לטוב אמתי ונצחי.

תִּכְן הָעֲנִינִים

ד' קעו קלח
 יַעֲזֹרֵר עַל יְשִׁיבַת קִבְעָה שֶׁל הַנִּמְעָן בְּצַפְתָּ, וַיַּעֲזֹרְרוּ עַל אֲמִירָה רַבָּה בַּתֹּרָה
 הַקְדוּשָׁה, וַיְדַבֵּר מֵעֵינַי מַחֲמַת עֲמֶלֶק וְעֵינָיָה עַל דְּרָךְ עֲבוּדַת הָאָדָם.

ד' קעז קמא
 מִכְּתָב קָצָר אֶל הַמְדַפְּסִים "אֲשֶׁר בְּנַחַל" בְּעֵינַי הַדְּפָסָה.

ד' קעח קמא
 יִתֵּן עֲצָה וְדָרֶךְ נְכוֹנָה וְעֶרְכָּה לְמִי שֶׁנִּפְלַל לְפָנָם הַבְּרִית, הַיֵּאֵף לְהַצִּיל נַפְשׁוֹ
 מִן הַשְּׂאוּל תַּחֲמִית הַזֶּה לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים.

ד' קעט קמג
 יִחֲזַק מְאֹד אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל שִׁישׁ לוֹ כַּחוֹת עֲצוּמִים לְקִרְבֵי אַחֲרִים אֶל
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יֵאמֶר: "מִי אֲנִי" וְכוּ', וַיִּגְלֶה עֵינָיו אֹרֶךְ יֵשֶׁר וְאוֹר חוֹזֵר,
 וַיּוֹכִיחַ מְאֹד הַחַיִּים הַגְּדוֹל לְקִרְבֵי אַחֲרִים, וַיִּגְלֶה גְדֹל הַנְּחִיצוֹת שֶׁל עֲבוּדַת
 הַהֶתְבּוֹדְדוֹת.

ד' קפ קמה
 יִגְלֶה נִפְלְאוֹת מִמַּעַלְת סֵפֶר "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת" וּמְנוֹרָאוֹת הַתְּגִלוֹת דַּעַת
 רַבְּנֵנוּ ו"ל הַעֲמָקָה מְנִי יָם, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן פְּשׁוּטָה בְּתַכְלִית הַפְּשׁוּטוֹת,
 וַיְדַבֵּר מִנְעִימוֹת עֵינָיו הַהֶתְבּוֹדְדוֹת, שֶׁהִיא הוֹצֵאת הַדְּבוּר אֶל ה' מִהַהֲעֵלֶם
 אֶל הַגְּלוּי, כִּי בְּפִנְיֵימִיּוֹת בְּכָל הַדְּבוּרִים מְדַבְּרִים רַק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וַיִּבְאֵר
 עֵינָיו מַחֲשָׁבוֹת זְרוֹת שֶׁבַתְּפִלָּה, וַיֵּאָרִיךְ לְהַבְהִיר אֶת עֵינָיו רַבְּנֵנוּ ו"ל, שֶׁהוּא
 עֲבוּדַת ה' בְּבַחֲבִינַת פְּשׁוּטוֹת דִּיקָא, שֶׁזֶה הַדְּרָגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה, וַיִּתְאַר גְּדֹל
 הַטְּעוֹת שֶׁל אֱלוֹ שֶׁנִּכְנָסִים בְּחַכְמוֹת שֶׁל הַבַּל.

ד' קפא קנ
 יִתְנַה רַעַת הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׂאִין חֲבָרִים בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְכָל אֶחָד טוֹבַת עֲצָמוֹ
 דוֹרֵשׁ, וַיִּזְהֵר לְבָרַח מִצְּבוּעִים וְשִׁקְרָנִים שְׂאִין מוֹלִיכִים אֶת הָאָדָם אֶל
 הַתַּכְלִית, וַיִּסְפֹּר סְפוּר מְאֹד שֶׁהִסְתַּבֵּךְ בְּחוֹבוֹת גְּדוֹלִים, וּמִהַעֲצָה
 הַנְּבוֹנָה שִׁיעֵץ לוֹ מוֹהֲרֵינֵי ו"ל, וַיְדַבֵּר מֵעֵינַי הַרְחָמִים שֶׁנִּמְסְרוּ בְּיַדֵּינוּ
 כְּבָאוֹר רַבְּנֵנוּ ו"ל, וַיִּחֲזַק וַיֵּאמֶץ מְאֹד לֹא לִפְלֵ בַדַּעַתוֹ לְיֵאוּשׁ וְדַכְאוֹן, חֵס
 וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי יִסּוּרֵי מִצְּפוֹן, וַיְדַבֵּר מֵעֵינַי הַפְּלָגַת מַעַלְת הַרְצוֹן דְּקִדְשָׁה,
 שֶׁזֶה הָעֵקֶר, וּמֵעֵינַי תְּשׁוּבַת הַצְּדִיקִים שֶׁתְּמִיד מִשְׁפִּילִים אֶת עֲצָמָם וְכוּ',
 וַיְדַבֵּר מִהַתּוֹרָה "תְּעִיתִי כְּשֶׁה אֹבֵד", וְכֵן יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת מִחֲמַרְת הַחֲטָא
 שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ, וּמִהַחֻבָּה לְהַשִּׂיא אֶת הַבֵּן מִקְדָּם
 בְּעָבוּר זֶה, וַיִּתְאַר אֶת הַהֲנָאוֹת הַמְדַמּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה עַל-פִּי מְשֻׁלוֹ

הַמְצִלַח שֶׁל ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ז"ל, וַיִּחְזַק מְאֹד לְהַשְׁאֵר קַיָּם בְּקִדְשֵׁת הַיְהוּדוֹת.

ד' קפב קנח

יִחְזַק מְאֹד אֶחָד שְׁמֵרֵב שְׁבָרוֹנוֹ מִתְבַּלְבֵּל לוֹ כֹּל עֲנִיֵן הַתְּפִלָּה, וְאִינוּ זוֹכֵה לְכוּן בָּהּ כְּרֵאוּי, וְלִפְעָמִים מְזַנִּיחַ לְגַמְרֵי, חֵס וְשְׁלוֹם, וַיִּבְאֵר לוֹ עַל-פִּי זֶה פְּסוּק בְּפִרְשֵׁת שׁוֹפְטִים עַל-פִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וַיִּחְזַק לְהַתְּפַלֵּל הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת בְּנִעְיָמָה וּבְזִמְרָה בְּזִמְן הַכִּי מְקַדֵּם וּמְתוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וְלִשְׁמֹר אֶת הַזִּמְן וְלַחֲיוֹת חַיֵּי נֶצַח.

ד' קפג קס

יְדַבֵּר תּוֹכְחוֹת לְשׁוֹפֵט "מִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם", אִיךְ שֶׁבִשְׁעָה שָׁדָן אֶת פְּלוּנֵי שְׁהַדְרָדָר, עָלְיוֹ לְדוֹן אֶת הַגּוֹרְמִים לְמַצַּב הַמְּבַהֵיל בּוֹ נִתּוֹן עֲמֻנו, עַל-יְדֵי שְׁפָרְקוֹ מֵהֶם עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם, וְדִין גְּרָמָא לְכֹל הַמַּעֲשִׂים הַבְּלָתִי רְצוּיִים שְׁנֹכְשָׁלִים בְּהֶם נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

ד' קפד קסב

יְדַבֵּר תּוֹכְחוֹת בְּדֶרֶךְ עֲצָה טוֹבָה לְשׁוֹפֵט מְהַעֲרֵב-רַב, שְׂאֵם רוּצָה לְהַצִּיל מֵה שְׁנִתָּן לְהַצִּיל, אַזִּי צְרִיךְ לְאַפְשֵׁר לִירְאֵי ה' לְהַכְנִס לְבַתִּי חַנוּךְ, לְחַזֵּק נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, וְשִׁב וְרַפָּא לְהֶם.

ד' קפה קסג

יִסְבִּיר הַיֵּטֵב הָעֲנִיֵן שְׁגַם בְּחִדְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁיְךְ עֲנִיֵן שְׁקוֹרִין הַתְּלַמִּידִים לְרַבֵּם שְׁקַרְבָּם לְאוֹר רַבֵּנוּ ז"ל בְּשֵׁם אֲדָמוּר, דְּגַמַּת תְּלַמִּידֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וַיִּגְלֶה שֶׁהַכֹּל נִמְשָׁךְ מֵהָאֲדָמוּר הַיְחִיד שְׁלֵנוּ, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ ז"ל בְּעֲצָמוֹ, וַיִּגְנֶה הוֹגֵי דַעוֹת בְּעַלֵּי תְשׁוּבָה, שְׁנֹדְמָה לְהֶם שְׁיִכּוּלִים לְהַנְהִיג אַחֲרֵים.

ד' קפו קסה

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת מִמֶּה שְׁקוֹרָה כַּיּוֹם מִרְשַׁעַת הָעֲרֵב-רַב שְׁפָרְקוֹ עַל, אֲכַל בָּא יוֹמָם, כִּי נֶצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקֵר, וַיִּגְלֶה תְּפַקִּידְנוּ בְּשַׁעָה כְּזוֹ, וַיִּבְיַע תְּפִלָּתוֹ וְתַקְוָתוֹ לִישׁוּעָתָן וְנַחֲמָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

ד' קפז קסז

יִגְלֶה נְפִלְאוֹת מִמֶּה שְׁעוֹשָׂה רַבֵּנוּ ז"ל לְמַקְרָבֵיו הָאֲמִתִּיִּים, שְׁמַחְדִּיר בְּהֶם חֶשֶׁק נִמְרָץ לְהִיּוֹת בְּכֹל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיַּעֲזוּר מְאֹד עַל קְבִיעַת שַׁעוֹר בְּכֹל תַּחוּמֵי הַתּוֹרָה כְּרִצוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהַזְהִירָנוּ לְהִיּוֹת בְּכֹל הַמְּקוֹמוֹת.

ד' קפח קסט
 יִדְבַר מֵאוֹר קִדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא כְּלִי לַהֲשַׁגַּת אוֹר הַצַּדִּיק.

ד' קפט קע
 יִדְבַר נֶעֱם לְאַחַד שֶׁהִשְׁלִיךְ אֶת כָּל עֲנִינֵי הַהֶבֶל שֶׁל גְּלוּת הָעוֹלָם הַזֶּה
 שֶׁהִיא שְׁקוּעַ בָּהֶם, וְהִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ לְקֶרֶב רְחוּקִים, וַיִּדְבַר עִמּוֹ הַרְבֵּה
 מִמַּעַלֶּת לַמּוֹד מִדְּרָשׁ רַבָּה, וַיִּגְלֶה לוֹ גַּפְלָאוֹת בְּזֶה.

ד' קצ קעא
 יִדְבַר מִגְּדֵלֶת תּוֹרוֹתָיו שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, שֶׁכָּלֵן הֵן סִגְיָה שְׁלֵמָה, וַיֶּאֱרֹךְ
 בְּדַבְּרוּרִים חוֹצְבִים לְהַבּוֹת א"ש מִדְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל עַל
 עֲצָם נְפִילַת הַדּוֹרוֹת הָאַחֲרוֹנִים וְצָרְתָם הַגְּדוֹלָה בְּרוּחַנִיּוֹת וְכוּ', וּבִפְרָט
 שְׁפִיּוֹם מַחְדִּירִים בְּבִגְי הַנְּעוּרִים "חֲכָמוֹת" שֶׁל אֶפִּיקוֹרְסוֹת, וְגִדְל הַצְּעָקָה
 עַל זֶה הוּא לְאֵין שְׁעוֹר, וְזוֹ הַצְּעָקָה שֶׁל "אִיָּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", לְחַפֵּשׁ
 אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁזֶה סוֹד כְּוֹנֵת אֱלוֹהִים, וַיִּדְבַר מִעֲנֵן צְמֻצוֹם כְּבוֹדוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם הַגִּשְׁמִי הַזֶּה, בְּאַרְצִיּוֹת דְּוָקָא, וַיַּחֲזֵק מְאֹד.

ד' קצא קעז
 יִתֵּן חֲזוֹק וְעִדוּד לְהַמְדִּיפִים הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים "אֲשֶׁר בַּנְּחָל".

ד' קצב קעז
 יַעֲזֹר מְאֹד לְעֶסֶק הַרְבֵּה בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל שֶׁמְחַזְּקוֹת
 מְאֹד, וַיִּגְלֶה מֵה שְׁעֵבֶר עָלָיו בִּימֵי נְעוּרָיו בַּתְּחִלַּת הַתְּקַרְבוֹתָיו, וְכָל חֲזוֹקוֹ
 כְּנֹגֵד הַקָּמִים עָלָיו הִנֵּה עַל-יְדֵי שִׂיחוֹתָיו שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה צָעַק
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּאִפְסוֹ נַעֲלָה יוֹתֵר. וַיַּחֲזֵק אֶת הַנִּמְעָן הַדָּר בְּצַפַּת לְזַעַק כָּל
 מְרִירוֹתָיו לִיד צִיּוֹן הָאֲרִיז"ל בְּזִמְנֵן שְׁאִין אִישׁ, וַיִּדְרֹבֵן לְחוֹלָה הַנִּפְשׁ לְבוֹא
 לְרוֹפֵא הַנִּפְשׁוֹת שֶׁהוּא הַצַּדִּיק.

ד' קצג קפ
 יִדְבַר מִעֲנֵן חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שֶׁבָּאָה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל לְכָל אֱלוֹ מְחַצְדֵי חֲקֵלָא,
 וַיִּסְפֹּר מִקְצַת מַמָּה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וַיַּחֲזֹר עַל הַנִּדְבָר בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית בְּעֲנֵן
 כְּסֻדֵּר וְשֵׁלָא כְּסֻדֵּר, וַיַּעֲתִיק אִיזוֹ אִמְרָה גַּפְלָאָה מִהֶרְבֵּי מְלוּכְבְּלִין זִי"ע
 בְּעֲנֵן הַדְּבָקוֹת הַתְּמִידִית בּוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמִמְשַׁכֵּת שְׁמִירָה לְאָדָם.

ד' קצד קפב
 יִדְבַר מִעֲנֵן הַמְחַלְקֵת וְהַהֲסַתְרָה שֶׁיֵּשׁ עַל צַדִּיקֵי הָאָמֶת שֶׁבְּכָל דּוֹר, כְּפִי
 דְּבָרֵי הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ מְקַאמְרָנָא זִי"ע, וְקָשׁוֹר לְדַבְּרֵי רַבְּנֵי ו"ל בְּעֲצָמוֹ,
 שֶׁזֶהוּ הַנְּסִיּוֹן, וַיְבָאֵר עֲנֵן הַשְּׁחוּק שֶׁנַּעֲשֶׂה מִעֲנֵן רַבְּנֵי ו"ל, וְהַעֲקָר —

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שנג

תפלה. וְיִסְבִּיר כִּי הַנְּסִיּוֹן אֵינוֹ מְבַלְבֵּל, כִּי אִם אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שֶׁלֹּתְקוֹן חֲטָאֵיהֶם הֵם צְרִיכִים לְהִתְנַסּוֹת בְּדַבּוּרִים כְּאֵלוֹ, וַיְגַלֶּה רְמֵז נִפְלֵא לְחִזּוֹן בְּדַבְרֵי הַ"סְפּוּרֵי־מַעֲשִׂוֹת".

ד' קצה קפד

יְגִיב בְּחֲרִיפּוֹת עַל הַצָּעָה לְכַתֵּב בְּתַחֲלַת הַסְּפָרִים שְׁלוֹ, שְׁאִין הַלְּשׁוֹנוֹת כְּדֹאִים לְכֹל וְכוּ', וַיִּסְפֹּר מֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּאֵמֶת בְּעוֹלָם, וְכֵן מֵדַת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה — לְהַתְרִיעַ וּלְהַזְהִיר, וַיְגַלֶּה שֶׁרַשׁ הַמַּחֲלָקֶת וְרַעְתָּהּ מֵצַד הַבּוּרִים וְהַלְּצִים, שֶׁהֵם הַמַּחֲרָרִים רִיב בְּחִנָּם, וַיְגַלֶּה תְּכֵנִיתוֹ לְהוֹצִיא לְאוֹר סְפָרִים מְבָרְרֵי סְפָקוֹת, וַיִּסְפֹּר מַעֲשֶׂה מְבַהִיל מְסוּד כְּבִשׁוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מַעֲשֶׂה שֶׁנַּעֲשֶׂה אֵיזָה מַתְנַגֵּד, וַיַּעֲוֹר מֵאֵד לְהִסְתַּכֵּל בְּהַטּוֹב וְהִיפִי הָאֱלֹקִי שֶׁגָּנוּז בְּתוֹךְ הַסְּפָרִים.

ד' קצו קפח

יְחִזֵּק עַל עֲנִין סְדֵר־דִּרְךְ־הַלְמוּד שְׁזוֹכִים לְחֻטֵּף אוֹתוֹ בְּדִרְךְ עֲרָמָה וְ"גִנְבָה", וַיְבָאֵר בְּדִרְךְ נִפְלְאָה קָטַע מַמַּעֲשֶׂה ב' בְּסְפּוּרֵי מַעֲשִׂוֹת עַל תּוֹרָה וְתַפְלָה וְשִׁמְחָה, וַיְגַלֶּה גְּנוּת הַרוֹדְפִים אוֹתוֹ בְּעִבּוּר סְדֵר־דִּרְךְ־הַלְמוּד, וַיְבָאֵר מְשֻׁנָּה בְּאֵבוֹת: כָּל הָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ, מְבִיא גְּאֻלָּה לְעוֹלָם — מִי שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּשֵׁם ה'.

ד' קצז קצ

יְבִיעַ שִׁמְחָתוֹ לְגִמְעוֹן, שֶׁבְּרוּךְ הַשֵּׁם אֵינוֹ מְבֹזֵה אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְצָרִיף לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּזָה, וַיְגַלֶּה לוֹ הַנַּעֲם שֶׁל מִי שֶׁזָּכָה לְהִיּוֹת חֶלְקוֹ בְּתַכְלִית הַנִּצְחִית, לְחֻטֵּף טוֹב אִמְתִּי וְנִצְחִי, שֶׁלֹּזָה זוֹכִים בְּ"הִיכָל־הַקִּדְשׁ", וְכַשְׂיִהְיֶה מ"ת, יִרְאֶה לְמָה זָכָה, וַיִּדְבֵּר מֵעֲנִין קְבוּץ רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁאֵי אֶפְשָׁר לְבּוֹא לְאוֹמֵן לַעֲשׂוֹת בְּכָל עִיר וְעִיר דִּיקָא, וּלְקַרֵּב אַחֲרֵיהֶם, וְלֹא לְהַתְבַּלְבֵּל מִשְׁטוֹת וְצִמְצוּם שֶׁבְּדוֹ לַעֲצָמָם אֲנָשִׁים, וַיְחִזֵּק מֵאֵד עַל הַתְּבוּדוֹת.

ד' קצח קצג

יְחִזֵּק בְּעֲנִין מְצִיאַת הַזּוּוּג, אִף אֲסוּר לְדַחֵק הַשָּׁעָה, רַק לְפַעְמִים כְּדֹאֵי לְסַבֵּל בְּזִיוּנוֹת, כְּדֵי לְזַרֵּז הָעֲנִין בְּדִרְךְ רּוּחָנִי, וְאֲסוּר לְהִיּוֹת שָׁבוּר כָּלֵל.

ד' קצט קצד

יְדַבֵּר מֵעֲנִין תְּקוּן הַחֲטָא שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל־יְדֵי מֵדַת הַשִּׁמְחָה שֶׁבָּאָה עַל־יְדֵי אִמּוּנָה פְּשוּטָה, וַיְחִזֵּר עַל דַּבּוּר נִפְלֵא מִהֲרַב הַקְּדוּשׁ מְלוּבְלִין זי"ע עַל זָה, שֶׁעַל־יְדֵי שְׁאִין יְהוּדֵי יוֹדַע מְגַדְלָתוֹ, עַל־יְדֵי־זָה הוּא בְּעֲצָבוֹת.

ד' ר קצה

יְדַבֵּר מֵעֲנִין הַצָּחוֹק דִּקְדָּשָׁה לְשַׁחֵק מִכָּל הַכְּלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וּפְגָעִיו, שְׁצָחוֹק זֶה שֵׁיף וְקָשׁוּר לְהַשְׁמִיחָה לְעֵתִיד, וְיִסְפֹּר אֲרוּעַ מֵעֲנִין שְׁנֹאֲרַע עִם מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל עַל-פִּי דְבוּר שְׁאָמַר לוֹ רַבְּנוּ ו"ל וְהַחֲזִיחַ אוֹתוֹ, וַיְדַרְשׁ עַל זֶה תְּלֵי תְּלֵין שֶׁל הַלְכוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת.

ד' רא קצז

יְדַבֵּר מִנוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מַעֲלַת הַשְׁמִיחָה דִּקְדָּשָׁה, שְׁמַצְלַת מְגִיֵּה־נֹחַם בְּזוֹה וּבִבְבֵּא, וּמַגְדִּילַת הַרְגִּילוֹת בְּנִגּוּנִים הַמְעוֹרְרִים לְהִשָּׁם יִתְבַּרְךָ, וַיַּעֲתִיק קָטַע מ'שְׁפַת אָמֶת' עַל דְּרָף תִּקּוֹן הַגּוֹף וְהַנְּפֶשׁ, וַיְדַבֵּר מִשְׁמַחַת הַתְּקַרְבוֹתָנוּ לְרַבִּי.

ד' רב קצט

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת וַיְדַרְשׁ בְּסִתְרֵי תוֹרָה, וַיִּקְשֹׁר כְּתָבֵי זֶהַר לְעֲנִין הַקְּרוֹי "יְסוּד הַמְּזֻבָּח", וְעֲנִינֵי קָשׁוּר יְסוּד הַמְּלָכוֹת עַל-פִּי הַמְּתַבָּאָר בְּסִפְרֵי הַמְּקַבְּלִים וְסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל. וַיַּגִּילָה נִפְלְאוֹת אֵיךְ עָקַר תִּקּוֹן הַחֲטָא הוּא עַל-יְדֵי אָמוּנָה דְּנִקְא, וַיִּבְאָר עֲנִין אֲכִילָה דִּקְדָּשָׁה שֶׁהוּא סוּד מְזֻבָּח וְכוּ'.

ד' רג רא

יְדַבֵּר מִנוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת גְּדֻלַּת הַסֵּפֶר "סִפְרוּי-מַעֲשִׂיּוֹת" שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וּמַעֲצָם הָעֲמֻקּוֹת שֵׁישׁ בָּהֶם, וַיְדַבֵּר בְּדְרָף רָמֵז עֲנִינִים גְּבוּהִים וְרַמִּים הַשְּׂיָכִים אֶל הַרְבִּי, שְׁנֹכְנֵס לְחֻזֵּק בְּתֵי יִשְׂרָאֵל דְּרָף תְּלִמִּידֵיו, וְעַל יְדוֹ כּוֹלִין לְהַחֲזִיק עֲצָמָם כְּנֶגֶד הַצָּנוּר שֶׁל הַרְשָׁעִים, וַיִּלְמַד מוֹסֵר וְלִקַּח טוֹב מֵעֲנִין סֵפֶר, שֶׁכָּל חַיֵּי הָאָדָם הֵם סֵפֶר וְדְרָף הַמְּחַבְּרִים לְכַתֵּב "לוֹחַ הַתִּקּוֹן" בְּסוּף הַסֵּפֶר, וַיַּעֲתִיק קָטַע מִהַסֵּפֶר הַקְּדוּשׁ "תְּפֹאֲרַת שְׁלֹמֹה" עַל עֲנִין קְרוֹב אֲנָשִׁים אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין כְּבוֹד, שְׁצָרִיף לְתַן לְכָל יְהוּדֵי, וְעֲנִין הַסֵּפֶר "אֲשֶׁר בְּנַחֵל".

ד' רד רה

יְדַבֵּר בְּדְרָף דְּרוּשׁ וּבְאֹר נִפְלֵא בְּעֲנִין שְׁמַחַת חֲתָן וְכֻלָּה, וַיִּבְאָר אֲגַב אֲוֶרְחִיָּה כְּמָה מֵאֲמַרֵי חַז"ל הַמְּדַבְּרִים בְּעֲנִין זֶה.

ד' רה רז

יְרַחֵיק מְרַגִּישׁוֹת יְתָר, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין דְּבִקּוֹת בְּאֵלְקוֹת וּמִסוּד הַחַיִּים, שְׁצָרִיף הַרְבֵּה לְלַמֵּד אוֹתוֹ, וְלִפְעָמִים הַגּוֹף נִשְׁבֵּר, כְּדִי לְהַכִּיל בּוֹ אוֹר הַנְּשָׁמָה, וַיַּעֲזֹר עַל לְמוּד טוֹר וְשִׁלְחָן עָרוּף בְּעִיּוֹן לְהַתְּחִיל וּלְסַיֵּם.

תַּכְּן הָעֲנִינִים

שנה

ד' רו רח

יתן חזוק גמרץ לבחור צעיר על שמירת הזמן, ועל-ידי-ה יצליח בלמוד התורה הקדושה, ולא להסתפל על אחרים המונעים פלל.

ד' רז רט

ידבר בהפלה ממעלת הלמוד המכרח בספר הקדוש "לקוטי-מוהר"ן", ולקיים דבריו, וידבר מענין הצמצום שמצמצם הצדיק את עצמו לקרב נשמות ישראל אליו יתברך, ויזרו לעבד את ה' עם צמצום, שאף אם מצד אחד רוצה להגדיל הדבקות מאד, אבל להשגיח על עניני העולם הזה ועמם לעבדו יתברך. שזו מעלתם של ישראל על המלאכים. ועל-כן ראוי לברח מעבודה זרה לרצות להיות "מלאך" ניקא, כי היא לא תצלח... ויזהיר על נקיות הלבושים, ויגלה על-פי פנימיות הענין, ויקשר זאת לענין המחלקת שעל רבנו ז"ל, שזהו הלבוש"ש, סוד החשמ"ל וכו', ויעורר על למוד ב"לקוטי-הלכות".

ד' רח רבי

יגלה שעל-ידי הודוי אליו יתברך, מסלק ממנו הנדוי שגדוהו בשמים על הדברים שעשה, שבפערם מנדין עליהם, ויגלה דבורים נפלאים של התחזקות בהשם יתברך? הנה מה שיהיה.

ד' רט ריד

יגלה מעלת ענין קיום צואתו של מוהרנ"ת ז"ל בדבר הפצת ספרי רבנו ז"ל.

ד' רי רטו

ידבר ממדרגת התם הקדוש, שהוא סוד הבטול אליו יתברך, ומענין גלוי חידה שבנפש ומעלת מדת השפלות, וידבר מזכוף מתאות נאוף ומענין קדיש וכו'.

ד' ריא ריז

ידבר ממעלת מדת החסד לעזר לזולת, וימליץ על איזו עזרה נחוצה לבר אורן.

ד' רבי ריח

ידבר מסוד הבטול בלא רגלים, ומענין סוד רקודים עם רגלים והמתקת הדינים וכו', וימליץ על איזו עזרה נחוצה לתלמיד חכם עם משפחה ברוכת ילדים.

תִּכְן הָעֲנִינִים

ד' ריג ריט
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין הַתְּמִנּוֹת לְעַמּוּד כְּרֹאשׁ הַצְּבוּר, וַיִּזְכִּיר הַמוֹכָא בְּסִפְרֵי שׁו"ת
 בְּעֲנִין זֶה כִּשְׁהוּא בְּלֹא הַסְּכֵמַת הַצְּבוּר, וַיִּגְלֶה אֵיךְ מִתְּנַהֲגִים בְּעֲנִין.

ד' ריד רכ
 יוֹכִיחַ אֶחָד בְּדֶרֶךְ תִּקְוָה וְאֲזַהְרֶה, שְׂיִחְדַּל מֵאוֹנָאת אֲשֶׁתּוֹ עַל-יְדֵי הַתְּנַהֲגוֹת
 אֲכֻזְרִית שֶׁל הַתְּפָרְצוֹת עֲצָבִים וְהַרְמַת יָד, חֵס וְשָׁלוֹם, וַיַּעֲזְרוּ לְשָׁמֵר עַל
 הַשָּׁלוֹם וְהַשְּׁלוֹהַּ בַּבַּיִת.

ד' רטו רכב
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין הַכְּרוֹת אֲבָדָה בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ, וַיִּקְשְׁרוּ לְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל,
 וַיִּשְׁבַּח מֵעַלֵּת הַזּוֹכָה לְקַבֵּעַ תְּפִלָּתוֹ בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל.

ד' רטז רכג
 יְבַאֵר בְּטוֹב טַעַם וְדַעַת עֲנִין הַיּוֹי עָרוֹם בִּירְאָה, וְלָמָּה דוֹקָא בְּמִדַּת הִירְאָה
 צָרִיף עָרְמָה, וַיִּפְרֹשׁ עַל דֶּרֶךְ הַפֶּשֶׁט וַיּוֹצִיא מִזֶּה עֲצוֹת לְעִבְדָּה וְלַמַּעֲשֵׂה
 עִם שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים נִפְלְאִים.

ד' ריז רכד
 יוֹרֶה דֶּרֶךְ וְעֲצָה נְכוֹנָה לְכַנִּים וּבְנֹת שְׂזוּכוּ לְשׁוֹב בְּתַשׁוּבָה, וְהוֹרִיחֵם עֲדִין
 רְחוּקִים מִזֶּה, אֵיךְ הֵם יִתְנַהֲגוּ עִם הוֹרִיחֵם בְּדֶרֶךְ הַנְּאוּתָהּ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
 יִגְרְמוּ גַם לָהֶם לְשׁוֹב בְּכוֹא הַזְּמַן.

ד' ריח רכה
 יְבַאֵר בְּאִיזָה אֶפְסֵן מִתּוֹר הוֹדוּי בְּשִׁבְת-קִדְשׁ, שְׂמִכַח הַדְּבָקוֹת בָּא לְיַדֵּי
 בְּכִיָּה לְהַשִּׁים יִתְבָּרֵךְ.

ד' ריט רכז
 יְדַבֵּר נְכוֹנָה הַיֵּאֵף צָרִיף לְשָׁמֵר אֶת הַשָּׁנָה, וְלֹא לְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה,
 וְאֵיךְ יִכּוֹלִים לְזַכּוֹת גַּם לומר חֲצוֹת וְלִהְתְּבוֹדֵד אֲזוּ בְּלִי לְבַלְבֵּל אֶת שְׁעוֹת
 הַשָּׁנָה, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין תְּפִלָּה מִקִּדְּם, וְשָׂאֵי אֶפְשֶׁר לְתַן דֶּרֶךְ לְאָדָם, כִּי כָּל
 אֶחָד לְפִי טַבְּעוֹ, רַק לְאַחַז בְּב' הַתְּנַהֲגוֹת הַכְּלָלִיּוֹת שְׂמַסֵּר לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל:
 שְׁלַחַן עֲרוּף וְהַתְּבוֹדְדוֹת.

ד' רכ רל
 יְדַבֵּר מִהַתְּנַהֲגוֹת שֶׁל "סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת", אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְקַיֵּם כְּפִשׁוּטָן,
 וּמוֹעִילִים וְדַאי, וַיִּגְלֶה אֵיךְ צָרִיף לְהִיּוֹת סִדָּר אֲמִירַת שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים
 וּמֵעַלֵּת אֲמִירָתָם.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

שנו

ד' רכא רלב

יְבָאָר פְּסָקָה בְּ"סִפְר־הַמִּדּוֹת": "כָּל זְמַן שְׂאֵפֶשֶׁר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּמַעוֹת אֵל
יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּתַפְלָה", וַיִּגְלָה עֲנִין הַדְּבָקוֹת בְּה' אִף כְּשֶׁעוֹסְקִים בְּדְבָרִים
גְּשָׁמִיִּים.

ד' רכב רלד

יְדַבֵּר מִלְמוּד שְׁלַחַן עֲרוּף כְּסִדְרֵן, וַיִּתֵּן הַנְּהַגָּה אִיף לַעֲשׂוֹת זֹאת, כְּדִי
לְזַכּוֹת לַעֲבֹר עַל כָּל ד' חֻלְקֵי שְׁלַחַן עֲרוּף.

ד' רכג רלו

יִתֵּן עֲצָה לְאַחַד שְׁרוּצָה לַעֲבֹר לְסִבִּיבַת שׁוּמְרֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת, וַיֵּשׁ לוֹ
חֹבוֹת, אֲזִי אִיף יִתְנַהֵג בְּזֶה.

ד' רכד רלז

יְדַבֵּר מִמָּה שְׁקוֹרָה בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל כִּיּוֹם, וַיַּעֲזֹר לְתַשׁוּבָה וּלְתַקוּן
הַמַּעֲשִׂים, וְהַעֲקָר לְדָאָג לְשָׁלוֹם בֵּיתָם שֶׁל אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

ד' רכה רלח

יְדַבֵּר עֲנִינִים מִהַדְּפַסַּת הָא"ב ו"מְקוֹר הַשְּׂמִחָה", וַיַּעֲזֹר עַל גִּצּוּל הַזְּמַן.

ד' רכו רלח

יִחֲזַק לַעֲמֹד עַל עֲמֻדוֹ בְּתַקְוָה הַהִסְתַּרְוֹת, וּבְכַרְט הַעוֹסֵק לְקָרֵב אַחֵרִים,
וַיַּעֲזֹר עַל שְׂמִחָה וְכָלִי זְמַר וּבְרִיחָה מְלָצִים וּמַעֲנִין רְמִזִּים, וְעָקָר
עֲבוֹדַתְנוּ לְהָאִיר אֶת הָעוֹלָם, וַיִּגְלָה מִי גַעֲשֵׂה מְרַכְּבָה לְקַדְשָׁה וּמִי לְהַפְּוֹ,
חַס וְשָׁלוֹם, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין גְּאוֹת וְהַפּוּכָה וּמַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה.

ד' רכז רמא

יְדַבֵּר גַּחוּמִים לְמִי שְׂפָגַם בְּבְרִית וְנִפְל עַל-יְדֵי-זֶה לְשַׁעוֹן גְּדוֹל, וְשְׂרוּי
כְּעֲצָבוֹת וּבְדַכְאוֹן גְּדוֹל, וַיַּעֲזֹר עַל מִדַּת הַשְּׂמִחָה, וַיַּחֲבֵר תַּפְלָה מִיַּחַדַּת
עַל זֶה.

ד' רכח רמב

יִחֲזַק אַחַד שְׁנִמְצָא בְּאַרְץ הַקְּדוֹשׁ, שִׁיְהָא רְגִיל בְּמִקְוֹמוֹת הַקְּדוֹשִׁים,
וַיִּזְרְהוּ עַל נְסִיעָה לְהַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שְׁלָנוּ, וַיִּגְלָה מֵה שְׁנַעֲשֵׂה שָׁם.

ד' רכט רמג

יַעֲזֹר עַל לְמוּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְנוֹשְׂאֵי כְּלִיו, וַיְדַבֵּר מִנְקֻדַּת הַשְּׂמִחָה
וּמִזְכוֹת הַדְּפַסַּת "מְקוֹר הַשְּׂמִחָה" הַקְּדוֹשׁ וּמִגְדַּלְת זֶה הַסִּפְר, וַיִּחֲזַק

להחזיק בו יתברך בכל המצבים שבעולם, וביותר להתקרב לאבינו שבשמים דיקא מתוך המניעות.

ד' רל רמד

ידבר נוראות נפלאות ממדת האמונה הקדושה הקשורה עם מדת הסבלנות, ויתאר בנפת צוף וכל טעם היאך נראים חיי אמונה מלאים דבקות בו יתברך, וככל שמתקרבים לה', רואים עד כמה רחוקים, ויספר ספור נפלא מר' אברהם בר' נחמן, מה ששח עם בחורי אנשי שלומנו מגדלת האמונה העמקה שהיתה לתלמידי רבנו ו"ל בו ז"ע, וידבר מגדלת הפעלה שפועל רבנו ו"ל עם מקרביו באפן פלאי, ויספר איך קבל את שיחות רבנו ו"ל בשלמות וברצינות. ויתאר מה פעלה בו העצה של ההתבודדות, והפל — על-ידי שלא הכיר אף אחד, וידבר מעבודת יחידי שמוותיו יתברך, ומענין מחשבות טובות ורעות, יצר הטוב ויצר הרע, ויעורר להיות בקי ושיגור על פה בספרי רבנו ו"ל, שעל-ידי-זה זוכים לטיל בכל חלקי התורה, ויחזק על מציאת נקודות זכות בעצמו, ולהאמין שיש תקנה לתקן הכל בכח האמונה, וידבר אליו יתברך ולקבל נקדת כל אחד.

ד' רלא רנא

ידבר נוראות נפלאות ממעלת הזוכה להיות געור בשעת חצות לילה, ולומר אז סדר התקון, ולבקש ממנו יתברך נכח פני ה' דיקא, וישיח כמה שיחות יקרות על זה מאנשי שלומנו.

ד' רלב רנג

ידבר משמחה, מצדקה, מהתבודדות, משמחה ברבנו ו"ל ורקודים קדושים.

ד' רלג רנד

יעורר אחד מאנשי שלומנו שיש לו כחות, שיידבר הרבה עם גערי אנשי שלומנו רק מהשם יתברך, וידע שעם כל דבור פועלים, ויגלה מעלת ענין זה על-פי ספור התקרבותו של ר' עוזר אל מוהרנ"ת ו"ל, וידבר מענין "כשיש לאדם לב, אין שיף אצלו מקום".

ד' רלד רנז

קריאת קדש מעמק הלב בדבורים חמים ולוהטים חוצבים להבות אש לאנשי שלומנו די בכל אתר ואתר, שירימו תרומתם להדפסת והפצת ספרי רבנו ו"ל, ויגלה שזו הצדקה הגדולה ביותר — לחזק נשמות ישראל ולקרוב לאבינו שבשמים.

תִּכּוֹן הָעֲנִינִים

שנט

ד' רלה רנט

יחזק אַחַד עַל תַּקְנָה טוֹבָה בְּעִנְיַן מְצִיאַת בַּת זִוְגוֹ, וַיְדַבֵּר בְּעִנְיַן דְּחִיקַת הַשָּׁעָה, וַיַּעֲוֹרֵר אֶת הַנִּמְעָן לְזִכֹּר אֶת הַשָּׁנִים בְּהֵן הַתְּחִזֵּק מִכָּל אֱלוֹ הַדְּבוּרִים, וַיַּגְלֶה שֶׁהַזִּכּוֹה לַתּוֹן יָד לְהַדְּפֹסֶת הַסְּפָרִים, יִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּגֵאֻלָּה הַעֲתִידָה.

ד' רלו רסא

יִזְכִּיחַ בְּדַרְךְ אִמַּת אֲשֶׁה שְׁעַבְרָה מִכְּלַבְלָה וּמֵאִים לְגַרְם פְּרוּד מִבְּעֻלָּה וְכוּ', וַיִּוְרָה לָהּ אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג בְּכַשְׁרוֹת פְּרָאוּי, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְכָל טוֹב.

ד' רלז רסג

יְבֹאֵר מֵאֲמָרָם ו'ל': 'הֲבֵא לְטַמֵּא פּוֹתְחִין לוֹ', כְּדַרְךְ שֶׁפָּרְשׁוּ רַבְּנֵינוּ ו'ל', וַיִּחֲזַק עַל-פִּי זֶה בְּאִפְּן נוֹרָא וְנִפְלֵא מְאֹד.

ד' רלח רסד

יְדַבֵּר מִמַּעַלֵּת הַפְּאוֹת עַל-פִּי דַעַת רַבְּנֵינוּ ו'ל', וַיִּזְכִּיחַ אֶת הַמְּדַמָּה שְׂיִכּוּלִים לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּמַצּוֹת וּלְהַסִּיר הַמְּרָאָה הַיְהוּדִי, כְּדֵי לְקַרֵּב אֲחֵרִים, שְׁזוֹ טַעוֹת גְּמוּרָה.

ד' רלט רסו

יִחֲזַק לְהַתְּמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי סְדֵר-דְּרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנֵינוּ ו'ל', וַיִּבְהִיר שְׁלֵמוּד בְּהַבְנָה טוֹב יוֹתֵר, אֵיךְ מֵה יַעֲשֶׂה אָדָם שְׂיֵשׁ לוֹ רֹאשׁ קָשָׁה וְכוּ'? עַל-כֵּן כְּדֵי שְׁלֵא יִתְיַאֵשׁ וַיִּדְרָדֵר, חַס וְשְׁלוֹם, מִחֲמַת שְׂאִינוּ מִבֵּין הַלְמוּד, הַעֲצָה בְּעַבּוּרוֹ לְגַרְס כְּסִדְרָן, וְלִזְכוּת לְטִיֵּל בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּלְבִסוּף יִפְתַּח מַחוּ לְהַכִּין עֲמֻקּוֹת הַתּוֹרָה וְסוּדוֹתֶיהָ.

ד' רמ רער

יַגְלֶה מֵה תִּפְקִיד עִם יִשְׂרָאֵל בְּשָׁעָה זֹה, וַיְדַבֵּר מֵעִנְיַן אֲהַבַת יִשְׂרָאֵל, וַיַּעֲנֶה הָאֵם שֶׁיֵּךְ לְפַעַל לְחַדוּשׁ הַסִּנְהֶדְרִין בְּזִמְנֵי הַזֶּה.

ד' רמא רעא

יְדַבֵּר מִתְּקוּנוֹת הַלְיוֹת חֲזַק בְּמַעֲנֶה לְמַכְתָּבִים שֶׁמִּקְבֵּל, וַיְדַבֵּר מִסְּגֻלַּת יוֹם רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְעִנְיַן הַמְּשַׁכַּת קְדֻשָּׁתוֹ עַל כָּל הַשָּׁנָה וְהַעֲקָר הוּא הָרֹאשׁ, וְכֵן בְּכָל יוֹם, וַיְדַבֵּר מִקְדֻשַׁת הַמַּחְשָׁבָה, וַיַּגְלֶה כַּחַה וּמַעֲלָתָהּ שֶׁל הַמַּחְשָׁבָה, וַיַּעֲוֹרֵר עַל לְמוּד פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י בְּכָל יוֹם וְאֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנָּיוֹת בְּכָל יוֹם.

ד' רמב רעג

ידבר באריכות נפלאה ממעלת קבלת הבזיונות באהבה, ולא לצאת לריב עם החולק עליו, כי אם לאחז במדת השתיקה ולהיות ותרון, ויגלה את בעל מחלקת מאד, ויזהיר לברח מכל צד של התפתחות ריב ומדון, ויגלה מעלת השותק וכולם פיו בשעת מריבה ומחלקת.

ד' רמג רעח

יוכיח בתוכחה מגלה בחור אחד שחפץ להדפיס ספר בשם רבנו ז"ל קדם שבקי בדבריו הקדושים, ויגלה לו מתי מתר לאדם להוציא לאור ספר, ויזהירו מאד בזה.

ד' רמד רפ

יתן סדר איך להתנהג בימים הקדושים של עשרת ימי תשובה.

ד' רמה רפא

יעורר להשאר קים על עמדו בחדרו של רבנו ז"ל.

ד' רמו רפא

ידבר משוב הדעת על ידי תפלה ושמחה

ד' רמז רפב

למד את חובת ההתחזקות שמכרחים בה בפרט אלו המקשרים לרבנו ז"ל, שעובד עליהם הבעל דבר, ויעורר לעשות תפלות מתורות רבנו ז"ל, ויספר מחלום שחלם אחד מאנשי שלומנו מרבנו ז"ל, ויגלה מעלת הדבקות בו תברך.

ד' רמח רפג

ידבר ממעלת מצות הצדקה ובפרט למקום הראוי, ויספר מנהג אנשי שלומנו שהיו מכניסים את רבנו ז"ל לשפת בעסקיהם, ויעורר לזכר לתן מזון לנשמה בתוך העסק.

ד' רמט רפה

קרא קריאת קדש במכתב כללי אל כלליות אנשי שלומנו תלמידי מתיבתא "היכל הקדש", תוכו רצוף אהבת ה' ויראתו, ויעורר על למוד הפרשה בכל שבוע, ויבאר הקשר של כל פרשה אל זה השבוע, וידבר מענין קריאת הזמן והיום ואור שבעת הימים שנגנו בתורה הקדושה שהתלבשה בימים, ויגלה ענין שם "פרשה" וטעם שנקראת כן. וענין חדוש העולם וסוד האמונה הקדושה והתגלות האין ליש, וחדושי תורה של הצדיקים שבכל דור ודור. ויעורר באור ענין קריאת הפרשה שמו"ת

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שסא

לְעִבְדָא וּלְמַעֲשָׂה, וַיְדַבֵּר מִמְּנֵהָ הָאֲרִיז״ל בְּזֶה, וַיִּבְאֵר טַעַם הַמְּנֵהָ בְּטוֹב טַעַם וְדַעַת, וַיַּחֲזֵק עַל-כָּל-פָּנִים לְקַיֵּם הַמְּנֵהָ מִיּוֹם א' דִּיקָא, כְּדֵי שְׁלֹא יִפְשֵׁל בְּבִטּוּל תַּקְנֵת חֻכְמִים זו, וַיִּזְהֵר לְעִבְרָה גַם עַל פְּרוּשׁ רַשׁ״י דְּכָל סִדְרָא, וְכֵן לְחִדּוּשׁ בְּכָל יוֹם אֵיזָה חִדּוּשׁ, וַיִּגְלֶה סֵדֶר עֲנִינֵי הַחִדּוּשׁ, וְכֵן לְלַמֵּד סְפָרֵי חֲסִידוֹת עַל סֵדֶר פְּרָשִׁיּוֹת הַשְּׁבוּעָה, וַיּוֹרֶה דֶרֶךְ אֵיךְ לְסִדֵּר זֹאת לְעֲצֻמוֹ, וַיִּגְלֶה מַעֲלָתָם וְאֵיךְ צָרִיךְ לְלַמֵּד אוֹתָם, וּמַעֲנִינֵי הַתַּקְשָׁרוֹת לְרַבְּנֵנוּ וְעַל-יְדֵי לְמוֹד סְפָרוֹ, וּמַגְדֵּל מוֹהֲרַנְשׁ״ת וְעַל-בְּעִנְיָן בְּטוּל לְרַבּוֹ, וּגְדֵלֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַמְּקַרְבִּים, וַיִּבְאֵר בְּאֶפֶן מִתַּק וְעָרַב עֲנִינֵי יְסוֹד מִתִּיבְתָא ״הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ״, וְעֲנִינֵנוּ עַל-פִּי פְּנִימִיּוֹת וְעַל-פִּי מַה שֶּׁהַזְּכִיר רַבְּנֵנוּ וְעַל-בְּעִנְיָנוּ, וַיּוֹרֶה דֶרֶךְ בְּלְמוֹד סְפָרֵי רַבְּנֵנוּ וְעַל-בְּאֶפֶן קְבוּעַ מְאֹד, כְּדֵי שֶׁנִּשְׁאָר קַיָּמִים בְּהַתְחַזְּקוֹת נִפְלְאָה בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ שְׁבוּנָה רַבְּנֵנוּ וְעַל-יְדֵי-זֶה נַחֲיָה חַיִּים נְצַחִיִּים.

ד' רנ רצז
יאחל לחתן ברכה על ישועתו, וידבר מענין ש"אסור לבנות על חרב
הזולת".

ד' רנא רחצ
יעורר על למוד תורה ב"לקוטי-מוהר"ן" והתפלה שעליה, ויאמץ לאחו
במדת ההתחזקות הבאה על-ידי אמונה, ויזרו לחטף טוב נצחי.

ד' רנב רצט
יעורר מאד על נחיצות קביעות בטבילת מקוה, ויגלה מעלת ענין זה.

ד' רנג רצט
ידבר מענין בטול אליו יתברך, ומעסק היחודים הקדושים, ומסוד
קדשת הדבור וקדשת הברית, ויספר ספור נורא מהבעל-שם-טוב
הקדוש זי"ע ש'למד על מעשה אדם מתוך דבור קל שהוציא מפיו,
ויבאר ענין זה על-פי מקורות מספרי רבנו ז"ל, ועל-פי זה גם אפשר
לידע מיהו מאנשי שלומנו ומיהו לאו, ויעורר על ציור שמותיו
הקדושים יתברך לפני העינים, ויגלה מקור ענין היחודים מ"לקוטי-
מוהר"ן", ויגנה את המתלוצצים מזה, ויספר מנהג אנשי שלומנו בענין
זה.

ד' רנד שג
ידבר מסלוק חובות בגשמיות וברוחניות.

ד' רנה שג

יְדַבֵּר מֵעֵינַי הַפְּרִכָּת, וַיֹּאדְרֶיךָ בְּדַבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מִסוּד פְּרִכַּ"ת וְיֵמָּה מְרַמְזוֹת לְעִבּוּדַת ה' לְעִבְדָּא וּלְמַעֲשֵׂהָ, וַיִּחְזַק עַל עֵינַי הַצְּמִצּוּם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, וַיְדַבֵּר מִסוּד הַפְּרִיסָא הַמּוֹבָא בְּמִקְבְּלִים, וַיֹּאמֶן לְגַרְם לְמִקְרָבִים הַמִּקְבְּלִים לְהִיּוֹת גַּם-כֵּן מִשְׁפִּיעִים.

ד' רנו שה

יְדַבֵּר דַּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים לְאַבְרָהָם אֶחָד שֶׁלָּקַח עַל עֲצָמוֹ מִצְנָה לְטַפֵּל בְּאִסְרֵי אֶרֶץ שְׁנָפְלוֹ לְשֵׁם עַל-יְדֵי חֲטָאָם הַגְּדוֹל, וַיִּחְזְקוּ מְאֹד מְאֹד עַל פְּעֻלָּתוֹ הַנּוֹשְׁגָבָה, וַיִּתְנֶה צַרַת הַדּוֹר, אִיךָ קִדְּשַׁת כְּלָלִיּוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נִפְלָה לְמַאֲסָר קָשָׁה כְּזֹה, וְזֶה הַצַּעַר הַכִּי גְדוֹל — שְׁנוּפְלִים לְעוֹנוֹת כְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּחְזַק הַנִּמְצֵן שְׁאִין צָרִיךְ לְשִׁנוֹת שְׁמוֹ, כִּי הוּא מוֹרָה עַל עֵינַי עֲמֵק, וַיְבָאֵר עֵינַי הַשְּׁמוֹת עַל-פִּי פְּנִימִיּוֹת, וַיְדַבֵּר מִפְּרָסוּם שְׁמוֹ יְתִבְרַךְ, וַיִּזְכֵּיר עֵינַי הוֹצָאת עֲלוֹן שְׁבוּעֵי, וְיִמְהַפֵּר "אַנְקַת אִסִּיר".

ד' רנז שט

יְתָאֵר אֶת הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁנַת תַּשְׁמ"ב, וַיִּסְפֹּר אִיךָ פְּתַח אֶת הַשָּׁנָה בַּהֲפָצָה רַבָּתִי שֶׁל סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהַדְּפִיָּסִים מִתְּדָשׁ, וַיְגַלֶּה מַעֲלַת מוֹצֵה הַרְבִּים וּמַעֲלַת הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת, וַיַּעֲתִיק שִׁיחָה נִפְלְאָה שֶׁשָּׁמַע מֵאֶחָד מִתְּלִמְדֵי ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן בְּשֵׁמוֹ ז"ל, הַמְּבָאֵר עֵינַי עַקְשָׁנוֹת הָרְאוּיָה בַּתְּפִלָּה לַה', וַיְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה וּמַעֲשֵׂיָהּ רוּחַנִית בְּעֵינַי "הַיֵּכַל הַקְּדוֹשׁ" דְּעִיר אֲשֵׁרֹד.

ד' רנח שיא

יְגַלֶּה דְרָךְ וְהַנְהִיגָה אִיךָ שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְעַסֵּק עִם דְּרֵי מְטָה דְּוָקָא וְלְהַלְבִּישׁ לָהֶם בְּשִׁיחוֹת סְתֵמִיּוֹת עֲנִינִים גְּבוּהִים, וַיְבָאֵר שְׂרֵשׁ הָעֵינַי, וַיִּחְזַק הַנִּמְצֵן לֹא לְהַתְּבַלְּבֵל מִהַהֲסַתְרָה שְׁמִסְתִּירִים אוֹתוֹ.

ד' רנט שיב

יְתֵן עֲצָה לְכַחוּר הַמְּסַבֵּב עִם רוּחַ שְׁטוֹת מִצַּד הַסְטֵרָא אַחְרָא, לְהִיּוֹת רְגִיל בְּלִמּוּד הַמְּשֻׁנוֹת.

ד' רס שיג

יֹדְכִיחַ בְּתַקְּףָהּ וְעַז אֶחָד שֶׁעָשָׂה עוֹלָה לְחַבְרוֹ בְּלִי שׁוּם תְּרוּץ, וַיַּעוֹרֵר עַל הַתְּקַרְבוֹת לַה' מִתְּדָשׁ עַל-יְדֵי הַתְּבוּדָדוֹת, וַיִּלְמַד לְקַח מִכָּל זֶה, שֶׁשְׁוֹא תְּשׁוּעַת אָדָם, וַיְבַהִיר שֶׁעֵינַי מְשַׁלְּחֵיו הוּא לֹא בְּעִבּוּר כְּסָף, כִּי אִם בְּעִבּוּר הַפְּצַת הָאֲמוּנָה.

תַּכְן הָעֲנִינִים

שסג

ד' רסא שטו

יְדַבֵּר מִנְחִיצוֹת וּמַעֲלֵת מִדַּת הַשְּׂכָחָה דְקַדְשָׁה עַל-פִּי רְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל,
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה טוֹב, וַיִּדְרֹבֵן לְהִתְחַזֵּק תָּמִיד עַל-יְדֵי
מִדַּת הַשְּׂמֻחָה, וַיִּגְלֶה מְלִיצַת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ עַל-פִּי הַצְּרוּף הַיּוֹצֵא מִתַּבַּח
שְׂמֻחָה, וַיַּעֲזֹר עַל ד' נְקֻדּוֹת אֱלוֹ, וַיִּחַזֵּק עַל שְׁלוֹם-בֵּית, וַיֵּאֱמַן
לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת תָּמִיד מְשַׁפֵּיעַ לְאַחֵרִים.

ד' רסב שיח

יִחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשֻׂמְחָה עַל הַבְּרָאוּ מִזְרַע יִשְׂרָאֵל וְעַל הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת,
וַיִּחַזֵּק מְאֹד עַל לְמוּד רַב בְּתוֹרַה הַקְּדוּשָׁה אֶפְלוּ בְּדֶרֶךְ גְּרָסָא, וַיִּסְפֹּר כְּמָה
מַעֲשִׂוֹת נִפְלְאוֹת מִדֶּרֶךְ וְהִנְהִיגַת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁזָּכוּ לְחֻטֵּף הַרְבֵּה טוֹב
בְּלַמּוּדִים שׁוֹנִים, עַל-יְדֵי שֶׁזָּכוּ לְשֹׁמֵר עַל הַזְּמַן, וַיִּחַזֵּק לְהִסְתַּוְּבַב בֵּין
אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְלַעֲסֹק הַרְבֵּה בְּשִׂיחָה בֵּינָם לְבֵין קוֹנָם.

ד' רסג שכ

יִשְׁבַּח הַדְּפָסָה חֲדָשָׁה מְנַקֶּדֶת שֶׁל "מְקוֹר הַשְּׂמֻחָה", וַיִּגְלֶה מַעֲלַת סִפְּרָה
זֶה עַל-פִּי אִיזוֹ הַתְּבַטָּאוֹת שֶׁל אֶחָד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וַיַּעֲזֹר עַל עֲשִׂיָּה
כַּנִּי"ל בְּסִפְּר "אַרְבֵּי אַפִּים", שְׂמֻחָה הַרְבֵּה יְהוּדִים, וַיַּעֲזֹר עַל הַתְּמַדָּה
בְּתוֹרַה הַקְּדוּשָׁה, וַיִּזְכִּיר עֲגִין נִפְלָא עַל מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֵלָיו
תְּבַרְךָ בְּלִכְתּוֹ בְּרוּחֻכָּה שֶׁל עִיר.

ד' רסד שכב

יְדַבֵּר מִסְּלוּק חוֹבוֹת בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחֻתָּנִיּוֹת.

ד' רסה שכב

יְדַבֵּר מִהַתְקַשְּׁרוֹת עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הָאֲמַתִּיִּים, שְׂאִינָם עוֹסְקִים בְּדַבְּרֵי
בְּקִרְתָּ וְכוּ', וַיִּסְפֹּר מִמָּה שֶׁנִּדְבַּר בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית עַל-פִּי הַתּוֹרָה קס"ג,
מַעֲנִין הַדְּבוּר הַקְּדוּשׁ שֶׁהִקְלִפוֹת רוּצוֹת לְתַפְסוּ, וְתוֹכוֹ רְצוּף עֲגִין מִה
שֶׁהִצְדִּיק נִמְצָא בְּפֶה שֶׁל כָּל בְּרִיָּה וְכוּ', וַיִּדְבֹּר מִגְּרִיעוֹת הַמְדַבְּרִים עָלָיו
וְעַל רַבְּנוּ ז"ל, וּמַמַּעֲלַת הַדְּבוּרִים לְטוֹב אוֹ לְהַפּוֹף, כְּשֶׁהֵם בְּשַׁעַת
הַסַּעֲדָה דוֹקָא, וּמַעֲנִין אֲכִילָה דְקַדְשָׁה וְסִדְר הַנְּהִיגָה בְּשַׁעַת הַסַּעֲדָה, וְעֲנִין
נְטִילָה לְסַעֲדָה קְבוּעָה, אֶפְלוּ כְּמָה פְּעָמִים בַּיּוֹם, וַיִּסְפֹּר מַר' אַבְרָהָם בְּר'
נַחְמָן ז"ל בְּעֲגִין זֶה, וַיֵּאָרִיךְ לְהַזְהִיר עַל קַדְשַׁת הָאֲכִילָה בְּלִי סְגוּף וְלְמוּד
עַל הַשְּׁלָחוֹן, וְסִדְר הַנְּהִיגַת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הָאֲמַתִּיִּים בְּעֲנִינִים אֱלוֹ, וַיִּדְבֹּר
מַעֲנִין הַכְּנַסַּת אוֹרְחִים וְדְבוּר עִם הָאוֹרֶחַ דְּיָקָא, וַיִּסְפֹּר מִזְהִירוֹת אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמְנוּ בְּכַרְכַּת-הַמְּזוֹן בְּכוּנָה וּבְהַתְעוֹרְרוֹת נִפְלְאוֹה.

ד' רסו שכח

יִשְׁבַּח מַעֲלַת הַחֲלֻטָּה הַנִּמְעָן לְכַתֵּב לוֹ בְּקִבְיָעוֹת, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת סִפְרֵי ר' אֱלִטֵר טַעֲפֵלִיקֵעַר, וַיִּתְאָר אֶת הַשְּׂאֲרָתוֹ הַנִּצְחִית, לְמִרוֹת שְׁבֻזוֹ לוֹ בְּחַיָּו, וַיַּעֲזֹר לְקַיֵּם עֲנִיֵּן הַשְּׂתַפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁגָּלָה רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהֲרֵינֵינוּ ז"ל, וַיִּגְלֶה עֲנִיֵּן הַפְּסוּפִים לְהַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, וַיִּסְפֹּר מִמָּה שֶׁזָּכָה בְּנַעֲרוֹתָו עַל-יְדֵי הַסִּפְרִים הַנִּזְכָּרִים, וַיִּזְכֹּר לְתַן סְדָרִים לְאַחַר בַּקְּוֵי עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת זֹכִים לְהַכֵּל. וַיִּזְהַר אֶת הַנִּמְעָן לְהִיּוֹת חֲזָק בְּשַׁעוֹר עֵיוֹן שְׁלוֹמֵדִים בְּיִשְׁבִּיבָה, וּבְזִמְן הַפְּנוּי יִלְמַד חֲמֵשׁ וּמִשְׁנֵיּוֹת, וְכֵן שְׁלַחַן עֲרוּךְ וְסִפְרֵי ר' אֱלִטֵר הַנִּזְכָּר, וַיִּזְהַר לַעֲשׂוֹת כָּל זֶה חוּץ מִהַסְּדָרִים, וַיִּגְדֵּל אֶת הַמְּזִנִּית הַלְמוּד הָעֵקָרִי, וַיִּתֵּן עֲצָה וְדַרְךְ נְכוֹנָה לֹא לְהִרְסַת חוּץ מִהַגְּבוּל, לְהִיּוֹת עַר לִילוֹת שְׁלֵמִים, שְׂיוֹצֵא שְׁכָרוֹ בְּהַפְּסָדוֹ וְכוּ', וַיִּנְהִיג אֶת הַבְּחֹר בְּיִשׁוּב הַדַּעַת גַּם לְצִיַּת לְרַבְּנוּ ז"ל, וְגַם שְׁלֵא לְצַאת מִן הַשׁוּרָה.

ד' רסז שלג

יְבִיעַ שְׂמִחָתוֹ הָעֲצוּמָה עַל פְּתִיחַת "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ" בְּעִיר צְפַת, וַיּוֹרֶה דָרְךְ אֵיךְ מְקַרְבִּים אֵלָיו יְתָבְרָךְ, וַיִּגְלֶה מַהוּת הַחֹלְקִים עַל הַצְּדִיק, עַל-פִּי סְפוּר מִרַבְּנוּ ז"ל, וַיִּמְתִּיק בְּאוֹר נִפְלֵא מִפְּרוּשׁ פְּסוּק בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ עַל קִטָּב בְּנֵי הָאֱמוּנָה וְהַבְּטָחוֹן, שֶׁנִּצְוּלִים עַל יְדָם מִפְּחַד וְחִנּוּפָה, וַיִּגְלֶה אֵיךְ מִבְּטָלִים קָלַפְתָּ מִלֶּךְ סְדוּם.

ד' רסח שלו

יְדַבֵּר מִיִּשְׂרָיִם בְּעֲנִיֵּן אֵיזָה דִּין וַדְּבָרִים שֶׁנִּתְהַוָּה בֵּין פְּלוּנֵי לְזוּלָתוֹ, וַיּוֹכִיחַ שְׁהַשֵּׁם יְתָבְרָךְ אֵינּוּ לֹקַח שְׂחָד שֶׁל תּוֹרָה וּמִצְוֹת, אִם אֵין מִתְנַהֲגִים עַל-פִּי דִינֵי הַשְּׁלַחַן עֲרוּךְ בְּבֵין אָדָם לְחִבְרוֹ, וַיַּעֲמִיק קִטְעַ נִפְלֵא מִהַסִּפֵּר "אַלֶּה הַמִּצְוֹת" לְמַהֲרָם חֲגִיזוֹ עַל עֲנֵן הַשְּׂחָד, וַיִּזְרוּ לְלַכֵּת לְדִין תּוֹרָה בְּרֵאוּי.

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הכּלִי

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרם בכל יום

*

יסדו, תקנו, גלו וצוה לפרסמו לכל ישראל.
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

הובא לדפוס על-ידי
חסיד ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

תקון הפללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהנה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה ברחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז.

מכתם לדוד שמרני אל פי-חסייתי בך: אמרת ליהנה אדני אתה, טובתי בל-עליך: לקדושים אשר-בארץ המה, ואדירי כל-חפצי-כם: ירבו עצבותם אחר מהרו, בל-אסיה נספיהם מדם, ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: יהנה מנת חלקי וכוסי, אתה תומיה גורלי: חבלים נפלו-לי בנעימים, אף-נחלת שפרה עלי: אברך את-יהנה אשר יעצני, אף לילות יסרוני כליותי: שויתי יהנה לנגדי תמיד, פי מימיני בל-אמוט: לכן שמח לבי ויגל כבודי, אף-בשרי ישפן לבטח: פי לא-תעזב נפשי לשאול, לא-תתן חסידך לראות שחת: תודיעני ארח חיים שבע שמחות את-פניך נעמות בימינך נצח:

לב.

לְדוֹד מְשָׁפִיל, אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה: אֲשֶׁרִי-אָדָם,
 לֹא יִחַשְׁבֵּהוּ יְהוָה לוֹ עוֹן, וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ
 עֲצָמִי, בְּשִׂאֲגָתִי כָּל-הַיּוֹם: כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדְךָ, נִהַפְּךָ
 לְשִׂדֵי בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה: חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ, וְעוֹנֵי לֹא-כִסִּיתִי,
 אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לַיהוָה, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סֵלָה:
 עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל-חֹסֵיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצָא, רַק לְשֹׁטֶף מִיָּם רַבִּים
 אֵלָיו לֹא יִגִּיעוּ: אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרַנִּי רְנִי פִלֵּט תִּסּוּבְּכֵנִי
 סֵלָה: אֲשֶׁפִילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זֶה תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: אֵל תִּהְיוּ
 כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הַבֵּינ בְּמִתְגַּוְרָסֵן עֲדִיו לְבָלוֹם בַּל קָרַב אֵלֶיךָ:
 רַבִּים מְכֹאֹבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֹסֵד יִסּוּבְּכֵנוּ: שְׂמַחוּ
 בַּיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל-לֵב:

מא.

לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדוֹד: אֲשֶׁרִי מְשָׁפִיל אֶל-דָּל בְּיוֹם רָעָה
 יִמְלִטְהוּ יְהוָה: יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְיֹאשֶׁר בְּאַרְץ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ
 בְּנַפְשׁ אִיבֵיו: יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרְשׁ דָּוִי. כָּל מְשֻׁכְּבוֹ הִפְכֵתָ
 בְּחֻלָּיו: אֲנִי-אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנּוּנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ: אוֹיְבֵי
 יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת וְאָבָד שְׁמוֹ: וְאִם-כָּא לְרֵאוֹת, שׂוֹא יִדְבֵר,
 לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֶוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יִדְבֵר: יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׂוּ כָּל-שֹׁנְאָי,
 עָלַי יִחַשְׁבוּ רָעָה לִי: דְּבַר-כְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יוֹסִיף
 לְקוֹם: גַּם-אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר-כְּטַחַתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְדִּיל עָלַי
 עֶקֶב: וְאַתָּה יְהוָה חֲנּוּנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֵמָה לָהֶם: בְּזֹאת יִדְעֵתִי

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

כִּי־חִפְצָתָּ בִּי, כִּי לֹא־יָרִיעַ אִיבִי עָלַי: וְאֲנִי, בְּתַמִּי, תִּמְכַּתּ בִּי,
וּתְצִיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד
הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

מ.ב.

לְמַנְצַח מִשְׁכִּיל לְבַנֵּי קִרְח: כְּאִיל תִּעְרַג עַל־אֲפִיקֵי־מַיִם, כֵּן
נִפְשֵׁי תִעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: צִמְאָה נִפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי, מְתִי
אָבוֹא וְאֶרְאֶה פָּנַי אֱלֹהִים: הִיָּתָה לִי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וְלִילָה
בְּאָמֹר אֵלַי כָּל הַיּוֹם, אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: אֵלֶּה אֶזְכְּרָה וְאֶשְׁפָּכָה עָלַי
נִפְשֵׁי, כִּי אֶעְבֹּר בַּסֶּף, אֲדַדְדִּם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה,
הַמּוֹן חוֹגֵג: מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי נִפְשֵׁי וְתִהְיֶה עָלַי הוֹחֲלִי לְאֱלֹהִים כִּי
עוֹד אֲוֹדְנֹו יִשׁוּעוֹת פָּנָיו: אֱלֹהֵי, עָלַי נִפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחַח עַל־כֵּן
אֶזְכְּרֶךָ מֵאֶרֶץ יִרְדָן, וְחַרְמוֹנִים, מִהַר מְצָעַר: תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם
קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל מִשְׁבְּרִיךָ וְגַלְיָךָ עָלַי עָבְרוּ: יוֹמָם יִצְוֶה
יְהוָה חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי, תִּפְלֶה לְאֵל חַיִּי: אִמְרָה לְאֵל
סִלְעֵי לָמָּה שְׂכַחְתָּנִי, לָמָּה־קִדְרָ אֶלְךָ, בְּלַחֲץ אוֹיֵב: בְּרִצַּח
בְּעִצְמוֹתַי חֲרַפּוֹנֵי צוּרְרֵי, בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ:
מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי נִפְשֵׁי וּמַה־תִּהְיֶה עָלַי הוֹחֲלִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד
אֲוֹדְנֹו, יִשׁוּעַת פָּנָי וְאֱלֹהֵי:

נ.ט.

לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ
אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: הַצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהֵי, מִמִּתְקוֹמְמֵי תִשְׁגַּבֵּנִי:
הַצִּילֵנִי מִפְּעָלֵי אֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: כִּי הִנֵּה אֶרְבּוּ לְנִפְשֵׁי
יְגוּרוֹ עָלַי עֲזִים, לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־חַטָּאתַי יְהוָה: בְּלִי־עוֹן יִרְצוֹן
וַיְכַוְּנֵנוּ, עוֹרָה לְקִרְאתִי וּרְאָה: וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי

יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לַפֶּקֶד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תַּחַן כָּל־בְּגָדֵי אֹן סֵלָה:
 יָשׁוּבוּ לְעָרֵב יַהֲמוּ כַּכֶּלֶב, וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: הִנֵּה יִבְיַעוּן בְּפִיָּהֶם,
 חֲרָבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, פִּי־מִי שָׁמַע: וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־לָמוּ,
 תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: עֲזוּ, אֱלֹהֵי אֲשֻׁמְרָה, כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי: אֱלֹהֵי
 חֲסָדֵי יִקְדְּמֵנִי אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרֵי: אֶל־תִּהְרַגְם פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי,
 הַנִּיעַמּוּ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוּ, מִגִּנְנוּ אֲדָנִי: חֲטָאת־פִּימוּ דְבַר־
 שְׁפָתֵימוּ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וַיִּמְאָלָה וַיִּמְכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: כִּלָּה בְּחִמָּה,
 כִּלָּה וַאֲיַנְמוּ וַיִּדְעוּ פִּי־אֱלֹהִים מִשָּׁל בִּיַעֲקֹב, לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה:
 וַיָּשׁוּבוּ לְעָרֵב יַהֲמוּ כַּכֶּלֶב, וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: הִמָּה יִנִּיעוּן לְאָכֵל,
 אִם־לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלִּינוּ: וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגָּן לְבַקֵּר חֲסִדָּךְ,
 כִּי־הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי, וּמְנוּס, בְּיוֹם צַר־לִי: עֲזֵי אֱלֹהֵי אֲזַמְרָה,
 כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז.

לְמַנְצַח עַל־יְדוּתוֹן לְאַסָּף מִזְמוֹר: קוּלִי*) אֶל־אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוּלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: בְּיוֹם צָרָתִי אֲדָנִי
 דָּרַשְׁתִּי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאַנָּה הַנֶּחֱם נִפְשֵׁי: אֲזַכְּרָה
 אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה, וְתַתְּעִטָּף רוּחִי סֵלָה: אֲחִזֶּתֶ שְׁמֵרוֹת
 עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים:
 אֲזַכְּרָה נִגִּינָתִי בְּלִילָה, עִם־לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׁ רוּחִי:
 הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי וְלֹא־יִסִּיף לְרַצוֹת עוֹד: הָאֶפֶס לְנִצַּח
 חֲסָדוֹ, גָּמַר אֲמָר לְדוֹר וָדוֹר: הַשִּׁכַּח חֲנוּת אֵל, אִם־קִפֵּץ בְּאֶף
 רַחֲמָיו סֵלָה: וְאֲמָר חֲלוּתִי הִיא, שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: אֲזַכּוֹר
 מִעֲלִילֵי יְהוָה, כִּי אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם פִּלְאָף: וְהִגִּיתִי בְּכָל־פְּעֻלָּךְ

(*) באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

וּבְעִלְיוֹתַיךָ אֲשִׁיחָה: אֱלֹהִים בְּקֹדֶשׁ דְּרָכֶךָ, מִי־אֵל גָּדוֹל
 בְּאֱלֹהִים: אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָרָךְ: גְּאֻלַּת
 בְּזָרוּעַ עַמְּךָ, בְּנֵי יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סֵלָה: רְאוּךָ מִים אֱלֹהִים, רְאוּךָ
 מִים יַחִילוּ אִף יִרְגְּזוּ תְהוֹמוֹת: זָרְמוּ מִים עֲבוֹת קוֹל נְתָנוּ
 שְׁחָקִים, אִף־חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: קוֹל רַעַמְךָ בַּגִּלְגָּל, הָאִירוּ בְּרָקִים
 תַּבַּל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: בַּיָּם דְּרָכֶךָ וּשְׂבִילְךָ בַּמַּיִם רַבִּים,
 וַעֲקֹבוֹתַיךָ לֹא נוֹדְעוּ: נַחִיתָ כְּצֹאן עַמְּךָ, בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ.

תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מְעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ בְּדֹר
 וָדֹר: בְּטָרִם הָרִים יִלְדוּ וַתַּחֲוִלֵּל אֶרֶץ וְתַבַּל, וּמַעֲוֹלָם עַד־עוֹלָם
 אַתָּה אֵל: תָּשָׁב אָנוּשׁ עַד־דִּפְא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם: פִּי אָלַף
 שָׁנִים בְּעֵינַיִךָ כִּי־אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָה: זָרְמָתָם,
 שְׁנָה יִהְיוּ, בִּבְקָר כְּחֲצִיר יַחֲלֶף: בִּבְקָר יִצְיִן וַחֲלֶף, לְעָרֵב יִמּוּלֵל
 וַיִּבֶשׁ: כִּי כָלִינוּ בְּאֶפֶךָ, וּבַחֲמָתְךָ נִבְהַלְנוּ: שְׁתָּה עֲזוֹנְתִינוּ לְנִגְדֶךָ
 עַל־מָנוּ לְמֵאֹר פְּנִיָּךְ: כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ כָּלִינוּ שְׁנֵינוּ
 כְּמוֹ־הֶגֶה: יָמֵי שְׁנוֹתֵנוּ בָהֶם שְׂבָעִים שְׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת שְׁמוֹנִים
 שְׁנָה, וְרַהֲבָם עָמַל וְאוֹן, כִּי גִז חִישׁ וַנַּעֲפָה: מִי יוֹדֵעַ עַז אֶפֶךָ,
 וּכְיִרְאַתְךָ עִבְרַתְךָ: לְמַנּוֹת יָמֵינוּ פֶּן הוֹדַע, וְנָבִיא לְבַב חֲכָמָה:
 שׁוֹבָה יִהְיֶה עַד־מָתִי וְהִנָּחֵם עַל עִבְדֶיךָ: שְׂבָעֵנוּ בִּבְקָר חֲסִדֶךָ,
 וְנִרְנָנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יָמֵינוּ, שְׂמַחְנוּ פִּימוֹת עֲנִיתָנוּ, שְׁנוֹת רְאִינוּ
 רָעָה: יִרְאֵה אֶל־עִבְדֶיךָ פְּעֻלְךָ וְהַדְרִיךְ עַל בְּנֵיהֶם: וַיְהִי נַעַם אֲדַנִּי
 אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

קה.

הודו ליהוה קדאו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו: שירו לו זמרו-לו שיחו בכל נפלאותיו: התהללו בשם קדשו ישמח לב מבקשי יהוה: דרשו יהוה ועזו בקשו פניו תמיד: זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפאתו ומשפטי-פיו: זרע אברהם עבדו בני יעקב בחיריו: הוא יהוה אלהינו בכל-הארץ משפטיו: זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף דור: אשר פרת את אברהם ושבועתו לישחק: ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם: לאמר לך אתן את ארץ כנען חבל נחלתכם: בהיותם מתי מספר כמעט וגרים בה: ויתהלכו מגוי אל גוי מממלכה אל-עם אחר: לא הניח אדם לעשקם ויכח עליהם מלכים: אל תגעו במשיחי ולנביאי אל תרעו: ויקרא רעב על-הארץ כל מטה-לחם שבר: שלח לפניהם איש לעבד נמפר יוסף: ענו בכבל רגלו ברזל באה נפשו: עד ית בא דברו אמרת יהוה צרפתהו: שלח מלך ויתירהו משל עמים ויפתחהו: שמו אדון לביתו ומושל בכל-קנינו: לאסור שריו בנפשו וזקניו יחפם: ויבא ישראל מצרים ויעקב גר בארץ-חם: ויפר את-עמו מאד ויעצמהו מצריו: הפך לבם לשנא עמו להתנכל בעבדיו: שלח משה עבדו אהרן אשר בחר בו: שמו-כם דברי אתותיו, ומופתים בארץ חם: שלח חשך ויחשיך ולא מרו את דברו: הפך את מימיהם לדם וימת את דגתם: שרץ ארצם צפרדעים בחדרי מלכיהם: אמר ויבא ערב פנים בכל גבולם: נתן גשמייהם ברד, אש להבות בארצם: ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: ויאכל כל-עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל-אונם: ויוציאם בכסף וזהב ואין בשבטיו כושל: שמח

תקון הפללי

מִצְרִים בְּצִאתָם, כִּי־נִפְל פָּחַדְם עֲלֵיהֶם: פָּרַשׁ עָנָן לְמִסְךְ, וְאִשׁ
 לְהָאִיר לַיְלָה: שָׁאֵל וַיָּבֵא שָׁלְיוֹ וְלֶחֶם שָׁמַיִם יִשְׂבִּיעֵם: פָּתַח צוּר
 וַיִּזְוֹבוּ מַיִם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נֹהַר: כִּי זָכַר אֶת־דְּבַר קִדְשׁוֹ, אֶת־אֲכָרְהֶם
 עֲבָדוֹ: וַיּוֹצִיא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרִנָּה אֶת בַּחֲרִיו: וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
 גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֲמִים יִירָשׁוּ: בְּעִבּוֹר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצְרוּ,
 הַלְלוּהָ:

קלז.

עַל נִהְרוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁכְּנוּ, גַּם־בְּכִינוּ בְּזַכְרָנוּ אֶת־צִיּוֹן, עַל
 עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תְּלִינוּ כְּנֹרֹתֵינוּ: כִּי שָׁם שָׁאֲלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבַר־יִשׁוּר,
 וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמֵחָה, שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: אִיךָ נָשִׁיר אֶת־שִׁיר יְהוָה,
 עַל אֲדַמַּת נָכַר: אִם־אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי
 לַחֲפִי, אִם לֹא אֲזַכְּרֶכִי, אִם־לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַיִם עַל רֹאשׁ
 שְׂמֹחַתִּי: זָכַר יְהוָה לְכַנִּי אָדוּם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַיִם, הַאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ
 עַד הַיְסוֹד בָּהּ: בֵּת־בְּכָל הַשְּׂדוּדָה, אֲשֶׁר־יִשְׁשָׁלֶם־לָךְ אֶת־גְּמוּלָךְ
 שְׂגַמְלַת לָנוּ: אֲשֶׁר־י, שִׁיאַחֲזוּ וְנַפֵּץ אֶת־עַלְלֶיךָ אֶל הַסֶּלַע:

קנ.

הַלְלוּהָ, הַלְלוּ־אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ: הַלְלוּהוּ
 בְּגִבּוֹרֹתָיו, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדֻלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְלָה
 וּבְנֹר: הַלְלוּהוּ בְּתֶף וּמַחּוֹל, הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעָגָב: הַלְלוּהוּ
 בְּצִלְצְלֵי־שִׁמְעַ, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשַׁמָּה תְהִלָּל יְהוָה,
 הַלְלוּהָ:

אחר שסיים תהלים, יאמר שלשה פסוקים אלו:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב ישמח
 ישראל: ותשועת צדיקים מיהוה מעזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם,
 יפלטם מרשעים ויושיעם כי חסו בו:

הספר הקדוש הזה נדפס להצלחת:

יוסף שלום בן מרים

ג'ני חווה בת אלונורה

שהקדוש ברוך הוא יזכה אותם עוד השנה:

בזרע של קיימא

בית משלהם בהרחבה גדולה בלי חובות

שלום בית אמיתי

חזרה בתשובה שלמה

ושיהיה להם שמחה ונחת.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
ולעילוי נשמת

כ"ק אדמו"ר אבינו עט"ר רבי
אליעזר שלמה בן

ר' מנחם זאב

זצוק"ל זיע"א

ולעילוי נשמת

הרבנית הצדקת מרת **יחנא**

שיפּרה ע"ה בת הרה"צ

רבי **אשר ישעיה ראטענברג**

מקוסון זצ"ל אשת

עט"ר כ"ק אדמו"ר **מוהרא"ש**

זצוק"ל.

הספר הקדוש הזה נדפס להצלחת

משפחת גובני

עובדיה בן גמר

רחל בת מרים

שיזכו לבריאות הגוף והנפש,

נחת מכל יוצאי חלציהם ושכל יוצאי חלציהם יזכו לתשובה
שלמה ולעשות נחת לבורא עולם.

ילדיהם:

אמנון, תמר, גדעון, יחיאל, ורד ובני ביתם

שיזכו לברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם והקדוש ברוך הוא
ימלא משאלות ליבם לטובה.

וכן ברכה והצלחה לכל הנכדים והנינים ובפרט:

ליני וליאור בני ורד

יעקוב בן יסמין

לייאן ויניב בני לוסי

שרון וליאם בני לידור

אורטל בת מירי

שיזכו לעשות נחת להוריהם מתוך בריאות ושמחה.

